નવું સાલ મુબારક. A Happy New year.

THE

ZOROASTRIAN CALENDAR.

FOR THE YEAR OF YEZDIJIRD 1282.

12th September 1912 to 11th September 1913

ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેંડર

યાને

પારસી પંચાંગ.

યઝદેજરદી ૧૨૮૨ નાં વરસનું.

તારીખ ૧૨ મી સપટેમ્બર ૧૯૧૨ થી તે
તારીખ ૧૧ મી સપટેમ્બર ૧૯૧૩ સુધીનું.

[illegible]

મુંબઈ:

ચંદનવાડી નંબર ૧૪૧ વાળાં ઘેરમાં,
મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસમાં મનચેરજી હોરમસજી જગોશે [illegible]
[illegible]

[illegible]

PRINTED AND PUBLISHED AT THE "BOMBAY VARTMAN PRESS,"
No. 141 CHUNDANWADY,
BY MUNCHERJEE HORMUSJEE JAGOSE.

1913.

કીમત રૂ ૦॥

WILKINSON'S

(SINCE 1829 ESTABLISHED)

ESSENCE OF FLUID EXTRACT OF RED JAMAICA

Pronounced by the Highest Medical Authorities Foremost

SARSAPARILLA

WONDERFUL PURIFIER OF THE HUMAN BLOOD.

THE BEST SECURITY FOR HEALTH

લોહી અને રંગ સુધારનાર ઉત્તમ દવા.

વીલકીનસનનો રાતા જમેકા સારસાપેરીલાનો અરક.

શને ૧૮૨૯ થી બનાવવો સરૂ કીધેલો.

લોહીના સઘળા બગાડા, સુસ્ટ કલેજુ, કમ શકતી, શરીરનું તપાઈ જવું, ગુમડાં, થાક, નબલાઈ અને મંદ લાગણીઓ એ સરવેને દુર કરવા માટે સઉથી વધારે જાણીતો ઉપાય છે.

લીવર, બદહજમી અને નબલાઈ માટે સઉથી સરસ ઉપાય તરીકે દરરોજ જરા જરા સારસાપેરીલા લેવાથી કોઈબી માંદગીનું જોર આવતું અટકાવે છે એવી ખાતરી આપવામાં આવે છે.

જયારેબી જરા નબલાઈ જેવું માલમ પડે કે વીલકીનશનનો સારસાપેરીલા લેવો કે જે પીક—મી—અપ—ના જેવો સ્વાદીસ્ટ છે.

જયારેબી બોખાર—જુની તાવ અને મલેરીયા ફીવરની અસર જણાય ત્યારે વીલકીનસનનો એરોમેતીક ટીંકચર ઓફ કવીનોડાઈન લીધાથી ઘણો ફાયદો થાય છે. વળી સાધારણ તાવ, રોજીઓ તાવ અથવા આંતરીઓ અને કોઈબી જાતની મલેરીયા તાવની ઉપર કવીનાઈન કરતાં એ કવીનોદાઈન લીધાથી તેનો તરતજ અટકાવ અને ફાયદો કરે છે એમ પ્રખ્યાત ડાકટરોના પરથી સાબેત થયલું છે.

જરૂરની વખતે કામમાં આવે માટે દરેક કુટુ પોતા પાસે એ દવા રાખવી જોઈએ.

તંદરોસ્તી સહેલાઈથી માલમ પડે છે, તે સા મગજ, રોશન આંખો અને દરેક ચીજની સફ ઈમાં સમાયલી છે. જો લોહી સ્વચ્છ હોય છે તે દરદોનો અટકાવ થઈ શકે છે, તથા તેઓનો ઉપાર થાય છે. અશક્ત લીવર નાતવાની અને ચામ ડીનાં દરદોવાલા માણસોએ લોહીને ર થી ચમ ત્કારીક સ્વચ્છતા આપવાના કામમાં સઉથી ઉતમ તબીબોએ ભલામણ કીધેલો **વીલકીનસનનો સારસાપેરીલા** વાપરવો.

☞ અગત્યનું.

"અમે એના વીશે જેટલું ઉચું મત આપયે તેટલું થોડું છે."—લેનસેટ.

"તમારા લાલ જમેકા સારસાપેરીલાની અમે ભલામણ કરીએ છે."—મેડીકલ રીવ્યુ.

ચેતવણી—નુકશાન કરનારા, નજીવા નકલ કરેલા ખોટા સારસાપેરીલાથી સાવધ રહેજો.

વીલકીનસનનો સારસાપેરીલા ઘણીજ ખાતરી પુરવક રીતે બનાવવામાં આવે છે તે માટે સરવેથી સરસ સરટીફીકેટો મેલવી છે.

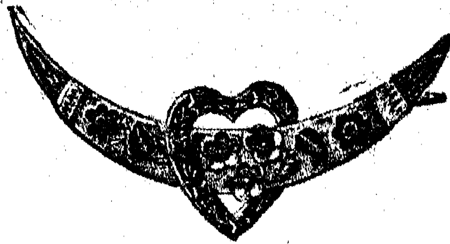
સઘલા દવા વેચનારા તથા જથાબંધ વેચનારાઓ પાસેથી નાની, મધ્યમ, ને મોટી સીસીઓમા મલશે.

સર અવસરે ભેટ આપવા લાયક

તરેહવાર ફેનશી ચીજો

નવી કે

સોનાની લોકીટ, બુટ્ટી, બ્રુચ, ચાર્મ, સેફ્તી પીન, ફોટો બ્રુચ, પેનસીલ, ઈ૦

નવી ડીઝાઈનના સોના રૂપાનાં ચઢ ઉતર કીમતના વોચ

એ ઉપરાંત કાંઇક નવી ભેટ આપવા લાયક ચીજો
ગરીબ તેમજ તવંગર માટે

સીનસેરા વૉચ કું૦
૧૭, હોરનબી રોડ, કોટ—ફીલીપ કું૦ ની સામે.

DHUNJEEBHOY COWASJEE OOMRIGAR & CO,

WINE & PROVISION MERCHANTS.

ધનજીભાઇ કાવસજી ઉમરીગરની કું૦

વાઇન અને પ્રોવીઝન મરચંટસ,

ના૦ ૧૦-૧૨-૧૪, અબદુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ—કરાફર્ડ મારકીટની સામે.

અંગરેજી દારૂકામ છુટક તથા જથાબંધ તથા ખોરાકીકામ કીફાયતથી વેચવામાં આવે છે.

સરવે ખાશોઆમને તથા બહારગામના તથા અતરેના વેપારીઓને નમનતાઇથી જાહેર કરવામાં આવે છે કે નીચે લખેલો માલ હમારે ત્યાંથી મંગાવીઆથી તાબરતોબ મલશે. દેશાવરવાલા સાહેબો રોકડા અવેજથી મંગાવશે તો કીફાયતથી મોકલી આપવામાં આવશે.

ઉપલે ઠેકાણે સરવે જાતનો ઉંચો દારૂકામ જેવો કે બ્રાંડી, જીન, ઓલતામ, વીશકી, જીનજર વાઇન, જમેકા રમ, પોરટ વાઈન, શેરી વાઇન, ચમપીન, લીકર હોક, કલારેત, મોજલ તથા **મીશીઅરસ કટલર પામર, ટરીચર તથા ગીલબીની કુંપનીનો** દરેક જાતનો દારૂ કીફાયત ભાવે આપવામાં આવશે. લીપતન કંપનીના જામસબી મલશે.

વલી સ્પીરીટ ઓફ વાઇન રેકટીફાઇડ ૬૮) ડીગરી ઓવર પુરફનો તથા મેથીલેટેડ સ્પીરીટ પણ મલશે.

સરવે ઉંચા મેકરની ખોરાકી તથા હેમ, બેકન, ચીઝ તથા પરફુમરી, પેટંટ મેડીસીન વીગેરે તથા લીપટનની સરવે જાતની ચાહ, કાફી કીફાયતથી મલશે.

લીલા મેવાથી ઝુમાઇ પડતાં ઝાડો.

ખુશબોદાર ફુલોથી લચી પડતાં દરખતો.

"Gardening has been the inclination of kings, the choice of the philosophers, the common favourite of the public and private men; a pleasure of the greatest, and the care of the Meanest and indeed, an employment and a possession for which no Man is too high or too low." Sir William Temple.

ઇરાની બાગબાનની તારીફલાયક હુનરમંદી—જે માટે ગયા ફેબરવારી ૧૯૦૬ નાં પ્રદરશનમાં ચાર, તથા ૧૯૦૭ માં આઠ મોટા ઇનામો મળયા છે, અને ઘણી તારીફ થઇ છે.

સુકાઇ ગયલા વેરાન, તથા તદન નવા બગીચાઓને તાઝોતર-લીલોતરીથી ભરપુર—અને ફુલ ફળોથી ખેચાણકારક બનાવી આપવાનું માથે લઇએ છેએ.

કેટલાક મોટા હીંદી રાજ્વંશીઓનાં તથા સદ ગ્રહસ્થોનાં બગીચાઓ અમારી જાતી દેખરેખ હેઠલ તઇયાર થયા છે, જે માટેની ઉંચી સરટીફીકેટો મોજુદ છે. ફુલ ફળનાં ઝાડોને લગતી સમજન હમેશાં ખરેખરી ને સેલાઇથી સમજ પડે તેમ જણાવામાં આવશે.

જાત જાતની આંબાની કલમો, મોશંબી, સંતરા, પપેનાસ, ચીકુ, લીચી, ગોલાબી ને સફેદ જાંબુર, સપરચંદ, નાસપતી, પીચ, શેતુર મીઠી, દાદમ, નારંગી, માલુંગા, ખાટા લીંબુ, આરંજ ને મીઠી કમરખની કલમો, ગામઠી, મલબારી ને શીંગાપુરી નાળીઅરી, (Lili nut), સોપારી, બદામ, દરાખ, અખરોડ, જાયફળ, હીંગ, તજ, લવંગ, પેર, શીતાફળ ને રામ ને ભાયફળ વગેરે સરવે જાતનાં ફળ, ઝાડો, રંગરંગનાં સ્ટેનડરડ ગોલાબો, મેગનોલીઆ, બત મોગરા, ગારડેનીઆ, સાએલી ચંપેલી, જાઇજુઇ, ચાંપા ને સરવે જાતનાં ફુલ ઝાડો ને સરસ પામસ, ઇરેશીનાં ક્રોટનસ, મેડનહેર ફરનસ, એ વતરેગે બીજા તરેહવાર રોપાઓ ને વેલાઓ અતી કીફાયતે પુરા પાડીએ છીએ.

બહારગામનાં આરડરપર તરત ધીયાન આપવામાં આવશે ને ઝાડો V. P. થી મોકલવામાં આવસે.

તાજા ફુલનાં તુરા—હાર—બાસકીટ—બટનસ ફુલપાનનું ડેકોરેશન વરદી પ્રમાણે મનપસંદ કારીગીરીથી અંગ્રેજી ધપપર બનાવી આપવામાં આવશે.

યુરોપીઓને સારૂ લગન વગેરે માટે શાવર વગેરે તુરાઓ ને બટનો અને મરણ સારૂં સુધ સફેદ રીથસ ને કરોસીસ પણ બનાવી આપીએ છીએ.

તબ અને કુંડામાંનાં ઝાડો લગન મેલાવડા વગેરે તાંકના સારૂ ભાડે આપવામાં આવશે.

કલેર રોડ ભાયખલાનાં બાગમાં હમેશાં મનપસંદ ફુલ ને ઝાડનાં કુંડાનો જથો રહે છે.

સોરાબજી અ૦ મે૦ ઇરાની—ફલોરીસ્ત.

૬૦—કલેરરોડ, એડલરી હોટલ કંમપાઉનડ,

ડા૦ માસીનાં હાસપીતાલ પાસે, ભાએખલા,

મુંબઇ.

The Mercantile Bank of India Ld.

મરકનટાઇલ બેંક ઓફ ઇંડયા લીમીટેડ.

નં૦ ૨૨, એસ્પ્લેનેડ રોડ, મુંબઇ.

સતા આપેલી થાપણ............................	પાઉંડ	૧,૫૦૦,૦૦૦
શેરો ભરાયલી થાપણ............................	,,	૧,૧૨૫,૦૦૦
પુરી ભરાયલી થાપણ............................	,,	૫૬૨,૫૦૦
રીઝર્વ ફંડ............................	,,	૩૬૫,૦૦૦

વડી ઓફીસ—૪૦ થરેડનીડલ સ્ટ્રીટ, લંડન ઈ. સી.

શાખાઓ અને આડતો.

મુંબઇ.	કરાંચી.	સીંગાપોર.	બતેવીયા.
કલકત્તા.	રંગુન.	પીનાંગ.	હોંગકોંગ.
હાઉરા.	કોલંબો.		
દીહુલી.	કાંડી.	કોટા બાહરૂ.	શેહેંગાહી.
મધરાસ.	ગોલ.	કવાલા લમપુર.	મોરીસ.

આ બેંક બોલની શાખા તથા આડતો ઉપર હુંડી આપે છે, તથા હુંડીનાં નાણું ઉઘરાવી આપે છે, અને મુસાફરો માટે લેટરસ ઓફ ક્રેડીટ આપે છે.

ચાલુ ડીપાઝીટ ઉપર સેંકડે બે ટકાનું વ્યાજ આપે છે.

બાંધી મુદ્દતની બાર માસની અથવા તેથી ઓછી મુદ્દતની ડીપાઝીટ માટેના વ્યાજના ભાવો અરજ કરવાથી નક્કી થઇ શકશે.

બેંક, હીંદુસ્તાનની અથવા બીજી સરકારોની લોનો ખરીદ કરી અથવા વેચી આપે છે. તેમજ પગાર, પેનસન, વેહેંચણી અને વ્યાજ વસુલ કરે છે અને જે વસુલ થયલી રકમ બેંકની મારફતે હુંડી લઇ મોકલવામાં આવે તો તે ઉપર કમીશન કશું લેતી નથી.

વળી સરકારી લોનો તથા કંપનીઓના શેરો વગેરે સલામત રાખવા લે છે, અને તે ઉપરનું વ્યાજ નીચલે ભાવે ઉઘરાવે છેઃ—

કમીશન.

હીંદુસ્તાનમાંજ મળતું હોય તો દર સેંકડે............................	૦। ટકો
સલામતી માટે રાખેલી લોનો કે શેરો પાછા આપતી વેળા સેંકડે	૦। ટકો
હીંદુસ્તાનમાં વેચેલા શેરો અથવા લોનોનું નાણું આપતી વેળા સેંકડે....	૦। ટકો

જેમ્સ મરડોક,

મેનેજર.

National Bank of India, Ld.

નેશનલ બેંક ઓફ ઇંડીયા, લી.

વડી ઓફીસ: ૨૬, બીશપગેટ, લંડન ઈ. સી.

નામની થાપણ...	... ...	પાઉંડ	૨૦,૦૦,૦૦૦
ભરાયલી થાપણ	... ...	„	૧૦,૦૦,૦૦૦
રીઝરવ ફંડ	... ...	„	૯,૦૦,૦૦૦

શાખાઓ.

કલકતા.	દીલી.	માંડલે.	મોમબાસા.
મુંબઇ.	કાનપોર.	કોલંબો.	નઇરોબી.
મદરાસ.	ટયુટીકોરીન.	કાંડી.	નાકુર.
કરાંચી.	કોચીન.	નુવેરા ઇલીયા.	કીસુમુ.
લાહોર.	ચીતાગોંગ.	એડન, કેમ્પ.	જીનજા.
અમરીતસર.	રંગુન.	એડન, સ્ટીમર પોઈંટ	કેમપાલા.
		જનજીબાર.	એનટેબી.

ફીક્ષડ ડીપાઝીટસ—આ બેંક બાંધી મુદતની બાર માસની અથવા તેથી ઓછી મુદતની ડીપાઝીટસ લે છે, જેના વયાજના ભાવો અરજ કરવાથી જણાવવામાં આવશે.

ચાલુ ડીપાઝીટ ખાતાંઓ—આ બેંક સાથ ચાલુ ડીપાઝીટ (અનામત) ખાતાં પસંદ કરેલા ગ્રાહકોને માટે ઉઘાડવામાં આવે છે અને તેઓને રૂપીઆ ૧,૦૦૦ **થી** રૂપઆ ૧,૦૦,૦૦૦ સુધીની રકમો ઉપર દરરોજની બાકી કહાડતા જઈ, દર વરસે દર સેંકડે બે ટકાનું વ્યાજ આપવામાં આવે છે; પણ છ માસનું વ્યાજ રૂ. ૫ થી વધુ નહી થાય તો વ્યાજ આપવામાં આવતું નથી.

હુંડીપત્રીનું કામ—યુરોપ, આફ્રીકા, હીંદુસ્તાન, ચીન અને આસ્ટ્રેલીઆનાં મુખ્ય શેહેરો ઉપરની હુંડીઓ ખરીદવામાં અથવા તો ઉઘરાવી આપવામાં આવે છે.

બેંક પોતાની વડી ઓફીસ તથા શાખાઓપર અને યુરોપ, આફ્રીકા, અમેરીકા તથા આસ્ટ્રેલીઆનાં મુખ્ય શેહેરો ઉપર પણ હુંડી આપે છે. તારમાંથી નાણું વાળે છે.

આ બેંક સરકારી લોન, શેરો વગેરે વેચવા તથા લેવાનું કામ કરી આપે છે, અને તે સલામત રાખવા માટે પણ લે છે અને જયારે પાકે ત્યારે તે ઉપરનું વયાજ ઉઘરાવી આપે છે.

લોનો તથા કેશ ક્રેડીતસ પસંદ કરેલી જામીનગીરીઓપર આપવામાં આવે છે.

રાલ્ફ કીડ,

પોસ્ટ બોક્ષ નંબર ૨૪૧. **એકટીંગ મેનેજર.**

Telegraphic Regd. Address:—
"Umrigar, Bombay."

Telephone No. 398

D. R. Umrigar Sons & Co.

No. 3, APOLLO STREET, FORT, BOMBAY.

ESTABLISHED in the Year 1885.

Sole Agents in whole of India for the Patent
Corona Carpinches Blue Picking Bands & Double Tanned Belting

Regtd. Trade Mark "PRAKKE" for D. R. Umrigar Sons & Co.

Also Sole Agents for Naaml Venn the world-renowned Manufacturer of Patent Buffalo Pickers, Sole agents to The Woollen Cloth Mfg. Co. manufacturers of Sizing flannel, Roller & clearer cloths, and many others.

Largest Importers & Contractors of Brown casing & Blue facing Papers & Straw boards, for supply to Bombay & Mofussil Mills.

The Largest and Cheapest Depot of Cotton Mill & Gin Factory Stores-Supplies of requisites for Ginning Factories & Cotton Mills' Stores of all descriptions, viz; Bobbins, Skewers, Egyptian & American Cotton bandings, such as:—Rim, Scroll, Tubular, Mule spindle &c. also Beltings of best maker, Roller skins, Ring travellers by (Eadie Brothers), China Clay, Farina, French chalk, Chloride of Zinc, Magnesia, Brown Casing Paper, Blue Facing Paper, Straw-Boards & Cut Brown Paper &c.

Indents for any of the Mill stores will be forwarded to England for execution on most advantageous terms and at moderate commission. Up-country orders carefully & promptly executed. Samples & Prices on application.

Our Carpinches picking bands are best of their kind in quality and durability & these last double the time than the ordinary oak-tanned bands. A trial order solicited.

This is the only Firm where you can get cheap & good stores of all kinds for Cotton Mill & Gin Factory.

મેસરસ દી૦ આર૦ ઉમરીગર સન્સ અને કુંપની.

નં૦ ૩, એપોલો સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઇ. તેલીફોન નંબર ૩૯૮.

સુતર મીલોના, જીનીંગ ફેકટરીઓના, પરેસોના તથા રેલવેનો સ્ટોર પુરો પાડવાને સસતામાં સસતી હમારી દુકાન છે.

હમારે ત્યાં સઘળો માલ ખુદ કારખાનાવાળાઓ તરફથી પરભારો આવવાથી ઘરાકોને ભાવમાં કીફાયત પડવા સાથ સારો માલ મલી શકશે.

બહારગામનાં વેપારીઓના તથા ઘરાકોના કામકાજને લગતા ઓરડરો તરતજ બજાવવામાં આવશે. મીલને લગતો જે સ્ટોરનો ઓરડર વીલાયતથી મંગાવવાને આપશે તે ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી ઘણા ઓછા ભાવે તથા કમીશને મંગાવી આપીશું.

હમારે ત્યાં હંમેશાં તઇયાર બધી જાતના વીલશન તથા દીકશન બ્રધરસના બાબીનશો, ઈજીપશીયન અને અમેરીકન બેનડીંગો, રોલર સ્કીનો, ઘણાજ ઉંચા મેકરના પટાઓ, સાઈઝીંગને લગતો માલ જેવો કે કલોરાઈડ ઓફ મેગનીસીયા, મીયુરેટીક ઓફ જીંક, ફરીના, બરાઉન કેસીંગ પેપર, બલુ ફેનશી પેપર વગેરે હમેશાં તઇયાર મલે છે.

હમારા પેટંટ કારપીનચીસ, પીકીંગ બેન્ડસો મુંબઇની મીલોમાં ઘણાજ વખણાય છે કારણકે તે ઘણાજ ટકાઉ અને મજબુત છે અને વજનમાં ઘણાજ હલકા છે અને દરેક લેન્થ ઉપર હમારો રેજીસ્ટરડ ટ્રેડ મારક **"પરેકી" ફોર દી૦ આર૦ ઉમરાગર** કરી મારવામાં આવે છે.

મસાનીની કું૦, ૪૩ મેડો સ્ટ્રીટ, કોટ.

કોતરકામ કરનારા તથા છાપનારા.

રબર સ્ટૅંપ બનાવનારા તથા ધાતુ ઉપર કોતરકામ કરનારા

હમારે ત્યાં સ્ટીલ ડાઈ ઉપર મોનોગ્રામ, ક્રેસ્ટ, મૉટો,
તેમજ નામની કૉપરપલેટ કોતરી ઉંચા આઈવરી કાર્ડસ ઉપર છાપી આપવામાં
આવે છે. રબ્બરનાં સીલો સસતાં, ટકાઉ અને વાયદાસર
બનાવી આપવામાં આવે છે.

દરેક જાતનું કોતરકામ કરવામાં આવે છે.

ભાવ ઘણો કીફાયત રાખ્યો છે.

થર્સટો!

તે શું? નહી સમજયાં?

એક મોહ સ્વાંદીયું છે—

મોહ સ્વાદીયું?

છાંટાપાણીનો ઝાડયો કહાડનારા પેલા ટેંપરંસવાલાઓબી પીવાને અચકાય નહી
તેવું એક નમુનેદાર—સ્વાદીષ્ટ—તોફો ફ્લેવરવાલું ઉમદા પીણું છે.

જરા જોવો તો ખરા

મોહડાંપર મુકશો તો જાણે હોઠ ચુશયાજ કરો તેમ થશે.

જુવો—એકવાર અજમાવી જોવો.

બાતલી એકના પૈસા ચાર.

એકલા બનાવનારા—ડયુક એંડ સન્સ.

૧૪, હમમ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

સી. ડી. કેરાવાલાની કું૦

ઇન્જીનેરો અને સાંચાકામના પરચુટણ ભાગો બનાવનારા

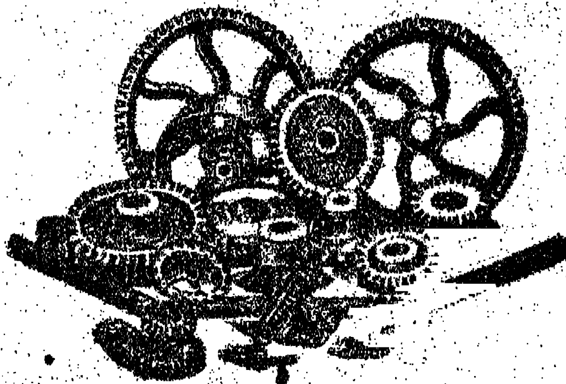
☞ મીલ માલેકોને અગત્યનું

વખત અને પઇસાનો બચાવ.

અમારા કારખાનામાં ટ્વીસ્ટ વ્હીલ અને ચેંજપીનીઅનો તઇયાર મળી શકે છે તો વીલાયતથી મોટે ખરચે વધુ વખત ખોઇને મંગાવવાની શું જરૂર છે?

નીચલો સામાન અમારાં કારખાનામાં તુરત ડીલીવરી માટે મોટા જથ્થામાં તઇયાર રાખીએ છીએ,

ટ્વીસ્ટ વ્હીલ, કાપી કાઢેલા દાંતાવાળાં ચેંજ-પીનીઅન, બોબીન વ્હીલ, સ્પીન્ડલ વ્હીલ, રાચીટ શાફ્ટ વ્હીલ, ક્રેંકીંગ વ્હીલ, રીંગ ટ્રાવેલર, સ્ટેપ પુલી, વેટ લીવર, હુક, વીગેરે, વીગેરે.

ડ્રેગ વ્હીલ, ફુલાયર, ફ્રેમર, રોવીંગ સ્પીન્ડલને માટે લાંબા ચક્કરો, લુમ-માં ચક્કરો, રોલરના કેપ-બારની નેબ, બોબાઇની રીંગો, ફ્લુટવાળાં સ્પીન્ડલો, ટીન રોલરનાં ચક્કરો, રીવરસીંગ બેવલ, વીગેરે, વીગેરે.

☞ યાદ રાખજો કે અમો વીલાયતી કાસ્ટીંગમાંથીજ સઘળાં ચક્કરો બનાવીએ છીએ.

બીજે ઠેકાણે ઓરડર આપવામાં પહેલાં અમારા ભાવતાલ તથા નમુના મંગાવવાની અરજ કરીએ છીએ.

સી. ડી. કેરાવાલા,

ટેલીફોન નંબર ૨૨૪૪. ચીંચપોકલી મશીન વર્કસ, પરેલ, મુંબઇ.

એક વાર જરૂર પરીક્ષા કરી ખાતરી કરજો અને તમારા દરેક દોસ્તદારોને પણ ભલામણ કરજો.

જ્યોતીષ શાસ્ત્ર બધામાં સર્વેથી ઉત્તમ છે.

આપને અમારા ઘેર [illegible] કાંઈ પણ જરૂર નથી, ફક્ત એક પોસ્ટકાર્ડ ઉપર કોઈ ફુલ અથવા ફળનું તથા પોતાનું નામ લખીને મોકલવાથી એક વરસનું સુખ, દુઃખ, લાભ, હાની, [illegible] તથા ક્યા વેપારથી ફાયદો થશે, ક્યા પ્રકારથી કેટલો લાભ થશે, અથવા શું નુકશાન થશે, [illegible] રીડકશન અને [illegible], રાજ પ્રાપ્ત, [illegible] તથા શું સંતાન પેદા થાશે. વિસ્તાર પુરવક [illegible] વરસફળ ફક્ત એક [illegible] મોકલવામાં આવશે. જવાબ માટે અરધા આનાની ટીકીટ જરૂર મોકલવી જોઈએ. [illegible] વરસફળ રૂ. ૧) [illegible] બનાવીએ છીએ. [illegible] ૧) છે. [illegible] રૂ. ૫, અને જન્મ પત્રીકા [illegible] રૂ. [illegible] હીંદી, હિંદુસ્તાની, ઉરદુ, ફારસી, અંગ્રેજી, ગુજરાતી, [illegible] મોકલવી [illegible] આવશે.

[illegible] હસ્ત પત્રીકા—[illegible] સમજવાર, [illegible] મોકલી [illegible] ઉપર મોકલવાથી [illegible] સુખ દુઃખ [illegible] લાભ [illegible] થશે, [illegible] ક્યારે મળે. રાજ્યનું માન અને [illegible] નુકશાન થશે, [illegible] આવશે. તે સાથે [illegible] શું [illegible] થશે, અને [illegible] જણાવવામાં આવશે. [illegible] બીજે ઠેકાણે પુછપરછ કરવી નહી પડશે, [illegible] જન્મપત્રીકા [illegible] હસ્તપત્રીકાથી વધારે લાભ થશે. [illegible] હસ્તપત્રીકા [illegible] પોતાના હાથપર [illegible] સારી [illegible] એક સારા [illegible] ઉપર તેનો [illegible] મોકલવો તેનું [illegible] હસ્તપત્રીકા.

[illegible] ઠેકાણું—**પંડિત મુલચંદ શરમા, પોસ્ટ અજેરકા, જીલ્લા અલવાર, પ્રાંત રજપુતાના.**

અમોને ઘણું સારા સારા [illegible], પંડીત, [illegible] તથા રાજા રજવાડાઓ તરફથી [illegible] સરટીફિકેટ મળી છે તેનાંથી થોડીક નીચે આપીએ છીએ.

સરટીફિકેટ [illegible] મહારાજ [illegible] સાહેબ બાહાદુર [illegible] તારીખ ૧૮[illegible] ઈ૦, નં૦ [illegible] શ્રીયુત પંડિત મુલચંદ શરમા અજેરકા નિવાસીના વરસફળ [illegible] સહિત સ્વીકાર છે. પંડિતજીએ એક ફળનું નામ પુછીને વરસફળ બનાવી દીધું અને તેની [illegible] પણ એવી [illegible] કે તેનું [illegible] (વાણી) ની [illegible] તથા [illegible] પણ [illegible] છે. તેમ જ્યોતિષી પણ પુરણ છે અને રમલ શાસ્ત્રમાં પણ સંપુરણ છે અને આ વખતમાં [illegible] આવી વિદ્યાને [illegible] છે. પરંતુ પંડિતજી [illegible] પંડિતોના સમાન

નથી પરંતુ આમકના વખતના વિદ્વાનોના બરાબર સ્વરૂપમાં તત્પર રહે છે, તે જુઓ વરસના વરસફલ ઘણા પરિશ્રમથી બનાવે છે અને તેની ન્યોછાવર રૂ. ૧ છે. જે પંડિતજીના પાસે મલેલા ગુણ આપેલા દર્શાવ્યા પણ નથી. વિશેષ શું લખિયે. પંડિતજીના ગુણને ધન્યવાદ છે અને અમારા જન્મપત્ર પણ મોકલ્યા હતા તેની પણ વિધિ પ્રમાણે સારી ગોઠી હતી.

શ્રીમહાશય પ્રિયવર તમારૂ મોકલેલું વરસફલનાં બરાબર ફલ દિન દિન પ્રતિ પ્રાપ્ત થઇ રહ્યો છે, અને મેં ઘણું ઠેક ઠેકાણે વરસફલ બનાવ્યાં પરન્તુ એવું યથારથ ફલ કોઇને બતાવ્યાથી તદ્રૂપ નહીં થયું. તમારા સાચા વિચારને નમસ્કાર અને અમારા મિત્રોને કહ્યો છે, અને એવી આશા છે કે એવણ તમારા પાસે વરસફલ બનાવવાની વીનતી કરશે. મને શોચ એ વાતનો છે કે ઘણાએ માણસ કુંડલી વરસફલના ફલ જાણવામાં એવ ઠેકાણે ઘણા પરિશ્રમ અને ધન ખરચ કરે છે કે જે ઠેકાણાનાં બતાવેલા ફલમાં શંકા થાય, લેકીનમાં તમારાથી વરસફલ બનાવીને એક વરસ સુધી નિશ્ચિત કેમ નહીં થાય કે જે ઠેકાણાને વિચાર અટલ (સ્થિર) અને શેષ બધા શંકિત મય છે. અને અમારા વરસફલ દર વરસે વરસ પુરૂં થતાજ મોકલતા રહો, અને મને તો તમારા નિયમ (ખાસ) થી દુપટ દક્ષિણા દેવામાં પણ સન્તોષ નથી; ઇત્યલમ્.

મહારાજ કુમાર શ્રીલાલ ત્રિભુવનપતિ દીનશાહ સિંહજુદેવ જાગીરદાર, પુંદરપુર.

પ્રિયવર પંડિતજી અનેક પ્રણામ ને પશ્ચાત નિવેદન એ છે કે પાછલા વરસે જે વરસફલ તમો મોકલ્યો હતો તે ઘણુંજ ઠીક થયો. તમે યથારથ જ્યોતિષ વિદ્યામાં પુરણ પંડિત છો. તમારી જેટલી પ્રશન્સા કરીયે તે થોડી છે, કૃપા કરીને નવા વરસનું વરસફલ મોકલજો.

જગન્નાથ પ્રસાદ, ●ટલમેન્ટ આફીસર—ખંડવા.

શ્રીયુત પંડિત મુલચન્દજી શરમાએ મેહરબાની કરીને મારૂં વરસફલ બનાવ્યો હતો તેમાં જે જે શુભ તથા અશુભ ફળ તમે લખ્યા હતા તે બધા બરાબર થયા, અને આપના આગલા મોટા મોટા જ્યોતિષિઓએ ઘણીક વાર મને અનેક ફળ બતાવ્યા પણ તે ફળ આના જેવા સરસ નહીં થાય કે જેવા પંડિત મુલચન્દજીનાં દેખવામાં આવ્યા. તમારૂં કામ વરસફલમાં વિશ્વાસ લાયક છે, અમારા દેશના રાજા મહારાજાઓએ પંડિતજીના જન્મ ગુણની પરીક્ષાની જરૂર કરવી જોઇએ, અમને એ આશા છે કે પ્રત્યેક મોટા માણુસ એના કામથી સંતોષ પામશે.

રામદાસ વરમા સમ્પાદક શ્રી વેંકટેશ્વર સમાચાર—મુંબઇ.

શ્રીયુત પંડિત મુલચંદ શરમા મહારાજ કુમાર શ્રી રાવબહાદુર પંજાબુદેવ જાગીરદાર સાહબ બતરાર છત્રપુરની પ્રેરણાથી અમારે જે વરસફલ અમારે સંવત ૧૯૬૪ નું મોકલ્યો હતો તે બાર મહિના સુધી બરાબર મિલ્યું, કાંઇ પણ ફરક નહીં રહ્યો. તમારી જ્યોતિષ શાસ્ત્ર વિદ્યાની તારીફ કેમ સુધી વરણન કરવામાં આવે ?

ભાઉખંડી સિંહ ઇન્સપેક્ટર પંડિત ગંગાધર ગંગાજી લખે છે કે આપનો મોકલેલો વરસફળ બરાબર ફળ દિવસ દિવસ પ્રતિ પ્રાપ્ત થાય છે. હવે વરસફળ પુરૂં થયું છે તેથી કૃપા કરીને નવો વરસફળ મોકલજો.

I hereby certify that Pandit Mool Chandra Sharma of Ajeraka is a far advanced scholar of "Astrology." At my request he sent me an year extract from my horoscope for verification by my personal experience. The test has proved to be the most satisfactory one; and every event and occurance took place as it was laid down by the Pandit. No doubt the Pandit has hit the mark, and deserves much credit. He who will search him will have his future life searched.

Pandit Ram Harkh Dy. postmaster—Akola.

ડા. ફ. એ. હકીમના અકસીર ઇલાજો.

શીરપ ઉશબા

ચેપ [illegible] માટે [illegible] શાઓએ સરટીફીકેટ આપી છે. ગરમી, સુજાક [illegible] દૂર કરનાર, લોહી સુધારનાર, ધાતુપુષ્ટ અને પોષણ કરનારી દવા છે. [illegible] આવે છે. [illegible] ઘણાં દરદો [illegible], જેવાં કે [illegible] શરીર ઉપર ફૂટી નીકળે છે તે, ચાંદી, [illegible] તથા [illegible] લાગતાં દરદો, સાંધાનું [illegible], [illegible] દરદો, [illegible] નબળાઈ, [illegible] માટે શીરપ ઉશબા [illegible] ઇલાજ છે. વાપરવાની રીત શીશી સાથે છે. બાટલીની કીંમત રૂ. ૧.

જ વા રી શે ર શ ત ની.

શીરપ [illegible] તથા શક્તીને માટે અકસીર ઇલાજ.

[illegible] નબળાઈથી [illegible], સુસ્તી તથા [illegible] દરદો, [illegible] માથાનો [illegible], [illegible] આંખની નબળાઈ, [illegible] શક્તીમાં [illegible] દરદથી થતાં [illegible], સાંધાના દુખાવો, [illegible] દુખાવો વગેરે [illegible] તથા [illegible] ફાયદો કરે છે. [illegible] નબળા [illegible] માટે એક ઉત્તમ [illegible] છે. [illegible] નબળાઈ માટે [illegible] ઇલાજ છે. [illegible] ફાયદો થયો છે. વાપરવાની રીત [illegible] સાથે છે. કીંમત રૂ. ૧ તથા ૨.

હકીમની [illegible] ગોળીની દવા.

[illegible] દરદ [illegible] તથા [illegible] ફાયદો કરે છે. કીંમત શીશી ૧ ના રૂ. ૧.

હરસ તથા મસાને માટે [illegible] મલમ.

[illegible] હરસ તથા [illegible] નાબુદ કરે છે. કીંમત શીશી ૧ ના રૂ. [illegible]

ડાક્ટર. ઈ. [illegible] પીલ્સ, ધાતુ પુષ્ટની ગોળીઓ.

[illegible] મનને શક્તી આપે છે. [illegible] નબળાઈ [illegible] દુર કરે છે. [illegible] શરીરને નિરોગી અને શક્તિવાળું [illegible] બનાવે છે. વાપરવાની રીત ડબી સાથે આપેલી છે. ૪૦ ગોળીની ડબીની કીંમત રૂ. ૧.

દરાજ તથા ખીલને માટે અકસીર મલમ.

દરાજ, ખીલ, [illegible] તથા [illegible] ચામડીનાં દરદોને જડમુળથી નાબુદ કરે છે. કીંમત શીશી એકના આના ૪.

હકીમ "ડેન્ટીફ્રીસ," યાને [illegible] દાંતનું મંજન.

દાંતને મોતી જેવા સાફ કરી [illegible] નરમ પાડી મજબુતી આપે છે [illegible] વાપરવાથી [illegible] કીંમત ૪ તથા ૮ આના.

ચાંદા, મસા, [illegible], [illegible], ખરજવું, [illegible] તથા શરીર ઉપરના [illegible] દરદો ફક્ત [illegible] સારા કરવામાં આવે છે.

ડાક્ટર [illegible]

આ [illegible] માથાના દુખા-વાને [illegible] આપ્યું

NEW ZEALAND INSURANCE CO., LD.

FIRE AND MARINE.

Office—Alice Building, Hornby Road, Fort.

CAPITAL	Rs. 22,500,000
CAPITAL PAID UP ... ... ,,	4,500,000
RESERVE & REINSURANCE FUNDS... ,,	7,800,000

ALEXANDER M. TOD,

Manager,

Bombay & Madras Presidencies.

ન્યુ ઝીલાંડ ઇનશુરંસ કંપની, લીમીટેડ.

આગ અને દરીઆઇ વીમો.

આફીસ—એલીસ બીલ્ડીંગ, હોરનબી રોડ, કોટ.

ભાંડવલ	રૂપીઆ ૨,૨૫,૦૦,૦૦૦
ભરાએલ થએલી ભાંડવલ ... ... ,,	૪૫,૦૦,૦૦૦
રીઝર્વ તથા રી-ઇનશુરંસ ફંડો ... ... ,,	૭૮,૦૦,૦૦૦

આગ તથા દરીઆઇ જોખમનો વીમો ચાલુ દરે ઉતારવામાં આવે છે.

એલેક્ઝાનડર એમ. ટોડ,

મુંબઈ અને મદરાસ પ્રેસીડનસીના

મેનેજર.

HOLLOWAYS PILLS & OINTMENT

નીચલી દવાઓ સોના જેવી કીમતી છે.

હૉલૉવેની ગોળી તથા મલમ.

આ સર્વ ઉપયોગી દવાઓ

હીંદુસ્થાનના દરેક રહીશોએ પોતાના ઘરમાં સાચવી રાખવી જોઇએ.

હૉલૉવેની ગોળીઓ

લોહીને સ્વચ્છ કરે છે, શરીરની નબળાઇને દુર કરી કૌવત આપે છે અને **લીવર તથા મળ ઉપર** ધીમેથી પણ અસરકારક રીતે ગુણ [illegible] છે. એ ગોળી લીધાથી ખોરાક ખાવાની રૂચી થાય છે, તેમજ લોહી સરીરમાં સારી રીતે ફરે છે અને આખા શરીરને તાકાત તથા જોર આપે છે. નબળાઇને લીધે માથાનો દુખાવો શરીરનું ધ્રુજવું અને બીજી સાધારણ નબળાઈ **આ પ્રખ્યાત ગોળી** લેવાથી તદન જતી રહે છે. વળી સ્ત્રીઓના **તમામ દરદો** જેવાં કે ચામડીના ડાઘો, ફોડકી, ગુમડાં વીગરે સરવે ફરીયાદો-બીજી કોઇબી **પરધનુ** દવાઓ કરતા આ ગોળી ઘણી સરસ રીતે નાબુદ કરી નાંખે છે અને એના જેવી બીજી અકસીર દવા કોઇ નથી.

હૉલૉવેનો મલમ

આખી દુનીયામાં સરવે ઠેકાણે પ્રખ્યાતી પામેલો છે. દરેક જાતનાં ગુમડાં, ચાંદાં અને જખમ બીજા કોઇ મલમ કરતાં આ મલમ ઘણી સારી રીતે રૂઝવી નાંખે છે. અદભુત રીતે શરીરની અંદર પેસી **ગળાંના અને છાતીના તમામ દરદો** તેમજ ઉધરસ, હાંફણ, દમ વીગેરે નાબુદ કરે છે. ગળાંનો કાકડો સાફ કરે છે અને છાતીના અંદરના ગુમડાં તથા રગોનું ફુલવું એ સરવેને બેસાડી દઈ સાજા કરી નાંખે છે. વળી સંધીવા તથા સાંધાનું ઝલાઇ જવાથી થતી અતિ પીડા નાબુદ કરી દેછે.

ગોળી અને મલમ.

નં૦ ૧૧૩ સાઉથ વર્ક સ્ટ્રીટ, લંડન ખાતે બનાવવામાં આવે છે.

દરેક સુધરેલા શહેરમાં દવા વેચનારની દુકાનેથી ઉપલી દવાઓ મળશે.

દવા વાપરવાની સુચના દરેક ભાષામાં છાપેલી દવાની સાથે મળશે.

ખરીદદારોએ શીશી અને ડબી ઉપરનાં લેબલ તપાસીને લેવા કે તે ઉપર **૧૧૩ સાઉથ વર્ક સ્ટ્રીટ (જીહલું રહદ-સ્ટેન્ડ) લંડન** એ પ્રમાણે ઠેકાણું લખેલું નહી હોય તો તે **બીજી જાતની છે એમ સમજવું.**

મુંબઈ વરતમાન પ્રેસમાં વેચાતી ચોપડીઓ.

ઠેકાણું—૧૪૧ ચરનીવાડી—મુંબઈ.

શેહેનશાહી જરથોસતીઓને બંદગી કરવાની પાક કેતાબો.

ખોરદેહ અવસતા—☞ આ જાતનાં ઘણા મોટા ખુલા કાલા અક્ષરે અને અશલ ઉચારે છાપેલી બધી નયાયસો, પતેતો, દુવાઓ અને દસ યસતો તેમાઃ—હોરમજદ, મોટી હપતન, અરદીબેહસત, ખોરદાદ, આવાં, નાંખલી સરોસ, શતની મોટી સરોસ, હોમ, વનંત, અને બેહરાંમ યસત છે. તે સાથે આ કેતાબ કપડાંમાં બાંધી તે ઉપર અશો જરથોસ્તની સુંદર સબી સુન્નામા એમબોસ કીધી છે—કીંમત રૂ. ૦ાા,—પોસટેજ દોઢ આનો.

ખોરદે અવસતા—☞ આ જાતનાં નવા મરોડદાર કાલા અક્ષરે અને અશલ ઉચારે છાપેલી બધી નયાસો, પતેતો, દુવાઓ અને પાંચ યશતો તેમાં:- હોરમજદ, અરદીબેસ્ત, બેહેરાંમ અને બેઉ સરોસ છે.—પતલાં પુઠાંની કીંમત રૂ૦ા-, જાડાં પુઠાંની રૂ૦ા=;-પોસ્ટેજ એક આનો. આ અવસતાની ચોપડી ગજવામાં રહી શકે તેટલી નાથલાં કદની છે.

મુકતાદનાં દીવશોમાં ભણવ[illegible]ાં ફરામરોદના હા તથા ગાથાના હાની ચોપડી—કીંમત ત્રણ આના,—પોસ્ટેજ અરધો આનો.

છુટી ફરવરદીન યશત—(ફરોખશી)—કીંમત ત્રણ આણા; પોસટેજ અરધો આનો.

છુટી આવાં યશત—જાડાં પુઠાની કીંમત ત્રણ આના તથા પટલાં પુઠાંની કીંમત બે આના,—પોસ્ટેજ અરધો આનો.

પરચુટણ ચોપડીઓ.

પ્રીનસીપલ ગ્રોથસ ઓફ ઇનડીયનકોટન—એટલે હીંદી રૂના પાકના મુખ્ય મઠકોનો કોઠો દેખાડનારી ચોપડી —જેમા હીંદુસ્તાન તેમજ પરસીયાના દેશોમા કયા કયા ગામોમા રૂ પાકેચ તે સઘલાં ગામોના નામો આલફાબેટીકલ રીતે ગોઠવી તેમના રેલવે સ્ટેશનોના મારકા સહીત આપવામા આવ્યાં છે; તેમજ વલી રૂ કેવી જાતનો અને તે કયા ગામનો છે તે કેમ પારખવો વગેરેની સમજ લંબાનથી આપવામાં આવી છે. એને લગતા કામ કરનારાઓને ઘણી ઉપયોગી થઇ પડે તેવી છે. કીંમત માત્ર રૂપ્યો અરધો—પોસ્ટેજ અરધો આણો.

રૂમાં કચરાની ઘટ આવીઆ પછી દર ખાંડીનો અને દર રતલનો ભાવ નકી કેમ પડે છે, તેના કોઠાની—સ્પીનીંગ વીગેરે રૂઉનાં કારખાનાંઓને ઘણી ઉપયોગી ચોપડી—એમાં દર ખાંડીના રૂ૧૭૫ થી તે ૨૫૨) શુધીના ભાવનો રૂઉ દર શેંકડે ૪) થી ૩૪) ટકા સુધીની ઘટ કેટલી તથા નકી કેમ ખાંડી પડે છે તે જોવાનો કોઠો છે.—કીંમત રૂ૧). પોસ્ટેજ અરધો આનો.

યોગ વીદયા અને અસલી દરશનીઓ—એમાં ખોદાતાલા યાને હકની દરગાનો મારગ કેમ અખતીઆર થાય તે વીશેનું બાવાકુલ અને મોતેબર લખાણ છે. કીંમત—રૂ૦ા, પોસટેજ અરધો આનો.

નજુમ નાંમુ—દુઆંની પાદશાહી ફાલ જોવાની તાસીર,—દરાંબુથી આવેલ એક દસ્તુર બનાવેલું.—કીંમત એક આનો, પોસટેજ અરધો આનો.

ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડરમાં આવેલી જુદી જુદી બાબદોનું સાંકલયું.

ગયાં વરસનો ઇનતેખાબ,

યાને

યઝદેજરદી સને ૧૨૮૧ ના સાલમાં બનેલા જરથોસ્તીઓને લગતા જાણવાજોગ બનાવો.

સખાવત.

આ વરશની સખાવત કુલે સવા પચીસ લાખની છપાઇ છે તેમાં:—સામાન્ય સખાવત રૂ૨૧૦૦૦૦૦, ધરમનાં મકાંનોની કીંમત રૂ૧૫૦૦૦૦ અને ઉઠમણાની છપાયલી રકમ રૂ૨૭૪૦૦૦ ની છે પણ તેમાં બાદ થવા જેવી જે એક ખાતાંમાંથી બીજામાં બદલાયલી તે રૂ૭૫૦૦૦૦ ની રકમ બાદ કરતાં કુલે પોણા અઢાર લાખ રૂપયાની સખાવત નકી થવા જાય છે.

અતરેના જાણીતા શેહેરી અને મોટા શેર દલાલ સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાએ આ વરસ કરેલી રૂપીઆ ત્રણ લાખ ઉપરની સખાવતની વીગત—આ કાલેનડરમાં એવોના આપેલાં જનમ ચરીત્રમાં શફે૧૭૫ થી ૧૭૮માં બીજી આગલી એવોની કુલે સખાવતની સાથે જોવામાં આવશે.

મુંબઇના જાણીતા અને લખેશરી શેઠયા શેઠ રતન જમશેદજી તાતાએ રૂ૨૫૦૦૦ બ્રીટીશ સંસથાનોમાં અને ખાસ કરીને દક્ષીણ તથા પુરવ આફ્રીકા તેમજ કેનેડા ખાતે હીંદીવાનો ઉપર ગુજરતા જુલમાટ સામે મદદ કરવાને આપ્યા છે. હીંદીવાનો ઉપર ગુજરતા જુલમાટ માટે સખત પ્રોટેસ્ટ ઉઠાવવાને મુંબઇના શેરીફ તરફથી બોલાવેલી મુંબઈના શહેરીઓની એક જાહેર સભા તા૦ ૩૧ મી જુલાઇએ ટાઉન હોલમાં સર જમશેદજી જીજીબાઈ બેરોનેટના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. તે વખતે સભામાં શેઠ રતન તાતા તરફનો ઉપર જણાવેલા રૂ૨૫૦૦૦ ના ચેક સાથે આવેલો પત્ર શેઠ જહાંગીર બ. પીટીટે વાંચીયો હતો. તેમાં શેઠ તાતાએ જણાવયું હતું કે આ સવાલ બોહોલી અગત ધરાવનારો છે અને હીંદીવાનોએ દેશીઅભીમાની લાગણી બતાવવી જોઇએ. મી૦ ગાંધીના પત્ર ઉપરથી જણાયચ કે નાણું ખુટી જવા આવયું છે અને નવું બીલ પસાર થતાં વખત લાગશે તો સંકટ વધશે તેથી પઇસાની જરૂર છે. મી૦ ગાંધી તથા બીજા ગ્રહસ્થોવાજબી કાયદો ધડાવવામાં જે ખરચ કરે છે તેમાં હું વધુ ફાળા તરીકે રૂ૨૫૦૦૦ મોકલું છું વળી શેઠ રતન તાતાએ ગરીબાઇ અને લાચારી કયા નીયમ ઉપર અટકાવી અને દુર કરી શકાય તે [illegible] યુનીવરસીટી તરફથી શોધ-ખોળ કરાવવા માટે યુનીવરસીટીને દર વરસે ૧૪૦૦ પાઉંડ યાને રૂ૨૧૦૦૦ ત્રણ વરસ સુધી આપવા જણાવ્યું હતું, જે ઉદાર માગની ઉપકાર સાથે યુનીવરસીટીના સતાવાળાઓએ સ્વીકારી છે. એ ઉપરાંત શેઠ રતન તાતાએ મ્યુનીસીપાલીટીના હેલ્થ ઓફીસર ડા૦ ટરનર ઉપર એક કાગળ લખી નામદાર બાદશાહી જોડાંની હીંદી મુલાકાતની યાદમાં ખઈના રોગનો ફેલાવો અટકાવવા સંબંધી એક યોજના સુચવી એ રોગને ઉખેડી નાંખવાના પગલા ભરવાનાં ખરચમાં દર સાલ રૂ૧૫૦૦૦ દશ વરસ સુધી આપવાની ખાહેશ જણાવી હતી. એ વીષે ડા૦ ટરનર જણાવે છે કે જાહેર પ્રજાના લાભનું આ બહુ મહતવનું એક કામ છે. ખઈ તરેહવાર રૂપમાં મુંબઇમાં ફેલાયલો છે. સાયનસે બતાવી આપયું છે કે એ દરદના ફેલાવા ઉપર અંકોશ મેલી શકાય અને સારવાર હેઠળ એ દરદ સાજું પણ થાય. મુંબઇમાં ખઈના દરદ સામે લડત ચલાવવાનો વખત આવી લાગયો છે. આના સંબધમાં મેં નામદાર ગવરનરની મુલાકાત લીધી હતી, અને એ નામદાર આજ કેટલોક વખત થયો એ રોગને દાબવાના સવાલ ઉપર ધયાન આપે છે. આ બાબદ પર વીચાર ચલાવવાને મુંબઈના શેરીફ તરફથી મુંબઇના શેહેરીઓની એક જાહેર સભા ટાઉન હોલમાં તા૦ ૩ જી એપ્રીલે નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકનાં પ્રમુખપણા હેઠળ મલી હતી. જે વખતે એક એસોસીએશન ઉભી કરી તેને ધી "કીંગ જયોરજ એંટી ટયુબરકયુલોસીસ લીંગ" એવું નામ આપવાનો ઠરાવ થયો હતો. વલી એ લીંગને શેઠ રતન તાતાએ રૂ૧૦૦૦ મદદ તરીકે આપ્યા હતા. એ બધાં શાથે આ

વરશની શેઠ રતન તાતાની બીજી એક ઉંલી એક લાખ રૂપીઆની નાદર સખાવત એ જાહેર થઇ છે કે મુક્તી ફ્રીજવાલા નવા જનરલ ખુકને તે મોટી રકમ શોંપીને ગરીબોનુ દુખ નીવારણમાં વાપરવા જણાવ્યું છે.

વડોદરાવાળા મરહુમ ડાૅ. માણેકજી મનચેરજી ગીમીના વસયતનામાની રૂએ નજદીક રૂ૧૧૦૦૦૦ નું રકમનુ એક ટ્રસ્ટ સ્થાપવામાં આવ્યું છે. ચંચલ પારસી જવાનયાઓને યુરોપ જઇને ચઢતી કેળવણી લેવાનું બને એ માટે એક ટ્રસ્ટ સ્થાપવાનો વીચાર મરહુમ ડાકટર ગીમીએ કેટલાંક વરસ ઉપર કરયો હતો અને તે માટે બોંડ અને શેરો મુંબઇ બેંકમાં અનામત મુકયા હતા, જેની કીંમત હમણા બ્યાજ સાથે લગભગ રૂ૧૧૦૦૦૦ સુધીની અડસટવામાં આવે છે. ટ્રસ્ટીઓ તરીકે મરહુમના ભાઇ ડાૅ. ખુરશેદ ડેનટીસ્ટ ને બીજા બે ગ્રહસ્થો છે. ટ્રસ્ટીઓની સભા ગયા ફેબરવારીમાં મળી હતી અને તેઓએ આ સઘળી બાબતો નક્કી કરીને ટ્રસ્ટડીડ ઘડવાનો હુકમ વકીલોને આપયો છે. ચઢતી કેળવણી લેવાને લાયક જણાતા પારસીઓને આ ટ્રસ્ટ મધેથી રૂ૯૦ થી રૂ૧૫૦ સુધીની માસીક સ્કોલરશીપ આપીને યુરોપ, અમેરીકા અથવા જાપાન ખાતે સાયનટીફીક વેપારી અથવા ઉદયોગ સંબંધી કેળવણી લેવાને મોકલવા અથવા તો હીંદુસ્તાનમાંજ તાતા રીસરચ ઇનસ્ટીટયુટ મધે કેળવણી લેવાને મોકલવા, તેઓ કેળવણી લઇને પાછા ફરીયા પછી કમાણી કરવા માંડે ત્યારે તેમને માટે ખરચેલા રકમ ચોકસ હફતાથી અને એકંદર રકમ ઉપર સેંકડે ચાર ટકાનાં બ્યાજ સાથે પાછી વસુલ કરી લેવી. એ યોજનાની ગોઠવણ તાતા ટ્રસ્ટને લગભગ મળતી છે પણ તાતા ટ્રસ્ટમાં કે હરેક કોમના હીંદી જવાનયાને લાભ મળે છે ત્યારે આ ટ્રસ્ટમાં ફકત પારસી જવાનયાઓને લાભ મળશે. મરહુમનાં વસયતનામામાં જણાવ્યું છે કે જો કોઇ સારા પાયા ઉપર પારસી યુનીવરસીટી ઉભી થાય તો આ રકમ તે યુનીવરસીટીને ચોકસ ગોઠવણ સાથે આપવી. આ ટ્રસ્ટનો લાભ લઇ જેઓ જશે તેઓને ધીરેલાં નાણાંની જામીનગીરીમાં લખત કરાવી લેવામાં આવશે અને તેઓની જીંદગીનો વીમો ઉતારી તે ટ્રસ્ટીઓ પોતે રાખશે. ડાૅ. ગીમીનાં કુટુંબીઓમાંથી કોઇ જવાનયો આ ટ્રસ્ટનો લાભ લેવા માગે તો [illegible] અગાઉ તેમને પહેલી તક મળશે. આ ટ્રસ્ટનું કામ હવે ચાલુ થવાનો સંભવ છે.

[મુંબઇના જાણીતા વેપારી શેઠ હોરાબજી ખરશેદજી શરાફે રૂ૧૫૦૦૦૦ ની રકમ પારસી પંચાયતના ટ્રસટી સાહેબોને ચોકસ શરતોએ સખાવતમાં આપવાની માંગણી કરી છે, જે ઘણું કરીને કેળવણીને ઉત્તેજન આપવા માટે ખરચવામાં આવશે. શેઠ શરાફની એક શરત એવી કહેવાય છે કે મજકુર રકમના વયાજનો ચોકસ ભાગ તેવણના ખેશીઓને આપતા રહેવું, જે શરત ટ્રસટી સાહેબોનો મોટો ભાગ સ્વીકારે એવી વકી છે.] આ રકમ આ વરસની સખાવતમાં ગણી નથી, પણ માત્ર નોંધ કરીછે.

જાણીતા શેહરી શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટે આ વરસમાં કરેલી રૂ૫૮૫૫ની સખાવતની વીગત:—વેનાતમા હીંદની બાબતો સંબંધી જ્ઞાન ફેલાવવા ઇંડીઆ પત્રની નકલો પારલામેન્ટનાં સભાસદો તથા બીજા જાણીતા ગ્રહસ્થોમાં મફત વેહેંચવા માટે હીંદી નેશનલ કોનગ્રેસે ઉગાડેલાં ફંડમાં રૂ૧૧૫૦, કાઠીયાવાડનાં તથા મુંબઇનાં પરચુટન દુકાલ ફંડોમાં રૂ૧૫૫, નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહ બાનુંને માન આપવાનાં ફંડમાં રૂ૧૫૦, જરથોસ્તી સ્ત્રી મંડલને રૂ૫૦, નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહ બાનુની હીંદના મુલાકાત વખતે ગરીબોને મેજબાની આપવાનાં ફંડમાં રૂ૫૦, ધી સરકલ લીટરેર બીબલીઓથેક દીનશાહ પીટીટનાં ફંડમાં ૫૦, જરથોસ્તી કોનફરન્સનાં ફંડમાં રૂ૫૦, ધી રેવરંડ ફાધર દરેકમીનની યાદગીરીનાં ફંડમાં રૂ૫૦, પરચુટન ફંડોમાં રૂ૨૦૦૦ અને કેલવણી, ગરીબાઇ, લગન, નવજોત વગેરે માટે આપેલા રૂ૨૧૫૦ મલીને ઉપર મુજબ થયા છે.

સખી વજુદ શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટે આ સાલમાં કરેલી રૂ૪૫૪૨૬ ની સખાવતની વીગત:—ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હોસપીટલના ચાલુ ખરચ માટે વરસ પાંચ ના આપીયા રૂ૬૦૦૦, ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હોસપીટલનો આગલો દરવાજો બાંધવા રૂ૫૦૦૦ આગળ આપીયા હતા પણ પાછલથી રસતો મોટો કરવાથી અને તે દરવાજો બાંધવાનો ખરચ બેવડો થયાથી બીજા વધુ રૂ૫૫૦૦ દરવાજાના ખરચ માટે આપીયા, ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ હોસપીતલના ફંડમાં ૫ વરસ સુધી દર માસે રૂ૨૦૦ આપવાનું એવો શેઠે કબુલ કરયું હતું તે થી છુતક છુતક આપવાને બદલે સામટા રૂ૧૨૦૦૦ એવી સરતે આપીયા કે બેહસત-

નશીન શેઠ માણેકજી નસરવાનજી પીટીટને નામે એક બીછાનું તથા એહસતનશીન બાઇ હમાબાઇ માણેકજી નસરવાનજી પીટીટને નામે એક બીછાનું મલી બે બીછાના સથાપવા, અને ૩૨૦૦૦ કમીટીના ધ્યાનમાં આવે તેવા હોસપીતલને લગતા ખરચમાં વાપડે અને બાકીના ૩૧૫૦૦૦ ખંબાલા હીલ તરફથી હોસપીટલમાં જવાના રસતાને પોહલો કરવાના ખરચને પેટે આપીયા પણ જો રસતો પોહલો કરવાના કામમાં એ ૩૧૫૦૦૦ વાપરવામાં નહી આવે તો મુંબઇની પારસી પંચાએટના દફતરમાં શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટને નામનું ખાતું પડાવવું અને મુદ્દલ રકમ ૩૧૫૦૦૦ અનામત રાખી તેનું વીઆજ ફકત એ હોસપીતલના ચાલુ નીભાવ અરથે વાપરવું એ રીતે કુલે ૩૨૯૦૦૦ આપીયા હતા, પારસી એમબ્યુલનસ બ્રીગેડના ફંડમાં ૩૫૦૦, સુરતની પારસી ઓરફનેજના ફંડમાં ૩૧૦૪૦, ગરીબી હાલતને લીધે જુદા જુદા ધણીઓને મદદ કીધી ૩૭૯૪, કેળવણી આપવાના કામમાં ગરીબોને મદદ કીધી ૩૬૬૩, નવજોત તથા લગન કરવા જુદા જુદા ધણીઓને આપીયા ૩૨૯૫, સોસાઇતી, હોસપીતલો ડીસપેનસરી વતરોગેને આપયા ૩૨૫, પરચુતણ ધણીઓની યાદગારી રાખવાના ફંડમાં ૩૨૫૦ અને પરચુટણ ફંડામાં ૩૧૩૫૯.

સખી વજુદ બાઇ હમાબાઇ ફરામજી પીટીટે આ સાલમાં કરેલી ૩૫૮૪૧૭ ની સખાવતની વીગત:—બાઇ આવાંબાઈ ફરામજી પીટીટ પારસી ગરલસ ઓરફનેજમાં ૩૨૦૦૦૦, માંડવીના દવાખાનામાં થયલો ખરચ ૩૩૬૭૫, સુરત દોખમાના રસ્તો સારી હાલતમાં હમેશ સુધી રાખવા માટે આપયા ૩૩૦૦૦, કેળવણી આપવાના કામમાં સ્કુલ તથા કાલેજ ફી વગેરેના ૩૪૨૧૭ અને ગરીબી હાલત માટે જરથોસતીઓ તથા બીજી જાતના લોકોને પોષણ કરવા, સદરો પહેરાવવા, લગન કરવા, મરણ ખરચ કરવા તથા વીમા કોલો ભરવા, દવા દારૂ કરવા વગેરે સારૂ આપયા તેના ૩૨૭૫૨૫.

મુંબઈ અને એડનના સાહ વેપારી અને જાણીતા શેઠયા શેઠ હોરમસજી કાવસજી દીનશાહ એડનવાળા એમ. વી. ઓ. ની તા૦ ૨૨ મી મારચે પહેલી સાલગરીને દીવસે શેઠ હોરમસજીએ પોતાની પેઢીના જુના કામદારોને હમેશ મુજબ વીમાની પોલીસીઓ તરીકે ચાર જણાને દરેકને એકેક હજાર રૂપીઆની આપી હતી, જેમાં ત્રણ જણને બીજી વખત આપી છે. આ વરસે નામદાર રાજાની પધરામણીની ખુશાલીમાં બીજા દશ કામદારો જેઓ દશ વરસ થયા નોકરી કરે છે તેઓ દરેકને ૩૫૦૦ ની પોલીસીઓ આપી છે. આ મુજબ એડનવાળા શેઠયાઓ પોતાના આદમીઓની ખરેજ કદર બુજે છે. વળી શેઠ હોરમસજીએ ગરીબ જરથોસતીઓ જેઓ પારસી એસોસીએશનની ચાલી ઉપર રહેતા હોય તેઓને સસતો અનાજ પુરો પાડવા જરથોસ્તી કોમની લાભ સાચવનારી મંડળીને આ વરસે ૩૨૦૦૦ આપયા હતા. એવણની આ સખાવતથી ગરીબોને સસતો અનાજ અપાવા સાથે ગરીબો એવા નાના ધંધામાં પડી, આગળ વધવાની કોશેશ કરે તેમજ એવા ધંધાદારીઓને ફકત નામના વયાજે રૂપયા આપી તેઓને ધંધામાં નાખવા સાથે ગરીબોને હાલના મોઘવારીના વખતમાં થોડો ઘણો ઉગાલો થશે. શેઠ હોરમસજીએ એસોસીએશનને ગયે વરસે આપેલા ૩૨૦૦૦ અને આગળ આપેલા બીજા ૩૧૦૦૦૦ માંથી ઘણા ગરીબ જવાનોને નાણાં ધીરી નાના ધંધામાં નાંખવામાં આવયા છે. ગરીબોની સથીતી ઉપર ઘણું બારીક ધયાન આપી જયારે કાંઈ મદદની જરૂર હોય તયારે એવો શેઠ જોઇતી મદદ અવારનવાર આપતા રહે છે, એ ખચીત એવોને શોભા તેમજ સાબાશીભરયું છે. એ ઉપરાંત શેઠ હોરમજીને મલેલા એમ. વી. ઓ. ના ખેતાબ માટે તા૦ ૩ જી જુને એડનવાસીઓએ આપેલાં જુદાં જુદાં માનપત્રો વખતે શેઠ હોરમજીએ ૩૧૦૦૦૦ એડનની ગુજરાતી સ્કુલ માટે મકાન બંધાવી આપવા જાહેર કરી ૩૫૦૦૦ એડનનાં જરથોસ્તી અંજુમનના ફંડમાં આપયા હતા.

કરાંચીના જાણીતા શેઠેરી શેઠ એદલજી દીનશા સી. આઇ. ઈ ની તા૦ ૧૮ મી મે ને દીને પડેલી ૭૧મી સાલગરેહની ખુશાલીમાં શેઠ એદલજીએ કરાંચીના બાઇ બચુબાઇ એદલજી દીનશાહ

ગંબાર ફંડમાં રૂ૫૦૦૦, વાંદરાના બાઇ શીરીનબાઇ કામાનાં કોનવેલેસંટ હોમમાં રૂ૧૦૦૦ અને મુંબઇના ઝોરાસ્ટ્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ આપ્યા હતા. વળી શેઠ એદલજીએ પુનામાં રૂ૨૫૦૦૦ નો એક બંગલો (૧૯૧૦ માં રૂ૨૦૦૦૦ નો આપેલા બંગલાં ઉપરાંત બીજો) પોતાની તરફના ત્રસટીઓ નેમી ત્રસટમાં આપયો છે જેમાંથી પુણામાં દર વરસ એક ધંબાર તથા બીજાં ધરમનાં કામો થશે. એ ઉપરાંત એ દીને એવણના બેટા શેઠ નાદરશાએ રૂ૧૦૦૦ તથા બેટી બાઇ શીરીનબાઇ રૂસતમજી મારફરે રૂ૧૦૦ તથા બેટી બાઇ નાલીબાઇ કે. સપેનસર તથા ડા૦ કેખશરૂ નાનાભાઇ સપેનસરે રૂ૧૦૦ કરાંચીના બાઈ બચુબાઇએ. દીનશાહ ધંબાર ફંડમાં આપ્યા હતા. વળી શેઠ એદલજીએ કરાંચીની લેડી ડફ્રીન હાસપીટલને દર વરસે રૂ૩૦૦ મદદ તરીકે આપવા કબુલ્યું છે.

નવસારીના જાણીતા શેહેરી શેઠ મેરવાનજી નાનાભાઈ મેહેતાએ પોતાના મરહુમ ભાઇ શેઠ દોરાબજીની યાદગારી માટે નવસારીમાં લુનશીકુઈ તરફ મેહેતા કોટેજ નામના પોતાના બંગલામાં પારસીઓ માટે પોતાને ખરચે સુવાવડખાનું સ્થાપ્યું છે જે માટે શેઠ મેરવાનજીએ લગભગ રૂ૫૦૦૦ જુદી જુદી વખતે આપયા છે. એનો લાભ તા૦ ૧૭ મી મે ને દીનથી પારસી બાઇઓએ લેવા માંડયો છે. હાલ સુવાવડખાનાને લાયકની સરવે સામગ્રી છે તથા દવાદારૂ, ખોરાક વીગેરેની સારી સગવડ છે. ઓનરરી સરજન તરીકે ડા૦ પીરોજશાહ મ. મેહેતા અને મીડવાઈફ તરીકે બાઈ માણેકબાઈ શેરીયાર ઇરાની નેમયા છે. એ ખાતાંની ફી રોજની રૂ૨, ગરીબો પાસે રૂ૧ અને ઘણાં ગરીબોને ચોકસ પ્રમાણમાં મુફત દાખલ કરશે અને ૪૦ દીવસ સુધી રાખવામાં આવશે. આ સુવાવડખાના માટે હાલમાં એવી ગોઠવણ કરવામાં આવી છે કે રૂ૨૦૦૦૦ સુધીનું મકાન બાંધવું અને તેમાં જોઇતાં હથીયારો તથા ફરનીચર વગેરે ખરીદવાં, [illegible] ત્રણ વરસ સુધીનો ચાલુ ખરચ રૂ૯૦૦૦ નો કરવો, જે સઘળા રૂપયા શેઠ મેરવાનજીએ [illegible] કબુલ્યું છે. વળી શેઠ મેરવાનજીએ આગળ રૂ૭૦૦૦ પોતાના મરહુમ ભાઈ દોરાબજીની યાદગારી રાખવા માટે આપયા હતા અને તે માટે નેમાયલી કમીટીએ આ સુવાવડખાનું સ્થાપવાનું નક્કી કરી "દોરાબજી નાનાભાઈ મેહતા પારસી સુવાવડખાનું" એવું નામ આપયું છે. ત્રણ વરસ પછીનાં નીભાવ માટે એક ફંડ ઉભું કીધું છે જેની વ્યવસ્થા ડા૦ પીરોજશાહ કરે છે. દાખલ થયલી બાઇઓની ફીના નાણાં એના નીભાવ ફંડમાં જશે. રૂ૧૦૦૦ આપનારને એક બીછાનું વરસમાં ચોકસ વખત તેઓ તરફના ગરીબોને મુફત વાપરવા મલશે. આ ખાતાં માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૯૬ માની મુખ્ય રકમો:- શેઠ પેસતનજી બરજોરજી મેહતાએ ધણીઆણી બાઇઆઈનાં ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૫૦, શેઠ ફરદુનજી ધનજીભાઇ તંબોલીએ ધણીઆણી ખરશેદબાઈનાં ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૪૦, જરથોસ્તી બાઈ રૂ૩૦ અને શેઠ ધનજીભાઇ શાપુરજી સાગરે દીકરી અલીબાઇનાં ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૫૧.

સખી વજુદ બાઇ રતનબાઇ એદલજી બામજીએ પુણાની સરદાર દસતુર નોશરવાન ગરલસ સ્કુલના મકાનમાં એક હોલ "ખુરશેદ હોલ" ને નામે બાંધવા રૂ૧૨૫૦૦ આપયા હતા. એ ઉપરાંત એવોએ વડોદરાના મહારાણી ચીમનાબાઇ નરસીંગ એંડ સેનેટરી ફંડમાં રૂ૩૫૦૦ અને નવસારી ખાતે પારસીઓના જમણવારો વગેરેના કામોમાં વાપરવા સારૂ લગભગ રૂ૧૮૫૦ની કીંમતની ૧૦૦ ટેબલો તથા ૩૦૦ ખુરશીઓ ભેટ આપી છે.

બાઇ ભીખાઇજી સોરાબજી અને બાઇ આવાંબાઈ ધનજીભાઈ કરંજીયાએ મલી રૂ૧૦૦૦૦ પારસીઓ માટે નવા ઉગાડવા ધારેલા ઇનડસ્ત્રીયલ હોમ માટે આપવા કબુલ્યા છે. એ હોમ શી રીતે સ્થાપવામાં આવશે તેનું જાણવું એ કે ખેતવાડીની મરહુમ શેઠ શાપુરજી મનચેરજી બાલીવાળાની વાડી ઇમપરૂવમેંટ ત્રસ્તે લઇ તેની કીંમતના આપેલા રૂ૨૫૦૦૦ નો શું ઉપયોગ કરવો તે બાબે હાઇ કોરટમાં સવાલ ઉભો થવાથી નામદાર કોરટના કમીશનર તરફથી મેસરસ લીટલ કંપનીએ મુંબઇની પારસી પંચાયતના ત્રસટીઓનું મત જાણવા માગયું હતું. તે બાબે ખેટવાડીના કેટલાક જાણીતા

પારસી રહીશોનો ત્રસ્તીઓએ વીચાર જાણવા માગવાથી તેઓમાંના મોટા ભાગે એ વાડીની જરૂર નથી એમ જણાવ્યું હતું. ત્યાર પછી એ મલેલા રૂપયા એક ઇનડસટરીયલ હોમ સ્થાપવા પાછળ ખરચવાની સુચના થઇ હતી. આથી ઈનડસત્રીયલ હોમની યોજનાં તરપ ત્રસ્ટીઓએ પસંદગી દેખાડી તે માટે મેસરસ લીટલ કં. ઉપર તા૦ ૧૯ મી જુલાઇને દીને પત્ર લખી સુચના કરી છે કે જો કોરટને યોગ્ય દીસે તો એ મકાનનો, નવજોત અને મરણુ કીયા (એટલે ઉઠમણાની કીયા) માટે પણ ઉપયોગ સારૂં ઘટતો બંદોબસ્ત કરવા ફરમાવે.

શેઠ પાલનજી ધનજીભાઇ પટેલે રૂ૮૦૦૦ સુરત ખાતે શેઠ એદલજી કુવરજી પટેલે કહાડવા ધારેલી છોકરીઓની અંગ્રેજી સકુલમાં ધરમની કેલવણીનો વરગ ઉઘાડવા માટે સુરતની પારસી પંચાયતને આપયા હતા.

અમદાવાદવાળા ડા૦ બી. એચ. નાણાવટીએ પોતાના મરહુમ બેટા ફીરોઝની યાદમાં રૂ૨૫૦૦ નામદાર સરકારને આપ્યા છે જે આભાર સાથે સવીકારીયા છે. એ રકમના વયાજમાંથી "ફીરોઝ બી. એચ. નાણાંવટી મેમોરીયલ બુક પ્રાઇઝ"ના નામે જે એક પ્રાઇઝ રૂ૮૭ની કીંમતનું થશે તે દર વરસે જે ચેલો મુંબઈ યુનીવરસીટીની એલ. એમ. એંડ એસ. અથવા તો તે રદ થયા પછી એમ.બી. બી. એસ. ની પરીક્ષા સઉથી વધુ મારકે કલીનીકલ સરજરી અને કલીનીકલ મેડીસીનમાં પસાર કરે તેને મલશે. વળી ડા૦ નાણાંવટીએ પોતાના એ મરહુમ બેટાની યાદમાં અમદાવાદન વીકટોરીયા ગારડનમા એક મેમોરીયલ ફુવારો રૂ૫૦૦૦ ના ખરચથી બંધાવયો હતો, તે એક મેળાવડા સમક્ષ ઉતર વીભાગના કમીશનર મી૦ અ[illegible] પી. બેરોએ તા૦ ૧૨ મી જુને ખુલ્લો મુકયો હતો.

શેઠ મેરવાનજી નવરોજી ગોભાઇએ રૂ૫[illegible] સુરત ભગર સાથ અંજુમનને આપયા કે એમાંથી રૂ૪૦૦૦ નું વ્યાજ સુરત રસ્તમપરાની શેઠ [illegible] દરેહમેહરમાં કાડી અને સુખડના ખરચમાં વાપરવું અને બાકીના રૂ૧૫૦૦ ના વ્યાજમાંથી દર વરસ[illegible] શેઠ મેરવાનજીના બપાવાની, બાવાની તથા ભાઇની મલી ત્રણ [illegible]જો મરહુમોના મરણ દીવસે ઘટતી કીયાઓ સાથે કરાવવી.

બાઇ કુવરબાઈ દા. કંત્રાકટરવાળો તીથલની સેનેટરીયમમા બાંધવામાં આવેલા ૮ માં બલોક માટે મરહુમ બાઇ કુંવરબાઇની એસટેટના એડમીનીસ્ત્રો શેઠ જામાસજી ખ. કેરાંવાળા તથા તેવણુના બેહેન બાઇ આદરબાઇ તરફથી રૂ૩૫૦૦ એ ખાતાને મલ્યા છે અને બાકીના રૂ૧૫૦૦ મલવેથી એ ૮ મો બલોક ઘટતી કીયા સાથ ખુલ્લો મેલી વપરાસમાં લેવામાં આવશે.

શેઠ જમશેદજી અરદેશર વાડીયાએ પોતાના બેટી બાઇ માણેકબાઇના લગન શેઠ અરદેશર આર. દલાલ આઈ. સી. એસ. સાથ તા૦ ૨૨ મી એપ્રીલે થયાં તેની ખુશાલીમાં પુનાની દસતુર નોશીરવાન ગરલસ હાઇ સકુલને રૂ૧૦૦૦, સેંટ ઝેવીઅર કોલેજ સકોલરશીપ ફંડને રૂ૧૦૦૦ અને યંગમેનસ કીશચયન એસોસીએશનને રૂ૧૦૦૦ મળી કુલે રૂ૩૦૦૦ આપયા હતા.

બાઈ દીનબાઇ ડોશાભાઇ મારકર, શેઠ શોરાબજી ડો. મારકર, શેઠ ડોશાભાઇ સો. મારકર અને બાઇ રતનબાઈ જમશેદજી ચીનાઇએ રૂ૨૯૦૦ સુરતની પારસી પંચાયતને આપયા કે એના વ્યાજમાંથી દર વરસે શહેનશાહી નવાં સાલને દીને વેસુ ગામના ગરીબ જરથોસ્તીઓમાં અનાજ અથવા રોકડા રૂપ્યા વેહચવા. વળી બાઈ રતનબાઈએ પોતાના મરહુમ દીકરા શેઠ દોરાબજીની છમસીને દીને રૂ૨૦૦ની કીંમતનાં જરમન સીલવરનાં વાસણો, ખુરસીઓ, વગેરે વેસુની જરથોસતી અનજુમનને ભેટ આપયાં હતાં.

સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાએ રૂ૨૦૦૦ દેવલાલીની શેઠ એદલજી દોરાબજી તલાટીવાલી જરથોસ્તી બોરડીંગ સ્કુલને વેસાવે ગયા એપ્રીલ મે માસમાં લઇ જવામાં આવી હતી ત્યારે મદદ તરીકે આપયા હતા. લેડી મહેરબાઇ દોરાબજી તાતાએ રૂ૧૦૦ ગાંધરવ મહાં વીદયાલયના ફંડમાં ભેટ આપયા હતા.

મુંબઇવાળા **શેઠ** ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગરે પારડી તાલુકાના **વટાર ગામે નીશાળનું મકાન બાંધવા** માટે રૂ૩**૫૦૦ સુરતની** લોકલ બોર્ડને આપવા જણાવવાથી તે ઉપકાર સાથે બોરડે **કબુલ રાખ્યા** હતા.

મરહુમ શેઠ રતનજી **ફરામજી દાબુની** ચોથા **વરશની** બાજને દીને તેઓના બેટાઓએ લગભગ રૂ૬૦૦**ની કીંમતના** ૨૦૦ **મલમલના** તાકાઓ નવસારી તથા આશપાસના ગામોના ગરીબ **જરથોસતીઓ**માં વેહેંચી આપયા હતા. વળી મરહુમ **શેઠ** રતનજીની પહેલા વરસની બાજને દાહડે એવોનાં બેટાઓએ નવસારી ના વડા **દરેહમેહરને** લગતાં મુકતાદ ફંડમાં ઇજશને બાજ આફરગાન ચાલુ કરવા માટે રૂ૫૦૦ની દર વરસે આવક આપનારી લગભગ રૂ૧૭૦૦૦ ની કીંમતની જમીન આપવાનું જાહેર કીધું હતું. તેનું ટ્રસ્ટ સને ૧૯૧૨ની તા૦ ૬ઠી ઓગસ્ટે નવસારીના સુબાની ઓફીસમાં નોંધાયું છે. **જયારે** જમીનને **લગતા મોબદલા** વીગેરે એ ફંડના ટ્રસટીઓનાં નામ ઉપર કરી આપયા છે. એ ઉપરાંત છેલ્લા ત્રણ વરસની ઉપજના રૂ૧૫૦૦ રોકડા આ વરસે આપયા છે. શેઠો પેશતનજી અને કેકોબાદ દાબુ દરેક કામમાં પોતનો **સારો** ફાળો આપી નવસારીની પ્રજાને અને ખાસ કરીને જરથોસતી અંજુમનને ઘણુંજ ઉપયોગી થઇ પડયા છે.

બાઇ રતનબાઇ જહાંગીરજી ચીનાઇએ સુરત જીલાના ચોરાશી તાલુકાના ગામ વેસુ, ઉમરા, ખજોદ, વગેરેના દાખમાને લગતી સગડીમાં કાઢી દીવેલા, સુખડ લોબાન પુરૂં પાડવા સારૂ સુરતની પારસી પંચાયતને રૂ૨૦૦૦ આપયા હતા.

શેઠ ખરશેદજી એદલજી લાકડાંવાલાએ ભરૂચ[illegible]ાંને મરહુમ માહારાણી વીકટોરીયાની યાદગારી રાખવા માટે બંધાયલા ટાવર ઉપર એક નવો માળ બ[illegible]માં આવ્યો છે તે માટે રૂ૨૦૦૦ આપ્યા હતા.

ભરૂચના વેપારી શેઠ મંચેરશા સોરાબજી પ[illegible]એ પોતાના દીકરા રૂસતમજીની શાદીની ખુશાલીમાં ભરૂચની પારસી પંચાયતને ટકા ૪[illegible]નામનો ઇમપરૂવમેનટ ટ્રસ્ટ બોંડ રૂ૫૦૦ નું બક્ષેસ આપયું કે એનું વયાજ દર સાલ જમશેદ બાગમાં મેળાવડો કરી જે છોકરાંઓ અંગબલની કસરતમાં ચઢયાતાં જણાય તેઓને ઇનામ આપવા વાપરવું. વળી એવાએ રૂ૫૦૦ કોરોનેશનની ખુશાલીમાં ભરૂચની પ્રાથમીક અને અંગ્રેજી સ્કુલના છોકરાઓ માટે સ્કોલરશીપ સ્થાપવા સારૂ આપયા હતા તથા એક કીટસન લેમપ ભરૂચ મ્યુનીસીપાલીટીને ભેટ આપી તેની સાથે રોકડા રૂ૧૫૦ બી આપયા હતા.

નારગામવાળા શેઠ નવરોજી પે. નારગામવાળાએ બદનેરાની દરેહમેહરની આસપાસ લોખંડના દરવાજાઓ સાથે એક મજબુત વાયર ફેનસીંગ લગભગ રૂ૭૦૦ ના ખરચે કરાવી આપી હતી.

કરાંચીવાળા શેઠ બરજોરજી કાવશજી દુબાશે પોતાની છોકરીની નવજોતની ખુશાલીમાં કરાંચીના જુદા જુદા ફંડોમાં રૂ૬૦૦ આપયા હતા, તેમાં પારસી વીરબાઇજી સકુલ ફંડમાં રૂ૨૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઇ. ઇ. એ સથાપેલાં નસેસાલાર ફંડમાં રૂ૧૦૦, પારસી નીરાશરીત ફંડમાં રૂ૧૦૦, બાઇઓ મહેરબાઇ તથા ખરશેદબાઇ કલોધીંગ ફંડમાં રૂ૧૦૦, ડા૦ કેખશરૂવાળા સુવાવડખાતામાં રૂ૫૦ અને ડુંગરવાડી આગળના બગીચાના ફંડમાં રૂ૫૦.

બાઇ મેહેરબાઇ પેસતનજી બામબોટ તથા બાઇ જરબાઇ શોરાબજી બગલીએ રૂ૬૦૦ બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંજુમનના ટ્રસ્ટીઓને આપ્યા કે એનાં બ્યાજમાંથી બીલીમોરાની અગીઆરીમાં મુકતાદમાં મરહુમ શેઠ કાવશજી જમશેદજી વાસણયાને નામનું બેહેદુ **એક તથા મરહુમ** બાઇ સુનાબાઇ વાસણયાને નામનું બેહેદું એક દર વરસે માંડવું.

બાઇ શીરીનબાઇ મનચેરજી બનાજીએ મરહુમ માતાજી બાઇ ધનબાઇજીના પુણ્ય માટે મુંબઇની **પારસી પંચાયતને** હસતકના જરથોશતી રવાંનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં **રૂ૧૦૦,** ડુંગર **ઉપર ભણતરના ફંડમાં રૂ૧૦૦, કોલાબાની** દેવાનશાળાના **ફંડમાં રૂ૧૦૦, પારસી ફીવર હોસપીટા-**

લનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦, ગરીબ જરથોશતીઓ ગુજરે તેના દીન ચારનો ખરચ કરવાનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦ મલી રૂ૫૦૦ આપયા હતા.

શેઠ નવરોજી લીમજીભાઇ આશાએ બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંજુમનના ટરસ્ટીઓને રૂ૩૦૦ આપ્યા કે એનાં વ્યાજમાંથી બીલીમોરાની અગીઆરીમાં મુકતાદમાં બાઇ દીનબાઈ મોટાભાઈ આશાને નામનું બેહેદું એક દર વરસે માંડવું.

અંકલેસ્વરની સોશીયલ કલબના પ્રેસીડંટ શેઠ બમનશા જામાસજી ઇંગલંડ ગયા ત્યારે તેવણના માનમાં એ કલબે કરેલા મેલાવડામાં શેઠ બમનશાહે રૂ૨૦૦ એ કલબને ભેટ આપયા હતા.

સુરતના રહીશ શેઠ જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલયારખાને કોરોનેશન તાંકણે ગુજરાતી, મરાઠી, વગેરે રાજગીતો લખી મોકલનારા હીંદુ ગ્રહસ્થોને રૂ૧૫૦ ના ઇનામો વેહચી આપયાં હતાં.

શેઠ પેસતનજી બી. મહેતા તે અમેરીકા ઈંડીઆ સીનેમેટોગ્રાફના માલેકે પોતે રૂ૩૦ અને એવણે કરેલા ધરમાદા ખેલની આવકના રૂ૧૧૦ મલી રૂ૧૪૦ પુનાના સીવીલ મીલીટરી આરફનેજ (અનાથ વીધવા અને બાળકોના આશ્રમ) ને ભેટ આપયા હતા.

મરહુમ નામદાર ત્રીજા સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટનાં વીધવા દાવેજર લેડી જરબાઈએ પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ ખરશેદજીના પુન માટે સુરત પાંજરાપોલના ફંડમાં રૂ૧૨૫ આપયા હતા.

બાઇ આવાંબાઈ તે શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી જીજીભાઈના ધણીઆણીએ સુરતના પાંજરાપોલનાં ફંડમાં રૂ૫૦ આપ્યા હતા.

બાઇ મીઠીબાઈ ડોશાભાઇ એદલજી [illegible]લાવાલાએ પોતાના દીકરા શેઠ રૂસતમજીના પુણ માટે સુરતના દોખમાં આગળ બાંધેલી સગડીના [illegible]માં રૂ૧૦૧ આપયા હતા.

શેઠો નવરોજી તથા નશરવાનજી [illegible] ગજડરે ગનદેવી ખાતે કોરોનેશનને દીને સ્કુલના છોકરાંઓને ઇનામ આપવા માટે રૂ૧૦૦ [illegible] હતા.

શેઠ બમનશાહ શાપુરજી કંથનનાએ રૂ૧૦૦ ની લોન વલસાડની મયુનીસીપાલીટીને આપી કે એના વયાજમાંથી ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓને પેન–સલેટ આપાવવી, અગર ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓ લેવા ના પાડે તો દરેક વરણની ગરીબ છોકરીઓને અપાવવી.

શેઠ નાનાભાઇ કાવસજી એનજીનીયરે રૂ૧૦૦ નવસારી નજદીક કસબા ગામમાં ગયા માર્ચમાં લાગેલી આગથી નીરાધાર બનેલાઓ માટે ઉગાડેલાં ફંડમાં આપયા હતા.

. આંટરોડ પ્રોપ્રાયટરી એંડ ફોર્ટ હાઇ સ્કુલના છોકરાઓએ ભેગાં કરેલા રૂ૭૧ માંથી દેવલાલી બહાદુરજી સેનીટેરીયમને રૂ૫૦ અને ઓલબ્લેસ રગતપીતયાંઓની હોસ્પીટલમાં રૂ૨૧ આપ્યા હતા.

કોલંબોના વેપારી શેઠ રતનજી પેસતનજી ભુરીએ કોલંબોના મોબેદના નીભાવ ફંડમાં રૂ૫૧ અને વંદીદાદનો જંદનો પોકો ભેટ આપ્યો હતો.

શેઠ ખરશેદજી દીનશા બોલટને રૂ૨૫ માંગરોળ શ્રીમાળી સમાજ બોરડીંગના ફંડમાંઆપયા હતા.

શેઠ સોરાબજી એદલજી વારડને મરહુમ શેઠ ખરશેદજી રૂશતમજી કામાનું બાવલું ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ ઇનસટીટયુટને ભેટ આપ્યું હતું; તે ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા તા૦ ૩૦ મી મારચે સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટે કીધી હતી. શેઠ વારડને તથા સર દીનશાહે મરહુમ શેઠ કામાની તારીફમાં લંબાનથી વીવેચન કીધાં હતાં. આ બાવળુ અરધા કદનું અને કરારા મારબલનું બનાવેલું છે.

ખા૦ બા૦ નશરવાનજી રૂ. મહેતા કરાંચીની યંગ મેનસ ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના પેત્રન છે, તેવણે ભાશણ કરતાઓ માટે પલેટ ફોરમ, એક ખુરસી અને એક સંગેમરમરની ટેબલ એસોસીએશનને ભેટ કીધી છે. વળી ખા૦ બા૦ નશરવાનજીએ હમકારાના દીવસોપર આ મંડળ તરફથી મરહુમ શેઠ હીરજીભાઇ બેહેરાનાની દરેમેહેરમાં હમબંદગીના મેલાવડાઓ થાય છે, તે વખતે વાપરવા

માટે એક "ગેસ લાઇટનું ઇનસટોલેશન" લગભગ રૂ૨૦૦૦ ને ખરચે દરેહમેહરમાં મુકાવવાની માગણી કીધી હતી.

એકસાઇઝ કલેકટર શેઠ રૂસતમ પેસતનજી જહાંગીરે પુના વોલનટીયર રાઇફલસને લગતા ડો. કેરશો ડી. ખંબાતાવાળા એમબ્યુલનસ કલાસને એક ચાંદીનું કપ ભેટ આપયું છે.

ભરૂચવાલા શેઠ દારાશાહ મનચેરજી કાપડયાએ પોતાના મરહુમ પીતા મનચેરજીના પુણ માટે અંકલેસ્વરના જરથોસ્તીઓને સર અવસરે વાપરવા માટે ૩૬ ટેબલો અને ૭૨ ખુરશીઓ ભેટ આપવા ઉપરાંત રૂ૧૦૧ આપ્યા હતા કે એના બ્યાજમાંથી મરામત કરવી.

શેઠ અરદેશર નવરોજજી નગરવાળાએ પોતાના મરહુમ બાવા નવરોજજીના પુણ માટે સુરત ગોપીપુરાની જરથોસતી અંજુમનને રૂ૧૬૦ ની ટેબલ ૧૫ તથા રવાનોને મુકવા ૩ પથર રૂ૧૧ ની કીમતના ભેટ આપ્યા હતા. વળી એવણે સુરતખાતે ઉગાડેલાં મરહુમ નામદાર શહેનશાહ એડવરડ મેમોરીઅલ ફંડમાં રૂ૧૦૧ ભરીયા હતા.

ભરૂચવાસી શેઠ એદલજી હોરમજી કાપડીઆએ નારગોલની સગડી માટે પાંચ શેત્રંજી તથા જરમન સીલવરનાં વાસણો ભેટ આપયાં હતાં.

શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી ડુંગાજી વકીલે પોતાના મરહુમ ધણીયાણી બાઈ જરબાઇના પુણ માટે જરમન સીલવરના વાસણો ભરૂચની શેઠ જ. ન. પીટીટ જરથોસ્તી કન્યાશાળાની બાળકીઓને રાધન કલાસમાં ઈનામ આપવા માટે આપયાં હતાં.

શેઠ પેસતનજી ડોશાભાઇ મારકરે વેસુગામની [illegible]તનજી ડો. મારકર સ્કુલને નામદાર બાદશાહી જોડાની ભેટ આપેલી બે તસવીરો કોરોનેશનને [illegible] ખુલ્લી મુકાઇ હતી. તથા એ સ્કુલના હોલને શાહબાદી લાદી જડાવવાને અને નીશાળયાઓને કસર[illegible] અભ્યાસ માટે કેટલીક ચીજો ભેટ આપવા એવણે કબુલ્યું હતું.

શેઠ નાનાભાઇ બેજનજી ચોકસીએ નવસારીના આતશબેહરામના ગુંબજના દરવાજા ઉપર મુકવા ચાંદીની કોટરેલી અશો જરથોસ્તની એક સબી ભેટ આપી હતી.

શેઠ નશરવાનજી ફરામજી ઉનવાલાએ પોતાના મરહુમ બાવાજી ફરામજીના પુણ માટે સુરત ગોપીપુરાંની અંજુમનને ગાહમબારમાં વાપડવા એક તાબાનું તપેલું ઢાંકણ સાથે ભેટ આપયું હતું.

શેઠ બોમનજી ખરશેદજી સીરવાઇએ પોતાના મરહુમ બેન બાઈજીમાયના પુણ માટે સીંધ હેદરાબાદની જરથોસતી અંજુમનને રવાનને અવલમંજલ પોહચાડવાની લોખંડની ગાડી બક્ષેસ આપવા કબુલ્યું છે. જે હાલમાં શેઠ પેસતનજી પ્રેસના કારખાનામાં તઇયાર થાય છે.

મીસીસ હોરમસજી અરદેશર વાહાડીઆએ મહાબલેશવરની ઈંડસત્રીયલ સકુલનાં બુઢાં અશકત સ્ત્રી પુરૂશોને અનાજ અને કપડાં આપયા હતાં. સકુલની બાહેરના ભીખારીઓને બી આપયું હતું. ગરીબો ભીખ માગે તેને બદલે તેઓનું ગુજરાન થાય એ નેમથી સ્કુલ ત્રણ વરસ થયા સથાપેલી છે. તેઓ દોરડાં, સાદરી વગેરે વણે છે, જેની થોડીક આવક એના નીભાવવામાં લેવાય છે, તોબી સખાવતથીજ એનો નીભાવ થાય છે. મીસીસ હોરમસજીની ઉદારતાથી એ સકુલ માટે એક મકાન ખરીદવામાં આવયું છે. વળી એવોએ પુનાના લોરડ રીપનસ ફાઉનડલીંગ હોમમાં રૂ૨૫ ભરયા હતા.

સુમાલીવાલા શેઠો હોરમસજી અને દીનશાહજી શાપુરજી મીસ્ત્રીએ પોતાના મરહુમ માતાજી કુંવરબાઇની છમસીને દીવસે સુમાલીના ગરીબ જરથોસતીઓને રૂ૧૨૦ ની કીમતના ૪૦ મણ ચોખા તથા મરહુમની વરસીને દીને ગરીબ જરથોસતીઓને તથા હીંદુઓને રૂ૧૫૦ ની કીમતના ચોખા વહેંચીયા હતા.

ચીખલી તાલુકાના હોનડ ગામના રહીશ શેઠ કાવસજી દોરાબજીએ પોતાની જમીન સકુલનું મકાન બાંધવા માટે આપવા જણાવવાથી સુરતની લોકલ બોરડે એ જમીન લેઇ તેની ઉપર નીશાળ બાંધવાનો ઠરાવ કીધો હતો.

ભરૂચવાળા ડા૦ હોરમસજી પેસતનજી કામાકાકાની જમીન ભરૂચની મયુનીસીપાલીટી તરફથી બાંધવામાં આવનારા લાલ બજારની સ્કુલના મકાન માટે જોઇતી હોવાથી એ જમીનની કીમતના થયલા રૂ૭૫૯ નહી લેતા ડા૦ હોરમસજીએ એ જમીન રૂ૫૧૦ માં આપવાથી રૂ૨૪૯ નો ફાયદો સ્કુલને થયો છે.

જાંબુ ઘોડાવાલા શેઠ સોરાબજી દાદાભાઇ લંગડાનાએ કોરોનેશનને દીને ત્યાની સ્કુલના છોકરાંઓને ઇનામો આપી બે ટેબલો તથા કસરત કરવાની આશરે રૂ૪૫ ની ચીજો સ્કુલને ભેટ આપી હતી, તેમજ ગરીબોને અનાજ આપયું હતું.

સુવાળીના રહીશ શેઠ નવરોજજી જમશેદજી મીસ્ત્રી તથા પટેલે સુવાળીની સડકનું કામ ગએયા જુલાઈમાં ચાલુંતું હતું ત્યારે તે વખતે રસતા માટે વાપરવા ઈંટો તથા રોડાં મુફ્ત આપયાં હતાં.

ડા૦ ખરશેદજી સોરાબશાહે ૧, શેઠ રૂસતમજી હોરમસજી વખારીયાએ ૧ અને શેઠ જેહાંગીર દીનશાહજી દલાલે ૧ મળી ત્રણ કીટસન લેમપો ભરૂચની મ્યુનીસીપાલીટીને તેના ખરચે હમેશને માટે સળગાવે એ શરતે ભેટ આપવા ઉપરાંત દરેક સાહેબોએ રૂ૧૫૦ રોકડા બી આપયા છે.

શેઠ નાદરશાહ દોરાબજી લાલકાકાએ સોલાપુરની દરેહમેહરમાં પેટ્રોલ લેંમપ ભેટ કીધું હતું.

અતરેના જાણીતા શેહેરી શેઠ મનચેરશાહ ફરામજી ખાને સુરતના પુરાણા ગોતીના આદરીયાનમાં ઢોરોને પાણી પીવા માટે નવો હવાડો તથા કેટલુંક બીજું કામ આશરે રૂ૨૫૦ ને ખરચે કરાવી આપયું હતું. વળી શેઠ મનચેરજી એ પાક મકાનને વારનવાર સારી મદદ કરતા આવ્યા છે. એ ઉપરાંત એવો શેઠ વાળી કોલંબોની પુરાણી ... ફરામજી ભીખાજી ખાનની પેહેડી તરફથી સાલોસાલ મુજબ ખોરદાદસાલને દીવસે રગતપીટયાં ... પીટલના સર્વે દરદીઓને કપડાં મીઠાઇ ને રોકડ નાણાંની બક્ષેસ આપી હતી. તેમજ અ... સાલને દીવસે નાહીં સારાં થાય એવા દરદીઓની હોસપીટલમાં પણ મીઠાઇ, કપડા ને પ... હેંચ્યાં હતાં.

મુંબઇવાળા શેઠ જમશેદજી હો. અ. ચીનાઇની તા૦ ૨૭ મી દીસેમબરે પડેલી પોતાનાં સાલગ્રહને દીને ઇછાપોરના ગરીબ લોકને કપડા તથા રૂપાંનાણું વહેંચયું હતું અને એજ દીને એવણે એક કુવો પોતાના મરહુમ ભાઇ કેખશરૂના પુણ માટે રૂ૧૦૦૦ વેરનો કોસ સાથે ખોદાવી આપવાનું મુહુરત કીધું હતું.

શેઠ રતનજી ફરામજી પોસ્ટવાળાએ પોતાના મરહુમ બેટીના પુણ માટે રૂ૧૫૦૦ હુંબલીના હોરમજદ બાગના કંમપાઉડમા એક કુવો બંધાવા આપયા હતા.

સુરતવાળા મરહુમ શેઠ નસરવાનજી ખરશેદજી સાહેરે પોતાની હઇઆતીમાં સુરતથી ૧૨ માઇલે આવેલા ભગવા ગામમાં પારસીઓ માટે મીઠા પાણીનો પાકો કુવો આશરે રૂ૮૦૦ ખરચી પોતાના મરનાર બેટાઓ શેઠો જહાંગીરશા તથા માણેકશાહના પુણ માટે બંધાવી આપયો છે. એ કુવો રોજ ૫ મો.માહા ૧૦ માને દીને જશનની કીયા કરાવી ભગવાની પારસી અંજુમનને સવાધીન કરયો છે. ગામના જરથોસતીઓએ શેઠ સાહેરનો ઉપકાર માની એક સાલ ભેટ આપી હતી.

અમદાવાડના આબકારી કંત્રાકટર સરદાર ખા૦ બા૦ બમનજી અરદેશર દલાલે પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ રૂશતમજીના પુણ માટે રૂ૫૦૧ ભરૂચની મ્યુનીસીપાલીટીને ધોબીઓને લગતો કુવો અથવા તલાવ ખોદાવવાને આપયા હતા.

મરહુમ શેઠ એદલજી ખરશેદજી કપતાંનનાં સાહેબજાદાઓ શેઠ ખરશેદજી હોરમજજી કપતાંન વીગેરે સાહેબોએ રૂ૮૦૦ ના ખરચે પોતાનાં મુરબીનાં પુણ માટે ગણદેવીના દોખમાં આગળ એક કુવો બંધાવી ગણદેવીની જરથોસ્તી અંજુમનને સ્વાધીન કીધો હતો.

બીલીમોરાવાળા શેઠ જમશેદજી રૂસ્તમજી કાલંબોવાલાનાં ધણીઆણીએ ગણદેવીની પાસેના તોરણ ગામનાં ગરબ લોકો માટે પીવાના પાણીનો એક કુવો રૂ૫૦૦ ના ખરચે બંધાવી આપ્યો હતો.

મુંબઇવાલા બાઇ શીરીનબાઈ દોરાબજી પેસતનજી કામાએ પોતાનાં મરહુમ બેટી બાઇ ગુલ-બાઈ તથા મરહુમ માતાજી બાઈ આવાંબાઇ તથા મરહુમ પીતાજી ડા૦ બેહેરામજી નવરોજજી દારાબ-શેઠનાં પુણ માટે દમણથી સહેજ દુર આવેલાં ચળાં નામનાં અંગ્રેજી ગામમાં એક હવાડો બંધાવી જાહેર માટે રોજ ૯ મો માહા ૯ માને દીને ખુલ્લો મુક્યો છે.

શેઠ ટેમુલજી ફરામજી ગાર્યે સોલાપુરની અગીયારીના કુવાનો વરો બીસમાર થઈ જવાથી લગભગ ૩૩૦૦ ના ખરચે પાકો પંથરનો વરો બંધાવી આપયો હતો તથા એક ફાણુસ ભેટ આપયું હતું.

મુંબઈનાં જરથોસ્તી અંજુમનનાં આતશબેહરામ સાહેબની રોજ ૩ જે માહ ૨ જાએ પહેલી પંદરમાં સાલની સાલગ્રહને દીને વંચાયલા રીપોરટ મુજબ એ વરસમાં નીચલી મદદ મલી હતીઃ— મરહુમ બાઇ સુનાબાઇ નશરવાંનજી ધીવાળા તથા મરહુમ શેઠ નશરવાનજી જમશેદજી ધીવાળા તથા મરહુમ બાઇ મેરબાઇ ધીવાળાનાં પુણ માટે મહુરમ બાઇ સુનાબાઈ ધીવાળાની પુંજીમાંથી રૂ૪૫૦૦, મરહુમ બાઇ જાઇજી નવરોજજી કાપડીઆનાં પુણ માટે ખાવીંદ નવરોજીએ રૂ૧૦૦૦, મરહુમ બાઇ જરબાઇ રૂશતમજી ઉનવાલા તથા મરહુમ શેઠ રૂશતમજી સોરાબજી ઉનવાલાનાં પુણ માટે મરહુમ બાઇ જરબાઇની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ નાદરશાહ ફરામરોજ મેજરની પુંજીમાંથી રૂ૬૦૦, મરહુમ શેઠ જાંગીરજી કાવશજી કામાનાં પુણ માટે શેઠ અરદેશર કામાએ રૂ૬૦૦, મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમજજી ચીનાઇની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ જાંગીરજી એદલજી સુનાવાલાનાં પુણ માટે ધણીઆણી રતનબાઇએ રૂ૫૦[illegible] મરહુમ શેઠ કેખશરૂ દાદાભાઈ દુબાશનાં પુણ માટે શેઠ દાદાભાઈ રૂ. દુબાશે રૂ૫૦૦, મરહુમ[illegible] હીરાંબાઈ દાદાભાઇ દુબાશના પુણ માટે શેઠ દાદાભાઈ રૂ. દુબાશે રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ અરદેશ[illegible]ાનજી મોદીનાં પુણ માટે શેઠ કેખશરૂ અ. મોદીએ રૂ૫૦૦, મરહુમ બાઇ નવાજબાઇ હોરમજ[illegible]ાં પુણ માટે માતાજી ડોશીબાઇ ડોશા-ભાઇ મુકાદમે રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ એજનજી એરામજી [illegible]તફનાં પુણ માટે આગળ આપેલા રૂ૫૦૦ માં ઉમેરો કરવા શેઠ દાદાભાઇ એ. શરાફે રૂ૧૦૦; ઉપલી રકમો ઉપરાંત બાઇ ભીખાઈજી એરાંમજી નરી-માન રૂ૧૦૧, શેઠ જમશેદજી ભીખાજી પનથકી રૂ૧૦૦, મરહુમ બાઇ સુનાબાઈ નશરવાનજી ધીવાલાનાં એકઝીકયુટર રૂ૮૩–૧૨ ,મરહુમ બાઈ વીરબાઇજી પેસતનજી શેઠનાનાં વીલના એકઝીકયુટર રૂ૬૮–૨–૧૦, શેઠ પીરોજશાહ કુંવરજી ઉમરીગર રૂ૫૦, શેઠ નવરોજી એજનજી કાપડીઆ રૂ૩૫. શેઠ ફરામજી દાદાભાઇ મુકાદમ રૂ૨૫, શેઠ કાવસજી પાલનજી કુતાર રૂ૨૫, રૂ૨૫થી ઓછી રકમનાં ભરાયલા વીગેરે રૂ૨૧૦–૬–૬, ધરમની પેટીમાંથી મલ્યા રૂ૩૩૧–૧૫, મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ કનતરાકટર હોલમાં ભાષણો કરવા આપેલી રજાઓની ફીઇનાં તથા લાઇટનાં ખરચના મલ્યા રૂ૧૨૬, મરહુમ શેઠ દાદા-ભાઇ કનતરાકટર હોલમાં દસ્તુરજી કેખશરૂએ ૧૨૮૦ ના સાલમાં મુકતાદ માંડયાં તે માટે હોલની મરામત કરાવવા દશતુરજી કેખશરૂએ આપેલા રૂ૩૦૧–૮ મલી જુમલે રૂ૧૨૧૩૭–૦–૪ વસુલ થયા છે. એ મધેથી જુદા જુદા ધણીઓએ અનામત રાખવા આપેલા રૂ૧૦,૮૦૦ તથા આગલાં વરસોમાં અનામત રાખવા મળેલા રૂ૧૬૯૩૦૦ મલી જુમલે રૂ૧૮૦૧૦૦ થાય છે. એ ઉપરાંત આતશબહેરામનાં સુધારા વધારાનાં ખાતાનાં રૂ૪૭૦૦, આતશબેહેરાંમનાં નીભાવ ફંડનાં વધારાનાં ખાતાંના રૂ૪૭૦૦, ઉપર જણાવેલા ખાતાંવાલાઓનાં વ્યાજની ઉપજમાંથી ખરચ બાદ જતે વધા-રામાંનાં ખાતાંઓનાં રૂ૪૧૦૦ મળી કુલે રૂ૧૯૩૬૦૦ થયા છે. શેઠ સોરાબજી એદલજી વારડને એક ગલીચો તથા એક પરશીઅન કારપેટ અને શેઠ પેસતનજી બમનજી આરટીસ્ટે જરથોસ્તની ઓઇલ પેનટીંગ સબી ભેટ આપી હતી.

ઉપલા આતશબેહેરામમાં શેઠ જાહાંગીર ફરામજી લેનટીને પોતાને ખરચે આખું ઇલેકટરીકલ ઇનસટોલેશન મુકાવી આપયું છે અને શેઠ દાદાભાઈ બેહેરામજી શરાફે મજકુર હોલમાં મુકવા સારૂ ઇલેક્ટ્રીક પંખાઓ ભેટ આપયા છે.

કોટની મરહુમ શેઠ બનાજીની દરેહમેહેરને લગતાં ફંડોમાં ભરાયલા રૂ૨૯૦૮ માની મુખ્ય રકમોઃ—બાઈ મેહેરબાઇ પેસતનજી બામબોટ તથા બાઇ જરબાઇ સોરાબજી બગલીએ માત પીતા મરહુમ શેઠ કાવસજી જમશેદજી વાસણીયાની તથા મરહુમ બાઇ સુનાબાઈની બાજ કરવા રૂ૧૦૦૦, બાઇ આવાંબાઇ મેરવાનજી ફીટરે પોતાની તેમજ પોતાના ખાવીંદની બાજ કરવા રૂ૧૦૦૦, બાઇ કુવરબાઇ એદલજી મસાનીએ મરહુમ શેઠ બમનજી હોરમસજી બીલીયાની બાજ કરવા રૂ૫૦૦. શેઠ દાદાભાઈ નવરોજજી દાવર રૂ૭૨, બાઇ માણેકબાઇ બમનજી વારડીન રૂ૬૦, બાઇ સુનાબાઈ નવરોજજી શરાફે મરહુમ બાઇ મોટીબાઇ ધનજીશાહ તુસનાં પુન માટે રૂ૫૬, મરહુમ શેઠ કેખશરૂ અ. ચીનાઇના પુન માટે બેટા નશરવાનજીએ રૂ૫૧ અને શેઠ હીરજીભાઇ બમનજી વેરડન રૂ૫૦.

જામનગરમાં શેઠ ટેમુલજી મીરજાએ દરેહમેહર બંધાવી તેના નીભાવ માટે રૂ૨૦૦૦૦ આપયા હતા અને એનું બ્યાજ સારૂં ઉપજે તેથી જામનગરના ગરાસીયાને તેના ગામ ઉપર એ રૂપીયા ધીરીયા હતા. પણ દુકાળો વગેરેના સબબે ગામોની આવક સારી નહી ઉપજવાથી અને સ્ટેટના કાયદા પરમાણે મજકુર ગરાસીયાને સામબો ખરચ આપવો પડતો હોવાથી એ દરેહમેહરનો બરાબર નીભાવ થઇ શકયો નહી, તેથી એ દરેહમેહરના નીભાવ માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૧૫૪ માં શેઠો મેહરવાનજી તથા હોરમસજી મંચેરજી કામા રૂ૨૦૦, શેઠ અરદેશર દારાબજી દુબાશ રૂ૧૫૧, શેઠ સોરાબજી માણેકજી ગાય રૂ૫૧, શેઠો દીનશાજી તથા ફરામજી બીખાજી ખાન રૂ૧૦૧. શેઠ પેશતનજી એરામજી પ્રેસ રૂ૨૦૧, શેઠ ફ. મ. કામાના ધરમખાતાનાં ફંડમાંથી રૂ૨૫૦, ખા૦ બા૦ ડાકટર નવરોજી કાવશજી કલ્યાણીવાળા રૂ૧૦૦ અ[illegible] [illegible] પેશતનજી મેહરવાનજી કરંજીયા રૂ૧૦૦.

મંચરાસની જાલ ફીરોઝ કલગવા[illegible] [illegible]મેહરના નીભાવ ફંડમા પરચુરણ રકમો મલી રૂ૧૦૬ ભરાયા હતા.

બેસાણ ગામની અગીયારીનાં નીભા[illegible] [illegible]માં ભરાયલા રૂ૫૦ માં બાઈ તેહમીના કે. એડનવાળાની યાદમાં શેઠ કેખશરૂ રતનજી એડનવાળાએ રૂ૨૫ અને બાઇ આઇમાય તથા શેઠ રૂસતમજી દોરાબજી એડનવાળાએ રૂ૨૫ આપયા હતા.

નવસારીની વડી દરેહમેહેરનાં મુકતાદ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૪૯૩૩ માની મુખય રકમોઃ—શેઠ પાલનજી દોરાબજી પાવડી રૂ૨૫૧, હુન્ત રૂ૨૫, બાઇ હમબાઇજી રૂસતમજી દેસાઈ રૂ૨૫૦, બાઈ હમબાઈજી ફરદુનજી મોદી રૂ૧૫૦૦, શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી બામજી રૂ૨૫૧, શેઠ ટેમુલજી જમસેદજી દસતુર રૂ૨૫, બાઇ દીનબાઇ એદલજી કોટવાલ રૂ૫૩, બાઈ હમબાઇજી હોરમજી દેસાઇ રૂ૨૫૦, મરહુમ શેઠ રતનજી ફરામજી દાબુના છોકરાઓએ પોતાના મરહુમ બાવાનાં પુણ માટે ધનોરી ગામની રૂ૫૦૦ ની દરસાલ આવક આપતી જમીન આપી હતી, તેના ગયા ૩ વરસની આવકના આપીઆ તે રૂ૧૫૦૦, શેઠ કેખશરૂ મંચેરજી માદન રૂ૨૫ અને શેઠ એદલજી રૂસતમજી ફનીબંદા રૂ૫૦૨.

સુરતના આદરીઆન બાગેપારસાના બાજ આફ્રરગાનનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૪૫ માંની મુખ્ય રકમોઃ—બાઈ ગુલબાઇ પેસતનજી કુપરે મરહુમ ધણી પેસતનજીના પુન માટે રૂ૩૧ અને શેઠ નશરવાનજી દાદાભાઇ નંદરબારવાળાએ મરહુમ દીકરા નાદરશાના પુન માટે યયાજ વાપરવા રૂ૨૦૦.

ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જનરલ હાસપીતાલ ફંડમાં ભરાયલા ગયા વરશના ઈનતેખાબમાં છપાયલા રૂ૧૮૭૯૭૭૭-૧-૬ પછી આ વરસમાં એ ફંડમાં બીજા વધુ રૂ૩૭૨૫૫૦-૧૪-૬ ભરાયા હતા, તે મલી કુલ્લે રૂ૨૨૫૨૩૨૮-૦-૦ નું ફંડ થયું છે તેમાં આ વરસમાં ભરાયલી નીચલી મુખ્ય રકમોઃ—શેંગાઈની જરથોસ્તી અંજુમન રૂ૨૫૦૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ૨૦૫૦૦, શેઠ કેકોબાદ કાવસજી દીનશાહ એડનવાલા રૂ૨૫૦૦, બાઇ મેહેરબાઇ બી. દલાલે પોતાના ભાઇ જાહાંગીરજી ડોસાભાઇ કોલાની યાદમાં રૂ૨૫૦૦, દસ્તુર કાવશજી નોશરવાનજીએ બેટા રૂસમજીની યાદમાં રૂ૧૦૦૦, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મંચેરજી કામા રૂ૨૦૦૦, બાઇ

માણેકબાઇ પીરોશા બી. જીજીબાઇ રૂ૫૦૦, શેઠ નશરવાનજી દાદી એન. દાદીશેઠ રૂ૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ દાદી માણેકજી લીમજી ચેરીટીના ત્રસ્ટીઓ રૂ૫૦૦, શેઠ ફીરોઝશાહ એમ. દલાલ રૂ૫૦૦, એક જરથોસ્તીએ ભેટ કરેલી મોટરની ઉપજના રૂ૧૭૬૨, મરહુમ શેઠ જાલભાઇ અરદેશરની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ એન. એફ. કયાની રૂ૫૦૦, એક જરથોશતી રૂ૨૫૦, શેઠ એમ. સી. તારાચંદ રૂ૧૦૦, બાઇ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટ રૂ૧૦૦, શેઠ પી. જે. પાદશાહની યાદમાં તેમના બાળકોએ રૂ૧૦૦, શેઠ ખરશેદજી જમશેદજી શેઠનાએ પોતાના મરહુમ બાઇ એદલજીની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ પેસ્તનજી કાવશજી સોલીસીટરનાં મરણ બાદ યુનીઅન કલબના ફંડનો ભાગ જે તે કલબના સભાસદોએ એકઠો કરેલો હતો તે રૂ૩૫૦, X. Y. Z. રૂ૩૦૧, શેઠો જે. શાપુરજીની કં. રૂ૪૦૦, મરહુમ શેઠ હોરાબજી ફરદુનજી બાઝાના વીલમાં જણાવ્યા મુજબ રૂ૧૦૦, શેઠ જમશેદજી રૂસ્તમજી ઉમરીગરના ધણીયાણીનાં ઉઠમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી રૂ૧૦૦, શેઠ શાપુરજી સોરાબજી માહીમવાળા રૂ૧૦૦, બાઇ પીરોજબાઇ અરદેશર અંકલેસરીયાએ માતાજી હીરાંબાઇ જીજીભાઇ સોરાબજીના ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૧૦૧, મરહુમ બાઇ હીરાબાઇ જીજીભાઇ સોરાબજીના ઉઠમણામા મરહુમની પુંજીમાથી ભરેલા રૂ૧૦૧, શેઠ રૂસ્તમજી ફરામજી બાટલીવાળાએ પોતાનાં બેન હીરાંબાઇ જીજીભાઇ સોરાબજીનાં ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૧૦૧, નવલ રૂ૧૦૦, ડા૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં રૂ૧૦૦, બાઇ મેહેરબાઇ પાલનજી પાવરીએ મરહુમ બેટી જરબાઇ શાપુરજી કાત્રકના પુણ્ માટે રૂ૧૦૧, શેઠ હોરમસજી દાદાભાઇ કરંજીયાએ બા૦ બા૦ અરદેશર એદલજી લાલાના ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૧૦૧, દીકરી હીરાંબાઇની નવજોતની ખુશાલીમાં [illegible]૨૦૦, શેઠો ફરેદુન અને બરજોર રૂ૧૯૬–૫, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી બેસાનીયાએ બેટા [illegible] ખુ[illegible]હનાં લગનની ખુશાલીમાં રૂ૧૫૧, એક ગ્રહસ્થ રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ અરદેશર શાપુરજી [illegible] પુણ્ માટે બાઇ જહાંગીરજીએ રૂ૧૦૦, હાસપીટલમાં મુકેલી પેટીમાં એકઠા થયલા [illegible], શેઠ હોરમસજી વહાડયાના આતશબેહેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી રૂ૨૨૦–૧૧, દખમાં આગળ મુકેલી પેટીમાંથી રૂ૧૯૨, તા૦ ૩૧ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧ સુધીનું વયાજ રૂ૯૯૦૪૫–૧૪–૧૧, ખંભાલા હીલ એસ્ટેટોની તા૦ ૩૧–૧૨–૧૧ સુધીની ભાડાની ઉપજ રૂ૧૪૦૦૦, બક્ષેસો આપનારાઓ તરફથી મળેલી ગવરનમેંટ સીકયુરીટીના ભાવના તફાવતની રકમ તા૦ ૩૧–૧૨–૧૧ સુધીની રૂ૪૬૮૩–૫–૨. હોસપીટલના નીભાવ માટે માસીક ફાળાની રકમ પાંચ વરસ માટે આપવા નીચલા ગ્રહસ્થોએ કબુલ્યું છે:—મરહુમ શેઠ એન. એમ. વહાડયા સી. આઇ. ઈ. ના ત્રસટીઓએ દર માસે રૂ૨૫૦૦ લેખે રૂ૧૫૦૦૦૦, શેઠ બહમનજી દીનશાહ પીટીટે દર માસે રૂ૨૦૦ લેખે રૂ૧૨૦૦૦, મીસીસ બહમનજી દીનશાહ પીટીટે દર માસે રૂ૧૦૦ લેખે રૂ૬૦૦૦, શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટે દર માસે રૂ૧૦૦ લેખે રૂ૬૦૦૦, મીસીસ મેરવાનજી એસ. જમશેદજીએ દર માસે રૂ૧૦૦ લેખે રૂ૬૦૦૦, મીસીસ ફરામજી આર. કામાએ દર માસે રૂ૫૦ લેખે રૂ૩૦૦૦, શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટે દર માસે રૂ૫૦ લેખે રૂ૩૦૦૦, શેઠો ફરામરોજ અને દાદાભાઇ ગોલવાળાએ દર માસે રૂ૧૫ લેખે રૂ૯૦૦, એક પારસી ગ્રહસ્થે ત્રણ વરસ માટે દર માસે રૂ૧૦ લેખે રૂ૩૬૦ અને શેઠ પાલનજી એદલજી પલમબરે એક વરસ માટે દર માસે રૂ૫૦ લેખે રૂ૬૦૦.

ડા૦ મારીનાની હાસપીટાલના ચાલુ ખરચના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૫૮૪૫–૧૧–૮ માની મુખ્ય રકમો:—બાઇ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટે અશો રવાનોની નઇયતે રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તી (કા. ન. બે.) રૂ૨૦૦, જર દોસ્તી રૂ૩૦૦, મરહુમ શેઠ ફરામજી મનચેરજી કામાના ધર્મ ખાતાંના ફંડમાંથી રૂ૧૦૦, શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમસજી મનચેરજી કામા રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી જમશેદજી શેઠનાની યાદમાં મરહુમના ભાઇ ખરશેદજીએ રૂ૧૦૦, સુવાલી ગામના ગરીબ ગામડયા રૂ૩૦૫–૫, મરહુમ બાવાજી નાનાભાઇ ખરશેદજી બાઇસની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ સારા થયા તેની ખુશાલીમાં એક જરથોસ્તી બાનુંએ રૂ૧૦૦, મરહુમ આ૦ સોરાબજી જમશે-

દજી સકલાતવાળા તથા તેવણુના મરહુમ ધણીઆણી રતનબાઈની યાદમાં એક બેશાએ ૨૧૨૫, ડા૦ માસીનાને હાથે સારી થઇ તેની ખુશાલીમાં લી. મા. ન. ૨૧૦૧, મરહુમ શેઠ બમનજી ખરશેદજી પંથકીની યાદમાં ૨૧૦૧, માતાજીની યાદમાં શેઠ રૂસતમજી શાપુરજી ગારડાએ ૨૧૦૧, હાશપીટાલને ફતેહ ઈચ્છનાર એક જરથોશતી ૨૫૦૦, એક જરથોસ્તી કંટરાકટર ૨૧૦૦, દીકરી હીરાંબાઈની યાદમાં ફરદુનજી તથા બાઇજીએ ૨૧૦૦, પુણાના જરથોસ્તી વેપારી ૨૧૦૧, દીકરો અરદેશર માંદગીમાંથી સારો થયો તેની ખુશાલીમાં ૨૨૦૦, એક જરથોસ્તી તબીબ ૨૧૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી કાવશજી પોંચખાનાવાળાનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા ૨૧૦૧, તા૦ ૨૭ મી જાનેવારીએ શેઠ બમનજી ન. કાબરાજીની આગેવાની હેઠળ થયલા કોનસરટની આવકમાંથી ખરચ બાદ જતે મલેલા ૨૧૩૧૨-૮, બાઇ બાઇજી જમશેદજી ઉમરીગરના ઉઠમણામાં ભરાયલા ૨૧૦૦, ડા૦ માસીનાની સાલગરેહની ખુશાલીમાં જરથોસતી બાનુએ ૨૨૦૧, ડા૦ માસીનાની સાલગરેહની ખુશાલીમાં જરથોસતી ગ્રહસ્થ તથા ધણીઆણીએ ૨૧૦૦, શેઠ કેખશરૂ અને માણેક ૨૩૧૫, ભલા કર ભલા હોગા ૨૧૦૮-૭, દીકરા મનચેરશાહની શેહાદીની ખુશાલીમાં ૨૧૫૧, લવ ૨૩૦૦, નવલ ૨૧૦૦, બાઇ ધનબાઇજી દી. જ. પારખ ૨૧૭૫, મરહુમ બાવાજી ફરામજીની યાદમાં એક જરથોસતી સોલીસીટરે ૨૨૫૦, બેટી હીરાંબાઇની નવજોતની ખુશાલીમાં ૨૧૦૦, મરહુમ ડા૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૨૧૨૫, મરહુમ ખા૦ બા૦ દારાશાહ રતનજી ચોચગરના નાગપોરમાં થયલા ઉઠમણામાં વેવાઇ સર બેજનજી દાદાભાઈ મહેતાએ ભરેલા ૨૫૦૦, બેન કુંવરબાઇ સારાં થયાં તેની ખુશાલીમાં શેઠ નોશીરવાન બમનજી કરંજી[illegible]એ ૨૩૦૦, હાસપીટલનો લાભ લઇ બેન સારાં થયાં તેની ખુશાલીમાં કુટુંબે ૨૩૦૦, બેરામ ૨[illegible] મરહુમ શેઠ બરજોરજી પેસતનજી રીપોરટરની યાદમાં ૨૧૧૧, મરહુમ બાઇ માણેકબાઇ નવરો[illegible]યાનાં ઉઠમણામાં શેઠ નવરોજી કાવશજી સાંદર તથા ધણીયાણી પીરોજબાઈ અને કુટંબે [illegible] ૨૨૦૧, માતાજી મીઠીબાઇ ને પીતાજી બાપુજી ખરશેદજી વાછાગાંધીની યાદમાં ૨૧૦૦, મરહુ[illegible] બાઇ નવાજબાઇ ધનજીભાઈ જસાવાળાનાં ઉઠમણામાં મરહુમના ધણીની પુંજીમાંથી ભરેલા ૨ ૧૫૦, હાસપીટલને ફતેહ ઇચ્છનાર જરથોસ્તી ૨૧૦૧, શેઠ કાવસજી બનાજીનાં આતશબેહેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી ૧૯૧૧ ના સાલના મળેલા ૨૩૧૫ માંથી એ પેટીની જાળવણી માટે આગસ્ટથી ડીસેમબર ૧૯૧૦ સુધીના આપેલા ૨૨૫ બાદ જતે ૨૨૯૦ અને શેઠ હોરમસજી વહાડયાજીનાં આતશબેહેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી સને ૧૯૧૧ ના મળેલા ૨૨૦૮-૧૩. એ ઉપરાંત એક ઇરાની જરથોસતી વેપારીએ ૧૧૫ રતલ ચા, શેઠ હોરમસજી આદરજીએ ૧૦૦ રતલ ચા, શેઠ શાપુરજી રૂસતમજી છીછનાએ કીંગ લેંપ ૨૫, શેઠ સોરાબ બમન ઇરાનીએ ૧ ગ્રોસ પયાલાં રકાબી અને એક જરથોસતી તબીબે માખણ બનાવવાનો એક સંચો આસપીટલના વપરાસ માટે બેટ આપયો હતો. એ ઉપરાંત બાદશાહી જોડાની પ્રધામણી ટાંકણે મુંબઇમાં ભરાયલા એકઝીબીશનના સંબંધમાં તા૦ ૧૭ મી ફેબરવારીએ જે ખાસ "ડા૦ માસીના–આસપીટલ–ડે" એનાયત કરવામાં આવયો હતો તેની કુલે (ખરચ બાદ કરતા) આવકના અડધા ભાગ તરીકે ૨૫૧૪૩-૧-૬ એકઝીબીશનના લાગતા વળગતાઓએ ડા૦ માસીના ઉપર મોકલી આપયા હતા.

ડા૦ માસીનાની આસપીટલને મદદ કરવા તા૦ ૨૭ મી જાનેવારીના રાતે નામદાર ગવરનર અને લેડી કલારકની પેટ્રોનેજ હેઠળ ટાઉન હોલમાં એક જલસો એક મોટા મેલવડા સનમુખ કરવામાં આવયો હતો. શેઠ બમનજી નવરોજી કાબરાજીની આગેવાની તળે એ જલસો થયો હતો અને ઘણાંક પારસી બાનુઓએ દેશી મયુઝીક ઉપર પોતાનો સારો કાબુ દેખાડયો હતો. બે ત્રણ બાનુંઓએ ઉસતાદી ચીઝ રજુ કરી હતી. છેલ્લે ડા૦ માસીનાને ફુલના હાર તોરા બેટ કધા હતા.

ડા૦ માસીનાની હાસપીટાલના એનડાઉમેંટ ફંડમાં ભરાયલા ૨૭૮૪૯-૭-૮ માંની મુખ્ય રકમો:–મરહુમ બાઈ તેહમીના તે મરહુમ શેઠ રતનશાહ દાદાભાઇનાં દીકરી તથા શેઠ કેખશરૂ રતનજી

એડનવાળાનાં ધણીઆણી રોજ ૧૩મો માહ ૭ મો ૧૨૮૦ ને દીને હક થયાં તેવણુનાં ઉઠમણામાં મરહુમનાં માતાજી આવાંબાઇ રતનશાહે ભરેલા રૂ૨૫૦૦ તથા મરહુમના ધણી કેખશરૂએ ભરેલા રૂ૨૫૦૦ મળી રૂ૫૦૦૦ ના પોરટ ત્રસટ બોંડ આપયા કે એનું વયાજ મરહુમને નામે સથાપેલાં બીછાનાના નીભાવ ખરચમાં વાપરવું, મરહુમ બાઇ કુવરબાઈ દાદાભાઇ કંત્રાકટરના પુણ માટે શેઠ જામાસજી ખરશેદજી કેરાંવાળા તથા બાઈ આદરબાઈ જમશેદજી લીમજીભાઇ તરફથી મરહુમના ઉઠમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી રૂ૨૦૦૦ ના ચાર ટકાના પોરટ ત્રસટ બોંડ આપયા કે એના વયાજમાંથી બે ગરીબ જરથોસતી બાઈઓની મુફત સુવાવડ કરવી, મરહુમ બાઈ રતનબાઈ તે બેહેસતનશીન શેઠ બમનજી દીનશાહજી ખાનનાં વીધવા તથા બેહેસતનશીન શેઠ ડોસાભાઈ મેરવાનજી દલાલનાં દીકરી રોજ ૨૯ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૮૦ ને દીને હક થયાં તેવણુનાં ઉઠમણામાં તથા છમસી ટાંકણે મરહુમના ફરજંદોએ ભરેલા રૂ૫૦૦ આપયા કે એનું વયાજ ચાલુ ખરચમાં વાપરવું અને મરહુમ ડા૦ બેજનજી ડોસાભાઈ કાતરકને નામે સથાપેલાં યાદગારી ફંડમાં રૂ૩૦૦.

ડા૦ માસીનાની હાસ્પીતાલના બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા ગયે વરસના ઈનતેખાબમાં છપાયલા રૂ૨૮૭૫૮૭–૧૦–૩ પછી એ ફંડમાં બીજા વધુ રૂ૨૯૫૯–૧૦ ભરાયાં હતા તે મળી કુલે રૂ૨૯૦૫૪૭–૪–૩નું ફંડ થયું છે, તેમાં આ વરસમાં ભરાયલી મુખ્ય રકમો:–એક જરથોસ્તી રૂ૧૦૫, મરહુમ માતાજી આવાંબાઇ જમશેદજી માસતરના ઉઠમણામાં છોકરાઓએ ભરેલા રૂ૧૨૫, માજી યુનીયન કલબના મેમ્બરો તરફથી રૂ૨૦૦, મુહુરતની ખુશાલીમાં એક જરથોસતીએ રૂ૧૨૫–૫, સુવાળી ગામના એક ગરીબ ગામડીયા રૂ૧૦૫ ... મરહુમ શેઠ દાદી માણેકજી લીમજીનાં ધરમખાતાંના ત્રસટીઓ રૂ૫૦૦, શેઠ કાવસજી ... દારૂવાળાએ મરહુમ શેઠ માણેકજી દારૂવાળાના ઉઠમણામાં રૂ૧૦૦ અને મરહુમ બાવ ... જી જહાંગીર તારાચંદ તથા માતાજી મેહેરબાઈ તથા બેન રતનબાઈની યાદમાં રૂ૫૦૦.

ડા૦ માસીના આસપીટલની નવી બીલડીંગ માટે વીકટોરીયા ગારડન પાસે આવેલી સાશુનવાળાઓની જાણીતી મીલકત 'સાંશુરી' શુમારે રૂ૧૬૦૦૦૦ની કીંમતે ત્રસ્ટીઓએ ખરીદી છે. એ બંગલો એટલો મોટો છે કે તેમાં ૨૦૦ દરદીઓની જગયા સહેલથી થઇ શકશે. એ ઉપરાંત બંગલાને લગતો ૩૦ હજાર ચોરસવારનો કમપાઉંડ છે. આ બંગલો એટલો તો સરસ હાલતમાં છે કે તે ઉપર થોડો જરૂરી ખરચ કરતાં આબાદ એક મોટી આસપીટલને લાયકનો થઈ પડશે.

ડા૦ માસીનાની હાસપીટલની મોલાકાત નામદાર ગવરનરના મોહદાર લેડી કલારકે તા૦ ૬ ઠી એપ્રીલે લઇ તેના કારોબાર વીષે પુછપરછ કરી હતી અને એનું એનડાઉમેન્ટ ફંડ જે એક લાખ રૂપયાનું થયું છે તે માટે જણાવ્યું કે હાસપીટલની ફતેહ સારૂ આવા મોટા ફંડની જરૂર છે અને નવી ઇમારત થવાથી વધુ ફતેહ મલે એમ ઇચ્છયું હતું. તેમજ એપેનડીસાટીઝના ઓપેરેશન પણ ડા૦ માસીના ફતેહ મંદીથી કરે છે તે માટે પોતાની ખુશાલી જાહેર કરી હતી. જતી વખતે નામદાર લેડી કલારકે ડા૦ માસીનાનો આભાર માન્યો તે વખતે ડા૦ માસીના બોલયા કે નામદાર ગવરનરે પારસી જનરલ આસપીટલ ખોલ્લી મેલતી વખતે કરેલાં ભાશણમાં મારી આસપીટલ વીશે તેમજ પશચીમની તબીબી વીદયા આ દેશમાં દાખલ કરવા તથા તબીબી વીદયાની સેવા બજાવવા સાથે લોકોના દુ:ખનીવારણ કરવામાં લીધેલા ભાગ માટે મારા વખાણ કીધા હતા તેથી નામદાર ગવરનરનો વલતો આભાર માનવાની ટક લઉ છું અને નામદાર ગવરનરે કરેલી કદરસનાસી માટે હું તેવણુનો આભારી થયો છું અને નામદાર ગવરનરના બોલો મને મારા કામમાં ઉતેજન આપશે.

ડા૦ પારખવાલી હાસપીટલના ગરીબ બાઇઓના લાભ માટેના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૧૧૪–૬ માંની મુખ્ય રકમો:–મીસીસ બાપુજી સોરાબજી પટેલ રૂ૬૦, શેઠ શોરાબજી પાલનજી રૂ૨૫, શેઠ કેખશરૂ બેજનજી કાપડયા રૂ૧૨૦, શેઠ જમશેદજી રૂશતમજી ઉમરીગર રૂ૭૫, સર દોરાબજી જમશેદજી

તાતા રૂ૩૦૦, મરહુમ દીકરા રતનશાહની યાદમાં આ. દી. ચીનાઈએ રૂ૫૦, મરહુમ બાઇ રતનબાઇ બમનજી પટેલના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૨૫, ખા૦ બા૦ હોરમજી માણેકજી ભીમરડીવાલા રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી મરઝબાનની યાદમાં રૂ૨૫, શેઠ બનાજીના આતશબેહરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી રૂ૧૭૩-૪ અને શેઠ વાડયાજીનાં આતશબેહરામની પેટીમાંથી રૂ૧૨૦-૪-૯. એ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ૧૧૪૧૦-૧૩ નું થયું છે.

ડા૦ કેરાંવાળાની હાસ્પીટલમાં ગરીબ બાઇઓની મુફત સારવાર કરાવવા માટેના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૪૪૭ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ બરજોરજી માણેકજી પટેલ રૂ૫૧, શેઠ પેસતનજી દીનશાહ પંઠકીએ મરહુમ ધણીઆણી હીરાંબાઇનાં પુણ માટે રૂ૫૦૦, R. E. S રૂ૫૦, એડનના જરથોશતીઓ રૂ૫૪, શેઠો કાવશજી દીનશાહ અને બાઈઓ રૂ૧૦૦, પારસી બોતીંગ કલબના ચેરીટી ફંડમાંથી રૂ૧૦૦, બાઇ જાઈજી જમશેદજી ઉમરીગરનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૭૫, ડા૦ કેરાંવાલાનાં પેસંટ બાઈ મેરબાઇ રૂ૧૦૦, પેશાવરના જરથોસતીઓ રૂ૬૧, કોલસાના પડાઉ બજારનાં જરથોસતી મુકાદમો રૂ૩૬૦, મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દા. મોદીનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૧૨૫, મરહુમ બાઈ રતનબાઇ બમંનજી પટેલનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૮૦, બાઇ ખરશેદબાઈ બ. પંથકીએ દીકરા ખુરશેદની યાદમાં રૂ૫૦, હાશપીતાલમાં જનમેલા એક બાબા રૂ૫૧ અને શેઠ બનાજીના આતશબેહરામની પેટીમાંથી રૂ૧૩૧. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ૮૯૭૮ નું થયું છે.

પારસી ફીવર હાસપીટાલનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૫૧૧-૮માં લવ તરફના રૂ૩૦૦ મુખ્ય હતા.

એડમસ વાઇલી મેમોરીઅલ હોસપીટાલના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૪૩૧ માની મુખ્ય રકમો:—શેહનશાહ એડવરડની યાદમાં એક બીછાણાનાં શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઇ કામાદોરે રૂ૧૮૦, મીસીસ એ. એસ. નારીએળવાળા માંદગીમાંથી સા[illegible] થયાં તેની ખુશાલીમાં રૂ૧૮૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના રૂ૧૦૦, શેઠ જમશેદજી એ. વાડયા રૂ૧૦[illegible] [illegible]સ બી. એસ. એફ. પટેલ રૂ૮૦, શેઠ એફ. આર. વાડયા રૂ૫૦, શેઠ એ. એસ. નારીયેલ[illegible] ધણીયાણી રૂ૭૫, મરહુમ શેઠ ફરામજી એમ. કામા ચેરીટી ફંડ અને શેઠો એમ. અને [illegible]મ. કામા રૂ૫૦, મીસીસ એન. જે. દાદી રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ જાલભાઈ અરદેશર શેઠની યાદ[illegible] [illegible]૭૫, શેઠ આર. એચ. પાટક રૂ૨૫, શેઠ રતન જે. તાતા રૂ૫૦૦, શેઠ એચ. એ. વહાડયા રૂ૧૦૦, સર દી. જે. તાતા રૂ૧૦૦, શેઠ કે. એસ. ફરામજી રૂ૪૦, શેઠ એ. એસ. ફરામજી રૂ૪૦, ડા૦ કે. એન. મોદી રૂ૨૫, નથીગ બટ ડયુટી તરફથી એક બીછાનાનાં રૂ૧૮૦, ડા૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં રૂ૭૫, એક દીલસોજ રૂ૫૧, સર શાપુરજી બી. ભરૂચા રૂ૫૦, અને શેઠ એન. એચ. મુસ રૂ૨૫. એ ઉપરાંત શેઠો એસ. બી. ફરેઝરની કંપનીએ આખુ વરસ આઇસ મુફત પુરૂં પાડયું હતું.

નારગોળમાં સરવે કોમને ઉપયોગી થઇ પડે તેવી હોસપીટલ સ્થાપવાને સારૂ એક ફંડની શરૂઆત શેઠ રૂસતમ પી. તાલ્યારખાને કરી છે. એ ફંડમાં શેઠ માણેકજી મેરવાનજી કારભારી રૂ૧૫૦૦૦, શેઠ દાજીભાઈ રૂસતમજી ખંધાડયા તથા ચાર ભાઇઓ મલી રૂ૫૦૦૦, ખા૦ બા૦ અરદેસર દારાબજી દવયરવાલા રૂ૧૪૦૦ અને શેઠ ફીકાજી કારભારી રૂ૨૫૧ મલી રૂ૨૧૬૫૧ ભરાયા હતા.

આનરેબલ ડા૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન હસ્તકના પારસી સુવાવડખાનાનાં ફંડમાં તા૦ ૭ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા રૂ૬૪૦૧ માની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ નવરોજી માનેકજી વાડીયાના ત્રસ્ટીઓ રૂ૨૦૦૦, શેઠ સોરાબજી બેરામજી ભાભાએ પોતાના મરહુમ માતાજી બચુબાઇના પુણ માટે રૂ૧૦૦૦ ના ૪ ટકાના પોરટ ત્રસ્ટ બોંડ, બાઇ મોટીબાઇ રૂસતમજી જમશેદજી પારખ શેઠો શાપુરજી ધનજીભાઈ બાટલીવાળા, રૂસ્તમજી જમશેદજી પારખ અને બાઇ માણેકબાઇ શાપુરજી ધનજીભાઈને નામે ખાતું પડાવી રૂ૨૦૦૦ ની સરકારી નોટ ટકા ૩॥ ની, બાઇ જરબાઇ નવરોજી વાડીઆએ ગરીબ બાઇઓની સુવાવડ કરવા આપેલો લવાજમ રૂ૬૬૦, મરહુમ શેઠ દાદાભાઇ બેહેરામજીના વસીયતનામાના ત્રસ્ટીઓ રૂ૧૭૫, શેઠ એફ. દી. વાછા રૂ૧૦૦, શેઠ મેહેરવાનજી દાદાભાઇ ચમારબાગવાલા રૂ૧૦૦, લેડી જરબાઇ જમશેદજી જીજીભાઇ રૂ૧૦૦, શેઠ કેખશરૂ જમશેદજી મોદી રૂ૭૫, શેઠ નશરવાનજી કેખશરૂ ચીનાઇ રૂ૫૧ અને સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટ રૂ૪૫.

બાઈ શીરીનબાઇ મનચેરજી કામા હસતક ચાલતા ગરીબ પારસી બાઇઓ તથા બચ્ચાંઓ માટેના વાંદરેના કોનવેલેશન્ટ હોમના જનરલ ફંડમાં તા૦ ૧૫ મી ઓગસ્ટ ૧૯૧૨ સુધી ભરાયલા રૂ૧૦૦૪૯ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠો મેરવાનજી તથા હોરમજી મનચેરજી કામાએ એક બીછાનાનાં અકટોબર ૧૯૧૧ થી સપટેમબર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ૩૬૦, લેડી આઈમાય ફીરોઝશાહ મેહતાએ મરહુમ માતાજી ગુલબાઇ ધનજીભાઇ શરાફની યાદમાં એક બીછાનાના ડીસેમબર ૧૯૧૧ થી નવેમબર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ૩૬૦, બાઇ શીરીનબાઇ મનચેરજી બનાજીએ મરહુમ માતાજી ધનબાઈજી મનચેરજી બનાજીનાં પુણ્ય માટે એક બીછાનાના જાનેવારીથી દીસેમબર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ૩૬૫, બાઇ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટે મરહુમ બાવાજી સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ બારોનેટના પુણ્ય માટે એક બીછાનાનાં જાનેવારીથી દીસેમબર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ૩૬૦, બાઇ બચુબાઈ મેરવાનજી સોરાબજી જમશેદજીએ મરહુમ માતાજી લેડી શાકરબાઇ દીનશાહ પીટીટનાં પુણ્ય માટે એક બીછાનાનાં જાનેવારીથી દીસેમબર ૧૯૧૨ સુધીના રૂ૩૬૦, સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાએ એક બીછાનાનાં જાનેવારીથી જુન ૧૯૧૨ સુધીનાં રૂ૧૮૦, મરહુમ શેઠ હોરમજી મનચેરજી કામાના ધરમ ફંડનાં ટ્રસ્ટીઓએ એક બીછાનાનાં મે ૧૯૧૧ થી જુન ૧૯૧૨ સુધીના રૂ૪૨૦, બાઇ પીરોજબાઈ ખરશેદજી કપતાને એક બીછાનાના જુન ૧૯૧૨ થી મે ૧૯૧૩ સુધીનાં રૂ૩૬૦, sympathy તરફથી એક બીછાનાના એપ્રીલ ૧૯૧૨ થી મારચ ૧૯૧૩ સુધીનાં રૂ૩૬૦, અને કલકતાના એક જરથોસ્તીએ દર માસના રૂ૫૦ લેખે જુન સુધી રૂ૪૦૦, મારાં અશો વાહલાંઓના પુણ્ય માટે બાઇ હમાબાઇ ફરામજી કામા રૂ૨૦૦, બા[illegible]તી દબાનુ મનચેરશા રાણીના રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ જાલભાઇ અરદેશર શેઠની યાદમાં રૂ૫૦, મરહુ[illegible] મુ[illegible]જી પેશીકાકા કાવશજી સોલીસીટરનાં પુણ્ય માટે દીકરી માણેકબાઇએ રૂ૫૦, અને દીકરી કુવ[illegible]એ રૂ૫૦, ભાઈ પેશતનજી હોરમજી પાટકનાં પુણ્ય માટે રૂ૫૦, મરહુમ માતપીતાની યાદમાં શેઠ [illegible]જી હીરજીભાઇ માલેગામવાલાએ રૂ૨૫૦, બાઇ શીરીનબાઇ જીજીભાઇ નીકલશન રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી કા. પેશીકાકા સોલીસીટરનાં મરણથી યુનીયન કલબનો વહીવટ બંધ કરતાં વધેલાં નાણામાંથી રૂ૨૦૦, પીતાજી શેઠ કેખસરૂ અરદેશર ચીનાઇના પુણ્ય માટે શેઠ નશરવાનજી કે. ચીનાઇએ રૂ૧૦૧, બાઇ જાઇજી દાદીબા દલાલ રૂ૧૦૦, મરહુમ બાઇ આલીબાઇ ધનજીશાહ મનાની યાદમાં રૂ૧૦૦, દીકરો ગંભીર માંદગીમાંથી સારો થયે તેની ખુશાલીમાં રૂ૫૦, બાઇ જરબાઈ નવરોજી વહાડયા રૂ૫૦૦, મરહુમ માતાજી દોશીબાઈની યાદમાં દીકરાઓ દાદાભાઇ તથા જમશેદજી કાવશજી જસાવાલાએ રૂ૧૦૦, ડા૦ રૂસતમજી નાનાભાઈ રાણીનાં રૂ૧૦૦, માતાજીની યાદમાં રૂ૫૧, મરહુમ શેઠ શાવકસાહ સોરાબજી ઉમરીગરનાં ઉઠમણામાં મરહુમના બપાવા ઉકરજી કાવશજી ઉમરીગરે ભરેલા રૂ૫૦, પારસી બોતીંગ કલબના ચેરીટી ફંડમાંથી રૂ૧૦૦, શેઠ પીરોશા સોરાબજી મેહનતી રૂ૧૫૦, મરહુમ ડા૦ મેરજીભાઇ રૂ. શેઠનાના પુણ્ય માટે રૂ૫૦, મીસીસ કેરશાસપજી દાદાચાનજી રૂ૧૦૦, મરહુમ બાઈ જાઇજી જમશેદજી ઉમરીગરનાં પુણ્ય માટે રૂ૫૦, શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતા રૂ૧૦૦૦, મરહુમ કાકા જમશેદજી પાલનજી કાપડીયાની યાદમાં શેઠ આર. પી. કાપડયાએ રૂ૫૦, મરહુમ ખા૦ બા૦ દારાશાહ રતનજી ચીજગરનાં ઉઠમણામાં કુટુંબીઓએ ભરેલા રૂ૧૫૩, Sympathizer રૂ૫૦, જરથોસ્તી બાઈએ દીકરાના લગનની ખુશાલીમાં રૂ૫૦, મરહુમ બાઇ હીરાંબાઇ જમશેદજી તાતાના પુણ્ય માટે બાઈ વીરબાઇજી બાપુજી શકલાતવાલાએ રૂ૩૦૦, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી ભેશાનયા રૂ૧૦૧, મામાજી ખરશેદજી બમનજી પંથકીના પુણ્ય માટે બાઈ શેરા તથા ભાઈ ખુરશેદ રૂ૫૦, શેઠ સોરાબજી માણેકજી શેઠનાનાં ધરમખાતાનાં ટ્રસ્ટીઓ રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ જમશેદજી જાંગીરજી પંથકીની યાદમાં એક બેસીએ રૂ૧૦૦, મરહુમ બાવાજીનાં પુણ્ય માટે રૂ૫૧, શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વકીલ રૂ૫૦, મરહુમ માતાજી લેડી સાકરબાઇ દીનશાહ પીટીટના પુણ્ય માટે બાઈ હમાબાઇ ફરામજી કાકાએ રૂ૧૦૦ અને બાઈ રતનબાઇ સોરાબજી મુસાની યાદમાં આગસ્ટ ૧૯૧૨ થી જાનેવારી ૧૯૧૩ સુધીના એક બીછાના માટે બેશી બાઇએ રૂ૧૮૦.

બાઈ શીરીનબાઈ કામાવાળાં કોનવેલેસંટ હોમ માટેના એનડાઉમેંટ ફંડમાં વયાજ વાપરવાની શરતે રૂ૩૧૦૦ મલ્યા, તેમાં એક પારસી મીત્રે ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટ બોંડ રૂ૫૦૦નો, બાઇ કુવરબાઈ જમશેદજી જનરલના પુણ માટે સરકારી નોટ રૂ૫૦૦ ની, મરહુમ દીકરા ફીરોઝ ખરશેદજી ન. વહાડયાના પુણ માટે માતાજી રતનબાઇએ ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટ બોંડ રૂ૧૦૦૦ નો તથા સરકારી નોટ રૂ૧૦૦ ની, મરહુમ શેઠ પીરોજશાહ બરજોરજી સરાફનાં ઉઠમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટ બોંડ રૂ ૫૦૦ નો અને મરહુમ શેઠ મંચેરજી ડોશાભાઇ કામાની યાદમાં ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસટનો બોંડ રૂ ૫૦૦ નો આપયો હતો.

બાઈ શીરીનબાઈ કામાવાળા કોનવેલેસંટ હોમને લગતાં બીલ્ડીંગ ફંડમાં રૂ૧૮૩૧૧ ભરાયલા તેમાં એક પારસી ગ્રહસ્થ રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ દારાશા દોરાબજી કાંગાની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦, શેઠો કુવરજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગરની કં. રૂ૧૨૫, બાઇ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટ રૂ૨૦૦૦, મરહુમ શેઠો દીનશાજી તથા ફરામજી ભીખાજી ખાનના છોકરાઓ રૂ૧૨૫, અશો રૂવાનોની નહયતે રૂ૧૦૦, જરથોસ્તી બાઇ રૂ૧૦૦, શેઠ સોરાબજી દોરાબજી માન્જુ રૂ૧૫૧, મરહુમ બાઇ માણેકબાઈ નવરોજી ગામડયાનાં પુણ માટે ધણી નવરોજી તથા છોકરાઓએ રૂ૧૦૦૦, શેઠ સોરાબજી દાદાભાઇ દુભાશ રૂ૧૦૦૦, બાઇ દીનબાઈ જાંગીરજી બોગા રૂ૧૦૦, બાઇ જાઇજી બમનજી જસાવાળા તથા છોકરાઓ રૂ૧૦૧, શેઠો કાવશજી દીનશાહ તથા ભાઇઓ રૂ૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ બેરામજી નવરોજી કામાના પુણ માટે શેઠ કામાજી બેરામજી કામાએ રૂ૩૫૧, ખા૦ બા૦ બરજોરજી દી. પટેલ સી. આઇ. ઈ. ૨૫[illegible] બાઇ શુનાબાઈ રતનજી દી. તાતા રૂ૧૦૦૦, ડા૦ રૂસતમજી નાનાભાઇ રાણીના રૂ૧૫૦, ગ[illegible] એક દોસત રૂ૨૦૦૦, શેઠ એમ. દી. દી. રૂ૧૦૧, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ તથા [illegible]બાઈ બમનજી પીટીટ રૂ૩૦૦૦, Sympathy રૂ૧૦૦૦, શેઠ જાંગીરજી બમનજી પીટીટ [illegible] મરહુમ શેઠ મનચેરજી ડોસાભાઈ કામાની યાદમાં બાઈ શીરીનબાઇ મનચેરજી કામાએ રૂ૧૦[illegible] [illegible]ઠ ફરદુનજી બમનજી જીજીભાઈ રૂ૧૦૦, ઓ૦ શેઠ નવરોજી પેસતનજી વકીલ રૂ૫૦૦, શેઠ રૂસતમજી સોરાબજી પાંઉવાળા રૂ૫૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ સી. આઇ. ઈ. રૂ૧૦૦૧, દીકરા ખરશેદજી બમનજી પંથકીના પુણ માટે માતાજી ખરશેદબાઈએ રૂ૧૦૧, મરહુમ શેઠ ખરશેદજી પંથકીની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૧, બાઇ ખરશેદજી બ. પંથકીના પુણ માટે બેન શીરીનબાઇએ રૂ૧૦૧, my mite રૂ૧૦૦, મરહુમ માતાજી દીનબાઈ દોરાબજી કાંગાની યાદમાં દીકરા દીનશાહે રૂ૧૦૦, શેઠ બમનશાહ મેરવાનજી દલાલ રૂ૧૦૧, મરહુમ સાસુજી નવાજબાઇ ધનજીભાઇ જસાવાલાનાં ઉઠમણામાં બાઇ પીલીબાઇ દાદાભાઈ જસાવાલાએ ભરેલા રૂ૧૫૦, દીકરાની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ૨૫૦, મરહુમ શેઠ જાલભાઇ અરદેશર શેઠની યાદમાં રૂ૧૦૧ અને બાઈ ખરશે.બાઇ નાદરશાહ એદલજી દીનશાહ રૂ૧૦૧. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી તા૦ ૧૦ મી આગસ્ટ સુધી કુલે રૂ૪૧૬૧૪ ભરાયા હતા.

દેવલાલીના નવાં દોખમાં તથા ધરમ ક્રીયા માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૯૩૫-૧૩-૬ માની મુખ્ય રકમો:-મરહુમ ધણીયાણી ટેહમીના કેખશરૂ એડનવાળાની યાદમાં શેઠ કેખશરૂ ર. એડનવાળાએ રૂ૨૫, Nothing but Duty તરફથી રૂ૭૫, દેવલાલીના બંગલાવાળાઓએ લવાજમના ભરયા તે તથા વીઝીટરોમાં ફરતી કરેલી ચોપડીમાં વસુલ થયા મલી કમીસન બાદ કરતે રૂ૭૮૭. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી રૂ૧૯૩૧૨-૧૦-૬નું થયું છે.

લાનોલીના દોખમાં ફંડમાં ભરાયલા કુલે રૂ૫૦૬-૧૨ માની મુખ્ય રકમો:-શેઠ રૂસતમજી દોરાબજી દીનશાહ એડનવાલાએ સગડીમાં ચેરાગ ચાલુ રાખવા માટે રૂ૧૨૦, શેઠ મેરવાનજી હીરજીભાઈ કોઠાવાળા રૂ૨૫, દખમાં આગળની તીજોરીમાંથી રૂ૩૩-૧૨, મરહુમ શેઠ બરજોરજી રૂસતમજી લીંબુવાળાની યાદમાં ધણીયાણી બચુબાઇએ રૂ૫૦ અને મરહુમ બાઈ શીરીનબાઇ નાનાભાઇ કાકાના ઉઠમણામાં ભરાયલી રકમમાંથી રૂ૫૧.

સીકંદરાબાદના નવાં દોખમાં ફંડમાં શેઠ કેખોસરૂ રૂસતમજી વીકાજીએ મરહુમ માતાજી ગુલબાઇનાં પુણ્ય માટે રૂ૧૦૧ અને નવાબ ફરાંમરઝજંગ બાહદુરના રૂ૧૦૦૦ મલી રૂ૧૧૦૧ ભરાયા હતા.

ખંડાલા તથા લેનોલીનાં જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પોહોચાડવાનાં ફંડમાં તા૦ ૧૪મી આગસ્ટ સુધીમાં ભરાયલા રૂ૨૧૫ માં શેઠ હોરમજી કાવશજી એદનવાલાના રૂ૨૦૦ મુખ્ય હતા.

સોલાપુરના રવાનોને અવલમંજલ પોહોચાડવાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૭૧૨ માં શેઠ કુવરજી નશરવાનજી માખણીઆ તથા કુટંબીઓએ મરહુમ બાઈ નવાજબાઈના પુણ્ય માટે રૂ૧૨૦, મરહુમ શેઠ કાવશજી ડોશાભાઇ પટેલના પુણ્ય માટે તેવાના બાઇઓ તથા કુટુંબીઓએ રૂ૫૦૦, શેઠ ટેમુલજી ફરામજી ગાએ મરહુમ શેઠ માણેકજી કાવશજી દાદીના પુણ્ય માટે રૂ૨૫ અને શેઠ કેખસરૂ સોરાબજી ઇરાની તથા બેસીઓએ મરહુમ શેઠ ફરદુનજી ખોદાબખસ ઇરાનીના પુણ્ય માટે રૂ૬૭.

રાંદેરનાં અશો ફરોહરોનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૧૦ માની મુખ્ય રકમો:—બાઇ બીખઈજી દોરાબજી વાગીઆએ મરહુમ શેઠ દોરાબજી વાગીઆનાં પુણ્ય માટે રૂ૧૦૦ અને શેઠ નવરોજી પેશતનજી નારગાંમવાલાએ મરહુમ શેઠ એદલજી દાદાભાઈનાં પુણ્ય માટે રૂ૧૦૦.

બેસાણુ ગામના અશો ફરોહરના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૬૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ખ. મ. બેસાનીઆ રૂ૨૨૫, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી બેસાનીઆ રૂ૨૦૧, શેઠ જ. કા. બેસાનીઆ રૂ૧૦૧, શેઠ બ. એ. બેસાનીઆ રૂ૧૦૧, શેઠ બ. આ. બેસાનીઆ રૂ૧૦૧, બાઇ ચાંદનબાઈ દો. બેસાનીઆ રૂ૧૦૧, શેઠ દોરાબજી કાવસજી બેસાની[illegible]૧, શેઠ માનેકજી મનચેરજી બેસાનીઆ રૂ૧૦૧, શેઠ દીનશાજી ફકીરજી બેસાનીઆ રૂ૧૦[illegible]મજી આદરજી બેસાનીઆ રૂ૧૦૧, બાઇ સુનાબાઇ જમશેદજી દામકેવાળાં રૂ૧૦૧, શેઠ હોર[illegible]જેરજી બેસાનીઆ રૂ૧૦૧ અને શેઠ માનેકજી બીમજીભાઇ રાંદેરીયા રૂ૧૦૧.

મહાબલેસ્વરની પારસીઓ માટેની ભુમીદા કરવાની જગાના ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી રૂ૧૩૪ ભરાયા હતા.

સુરતની પારસી ઓરફનેજનાં ફંડમાં શેઠ રૂસ્તમજી મંચેરજી કુકા તરફથી ભરાયલા લગભગ એક લાખ રૂપયાની વીગત ગયા વરસના કાલેનડરમાં છપાઇ હતી, તે પછી એ ઓરફનેજના જનરલ ફંડમાં વધુ ભરાયલા રૂ૧૮૪૭૦--૧૫-૪ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલ શીગણપોરવાલા રૂ૧૦૩૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી પાલનજી લાલકાકાના ટ્રસ્ટીઓ રૂ૧૨૮૬, શેઠ નવરોજી બાપુજી ટચકરા રૂ૧૦૦૦, શેઠ ફરામજી બેરામજી દુકાનદાર રૂ૫૦૦, એરવદ માણેકજી દાદાભાઇ દફતરી રૂ૪૭૫, શેઠો માણેકશાહ અને રૂસ્તમજી મોટાફરામ રૂ૫૦૦, શેઠ પેસ્તનજી કુંવરજી પટેલ રૂ૫૦૦, શેઠ શોરાબજી ડોશાભાઇ પેમાસ્ટર રૂ૫૦, ખા૦ બા૦ ફરામજી દીનશાજી કામદીન રૂ૧૦૦, શેઠ પેસ્તનજી ખરશેદજી કાટપીટીઆ રૂ૬૯, શેઠ હીરજીભાઈ દાદાભાઈ મુલ્લા રૂ૧૦૦, શેઠ માણેકજી ધનજીભાઇ ધનભુરા રૂ૧૦૦, શેઠો અરદેશર તથા જાલભાઈ પેસતનજી ધનભુરા રૂ૧૫૦, શેઠ પેસ્તનજી ધનજીભાઇ ભુરાભાઇના કુટુંબો રૂ૨૦૧, બાઇ શીરીનબાઈ નવરોજજી વકીલ રૂ૫૧, શેઠ નવરોજજી બમનજી વકીલ રૂ૨૦૧, ડા૦ નશરવાનજી નવરોજી ખંબાતા રૂ૧૫૧, દસતુરજી રૂસતમજી જમશેદજી રૂ૧૦૧, બાઇ ખરશેદબાઇ ફરામજી ઉધનાવાલા રૂ૧૦૦, એરવદ એદલજી માણેકજી દફતરી રૂ૫૦, શેઠો અરદેશર તથા રૂસતમજી તથા દારાશાહ મે. કુકા રૂ૩૦૦, શેઠ બરજોરજી સોરાબજી ગોદરેજ રૂ૧૦૦, શેઠ મંચેરજી બેરામજી ગેટ્ટુ રૂ૫૦, એક જરથોસતી રૂ૩૦૦, શેઠો જમશેદજી બમનજી બેસાન્યાની કં. ૧૦૧, શેઠ રૂસતમજી નવરોજી પટેલ રૂ૧૦૦, ડા૦ દીનશાજી જીવાજી એદલબહેરામ રૂ૫૧, શેઠ રતનશાહ નશરવાનજી ગયારા રૂ૫૧, શેઠ પીરોશાહ નશરવાનજી ગયારા રૂ૫૧, શેઠ જાંગીરશાહ નશરવાનજી ગયારા રૂ૫૧, શેઠ દીનશાજી નશરવાનજી ગયારા રૂ૫૧, શેઠ મંચેરશાહ

હોરમસજી ઈછાપોરીઆ રૂ૫૧, શેઠ બેરામજી હીરજીભાઇ કામાદોર રૂ૫૦, ખા૦ બા૦ બરજોરજી નોશીરવાનજી વકીલ રૂ૧૫૧, શેઠ કેખશરૂ બરજોરજી લીંબુવાલા રૂ૧૨૦, શેઠરૂસતમજી મંચેરજી કુકા રૂ૨૦૦, શેઠ બેજનજી માણેકજી જંબુસરયા રૂ૧૦૧, શેઠ નશરવાનજી બમનજી કરંજ્યા રૂ૨૦૧, બાઈ આદરબાઇ એદલજી ગોદરેઝ રૂ૧૦૧ અને શેઠ જમશેદજી કાવસજી એંટી રૂ૫૧. એ ઓરફનેજના બાજ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૬૦૦૦ માં શેઠ દાદાભાઇ ફરામજી શેઠના રૂ૫૦૦૦, બાઇ માણેકબાઇ પેસતનજી જામાજી રૂ૩૦૦૦, બાઇ બાનુબાઇ ફરામજી કોમીસરીયતવાલા રૂ૧૦૦૦, શેઠ દોરાબજી માણેકજી દફતરી રૂ૧૦૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ૧૦૦૦, શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલે બાઇ પીરોજબાઇ મા. પટેલના પુનુ માટે રૂ૧૦૦૦, શેઠ જમશેદજી રૂસતમજી ઉમરીગર રૂ૧૦૦૦, શેઠ કુંવરજી નવરોજજી અરસકીન રૂ૧૦૦૦, શેઠ પેસતનજી દાદાભાઇ બારીયા રૂ૧૦૦૦ અને શેઠ ટેમુલજી દોરાબજી પારડીવાલાના રૂ૧૦૦૦ હતા. એ ઓરફનેજમાં ચાલુ શાલમાં ખાણાં તથા બાજ કરવા સારૂ મલેલા રૂ૪૧૭–૧૫–૫ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ દાદાભાઇ હાજીભાઇએ બાવા તથા માયની બાજને દીવસે ક્રીયા કરાવી ખાણુ આપવા રૂ૮૦ અને શેઠ શેરાબજી ઉકરજી ઉમરીગરે ફઈ બચુબાઇ નવરોજી ઉમરીગરની વરસી તથા બેટા શાવકશાહની છ માસની ક્રીયા કરાવી ખાણું આપવા રૂ૮૦. એ આરફનેજને રૂ૧૩૯૩–૧૧ ની કીંમતની ચીજો જુદા જુદા ગ્રહસ્થો તરફથી ભેટો મલી હતી, તેમાં શેઠ ધનજીભાઈ ફરામજી કનટ્રાકટરે રૂ૧૦૦૦ ની કીંમતના વાસણો, શેઠો ફરામજી અને બેરામજી નવરોજજી મારફતીયાએ રૂ૨૫૦ ની કીમતના અગીઆરીના વાસણો, શેઠ કુવરજી નવરોજજી અરસકીને રૂ૯૨–૮ નાં ૬ મોટાં [illegible] સાલો, શેઠ માણેકજી બેસાનીઆએ રૂ૩૫ ની ૭૫ અવસતાની ચોપડીઓ અને શેઠ દાદાભાઇ [illegible] એ રૂ૧૬ ના બે અફરગાનીઆં ભેટ આપયાં હતાં.

લેડી નોરથકોટ હીંદુ ઓરફનેજના ફ[illegible] [illegible]લા રૂ૨૧૭ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ શાવકશાહ બમનજી રતનજી રૂ૧૦૧, શેઠ પેસતનજી ન[illegible] [illegible]મસાની રૂ૭૬ અને શેઠ કેખશરૂ મા. કુપર રૂ૨૫.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ પા[illegible] બેનીવોલંટ ઈનસ્ટીટયુશનને તા૦ ૩૧ મી જુલાઇ સુધી મલેલા રૂ૧૫૬૩૨–૧૫–૩ની વીગત:—એ ઈનસટીટયુશનનાં જનરલ ફંડમાં મલેલા રૂ૯૧૦૦માં શેઠ દાદાભાઇ નશરવાંનજી વઇયા, મેહેતા, બીલીમોરાવાલાએ પોતાના બેહેસતનશીન ધણીયાણી વીરબાઇજીનાં પુન સારૂ રૂ૫૦૦ ની નોટ ટકા ૩ની આપી કે તેનું બ્યાજ વાપરવું, શેઠ દોરાબજી હોરમશજી હાશબરનરે મરહુમ બાઇ મોતીબાઇ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઇનાં પુન સારૂ રૂ૫૦૦ ની નોટ ટકા ૩ા ની આપી કે તેનું બ્યાજ વાપરવું, મરહુમ શેઠ દોરાબજી ફરદુનજી વાછાના વીલમાં લખીઆ મુજબ એવણના દીકરા શેઠ પીરોજ દોરાબજી વાછાએ રૂ૧૦૦ આપ્યા હતા અને આએ ખાતાંની ગણદેવીની સ્કુલો સારૂ એ ગામ મધેનું પોતાનું ઘેર બાઇ ભીખાઈજી કાવશજી દાદાભાઇ છાપખાનાવાલાએ આશરે રૂ૮૦૦૦ની કીમતનું આએ ખાતાને બખશેશ આપીયું હતું અને આએ ખાતેથી મોટે ખરચે રીપેર કરી તા૦ ૧ લી એપરેલ ૧૯૧૨ થી એ મકાન વપરાશમાં લીધું છે. ઈનામો તથા સ્કોલરશીપો આપવા સારૂ મલેલા રૂ૮૦૦ માં આએ ખાતાની મુંબઇની કોટની છોકરીઓની નીશાલની હેડ મીસ્ત્રેસ બાઇ હીરાંબાઇ નશરવાનજી મોતીશાએ પોતા તરફની આએ ખાતાને એક અદના ઇયાદદાસ્ત દાખલ રોકડા રૂ૫૦૦ આપયા તે એવી શરતે કે એ રૂપીઆનું પોસ્ટ ટ્રસ્ટ બોંડ ખરીદી તેના બ્યાજમાંથી કોટની છોકરીઓની નીશાલનાં પેહેલા વરગના ઉપલા ભાગમાં એક યા વધુ ઈનામ આપવા અને શેઠ ધનજીભાઈ બહમનજી કુંવરજી વલસાડવાલાએ મરહુમ પીતાજી શેઠ બહમનજી કુંવરજીનાં પુન સારૂ રોકડા રૂ૩૧૦ મોકલી તેનું પોસ્ટ ટ્રસ્ટ બોંડ રૂ૩૦૦ નું ખરીદ કરી તેના બ્યાજમાંથી વલસાડની છોકરા છોકરીઓની નીશાલનાં ફતેહમંદ વીદયારથીઓ જેઓ ઇનસ્પેકટરની પરીક્ષામાં બીજે નંબરે પાસ થાય તેઓને એ મરહુમના નામથી પ્રાઇઝો આપવા: એ ઉપરાંત શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ પોતાનાં મરહુમ ધણીયાણી બાઇ ખરશેદબાઈની ૬ ઠા વરસની બાજની યાદમાં પારસી પંચાયતનાં દફતરમાં ખાતું

પરાવી આપેલી રકમમાંથી રૂ૧૫૦૦ ની ટકા ૩॥ ની સરકારી નોટનું વીઆજ ધરમ સંબંધી કેલવણીની કુશલતા સારૂ આએ ખાતાંની ફોર્ટની છોકરાઓની સ્કુલમાં તથા શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઇની છોકરાઓની ધોબીતલાવ બ્રાંચ સકુલમાં સકાલરશીપો આપવામાં વાપરવા આપીઆ તે તથા તે સકૉલરશીપો તરત ચાલુ કરવા દીસેમબર ૧૯૧૨ સુધી માસ ૯ નાં મોકલેલા રોકડા રૂ૩૬. ભોજન ફંડમાં મલેલા રૂ૫૭૩૨–૧૫–૩ ની વીગત:—શેઠ નશરવાનજી તથા શેઠ જહાંગીરજી કેખશરૂ ચીનાઇએ પોતાના મુરંબીજી મરહુમ શેઠ કેખશરૂ અરદેશર ચીનાઇ રોજ ૧૯ મો મહા ૫ મો સને ૧૨૮૦ યઝદેજરદી ને તા૦ ૨૯ મી જાનેવારી ૧૯૧૧ ને દીને હક થયા તેવણના પુનને સારૂ રૂ૫૦૦ની નોટ ટકા ૩॥ ની વયાજ વાપરવા, શેઠ જીવાજી શાપુરજી ધનજીભાઇએ પોતાના બેહેન મરહુમ બાઇ મોતીબાઈ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ તથા તેવણના મરહુમ ધણી શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઇના પુન સારૂ રૂ૨૦૦ની નોટ ટકા ૩॥ની વયાજ વાપરવા, શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ રૂ૪૦૦ વયાજ વાપરવા આપયા હતા, તેમાં સસરા શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઇની ૪૦ મા વરસની તા૦ ૧૩ મી એપરેલ ૧૯૧૨ ને દીનેની બાજની અશો યાદમાં તેવણનાં પુનને સારૂં રૂ૧૦૦ ની નોટ ટકા ૩॥ ની, એક જરથોસતી દીલસોજ મીત્રની ખાએસથી રૂ૧૦૦ ની નોટ ટકા ૩॥ ની, મરહુમ પીતાજી શેઠ જીવાજી માણેકજી વાછાની ૪૨ મા વરસની બાજની અશો યાદમાં તેવણનાં પુણ સારૂં રૂ૧૦૦ ની નોટ ટકા ૩॥ ની અને મરહુમ સાસુ બાઇ સુનાબાઇ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઇની ૪૫ માં વરસની બાજની અશો યાદમાં તેવણનાં પુન સારૂં રૂ૧૦૦ની નોટ ટકા ૩॥ ની આપી હતી, લેડી સીરીનબાઇ જમશેદજી જીજીભાઇએ પોતાના બેહેસતશીન બાવાજી શેઠ જાલભાઈ અરદેશર શેઠની વરસી રોજ ૩ જો માહ [illegible] સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૧ મી જુલાઇ ૧૯૧૨ ને ટાંકણે એ મરહુમનાં પુન સા[illegible]ની નોટ ટકા ૩॥ ની બ્યાજ વાપરવા, આગલા વફાદાર સકુલનાં ચેલા તરફથી રૂ૫૫૦ ત[illegible]એ નાઇટોનાં ખાણાંમાંથી રહેલા વધારો નાણાં ભરનારાઓ તરફના રૂ૪૫૫–૫ (એ બેઉ રક[illegible] ટકા ૪ નું પોરટ ત્રસટ બોંડ લઇ સદા અનામત રાખી તેનું બ્યાજ ભોજન ફંડ ખાતે વાપરવાની શરતે કબુલ રાખ્યું છે.) શેઠ હોરમસજી બેજનજી ભરૂચા તે મરહુમ E. J. Chard ની યાદગારીમાં ઉભા કરેલાં ફંડનાં રૂ૫૦૦, કોલસા બજારનાં જરથોસતી મુકાદમો રૂ૩૦૦, એક જરથોસતીએ મરહુમ ધણીઆણીના ૧૧ વરસની પવીત્ર યાદમાં રૂ૨૦૦, મરહુમ શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથના પુનને સાર રૂ૧૭૭–૮, શેઠ ધનજીભાઇ નશરવાનજી ગોટલા રૂ૧૦૧, મરહુમ ધણીઆણી બાઇ માણેકબાઇ રોજ ૧૬ મો માહ ૨ જો ૧૨૮૦ યઝદેજરદીએ ગુજરયા તેવણની યાદમાં શેઠ ડોશાભાઇ જમશેદજી ખંભાતાએ રૂ૧૦૧, એક જરથોસતી ભલુ ચાહનારે મરહુમ ધણીઆણીની યાદમાં રોજ ૩૦ મો માહા ૫ મો રૂ૧૦૦, શેઠ જાલભાઈ અરદેશર શેઠની વરસીને ટાંકણે એ મરહુમનાં પુન સારૂં એક ભલું ચાહનારે રૂ૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી એદલજી મીર્ઝા તથા ધણીઆણી બાઇ રતનબાઇએ સસરા શેઠ માણેકજી નવરોજજી દારૂવાળાના પુનને સાર રૂ૮૬, એક પારસી બાઇએ રૂ૫૦ તથા એક જરથોસતી બાઇએ રૂ૨૫ મળી રૂ૭૫ મરહુમ ડા૦ મેહેરજીભાઇ રૂસતમજી શેઠનાની અશો યાદમાં, બેહેસતનશીન બાવાજી માયજીનાં પુનને સાર રૂ૭૫, મરહુમ શેઠ માણેકજી મેરવાનજી શેઠ તથા તેવણનાં ધણીઆણી બાઈ હીરાંબાઈ માણેકજી શેઠનાં પુનને માટે તેવણના એક ખેશીએ રૂ૭૫, બેહેસતી શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઇ મોદી જેવણ રોજ ૯ મો માહા ૧૦ મો કદીમ તા૦ ૧૮ મી મે ૧૯૧૨ ને દીને હક થયા તેવણના ઉઠમણામાં ભરેલા તેવણનાં વીધવા બાઇ વીરબાઇજીએ રૂ૨૫ તથા કુંટુંબે રૂ૫૦ મળી રૂ૭૫, એક પારસી રૂ૭૦, નનામાં (ટપાલ મારફતે જુદે જુદે વખતે આવેલા) રૂ૭૦, એક જરથોસતીએ રૂ૫૦ તથા રૂ૧૦ તથા રૂ૫ મલી રૂ૬૫, શેઠ માણેકજી બેહેરામજી ગાંધીએ જીનતસુજીન શેઠ બેહેરામજી ખરશેદજી ગાંધીની અશો યાદમાં રૂ૬૦, મરહુમ મુરંબીજી કુંવરબાઇ તે શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી કંત્રાકટરનાં વીધવાની પવીત્ર યાદમાં ભાણેજ નશરવાનજી જમશેદજી બલસારાએ રૂ૬૦,

મરહુમ મુરબ્બીજી દાદાભાઈ નશરવાનજી કંત્રાકટરની પવીત્ર યાદમાં શેઠ નશરવાનજી જમશેદજી બલસારાએ રૂ૬૦, મરહુમ બાઈ મેહેરબાઈ બમનજી નવરોજી ગણુદેવીયાની નઇયેતે શેઠ દીનશાહ બમનજી ગણુદેવીયાએ રૂ૫૧, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી ભેસાનીયાએ મરહુમ ભાણેજ શેઠ બરજોરજી હોરમસજીની અશો યાદમાં રૂ૫૧, મરહુમ શેઠ ફરામજી એદલજી દાવરનાં એકઝીક્યુટરે રૂ૫૦, મરહુમ બાઈ ડોશીબાઈ રતનજી ધડીઆલીનાં પુન માટે શેઠ મણીઆર રતનજી ધડીઆલીએ રૂ૫૦, વાહલા ભાઈ અરદેશરના ચોથા માસની બાજની પવીત્ર યાદમાં દુખી ભાઇ જાહાંગીર શાપુરજી ગજદરે રૂ૫૦, બાઇ આવાંબાઈ તે મરહુમ આ. સોરાબશાહ માણેકજી મુંગાશેઠના વીધવા જેવણુ રોજ ૧૨ મો માહા ૫ મો સને ૧૨૮૧ યજદેજરદીને દીને બહેસતનસીન થયા તેવણુના પાછલી રાતના ઉઠમણામાં તેવણુનાં દીકરી બાઈ રતનબાઈ માણેકજી મુંગાશેઠે રૂ૫૦, એક પારસી દીલસોજ તરફથી તેવણુના મરહુમ ભાઇની પવીત્ર યાદમાં રૂ૫૦, અને જુદા જુદા ધણીઓ તરફથી રૂ૫૦ની અંદર આવેલી પરચુટણ રકમોના મલી રૂ૮૨૫–૨–૩. ઉપલી રકમો સીવાય શેઠ નવરોજજી બાપુજી ટચકરાએ પારસી પંચાયતને આપેલી રકમ મધેથી રૂ૧૦૦૦ ની નોટ ટકા ૩ા ની તેનું વયાજ આ ખાતાંનાં ભોજન ફંડ ખાતે વાપરવા આપયું છે. વળી ૧૦૦ બચાંઓને મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાહાડીયા સી. આઇ. ઇ. ના ચેરીટી ફંડ ખાતેથી એ ફંડના ત્રસટી સાહેબો તેઓના ફંડને હીસાબે જમાડે છે.

ધી બેરામજી જીજીભાઈ પારસી ચેરીટેબલ ઇનસટીટયુશનના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૯૯૬૪ માની મુખ્ય રકમો:—એક જરથોશતીએ ... ાજીની યાદમાં રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી મહેરવાનજી શેઠ તથા તેમનાં ધણીઆણી હીરાં ... ણુ માટે એક બેસીએ રૂ૫૦, મરહુમ ધણીઆણીની યાદમાં રૂ૧૦૦, બાઈ જરબાઈ બેરામજી ... બેરામજી જીજીભાઇએ પોતાનાં મરહુમ માસી મોતીબાઈ રૂસ્તમજી પારખની નઇયતે ... નો ૪ ટકાનો પોરટ ત્રસ્ત બોન્ડ, મરહુમ શેઠ જાલભાઇ અરદેશર શેઠની નઇયતે રૂ૧૨૫, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી માણેકજી શેઠની યાદમાં એક ગ્રહસ્થે રૂ૫૦, એરવદ દારાબજી બરજોરજી પાવરીના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૦, મરહુમ મી૦ ઈ. જે. ચારદના પારસી દોસ્તોએ રૂ૧૦૦, શેઠ ખરશેદજી એદલજી કોટવાલ રૂ૧૦૦, શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી ભેસાનીઆએ દીકરા મનચેરશાહની શેહાદીની ખુશાલીમાં રૂ૫૦૦ અને મરહુમ શેઠ બેરાંમજી જીજીભાઇના કુટુંબી ટ્રસ્તને લગતાં ધરમ ખાતામાંથી રૂ૭૮૦૦.

ધી બહેરામજી જીજીભાઈ કોલેજ યુનયનને મદદ તરીકે મલેલા રૂ૧૭૦૯ માંની મુખ્ય રકમો:– સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ રૂ૫૦, શેઠ રૂસતમજી બેહેરામજી જીજીભાઇ રૂ૫૦૦, શેઠ માણેકજી કાવસજી પીટીટ રૂ૨૦૦, શેઠો મેરવાનજી અને હોરમસજી એમ. કામા રૂ૧૨૫, શેઠ એચ. એ. વહાડીયા રૂ૧૨૦, શેઠ કાવસજી દાદાભાઇ દુબાશ રૂ૧૦૦, શેઠ માણેકજી ખરશેદજી તારાચંદ રૂ૧૦૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના રૂ૧૦૦, સર શાપુરજી બી. ભરૂચા રૂ૧૦૦, બાઇ શીરીનબાઇ જમશેદજી કે. દુબાશ રૂ૧૦૦, આ૦ જસટીસ સર દીનશાહ ધનજીભાઇ દાવર રૂ૫૦, એક દીલસોજ રૂ૫૦ અને શેઠ એચ. એ. બી. રૂ૪૫.

જરથોસ્તી છોકરીઓની નિશાલ મંડલીને મદદ તરીકે તા૦ ૧૫ મી ઓગસ્ટ સુધી મલેલા રૂ૨૮૧૭ માંની મુખ્ય રકમો:–શેઠ નવરોજજી જેહાંગીરજી ગામડયાએ મરહુમ ધણીઆણી માણેકબાઈની યાદમાં રૂ૧૦૦૦ આપયા કે એના વ્યાજમાંથી ફ્રી સ્ટુડંટશીપ આપવી તથા જનરલ ખરચમાં વાપડવું, શેઠ એદલજી ફરામજી દાવરે મરહુમ શેઠ ફરામજી એ. દાવરની યાદમાં રૂ૫૦૦ આપયા કે એના વ્યાજમાંથી ફ્રી સ્ટુડંટશીપ આપવી, નીશાળોનાં આગલાં તેમજ હાલના શીક્ષકોએ રૂ૧૧૧૨ આપયા કે એના વ્યાજમાંથી મરહુમ સેકરેટરી ખા૦ બા૦ દારાશાહ રતનજી ચીચગરની યાદમાં ફ્રી સ્ટુડંટશીપ આપવી તથા શિક્ષણનાં ઓજારો ખરીદવા, એક જરથોસ્તી રૂ૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી કેખશરૂ

ચીનાઈ રૂ૫૧ અને શેઠ બેહરામગોર તેહમુરસ્પ અંકલેસરીયા રૂ૨૫. એ ઉપરાંત નીશાળની છોકરીઓને ઈંગ્રેજી શીખવવા સ્થપાયલી પારસી ગરલ્સ ઈંગ્લીશ એજયુકેશન સોસાયટીને શેઠ બેહરામજી નવરોજી કરંજયાએ રૂ૧૦૦ તથા બાઈ બાઈઆઈ હોરમસજી કાંગાએ મરહુમ બેટી રતનબાઈની યાદમાં રૂ૨૦૦ આપ્યા હતા.

એલેકઝંદ્રા નેટીવ ગરલસ ઈન્સ્ટીટયુશનવાલી સ્કુલને મદદ તરીકે રૂ૧૧૦૫ મલ્યા હતા, તેમાં ડા૦ જે. પી. નીકલસન રૂ૫૦, સર હોરમસજી એન. મોદી રૂ૫૦૦, શેઠ દીનશાહ બાઠા રૂ૧૦૦, શેઠ સી. એમ. ખરશેદજી રૂ૧૫૫, શેઠ એ. એસ. નારીયેરવાળા ૧૦૦, શેઠ કાવસજી જાલભાઈ શેઠ રૂ૧૦૦ અને મીસીસ પોંચાજી એચ. પોંચાજીના રૂ૧૦૦ હતા.

પુણાની સરદાર હોશંગ બોયઝ હાઈ સકુલનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૧૮૩૭માની મુખ્ય રકમોઃ– બાઈ હીરાંબાઈ હોશંગ જામાસપ દસતુર રૂ૧૫૧૫, ખા૦ બા૦ મેહેર હોશંગ દસતુર રૂ૩૫૦, શેઠ રૂસતમજી બેહેરામજી જીજીભાઈ રૂ૩૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ૩૦૦, શેઠ મેરવાનજી માણેકજી મીસ્ત્રી રૂ૩૦૦, શેઠ બેહેરામજી બેજનજી રૂ૩૦૦, સમશુલ ઓલમાં સરદાર દસતુર કેકોબાદ આદરબાદ રૂ૨૫૦, દસતુર બમનજી જામાસપજી રૂ૨૫૦, ખા૦ બા૦ ફીરોઝ હોશંગ દસતુર રૂ૨૫૦, ખા૦ બા૦ માણેકશાહ રતનજી દસતુર રૂ૨૫૦, દસતુર ખરશેદજી જમશેદજી જામાસપઆસા રૂ૧૦૦, બાઈ પીરોજબાઈ ફીરોઝ હોશંગ દસતુર રૂ૧૦૦, શેઠ જામાસપ ફીરોઝ દસતુર રૂ૧૦૦, શેઠ હોરમઝદીયાર ફીરોઝ દસતુર રૂ૧૦૦, શેઠ મીનોચેહર મેહેર હોસંગ દસતુર રૂ૧૦૦, શેઠ ફરામરોઝ સોરાબજી ચીનાઈ રૂ૧૦૦, શેઠ કા[illegible] દાદાભાઈ દુબાશ રૂ૧૦૦, શેઠ એન. એમ. પરવેઝ રૂ૧૦૦, શેઠ પેસતનજી પી. ગોહચા રૂ[illegible] હોરમઝદ સેહરીયાર ઈરાની રૂ૧૦૦, શેઠ અરદેસર બો. ઈરાની રૂ૧૦૦, શેઠો આર. એ[illegible] રૂ૧૦૦, ડા૦ એરચ એસ. ભરૂચા રૂ૧૦૦, શેઠ કાવસજી જમશેદજી મેધોરા રૂ૧૦૦, [illegible]જી બેહેરામજી કાંગા રૂ૫૧, શેઠ સોહરાબજી પેસતનજી કાંગા રૂ૫૦, બાઈ માણેકબાઈ [illegible] દસતુર રૂ૫૧, બાઈ રતનબાઈ ફરામજી નરીમાન અને છોકરાઓ રૂ૫૧, બાઈ સુનાબાઈ કેકોબાદ દસતુર રૂ૫૦, દસતુર ખુરશેદ બેહેરામ રૂ૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ એદલજી દસતુર રૂ૫૦, બાઈ પુતલીબાઈ શાવકક્ષ શેઠના રૂ૫૦, બઝમે રોઝે બેહેરામના મજલસીઓ રૂ૪૫૦૦, મરહુમ દસતુર આસા હોશંગને નામે ગરીબ વીદયારથીને માસીક ફી આપવા રૂ૫૫૩, મીસીસ એરચ એસ. ભરૂચાએ મરહુમ બાઈ આલીબાઈ ધનજીશાહ મનાને નામે ગરીબ વીદયારથીને માસીક ફી આપવા રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ ડોસાભાઈ કાવસજી સાંગાના ખેશીઓ રૂ૧૦૦, ડા૦ સોરાબજી હોરમસજી મોદી રૂ૧૦૦, શેઠ ખુદાદાદ રૂસતમ ઈરાની રૂ૧૦૦ અને શેઠ કેખશરૂ આદરજી ધાસવાળા રૂ૫૦. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ૨૬૭૦૮ નું થયું છે.

મરહુમ સરદાર દસ્તુર હોશંગ જામાસપની યાદગારી રાખવા માટે સને ૧૯૦૮મા ઉગાડેલાં ફંડમાં સઘળા મળી ભરાયલા રૂ૨૪૦૦૦નો શું ઉપ્યોગ કરવો તે બાબે સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટના પ્રમુખપણા હેઠલ પુણા ખાતે તા૦ ૧૫ મી અકટોબરે મલેલી સભામાં એવો ઠરાવ થયો હતો કે સરવે નાણા સરદાર દસ્તુર નોશીરવાનવાળી જરથોસ્તી છોકરીઓની હાઈસકુલની મેનેજીંગ બોરડને આપવા કે એમાંથી પુનામાં પારસી છોકરાઓ માટે હાઈ સકુલ સથાપવી અને આપણા પાક મહજબની પણ સાથે સાથે તાલીમ આપવી અને તે સથાપેલી સકુલને સરદાર દસતુર હોશંગ બોયઝ હાઈ સકુલના નામથી ઓલખવી.

નારગોળ પારસી સ્કુલ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૩૨૯૦ માં ખા૦ બા૦ અરદેશર દારાબજી દવીયરવાળા રૂ૨૦૦, ખા૦ બા૦ કાવશજી ધનજીભાઈ ધનબુરા રૂ૫૦૦, શેઠ ફરદુનજી સોરાબજી તાલ્યારખાન રૂ૧૨૫, શેઠ ધનજીભાઈ બમનજી વલસાડવાળા રૂ૨૦૦ શેઠ જીવનજી નવરોજી બીલાડવાળા રૂ૫૦૦, મુંબઈવાળા ડા૦ મોદી રૂ૨૦૦, શેઠો ખરશેદજી તથા અરદેશર સોરાબજી

પટેલ રૂ૧૦૦, શેઠ મનચેરજી મુલ્લાં ફીરોજ રૂ૨૦૦, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ૧૦૦, શેઠો હોરમસજી તથા મેહરવાનજી મનચેરજી કામા રૂ૧૫૧, શેઠ રૂસતમ પે. જેહાંગીર તાલ્યારખાન રૂ૨૫૧, શેઠ નવરોજી રૂસતમજી અછાડવાળા તથા ભાઇઓ રૂ૨૫૦૧, શેઠ માણેકજી મેરવાનજી કારભારી રૂ૨૦૦૦, શેઠ ફીકાજી પેસતનજી કારભારી રૂ૫૦૧, શેઠ નવરોજી દાદાભાઇ ફટાકયા રૂ૫૦૧, શેઠ પાલણજી વીકાજી બીલાડવાળા રૂ૧૦૦, શેઠ દીનશાહ આદરજી વાડયા અને ભાઇઓ રૂ૨૦૧, શેઠ શહેરીયારજી માણેકજી ગોંદા રૂ૨૦૧, શેઠ હોરમસજી લીમજીભાઈ વરવાડેવાળા રૂ૨૦૦, શેઠો બેરામજી કાનજીભાઈ પટેલ તથા સોરાબજી બેરામજી પટેલ રૂ૧૫૧, શેઠ હોરમશજી અ. દુબાશ ફલોરીસ્ટ રૂ૧૦૦, શેઠ ખરશેદજી ફરામજી ગોવાડયા રૂ૧૦૧, શેઠ દાદાભાઈ જીવણજી કારભારી રૂ૧૦૧, શેઠ જીવણજી શાપુરજી મલ્યા રૂ૧૦૧, શેઠ રૂસતમજી પાલણજી બીલાડવાળા રૂ૧૦૧, શેઠ રતનજી દાદાભાઇ મરોળયા રૂ૧૦૧, શેઠ સોરાબજી નવરોજી પટેલ રૂ૧૫૧, શેઠ હીરજીભાઇ બેરામજી રૂ૧૦૧, શેઠ અસપંયારજી કેખુશરો ઇરાની રૂ૧૦૧, શેઠ રૂસતમ એ. કેખુશરો રૂ૧૦૦, એક જરથોસતીએ મીસ વાયોલેટ કલારકની સકોલરશીપ સારૂ રૂ૫૦૦, શેઠ હોરમસજી કુંવરજી ફણસવાળા રૂ૫૦૦, શેઠ ફરામરોજ પાલનજી રૂ૨૦૦, શેઠ જીવણજી નવરોજી રૂ૩૫૧, શેઠ ફીકાજી પેસતનજી રૂ૨૦૦, નારગોળના કેટલાક જરથોસતીઓ રૂ૧૦૦૦, બોરડી સેનેટોરીઅમનાં જરથોસતી રહીશો રૂ૧૪૭, શેઠો મેહેરવાનજી દાદાભાઇની કં. રૂ૧૦૧, માથેરાનમાં કરેલા કોનસટરનાં નફાનો અરધો ભાગ રૂ૩૫૦. એ ઉપરાંત મેસરસ તારાપોરવાળા, બાઈ ગુલબાઇ જહાંગીર મરઝબાન, બાઈ ગુલબાઇ સોરાબજી તાલયારખાન તથા કયસરે હીંદના માલેક રામજી કાવશજી મહેતા તરફથી ચોપડીઓ તથા જાણીતા નરોની તસવીર, મીસીસ ફીરોજ નજી જહાંગીરે જરથોસતની એક તસવીર અને મેશરસ વીમબ્રીજવાળા શેઠ હોરમશજી : બાઇ મીઠીબાઈ જહાંગીર મુંગાશેઠે કેટલુંક ફરનીચર ભેટ આપયું હતું. શેઠો માણેકજી ના માલેકોએ કેટલીક ચીજો મોકલી આપી હતી. સર કાવસજી જેહાંગીરે છોકરાઓના દગલા માટે કાપડના કેટલાક તાકાઓ તથા એક પારસી ગ્રહસ્થે બાજટ ભેટ આપયા હતા.

વીકટોરીયા મેમોરીયલ અંધશાળાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૨૫ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ બેન રતનબાઈ મેરવાનજીની યાદમાં રૂ૨૫, ડા૦ બી. એસ. નાણાવટી તથા ધણીયાણીએ મરહુમ બેટા ફીરોઝની યાદમાં રૂ૨૫, બાઇ બચુબાઇ દારાબજી ખંડાલાવાલાની યાદમાં એવણના ભાઇ ભોજાઇએ રૂ૨૫. બાઈ ધનબાઇ ટી. પારખે ખાણી ઢરીલનાં ૩ તાકા દરેક ૬૫ વાર લાંબા ભેટ આપયા હતા.

માંડવીના બોઢાણની અંગ્રેજી નીશાળના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૮૬ માં શેઠ હોરમસજી માણેકજી ધાતીગરાના રૂ૨૫ મુખ્ય હતા. એ નીશાળને લગતાં કોરોનેશન બોરડીંગ હાઉસનાં ફંડમાં શેઠ મેહેરજીભાઈ ભીખાજી ઇજનેર રૂ૧૫૦ અને શેઠ નાદીરશાહ અરદેશર કામાના રૂ૧૧૮ મળી રૂ૨૬૮ ભરાયા હતા; તથા એજ ફંડમાં ભરાયલા ૨૮ પાઉન્ડ ૩ શીલીંગ માની મુખ્ય રકમો:-શેઠ ડોસાભાઇ સોરાબજી બોઢાણવાળા પા. ૧૨ શી. ૮, શેઠ રૂસતમજી ખરશેદજી બોઢાણવાળા પા. ૭ શી. ૫, શેઠ નવરોજજી ખરશેદજી બોઢાણવાળા પા. ૨ અને શેઠો દાદાભાઈ તથા કાવસજીની કંપની પા. ૨.

સુરત સારવજનીક હાઈ સ્કુલ બીલડીંગ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૩૨૬ માં શેઠ રૂશતમજી મનચેરજી કુકા રૂ૧૦૦, શેઠ કાવશજી નવરોજજી છોઈ રૂ૧૦૦, શેઠ પીરોજશા નશરવાનજી ગયારા રૂ૫૧, શેઠ બેજનજી માણેકજી વકીલ રૂ૫૦ અને શેઠો દાદાભાઇ એદલજી તથા માણેકજી એદલજી દભોઇવાલાના રૂ૨૫ હતા.

ઉદવાડેના જરથોસતીઓને કેળવણી લેવાને ઉતેજન આપવાને કરાંચીમાં ઉગાડેલાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૨૮૩મા શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ૧૦૦, શેઠ જાહાંગીર હો. કોઠારી રૂ૧૦૦, ખા૦ બા૦ નસરવાનજી રૂ. મહેતા રૂ૧૦૦, કરાંચીમાં વસ્તા ઉદવાડાના મોબેદો રૂ૧૦૩, શેઠો ખરસેદજી જમસેદજી સોપારીવાલાની કં. રૂ૫૦, શેઠો પેસતનજી બીખાજીની કં. રૂ૫૦, શેઠો દીનશાહની કં,

રૂ૫૦, શેઠ બરજોરજી કાવસજી દુબાસ રૂ૫૦, શેઠ ધનજીશા જમશેદજી માસતર રૂ૫૦, શેઠો માસતરની કંપની રૂ૫૦, શેઠ જીવનજી પેસતનજી રૂ૫૦, શેઠ કાવસજી વરીઆવા રૂ૩૦ અને મુંબઇના એક ગ્રહસ્થના રૂ૫૦૦ હતા.

શેઠ કેખશરૂ એદલજી બામજી વરક કલાસના ઇનામો ખરીદવા મલેલા રૂ૨૧૦ માં સર દોરાબજી જમશેદજી તાતાના રૂ૨૫ મુખ્ય હતા. ડા૦ રૂસતમ નાનાભાઇ રાણીનાએ ૫ વદ્દક વચન ચોપડીઓ ભેટ આપી હતી. એ ઉપરાત કેમ્બ્રીજમાં વસતા જરથોસ્તીઓએ ૪ પૌં. ૪ શી. યાને રૂ૬૩ મોકલાવ્યા હતા.

માહાબળેશ્વર પારસી જીમખાનાના બેંડ તથા એનટરટેનમેંટ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૦૫૦ માં સર દીનશાહ મા. પીટીટ રૂ૩૦૦, ખા૦ બા૦ શાપુરજી એ. ચીનાઈ રૂ૩૦૦, લોકસલી હોલ રૂ૨૨૫, શેઠ બમનજી દી. પીટીટ રૂ૨૦૦, ઓ૦ શેઠ નવરોજી પી. વકીલ રૂ૨૦૦, શેઠ હોરમસજી અ. વહાડયા રૂ૧૦૦, શેઠ હોમજી જે. પંથકી રૂ૧૦૦, શેઠ એન. એમ. પરવેઝ રૂ૧૦૦, શેઠ જમશેદજી દી. અંકલેશરીઆ રૂ૧૦૦, શેઠ એ. જે. ઘાસવાળા રૂ૧૦૦, મીસીસ પીરોશાહ મે. દલાલ રૂ૧૦૦, શેઠ હોરમસજી સોરાબજી રૂ૧૦૦, શેઠ હોરમસજી મ. કામા રૂ૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી એમ. પટેલ રૂ૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી એમ. કામા રૂ૧૦૦, શેઠ રૂસતમ સો. પાઉંવાળા રૂ૭૫, શેઠ કાવસશાહ સો. પાઉંવાળા રૂ૭૫, શેઠ સોરાબજી હો. બાટલીવાળા રૂ૭૫, શેઠ હોરમસજી એન. વકીલ રૂ૭૫, શેઠ ફરેદુનજી કા. પીટીટ રૂ૭૫, શેઠ ડી. એન. વહાડયા રૂ૫૦, શેઠ ડી. બી. પીટીટ રૂ૫૦, ડા૦ એચ. એલ. બાટલીવાળા રૂ૫૦, ઓ૦ સરદાર દાવર કેખ[illegible] મોદી રૂ૫૦, મીસીસ બેરામશા પેસતનજી રૂ૫૦, શેઠ બાપુજી એ. ચીનાઈ રૂ૧૦૦, શેઠ સ[illegible]ાસાભાઈ રૂ૫૦ અને શેઠ કાવસજી દા. દુબાશના રૂ૫૦ હતા.

ભરૂચની રામચંદ દીપચંદ લાઇબ્રેરી મા[illegible] ખરીડવા શેઠ રૂસતમજી નશરવાનજી મેહતા રૂ૬૦૦, શેઠ ખરશેદજી એદલજી લાકડાવાળા રૂ૩૦૦, [illegible]હુમ શેઠ દીનશાહ ફ. જીનવાળા મેમોરીયલ ફંડમાંથી રૂ૩૦૦ અને શેઠ રતનજી એ. કાંગા મેમોરીયલ ફંડમાંથી રૂ૩૦૦ મળી રૂ૧૫૦૦ મલ્યા હતા. મરહુમ શેઠ શેરીયારજી નશરવાનજી ડુંગાજીની રૂ૫૦૦ ની કીમતની ચોપડીઓ ભેટ આપી હતી. એ ઉપરાંત લાયબરેરીના બુક ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૬૦ માની મુખ્ય રકમો:—ખા૦ બા૦ આદરજી મનચેરજી દલાલ રૂ૧૦૦, શેઠ રતનજી ફરદુનજી જીનવાળા રૂ૫૦, શેઠ રૂસતમજી હોરમસજી વખારીયા રૂ૨૫, શેઠ સોરાબશા બ. કાપડીયા રૂ૫૦ અને શેઠ મનચેરશાહ સોરાબજી વખારીયા રૂ૩૦.

સુરત રૂસતમપરા ક્રીકેટ કલબને બંદેખોદા તરફથી રૂ૭૦ ની રકમ મલી હતી.

કલીકતની ધરમશાળામા વાપરવા માટે શેઠ જેહાંગીર ધ. મુગાશેઠે કાપરબાસ તથા જરમન સીલવરનાં વાસણો તથા જરમન સીલવરની કેનડલ સ્ટીકની જોડી, શેઠ અરદેશર ર. મારસલે એક બુક કેશ, શેઠ માણેકજી ધ. મુગાશેઠે ઉપલી બુક કેશ માટે એક ટેબલ તથા એક કોચ ભેટ આપયો હતો. શેઠ જમશેદજી રતનજી મારસલે કુવા માટે એક પંપ તથા શેઠ ધનજીશાહ અ. ભરૂચાએ એવણુના પેટનટ પંખા હુક રીફરેશમેંટ વરંડાના પંખાને મેલીયા છે.

કાબંબોની અંજુમનના ક્રીયાકામના મકાનમાં વાપરવા માટે શેઠ ડોસાભાઇ હોરમજી મારકરે જરમન શીલવરનો સટ રૂ૧૫૦ નો અને બે દજન અવસતાની કેતાબો, શેઠ કાવસજી મેરવાનજી નીલધરીઆએ અવસ્તાના ૬ દફતરો, શેઠ પાલણજી કાપડીઆએ વાલસેડ સાથની કેનડલ સટીકની જોડ અને ડા૦ દાદાભાઇ બનાજીએ એક ફાનસ તેના લેમપ સાથે ભેટ આપયું હતું.

ખંબાતમાં આવેલાં નગરાની વાવ બાંધવાનાં ફંડમાં શેઠો કાવસજી ફરામજીની કં. રૂ૫ અને શેઠો ડી. વાડીયાની કંપનીના રૂ૨૫ મલી રૂ૩૦ ભરાયા હતા.

ખા૦ બા૦ મનચેરજી કાવશજી મરઝબાન સી. આઇ. ઇ. હસ્તકનાં ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેઠાણોનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૭૭૬૯-૫ માં મરહુમ શેઠ જમશેદજી કાવસજી પટેલના વીલમાં

ફરમાવયા મુજબ એકઝીકયુટ્રીકસ બાઇ જરબાઈ જમશેદજી પટેલ તથા એકજીકયુટર શેઠ કેખશરૂ ફરામજી મોદીએ ચેહેલીનો એક ભાગ બાંધવા રૂ૧૦૦૦૦, બાઇ રતનબાઇ ખરશેદજી વાહડીયાએ મરહુમ માતાજી સુનાબાઇ સોરાબજી પાંઉવાળાની તથા મરહુમ દીકરા ફીરોજની નઇયતે મકાનનો એક ભાગ બાંધવા રૂ૬૦૨૬-૫, શેઠ હીરાજી ડોસાભાઈ પાઘડીવાળાએ શેઠ પેસ્તનજી સોરાબજી મીસ્ત્રીનાં પુણ્ માટે રૂ૨૦૦, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાનની યાદમાં દીકરા પીરોશાહે રૂ૨૫, એ ફંડ હસ્તકની બાઇ રતનબાઇ પાંડેની નીશાળ ફંડમાં મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયા ચેરીટી ફંડના ત્રસટીઓ રૂ૧૨૦૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ૧૦૦, બાઇ બચુબાઇ મેરવાનજી સોરાબજી જમશેદજી રૂ૨૦૦ અને મરહુમ શેઠ નશરવાનજી સરવેયરનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૧૫.

પારસી એસોસીએશનના ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૬૦૬૧૫ માની મુખ્ય રકમો:— તારાચંદ કુટુંબે સસ્તાં ભાડાંની ચાલી બાંધવા આપવા કબુલેલા રૂ૨૬૦૦૦ માંના રૂ૩૦૦૦ ગયે સાલ આપેલા અને બાકીના આ સાલ આપયા રૂ૨૩૦૦૦, મરહુમ બાઇ આવાંબાઈ ખરશેદજી જમશેદજી દમણીયાનાં પુણ્ માટે રૂ૧૦૦૦૦, ડા૦ જમશેદજી બેહેરામજી વીમાદલાલે બેટી શીરીનબાઇનાં પુણ્ માટે રૂ૫૦૦૦, શેઠ ધનજીશાહ બમનજી ખાંન તરફથી મરહુમ બાઇ રતનબાઇ બમનજી દી. ખાનનાં ફરજંદોની વતી મરહુમ બાઇ રતનબાઇ બમનજી દીનશાજી ખાંન અને મરહુમ શેઠ ડોસાભાઇ મેરવાનજી દલાલનાં બેટીના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૦૦૦, શેઠ માંણેકજી દોરાબજી કાંગાએ બાઈ જરબાઈ દોરાબજી કાંગાના ઉઠમણામાં ભ[illegible]માંથી રૂ૨૧૦૦, શેઠ હોરમસજી કાવસજી દીનશાહ એડનવાલા રૂ૨૦૦૦, બાઇ મેરબાઈ [illegible] રૂ૧૦૦૦, શેઠ નસરવાનજી કેખશરૂ ચીનાઇએ મરહુમ શેઠ કેખશરૂ અ. ચીના[illegible] ભરેલા રૂ૧૦૦૦, બાઈ આવાંબાઈ ભ[illegible] ખાજી ફરાંમજી ખાંને પોતાના મરહુમ પી[illegible] ભીખાજી ખાંન તથા મરહુમ માતાજી દીનબાઈની યાદગારી જાલવવા માટે આપવા [illegible]૦૦ ની બાકીના રૂ૧૦૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ૧૦૦૦, યુનીયન કલબના ત્રસ્ટીઓ રૂ[illegible] શેઠ ખરશેદજી મનચેરજી બેસાન્યાએ દીકરા મનચેરશાહની શેહાદોની ખુશાલીમાં રૂ૫૦૦, સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા રૂ૪૦૦, બાઇ શીરીનબાઈ દોરાબશાહ એડનવાળાએ શેઠ દોરાબશાહ પે. એડનવાળાની પુણ માટે મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૦, બાઈ મોટીબાઇ તે શેઠ દીનશાજી હો. બાટલીવાલાનાં બેટી તથા શેઠ જહાંગીર એ. બીશનીનાં ધણીઆણીના પુણ્ માટે રૂ૨૦૦, શેઠ પીરોજશાહ મા. દમરી તથા બાઇ પીરોજબાઈ પી. દમરીએ બેટી શીરીનબાઇના પુણ્ માટે રૂ૨૦૦, બાઈ જનીજી જમશેદજી રૂ. ઉમરીગર તે મરહુમ શેઠ બેરામજી એ. ઉમરીગરનાં દીકરીના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૨૦૦, શેઠ આર. ડી. શેઠના રૂ૨૦૦, મરહુમ બાઈ કુંવરબાઇ ખરશેદજી સરાફના પુણ્ માટે રૂ૨૦૦, શેઠ કે. એમ. બાલીવાલાએ પાકજાત પરીનના નાટકની બેનીફીટ નાઈટના રૂ૨૦૦, શેઠ વાડીયાજીના આતસબેહેરાંમની પેટીમાંથી રૂ૧૩૨-૧૪-૬, શેઠ કાવશજી દાદાભાઈ દુબાશ રૂ૧૨૦, ઓ૦ જસ્ટીસ સર દીનશાહ ધનજીભાઇ દાવર રૂ૧૦૦, બાઈ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટ રૂ૧૦૦, બેટા ધનજીભાઈ દોરાબજી ચીનાઇની યાદમાં રૂ૧૦૦, બાઇ બચુબાઈ મેરવાંનજી સો. જમશેદજી ૧૦૦, બાઇ માંણેકબાઈ પીરોજશાહ બ. જીજીભાઇ રૂ૧૦૦, ડા૦ મેરવાંનજી પેસતનજી ખરેઘાટે પોતાજી પેસતનજી તથા માતાજી પીરોજબાઇના પુણ્ માટે રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ એદલજી જમશેદજી શેઠનાંની યાદમાં મરહુમના ભાઈ ખરશેદજીએ રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ દોરાબજી ફરદુનજી વાછાના વીલમાં ફરમાવવા મુજબ રૂ૧૦૦ અને મરહુમની યાદમાં રૂ૧૦૦, એક જરથોસતીએ મરહુમ ડા૦ રૂસતમજી નસરવાંનજી ખોરીની યાદમાં રૂ૧૦૦, ખા૦ બા૦ ડા૦ રૂસતમજી જમશેદજી કાપડીયાએ પોતાના બેટી ધનબાઇ રતનશાહ કાપડીયાનાં પુણ્ માટે રૂ૧૦૦, ડા૦ સોરાબજી કાવસજી હોરમસજીએ બાઇ ધનબાઇજી બેરાંમજી શેઠનાના પુણ્ માટે રૂ૧૦૦ અને દોસ્ત રૂસતમજી ફરાંમજી બાટલીવાળાના પુણ્ માટે રૂ૧૦૦, એક જરથોસ્તીએ બેટી હીરાંબાઇની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ૧૦૦, બાઈ આવાબાઇ સોરાબશાહ મુગાશેઠના ઉઠમણામાં કુટુંબે ભરેલા રૂ૧૦૦,

લવ રૂ૧૦૦,નવલ રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ શાવકશાહ માંણેકજી ભરૂચાની યાદમાં કુટુંબીઓએ રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ દારાં દી. કાંગાના પુણ્ માટે રૂ૧૦૦ અને શેઠ હોરમસજી માંણેકજી મેહેતા રૂ૧૦૦.

ઝોરાસ્ટ્રીયન એસોસીએશન હસ્તકના ખાં૦ બા૦ બહમનજી બેહેરામજી પટેલ બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૮૧ માંની મુખ્ય રકમો:–બાઇ કુવરબાઇ કેખશરૂ આલપાઇવાળા રૂ૨૫, મરહુમ બાઈ મેહેરબાઇ કેખશરૂ ચીનાઇનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૦, શેઠો બેહેરામજી એદલજી તથા પીરોજશાહ કુંવરજી તથા અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર રૂ૨૫, મરહુમ બાઈ રતનબાઇ બમનજી પટેલના ઉઠમણામાં કુટુંબીઓએ ભરેલા રૂ૧૫૬. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ૧૮૧૯–૪ નું થયું છે.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના નાઇટ કલાસ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૦૨૦ માં શેઠ અરદેશર હોરમજી વાહાડયાના ચેરીટી ફંડના ત્રસ્ટીઓના રૂ૨૦૦૦ ની રકમ મુખ્ય હતી.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના કેળવણી ફંડમાં ભરાયલા રૂ૬૬૩ માંની મુખ્ય રકમો:–શેઠ બેહેરાંમની યાદમાં રૂ૩૦, એક જરથોસ્તી રૂ૩૬, એક જરથોસ્તી રૂ૩૦૦, બાઇ જરબાઇ દોરાબજી કાંગાના ઉઠમણામાં છોકરાઓ તથા બેશીઓએ ભરેલા રૂ૫૫, એક પારસી બાનુએ મરહુમ સુરબીજી દોરાબજી ફરામજી પાંડેના પુણ્ માટે રૂ૧૦૦ અને એક પારસી બાનુએ મરહુમ મારી જાઇજી દોરાબજી પાંડેનાં પુણ્ માટે રૂ૧૦૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના શેઠ એડનવાળા લોન (ગરીબ જરથોસ્તીઓને ધંધે રોજગારે લગાડવાના) ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૧૪૬ માની મુખ[illegible]:–નામદાર બાદશાહી જોડાની હીંદની પધરામણીની યાદમાં રૂ૧૦૧ અને શેઠ રૂસતમ[illegible]કે બાવા હોરમસજીના પુણ્ માટે રૂ૧૦૦૦.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના વર્ક ફ[illegible]રાયલા રૂ૨૭૦૬ માંની મુખ્ય રકમો:–મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયાના ત્ર[illegible]૦, એક જરથોસ્તી રૂ૧૦૧, શેઠ હોરમસજી અરદેશર વાડીયા રૂ૫૦ અને મરહુમ બાઈ[illegible]પુરજી ગઝદરની યાદમાં રૂ૨૫.

ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના જેનરલ ફંડમા[illegible]રચુટણ રકમોના રૂ૨૮–૮ અને મોહોલા કમીટી ફંડમાં ફકત રૂ૫ ભરાયા હતા.

શ્રી જરથોસ્તી મંડળનાં જનરલ ફંડમાં તા૦ ૩૧ મી જુલાઇ સુધી ભરાયલા રૂ૧૨૮૧૬–૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:–મરહુમ શેઠો દીનશાજી તથા ફરામજી બીખાજી ખાનના દીકરાઓ રૂ૫૦, લેડી જહાંગીર રેડીમનીએ મરહુમ માતાજી મેહેરબાઇ અરદેશર વહાડયાની યાદમાં રૂ૧૦૦, Shad રૂ૧૦૦, સુરતના પારસી બાનુઓ રૂ૧૪૬–૮, બાઈ ગુલબાઇ નશરવાનજી મેહેતા રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વહાડયા સી. આઈ. ઇ. ના ત્રસટીઓએ અકટોબરથી જુલાઇ સુધી રૂ૨૦૦૦, એક પારસી બાનુ રૂ૧૨૦, શેઠ રતનજી જમશેદજી તાતા રૂ૨૨૦૦, શેઠ અરદેશર જમશેદજી બીલીમોરીયા રૂ૫૦, મરહુમ ધણીઆંણીની યાદમાં એક જરથોસતીએ રૂ૧૦૦, શેઠો ગોભાઇની કં૦ રૂ૫૧, બાઈ હીરાંબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ૫૦, બાઈ માણેકબાઇ પીરોશાહ બ. જીજીબાઇ રૂ૫૦, બાઇ બચુંબાઇ મે. સો. જમશેદજી રૂ૫૦, શેઠ કાવસજી દાદાભાઇ દુબાશ રૂ૫૦૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી હોરમજી પાટકના પુણ્ માટે રૂ૧૦૧, બાઇ વનબાઇ સોરાબજી દુબાશ રૂ૧૦૦, મેનચેસટરથી એક જરથોસતી રૂ૧૨૫, મરહુમ બાઇ મીઠીબાઇ ડોસાભાઈ વહાડીયાનાં પુણ્ માટે રૂ૧૫૦, એનોનીમસ રૂ૧૦૦, તા૦ ૧૧ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧ ની ખાસ મીટીંગમાં ઠરાવયા મુજબ ત્રીટ ફંડના બાકી રહેલા રૂપીઆ જનરલ ફંડમાં લીધા રૂ૭૩૧–૯, એકસેલસીયર સીનેમેટોગ્રાફ કંપનીએ તા૦ ૨૨ ની ડીસેમબરે કીધેલા ખેલની આવકના રૂ૧૨૭૪, શેઠ પાલનજી એદલજી પલમબર રૂ૨૦૦, મરહુમ શેઠ કેખશરૂ અરદેશર ચીનાઇના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૧૦૧, શેઠ નાનાભાઇ હો. મુસ રૂ૨૦૦, મરહુમ શેઠ દાદી માણેકજી લીમજીના ધરમ ફંડના ત્રસટીઓ રૂ૫૦, બાઇ સુનાબાઇ મેરવાનજી તારાચંદે મરહુમ શેઠ મેરવાનજી જહાંગીરજી તારાચંદની યાદમાં રૂ૫૦, બાઇ જહાંગીરજી દાદાભાઇ મોદીની યાદમાં

૨૧૫૦, બાઇ જરબાઇ કેરશાસપ દાદાચાનજીએ દીકરી શીરીનના લગનની ખુશાલીમાં ૩૫૦, મરહુમ માતાજી સુનાબાઈ જા. પાદશાહના પુણ્ માટે શેઠ અરદેશર જ. બીલીમોરીઆએ ૩૧૦૦, મરહુમ શેઠ જાલભાઇ શેઠનાની યાદમાં ૩૫૦, ભલુ ઇચ્છનાર ૩૫૦, દીકરાની નવજોતની ખુશાલીમાં એક જરથોસ્તીએ ૩૨૦૦, મરહુમ બાઇ પીરોજબાઈ માણેકજી વાડીયાના પુણ્ માટે બાઇ રતનબાઈ દોશાભાઇ વાડીયાએ ૩૫૧, મરહુમ બાઈ હીરાંબાઇ જમશેદજી તાતાની નઇયતે બાઈ વીરબાઇજી શાપુરજી સકલાતવાલાએ ૩૨૦૦ અને બેટીની નવજોતની ખુશાલીમાં ૩૧૦૦.

જરથોસતી ફસલી સાલ મંડળને તા૦ ૮ મી આગસટ સુધી મદદ તરીકે મળેલા ૩૧૧૩૬ માંની મુખ્ય રકમો:–મરહુમ શેઠ ખ. ૨. કામાના એક વખાણનારે ૩૨૫, એક અશોરનાન બાઇ ૩૩૩, શેઠ એદલજી શાપુરજી મીસ્ત્રીએ માતાજી ધનબાઇજી અને પીતાજી શાપુરજીની યાદમાં ૩૫૦૦, ભરૂચની પારસી પંચાયતના ત્રસતીઓ ૩૧૬૦, શેઠો મેહરવાનજી અને હોરમજી મંચેરજી કામા ૩૧૨૦, મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇ મોદીના ઉઠમણામાં કુટુંબીઓએ ભરેલી રકમમાંથી ૩૫૦ અને એરવદ શેહરીયારજી દાદાભાઇ ભરૂચા ૩૪૦૦.

જરથોસતી ધરમ કેલવણી તથા જ્ઞાન ફેલાવનારી મંડલીને તા૦ ૨૦ મી આગસ્ટ સુધી મલેલા ૩૧૦૩૨–૪ માની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ શેઠ ફરામજી મનચેરજી કામાના ધરમખાતામાંથી ૩૨૦૦, મરહુમ શેઠ નસરવાનજી મનચેરજી કામાના ધરમખાતામાંથી ૩૧૦૦ અને મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીયાની મીલકતના ટ[illegible]ઓ ૩૫૦૦.

ધી પારસી વેજીટેરીયન એંડ ટેમ[illegible]સોસાયટીનાં ફંડમાં તા૦ ૩૧ મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા ૩૧૧૧૫–૧૦–૧૦ માં શેઠ હો[illegible]રીયા ૩૧૪૪, મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઇ મોદીના ઉઠમણામાં ભરાયલા ૩૫૦, બેટીન[illegible] ખુશાલીમાં ૩૨૫, અશોઇ ૩૧૦૦, ખોરદાદસાલના જશનમાં ભરાયલા ૩૧૧૫–૧૨–૧[illegible]નેરજી શાપુરજી કારંજાવાલાએ બેટી શીરીનબાઈની શાદીની ખુશાલીમાં ૩૫૦, પ્રાઇઝ[illegible]ટીશન ફંડમાં ૩૧૮૦–૨, બાહમન મહીનાના જશનમાં ભરાયલા ૩૮૭–૧, શેઠ દીનશાહ મેરવાન ૩૬૦, સોસાયટીના છઠા વરષગાંઠનાં જશન ટાંકણે ભરાયલા ૩૪૩–૭ અને જેનરલ ફંડમાં ૩૨૬૦–૪ ભરાયા હતા.

સેવા સદનના ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૪૮૨૨ માં મરહુમ શેઠ નવરોજી મા. વાડીયાની ઇસ્ટેટના ત્રસ્ટીઓ ૩૧૧૦૦, એક ફ્રેન્ડ ૩૧૨૦૦, બી. બી. ફંડ ૩૬૦૦, કલકતાના જરથોસતી ૩૬૦૦, સીમપથાઇઝર ૩૫૨૨, બી. સી. દીવેચા ફંડ ૩૨૦૦, દાનગર લેડી ગુલબાઇ જમશેદજી જીજીભાઇ ૩૫૦૦, બાઇ જરબાઇ નશરવાનજી પટેલ ૩૫૦, શેઠ જેહાંગીર કે. કાબરાજી ૩૫૦, લેડી શીરીનબાઇ જમશેદજી જીજીભાઇએ મરહુમ પીતાજી જાલભાઈ અરદેશર શેઠની યાદમાં ૩૧૦૦ આપયા હતા.

પારસી એમબયુલંસ બ્રીગેડ ફંડમાં ભરાયલા ૩૧૮૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:–શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ ૩૫૦૦, શેઠ રતન જમશેદજી તાતા ૩૩૦૦, મરહુમ શેઠ જમશેદજી ખરસેદજી દુબાશનાં ઉઠમણામાં ભરાયલામાંથી ૩૭૫, સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા ૩૫૦, શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ ૩૫૧, મરહુમ ડા૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં ૩૫૦, શેઠ હીરજીભાઇ પીરોઝશાહ કરાણી ૩૩૦, શેઠ માણેકજી કાવસજી પીટીટ ૩૨૫, શેઠ આર. એચ. પાટક ૩૨૫, શેઠ ડોસાભાઇ આદરજી દુભસયા ૩૨૫, શેઠ ફરામજી ધ. લાકડાંવાલા ૩૨૫, એક દીલસોઝ ૩૨૫ અને શેઠ એમ. પી. બી. ૩૨૫.

નવસારીની બજમે રઝે બહેરામની મંડલીને મલેલા ૩૬૯૫ માંની મુખ્ય રકમો:–શેઠ ખરશેદજી રૂસતમજી બામજી ૩૫૧, બાઇ રતનબાઇ જમશેદજી ચીનાઇ ૩૫૧, બાઈ શુનાંબાઇ બેજનજી બાંમજી ૩૫૧ અને જશન ફીના મલેલા ૩૩૨૫.

નવશારીના નોશરવાન અદલ ફંડમાં તા૦ ૨૧ મી આગશટ સુધી ભરાયલા ૩૬૪૭ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રૂસતમજી ફરાંમજી નરીમાને માતાજી રતનબાઇનાં ઉઠમણામા ભરેલા ૩૫૧, શેઠ બાપુજી

હોરમજી સકલાતવાલા રૂ૧૦૦ અને કલકતાની શેઠ જમશેદજી ફ. માંદનની દુકાનના તથા નાટક કંપનીનાં જરથોસતીઓ રૂ૪૦.

રેડ ક્રેસંટ સોસાયટીને મદદ તરીકે એક પારસી ગ્રહસથ ૫ પાં૦, શેઠ બી. બી. દરાની ૧ પાં૦ ૧ શી૦, શેઠ ઈ. જે. ખોરી ૧૦ શી૦ મલી પારસીઓના ૬ પાંઉડ ૧૧ શી૦ ભરાયા હતા. આ ફંડ-માંથી ત્રીપોલીમાં બીમાર અથવા ઘાયલ થએલા તરકીશ સીપાહો અને તેમના કુટુંબને મદદ મળશે.

મુંબઇની પારસી પંચાયતને જુદા જુદા ધણીઓ તરફથી મલેલા રૂપ્યા માંની મુખ્ય રકમોની વીગતઃ—શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ મરહુમ ધણીયાણી ખરશેદબાઈની નઈયતે સર જમશેદજી જીજી-ભાઈ પેહલા બારોનેટની યાદમાં ઉભી કીધેલી મદરેસાનાં ફંડમાં રૂ૮૦૦, મરહુમ શેઠ રતનજી જા. કાપડીઆના વીલના વહીવટદારોએ સુરત અંજુમનનાં ધરમખાતામાં રૂ૩૦૦૦, શેઠ પીરોજશાહ દાદાભાઇ ભેદવારે પુના જરથોસ્તી અંજુમની નીશાળમાં રૂ૨૦૦૦, નાગપોર તથા કામટીની જરથોસ્તી અંજુમનનાં ઉપયોગ માટે તેના ઓ૦ સેકરેટરી તરફથી ૧૦૦૦, શેઠ ટેમુલજી ફરામજી ગાયેએ મુંબઈનાં આંધળાં પાંગળાં જરથોસતીઓને પગાર આપવાના ફંડમાં રૂ૫૦૦, શેઠ નવરોજી કાવશજી સાહેર તથા પીરોજબાઇ ન. સાહેરે શેઠ પારખવાળી ધરમશાળાના ફંડમાં રૂ૩૦૦૦, શેઠો કેખશરૂ એદલજી શેઠના તથા દીનશા પીરોજશા શેઠનાએ રવાનોને અવલમંજલ પોંહોંચાડવાનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ અને આંધળાં પાંગળાં જરથોશતીઓને પગાર આપવાનાં ફંડમાં રૂ૧૧૦૦, હુબલીની જરથોશતી અંજુમનનાં ફંડના કારોબારીઓ રૂ૫૦૦૦, શેઠ જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજીએ તથા ધણીયાણી આવાંબાઇએ મરહુમ બાઇ પીરોજબાઇ જ. જીજીભાઇની [illegible]બ પારસી બીમારોને હવા ખાવાના અને હડખાં અથવા બીજા દરદોના ઈલાજના ફંડમાં[illegible] કેકોબાદ ખુરશેદજી મોદીએ મરહુમ બાઇ કાવસજીની નેયતે નવસારીનાં રવાનોને અ[illegible]હોંચાડવાનાં ફંડમાં રૂ૫૦૦, શેઠ શાપુ-રજી જીવાજીએ મરહુમ ધણીયાણી ખરશેદબાઇ[illegible] જમશેદજીની સકુલોને આશરો અપવાના ફંડમાં રૂ૧૫૦૦, શેઠ પેસતનજી દાદાભાઇ કકલી[illegible]ફરીનાં રવાનોને અવલમંજલ પોંહચાડવાનાં ફંડમાં રૂ૫૦૦, મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ [illegible] બારોનેટની યાદગારીના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૬૦૦૦ ના વયાજના ત્રણ ભાગ સર જે. જે. પા. બી. ઇનસટીટયુશનના ઉપયોગ માટે તથા ચોથો ભાગ ધરમ કેળવણી આપવા માટે મલેલા, મરહુમ શેઠ અરદેશર નશરવાનજી ચીનાઈનાં વસીયતનામા મુજબ ચોપાટીની ધરમશાળા ફંડમાં રૂ૩૦૦૦, બાઇ જીવનબાઇ બમનજી પોંહચખાનાવાળાના ત્રસ્ટીઓ તરફથી રૂ૨૪૫૦૦ ના વયાજનો ઉપયોગ પંચાયતના ત્રસ્ટીઓની મુનસફી ઉપર રાખયો છે, બાઇ શીરીનબાઈ દારબશાહ એદનવાળાએ ગરીબ જરથોસતી દીવાનાઓના ફંડમાં રૂ૧૦૦૦, શેઠ ખર-શેદજી મનચેરજી ભેસાનીઆએ સર જમશેદજીની સકુલોને આશરો આપવાનાં ફંડમાં રૂ૫૦૦, દાવેજર લેડી ગુલબાઇ જમશેદજી જીજીભાઇએ શેઠ પારખવાળી ધરમશાળાના રહીશોને જમાડવા તથા મુંબઇનાં આંધળાંપાંગળાં જરથોસતીઓને પગાર આપવાનાં ફંડમાં રૂ૫૦૦૦, સુરતની જરથોસતી અંજુ-મનનાં ફંડના કારોબારીઓએ અંજુમનનાં ફંડમાં રૂ૫૦૦, સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાએ રૂ૧૧૯૦૦૦ ના આપેલા શેરોનું રૂ૬૦૦૦ નું વયાજ છોકરાઓને કેળવણી આપવા તથા વીધવા-ઓને મદદ કરવામાં વાપરવું, વલસાડની પારસી અંજુમનના ફંડના કારોબારીઓએ પોતાની અંજુમનના ફંડ માટે રૂ૧૦૦૦, શેઠો પેસતનજી ધનજીભાંઇની લેનડીંગ કંપનીએ વલસાડની પારસી અંજુમનના ફંડમાં રૂ૧૫૦૦, મરહુમ બાઈ સુનાબાઇ પેસતનજી હકીમજીના એકઝીકયુટરોએ મરહુમ શેઠ પારખવાલી ધરમશાળાના રહીશોને જમાડવા રૂ૬૦૦૦, સોલાપુરની જરથોસતી અંજુ-મનના ફંડનાં કારોબારીઓએ પોતાની અંજુમનના ફંડ માટે રૂ૫૦૦, શેઠ શાપુરજી જીવાજીએ મુંબ-ઈની જંદ અવસતાની નીશાળોમાં કેળવણી લેતાં બાનું વીદયારથીઓને એઓનાં મરહુમ ધણીયાણી ખરશેદબાઇને નામના ઇનામ આપવા રૂ૫૦૦, શેઠ જીજીબાઈ અરદેશર દીવેચાએ ગરીબ જરથોસ-તીના રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાંના ફંડમાં રૂ૫૦૦, તથા જરથોસતી માબાપોને પેટે જનમેલાં

બાળકોને સુદરો પહેરાવવાના ફંડમાં રૂ૬૦૦, સુરતની ભગર સાથની અનજુમનના ફંડના કારોબારી ઓએ પોતાના અનજુમનના ફંડ માટે રૂ૫૫૦૦, સુરતની આરફનેજના ફંડમાં મરહુમ શેઠ એદલજી પા. લાલકાકાના એકઝીકયુટરો રૂ૧૦૦૦, શેઠ કુવરજી ન. અરસકીન રૂ૧૦૦૦, બાઈ મીઠીબાઈ સો. દફતરી રૂ૧૦૦૦, શેઠ બમનજી દી. પીટીટ રૂ૧૦૦૦, શેઠ એદલજી કું. પટેલ રૂ૧૧૩૦૦, શેઠ રૂસ્તમજી મ. કુકા રૂ૭૦૦૦, શેઠ નવરોજી બા. તચકરા રૂ૧૦૦૦, શેઠ પેસતનજી કું. પટેલ રૂ૫૦૦, શેઠ ટેમુલજી દો. પારડીવાલા રૂ૧૦૫૪, શેઠ જમશેદજી રૂ. ઉમરીગર રૂ૧૦૦૦ અને શેઠ પેશતનજી દા. બારીયા રૂ૧૦૦૦. ઉપર જણાવેલી મુખ્ય રકમોના રૂ૨૩૪૩૫૪ થવા જાય છે.

સુરતની પારસી પંચાયત હસતકના સુરત અને તેને લગતાં ગામોનાં રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૫૬૩, સુરત તથા તેને લગતાં ગામોનાં આંધળાં પાંગળાં જરથોસતીઓને મુશારો આપવાના ફંડમાં રૂ૬૫, સુરતની સર જમશેદજી જીજીભાઈની અંગ્રેજી સ્કુલના ફંડમાં રૂ૫૦ અને સુરતના દોખમાના નવા બાગના ફંડમાં રૂ૩૦ ભરાયા હતા.

નવસારીના પારસીઓના જનરલ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૧૪ માં શેઠ રૂસતમજી ફરામજી નરીમાનના રૂ૨૭ મુખય હતા.

ગણદેવીના જરથોસ્તીઓના સર અવસરના ખરચના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૧૧ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ભીખાજી રૂ. ગજદરના પુણ માટે રૂ૧૨૫, બાઇ આલીબાઈ તે શેઠ ધનજીભાઈ શા. તરકાનીવાલાની છોકરી તે શેઠ પેસતનજી સો. સુરતીઆનાં ધણીઆણીના પુણ માટે રૂ૨૫ અને મરહુમ શેઠ ડોસાભાઇ મે. શરાફના પુણ માટે રૂ૧૦.

મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી [hole in page] ી. આઈ. ઇ. પોતા પાછલ ગંજાવર દોલત ત્રસ્તીઓને સોંપી ગયા છે, જેઓ દ [hole in page] વતમાં લગભગ ત્રણ લાખ રૂપયા આપે છે. એ ધરમખાતામાંથી કરેલી મદદની કેટલી [hole in page] ે મુજબ છે:-મુસલેમ યુનીવરસીટીના ફંડમાં રૂ૨૫૦૦૦, ભરૂચની ધી જ. ન. પીટીટ [hole in page] લગતી પારસી એંગલો વરનાકયુલર ગરલસ સકુલને પાંચ વરસ સુધી દર વરસે રૂ૧ [hole in page] આપવા કબુલ્યાથી એ સ્કુલનું નામ મોટલાંબાઇ વાહાડીયા યંગ લેડીઝ ઇંગલીશ સ્કુલ રાખયું છે, એંડોરા સેંટ એનડરૂઝ સ્કુલના બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૫૦૦, એલાવની ઇંગલીશ સ્કુલને રૂ૫૦૦, પરેલની કોનવેંટ સ્કુલને રૂ૨૦૦૦, મુંબઇમાં સ્થાપવામાં આવનારી સરકારી કોલેજ ઓફ કામરસને એક લાખ રૂપયાની મદદ આપવાની કબુલાત આપી છે, પુણાની મરહુમ શેઠ વાહાડીયાને નામની ચાલતી હાસપીટલમાં રૂ૪૦૦૦, ગોકલદાસ તેજપાલ હાસપીટલ નરસીંગ એસોસીએશનને દર વરશે રૂ૧૦૦૦, કુમાઉમ હીલસ ઉપર ખઇના દરદીઓ માટે એક હોલ બાંધવા રૂ૫૦૦૦, મીરજની અમેરીકન પ્રેસબીટીરીયન મીશન હાસપીટલના ફંડમાં રૂ૧૫૦૦૦, આપવાની કબુલાત આપી છે, પ્રો૦ કરવેના પુનાના વીધવા આશ્રમને રૂ૮૩૩૩, નાશકના લેપર અસાયલમને રૂ૫૦૦૦, સટીમર ટીટેનીકવાળી હોનારતના સંબંધમાં લંડનના લોરડ મેયરના ફંડમાં રૂ૩૦૦૦, સોસાયટી ઓફ સેંટ વીનસેંટ નીપોલને રૂ૨૦૦, ભરૂચના હીંદુ અનાથાશ્રમને રૂ૨૦૦, ગરીબ પારસીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં રૂ૫૦૦, નાગપુરના પુઅર હાઉસમાં રૂ૩૦૦, જરથોસતી ધરમ જ્ઞાનનો ફેલાવો કરનારી મંડલીને રૂ૫૦૦, લાસકર કલબને રૂ૪૫૦, અમદાવાદની લેલી મેમોરીયલ નસીંગ એસોસીએશન ફંડમાં રૂ૫૦૦, પછાત અંતયજ વરગો માટેનાં મીશન સોસાયટીને ૩ વરસ સુધી દર વરસે રૂ૬૦૦૦, સેંટ જોન એમબયુલંસ એસોસીએશનને રૂ૧૦૦, પુણા નેટીલ ઇનસટીટયુશનને રૂ૧૫૦૦, ઓલપાડના બાંદોલીમાં તલાવ બાંધવા રૂ૧૨૫, મીસીસ જમનાબાઇ સકઇને પંચમહાલના ગરીબ લોકોને દુકાળના સંકટમાંથી છોડવવા આપેલા રૂ૫૦૦૦, ગુજરાત કાઠીયાવાડ તરફ ચાલેલા દુકાળ માટે લગભગ લાખ રૂપયા આપયા હતા તેમાં રૂ૫૦૦૦૦ નું ઘાસ ખેડુતોને મુકત આપી રૂ૨૫૦૦૦ નું ઘાસ લઇ તે ખેડુતો પાસેથી વીસ ટકા જેટલી ઓછી કીંમતે આપયું હતું, બાકીના રૂ૨૫૦૦૦ માણસોના સંકટ

નીવારણુ અરથે વાપરીયા હતા. ઓછી કીંમતે વેચેલા ઘાસના ઉપજેલા રૂ૨૫૦૦૦ માંથી ખાદ ખરીદવા રૂ૧૭૫૦૦, બીયા ખરીદવા રૂ૫૦૦૦ અને ભરણુ પોષણુ વાસ્તે રૂ૨૦૦૦, મરઘામાં રહેતી ઓઓને રૂ૧૦૦૦ અને કરેડીટ સોસાયટીઓને રૂ૧૨૦૦ આપયા છે. મરહુમ શેઠ નવરોજીની બાજ રોજ ૧૨મો માહ ૧૧ મા ને દીને પડવાથી નવસારીની વડી દરહેમેહેરમાં જશન કરી મરહુમનું નામ ભણુતર કીરયામાં લેવાનો ઠરાવ કીધો હતો.

નારગોલની પારસી સ્કુલને મરહુમ શેઠ નવરોજી મા. વાહાડીયાના ત્રસ્ટીઓએ રૂ૧૫૦૦૦ આપવાથી એ સ્કુલને મરહુમ શેઠનું નામ આપવાની કીરયા તા૦ ૨૦મી મે ને દીને થઈ હતી. તેમાં ભાગ લેવાને સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ પહેલીજ વાર ત્યાં પધારવાથી એવણુને ભારે માન આપી સ્કુલવાળા મકાનમાં નારગોલ વગેરે ગામના પારસીઓનું માનપત્ર એનાયત કીધું હતું. એ માનપત્ર ખા૦ બા૦ અરદેશર દારાબજી દરીયરવાળાએ વાંચતા જણાવયું કે તમો સાહેબની પધરામણીને ખરા જીગરથી આવકાર આપયે છીયે અને નીશાળ પકાપાયા ઉપર ચાલુ રહે તેમજ છોકરીઓથી શીક્ષણુ લેય એમ બંદોબસ્ત કરશો તથા અતરે સ્થાપાયલાં દવાખાનાને અને એશોશીએશનનેબી મદદ આપવાથી નારગોલ તથા બાજુના ગામડાના ચાર હજાર જરથોસતીઓ ઉપર મોટો ઉપકાર થશે. એ માનપત્ર ચાંદીના દાબરા સાથે સર જમશેદજીને એનાયત કીધું હતું. સર જમશેદજીએ પોતાને મલેલા માન માટે ઉપકાર માની જણાવયું કે તમોએ જણાવેલી યોજનાને જાહેર મદદની જરૂર છે અને તે માટે મારી [illegible] છે. એ માટે યોગય વખતે મરહુમ શેઠ વાહાડીયાજીના ફંડમાંથી મદદ મેલવવાને અર[illegible]રૂઓનનું ધ્યાન આપશું. એ પછી થાણાના કલેકટર મી૦ વેલસના પ્રમુખપણા હેઠળ સ્કુ[illegible]ડીયાજીનું નામ આપવાનો મેલાવડો થયો હતો. સ્કુલ કમીટીના સેક્રેટરી શેઠ એમ. એ[illegible] સ્કુલનો રીપોરટ વાંચતા જણાવયું કે ૧૯૦૮ માં અતરેના તે વખતના એકસાઈઝન[illegible]ઇ રૂશતમજી પી. જાહાંગીરની કોશેશથી એક સ્કુલ ચાલુ કરવામાં આવી અને શેઠ મા[illegible]. તાલયારખાને પોતાનું મકાન વાપરવા આપયું હતું. પ્રમુખે પ્રસંગને અનુસરતું વીવેચન કરી જણાવ્યું કે આ સ્કુલને "નવરોજી મા. વાહાડીયા નારગોળ પારસી સ્કુલ" એવું નામ આપું છુ તથા ખુલ્લી મેલાયલી જાહેર કરૂછું. એ પછી સર જમશેદજી તથા બીજાઓએ લીધેલી તકલીક માટે આભાર માનયાબાદ મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

મરહુમ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીઆના ધરમખાતાંના ત્રસ્ટીઓ શેઠ જમશેદજી અરદેશર વાડીઆ, શેઠ પી. એ. હોરમારજી, શેઠ જાહંગીર અરદેશર વાડીઆ, શેઠ ખરશેદજી જમશેદજી અરદેશર વાડીઆ અને શેઠ નશરવાનજી પી. એ. વાડીઆએ મરહુમ શેઠ અરદેશરજીના ધરમખાતામાંથી મરહુમના વીલ પ્રમાણે તા૦ ૩૧ મી આગસ્ટ સુધી એક વરસમાં મરહુમના સગા વાહલાંઓ કે જેઓ ગરીબ હાલતમાં આવી પડેલાં છે તેઓને મદદ કરવા પાછલ રૂ૧૧૫૫ ખરચ્યા ઉપરાંત જરથોશતીઓને લગતાં તેમજ બીજા ધરમખાતાંઓને રૂ૧૦૮૭૫ ની મદદ કરી હતી. તેમા શેઠ અ. હો. વાડીઆને નામે ચલાવવામાં આવેલી ધોબીતલાવપરની આંખની હોસપીતલ માટે થયલો ખરચ રૂ૩૦૦, રતન નગરમાં મરહુમ શેઠે બંધાવેલા તલાવની મરામતનો ખરચ રૂ૬૦, ઇચ્છાપોર આસપાસના ગામોમાં દવાદારૂ વહેચવા થયલો ખરચ રૂ૧૫૦, પુનાની સાયનસ કાલેજ, મેડીકલ કોલેજ, તેકનીકલ કોલેજ વીગેરેમા સીખતા છોકરાઓને આપેલી મદદના રૂ૧૧૮૦, ગરીબ લાચાર જરથોસતીઓને મદદ કીધી રૂ૨૧૮૪, ધરમપોર ખડીના સેનેટોરીયમમાં ભેટ આપેલા એક માઇકરોસકોપના રૂ૧૪૦૦, ઓરસદ પાંજરાપોલને રૂ૧૦૧, પરેલની લવજી વાડીઆ ડીસપેનસરી ચાલુ રાખવાનો ખરચ રૂ૧૨૦૦, રતન નગરમાં અ. હો. વાડીઆને નામે ચાલતાં દવાખાનામાં રૂ૩૦૦, મુંબઇની સેનટ્રલ ફેમીન રીલીફ ફંડમાં રૂ૧૦૦૦, ઝોરાસ્ત્રીઅન એસોસીએશન ફંડમાં રૂ૨૦૦૦, સરદારે

નશીરવાન પુણા ગરલસ હાઇ સકુલમાં રૂ૧૦૦૦. એ ઉપરાંત શેઠ બ. દી. પીટીટ પારસી જનરલ આસપીતલમાં બાંધવામાં આવેલા આંખનાં વીભાગ માટે આપવા કબુલ કરેલા રૂ૫૦૦૦૦ આ વરસમાં આપયા હતા.

સુરત ખાતે પેગમબર અશો જરથોસ્તના શેહેનશાહી દીશાને દીવસે સુરતની અંજુમન તરફથી થતા ન્યાતના જમણ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૫૦ મા મરહુમ શેઠ પેસતનજી સોરાબજી કોપરના પુણ માટે શેઠ માણેકજી આદરજી તાડીવાલાએ ભરેલા રૂ૧૦૦ નીરકમ મુખ્ય હતી.

સુરતના નાનપરાના દે માસના ધંમારના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૭૦૧માં શેઠ દાદાભાઇ ધનજીભાઈ ગબાની નઇયતે રૂ૧૦૧. બાઈ જાઇજી જમશેદજી ઉમરીગરની નઇયતે રૂ૧૦૦, શેઠ શાપુરજી કુવરજી તાતાની નઇયતે રૂ૧૦૦, બાઇ નવાજબાઇ શાપુરજી તાતાની નઇયતે રૂ૧૦૦, શેઠ રતનજી એદલજી પીઠાવાળાની નઇયતે રૂ૧૦૦, શેઠ કાવશજી માણેકજી ગયારા રૂ૧૦૦ અને શેઠ ફરામજી નશરવાનજી ગયારાની નઇયતે રૂ૧૦૦, આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ૪૩૪૭ નું થયું છે.

વેસુ ગામના મુકતાદ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૪૩૪ માની મુખ્ય રકમોઃ—મરહુમ શેઠ બેરામજી ખરશેદજી ગારડના પુણ માટે રૂ૧૦૧, શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલ રૂ૨૫, શેઠ બમનજી માણેકજી પટેલ રૂ૨૫, વેસુ ગામના જરથોસતીઓ રૂ૫૧ અને શેઠ દોરાબજી જમશેદજી ચીનાઈના પુણ માટે રૂ૧૦૦.

જામે જમશેદ હારીસ હસ્તકનાં ગરીબ જરથોસ્તીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૬૬૧૩—૨ માંની મુખ્ય રકમોઃ—એચ. એ. બી. રૂ૫૦, સીમપથી રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ બેહરામજી જીજીભાઇ સી. એસ. આઈ. ની યાદમાં મ[illegible] સીસ રૂસતમજી બેહરામજી જીજીભાઇના કુટુંબે રૂ૧૬૨, વાહલાંઓની યાદમાં આર. એન [illegible] ભાઈની યાદમાં એક પારસીએ રૂ૧૦૦, પી. એસ. રૂ૧૦૦, મરહુમ બાઇજીની નઇયતે [illegible] થાણેથી સીમપથાઇઝર રૂ૫૦, મરહુમ માતાજીના પુણ માટે ડા૦ ઈ. શરાફે રૂ૫૦, એ [illegible] રૂ૫૦, કોલંબોનો જરથોસ્તી વેપારી રૂ૫૧, એક જરથોસ્તી બાનું રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ [illegible] રવાનજી શેઠ તથા ધણીયાણી હીરાંબાઈના પુણ માટે એક બેશીએ રૂ૫૦, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ સારા થયા તેની ખુશાલીમાં એક જરથોસતીએ રૂ૫૦, મરહુમ માતાજી બચુબાઇ નાનાભાઇ બોઇસના પુણમાટે રૂ૫૦, આર. ઇ. એસ. રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ ડોશાભાઇ દાદાભાઇ વેરાવજીરના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૦, મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં એક જરથોસ્તીએ રૂ૨૦૦, મરહુમ દીકરી પીરોજબાઈ રૂશતમજી કોયાજીની યાદમાં માતાજી હીરાંબાઇ કાવશજી શેઠનાએ રૂ૫૦, બાદશાહી જોડાની પધરામણીની યાદમાં રૂ૧૦૧, મરહુમ માતાજી ડોશીબાઇ કાવશજી જશાવાળાની યાદમાં રૂ૧૦૦, ભાઇ અરદેશરની યાદમાં રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ ભીખાજી નાનાભાઈ ઇજનેરનાં પુણ માટે કુટુંબીઓએ રૂ૨૫૪, ભાઇ દોરાબજીની યાદમાં રૂ. તરફથી રૂ૫૦, નવલ રૂ૧૦૦, જરથોસ્તી રૂ૭૫, જરથોસ્તી રૂ૫૦, મરહુમ દીકરા રતનશાહ અરદેશર ચીનાઇની યાદમાં અ. દી. ચીનાઇએ રૂ૫૦, જરથોસ્તી રૂ૫૦, શેઠ બરજોરજી પેસતનજી શેઠના તરફથી હોરમસજી ખાન ઉપર મેં માંડેલા ફોજદારી મુકદમામાં થયલી સમજુતીની શરત મુજબ તેઓ તરફથી મારી પત્રની સાથે મલેલા રૂ૧૦૦, બેટી હીરાંબાઈની નવજોતની ખુશાલીમાં રૂ૧૦૦, મરહુમ મમઇ ધનબાઇજી મેરવાનજીની યાદમાં રૂ૫૫ અને મરહુમ શેઠ ડોશાભાઈ મેરવાનજી શરાફનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૧૦૦.

જામે જમશેદ હારીસ હસતકનાં મરહુમ ડા૦ કે. એન. બહાદુરજી દેવલાલી સેનેટરીયમનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૪૩૦—૮ માની મુખ્ય રકમોઃ—શેઠ પીરોશાહ ધનજીભાઈ બક્ષીના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૨૬૫, બાઈ રસીદબાનુ મનચેરશાહ રાણીના રૂ૧૦૦, ગ્રાંટરોડ પ્રોપ્રાયટરી અને ફોરટ હાઇ સ્કુલના છોકરાઓ રૂ૫૦, મરહુમ બાઇ ધનબાઇ ધનજીશાહ કેમેસરીયટવાળાના ઉઠમણામાં બાઇ મેરબાઇ જમશેદજી કેરાંવાળાએ ભરેલા રૂ૧૦૧, મરહુમ બાઇ ટેહમીના રૂશતમજી કાપડયાના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૪, દાદાર હોરમજદની શુકર ગુજારીમાં રૂ૫૦, મરહુમ ખા૦ બા૦ ધનજીશાહ હોરમજી કરાકાની યાદમાં

ધણીયાણી માણેકબાઇએ રૂ૧૦૦, મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં જરથોસતીએ રૂ૧૦૦, યુનીયન કલબના મેમબર શેઠ પેસતનજી કાવસજી સોલીસીટર હક થવા પછી કલબ બંધ કરતાં બાકી વધેલા રૂ૧૦૦, બાદશાહી જોડાની પધરામણીની યાદમાં રૂ૧૦૧, મરહુમ શેઠ શાવકશાહ સો. ઉમરીગરના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૮, મરહુમ પીતાજી કેખશરૂ અરદેશર ચીનાઇના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૧, દીકરાની યાદમાં રૂ૫૦, લવ રૂ૧૦૦, ધણીની યાદમાં રૂ૫૦, જરથોસ્તી રૂ૫૦, મરહુમ ડાૅ૦ કાવસ લાલકાકાની યાદમાં રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ મનચેરજી એ. પેમાસતરના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૧, ધ. ખ. તા. રૂ૧૦૦ અને સેનેટરીયમમાં મુકેલી તીજોરીમાંથી રૂ૧૨૧.

જામે જમશેદ હાૅરીસ હસ્તકના મરહુમ શેઠ ન. મા. પીટીટવાલા દીવાનાઓના ફંડમાં ભરાયલા રૂ ૩૭૧૧-૧૧ માંની મુખ્ય રકમોઃ-પી. એસ. રૂ૫૦, મરહુમ બેન મીઠીબાઇ રતનજી મોદીના પુણ માટે ડી. ઇ. શરાફે રૂ૫૦, કોલંબાનો જરથોસતી વેપારી રૂ૫૦, મરહુમ ધણીયાણીની યાદમાં જરથોસ્તીએ રૂ૨૦૦, ભાઇ જાહાંગીર દાદાભાઇ નવરોજીની યાદમાં રૂ૭૫, મરહુમ ભાઇ રતનજી નાનાભાઇ બોર્ઇસની યાદમાં રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ બરજોરજી હોરમજી ખરાસના પુણ માટે શેઠ સોરાબજી હો. ખરાસે રૂ૫૦, લવ રૂ૧૦૦, નવલ રૂ૧૦૦, કોલસાના પડાઉ બજારના જરથોસ્તી મુકાદમો રૂ૨૪૦, મરહુમ ભાઇ પીરોશાહ બરજોરજી શરાફની નઇયતે રૂ૫૧, મરહુમ શેઠ જાલભાઇ અરદેશર શેઠની નઇયતે રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરોજી દારૂવાલાના ઉઠમણામાં બાઈ ડોસીબાઈ પીરોશાહ દાવરે ભરેલા રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ ડોશાભાઇ મેરવાનજી શરાફના ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૧૦૦, મીસીસ દાદાભાઇના ફાલાના રૂ૧૦૦ અને કલકત્તાના જર[illegible] રૂ૫૧.

જામે જમશેદ હાૅરીસ હસતકનાં ખં[illegible]માં [illegible]મનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૩૨ માં લવ તરફના રૂ૧૦૦ મુખ્ય હતા.

પુણાના ગરીબ જરથોસ્તી વીદયારથીઓ[illegible]નાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૭૯૮-૪ માની મુખ્ય રકમોઃ-શેઠ અપુવાલી નાટક મંડળી રૂ૨૩[illegible]સતી રૂ૧૦૧, શેઠ આર. એ. વાડીયાની યાદમાં રૂ૫૧, શેઠ હો. કા. ભેદવાર રૂ૫૧, શેઠ અરદે[illegible]મજી ધાસવાળા રૂ૫૧, શેઠ બેહેરામજી રૂસતમજી ઇરાની રૂ૫૦, જરથોસ્તી રૂ૫૧, શેઠો કાવશજી દીનશાહ અને ભાઇઓ રૂ૭૫, મરહુમ શેઠ એન. એમ. વહાડયાની એસટેટના ત્રસ્ટીઓ રૂ૩૦૦, મરહુમ માતાજી બચુબાઇ નાનાભાઇ બાઈસના પુણ માટે રૂ૫૧, જરથોસ્તી રૂ૫૦, મરહુમ શેઠ ખરશેદજી ધનજીશાહના ઉઠમણામા ભરાયલા રૂ૧૫૧, શેઠો પેસતનજી તથા કુવરજી એદલજી ગજદર રૂ૨૫૦, જરથોસતી રૂ૫૦, કલકતાના જરથોસતી રૂ૧૨૦, દુખી ખાવીંદે રૂ૫૧, જરથોસ્તી રૂ૫૧ અને વીકટોરીયા સીનેમેટોગ્રાફના માલેક શેઠ જાહાંગીર ફરામજી સેનટીન રૂ૧૪૬-૧૦.

અમદાવાદના સ્ત્રી જરથોસતી મંડળે એ શહેરના ગરીબ જરથોસતીઓને મદદ કરવા ગયા મુકતાદ ટાંકણે કરેલા ઉઘરાણામાં પરચુટણ રકમોના મલી રૂ૩૨૯-૪ ભરાયા હતા.

મરહુમ દસતુરજી દારાબજી માહયારજીના બાજ જશન ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૪૬ માં શેઠ ખરશેદજી રૂ. બામજીએ પોતાના મરહુમ બાવા રૂશતમજીના ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૫૧ની રકમ મુખ્ય હતી.

સુરતના રૂસતમપરાના પારસી વીદયારથીઓને મદદ કરવાના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૨૧૭ માંની મુખ્ય રકમોઃ—શેઠ રૂસતમજી મંચેરજી ફુકા રૂ૫૦, શેઠ કાવસજી નવરોજજી છોઇ રૂ૫૦, શેઠ બહેરામજી ખરસેદજી દારૂવાલા રૂ૧૦૦, શેઠો કાવસજી દીનશાહ અને ભાઇઓ રૂ૫૦, જંગબાર તથા મોમબાસાના જરથોસતીઓ રૂ૯૫, શેઠ કેખશરૂ રતનજી એડનવાલા રૂ૫૦, શેઠ આદરજી એદલજી કુમસીઆ રૂ૫૦૦ અને શેંગાહાઈનાં જરથોસતીઓ રૂ૨૫૨.

અખબારે સોદાગર હાૅરીસ તરફથી નવસારીના એક ગરીબ જરથોસતીની બેટીની શાદી માટે ઉઘારેલા ફંડમાં પરચુટણ રકમો મલી રૂ૨૧ ભરાયા હતા. વળી એક મોબેદ સાહેબે નવી ૨ સાડી વગેરે ચોડાંનવાં તેમજ પેહેરવાના કપડાં તથા કાનમાં પહેરવાના લવંગની એક જોડ ભેટ આપી હતી.

શેઠ નશરવાજી મા. પીટીટવાલા ગરીબ દીવાનાં જરથોસ્તીઓને મદદ આપવાનાં ફંડમાં એ ફંડની હારીસમાં તા૦ ૨૧મી આગસ્ટ સુધી ભરાયલા રૂ૭૨૭૩-૧૧માની મુખ્ય રકમો:-બાઈ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટ રૂ૧૦૦, શેઠ હીરજીભાઇ રતનજી દાવર રૂ૭૦, શેઠ ધનજીભાઈ ફરામજી કંત્રાકતરે મરહુમ બાઇ શીરીનબાઇ ધ. કંત્રાકતરના પુણ માટે રૂ૫૧, Sympathy રૂ૫૦, મરહુમ ડા૦ મેરજીભાઈ રૂસતમજી શેઠનાના પુણ માટે રૂ૫૦, Faith રૂ૫૦, મુંબઇ મયુનીસીપાલીટીના દરેનેજ ખાતાંના જરથોસતીઓ રૂ૬૦, મરહુમ શેઠ પેસતનજી જમશેદજી મેહતાનાં પુણ માટે શેઠ રૂસતમજી પે. મેહેતાએ રૂ૫૧, બાઈ જાઈજી જમશેદજી ઉમરીગરનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૨૦૦, જરથોસતી રૂ૫૧, ખા૦ બા૦ ડાકટર રૂસતમજી જ. કાપડીઆનાં બેટી ધનબાઇજી તે શેઠ રતનશાહ કાપડીઆનાં ધણીઆણીનાં ઉઠમણામાં ભરાયલા રૂ૫૧, વીકટોરીયા ડાયમંદ જુબીલી મયુઝીક કલબે તા૦ ૩૦મી મારચે કરેલાં શાહાનામાનાં સંગીત કીરતનની આવક તથા તે વખતે કરેલાં ઉઘરાણામાં ભરાયલા રૂ૧૯૫-૮, શેઠ બરજોરજી કાવસજી દુબાસ રૂ૨૦૦, એરવદ દોરાબજી એદલજી જમશીનાએ મરહુમ શેઠ બમનજી એ. કાસીનાથના પુણ માટે રૂ૫૧, Sympathy રૂ૫૦, બાઇ રતનબાઈ કેખશરૂ માલેગામવાલા રૂ૧૦૦, મરહુમ બાઇ નવાજબાઇ ધનજીભાઈ જસાવાલાના પુણ માટે રૂ૧૫૦, શેઠ શાપુરજી બી. બીલીમોરીયા રૂ૫૦, શેઠ ખરશેદજી મંચેરજી ભેસાણીઆ રૂ૫૦૦, શેઠો નશરવાનજી તથા જેહાંગીર કેખશરૂ ચીનાઇએ મરહુમ પીતાજી કેખશરૂના પુણ માટે રૂ૫૦૦ અને જામે જમશેદ મારફતે ઓગસત ૧૯૧૧ થી જુલાઈ ૧૯૧૨ સુધી ભરાયલા રૂ૪૧૬૨-૧૧.

મુંબઈના નાવારેસ ઇરાની જરથોસતીઓને વાસતે કીધેલાં ધરમખાતાં માટે મરહુમ શેઠ કાવસજી બનાજીનાં આતશબેહેરામમાં મુકેલી પેટીમાંથી રૂ૧૨૩-૫-૯ અને મરહુમ શેઠ હોરમસજી વાડીયાજીના આતશબેહેરામની પેટીમાંથી રૂ[illegible]-૬ મલી કુલે રૂ૧૫૫-૧૦-૩ ની રકમ મલી હતી.

પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં ભ[illegible]૬ માં શેઠ ધ. ફ. બાટલીવાલાના રૂ૧૦૧ મુખય હતા.

નવસારી પારસી સંકટ નીવારણ ફ[illegible]રૂ૪૨૬-૮-૬ માં નવસારીના પારસી એમેચ્યુરોએ કરેલા ખેલની આવકના રૂ૨૬[illegible] રકમ મુખ્ય હતી.

મુંબઈ ગઉરક્ષક મંડળીના ફંડમાં[illegible]ના ભરાયલા રૂ૯૧ માં મરહુમ બાઈ દીનબાઈ નસરવાનજી કાત્રકના પુણ માટે ભરાયલા [illegible] મુખ્ય હતા. વળી એ મંડળીએ ઉગાડેલા દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૭૩ માં આઇસ ફેકટરીના માલેક શેઠ ધનજીભાઇના રૂ૩૧ મુખ્ય હતા.

ભાવનગર તાબે ગામ રાજુલાની ગઉશાળાને મદદ તરીકે પારસીઓએ ભરેલા રૂ૪૩૫ માની મુખ્ય રકમો:-શેઠો મનચેરજી રતનજી તાતાની કં. રૂ૨૫, શેઠો ફરામજી સનસની કં. રૂ૨૦૧, શેઠો સોરાબજી રતનજી કંત્રાકતરની કં. રૂ૧૨૫ અને શેઠ રતનજી ખરશેદજી વાડયા રૂ૨૫.

ડેડાણુ ગઉરક્ષક ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૧૦ માંની મુખ્ય રકમો:-શેઠ માણેકજી પાલનજી રૂ૨૫, શેઠ નરીમાન માણેકજી રૂ૨૫ અને શેઠો ડી. જીજીભાઇની કં. રૂ૨૫.

માંગરોલની પાંજરાપોળના ફંડમાં પારસીઓનાં ભરાયલા રૂ૧૨૯૬ માની મુખ્ય રકમો:-શેઠો કાવસજી દીનશાહ અને ભાઇઓ રૂ૧૨૫, શેઠ મનચેરજી એદલજી માણેકજી રૂ૨૫, શેઠ જાંગીર મેરામજી દલાલ રૂ૨૫૧, બાઈ હીરાંબાઇ જમશેદજી પીટીટ રૂ૨૦૦, બાઇ માણેકબાઈ પી. બ. જીજીભાઇ રૂ૧૫૧, બાઇ હમાબાઈ ફરામજી કામા રૂ૧૫૦, બાઇ બચુબાઇ મેરવાનજી સો. જમશેદજી રૂ૧૫૦, શેઠ નસવાનજી ખરશેદજી ભેસાંનીઆ રૂ૧૦૧, એક જરથોસ્તી રૂ૭૫ અને બાઈ કુવરબાઇ ફરાંમજી પાંડે રૂ૫૧.

જામનગર પાંજરાપોળના ફંડમાં શેઠ મનચેરજી હીરજીભાઇ રૂ૧૦૧ અને શેઠ ભીમજીભાઈ ફરામજીના રૂ૧૦૧ મલી રૂ૨૦૨ ભરાયા હતા.—લીમડી પાંજરાપોળના ફંડમાં સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા રૂ૧૦૧ અને શેઠ રતનજી જીવણજીના રૂ૩૫ મલી રૂ૧૩૬ ભરાયા હતા.—થાણગઢ પાંજરાપોળના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૪૬ માની મુખ્ય રકમો:-સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા રૂ૧૦૧ અને શેઠ શાવકશાહ જમશેદજી ચોકસી રૂ૨૫.—ગોહેલવાડ પ્રાંતના ઢોરો માટેના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૨૦૦ માની મુખ્ય રકમો:-બાઇ હમાબાઇ ફરામજી પીટીટ રૂ૫૦,

શેઠ બરજોરજી એ. એદી રૂ૨૫ અને શેઠ મેરવાનજી એંડ સનસ રૂ૧૦૧.—એ ઉપરાંત દેશાવરો ખાતેની જુદા જુદા પાંજરાપોળના ફંડમાં પારસીઓની પરચુટણ રકમો મળી લગભગ રૂ૧૦૦ ભરાયા હતા.

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડ ખાતે ચાલેલા દુકાળ માટે તા૦ ૧૯ મી મારચે મુંબઇના શેરીફ તરફથી ટાઉન હૉલમાં બોલાવવામાં આવેલી સભા જે નામદાર ગવરનરના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. એ વખતે ઉઘાડવામાં આવેલા ફેમિન રીલીફ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૩૧૦૭૦ માંની મુખ્ય રકમો:—સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા રૂ૨૫૦૦, ઓ૦ સર પી. એમ. મહેતા રૂ૧૦૦૦, શેઠ એચ. એ. વાડીઆ રૂ૧૦૦૦, શેઠ નારોશજી વાડીઆ એંડ સનસ રૂ૧૦૦૦, મરહુમ બાઇ સુનાબાઈ જમાસજી પાદશાહનું કુટુંબ રૂ૧૦૦૦, સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ રૂ૧૦૦૦, શેઠ મેરવાનજી અને હોરમસજી કામા રૂ૧૦૦૦, શેઠ રતન જે. ટાટા રૂ૧૦૦૦૦, બાઇ હમાબાઈ એફ. પીટીટ રૂ૫૦૦૦, સર દોરાબ જે. ટાટા રૂ૧૫૦૦, શેઠ દી. એન. બાહાદુરજી રૂ૧૫૦, શેઠ એસ. આર. બમનજી રૂ૨૫૦, એક જરથોસતી રૂ૧૫૧, શેઠ ડી. એમ. વાચ્છા ચેરીટી ફંડ રૂ૧૦૦, શેઠ અરદેસર હોરમસજી દીનસાહની કં. રૂ૧૦૦, શેઠ ફરામજી કુપર રૂ૨૫૦, શેઠ સોરાબજી અને કાવસજી દાદાભાઈ દુબાશ રૂ૨૫૦, શેઠ ખરશેદજી કે. રૂ૧૧૧, શેઠ દી. એમ. દારૂવાલા રૂ૨૮૦, શેઠ જમશેદજી એ. વાડીઆ રૂ૫૦૦, શેઠ મેરવાનજી ડી. એમ. જીજીભાઈ રૂ૧૫૦, શેઠ આર. એચ. પાટક રૂ૧૦૦, શેઠ અરદેસર એચ. વાડીના ફંડના વસીઓ રૂ૧૦૦૦, શેઠ જે. એમ. ઇરાની રૂ૫૦૧, જરથોસતી બાનુ રૂ૧૦૮, શેઠ નવરોજી જીવનજી રેડીમની રૂ૧૫[illegible] [illegible]શેદબાઈની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ ફરામજી હોરમજી શેઠના રૂ૨૦૧, શેઠ એસ. સી. [illegible] [illegible]સનાં કેકુની યાદમાં રૂ૧૦૦. એ ફંડમાં બધી વરણના મળી કુલે રૂ૩૪૬૪૦૪–૧૧–[illegible]

સાંજ વરતમાન આરીમ હસતક ઉઘાડેલ [illegible] [illegible]ળ ફંડમાં પારસીઓના લગભગ રૂ૯૦૦૦ ભરાયલા તેમાંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રુસતમજી [illegible] વાચ્છાગાંધી રૂ૫૧, સાંજ વરતમાન છાપખાનાનાં તથા હારીશના સતાફ રૂ૧૦૦, મુંબઇનાં [illegible]માં પારસી બાનું તથા બહનો તરફથી ભરાયલા રૂ૭૨૫, શેઠ સોરાબજી હો. ભરૂચા તથા દારૂવાલાની કં. રૂ૧૦૧, મરહુમ શેઠ એરચશા રતનજી બમનજીનાં પુણ્ મારે રૂ૧૦૦, ફોરત એન્ડ ગ્રાયાભાતરી હાઈ સકુલ રૂ૧૧૦–૮, બંદે ખોદા રૂ૧૦૧, શેઠ મંચેરજીભાઇ નસરવાનજી ગરેનેસર રૂ૭૫૯, નવસારીનાં જરથોસતીઓ રૂ૨૦૦, કનતાનનાં જરથોસતીઓ રૂ૪૮૫–૧૨–૧૦ અને શેઠ ફરામજી હોરમસજી સીધવા રૂ૨૦૧. આ ફંડમાં બધી ન્યાતના મળી કુલે રૂ૧૯૦૭૭–૮–૪ ભરાયા હતા.

ગુજરાતી હીન્દુ સ્ત્રી મંડળના પ્રમુખ સઉ જમણાબાઈ નગીનદાસ સકઇએ ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૭૭૨૬ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ ફરામજી કાવસજી કુપર રૂ૧૦૦, પારસી મેસન રૂ૨૨૫, શેઠ દોરાબજી હોરમસજી બાસગરન રૂ૧૦૧, મરહુમ શેઠ કાવસજી ખરશેદજી જમશેદજીના પુણ્ સાટે રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાડીયાના ટરસ્ટીઓ રૂ૫૦૦૦, જરથોસતી રૂ૫૦૦, પારસી મેસન રૂ૧૦૦, બાઇ આઇમાય અરદેસર હોરમસજી વાડીઆ રૂ૧૦૦ અને Nothing but Duty રૂ૨૦૦. એ ફંડમાં બધી ન્યાતના મળી કુલે રૂ૨૦૧૮૮–૧૩–૫ ભરાયા હતા.

મુંબઇના શેરીફે ઉઘાડેલા એ આના દુકાળ ફંડમાં કરાંચી ખાતે પારસીઓના ભરાયલા રૂ૬૮૭ માંની મુખ્ય રકમો:—ખા૦ બા૦ નસરવાનજી ૨. મહેતા રૂ૧૦૦, શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ૨૫૦, શેઠ જાંગીર હોરમજી કોઠારી રૂ૧૦૦ અને શેઠ કાવસજી હોરમસજી કાત્રક રૂ૧૦૦.

પેરેડાઇસ મારચ એસોસીએશન તરફથી ઉગાડેલા એ આના દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૨૦૦ માં શેઠ અરદેશર સોરાબજી ફરામજીના રૂ૫૧ મુખય હતા.

પુણા ખાતે ઉગાડેલા દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૪૫૩–૧૨ મા સરદાર નવરોજી પદમજીના રૂ૨૦૦ મુખય હતા.

અમદાવાદ ખાતેના સંકટનીવારણ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૬૯૧૩ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ દાદાભાઇ રતનજી બલસારા રૂ૩૧૨૫, શેઠ ખરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલાએ કરેલા નાટકની આવક રૂ૪૩૦, સરદાર ખા૦ બા૦ રૂસતમજી જાહાંગીરજી વકીલ રૂ૨૫૦, આનરેબલ ખા૦ બા૦ નવરોજી પેસતનજી વકીલ રૂ૧૦૦૦, સરદાર બમનજી અરદેસર દલાલ રૂ૨૦૧, શેઠ એદલજી રૂસતમજી ફણીબંદા રૂ૧૦૦, શેઠ બરજોરજી માણેકજી (ધારવાડ) રૂ૧૦૦, ડા૦ મોટીબાઇ કાપડયા રૂ૧૦૦, શેઠ એસ. એમ. વાડીઆ બારીસતર રૂ૧૦૦, ખા૦ બા૦ કાવસજી ધનજીબાઇ ધનભુરા રૂ૧૦૦, શેઠ દોરાબજી એચ. એશબરનર રૂ૧૦૦, ખા૦ બા૦ હોરમજી માણેકજી ભીમડીવાલા રૂ૨૦૦, શેઠ સોરાબજી ફરામજી કલ્યાણીવાલા રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાડયાના ટરસ્ટીઓ રૂ૫૧૭૪ અને પારસી કુટુંબ રૂ૩૨૬. ડા૦ ધનબાઇ હો. વાહાડયાએ રૂ૪૭૨૫ ભરાવ્યા હતા અને એ રકમ ઉપર જણાવેલા રૂ૧૬૯૧૩ માં સમાઇ જાય છે. ડા૦ ધનબાઇએ ભરાવેલા રૂપયામાની મુખ્ય રકમો:—ખા૦ બા૦ બરજોરજી દોરાબજી પટેલ રૂ૧૦૦, મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઇના કુટુંબ રૂ૫૨૯–૮, બાઈ જરબાઈ નવરોજી વાડયા રૂ૩૦૦, એક જરથોસતી બાનુ રૂ૧૧૦, ખામ ગામની બરૂઅલ કંપનીના જરથોસતીઓ રૂ૧૦૦, બાઇ રતનબાઇ ખરશેદજી તારાચંદની યાદમાં રૂ૧૦૦, શેઠ મનચેરજી જમશેદજી પટેલ રૂ૧૨૫, શેઠ નોશીરવાન બમનજી કરંજીયા રૂ૧૨૫, Nothing but Duty રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ કાવસજી ખરશેદજી જમશેદજીના પુન માટે રૂ૧૦૦, શેઠ સોરાબજી માણેકજી શેઠનાના પુન માટે રૂ૧૦૦ અને મર[illegible] ફરામજી શાપુરજી બાટલીવાલાની યાદમાં ધ. ફ. બ. તરફથી રૂ૧૦૦. આ ફંડમાં બધી [illegible]લે રૂ૮૩૬૮૧ ભરાયા હતા.

ભાવનગર સંકટ નીવારણ ફંડમાં પ[illegible]યલા રૂ૩૫૮૧ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ પેસતનજી બરજોરજી ડાકટર રૂ૧૫૧, શેઠ [illegible]મનજી રૂ૧૨૫૧, શેઠો હોરમસજી અને એદલજી શાપુરજી રૂ૭૫૧, ડા૦ બરજોરજ[illegible] રૂ૪૦૧, શેઠ કાવસજી જમશેદજી સંજાણા રૂ૧૯૧, શેઠ મનચેરશા ના. રાણીના રૂ૧૫૧ [illegible] એદલજી તથા હોરમજી ઉમરીગર રૂ૧૫૦.

ગોધરા ખાતે શેઠ મેરવાનજી હીરજીભાઇ કાઠાવાળાએ ઢોરો માટે ઉગાડેલાં ફંડમા પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૬૩૯ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ મનચેરજી જમશેદજી પટેલ રૂ૧૫૦, શેઠ નશીરવાન બમનજી કરંજીયા રૂ૧૦૦, શેઠ મેરવાનજી હી. કાઠાવાળા રૂ૧૦૦ તથા બાઇ જરબાનું મે. કોઠાવાળા રૂ૫૦, સુવાલીનો એક ગ્રહસ્થ રૂ૧૦૨ અને દેવલાલી જરથોસતી બોરડીંગ સ્કુલના ચેલાઓ રૂ૧૦૦. બીલીમોરાના પારસી ગ્રહસ્થે રૂ૧૨૦ ના કીમતનું ગાસ ભેટ આપયું હતું.

ગોધરા ખાતે દુકાળીયાઓ માટે બાઈ જરબાનુ મે. કોઠાવાલાએ ઉગાડેલાં કલોધીંગ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૨૦૧ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ જ. મે. કોઠાવાળા રૂ૨૫ અને શેઠ મેરવાનજી એચ. કોઠાવાળા રૂ૨૫, શેઠ મ. જ. પટેલ રૂ૨૫ અને શેઠ ન. બ. કરંજીયા રૂ૨૫. બાઈ દીનબાઈ કાવસજી દાવરે અને મેસરસ ઉમરીગર ડાકટરની કંપનીએ કપડા આપયાં હતાં.

ગોધરા તાલુકાના ફેમીન રીલીફ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૧૫૪ માં શેઠો દલાલ વકીલ અને કોઠાવાલાની કં. રૂ૫૦૧, શેઠો આદરજી મંચેરજીની કં. રૂ૫૦૧, શેઠ માણેકશા રતનજી દલાલ રૂ૧૦૧ અને શેઠ કુંવરજી જમસેદજી રૂ૫૧.

રાજકોટ દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૨૦૦ માની મુખ્ય રકમો:—સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા રૂ૧૫૧, શેઠ હોરમજી અરદેશર વાડયા રૂ૨૦૦, શેઠો હોરમજી અને મેરવાનજી મંચેરજી કામા રૂ૧૫૦, સર પારોશાહ એમ. મહેતા રૂ૨૦૦, ડા૦ બી. સ્પેનસર રૂ૧૦૦, જરથોસતી રૂ૧૦૦ અને શેઠ એચ. એ. વાડયા રૂ૧૦૦.

ભરૂચ તથા જંબુસરના દુકાલ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૦૩૮ માંની મુખ્ય રકમો:—શેઠ શાપુરજી હોરમજી જંબુસરીયા રૂ૧૨૫ અને શેઠો એદલજી આદરજીની કં. રૂ૧૦૧, એ ઉપરાંત

ઘણાંક જરથોસતીઓએ લગભગ ૧૦૦ ગાંસડી ઘાસ ભેટ આપયું હતું.—વઢવાણ ખાતે ઘોરો માટે ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૬૦૦ માંની મુખ્ય રકમો:–સર શાપુરજી બી. ભરૂચા રૂ૩૦૧ અને શેઠ જાંગીરજી આદરજી રૂ૧૦૧.—મહુવા દુકાળ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૫૮૮ માં શેઠ રતનજી જમશેદજી ટાટાના રૂ૫૦૦ મુખ્ય હતા.–નડીઆદ નીરાશ્રીત ફંડમાં ભરાયલા રૂ૩૦૦ માં શેઠ હોરમસજી પાલનજીના રૂ૫૧ મુખ્ય હતા.—કચ્છના દુકાળ ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૨૬ માં શેઠ હોરમજી ધનજીશાહના રૂ૧૦૧ મુખ્ય હતા–વડા સીનોરના દુકાળ ફંડમા શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીનવાળાએ રૂ૧૦૧, પાલનપુરના દુકાળ ફંડમાં શેઠ બેરામજી મેરવાનજી મલબારીએ રૂ૨૫૦ અને પરચુરણ રકમોના રૂ૧૫ અને જુદા જુદા દેશાવરો ખાતેના દુકાળ ફંડોમા પારસીઓની પરચુરન રકમો મલી રૂ૫૦ ભરાયા હતા.

નામદાર બાદશાહી જોડાએ ૧૯૧૧ ના ડીસેમબરમાં હીંદુસ્તાનની લીધેલી મુલાકાત દરમ્યાન એ નામદારોને આવકાર આપવા માટે ઉઘાડેલાં રોયલ વીઝીટ ફંડમાં પારસીઓના આ વરસે ભરાયલા રૂ૬૬૪૯ માંની મુખ્ય રકમો:–શેઠ આર. ડે. દાદાભાનજી રૂ૧૦૧, શેઠો સરાફ દીનશાહ એન્ડ ધરમસી રૂ૧૦૦, શેઠો ધનજીસાહ અને સુંદરદાસ રૂ૧૦૦, શેઠો એસ. બી. બીલીમોરીયાની કં. રૂ૫૧, શેઠો નાનુ અને હોરમસજી રૂ૫૧, શેઠ પીરોજશાહ બી. આર. મોદી રૂ૫૦, શેઠ પાલનજી ડી. ચવના રૂ૫૦, શેઠો જાંહાગીર મંડના અને સામજી રૂ૫૦, શેઠો આદરજી મનચેરજીની કં. રૂ૧૦૦, ડા૦ ધનસજી એદલજી દાદાભાનજી રૂ૧૦૦, શેઠ [illegible] ર્. વાચ્છા રૂ૫૦, શેઠ નવરોજી એમ. દુમસ્યા રૂ૫૦, શેઠ જમશેદજી એ. વાડીઆ [illegible] એન. સંજાણા રૂ૫૦, શેઠ શાપુર એસ. ગીઆ રૂ૫૦, શેઠો નવરોજી વાડીઆ એ[illegible] શેઠો કે. અને એ. એસ. ફરામજી રૂ૪૦૦, શેઠ એસ. આર. બમનજી રૂ૨૦૦, [illegible]ટીટ રૂ૧૫૦, એક જરથોસ્તી રૂ૧૦૦, શેઠ કાવસજી એન. ઉર્ફે રૂ૧૦૦, શેઠ રૂસ્તમ[illegible] રૂ૧૦૦, શેઠ ફરામજી બમનજી જીજીભાઈ રૂ૫૦, શેઠ ફરદુનજી બમનજી જીજીભાઈ[illegible] બા૦ એમ. સી. મરઝબાન રૂ૫૦, ડા૦ રતનશા ડી. નરીમાન રૂ૫૦, શેઠ એન. ડી. ગારદા[illegible], શેઠો વોરડન કંપની રૂ૧૦૧, શેઠો ગોદરેજ અને બોઇસ રૂ૧૦૦ અને લેફ્તનટ કરનલ એમ. પી. ખરેઘાટ રૂ૫૦. આ ફંડમાં બધી ન્યાતના ગયે વરસે ભરાયલા સુધા કુલે રૂ૩૧૭૪૪૯–૩–૬ નું થયું હતું.

નામદાર શેહેનશાહ જ્યોરજ પાંચમાંની દીલ્હી ખાતે થયલી રાજ્યાભીષેકને દીને મુંબઈમાં ગરીબોને મેજબાની આપવા માટે ઉગાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૨૫૦૩ માં મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાડીઆના ત્રસ્ટીઓ રૂ૧૦૦૦૦, સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા રૂ૧૦૦૦, શેઠો તાતા સનસની કં. રૂ૧૦૦૦, શેઠો ખરશેદજી મનચેરજી અને સનસ રૂ૨૫૧, શેઠ હોરમસજી રતનજી નરીમાન રૂ૧૦૧, શેઠ ધનજીભાઈ બમનજી રૂ૧૦૧ અને શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટના રૂ૫૦ હતા. એ ફંડમાં બધી ન્યાતના મલી કુલે રૂ૨૮૯૪૪ ભરાયા હતા.

સુરત ખાતે રાજ્યાભીષેકની ધામધુમ કરવા ઉઘાડેલાં ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૭૦૩ માની મુખ્ય રકમો:–ઓ૦ સરદાર દાવર કેખશરૂ એદલજી મોદી રૂ૫૧, ખા૦ બા૦ બમનજી એદલજી મોદી અને શેઠ જાંગીરશા એદલજી મોદી રૂ૭૫, શેઠ રૂસતમજી મંચેરજી કુકા રૂ૧૦૦, ખા૦ બા૦ બરજોરજી નસરવાનજી વકીલ રૂ૫૧ અને ખા૦ બા૦ ડાકટર ડોસાભાઈ પેસતનજી રૂ૫૧.

પુણા ખાતે રાજ્યાભીષેકની ધામધુમ કરવા ઉગાડેલા ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૫૦૦ માની મુખ્ય રકમો:–શેઠ ખુદાદાદ રૂસતમ ઇરાની રૂ૩૦, શેઠ દીનશા મેરવાન રૂ૩૦, શેઠ બેરામજી રૂસતમજી રૂ૩૦, શેઠ હોરમઝદ અસપંદીઆર રૂ૨૫, શેઠો તાતા એંડ સનસ રૂ૫૦, સર દોરાબ જે. તાતા રૂ૫૦ અને શેઠ બહમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ૨૫.

જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે નામદાર શેહેનશાહની રાજ્યાભીષેકની ધામધુમ કરવા માટે ઉગાડેલાં ફંડોમાં નીચે મુજબ પારસીઓની રકમો ભરાઈ હતી:–નવસારીના ફંડમાં શેઠ મેરવાનજી નાના-

બાઇ મહેતાએ રૂ૫૦, પેશાવરના ફંડમાં શેઠ સોરાબજી એદલજી માદને રૂ૧૦૦૦, દેલવાડાના ફંડમાં શેઠ હોરાબજી નવરોજીએ રૂ૨૫, વલસાડના ફંડમાં ખા૦ બા૦ કાવશજી ધનજીભાઇ ધનભુરાએ રૂ૧૦૧ તથા પરચુરન ભરાયલા રૂ૧૫ અને રાજકોટના ફંડમાં પરચુરણ રકમોના રૂ૬૦ મળી રૂ૧૨૫૧ ભરાયા હતા.

ભાવનગરના નામદાર માહારાણી શ્રીનંદકુવરબાને સી. આઇ. ઈ. નો ખેતાબ મલયો તે માટે માનપત્ર વીગેરે આપવાના ફંડમાં પારસી બાનુઓના ભરાયલા રૂ૫૮૨ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ ગુલબાઈ બરજોરજી બેહરામજી રૂ૧૦૧, બાઇ દીનબાઇ દીનશાહ બમનજી રૂ૫૧, બાઇ તેહમીના નશરવાનજી મીરઝાં રૂ૫૧, બાઈ રશીદબાનુ મનચેરશાહ રાણીના રૂ૫૧, બાઇ માંણેકબાઇ જમશેદજી સંજાણા રૂ૫૧, બાઇ મહેરબાનુ પેસતનજી બરજોરજી રૂ૫૧ અને બાઈ બાનુબાઈ બેજનજી ઉમરીગર રૂ૫૧.

સંજાણ ખાતે ઉભા કરવા ધારેલા યાદગારીનાં સ્થંભના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૫૫૭–૩–૯ માંની મુખ્ય રકમો:—બાઈ હીરાબાઈ જમશેદજી પીટીટ રૂ૩૧, બાઇ બચુબાઈ મેરવાનજી સોરાબજી જ. જીજીભાઈ રૂ૨૫, પારસી રૂ૨૫, શુકર ગુજારી રૂ૫૦, શેઠ જમશેદજી એરચજી મોદીએ ફુઇ દીનબાઈ એ. રાનજીના પુણ માટે રૂ૨૫, બાઇ વીરબાઇજી માણેકજી દમણવાળા રૂ૫૦, હાંગકાંગ અને કંતાનના જરથોસતીઓ તરફથી મલેલા ડાલર ૧૪૭ ના રૂ૨૦૩–૧૫–૩, કાલબાદેવીના જરથોસ્તીઓએ કરેલા જશનમાં ભરાયલા રૂ૨૬–૧૪–૬, મરહુમ ડા૦ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમના ઉઠમણામાં માસી ખરશેદબાઇ ઉધનાવાળાએ ભરેલા રૂ૨૫, એક પારસી રૂ૧૦૦ અને ફીરોઝ કે. દાદાચાનજીની યાદમાં રૂ૧૦૦. આ ફંડમાં જેઓ રૂ૧૦૦૦ [illegible] યા પોતાના ગુજરેલાંની નેમતે આપશે તો એ સ્થંભની પડોશમાં તેઓનાં યા તેઓના [illegible] એક તખતીપર નોધવામાં આવશે જેથી મોટી મદદ આપનારાંઓનાં નામો જળવા [illegible] બંધમાં રૂ૪૦૦૨ મલયા હતા, તેમાં શેઠ ફરામજી હોરમસજી શેઠના રૂ૧૦૦૧, બે જ[illegible]ના રૂ૧૦૦૧, મરહુમ શેઠ કાવસજી દીનશાહ સી. આઇ. ઈ. ની યાદમાં બેટાઓએ [illegible] મરહુમ બાઇ આવાંબાઇ ફરામજી પીટીટની યાદમાં હ. ફ. પીટીટે રૂ૧૦૦૦. આ ફંડમાં ર[illegible]લા મલી કુલે રૂ૧૩૮૬૦–૮–૬ નું થયું છે.

ખાન બહાદુર ડા૦ ફરામરોઝ અરદેશર મુસ થાણાના એસીસટંટ સરજનના ઓધા ઉપરથી રીટાયર થવા પછી એવણના જરથોસતી વખાણનારાઓએ એવણને માન આપવા માટે તા૦ ૨૮ મી એપ્રીલે થાણાની શેઠ પટેલની દરેમેહેરમાં ત્યાની અંજુમનના ટ્રસ્ટી શેઠ ખરશેદજી ધનજીભાઈ શરાફના પ્રમુખપણા હેઠળ મેળાવડો કીધો હતો. એ વખતે જાહેર કીધું હતું કે ડા૦ ફરામરોજને થાણાના જરથોસતીઓએ આપવા ધારેલું માનપત્ર એવણે લેવા ના પાડવાથી એ માટે એકઠી થયલી રકમમાંથી રૂ૫૦૦ નો ચાર ટકાનો પોરટ ટ્રસટ બોંડ થાણાની અંજુમનનાં ટ્રસટીઓને આપી તેના વયાજમાંથી દર વરસે જમશેદી નવરોઝને દીવસે એક જશન કરવામાં આવશે.

શેઠ ફરદુનજી કાવસજી મુલા સર જમશેદજી જીજીભાઇ પારસી બેનીવોલંટ ઇનસ્ટીટયુશનમાં લાંબો વખત કીંમતી સેવા બજાવી રીટાયર થવાથી તેમની યાદગારી રાખવા ઉઘાડેલાં "ફરદુનજી કાવસજી મુલા ટેસ્ટીમોનીઅલ ફંડ" માં ભરાયલા રૂ૨૦૧૯ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ હોરમસજી લીમજીભાઇ બાટલીવાલા રૂ૫૦, શેઠ રૂસતમ ડી. એન. વાડીઆ રૂ૧૦૦, શેઠ બેજનજી એફ. માદન રૂ૫૦, શેઠ જમશેદજી હોરમસજી કોમીસરીએટવાલા રૂ૫૦, ડા૦ એચ. એમ. માસીના રૂ૧૦૦, શેઠ કાવસા ડી. વાડીઆ રૂ૫૦, શેઠ જમશેદજી બીખાજી પંથકી રૂ૧૦૦ અને શેઠ કેકોબાદ એચ. રાવ રૂ૧૦૧.

મરહુમ શેઠ પેસતનજી એદલજી મેહતાની યાદગારી રાખવાના નવસારી મલેસરના ગરીબ જરથોસ્તીઓને આશરો આપવાનાં ફંડમાં ભરાયલા રૂ૨૩૧૬–૯–૮ માંની મુખ્ય રકમો:—મરહુમ બાઇ આલીબાઈ ધનજીશા એદલજી મનાના પુણ માટે મરહુમના બાવા સર બેજનજી દાદાભાઈ મહેતાએ રૂ૧૦૦૦ નો પોરટ ટ્રસ્ટ બોંડ બ્યાજ વાપરવા, મરહુમ બાઇ બાઇમાય પેસતનજી મહેતાનાં પુણ

માટે મરહુમનાં છોકરાઓએ રૂ૧૦૦ ની લોન વયાજ વાપરવા, શેઠ જાંગીરજી ભીખાજી તંબોલીઆવાળા ભીખાજીના ઉઠમણામાં ભરેલા રૂ૫૫, શેઠ હોરમસજી રતનશાહ દાદાભાઈ રૂ૫૮-૪-૩ શેઠ નશરવાનજી કેકોબજી મહેતા રૂ૫૨, મેમબરોએ માસીક મદદનાં આપેલા તથા વયાજ વગેરેના મલી રૂ૬૯૫-૧૫-૫. આ ફંડમાં આગળ ભરાયલા મલી કુલે રૂ૮૬૯૬-૧૫-૬ નું થયું છે. આ ફંડમાંથી ગરીબ પારસીઓને અનાજ, કપડાં, દવા દારૂ, સ્કુલ ફી, લગન તથા મરણના ખરચ વગેરે માટે રૂ૮૦૦ ની મદદ આપી છે ને ચાલુ મુકતાદમાં રૂ૩૫૦ ની વધુ મદદ આપવામાં આવશે.

મરહુમ ખાન સાહેબ દોરાબજી દાદાભાઇ મુદીની યાદગારી રાખવા માટે ઉગાડેલા ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૯૮૯ માની મુખ્ય રકમો:—એક મીત્ર રૂ૨૦૨, શેઠ બેહેરામજી જીજીભાઇ રૂ૧૫૦, શેઠ રૂસતમજી બે. જીજીભાઈ રૂ૧૫૦, સર કાવસજી જેહાંગીર બેરોનેટ રૂ૧૫૦, શેઠ માણેકજી ઢા. પીટીટ રૂ૧૦૦, શેઠ એસ. ડી. દુબાશ રૂ૧૦૦, સરદાર નવરોજી પદમજી રૂ૭૫, શેઠ બહમનજી દીનશાહ પીટીટ રૂ૭૫, શેઠ આર. ડી. તાતા રૂ૭૫, આનરેબલ ખા૦ બા૦ નવરોજી પી. વકીલ રૂ૭૫, શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ૫૧, શેઠ બેહરામજી રૂ. બે. જીજીભાઇ રૂ૫૦, સરદાર દસતુર કેકોબાદ આદરબાદ રૂ૫૦ અને સર દીનશાહ મા. પીટીટ બારોનેટ રૂ૫૦. આ ફંડમાં નાણું ભરનારાઓની તા૦ ૧૨ મી નવેમબરે સર કાવસજી જેહાંગીરના પ્રમુખપણા હેઠલ મલેલી સભામાં મરહુમનું એક બસટ અથવા મેડેલીયન સાથનો ફુવારો ઘટતા લેખ સાથ પુનામાં ઉભો કરવાનો ઠરાવ થયો હતો.

અમદાવાદવાળા મરહુમ બાઈ દમાબાઈ [illegible] મેમોરીયલ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૨૦ માની મુખ્ય રકમો:—બાઈ આલીબાઈ [illegible] રૂ૫૫ અને શેઠ જમશેદજી નવરોજજી વછાડયા રૂ૨૫.

કરાંચીના કલેકટર મી૦ લોરંસના [illegible] પામવાથી મીસીસ લોરંસની યાદગારી જાલવવા માટે ઉગાડેલા ફંડમાં પારસીઓના [illegible] ૭૫૦ માં શેઠ એદલજી દીનશાહ રૂ૩૦૦૦, શેઠ જાહાંગીર હો. કોઠારી રૂ૫૦૦, ખા૦ બા૦ [illegible] રૂ. મહેતા રૂ૧૦૦૦, એક પારસી બાનું રૂ૫૦૦, શેઠો પેસતનજી ભીખાજીની કં. રૂ૨૫૦ [illegible] શેઠ કાવશજી હો. કાતરકના રૂ૫૦૦ હતા.

ઘોડાની સરતોના તરફ એકાઉનટંટ મી૦ ઈ. જે. ચારડની યાદગારી માટેના ફંડમાં ભરાયલા રૂ૧૮૦૦ માંથી ૩ યુરોપયન ફંડોમાં અને ૨ પારસી ફંડો તેમાં સર જમશેદજીની સ્કુલના ભોજન ફંડમાં રૂ૫૦૦ તથા ધી બેહેરામજી જીજીભાઇ કમરશયલ કોલેજનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦ આપયા હતા.

શ્રીયુત પટણી મેમોરીયલ ફંડમાં પારસીઓના બરાયલા રૂ૬૮૭ માં શેઠ પેસતનજી બરજોરજી બેહેરામજી રૂ૪૦૦, શેઠ એન. એફ. મીરજા રૂ૨૫૦ અને શેઠ બી. કે. નરીમાન ડોકટરના રૂ૩૭ હતા.

ભરૂચના એંડ ફંડમાં બરાયલા રૂ૧૧૧૭ માની મુખ્ય રકમો:—ખા૦ બા૦ આદરજી મનચેરજી દલાલ રૂ૧૨૦, શેઠ રૂસતમજી હોરમશજી વખારીઆ રૂ૧૨૦, શેઠ મનચેરજી સોરાબજી વખારીઆ ૧૨૦, શેઠ બમનજી અરદેશર દલાલ રૂ૨૫, શેઠો દીનશાજી ફરદુનજી એન્ડ બ્રધરસ રૂ૨૫, શેઠ પીરોજશા રૂસતમજી વખારીઆ રૂ૧૦૦, શેઠ જહાંગીરજી દીનશાજી દલાલ રૂ૧૨૦, શેઠ શાપુરજી એમ. જંબુશરવાલા રૂ૨૫, શેઠ બમનસા જામાસજી ઉનવાળા રૂ૨૫, શેઠ મેરવાનજી ફરદુનશા રૂ૪૦, ઓ૦ સરદાર દાવર કેખશરૂ એદલજી મોદી રૂ૧૨૦ અને શેઠો જીવણજી તથા એદલજી લીમજી રૂ૨૫.

માથેરાનનાં એંડ ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૪૦૦ માની મુખ્ય રકમો:—શેઠ રતન જે. તાતા રૂ૧૦૦, સર જમશેદજી જીજીભાઇ રૂ૫૦ અને સર કાવસજી જેહાંગીર રૂ૨૫.

પુનાની એગ્રી-હોરટીકલચરલ સોસાયટીના એંડ ફંડમાં પરચુટણ રકમોના મલી પારસીઓના રૂ૧૦૦ ભરાયા હતા.

જોહાનસ બરગની ઇંડીયન વીમેનસ એસોસીએશન હસ્તકના કલાસમાં ભરત, ગુંથણ અને સીવણ કામનું શીક્ષણ લેતી સ્ત્રીઓ માટે કારીગરીની ચીજોનું પ્રદરશન ભરાયું હતું. એમાં મીસીસી બાઈજી જહાંગીર પીટીટે ચીજ ૩૩ કીંમત રૂ૪૦, મીસીસ એન. એચ. પાટકે ચીજ ૬ રૂ૬૩, મીસ શીરીન કે. કાબરાજી ચીજ ૯ રૂ૪૮ અને બીજી પારસી બાનુઓ તરફની મલી ૭૪ ચીજો રૂ૩૦૫ ની કીમતની તા૦ ૨૦ મી સપટેમબરે મોકલાવી હતી. વળી હીંદી સ્ત્રીઓના હાથની કારીગરીના નમુનાઓ અત્રેથી ખરીદી પ્રદરશનમાં મોકલવા વગેરે માટેના ખરચના ફંડમાં પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૯૧ માં લેડી ફીરોઝશાહ મહેરવાનજી મહેતાના રૂ૩૦ મુખ્ય હતા. એમાં બધી ન્યાતના ભરાયલા રૂ૬૬૨ માંથી રૂ૨૪૯-૮ નાં ભરત-ગુથણના નમુનાઓ ખરીડી ભેટ મોકલાવ્યા હતા અને એ માટે થયલા ખરચના રૂ૧૭૮-૩-૯ જતા બાકી વધેલા રૂ૨૩૪-૪-૩ તેમજ ભેટ મોકલેલી ચીજોની જે કીંમત ઉપજશે તે મલી બધુ ત્યાની હીંદી સ્ત્રીઓના સંકટ દુર કરવામાં વાપરશે.

હીંદુસ્તાનમાંથી એક ક્રીકેટ ટીમ ઈંગલાંડ ખાતે મેચો ખેલવા સને ૧૯૧૧માં મોકલી તેના ખરચ માટે નાણા ભરાવવામાં આવ્યા હતા, પણ આવક કરતાં ખરચ ઓછો થવાથી જામીનગીરી આપનારા ગ્રહસ્થોને પ્રમાણ મુજબ રકમ પાછી આપવાનો ઠરાવ તા૦ ૧૦ મી એપ્રીલે ઇંડયન ક્રીકેટ ટીમની કમીટીની મલેલી સભામાં થયો હતો. આથી જુદા જુદા પારસીઓના ભરાયલા રૂ૧૮૪૫૦ ના પ્રમાણ મુજબ તેઓને રૂ૫૩૫૨ પાછા આપવામાં આવ્યા હતા.

શેઠ હોરમશા જીવાજી હાથીના દીકરા હુસંગ તથા દીકરી આલામાયની નવજોત રોજ ૪ થો માહા ૭ મો સને ૧૨૮૧ ના દીવસે થઈ તે[illegible]મ શેઠ જીવાજી બેરામજીના પુણ માટે મરહુમના વીધવા બાઇ હમાબાઈ તથા દીકરાઓ [illegible] બમનશા, તથા હોરમશા જીવાજી હાથીએ રૂ૫૦૦ ભરૂચની પારસી પંચાયતને [illegible]

શેઠ દાદાભાઇ રતનજી કારવાડવા[illegible]રહુમ બાવાના પુણ માટે વલસાડની પારસી પંચાયતને રૂ૫૦૦ આપ્યા કે એનું વ્યા[illegible]નનાં થતાં ધંબારના ખરચની ખુટ પુરવામાં વાપડવું.

શેઠ પેશતનજી ધનજીભાઈની લં[illegible]નીએ રૂ૧૫૦૦ વલસાડની પારસી પંચાયતને આપયા કે એનું વયાજ એ કંપનીને નામે થતાં ધંબાર ખરચની ખુટ પુરવામાં વાપરવું.

બાઇ માણેકબાઇ પીરોજશા રૂસતમજી દરીયાસના પુણ માટે રૂ૪૫ ભરૂચની પારસી પંચાયતને આપયા હતા.

ડા૦ ધનજીશાહ હીરજીભાઇ પટેલે પુના વોલંટીયરસને લગતી મુંબઈની પારસી કંપનીને પોતાની નીશાનબાજી સુધારવા એક રૂપાનું ચેલેંજ કપ આપયું છે.

શેઠ ફરામજી હોરમજી શેઠનાએ નવસારીના આતશબહેરામમાં બે ડજન ખુરસીની ભેટ કરી છે.

શેઠ જ. ન. પીટીટ પારસી આરફનેજના ફંડમાં તા૦ ૨૧ મી આગસટ સુધી ભરાયલા રૂ૧૨૩૯૪ માની મુખ્ય રકમો:--શેઠ ફીરોઝ કાવસજી અપુ રૂ૫૦૦, શેઠ સોરાબજી બેહરામજી ભાભાનાં વસીએતનામાના એકઝીકયુતરોએ મરહુમના બપાવા કુંવરજીના પુણ માટે રૂ૩૦૦૦ અને મરહુમ શેઠ સોરાબજી ભાભાના પુણ માટે રૂ૩૦૦૦, બાઇ હીરાંબાઈ પેસતનજી ગોદીવાલા રૂ૩૦૦૦, શેઠ ખરસેદજી મંચેરજી ભેસાણીયા રૂ૧૦૦૦, શેઠ રૂસતમજી હોરમજી પાતક રૂ૧૦૦૦, મરહુમ શેઠ દોરાબજી ફરદુનજી વાછાના વીલ મુજબ રૂ૧૦૦, શેઠ નશરવાનજી કેખશરૂ ચીનાઈ રૂ૧૦૧, બાઇ બાઈજી જમશેદજી ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ૧૦૦ અને બાઈ રતનબાઈ કેખશરૂ માલેગામવાલા રૂ૧૦૦.

બાઇ આવાંબાઈ ફરામજી પીટીટ પારસી ગરલસ આરફનેજમાં બાઈ હમાબાઈ ફરામજી પીટીટે આપેલા રૂ૨૦૦૦૦ ઉપરાંત પરચુટણ રકમોના રૂ૧૧૫ ભરાયા હતા.

શેહેનશાહી જશન મંડળીને ડોનેશન તરીકે પરચુટણ રકમોનાં રૂ૧૨૧ મલ્યા હતા.

ઉઠમણાનું ધરમખાતું.

ગયે વરસે જે જે મરનાર જરથોસ્તીઓના ઉઠમણામાં તેમનાં પુણ્ય માટે ધરમખાતે રકમો ભરાઈ છે તેની વીગતઃ—

રૂપીઆ.		રોજ—માહ.
૧૦૧	એરવદ એદલજી ખુરશેદજી કાતરક (ગણદેવી)	૧૪-૧૦-૧૨૮૦
૬૬	બાઈ આઇમાય ભીખાજી ફરામજી ડાંગા (ગણદેવી) ...	૮-૧૧-૧૨૮૦
૨૪	બાઇ મેરબાઇ ધનજીભાઇ ભાગલીઆ (ગણદેવી)... ...	૨૧-૧૧-૧૨૮૦
(ક) ૫૫૪૧	બાઈ રતનબાઇ તે મરહુમ શેઠ બમનજી દીનશાહજી ખાનના વીધવા અને મરહુમ શેઠ ડોશાભાઈ મેરવાનજી દલાલના બેટી	૨૯-૧૧-૧૨૮૦
૬૭	બાઇ ડોશીબાઇ અરદેશર શાપુરજી કંઠનના (વલસાડ) ...	૧૪-૧૨-૧૨૮૦
ડાલર ૭૫૦	શેઠ ધનજીભાઇ દોરાબજી ચીનાઇ (હાંગકાંગ) ...	૧૪-૧૨-૧૨૮૦
૪૦	શેઠ ભીખાજી રૂસતમજી ગઝદર (ગણદેવી)	૨૪-૧૨-૧૨૮૦
૮૫૯	શેઠ શેહેરીયારજી નશરવાનજી બમનશાહ ડુંગાજી (લંડન મધે ગુજરેલા ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયલું)	ગાથા ૩ જો ૧૨૮૦
(ખ) ૧૩૮૬	બાઈ કુવરબાઇ સોરાબજી ફરદુનજી કાપડયા (ભરૂચ).	ગાથા ૩ જો ૧૨૮૦
૧૩૫	શેઠ પેસતનજી દીનશાહજી ગાંધી (ભરૂચ)	ગાથા ૩ જો ૧૨૮૦
		સને ૧૨૮૧ રોજ—માહ.
૨૬૧	શેઠ જાહાંગીરશા ધનજીશા [illegible] ...ના (વલસાડ)... ...	૧-૧
૫૧	શેઠ માણેકજી કુવરજી કલી[illegible]	૩-૧
૧૧૧	બાઇ આવાંબાઇ સોરાબજી [illegible]	૫-૧
૧૩૩	બાઈ ગુલબાઇ હો. રમવાલા [illegible] રતનજી લાલકાકાની છોકરી	૯-૧
૧૨૫	બાઇ ધનબાઇ દીનશાહ ડોર[illegible] (વડોદરામાં ગુજરેલાં ને સુરતમાં ઉઠમણું થયલું)	૧૯-૧
૧૫	બાઇ નવાજબાઇ સોરાબજી મેરવાનજી ભગત (ભરૂચ)	૨૧-૧
૬૨	બાઈ કુવરબાઈ અરદેશર પેશતનજી કાટપીટયા (સુરત)	૨૩-૧
૧૦૧	બાઇ ભીખાઇજી રૂશતમજી સોરાબજી કોઠારી અને મરહુમ શેઠ ખરશેદજી મેરવાનજી મસાલાવાલાના બેટી (સુરત)	૨૩-૧
૫૧	બાઇ રતનબાઈ કાવશજી ખરશેદજી કરાડીઆ (નવસારી)	૨૬-૧
૧૩૮	બાઈ દીનબાઇ બેજનજી દોરાબજી રાનજી (નવસારી)	૨૭-૧
૨૦૨	બાઇ વીરબાઈ હોરમશજી માણેકજી (ભરૂચ)	૨૭-૧
૧૫	શેઠ અદેશરજી ભીખાજી ખેરગામવાળા (વલસાડ)	૨૯-૧
૭૧૨	બાઈ પીરોજબાઇ તે શેઠ જાંગીરજી દીનશાહજી મસરૂવાલાના વીધવા અને શેઠ ડોશાભાઈ કીલ્લાવાલાના બેટી (સુરત)	૨-૨
(ગ) ૧૪૧૨	બાઇ આવાંબાઇ જમશેદજી માસ્તર (કરાંચી)	૩-૨
(ઘ) ૧૫૭૫	એરવદ માણેકજી દાદાભાઈ દફતરી (સુરત)	૩-૨
૩૦૦	શેઠ ડોશાભાઇ દાદાભાઇ વેરાવળજીર તથા ગ્રાંટ રોડના સ્ટેશન માસ્તર ...	૪-૨
૧૯૪	શેઠ બમનજી કાવસજી પટેલ (ભરૂચ)...	૪-૨
(ચ) ૧૦૦૦	એરવદ સોરાબજી માણેકજી દફતરી (સુરત)	૭-૨
૧૪૫	બાઈ ભીખાઇજી ખરશેદજી શાપુરજી પાલીયા (સુરત)	૧૦-૨
૫	શેઠ હોરમસજી કુંવરજી કોપર (અમદાવાદ)	૧૦-૨

રૂપીઆ		રોજ–માહ.
	૨૫ બાઇ પીરોજબાઇ નશરવાનજી ભુરા	૨૧–૨
	૬૯ બાઈ કુંવરબાઇ દીનશાજી કુંવરજી થાંદડા (ભરૂચ)	૨૧–૨
	૨૭૦ બાઇ શીરીનબાઇ એદલજી હોરાબજી મીસતરી (કરાંચી)	૨૩–૨
	૧૭૩ શેઠ જાંગીરજી ખરશેદજી એદલજી કાગા (ભરૂચ)	૨૫–૨
	૨૨૫ દસ્તુર જમશેદજી મનચેરજી દસ્તુર (અમદાવાદ)	૨–૩
	૨૫૦ શેઠ હોરમશજી દાદાભાઇ મુલ્લા (સુરત)	૩–૩
	૧૧૩ બાઇ જીવણબાઇ લીમજીભાઇ ફરામજી અવારી (બીલીમોરા) ...	૫–૩
(ખ)	૬૧૦૪ બાઈ જાઇજી જમશેદજી રૂસ્તમજી ઉમરીગર અને મરહુમ શેઠ બેરામજી એદલજી ઉમરીગરના બેટી...	૧૦–૩
	૬૨ બાઈ ધનાબાઇ હોરમજી જીવણજી વાડીઆ (બીલીમોરા)	૧૧–૩
	૬૯ બાઇ મેહેરબાઇ દીનશાજી માણેકજી આરશીવાલા (બીલીમોરા) ...	૧૩–૩
	૩૭૨ શેઠ ડોશાભાઈ ખરશેદજી દરોગા તથા કારટીંગ કંત્રાકટર	૧૫–૩
	૩૧૫ શેઠ પેસતનજી સોરાબજી કોપર (સુરત)...	૧૫–૩
	૧૫ બાઇ કુવરબાઈ નશરવાનજી શરવેયર (વલસાડ)	૧૫–૩
	૫૫૫ બાઇ માણેકબાઇ ફરામરો[illegible]ના તે શેઠ નવરોજી લીમજીભાઇ બંધનીવાળાંના છોકરી [illegible]	૧૯–૩
(જ)	૨૦૭૫ ખાન સાહેબ પેસતનજી [illegible]	૨૦–૩
	૧૦૪ બાઈ મેહેરબાઇ તે શેઠ ન[illegible] દસ્તુરની દીકરી (ભરૂચ) ...	૨૦–૩
	૨૯૫ બાઇ ગુલબાઇ ફરામજી [illegible] ખાનાવાલા	૨૪–૩
(ઝ)	૨૦૪૪૪ શેઠ દાદાભાઇ ધનજીભાઇ [illegible] (બીલીમોરા)	૨૫–૩
	૬૪૨ બાઇ કુવરબાઈ દાદાભાઇ પટેલ (ભાવનગરમાં તથા ખજોદમાં ઉઠમણું થયલું)...	૨૯–૩
	૪૦૦ શેઠ નશરવાનજી રૂસતમજી ભરૂચા (કરાંચી)	૩–૪
	૯૩૧ શેઠ ધનજીશાહ દીનશાહ મસાલાવાલા (મહુ)	૩–૪
	૪૧ મોબેદ નશરવાંનજી બેરામજી ટોટીનાં (વલસાડ)	૩–૪
	૮૯ શેઠ ધનજીશા ર. ભગત (કાંમટીમાં ગુજરેલાને બીલીમોરામા ઉઠમણુ થયલું)	૬–૪
	૧૯૭ બાઇ હીરાંબાઇ પેસતનજી એદલજી મેહેતા (મુંબઈમાં ગુજરેલાં ને નવસારીમાં ઉઠમણું થયલું)	૮–૪
(ટ)	૭૬૦૦ બેગમ આવાંબાઇ ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાદાર (રાવલપીંડી) ...	૧૦–૪
	૭૦ ડાકટર બેરામજી જીવાજી દારૂવાલા (ભરૂચ)	૧૦–૪
	૧૧૧ શેઠ ધનજીશાહ દારાશાહ નશરવાનજી મામલતદાર (રાજનંદ ગામમાં ગુજરીયાં ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયું)	૧૦–૪
	૧૩૮ શેઠ રતનજી લીમજીભાઈ ભગત (બીલીમોરા)	૧૫–૪
	૭૨ શેઠ અરદેશર બેરામજી ગાંધી (આબુમાં ગુજરીયાં ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયું)	૧૭–૪
(ઠ)	૫૫૫૩ શેઠ શાવકશાહ સોરાબજી ઉમરીગર	૧૯–૪
	૭૫૧ શેઠ માણેકશા ધનજીશા ડાકટર (મુંબઇમાં ગુજરીયા ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયું)	૨૦–૪
	૭૨૬ શેઠ ડોશાભાઈ ખરશેદજી કાપડીયા (ભરૂચ)	૨૪–૪

રૂપીઆ. રોજ–માહ.

(ડ) ૪૭૭૧ બાઈ બચુબાઈ દોરાબજી ખંદાલેવાળા તે મરહુમ શેઠ એજનજી નશરવાનજી ફ્રેનચમેનના વીધવા (પુણા)... ... ... ૨૫–૪
(ઢ) ૧૦૭૪ શેઠ નવરોજી રતનજી રામસાના (સુહાલી) ૨૬–૪
૨૨૦ બાઈ સુનાબાઈ સોરાબજી હોરમજી મરચંટ (આબુરોડ) ૨૬–૪
૫૫૦ શેઠ રૂસ્તમજી ખરશેદજી બામજી (નવસારી) ૨૮–૪
(ણ) ૨૪૦૩૨ શેઠ દોરાબજી જમશેદજી એદલજી ચીનાઈ (સીકનદરાબાદ).. ... ૧–૫
૫૧૨ બાઇ દીનબાઇ રૂસ્તમજી નવરોજી પટેલ (સુરત)... ... ... ૩–૫
૨૨૮ શેઠ ડોસાભાઇ કાવશજી સાંગા (પુણા) ૪–૫
૪૬ શેઠ રતનજી ભીમજીભાઇ ગોટળા (વલસાડ) ૪–૫
(ત) ૧૫૬૮૨ બાઇ ખરશેદબાઇ તે મરહુમ આ૦ માણેકજી પાલનજી કરંજીઆના વીધવા અને મરહુમ આ૦ આદરજી હોમજીના બેટી ૬–૫
૪૭ બાઇ નવાજબાઈ કાવશજી નવરોજી ધઢયા (વલસાડ) ૧૦–૫
૩૧૫ બાઈ આલાબાઈ તે મરહુમ આ૦ શોરાબશા માણેકજી મુગાશેઠના વીધવા ૧૨–૫
(થ) ૨૩૫૮ શેઠ પેસતનજી દારાજી મીરઝા (ભાવનગર) ૧૩–૫
૨૫૪ શેઠ ખરશેદજી મનચેરશાહ [illegible] માં ગુજરેલા ને ભરૂચમાં ઉઠમણું થયલું) ૧૭–૫
૩૨૦ બાઈ દીનબાઈ મોટાબાઇ [illegible] બીલીમોરા) ૧૯–૫
૭૪ શેઠ નવરોજી મેરવાનજી [illegible] ા સ્ટેશન માસ્તર (સુરત) ... ૨૦–૫
૫૨૫ દસ્તુર કાવશજી ખરશેદજી [illegible]) ૨૨–૫
૧૪૭ બાઈ પીરોજબાઇ હોરમશજી [illegible] ારી) ૨૩–૫
૧૭૫ શેઠ નશરવાનજી ફકીરજી રતનજી (નાગનપોર) ૨૪–૫
૩૧ બાઈ હીરાંબાઇ નવરોજી સાપુરજી વાડીઆ (બીલીમોરા) ૨૪–૫
૯૨ બાઇ સુનાબાઈ દોરાબશા હોરમજજી ગઝદર (ગણદેવી) ૨૪–૫
૧૭૨ બાઈ હીરાંબાઈ ખરસેદજી ફરામજી પંથકી (બીલીમોરા) ૪–૬
૨૫ બાઇ જરબાઇ પેસ્તનજી ગયારા (અમદાવાદ) ૫–૬
૪૧ બાઇ ડોલીબાઇ તે શેઠ આદરજી હોરમસજી સાઇગિરાના દીકરી (અમદાવાદ) ૫–૬
(દ) ૨૯૨૦ ડા૦ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમ ૧૨–૬
૫૫ શેઠ ખરશેદજી હોરમજી સાહેર (સોંગડ વયારામાં ગુજરેલા ને નવસારીમાં ઉઠમણું થયલું) ૧૫–૬
(ધ) ૫૫૦૦ શેઠ ખરશેદજી ધનજીશાહ અંકલેસરીઆ (પુણા) ૧૭–૬
૪૮ શેઠ બરજોરજી હોરમસજી ચાવલ (બીલીમોરા) ૧૯–૬
૧૮ શેઠ બહમનજી પેશતનજી મેવાવાળા (વલસાડ) ૨૯–૬
૭૪૪ બાઇ રતનબાઇ રૂશતમજી મેધોરા (બીલીમોરા)... ... ... ૨–૭
૫૦૦ ખા૦ બા૦ દારાશાહ રતનજી ચીચગર (મુંબઈમાં ગુજરેલા ને નાગપુરમાં ઉઠમણું થયલું)... ... ... ૩–૭
૪૨ શેઠ શેરાબજી બરજોરજી મેધોરા (વલસાડ) ૭–૭
૫૭૪ શેઠ અરદેશર દીનશાહ ગાંધી, ભરૂચ સમાચારના માલેક (ભરૂચ) ... ૧૩–૭
(ન) ૧૦૩૫૧ શેઠ અસપંદીઆરજી દીનશાહ ખંબાતા (કરાંચી) ૧૩–૭
(પ) ૧૦૭૭ શેઠ એજનજી એદલજી દુમશીઆ (સુરત) ૧૪–૭

રૂપીઆ. રોજ-માહ.

૧૩૦ શેઠ પેસતનજી દાદાભાઈ મગોલ (સુરત) ૧૫-૭

૧૧૫ બાઇ હીરાંબાઈ તે આ૦ એરામજી નવરોજી પાવરીનાં ધણીઆણી તે આ૦ એદલજી હોરમશજી કાતરકનાં દીકરી ૧૬-૭

૫૫૫ શેઠ કૈકોબાદ મનચેરજી મીસતરી ૧૭-૭

૬૩૧ બાઈ ગુલબાઈ તે મરહુમ શેઠ પેસતનજી કાવશજી ચોકસીના દીકરી(મલાડ) ૧૯-૭

૬૦૦ બાઇ પીરોજબાઈ તે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી રતનજી માસ્તરના વીધવા અને ઇનદોરવાલા શેઠ હોરમજી માણેકજી ભમગરાના બેટી (સુરત) ૨૧-૭

૩૮૩ બાઇ બાનુઆઇ પેસ્તનજી બરજોરજી મહેતા (નવસારી) ૨૪-૭

(ફ) ૨૨૩૨ શેઠ મનચેરજી જીવણજી પેસતનજી દુબાશ (કરાંચી) ૨૪-૭

૩૫૨ બાઇ સુનાબાઈ દીનશાજી મેરવાનજી કેળાવાલા (ભરૂચ) ૨૬-૭

૬૪૩ બાઇ મોટીબાઇ હીરાજી એદલજી ડાકટર ૨૯-૭

૩૦૦ શેઠ સોરાબજી રતનજી માસ્તર (મુંબઇમાં ગુજરેલા ને સુરતમાં ઉઠમણું થયલું) ૪-૮

૬૭ શેઠ હોરમજી રૂશતમજી પટેલ મેંધોરવાળા (બીલીમોરા) ૫-૮

૩૪ બાઈ કુવરબાઇ હોરમજી [illegible]) ૮-૮

૧૭૭ શેઠ બીખાજી એરામજ[illegible]લીનવાળા ૯-૮

૪૪ બાઇ આવાબાઇ જમ[illegible]ાડ) ૯-૮

૪૪ શેઠ માણેકજી કાવમજી [illegible] ૯-૮

૨૭૬ બાઈ માણેકબાઇ કુવરજ[illegible] હૈદરાબાદવાલા ૯-૮

૧૩૩ શેઠ એદલજી દાદાભાઈ [illegible]લસાડ) ૧૧-૮

(ખ) ૧૧૦૦૦ શેઠ ફીરોજશાહ કેરશાસપ[illegible]ાવાનજી ૧૧-૮

૩૨૯ બાઇ ધનબાઈજી રતનશાહ કાપડીઆ ૧૨-૮

૯૩ શેઠ હોરમસજી ચાંનજીભાઇ અંકલેસરીઆ (અમદાવાદ) ૧૨-૮

(ભ) ૨૩૯૧ બાઇ રતનબાઇ તે મરહુમ ખા૦ બા૦ બહમનજી એરામજી પટેલના વીધવા ૧૩-૮

૨૪ બાઇ માણેકબાઇ એદલજી મેરવાંનજી દાબરી (વલસાડ) ૧૬-૮

૮૭૩ શેઠ પેશતનજી ધનજીભાઇ મેહેરવાનજી (બીલીમોરા) ૧૬-૮

૫૩ બાઇ હીરાંબાઈ ધનજીશા નશરવાનજી (વલસાડ) ૨૦-૮

૧૧૪ શેઠ ફ્રામરોજ જમશેદજી શુખેશવાલા (વલસાડ) ૨૦-૮

૨૯૪ શેઠ રતનજી જમશેદજી પારખ (સીકનદરાબાદ) ૨૨-૮

(મ) ૨૧૫૫ બાઇ જરબાઇ દોરાબજી હોરમજી કાંગા ૨૮-૮

૩૬૨ બાઈ સુનાબાઇ મેહેરવાનજી કુંવરજી દોરાબજી (બીલીમોરા) ... ૩૦-૮

૬૦૦ શેઠ રતનજી જીવણજી હોમાવાલા (ભરૂચ) ૧-૯

(ય) ૧૪૦૦૦ શેઠ અરદેશર દાદાભાઇ દાદીશેઠ ૩-૯

૨૨૮ બાઈ માણેકબાઇ પીરોજશા નવરોજી ભુરી (બીલીમોરા) ૩-૯

૨૫ બાઇ દીનબાઇ બમનજી કાવસજી મોદી (મુંબઇમાં ગુજરેલાં ને બીલીમોરામાં ઉઠમણું થયલું) ૩-૯

૧૭૩ શેઠ નશરવાનજી દોરાબજી ભરૂચા ૪-૯

૨૧ બાઇ જીવણબાઇ સોરાબજી કરાકા (અમદાવાદ) ૫-૯

૧૭૪ શેઠ હીરાજી હોરમસજી ભરૂચા (અમદાવાદ) ૬-૯

(ર) ૧૫૫૫ શેઠ પીરોજશાહ બરજોરજી શ્રાફ ૬-૯

	રૂપીઆ.		રોજ-માહ.
(લ)	૨૭૪૧	શેઠ ફરામજી નશરવાનજી ગીચાસ (સુરત)	૬-૯
	૧૬૦	શેઠ હોરાબજી અરદેશર દાદી માસ્તર (અજમેર)	૭-૯
(વ)	૭૪૮૩	ખાનબહાદુર અરદેશર એદલજી તાતા	૮-૯
(શ)	૧૬૬૫	બાઇ નવાજબાઈ જમશેદજી કાવશજી કામા અને મરહુમ શેઠ મનચેરજી પેશતનજી ઘડીયાળીના બેટી	૯-૯
(ષ)	૧૬૨૬	શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈ નવરોજી મોદી	૯-૯
	૩૧૦	શેઠ દોરાબજી નવરોજી દારૂવાલા	૯-૯
	૩૬	મોબેદ શાપુરજી જમશેદજી કનથર (વલસાડ)	૧૦-૯
	૩૦૦	શેઠ મનચેરશાહ ટેમુલજી માડન	૧૧-૯
	૪૪	શેઠ ભીખાજી શેરાબજી દારૂવાલા (અજમેર)	૧૧-૯
	૬૧૦	શેઠ પેસ્તનશાહ રતનશાહ હોમાવાલા (ભરૂચ)	૧૩-૯
(સ)	૧૬૩૦	બાઇ જરબાઈ દારાશાહ દોરાબજી રીપોર્ટર અને મરહુમ શેઠ કાવશજી ફરદુનજી ઘડીયાળીના બેટી	૧૪-૯
	૪૧૧	શેઠ દીનશાહ જીવાણજી પેસતનજી મેહરજી (દખન હેદરાબાદ)	૧૪-૯
	૩૭૬	શેઠ મનચેરજી પેસતનજી [illegible]	૧૫-૯
	૬૪	બાઇ જીજીબાઇ દીનશાજી [illegible]	૧૯-૯
	૨૫૨	બાઇ નવાજબાઇ અરદેશ[illegible] (અજમેર)	૨૦-૯
	૫૫	બાઈ નવાજબાઇ રતન[illegible] (અજમેર)	૨૦-૯
(હ)	૨૩૩૩૪	શેઠ બમનજી એદલજી કા[illegible]	૨૧-૯
	૨૧૪	બાઈ પીરોજબાઈ જમશેદ[illegible] મોરા (બીલીમોરા)	૨૫-૯
	૪૪૨	શેઠ ધનજીશાહ દાદાભાઈ વાહે[illegible])	૨૭-૯
	૧૦૦	બાઈ માણેકબાઇ દીનશાહ પેસતનજી નાજર (કરાંચી)	૩૦-૯
	૭૬૬	શેઠ મનચેરજી બેરામજી પેમાસ્ટર તથા ગેહુના	૩૦-૯
	૬૧	બાઇ ધનબાઈ રૂસતમજી દીનશાજી કેરાવાલા (ભરૂચ)	૨-૧૦
(ળ)	૨૫૬૨	બાઇ શીરીનબાઈ નાનાભાઇ કાકા તે શેઠો રૂશતમજી તથા નશરવાનજી નાનાભાઈ બાઈશના બેન	૩-૧૦
(ક્ષ)	૧૦૭૦૦	બાઇ આઈમાય તે શેઠ ફકીરજી નાનાભાઇ ચાઈનાના છોકરી તથા ડા૦ માણેકશાહ નવરોજજી વલસાડાના ધણીઆણી	૫-૧૦
	૧૩	શેઠ શાપુરજી પેસતનજી તારાપુરવાળા (વલસાડ)	૮-૧૦
(જ્ઞ)	૨૪૧૬	બાઇ પીરોજબાઈ તેખા૦ બા૦ શીયાવક્ષ કાવશજી દાવરના ધણીઆણી તથા સરદાર ખા૦ બા૦ બહમનજી અરદેશર દલાલના બેટી (અમદાવાડ)	૮-૧૦
	૧૩૪	શેઠ જામસજી ધનજીભાઇ દારૂવાલા (ભરૂચ)	૯-૧૦
	૨૩૨	બાઈ ડોસીબાઇ ધનજીભાઈ જમશેદજી દલાલ	૧૫-૧૦
	૧૮૪	શેઠ સોરાબજી દાજીભાઇ દાંડીવાલા (બીલીમોરા)	૨૦-૧૦
	૩૬	બાઇ રતનબાઈ રૂસ્તમજી કછોલીવાલા તે શેઠ બરજોરજી દોરાબજી બીલીમોરીઆના દીકરી (નવસારી)	૨૩-૧૦
(A)	૨૬૭૧૦	શેઠ માણેકજી નવરોજી દારૂવાળા	૨૪-૧૦
	૯	શેઠ શોહરાબજી મેરવાનજી મીસ્ત્રી (વલસાડ)	૩-૧૧
	૫૦૦	શેઠ રતનજી નવરોજી પટેલ-ઓરપાડવાળા (સુરત)	૪-૧૧
(B)	૧૬૯૫	શેઠ ડોસાભાઇ મેરવાનજી શરાફ (પેશાવરવાળા)	૪-૧૧

રૂપીઆ.		રોજ—મહા.
૨૯૨	બાઇ આલીબાઇ પેશતનજી સુરતીઆ તથા ગણદેવીવાલા (બીલીમોરા)	૮–૧૧
૧૩૨	બાઈ રતનબાઇ હોરમજી ડોસાભાઇ મોતીવાલા (ગણદેવી) … …	૧૩–૧૧
૪૦	બાઇ ધનબાઇજી ફરદુનજી ખાનદાન (ભરૂચ) … … …	૧૫–૧૧
૫૮૧	શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેર (સુરત) … … …	૧૮–૧૧
૬૫૮	શેઠ દાદાભાઈ સાપુરજી કંત્રાકટર (અજમેર) … … …	૧૮–૧૧
૩૬૪	બાઈ ગુલબાઇ માણેકશાહ ફરદુનશાહ ખંબાતા (ભરૂચ) … …	૨૨–૧૧
૩૦૫	શેઠ રતનજી ગોળવાળા (કવેતામાં ગુજરેલા ને કરાંચીમાં ઉઠમણું થયલું)	૨૪–૧૧
૧૧૬	શેઠ બરજોરજી પેસ્તનજી ડાકટર (બીલીમોરા) … … …	૨૫–૧૧
૨૪	બુચ્ચા પરીન તે શેઠ જાંગીરશા માણેકજી ભુરાની છોકરી (વલસાડ) …	૨૬–૧૧
૬૪	શેઠ પેસતનજી મેરવાનજી પોસ્ટવાળા (વલસાડ) … …	૪–૧૨
૫૧	શેઠ દીનશાજી શાપુરજી દાદાભાઇ મોટા શાપુરના (મુંબઇમાં ગુજરેલા ને વલસાડમાં ઉઠમણું થયલું) … … … …	૫–૧૨
૯૪	બાઇ આવાંબાઈ એજનજી નવરોજી ગાંધી (ભરૂચ) … …	૫–૧૨
૩૪૭	શેઠ સોરાબજી પેસતનજી એદલકાકા (સીમલા) … … …	૯–૧૨
(C) ૩૭૦૯	બાઇ આવાંબાઇ તે મરહુમ શે. રત[illegible] દાદાભાઇ ઇજનેરના વીધવા	૧૬–૧૨
૫૫૫	શેઠ પીરોશાહ ટેમુલજી મ[illegible]ર) … … …	૨૦–૧૨

૨૭૪૪૬૧ કુલે રૂપયા તથા [illegible]

ઉપલા કોઠામાં જણાવેલી રૂ૧૦૦૦ [illegible] કયાં કયાં ધરમ ખાતાંઓમાં આપવામાં આવી છે, તેની વીગતઃ—

(ક) મરહુમ બાઈ રતનબાઈ બમનજી દીનશાહ [illegible] પુણને માટે રૂ૫૫૪૧ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦, દીકરા ધનજીશાહ તથા ધણીઆણી બાઇ ગુલબાઈ અને ફરજંદો રૂ૫૦૦, દીકરા હોરમસજી તથા ધણીઆણી બાઈ દીનબાઈ અને ફરજંદો રૂ૫૦૦, દીકરા રૂસતમજી રૂ૫૦૦, દીકરી બાઈ મેરબાઈ નશરવાનજી દુબાશ રૂ૫૦૦, દીકરી બાઈ બાનુબાઈ દારાબશા દુબાશ રૂ૫૦૦, મરહુમના જમાઈઓ શેઠો નશરવાનજી પીરોજશાહ દુબાશ તથા દારાબશાહ પીરોજશાહ દુબાશ રૂ૨૫૧, મરહુમના બાવા મરહુમ શેઠ ડોસાભાઈ મેરવાનજી દલાલની પુંજીમાંથી રૂ૫૧, શેઠ પેસતનજી દીનશાજી ખાન રૂ૫૦૦, શેઠો નશરવાનજી તથા ફરામજી પેસતનજી દી. ખાન અને બાઇ તેહમીના પેસતનજી ખાન રૂ૫૦૦, શેઠ ભીખાજી ફરામજી ખાન તથા ધણીઆણી બાઈ આવાંબાઇ તથા શેઠ મનચેરજી ફરામજી ખાન અને ધણીઆણી બાઈ શીરીનબાઈ રૂ૫૦૦ અને જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરેલા રૂ૩૯ મલી રૂ૫૩૪૧ માંથી ધી ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૫૦૦૦ અને બાકી રહેલા રૂ૩૪૧ મધ્યે મરનારના છોકરાઓ શેઠો ધનજીશાહ, હોરમસજી તથા રૂસતમજીએ મલીને રૂ૧૫૯ મરહુમની છમસીને દીને કૅમેરોને રૂ૫૦૦ ડા૦ માસીનાની આસપીટલનાં ફંડમાં વયાજ વાપરવા આપયા, જ્યારે બાઈ નવાજબાઇ દીનશાહજી ખાને રૂ૪૧ બાઇ શીરીનબાઈ કામાના કોનવેલેશન હોમનાં ફંડમાં આપયા હતા.

(ખ) મરહુમ બાઇ કુવરબાઈ સોરાબજી કાપડયાના પુણ માટે રૂ૧૩૮૬ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૩૦૧, મરનારના ધણી સોરાબજી રૂ૨૦૧, મરનારના ભાઈઓ દીનશાજી ફરદુનશા અને બરધરસ રૂ૩૦૧, મરનારના ભાઈ રૂસતમજી રૂ૧૦૧, શેઠ દીનસાજી જીવાજી જશુભાઈ રૂ૫૧, અને મરનારની બેન જરબાઇ પીરોજશાહ હમાવાળા રૂ૨૫ મલી રૂ૯૮૦ ની સાડા ત્રણ ટકાની લોન ભરૂચની પારસી પંચાયતને આપી કે એના વયાજમાંથી શેઠ હમાવાલાની અગીયારીમાં દરરોજ બોંય દેતી વખતે સુખડ વાપરવા આપવું, મરનારના દીકરા નશરવાનજી તથા વહુ આવાંબાઈએ રૂ૧૦૧ ભરૂચના જુદાં જુદાં ફંડોમાં આપયા અને શેઠ ધનજીશાહ હોરમશજી વખારીઆએ હમાવાલાની અગીયારીનાં ફંડમાં રૂ૫૧, તથા રૂ૧૦ પરચુટણ ફંડોમાં, જયારે બાકીના રૂપયા જુદાં જુદાં ધણીઓએ પરચુટન ફંડોમાં આપયા હતા.

(ગ) મરહુમ બાઇ આવાબાઈ જમશેદજી માસતરના પુણ માટે રૂ૧૪૧૨ કરાંચી ખાતેના ધરમ ખાતાઓમાં આપયા હતા, તેમાં મરહુમના બેટા ધનજીશાહે રૂ૫૦૦ એમાંથી પારસી વીરબાઈજી સકુલના ઇનામ ફંડમાં રૂ૩૦૦ આપયા કે એના વયાજમાંથી જે કોઇ છોકરી ચડતા વરગમાં પહેલી આવે તેને ઇનામ આપવું, સગડીના ફંડમાં રૂ૧૦૦ અને નસીસાલાર ફંડમાં રૂ૧૦૦, મરહુમના વહુ બાઈ આવાબાઈ ધનજીશાહ માસતરે રૂ૨૦૦ નીરાશ્રીત ફંડમાં, મરહુમના બેટાઓ તથા કુટુંબે રૂ૭૦૦, એમાંથી અગીઆરીના ફંડમાં રૂ૧૦૦, પારસી કલોથીંગ ફંડમાં રૂ૧૦૦ અને પારસી મેતરનીતી હોમમાં રૂ૧૦૦,

મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૨૫ ડા૦ માસીનાની હાસપીટલ ફંડમાં, શેઠ અરદેશર હોરમસજી મામાએ રૂ૧૦૧ કરાંચીના પુંઅરવાડાના રસતાના સમાર કામના ફંડમાં, શેઠ બહેરામજી એદલજી કલેકટરનાં કુટુંબે રૂ૫૧ પારસી કલોધીગ ફંડમાં, શેઠો જહાંગીરજી, શેરાબશાહ અને બહેરામજી પીરોજશાહ કુબાશે રૂ૧૨૫ પારસી વીરબાઈજી સકુલના ફંડમાં ઈનામ આપવા અને બા૦ બચુબાઈ હોરમસજી મનાએ રૂ૧૦ નીરાશ્રીત ફંડમાં.

(ચ) મરહુમ એરવદ માણેકજી દાદાભાઈ દફતરીનાં પુણ માટે રૂ૧૫૭૫ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમના બેટા એરવદ એદલજી રૂ૫૦, બેટા એરવદ સોરાબજી રૂ૨૫, મરહુમના દીકરાના દીકરા ફરામજી રૂસતમજી દફતરી રૂ૨૫, મરહુમની દીકરીની દીકરી કુંવરબાઈ રૂ૨૫, મરહુમના ભાણેજ શેઠ દાદાભાઈ ફરામજી શેઠના રૂ૧૦૦૦, શેઠો અરદેશર, રૂસતમજી તથા દારાશાહ મીનોચેરજી કુકાએ મળી રૂ૩૦૦, શેઠ બરજોરજી ગોદરેજ રૂ૧૦૦, શેઠ મનચેરજી બેહુરામજી ગેદુ રૂ૫૦. ઉપલા કુલે રૂ૧૫૭૫ સુરત ઓરફનેજના ફંડમા આપયા હતા. શેઠ દાદાભાઈ શેઠે ભરેલા રૂ૧૦૦૦ના વયાજમાંથી દર વરસ મરહુમ માણેકજીની બાજને દીવસે ક્રીયા કરાવી ઓરફનેજના છોકરાઓને ખવરાવાનું જણાવયું હતું.

(ચ) મરહુમ એરવદ સોરાબજી માણેકજી દફતરીના પુણ માટે રૂ૧૦૦૦ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦, મરહુમના વીધવા મીઠીબાઇ રૂ૧૦૦, શેઠો દારાશાહ, રૂસતમજી અને અરદેશર મનચેરજી કુકાએ મળ રૂ૨૨૫, મરહુમના ફુઈના છોકરા દાદાભાઈ ફરામજી શેઠ રૂ૫૦, શેઠ બરજોરજી સોરાબજી રૂ૫૦, મરહુમના ભાઈ એરવદ એદલજી રૂ૨૫, મરહુમના ભત્રીજા ફરામજી રૂસતમજી રૂ૨૫ અને ભાણેજ કુંવરબાઈ રતનજી દફતરી રૂ૨૫. ઉપલા રૂ૧૦૦૦ સુરતની પારસી ઓરફનેજના ફંડમાં આપયા કે એના વયાજમાંથી દર વરસે મરનારની બાજ કરી છોકરાઓને જમાડવા.

(છ) મરહુમ બાઈ બાઈજી જમશેદજી ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ૬૧૦૪ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૦૦, મરહુમના ખાવીંદ જમશેદજી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦, મરહુમના સાસુ મરહુમ બાઈ સુનાબાઈ તરફથી રૂ૧૨૫, મરહુમના બેટી મરહુમ શીરીનબાઈ જમશેદજી ઉમરીગર તરફથી રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી ધનબાઇ પસતનજી ઉમરીગર રૂ૫૦૦, મરહુમના બાવા મરહુમ બહેરામજી એદલજી ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૨૫૦, મરહુમના માતાજી મરહુમ બાઈ દીનબાઈની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦, મરહુમના ભાઈ એદલજી બેહેરામજી ઉમરીગર તથા ધણીઆણી બાઈ પીરોજબાઇ રૂ૧૦૦, મરહુમના વહેવાઈ મરહુમ શેઠ ખરશેદજી એદલજી ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૨૦[illegible]વાણ બાઈ સુનાબાઈ ખરશેદજી ઉમરીગર રૂ૧૨૫, મરહુમના જમાઈ શેઠ પેસતનજી ખરશેદજી ઉમરીગર[illegible] દારાબશાજી રૂ૧૫૦, શેઠ કેખશરૂ પેસતનજી ઉમરીગર રૂ૫૧, મરહુમના કાકા મરહુમ શેઠ કુંવરજી [illegible]જીમાંથી રૂ૨૦૦, મરહુમની કાકી મરહુમ બાઈ વીરબાઇજી કું. ઉમરીગર તરફથી રૂ૧૨૫, શેઠ પી[illegible]ગર તથા ધણીઆણી બાઈ મહેરબાઇ રૂ૧૦૦, મરહુમના ભાણેજ બાઈ આઈમાય દારાબશાહ ઉ[illegible] બહેન નવાજબાઇ મનચેરજી બીમીસા રૂ૨૫, શેઠો ઉમરીગર ભાઈઓની કલ્યાણીની કુંપની રૂ૧૫૧, [illegible]ઠ કાવસજી બહેરામજી દીવેચા રૂ૫૧, બાઈ દીનબાઈ જામાસજી બેગા રૂ૨૫, મરહુમના ભાણેજ શીરીનબ[illegible] રૂ૨૫, મરહુમના બહેન મરહુમ બાઇ સુનાબાઈ ફરામરોજ ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૨૫, મરહુમના [illegible] ફરામજી ધનજીભાઈ ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૨૫, શેઠ સોરાબજી એદલજી વાડન રૂ૨૫, મરહુમ શેઠ બમ[illegible]જી પટેલના ધણીઆણી બાઈ રતનબાઈ રૂ૨૫, શેઠો દોરાબજી તથા હોરમસજી એદલજી તથા શાપુરજી ઉમરીગર રૂ૫૧, શેઠ બમનશાહ અરદેશર દલાલ રૂ૩૧, બાઈ ગુલબાઇ માણેકજી ડાકટર રૂ૩૧, બાઇ હોરાબાઈ લીમજીભાઈ પારેખ રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા બેશીઓએ મલી ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(જ) મરહુમ ખાન સાહેબ પેસતનજી પાલનજી બેદવારના પુણ માટે રૂ૨૦૭૫ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના છોકરા જાંગીરજી રૂ૧૦૦, મરહુમના છોકરા પાલનજી રૂ૧૦૦, મરહુમના છોકરા કેખશરૂ રૂ૧૦૦, મરહુમના છોકરા ધનજીશાહ રૂ૧૦૦, મરહુમની છોકરી સુનાબાઈ નાદરશા બેદવાર રૂ૧૦૦, મરહુમની છોકરીની છોકરી શીરીનબાઈ જમશેદજી શેઠના રૂ૨૫, મરહુમના છોકરીના છોકરાંઓ શીરીનબાઇ, આવાંબાઈ અને સોરાબજી રૂ૨૫, અને શેઠ જમશેદજી પેશતનજી માસ્તી રૂ૧૦૦. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. એ ઉપરાંત કરાંચી ખાતે મરહુમનું ઉઠમણું શેઠ એદલજી દીનશાહે અગીઆરીમાં કરાવી મરહુમના પુણમાટે શેઠ એદલજીએ રૂ૫૦૦ ભરયા હતા.

(ઝ) મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ ધનજીભાઈ ગબબાના પુણ માટે રૂ૨૦૪૪ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૭૦૧ આપયા એમાંથી બીલીમોરાની પારસી અંજુમનને રૂ૪૦૦૦ના ચાર ટકાના બોંડ આપયા કે એના વયાજમાંથી મરનારની બાજને દારે દર સાલ દરૂન બાજ સીઆવ વીગેરે ક્રીયા સાથે બીલીમોરાના જરથોસતી મરદોનું ન્યાતી જમણ કરવું, બીલીમોરાની અંગરેજી સકુલમાં શીખવવાનું એક ધોરણ વધારવા સારૂ સરકાર અરધો ખરચ આપી કબુલ કરે તો વીઆજમાંથી અરધો ખરચ આપવા સારૂ રૂ૭૫૦૦ના ચાર ટકાના બોંડ બીલીમોરા પારસી અંજુમનને સવાધીન કરયાં છે, ખેરગામમાં મરનારને નામનો દરસાલ એક ગંબાર જશન તથા જમણ સાથનો કરવા માટે વીઆજ આપવા સારૂ રૂ૧૫૦૦ના ચાર ટકાનાં બોંડ બીલીમોરા પારસી અંજુમનને આપયા છે, ખેરગામની જરથોસતી અંજુમનનાં જનરલ ફંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦નો ચાર ટકાનો બોંડ ખેરગામની પારસી અંજુમનને આપવો, વીયારાની આમીબારીના જનરલ ફંડમાં વયાજ વાપરવા રૂ૫૦૦નું ચાર ટકાનું બોંડ વીઆરાની પારસી અંજુમનને આપવું, બીલીમોરાની જુની ધરમશાળા (રૂશતમબાગ) રીપેરકરી આપવા માટે રૂ૨૦૦૦ આપયા હતા (પણ એ ધરમશાલાનું મકાન રીપેર કરવાનો આશરે રૂ૪૦૦૦નો ખરચ થયો તેથી રૂ૨૦૦૦ મરહુમનાં ધણીઆણી આવાંબાઈ તથા મરહુમના વારસ શેઠ ધનજી...કુંવરજી ગબાએ પોતાની ગીરોથી આપયા છે.) બીલીમોરાનાં આદરાઆંનમાં કાઠી મુકવા વીગેરે સારૂ મકાન બનાવી આપવા રૂ૧૦૦૦ અને સુરત નાનપરાના દેએ માછીના ગંહુમબારના નીભાવ ફંડમાં વીઆજ વાપરવા રૂ૧૦૧

આપયા હતા. શેઠ સોરાબજી શાપુરજી મમાએ રૂ૨૨૫ મરહુમ શેઠ દીનશાહજી એદલજીનું બીલીમોરાની અંજુમનમાં ખાતું છે તેમાં આપયા કે એના વયાજમાંથી તયાની સર જમશેદજીની નીશાળમાં છોકરાઓને જંદ અવસતાની ચોપડીઓ અપાવવી. એ ઉપરાંત મરહુમના ખેશીઓએ ભરેલા રૂ૮૧૮ નીચલા ફંડોમાં આપયા હતા:—ગણદેવી અંજુમનના જનારલ ફંડમાં રૂ૫૧, ચીખલી અંજુમનના જનરલ ફંડમાં રૂ૫૧, મેઢોર અંજુમનના જનરલ ફંડમાં રૂ૫૧, બીલીમોરા અંજુમનના જનરલ ફંડમાં રૂ૫૦૧, બીલીમોરાના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૫૧, બીલીમોરાના આદરીયાન ફંડમાં રૂ૫૧ અને બાકીના રૂપયા બીલીમોરાના પરચુતન ફંડોમાં આપયા હતા; મરહુમના ધણીઆની આવાબાઈ તથા તેમના વારસ શેઠ ધનજીશા કુંવરજી ગબાએ રૂ૩૦૦ બીલીમોરાની જરથોસતી અંજુમનને આપયા કે એનાં વયાજમાંથી બીલીમોરાની અગીઆરીમાં મુકતાદમાં મરહુમ શેઠ દાદાભાઈને નામનું એક બેહેડું દર વરસે માંડવું.

(ટ) મરહુમ બેગમ આવાબાઈ ધનજીભાઈ કામાદોરના પુણ માટે રૂ૭૬૦૦ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦૦, મરહુમનાં બેટા શોરાબજી રૂ૧૦૦૦, મરનારના બેટી શીરીનબાઈ નશરવાનજી કામા રૂ૬૦૦, મરહુમનાં બેટી પીરોજબાઈ જમશેદજી કેકોબાદ રૂ૫૦૦ અને મરહુમનાં બેટી આઈમાંએ મહેરવાનજી જશાવાલા રૂ૫૦૦. ઉપલા રૂ૭૬૦૦ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ઠ) મરહુમ શેઠ શાવકશાહ સોરાબજી ઉમરીગરના પુણ માટે રૂ૫૫૫૩ આપયા, તેમાં મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ કાવશાજી ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૧, મરહુમના બપાવા ઉકરજી કાવશાજી ઉમરીગર રૂ૨૦૦૧, મરહુમના બપાઇ મરહુમ બાઈ રતનબાઈ ઉકરજી ઉમરીગરની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૧, મરહુમના બાવા સોરાબજી રૂ૫૦૧, મરહુમના માતાજી મરહુમ બાઇ માણેકબાઈની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૧, મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૧, શેઠ જમશેદજી સોરાબજી ઉમરીગર રૂ૧૦૧, બાઈ નવાજબાઈ સોરાબજી ઉમરીગર રૂ૨૦૧, શેઠ મનચેરશાહ દાદાભાઈ ભાવનગરી રૂ૧૦૧, શેઠ કાવશાજી ઉકરજી ઉમરીગર રૂ૧૫૧, બાઈ રતનબાઈ કાવશાજી ઉમરીગર રૂ૧૦૧, શેઠ રતનજી જીવનજી પેમાસતર રૂ૫૧, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઇ રતનજી પેમાસતરની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૧, બાઈ નાજાંબાઈ નવરોજી દુમસીયા રૂ૨૦૧, શેઠ નવરોજજી માણેકજી દુમસીયા રૂ૧૦૧, બાઈ મનીજેહ નવરોજજી દુમસીયા રૂ૫૧, બાઈ કુવરબાઈ પીરોજશાહ ખાન રૂ૭૫, શેઠ પીરોજશાહ જમશેદજી ખાન રૂ૭૫, બાઈ તેહેમીના કાવશાજી ઉમરીગર રૂ૨૫, બાઈ માણેકબાઈ કાવશાજી ઉમરીગર રૂ૨૫, બાઈઓ રતી તથા પીરોજા પીરોજશાહ ખાન રૂ૫૧, બાઈ મેહેરબાનુ રતનજી પેમાસતર રૂ૨૫. [illegible] રતનજી પેમાસતર રૂ૨૫ અને જુદા જુદા ખેશીઓએ ભરેલા રૂ૫૫ મલી રૂ૫૧૨૨ કયા આપવા [illegible] વામાં આવશે. મરહુમના બપાવા શેઠ ઉકરજી કાવશાજી ઉમરીગર રૂ૫૧ અને બાઇ આવાંબાઈ [illegible] મલી રૂ૭૫ બાઈ શીરીનબાઈ કામા કોનવેલસંટ હોમના ફંડમાં, મરહુમ શેઠ ફરામજી રતન [illegible] થી રૂ૨૫ પારસી જનરલ આસપીટલનાં ફંડમાં, શેઠ કુંવરજી તથા બેહેરામજી તથા ખરશેદજી ઉમ [illegible] નની અગીઆરીના ફંડમાં રૂ૧૫ અને દેવલાલીની સેનીટેરીયમના ફંડમાં રૂ૧૫, શેઠ લીમજીભાઈ માણે [illegible] ધળાપાંગળાઓની પરવરસીકરવાના ફંડમાં, બાઈ હીરાબાઈ લીમજીભાઈ પારખે રૂ૨૫ ગરીબ વીધવાએ [illegible] ના ફંડમાં, શેઠ મેરવાનજી દાદાભાઈ ચમારબાગવાળાએ રૂ૨૫ આંધળાં પાંગળાંઓની પરવરશી [illegible] રિબશાહ મનચેરજી ડુંગાજી કામટીવાળાએ રૂ૨૫ રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં અને ૮ [illegible] જુદા જુદા ખેશીઓએ પરચુતન ફંડોમાં આપયા હતા.

(ડ) મરહુમ બાઈ બચુબાઈ દોરાબજી ખંડાલેવાળા ત મરહુમ શેઠ બેજનજી નશરવાનજી ફરેંચમેનનાં વીધવાના પુણ માટે રૂ૪૭૭૧ આપયા તેમાં મરહુમે પોતાની પુંજીમાંથી કહાડી મુકેલા રૂ૪૦૦૦, મરહુમના ભાઈ નવરોજી દોરાબજી ખંડાલેવાલા રૂ૧૦૦, બાઈ બચુબાઈ નવરોજજી ખંડાલેવાળા રૂ૫૦, મરહુમના ભાઈ પેસતનજી રૂ૫૦, બાઈ મેહેરબાઈ પેસતનજી ખંડાલેવાળા રૂ૫૦, મરહુમના ભાઈ જમશેદજી રૂ૫૦, બાઇ ખરશેદબાઈ જમશેદજી ખંડાલેવાળા રૂ૫૦, બાઈ હીરાંબાઈ જીજીભાઈ તરેઝરીવાળા રૂ૫૦, શેઠ પાલનજી નશરવાનજી ફરેંચમેન રૂ૫૧, કરનલ એદલજી પાલનજી ફરેંચમેન રૂ૧૦૧, શેઠ દોરાબજી નવરોજી ખંડાલેવાળા રૂ૨૫, બાઈ પેરીન જીજીભાઈ તરેઝરીવાળા રૂ૨૫, બાઈ ગુલબાઈ સોરાબજી ફરેંચમેન રૂ૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ ભીખાજી પોસટવાળા રૂ૨૫, શેઠ પીરોજશાહ ડોશાભાઈ રાંદેરીયા તથા ભાઈઓ રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેશીઓએ મલી ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ઢ) મરહુમ શેઠ નવરોજી રતનજી રામલાના પુણ માટે રૂ૧૮૭૪ આપયા તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમના બાવા રતનજી રૂ૩૦૦, મરહુમના માતાજી જરબાઈની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમનાં મમાઈ ધનબાઈજી શાપુરજી શબાના રૂ૧૦૦, મરહુમના કરી લીધેલા પાળક તે ફુઈના છોકરાના છોકરા અરદેશરજી ધનજીભાઈ આદરાબમનના રૂ૧૨૫, મરહુમના મમાવા શાપુરજી ભીમજી શબાની પુંજીમાંથી રૂ૫૧, મરહુમના મામા એદલજી શાપુરજી શબાના રૂ૩૦૦, મરહુનાં માસી સુનાબાઈ આદરજી ટીપરી રૂ૨૫, મરહુમના માસી મેહેરબાઈ હોરમસજી ઇચ્છાપોરીઆ રૂ૨૫, મરહુમના માસી રૂપાંબાઈ રતનજી લાકડાવાળા રૂ૨૫, મરહુમની માસીના છોકરા હોરમસજી સોરાબજી તથા શાપુરજી સોરાબજી કુપર રૂ૨૫, શેઠ મંચેરજી ભીમજીભાઈ કરંજીઆ રૂ૩૦૦, શેઠ હીરજીભાઇ પાલનજી માસતર રૂ૨૫, મરહુમના ફુઈ કુવરબાઈ હોરમરજી આદરાબમનનાં રૂ૨૫, મરહુમના ફુવા હોરમસજી આદરજી આદરાબમનના રૂ૨૫, મરહુમના કાકા હોરમસજી જમશેદજી રામલાની પુંજીમાંથી રૂ૨૫, મરહુમના ધણીઆણી જરબાઈ રૂ૨૫, શેઠ નાદરશાહ સોરાબજી દારૂવાળા રૂ૨૫, બાઈ નવાજબાઈ મનચેરજી આદરાબમનના રૂ ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ણ) મરહુમ શેઠ દોરાબજી જમશેદજી ચીનાઈના પુણ માટે રૂ૨૪૦૩૨ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમના બહેશતનશીન મમાવા દીનશાહજી રૂ૨૫, મરહુમના બહેશતનશીન મમઈ હંબઈજી રૂ૨૫, મરહુમના બહેશતશીન મામા

દારાબજી રૂ૨૫, મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦૦, મરહુમના બાવા જમશેદજી રૂ૫૦૦૦, મરહુમના માતાજી રતનબાઈ રૂ૫૦૦૦, મરહુમના માશી દીનબાઈ દોશાભાઈ રૂ૫૧, ખા૦ બા૦ દીનશાહ દોશાભાઈ ગોરવાલા રૂ૩૦, બાઈ શીરીનબાઈ દીનશાહ રૂ૨૫, મરહુમના ભાઈ શોરાબજી રૂ૩૦૦, મરહુમના ભાઈ જેહાંગીરજી રૂ૨૦૧, મરહુમના ભાઈ રૂશતમજી રૂ૧૦૧, મરહુમના ભાઈ હોરમશજી રૂ૭૫, મરહુમના ભાઈ રતનજી રૂ૧૫૦, મરહુમના ભોજાઈ ગુલબાઈ શોહરાબજી રૂ૧૦૧, મરહુમના ભોજાઈ રતનબાઈ જેહાનગીરજી ૧૦૧, મરહુમના ભોજાઈ મેહેરબાઈ રૂશતમજી રૂ૫૧, મરહુમના ભોજાઈ મીથીબાઈ રતનજી રૂ૫૧, મરહુમના ભોજાઈ હીરાબાઈ હોરમશજી રૂ૫૧, શેઠ અરદેશર દોશાભાઈ મારકર રૂ૧૦૦, મરહુમના બેહેન ખરશેદબાઈ નાદરશાહ રૂ૨૦૧, મરહુમનાં બહેન આવાબાઈ અરદેશર મારકર રૂ૨૦૧, બાઈ શીરીનબાઈ રૂશતમજી મારકર રૂ૨૫, શેઠ તેહમુરસ અને એરચશાહ શોહરાબજી ચીનાઈ રૂ૪૦, શેઠ હોસંગ નાદરશાહ એદલજી દીનશાહ રૂ૨૫, શેઠ રૂસતમ નાદરશાહ ૨૫, શેઠ મીનોચેહર નાદરશાહ રૂ૨૫, શેઠ ફરેદુન નાદરશાહ એદલજી દીનશાહ રૂ૨૫, શેઠ દીનશાહ નાદરશાહ એદલજી રૂ૨૫, બાઈ બચુબાઈ નાદરશાહ એદલજી દીનશાહ રૂ૨૫, શેઠ દોશાભાઈ નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૧૦૧, શેઠ ફીરોઝશાહ નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૫૧, શેઠ ભીકાજી નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૫૧, મરહુમ શેઠ બમનજી નશરવાનજી ચીનાઈની પુંજીમાથી રૂ૫૧, શેઠ ખરશેદજી નશરવાનજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ બાપુજી એદલજી ચીનાઈ રૂ૧૦૧, બાઈ માણેકબાઈ બાપુજી ચીનાઈ રૂ૫૧, શેઠ દોરાબજી બાપુજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ પેસતનજી બાપુજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ નાદરશાહ બાપુજી ચીનાઈ રૂ૨૫, શેઠ શાપુરજી એદલજી ચીનાઈ રૂ૩૦૦, અને બાઈ સુનાબાઈ શાપુરજી ચીનાઈ રૂ૧૦૦ મલી રૂ૨૩૦૫૬ માંથી હૈદરાબાદની બાઈ માણેકબાઈ ચીનાઈની અગીઆરીમાં રૂ૨૭૬, તથા દોખમા આગલ એક શેડ બાંધવા પાછલ રૂ૨૦૦૦ ખરચવામાં આવશે ને બાકીના રૂપયામાંથી ગરીબ પારસીઓને રેહેવાને માટે ચાલી બાંધવામાં આવનાર છે. એ ઉપરાંત મરહુમ બિશા ગામમાં ગુજરયા તયાંના ગરીબ લોકોમાં ધોતયાં વહેંચવા રૂ૧૦૦, સાડીઓ વહેંચવા રૂ૧૦૦ તથા ખેરાતમાં રૂ૨૫ મલી રૂ૨૨૫ મરહુમની પુંજીમાંથી આપયા હતા. વળી મરનારના કરાંચી ખાતે થયલા ઉઠમના વખતે શેઠ એદલજી દીનશાહે રૂ૫૦૦ અને શેઠ નાદરશાહ એ. દીનશાહે રૂ૨૫૧ ભરીયા હતા.

(ત) મરહુમ બાઈ ખરશેદબાઈ માણેકજી કરંજીઆના પુણ માટે રૂ૧૫૬૮૨ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦૦૦, મરહુમના ભત્રીજા આ. પેસતનજી ભીખાજી કરંજીઆ અને કુટુંબ રૂ૫૦૦, મરહુમના છોકરા શેહેરીયારજી ભીખાજી કરંજીયા રૂ૫૧, મરહુમનાં [illegible] શેહેરીયારજી કરંજીયા રૂ૨૫, શેઠ બાપુજી શેહેરીયારજી કરંજીયા રૂ૨૫ મલી રૂ૧૫૬૦૧ કયા આપવા [illegible] વવામાં આવશે. મરહુમ શેઠ મનચેરજી સોરાબજી કરંજીઆના છોકરાઓએ રૂ૨૫ કરંજગામના રવાને [illegible] પુડવાના ફંડમાં, શેઠ માણેકજી જીવનજી માસતર તથા કરંજીયાએ રૂ૨૫ કરંજ ગામની અગીઆરીન[illegible] રૂપયા જુદા જુદા ખેશીઓએ પરચુતન ફંડોમાં આપયા હતા.

(થ) મરહુમ શેઠ પેસતનજી દારાજી મીરઝ[illegible]૮ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં ભાવનગરની જરથોસતી આરામઘાહમાં જુમીદાહ કરવામાં આવેલાં રવાનોમ[illegible] છે તેમની જગા ઓળખવા માટે મરનાર પોતાના ખરચે લાખંડની નાની મોટી ૭૫ રેલીંગ (જે કબર [illegible] તઇયાર કરતા હતા, જેમાની થોડીક અધુરી રહી છે, તે મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦૦ ના ખરચે તઇયાર કર[illegible] આવશે. એ ઉપરાંત મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૩૦૧, મરનારનાં ધણીઆણી આવાંબાઈ રૂ૧૦૧, મરનારનાં બેટી તેહમીના રૂ૧૦૧, મરનારના જમાઈ ડા૦ નવરોજી બીલીમોરીયા રૂ૧૦૧, મરનારના ભાઈઓ પારોશા તથા અરદેશર રૂ૨૦૧, શેઠ મરઝબાન બહેરામજી મરઝબાન રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરેલા મલી ૨૮૯૮ માંથી ભાવનગરની આરામઘાહ આગળ આસાએસ માટેનું બીસ્માર છપર છે તેને નવેસરથી બંધાવી મરનારની યાદગીરીમાં અંનજુમનને સોંપવામાં આવશે.

(દ) મરહુમ ડા૦ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમનાં પુણ માટે રૂ૨૯૨૦ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦, મરહુમનાં ધણીઆણી દીનબાઈ રૂ૫૦૦, મરહુમના ભાઈ ડા૦ એરચશાહ જમશેદજી હકીમ રૂ૨૫૦, બાઈ શીરીનબાઈ એરચશાહ ડાકટર રૂ૨૫૦, શેઠ રતનશા મેરવાનજી ડાકટર રૂ૧૦૦, બાઈ ડોસીબાઈ રૂસતમજી ચીનાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ રૂશતમજી બરજોરજી ચીનાઈની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમ શેઠ કેખશરૂ હોરમસજી પટેલની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦, મરહુમના બેટી તેહમીના રૂ૫૦, શેઠ અરદેશર એરચશાહ ડાકટર રૂ૫૦, બાઈ માણેકબાઈ એરચશાહ ડાકટર રૂ૫૦, બાઈ આવાંબાઈ એરચશાહ ડાકટર તથા ભત્રીજા જમાઈ શેઠ રૂસતમજી જમાજી કલેકટર રૂ૫૦, બાઈ ગુલબાઈ એરચશાહ ડાકટર તથા ભત્રીજા જમાઈ શેઠ હોરમસજી દોરાબજી ડાકટર રૂ૫૦, બાઈ ખરશેદબાઈ ફરામજી ઉધનાવાળા રૂ૨૫, બાઈ નવાજબાઈ તથા શેઠ જીવાજી પેસતનજી દામકેવાળા રૂ૨૫, ડા૦ ફરદુનજી જીવાજી દામકેવાળા રૂ૨૫, બાઈ હોમાય મેરવાનજી ડાકતર રૂ૨૫, શેઠ મરઝબાન મેરવાનજી ડાકટર રૂ૨૫, બાઈ બાનુબાઈ મંચેરશા ડાકટર રૂ૨૫, બાઈ મેહેરબાનુ પીરોજશાહ ગ્રાંટ રૂ૨૫, બાઈ આઈમાય પીરોજશાહ ગ્રાંટ રૂ૨૫, શેઠ માણેકજી પીરોજશાહ ગ્રાંટ રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયા આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ધ) મરહુમ શેઠ ખરશેદજી ધનજીશાહ અંકલેશરીયાના પુણ માટે રૂ૫૫૦૦ મરહુમની પુંજીમાંથી તથા જુદા જુદા ખેસીઓએ મલી જુદાં જુદાં ધરમખાતાંઓમાં આપયા હતા.

(ન) મરહુમ શેઠ અસપંદીયારજી દીનશાહ ખંબાતાના પુણ માટે રૂ૧૦૩૫૧ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૪૦૦૦, મરહુમના ધણીઆની મેરબાઈ રૂ૧૦૦૦, મરહુમના દીકરા એદલજી રૂ૨૦૦૦, મરહુમના દીકરા સોરાબજી રૂ૧૦૦૦, મરહુમના દીકરા અરદેશર રૂ૧૦૦૦, મરહુમના જમાઈ ગુસતાદજી માણેકજી રૂ૨૫૦, મરહુમના જમાઈ નશરવાનજી બેહરામજી લશકરી રૂ૧૫૦, મરહુમના જમાઈ કુવરજી કાવશજી દીનશાહ રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી બાઈજી રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી શીરીનબાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી ધનમાય રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરી દોશીબાઈ રૂ૧૦૦, મરહુમના દીકરીની દીકરી

તેહમીનાં બાપુજી બુચીયા રૂ૧૦૦, મરહુમના ભાઈ માણેકજી રૂ૧૦૦, મરહુમના ભાઈ દાદાભાઇ રૂ૧૦૦ અને એક મીત્ર રૂ૨૫ મલી કુલે રૂ૧૦૩૨૬ માં બીજા વધુ રૂપયા મરહુમના દીકરા એદલજી ઉમેરી લગભગ રૂ૧૨૦૦૦ ની ગરીબ જરથોસ્તીઓ માટે એક ચાલી કરાંચી ખાતે બંધાવવાનો વીચાર રાખે છે. એ ઉપરાંત ડા૦ બેરામજી બરજોરજી ભરૂચાએ રૂ૨૫ કરાંચીના શેઠ ન. રૂ. મેહતા હસતકનાં કલોધીગ ફંડમાં ભરીયા હતા.

(પ) મરહુમ શેઠ બેજનજી એદલજી ફુમસીયાના પુણ માટે રૂ૧૦૭૭ આપયા હતા, એ રૂપયા કયા આંપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ફ) મરહુમ શેઠ મનચેરજી જીવણજી દુબાશના પુણ માટે રૂ૨૨૩૨ આપયા તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૧, મરનારના ધણીઆણી મેહેરબાઈ રૂ૫૦૦, મરહુમના બાવા જીવનજી તથા સરવે ભાઇ બેનોએ રૂ૫૫૧, શેઠ જહાંગીરજી પીરોશા દુબાસ રૂ૧૦૧, શેઠ સોરાબજી પીરોશા દુબાસ રૂ૧૦૧, શેઠ બેરામજી પીરોશા દુબાસ રૂ૧૦૧, શેઠ નશરવાનજી પીરોશા દુબાસ રૂ૫૦, શેઠ દારાબશા પીરોશા દુબાસ રૂ૫૦, શેઠો મેરવાનજી તથા જમશેદજી રૂસતમજી બામબોટવાળા રૂ૫૧ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(બ) મરહુમ શેઠ ફીરોજશાહ કેરસાસપજી દાદાચાનજીના પુણ માટે રૂ૧૧૦૦૦ આપયા તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦૦, મરહુમના બાવા કેરશાસપજી રૂ૫૦૦ અને મરહુમના માતાજી જરબાઈ રૂ૫૦૦. ઉપલી રકમ કયાં આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ભ) મરહુમ બાઈ રતનબાઈ બમનજી પટેલના પુણ માટે રૂ૨૩૯૧ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પોતાની તથા મરહુમના ખાવીંદની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦૦ થાણાની દરેહમેહરના ત્રસ્ટીઓને આપવા કે એના વયાજમાંથી મરનારની તેમજ તેમના ખાવીંદ ખા૦ બા૦ બહમનજીની તથા દીકરા હોરમસજીની દર વરસ દહાડાની બાજની ક્રીયા કરાવવી, મરનારના ભાઈ સોરાબજી એદલજી વારડને રૂ૭૫, એમાંથી ખા૦ બા૦ બહમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસ્ત્રીઅન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૨૫ અને ડા૦ કેરાંવાળાના આસપીટલના ફંડમાં રૂ૫૦, મરનારની દીકરી બચુ માઈ મેરવાનજી વખારીયાએ રૂ૫૧ ખા૦ બા૦ બહમનજી પટેલને નામની [illegible] ધારેલી ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં, મરનારના દીકરી મેહેરબાઈ પીરોજશાહ કુવરજી ઉમરીગરે રૂ૫૦ [illegible] ફંડમાં, મરનારનાં દીકરીઓ આઈમાય તથા દીનબાઈ બહમનજી પટેલે રૂ૫૦ મુંબઈના રવાનોને [illegible] ના ફંડમાં, મરનારનાં નણંદ દીનબાઇ બેહેરામજી પટેલે રૂ૫૫ તથા મરનારનાં નણંદ ડોસીબાઈ શા [illegible] ૦ મળી રૂ૭૫ એમાંથી શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાના ફંડમાં રૂ૨૫, બાઈ શીરીનબાઈ કા [illegible] રૂ૨૫ અને અમદાવાદના ઢોરોનાં સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ૨૫, મરનારના દેર મરહુમ શેઠ અરદ [illegible] ની પુંજીમાંથી રૂ૨૫ થાણાની દરેહમેહેરના ફંડમાં, મરનારનાં બેન ખરશેદબાઈ ધનજીભાઇ વારડને રૂ૨૫ [illegible] બેહેરામના ફંડમાં, મરનારનાં બેન ધનબાઇજી કુંવરજી પાઉંવાળાએ રૂ૨૫ મુંબઈના રવાનોને અવ [illegible] ફંડમાં, મરનારના ભત્રીજા દીનશાજી શોરાબજી વારડન તથા ધણીઆણી બાઈ તેહમીનાએ રૂ૨૫ ગર [illegible] દાસરો આપવાના ફંડમા, મરનારના ભત્રીજી બચુબાઈ નાદરશાહ તારાપોરવાળાએ રૂ૨૫ ખા૦ બા૦ બહમનજી [illegible] યાદગારીના ફંડમાં, બાઇ ધનબાઈજી ખરશેદજી તારાચંદે રૂ૨૫ પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં, મરનારના જમાઇ પીરોજશાહ કુવરજી ઉમરીગરે રૂ૫૦ એમાંથી ખા૦ બા૦ બહમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૨૫ અને મુંબઈના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૨૫, મરનારના વેહવાઇ મરહુમ શેઠ કુવરજી એદલજી ઉમરીગર તથા વેહેવાણ મરહુમ બાઈ વીરબાઈજીની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦, એમાંથી ખા૦ બા૦ બમનજી પટેલની યાદગારીના ફંડમાં રૂ૫૦, ઉદવાડાની દરેહમેહેરના ફંડમાં રૂ૨૫, અને થાણાના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૨૫, મરહુમ શેઠો કુવરજી તથા બેહેરામજી તથા ખરશેદજી એદલજી ઉમરીગરને નામે રૂ૧૫૦ આપયા એમાંથી ખા૦ બા૦ બહમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૫૦, થાણાની દરેહમેહેરના ફંડમાં રૂ૫૦, મુંબઈના રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૨૫, અને ડા૦ પારખની આસપીટલના ફંડમાં રૂ૨૫, બાઇ ગુલબાઈ માણેકજી ડાકટરે રૂ૩૦ બે ફંડોમાં આપયા, શેઠ જમશેદજી રૂસતમજી ઉમરીગરે રૂ૩૦ ડા૦ કેરાંવાલાની આસપીટલના ફંડમાં, શેઠ અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગરે રૂ૨૫ ડા૦ માસીનાની આસપીટલના ફંડમાં, મરનારનાં વેવાણ બાઈ કુવરબાઇ કેખશરૂ આલપાઈવાળાએ રૂ૨૫ ખા૦ બા૦ બહમનજી પટેલને નામની બાંધવા ધારેલી ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં, અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ પરચુટન ફંડોમાં આપયા હતા.

(મ) મરહુમ બાઇ જરબાઇ દોરાબજી હોરમસજી કાંગાના પુણ માટે રૂ૨૧૫૫ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૧, મરહુમના દીકરા ખરશેદજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા માણેકજી રૂ૨૦૧, મરહુમના દીકરા નસરવાનજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા શોરાબજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા જાંગીરજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરા રૂસતમજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ પીરોજબાઈ ખરશેદજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ શીરીનબાઈ માણેકજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ બાઈજી નશરવાનજી રૂ૫૧, મરહુમના વહુ માણેકબાઈ શોરાબજી રૂ૧૦૧, મરહુમના દીકરી કુવરબાઈ ફરદુનજી વાચ્છા રૂ૫૧, મરહુમના દીકરી બચુબાઇ બેજનજી મોદી રૂ૫૧, મરહુમના દીકરી માણેકબાઈ બરજોરજી મરચંટ રૂ૫૧, મરહુમના જમાઈ ફરદુનજી દોરાબજી વાચ્છા રૂ૫૧, મરહુમના જમાઇ બેજનજી ફરદુનજી મોદી રૂ૫૧, મરહુમના જમાઈ બરજોરજી નાનાભાઈ મરચંટ રૂ૫૧, મરહુમના દીકરાના દીકરા દીનશાહ માણેકજી કાંગા રૂ૫૧, મરહુમના દીકરાના દીકરા હોરમજી ખરશેદજી કાંગા રૂ૨૫, મરહુના વહેવાઈ ડા૦ પેસતનજી ભીખાજી નરીમાન રૂ૫૧, મરહુમના વહેવાઈ નાનાભાઇ કાવશજી મરચંટ રૂ૫૧, મરહુમના ભાઈના દીકરા ડા૦ જાંગીરજી ખરશેદજી દાજી રૂ૫૦, મરહુમના ભાઈના દીકરા દીનશાહ ખરશેદજી દાજી રૂ૫૦, મરહુમના વહેવાઈ ડોશાભાઈ ભીખાજી કાંગા રૂ૨૫, મરહુમના વહેવાણ બચુબાઈ દોરાબજી વાચ્છા રૂ૨૫, મરહુમના વહેવાણ કુકી

બાઈ ફરદુનજી મોદી રૂ૨૫, મરહુમના વહેવાણુ જરબાઈ નવરોજી ખરાસ રૂ૨૫, મરહુમના નણુ મીઠીબાઈ પેસતનજી મરચંટ રૂ૨૫, મરહુમના ભાણેજ ડા૦ પીરોજશા ખરશેદજી કાંમા રૂ૨૫ અને મરહુમના ભાઈ બેજનજી હોરમસજી દાજી રૂ૧૦. ઉપલા કુલે રૂ૨૧૫૫ માંથી ઝોરાસ્ત્રીઅન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૨૧૦૦ આપયા કે એનું વયાજ ગરીબ જરથોસતીઓના ભાડામાં વાપરવું, બાકીના રૂ૫૫ જરથોસતી કોમના લાભ શાચવનારી મંડળી હસતકના કેળવણી ફંડમાં આપયા હતા.

(ચ) મરહુમ શેઠ અરદેશર દાદાભાઈ દાદીશેઠના પુણ્ માટે તેઓની પોતાની પુંજીમાંથી રૂ૧૪૦૦૦ ધરમ ખાતે આપયા, એમાંથી પોતાના ત્રસટીઓને રૂ૨૫૦૦ આપયા છે કે તેમાંથી શેઠ દાદીશેઠના આતશબેહેરામમાં યા દાદીશેઠની વાલકેશવરની વાડીમાં ફુવારા-કુવા અથવા અબાડા બંધાવી આપવા અને તયાં નહીં બને તો બીજી કોઈ જરૂરી જગયાએ કામ કરવું, રૂ૧૦૦૦ અનામત રાખી તેના વયાજમાંથી દહેસર ગામ કે જેના તેઓ માલેક હતા તયાંના ગરીબોને દર વરસે મરહુમની બાજ ઉપર વહેંચી આપવું, પાંજરાપોલના ત્રસટીઓને રૂ૫૦૦ આપવા કે એનું વયાજ નીભાવ ફંડમાં વાપરવું, મુંબઈના લેપર એસાલીયમના ત્રસટીઓને રૂ૫૦૦ આપવા કે એનું વયાજ નીભાવ ફંડમાં વાપરવું, પારસી પંચાયતના ત્રસટીઓને રૂ૫૦૦ આપવા કે એનું વયાજ આંધળાં પાંગળાંના ફંડમાં વાપરવું, એઓને નામનું દવાખાનુ કહાડવા રૂ૫૦૦ વાપરવા અને મરહુમના ત્રસટીઓએ રૂ૮૫૦૦ અનામત રાખી એના વયાજમાંથી દર વરસે જુદા જુદા ધરમ ખાતાંઓમાં મરહુમના ત્રસટીઓના ધયાનમાં આવે તે મુજબ મરહુમના પુણ્ માટે રકમો મોકલી આપવી.

(૨) મરહુમ શેઠ પીરોશાહ બરજોરજી શરાફના પુણ્ માટે રૂ૧૫૫૫ ધરમખાતે આપયા. તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૧, મરહુમનાં વીધવા જરબાઈ રૂ૧૦૧, મરહુમના સસરા જમશેદજી હોરમસજી બીલીમોરીઆ રૂ૫૧, મરહુમના શાલા અરદેશર જમશેદજી બીલીમોરીઆ રૂ૨૦૧, મરહુમના ભત્રીજા બરજોરજી અરદેશર બીલીમોરીયા રૂ૩૧, મરહુમના ભત્રીજા દોરાબ અરદેશર બીલીમોરીયા રૂ૩૧, મરહુમના ભત્રીજી શીરીનબાઈ અરદેશર બીલીમોરીયા રૂ૨૫, મરહુમના શાળા કાવસજી જમશેદજી બીલીમોરીયા રૂ૩૧, મરહુમના શાળા નવરોજી જમશેદજી અને બાઈ તેહમીના નવરોજી બીલીમોરીયા રૂ૨૫, મરહુમના શાળા બહમનશાહ જમશેદજી બીલીમોરીયા રૂ૨૫, મરહુમના શાળા પીરોજશાહ જમશેદજી બીલીમોરીયા રૂ૨૫, મરહુમના શાળા હોરમસજી જમશેદજી બીલી[illegible] રૂ૨૫, શેઠ દાદીબા હોરમસજી બીલીમોરીયા રૂ૩૧, શેઠ રતનજી મા. રતનાગર તથા કુટુંબ રૂ૨૫, શેઠ હોરમસજી [illegible]રીયા રૂ૧૦૧, બાઈ જીલુબાઈ કાવસજી બીલીમોરીયા રૂ૨૫, શેઠ પાહલનજી એદલજી પલમબર તથા [illegible] ભાઈ આદરજી બરજોરજી શરાફ રૂ૫૧, મરહુમના ભાઇના દીકરા નાદીરશાહ આદરજી શરાફ રૂ૫[illegible]બાઈ માણેકજી દારૂવાલા રૂ૨૫, મરહુમના બહેનના દીકરા રૂસતમજી માણેકજી દારૂવાળા રૂ૨૫ અને [illegible] ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલા રૂ૧૫૫૫ નીચે મુજબ આપયા હતા:—બાઈ શીરીનબાઈ કામા [illegible]પોરટ ત્રસટનો બોંડ એક રૂ૫૦૦ નો તેના વટાવ સાથે રૂ૫૨૩, શ્રી જરથોસતી મંડળનાં ફંડમાં [illegible]એક રૂ૫૦૦ નો તેનાં વટાવ સાથે રૂ૫૨૩, બીલીમોરાના જેનરલ ફંડમાં રૂ૧૦૪, ઓલપાડ તાલુકાન[illegible]નોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૧૦૧, મજગામની નવી અગીયારીનાં ફંડમાં રૂ૫૧, શેઠ બ[illegible] જેનરલ આસપીટલ ફંડમાં રૂ૫૧, પારસી એસોસીએશન ફંડમાં રૂ૫૧, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનર[illegible]નાં રૂ૫૧, ડા૦ માશીનાની આસપીટલનાં ફંડમાં રૂ૨૫, ડા૦ બહાદુરજી દેવલાલી સેનીટેરીયમનાં ફંડમાં રૂ૨૫, મુંબઈનાં રવાનોને અવલમંજલ પોહોંચાડવાનાં ફંડમાં રૂ૨૫ અને ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓનાં લગન કરી આપવાના ફંડમાં રૂ૨૫.

(લ) મરહુમ શેઠ ફરામજી નશરવાનજી ગેઆરાના પુણ્ માટે રૂ૨૭૪૧ ધરમખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજી માથી રૂ૨૦૦૦ આપયા; એ રૂપયા કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. મરહુમના વીધવા તથા છોકરાઓએ રૂ૨૦૧, મરહુમના માતાજી દોશીબાઈ રૂ૫૧, મરનારના ભાઈ રતનશા રૂ૧૦૧, મરહુમના ભાઇ પીરોશા રૂ૫૧, મરહુમના ભાઈ જાગીરશાહ રૂ૫૧, મરહુમના ભાઈ દીનસાજી રૂ૫૧, મરહુમના બેહન હોલામાએ તથા બનેવી જહાગીરજી હોરમજી કરનજીઆ રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેશીઓએ ભરેલા મલી રૂ૭૪૧ નીચે મુજબ આપયા હતા:—સુરતની પારસી ઓરફનેજમાં રૂ૨૦૪, સુરત નાનપુરા દેએ માસના ગંભારના નીભાવ ફંડમાં રૂ૧૦૧, નાનપુરાની ધરમશાળાની બાસતીઓ રીપેર કરવા માટે રૂ૨૫, નાનપુરાની ધરમશાળા રીપેર ફંડમાં રૂ૨૫, નાનપુરાના ગંભાર વાસણ કલઈ ફંડમા રૂ૩૦, નાનપુરા સકુલ જરથોસતી કેળવણી ફંડમાં રૂ૩૩, રવાનોને અવલમંજલ પહોચાડવાના ફંડમાં રૂ૨૫, નાનપુરા સચકનાર લવાજમ ફંડમાં રૂ૩૩, મરનારની બાજને દહાડે દર સાલ રૂ૨૦૧ ના વીયાજમાથી આતશબેહરામમાં માચી ચહડાવવા અને બાકીના રૂપયા પરચુટણ ફંડોમાં આપયા હતા.

(વ) મરહુમ ખાનબહાદુર અરદેશર એદલજી તાતાના પુણ્ માટે રૂ૭૪૮૩ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં પાછલા પોહોરના ઉઠમણા વખતે રૂ૬૩૮૨ ભરાયલા એમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦૦, તથા મરહુમના ધણીઆણી જરબાઈ રૂ૧૦૦૦ મલી કુલે રૂ૬૦૦૦ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે; મરહુમના પાલક જમશેદ કેકાઉશ તાતાએ રૂ૬૨ એમાંથી ગુજરાતના દુકાલ ફંડમાં રૂ૩૧ તથા સર જમશેદજી સકુલનાં ભોજન ફંડમાં રૂ૩૧, મરહુમના સસરા મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ રાનજીભાઈ કરંજીઆની પુંજીમાંથી રૂ૩૧ જરથોસતી આંધલાં પાંગલાંના ફંડમાં, મરહુમના સાલા હોરમસજી દાદાભાઈ કરંજીઆએ રૂ૧૦૧ પારસી જનરલ હોસપીટલ ફંડમાં, શેઠ નવરોજી દોરાબજી કરંજીઆએ રૂ૩૧ ગુજરાતના દુકાળ ફંડમાં અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ પરચુટણ ફંડોમાં આપયા હતા. એ ઉપરાંત મરહુમના પાછલી રાતના ઉઠમણામાં રૂ૧૧૦૧ આપયા તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૭૦૧, મરહુમના ધણીઆણી જરબાઈ રૂ૩૦૧, મરહુમના પાલક જમશેદ મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૧ અને એવણે પોતે રૂ૧૦ મલી રૂ૧૦૬૩ કયાં આપવા તે પાછળથી જણાવવામાં આવશે. જયારે બાકીના રૂ૩૮ જુદા જુદા ખેસીઓએ પરચુટણ ફંડોમાં આપયા હતા.

(શ) મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ જમશેદજી કાવશજી કામાના પુણ્ માટે રૂ૧૬૬૫ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં મરહુમના બાવા મનચેરજી પેસતનજી ધડીઆળી રૂ૧૦૦, ખાવીંદ જમશેદજી રૂ૧૦૧, મરહુમની પુંજીમાંથી ખાવીંદ

જમશેદજીએ રૂ૧૦૧, મરહુમના મમાઇ જરબાઈ દારાશાહ રીપોરટર રૂ૧૦૦૦, મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦, શેઠ નવરોજી દારાશાહ રીપોરટર રૂ૫૦, શેઠ અરદેશર પેસતનજી ઘડીયાળી તથા ધણીયાણી બાઈ રતનબાઈ રૂ૫૦, શેઠ કેખશરૂ મનચેરજી ઘડીયાળી રૂ૨૫, બાઈ મેરબાઇ મનચેરજી ઘડીયાળી રૂ૨૫, શેઠ ખરશેદજી કાવસજી કામા તથા ધણીઆણી બાઈ પુતલીબાઈ રૂ૨૫, શેઠ અરદેશર કાવસજી કામા રૂ૨૫, બાઈ ધનબાઈજી શાપુરજી સપેનસર રૂ૨૫, શેઠ રૂસતમજી અરદેશર સપેનસર રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલા કુલે રૂ૧૬૬૫ માંથી રૂ૧૦૦૧ નો ૪ ટકાનો બોનડ ત્રસટીઓને આપવો કે એના વયાજમાંથી દર વરસે એક લાચાર બાઈને સુવાવડખાનાનો આશરો આપવો, પંચાયતના ત્રસટીઓને રૂ૫૦૦ ની નોટ આપવી કે એવું વયાજ ગરીબ છોકરીઓને પરણાવવાના ફંડમાં વાપરવું, દેવલાલી બહાદુરજી સેનીટેરીઅમના ફંડમાં રૂ૨૫, સર જમશેદજીની સકુલનાં ભોજન ફંડમાં રૂ૨૫, સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ૨૫, આંધળ લુલાની પરવરશી કરવાના ફંડમાં રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા પરચુટણ ફંડોમાં. આપયા હતા.

(ષ) મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇ નવરોજી મોદીના પુણ માટે રૂ૧૬૨૬ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦, મરહુમનાં ધણીઆણી વીરબાઇજી રૂ૧૦૦, મરહુમનાં સસરા મરહુમ શેઠ રતનજી જમશેદજી જસાવાલાનાં કુટુંબે રૂ૧૫૦, મરહુમનાં પીતાજી મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી મોદી તથા મરહુમ માતાજી નવાજબાઈ તરફથી રૂ૧૨૫, મરહુમનાં ભાઇ મરહુમ શેઠ જાંગીરજી દાદાભાઈ મોદીની પુંજીમાંથી રૂ૭૫, મરહુમનાં ભાઈ પીરોશાહ તથા ભોજાઇ માણેકબાઈ રૂ૧૨૫, મરહુમનાં ભાઇ ડા૦ અરદેશર તથા ભોજાઈ બચુબાઈ રૂ૭૫, મરહુમનાં બેહનો સુનાબાઈ, માણેકબાઇ, આઇમાય પીરોજબાઇ, ભીખાઇજી અને ગુલબાઈ દરેક રૂ૩૫ લેખે રૂ૨૧૦, મરહુમનાં બનેવી અરદેશર મનચેરજી મોદી રૂ૩૫, મરહુમનાં બનેવી શાવકશા જમશેદજી ચોકશી રૂ૩૫, મરહુમનાં બનેવી દીનસાજી રતનજી કોટવાલ રૂ૩૫, મરહુમનાં સાઢુ પીરોશા શેરાબજી.ગજદર તથા ધણીઆણી બાઈ હીરાંબાઈ રૂ૩૫, શેઠ દોરાબજી કાવસજી જસાવાલા રૂ૨૫ અને શેઠ દોરાબજી બમનજી મોદી તથા ધણીઆણી બાઇ ભીખાઇજી રૂ૧૦૧. ઉપલી રકમ કયા આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(સ) મરહુમ બાઇ જરબાઇ દારાશાહ દોરાબજી રીપોરટરના પુણ માટે રૂ૧૬૩૦ ધરમ ખાતે આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦, મરહુમના ખાવીંદ મરહુમ શેઠ દારાશાહની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૦, દીકરા નવરોજી રૂ૫૦૦, દોતરી બાઇ મેરબાઈ મનચેરજી ઘડીઆળી રૂ૧૦૦, દોતરી મરહુમ બાઈ ... જમશેદજી કામાની પુંજીમાંથી રૂ૫૦, શેઠ કેખશરૂ મનચેરજી ઘડીઆળી રૂ૫૦, શેઠ ખરશેદજી રૂસતમ... ઈ તેમીના ખરશેદજી મોદી રૂ૫૦, બાઈ શેહેરબાનુ ખરશેદજી મોદી રૂ૫૦, બાઈ ગુલબાઈ નવરોજી ... ીર ખરશેદજી ઘડીયાળી રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલા ... ારસી પંચાયતના ત્રસટીઓને રૂ૫૦૦ ની નોટ આપવી કે શેઠ બમનજી પીટીટ પારસી જનરલ ... ાજ ચાલુ ખરચમાં વાપરવું, પંચાયતના ત્રસટીઓને રૂ૫૦૦ ની નોટ આપવી કે એવું વયાજ ... ધંધે લગાડવાના ફંડમાં વાપરવું, ઝોરાસ્ટ્રીયન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૫૦૦ આપવા કે એના શેર ... લાચાર જરથોસતીઓના ભાડામા મદદ કરવા વાપરવું, અને બાકીના રૂપયા પરચુતન ફંડોમાં ...

(હ) મરહુમ શેઠ બમનજી એદલજી કાસીન... ાટે રૂ૨૩૩૩૪ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦૦૦, ધણીઆણી બાઈ મેહેરબાઈ રૂ૧૦૦૧, દીકરા ... ભાઈ રૂ૫૦૧, વહુ બાઈ આવાંબાઈ મેહેરજીભાઇ રૂ૨૫૧, દીકરા ઉકરજી રૂ૫૦૧, વહુ બાઈ તેહેમીના ઉકરજી રૂ૨૫૧, દીકરી બચુબાઇ બમનજી કાશીનાથ રૂ૫૦૧, દીકરા મેરવાનજી રૂ૫૦૧, મરહુમના દીકરા મેહેરજીભાઈના છોકરાઓ એદલજી તથા બેહેરામજી તથા છોકરીઓ ધનમાય તથા ગુલબાઈ રૂ૨૦૪, શેઠ ઉકરજીના છોકરાઓ નશરવાનજી, ખરશેદજી તથા રૂસતમજી તથા છોકરી હોરમજબાઈ રૂ૨૦૪, શેઠ જીવાજી દીનશાહજી ગાંધી તથા ધણીઆણી આઈમાય રૂ૫૦૦, વેવાઈ શેઠ બમનજી સોરાબજી જમશેદજી જીજીભાઇ રૂ૨૫૦, વેહેવાન બાઇ ગુલબાઈ ખરશેદજી બાટલીવાળા રૂ૫૧ મલી જુમલે રૂ૧૯૭૧૬ કયા આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે. એરવદ દોરાબજી એદલજી જમસીનાએ રૂ૧૦૨ એમાંથી શેઠ ન. મા. પીટીટવાંલા દીવાનશાળાના ફંડમાં રૂ૫૧ અને એરવદ દોરાબજીની પોતાની દરેમેહેરના બાજ જશનના ફંડમાં રૂ૫૧. મરહુમના પાછલી રાતના થયલા ઉઠમણામાં રૂ૩૫૧૬ આપયા તેમાં મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૨૦૦૧, ધણીઆણી બાઈ મેહેરબાઈ રૂ૫૦૧, દીકરા મેહેરજીભાઇ રૂ૧૦૧, વહુ બાઈ આવાંબાઈ મેહેરજીભાઇ રૂ૧૦૧, દીકરા ઉકરજી રૂ૧૦૧, વહુ બાઈ તેહેમીના ઉકરજી રૂ૧૦૧, દીકરી બચુબાઈ બમનજી કાશીનાથ રૂ૧૦૧, દીકરા મેરવાનજી રૂ૧૦૧, દીકરા મેહેરજીભાઈના છોકરાઓ એદલજી તથા બેહેરામજી તથા દીકરીઓ ધનમાય તથા ગુલબાઈ રૂ૨૦૪, દીકરા ઉકરજીના છોકરાઓ નશરવાનજી, ખરશેદજી તથા રૂસતમજી તથા છોકરી હોરમજબાઈ રૂ૨૦૪ મલી જુમલે રૂ૩૫૧૬ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ળ) મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ નાનાભાઈ કાકાના પુણ માટે રૂ૨૫૬૨ આપયા, તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦, મરહુમના ખાવીંદ નાનાભાઈ રૂ૫૦, બેટી ધનમાય નાનાભાઇ કાકા રૂ૨૫૦, ભાઇ રૂસતમજી નાનાભાઈ બાઈસ રૂ૫૦૦, ભાઈ નશરવાનજી નાનાભાઈ બાઈસ રૂ૫૦૦, બાઈ આઇમાય નશરવાનજી બાઈસ રૂ૧૫૦, શેઠ નાનાભાઈ ફરામજી બાઈસ રૂ૨૫૦, બાઈ હીરાંબાઇ માણેકજી મોદીના છોકરાઓ રૂ૫૦, શેઠ એદલજી દાદાભાઈ નાનજીવારા તથા છોકરાઓ રૂ૫૦, બાઈ ધનબાઈજી જમશેદજી બાઈસ રૂ૨૫, શેઠ દીનશાજી કાવસજી દારૂવાળા રૂ૫૧, બાઇ શીરીનબાઈ પેસતનજી બાઈસ રૂ૫૦, બાઈ કુવરબાઈ પેસતનજી બાઈસ તથા બાઈ તેહમીના ખરશેદજી બાઈસ રૂ૨૫, શેઠ ખરશેદજી કાવસજી મોદી રૂ૨૫, બાઈ માણેકબાઇ કેખશરૂ પંથકી રૂ૨૫. અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદા ખેસીઓએ ભરીયા હતા. ઉપલી રકમ કયા આપવી તે હવે પછી જણાવવામાં આવશે.

(ક્ષ) મરહુમ બાઈ આઈમાય તે ડા૦ માણેકશા વલસાડાનાં ધણીઆણીના પુણ માટે રૂ૧૦૭૦૦ ધરમખાતે આપયા તેમાં મરનારનાં બાવા ફકીરજી તથા માતાજી પીરોજબાઈએ મઝગામમાં સરઅવસરે વાપરવા મકાન બાંધી આપવા

રૂ૧૦૦૦૦, મરનારના બાવા ફકીરજી, માતાજી પીરોજબાઈ તથા આઈડ માણેકશાહે ડા૦ પારખની હોસપીટલમાં રૂ૩૦૦, રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાનાં ફંડમાં રૂ૨૫, પારસી જેનરલ હોસપીટલમાં રૂ૨૫, ફીવર આસપીટલમાં રૂ૨૫, ગરીબ વીધવાઓને આસરો આપવાના ફંડમાં રૂ૨૫, પારસી દીવાનાઓના ફંડમાં રૂ૨૫, ગરીબ જરથોસતીઓને મદદ કરવાનાં ફંડમાં રૂ૨૫, સર જમશેદજી સકુલના ભોજન ફંડમાં રૂ૩૫, આંધળાં આંગળાંઓની પરવરસીના ફંડમાં રૂ૧૫, અને મઝગામની અંજુમનની દરેહમહેરનાં ફંડમાં રૂ૨૦૦.

(૩) મરહુમ બાઈ પીરોજબાઈ શાપાજી દાવરના પુણ્ય માટે રૂ૨૪૧૬ આપયા હતા, તેમાં મરનારના અમદાવાદ ખાતે થયલાં ઉઠમણા વખતે કુલે રૂ૨૨૯૩ નીચે મુજબ ભરયા હતા:—મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૨૫૧, મરનારના ધણી શાપાજી રૂ૨૫૧, મરનારના સસરા કાવશાજી દોસાભાઇ દાવર રૂ૫૧, મરનારના સાસુ દીનબાઈ રૂ૫૧, મરનારના બાવાજી સરદાર બમનજી અરદેશર દલાલ રૂ૫૦૧, મરનારના માયજી નવાજબાઈ રૂ૫૦૧, મરનારના ભાઈઓ ફરામરોઝ, દીનશાજી તથા બરજોરજી રૂ૧૦૧, મરનારના બહેન કુંવરબાઈ રૂસતમજી ખંબાતા રૂ૫૧, બનેવી રૂસતમજી બમનજી ખંબાતા રૂ૫૧, ભાણેજ ગુલાંમાય રૂસતમજી રૂ૨૫, મરનારના કાકા સરજન કરનલ ખરશેદજી તથા કાકીજી નવાજબાઈ રૂ૧૦૦, મરનારના કાકા કુંવરજી રૂ૨૫, મરનારના કાકીજી ડોસીબાઈ રૂ૨૫, મરનારના મમાઈ સુનાબાઇ રૂ૫૧, માસી આવાંબાઈ ડોસાભાઈ ગાંધી રૂ૨૫, મરનારના મામા બહેરામશાહ દીનશાજી દલાલ રૂ૨૫, મામા ડાકટર રતનશાહ રૂ૨૫, શેઠ જમશેદજી રૂસતમજી ઉમરીગર રૂ૩૦, શેઠ કુંવરજી એદલજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર રૂ૨૫ અને બાકીના રૂપયા જુદા જુદાં બેસીઓએ ભરીયા હતા; એ ઉપરાંત ભરૂચ ખાતે થયલાં ઉઠમનામાં મરનારના ફુઈ માણેકબાઈ રતનજી દલાલ રૂ૨૫, ફુઈ ડોસીબાઈ બમનજી ખંબાતા રૂ૨૫, તથા બીજા બેસીઓએ ભરેલા મલી રૂ૧૨૩ ભરાયા હતા. ઉપલા રૂ૨૪૧૬ નીચે મુજબ આપયા હતા:—પુણાની સરદાર નોશીરવાન દસતુર છોકરાઓની સકુલમાં રૂ૧૦૦૧ આપયા કે એના વયાજ માંથી સકોલરશીપ આપવી, ભરૂચની પારસી પંચાયતને રૂ૧૦૦૧ આપયા કે એના વયાજમાંથી હવે પછી દર વરસે મુકતાદ માંડવા અને મરનારની બાજ કરાવવી, બાકીના રૂ૪૧૪ અમદાવાદના રવાનોને અવલમંજલ પોહુચાડવાના ફંડમાં આપયા હતા.

(A) મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરોજજી દા[illegible]ના પુણ માટે રૂ૨૬૭૧૦ આપયા, તેમાં મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૧૫૦૦૦, મરનારનાં ધણીઆણી આવાંબાઈ ઉરફે [illegible]રેખડા બેટા કાવસજી રૂ૨૦૦૦, બેટા દાંતનાં ડાકટર હોરમસજી રૂ૪૫૦૦, બેટી ડોસીબાઈ પીરોજશાહ [illegible] શાહ દીનશાહ દાવર રૂ૫૦૧, બેટી શીરીનબાઈ માણેકજી દારૂવાળા તથા જમાઈ જહાંબક્ષ પીરોજ[illegible]બાઈ કુવરબાઈ કાવસજી દારૂવાળા તથા બેટી નવાજબાઈ કાવસજી દારૂવાળા રૂ૫૦૧, વહુ બાઈ [illegible]કજી રૂ૫૩૦ મલી કુલે રૂ૨૫૫૩૩ ભરાયા હતા, એમાંથી રૂ૨૪૦૦૦ મરહુમના વહીવટદારોએ પોતા[illegible] કેવી રીતે ઉપયોગ કરવો તે વીશે તેઓને જેમ વાજબી લાગશે તેમ તેની વયવસથા કરશે" એમ [illegible]યું હતું; જયારે બાકીના રૂ૧૫૩૩ નીચલા ફંડોમા આપયા હતા:—મુંબઇના આંધળા પાગલા તથા [illegible]ની પરવરસી કરવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, મુંબઇ તથા દેશાવરોની જરથોસતી જંદ અવસતાની નીશાળોના ફં[illegible]સતી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમા રૂ૧૦૦, મુકતાદને ટાંકણે દેશાવરોના ગરીબ જરથોસતીઓ[illegible] આપવાના ફંડમાં રૂ૫૦, દોખમાઓવાળા ડુંગરપરનાં સગદીમાં ભણતર ચાલુ રાખવાના ફંડમાં રૂ૨૫. મુંબઇના તંગદસત હાલતમાં આવેલા જરથોસતીઓને આશરો આપવાના ફંડમાં રૂ૨૫, મુંબઇના લાચાર જરથોસતીઓ ગુજરે તેઓને અવલમંજલ પહોંચાડવાના તથા દીન ચારનો ખરચ કરવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, દેશાવરોના પારસીઓ માટેના દુકાળ ફંડમાં રૂ૫૦, ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓને પરણાવી આપવાના ફંડમાં રૂ૫૦, મુંબઇના ગરીબ જરથોસતીઓને મોંઘવારીમાં અનાજ સસતે આપવાના ફંડમાં રૂ૨૫, મુંબઇના લાચાર જરથોસતીઓને મુફત અનાજ આપવાના ફંડમાં રૂ૨૫, પારસી જનરલ આસપીટલ ફંડમાં રૂ૭૫, પલેગ આસપીટલ ફંડમાં રૂ૨૫, પારસી સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ૨૫, નવસારીના જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાનો ફંડમાં રૂ૫૦, કસબે રાંદેરને મળતાં સાત ગામો ગોદાવરાના જરથોસતી રવાનોને અવલમંજલ પહોંચાડવાના ફંડમાં રૂ૫૦, ગરીબ ઈરાનીઓની પરવરસીના ફંડમાં રૂ૫૧, રવાનોનાં નામ લેવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, મુકતાદ માંડવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, દુકાળ ફંડમાં રૂ૫૦, પારસી ઓરફનેજમાં રૂ૫૦, ઝોરાસ્ત્રીઅન બીલડીંગ ફંડમાં રૂ૫૦, ડા૦ માસીનાની ઓસપીતાલમાં રૂ૧૦૦, દાદીશેઠના આતશબેહેરામમાં કાઠી બાળવા માટે રૂ૨૫, સર જમશેદજી સકુલના ભોજન ફંડમાં રૂ૬૧, પંચાએત હસતકના દીવાનશાળાના ફંડમાં રૂ૫૦, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાના ફંડમાં રૂ૫૦ અને બાકીના રૂ૪૬, પરચુટણ ફંડોમાં આપયા; મરનારની દીકરી રતનબાઈ મેરવાનજી મીસતરી તથા જમાઈ મેરવાનજી એદલજી મીસ્ત્રીએ રૂ૫૨૧ ભરીયા, જે નીચલા ફંડોમાં આપયા હતા:—પારસી જનરલ હાસપીટલ ફંડમાં રૂ૩૯, શેઠ ન. મા. પીટીટવાળા દીવાનશાળાનાં ફંડમાં રૂ૭૫, પારસી પંચાયતના દીવાનશાળાનાં ફંડમાં રૂ૬૫, સર જમશેદજી સકુલના ભોજન ફંડમાં રૂ૭૧ અને બાકીના રૂપયા પરચુટણ ફંડોમાં; મરહુમના વહેવાઈ રૂસતમજી બેજનજી કાપડયા તથા ધણીઆણી રૂપાંબાઈએ રૂ૧૫૧ લાચાર ગરીબ જરથોસતીઓની પરવરસી કરવાના ફંડમાં, મરહુમના મરનાર બેહેન સુનાબાઈ રૂસતમજી દારૂવાળાના છોકરાઓએ રૂ૩૧ ડા૦ કેશવાલા આસપીટલમાં, મરહુમના મરનાર બેહેન ધનબાઈ નવરોજજી દારૂવાળાના છોકરાઓએ રૂ૩૧, શેઠ ન. મા. પીટીટવાલા દીવાનાઓના ફંડમાં, શેઠ શાપુરજી હોરમસજી દારૂવાળાએ રૂ૨૫ ડા૦ માસીના આસપીટલના ફંડમાં, અને જુદા જુદા બેસીઓએ રૂ૧૧૮ પરચુટણ ફંડોમાં આપયા; એ ઉપરાંત મરહુમના પાછલી રાતના થયલા ઉઠમણાંમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૩૦૦ નવસારીના ગરીબ પારસીઓને અનાજ વહેંચવા આપયા હતા.

(B) મરહુમ શેઠ ડોસાભાઈ મેરવાનજી શરાફના પુણ માટે રૂ૧૬૯૫ ધરમખાતે આપયા તેમાં મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૧, મરહુમનાં ધણીઆણી શીરીનબાઈ રૂ૨૦૧, મરનારના માતાજી સુનાબાઈ રૂ૧૦૧, મરનારના બેન ધનબાઈજી શાપુરજી સુનાવાળા રૂ૧૦૧, મરનારના ભાઇ શાપુરજી પીરોજશાહ સુનાવાળા રૂ૫૧, બાઈ મેહેરબાઈ જહાંગીરજી

થરાફ રૂ૨૫, શેઠ જહાંગીરજી અરદેશર શરીફ રૂ૨૫, બાઈ માણેકબાઈ પહોંચાજી બાટલીબોઈ રૂ૨૫, બાઈ ગુલબાઈ ખર શેદજી ખાનસાહેબ રૂ૨૫, બાઈ જરબાઈ જમશેદજી કેબીનેટમેકર, રૂ૨૫, શેઠ નવરોજી જમશેદજી કેબીનેટમેકર રૂ૨૫, બાઈ આઈમાય નવરોજી કેબીનેટમેકર રૂ૨૫, શેઠ શાવકશાહ જમશેદજી કેબીનેટમેકર રૂ૨૫, શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી કેબીનેટ મેકર રૂ૨૫, અને શેઠ રૂસતમજી મનચેરજી કુબોરા રૂ૨૫, ઉપલા રૂ૧૬૯૫ નીચે મુજબ આપયા હતા:—પેશાવરના ફર. વરદીયાનના ફંડમાં રૂ૨૫, ડાકટર માસીના હોસપીટલમાં રૂ૨૦૦, બમનજી પીટીટ જનરલ હોસપીટાલમા રૂ૨૦૦, શેઠ ન. મા પીટીટવાળા દીવાના જરથોસતીઓના ફંડમાં રૂ૧૦૦, ગરીબ જરથોસતી છોકરીઓને પરણાવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, બાઈ શીરીનબાઈ કામાના કૅનવૅલેસંટ હોમમા રૂ૧૦૦, અને જમશેદના ગરીબોના ફંડમાં રૂ૧૦૦, બાઈ બાઈજી જશાવાળા હસ. તકના ગરીબ જરથોસતી બાઈઓને મદદ કરવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦, શેઠ સોડાવોટરવાળાની અગીઆરીના ફંડમાં રૂ૧૦૦, કરાંચીના ફરવરદીયાનના ફંડમાં રૂ૧૦૦, ખેતવાડી અંજુમનના બાજ જશન ફંડમાં રૂ૧૦૦, ગંદેવીના જરથોસ- તીઓને સર અવસરના ખરચના ફંડમાં રૂ૧૦૦, કરાંચીની વીરબાઈજી સકુલમાં રૂ૫૦, વીકટોરીયા મેમોરીયલ અંધશાળામાં રૂ૪૫, પુનાની કદમી શેહેનશાહી અગીયારીનાં ફંડમાં રૂ૫૦ અને પુનાના ગરીબ વીદયારથીઓના ફંડમાં રૂ૨૫.

(O) મરહુમ બાઈ આવાંબાઇ રતનશા દાદાભાઈ ઈજનેરનાં પુણ માટે રૂ૩૭૦૯ આપયા તેમાં મરનારની પુંજીમાંથી રૂ૧૦૦૦, મરનારના માતાજી હીરાંબાઈ તથા ભાઈ શાપુરજી સોરાબજી રૂ૫૦૦, મરનારના બેટા હોર- મસજી તથા વહુ શીરીનબાઈ રૂ૩૫૧, મરનારના બેટા જહાંગીરજી રૂ૨૫૧, બાઈ નવાજબાઈ સોરાબજી ઈજનેર રૂ૫૧, મરનારના દીકરી ધનબાઈ કુપર તથા જમાઈ બરજોરજી કુપર રૂ૫૦૦, મરનારના દીકરી માણેકબાઈ તથા જમાઈ નવરોજજી રૂ૫૦૦, શેઠ મેરવાનજી દાદાભાઈ મીસતરી રૂ૫૧, શેઠ ભીખાજી દાદાભાઈ મીસતરી રૂ૫૧, મરનારના દીકરી મરહુમ બાઈ તેહેમીના કે. એદનવાલા તથા જમાઈ કેખશરૂ રતનજી એદનવાળા રૂ૨૦૧, મરનારના વેવાન બાઇ કુવરબાઈ રતનજી એદ- નવાળા રૂ૧૦૧ અને બાઈ આંઈમાય રૂસંતમજી દે. એદનવાળા રૂ૫૧, મળી કુલ્લે રૂ૩૬૦૮ કયાં આપવા તે હવે પછી જણાવવામાં આવસે. શેઠ ખરશેદજી દાદાભાઇ ઈજનેરે રૂ૧૦૧ અંજુમનનાં આતશબેહેરામના બાજ જશન ફંડમાં આપયા હતા.

ખુ[illegible]ના.

કલકતાની નવી અગીઆ[illegible]નો પાયો નાંખવાની કીરયા—ગયા ગાથા પાંચમાને દીને પાછલી રાતન[illegible]ન કલકતાની શેઠ બનાજીની દરેમેહેરમાં થયું હતું—ચાશની કરી બધાઓ એક [illegible]ાલની મુબારકબાદી આપવા મંડી ગયા હતા. તે પછી નવાં શાલની શહવારનાં [illegible] મેહતા શાહેબની દરેમેહેરમાં જશન થયું હતું. તે વેલાએ હેવું જણાવવામાં આવયુ[illegible]૪ દીને અતરેનાં શેહેનશાહી જરથોસતીઓને માટે નવી બંધાનાર દરેમેહરની પેહલી કોડારી મારવાનું મુહુરત મેટકાફ સ્ટ્રીટમાં થશે ત્યાં બધા શાહેબોએ પધારવું—તે મુજબ શાડાદશ વાગે ખુજેરગ બાઈજી શાહેબ ખુરશેદબાઇ ધનજીભાઇ મેહતા તે શેઠ રૂશતમજી મેહતાનાં માતાજીનાં બખતાવર હાથે કોડારી મરાઇ હતી. એ પછી એ મકાંનનો પાયો નાંખવાની કીરયા કરવાએ ચાર દાહાડા રહીનેયાને રોજ ૫મો માહા ૧લો સને ૧૨૮૧ યજદેજરદી—તા૦ ૧૭ મી શપટેમબર ૧૯૧૧ ને દીને શહવારના શાડા નવ કલાકે કલકતાના જરથોસતીઓનો મેલાવડો એ મકાન બંધાવાની જગોપર શેઠ રૂશતમજી ધનજીભાઇ મેહતાનાં ઈજનથી મલ્યો હતો. પાયો નાખવાની કીરયા મરહુમ શેઠ ધનજીભાઈ મેહતાનાં વીધવાને હાથે કરાવામાં આવી હતી. મીજાલશનો ફ્રોટોગ્રાફ પાડી લીધો હતો. બીજા ગ્રહસ્થોએબી પાયામાં થોડો થોડો ચુનો મતોરૂ નાખયું હતું. તે પછી બુજરોગ શેઠ ફરામજી નવરોજીએ તથા બીજાઓએ પ્રશંગને અનુસરતું વીવેચન કીધું હતું અને એ કામમાં મદદ કરનારાઓનો ઉપકાર માનવામાં આવેઓ હતો. છેલે મેહેતા દરેમેહરના પંથકી એરવદ બરજોરજી મેહરજીએ એને લગતી વાએજ કીધા પછે મેલાવડો વીશરજન થયો હતો.

વલસાડ ખાતેનું ધરમનું મકાન—બાઇ સુનાબાઇ તે શેઠ જાહાંગીરજી ફરામજી ભમગરાના ધણીઆણીએ વલસાડના દોખમાં આગળની જગા પર બહારના રવાનોને લાવી સચકવા વગેરેની ધરમી કીયા કરવા માટે આસરે રૂ૨૦૦૦ને ખરચે બંધાવી આપેલું મકાન જશન કરી ખુલલું મેલવાની કીવા રોજ ૧૫મો માહા ૧લો શેનશાહી, માહા રજ્જે કદમીને દીને કરવામાં આવી હતી. શેઠ જાહાંગીરજી ભમગરાએ અંજુમન પત્ર વાંચતા જણાવ્યું હતું કે આરામગાહ આગળ જવાના શેઠ શાપુરજી ચોડયા તથા બાઈ મેહરબાઇ રોડ[illegible] કે પાઉન્ડમાંની જગા કાંઇ પણ કીંમત લેવા વગર શાપુરજી ચોદયા તથા મેહરબાઇ ફંડનાં

ટ્રસટીઓએ આપવાથી તે પર આ મકાન હમારા મરહુમ બેટા કેખુશરૂના પુણ માટે બંધાવી રવાનની શાથે આવનારાઓના ઉતારાની ગોઠવણ કરી વાપડવા જોઇતાં સરવે વાસણ વગેરે સાથ વલસાડની અંજુમનના ટ્રસટીઓને સવાધીન કરીએ છીએ તેમજ એ મકાનમાં ચેરાગ કરવા દર વરસે રૂ૧૮ ટ્રસટીઓને આપતા રહીશું અથવા તો રૂ૫૦૦ નું બોનડ આપીશું તેના વયાજમાંથી ચેરાગ કરાવતા રહેશો. એ પછી શેઠ રૂસતમજી ધનજીભાઇ માસતરે બાઇ સુનાબાઇની તથા શેઠ જાહાંગીરજીની સખાવત માટે ઉપકાર માની એ મકાન ટ્રસટીઓ હસતક રાખી તેની મરામત વગેરેનો ખરચ કરવા કબુલયું હતું. સેવટે શેઠ જાહાંગીરજીએ શેઠ ધનજીશાહ કાવશજી ધનબુરાને તથા શેઠ રૂસતમજી માસતરને અકેકી શીયાલ ઓઢાડી હતી.

અમદાવાદની હાસપીટલ તથા સુવાવડખાનાનો પાયો નાંખવાની કીરયા—અમદાવાદના જાણીતા શેહેરી ઓનરેબલ ખા૦ બા૦ નવરોજી પેસતનજી વકીલ સી. આઈ. ઇ. તરફથી અમદાવાદ ખાતે બાંધવામાં આવનારા નવરોજી મેટરનીટી હોસપીતાલ (સુવાવડખાણું) અને યુરોપીયનો તથા પારસીઓ માટેની જનરલ હોસપીટાલનો પાયો નાંખવાની કીરયા રોજ ૧૨ મે માહા ૪ થો યાને તા૦ ૨૩ મી દીસેમબરે નામદાર વાઈસરોયની કાઉનસીલના મેમબર ઓ૦ સર જોન લુઇ જેનકીનસના પ્રમુખપણા નીચે કરવામાં આવી હતી. જે વખતે ખા૦ બા૦ નવરોજીએ એક પત્ર વાંચી સંભલાવ્યા પછી મીડવીફરીમાં ([illegible]ની) સર જોન જેનકીનસના નામની એક સ્કોલર શીપ આપવાનું જાહેર કીધું હતું. એ પછ[illegible]રે સીવીલ હાસપીટલમાં કરવામાં આવેલા કેટલાંક વધારા માટે જણાવ્યું કે એમાના [illegible]૦ નવરોજીની સખાવતને આભારી છે. સર જોન જેનકીનસે પાયો નાંખવાની [illegible]પણ કરતાં જણાવયું કે ખા૦ બા૦ નવરોજી જેઓના સમાગમમાં આવયા છે[illegible] અને માન જીતી લીધાં છે. પારસીઓ પોતાનાં ડહાપણ અને અકલથી જે કમાય [illegible]ણસોની સેવામા ખરચે છે. પારસી કોમ નાની છે, પણ તેઓની સખાવત અને સા[illegible] એવું નામ આપયું છે કે જે તેઓને સંખયાના પ્રમાણમાં તદન હદબહારનું છે. આ[illegible]ઠ વકીલ એક લાયક પ્રતીનીધી છે.

ગરીબ જરથોસ્તીઓની ચાલી—પુણાના જાણીતા રહીશ શેઠ બરજોરજી માણેકજી તાલુકદારે આપેલા રૂ૨૫૦૦૦ માંથી ખા૦ બા૦ મનચેરજી કાવશજી મરઝબાન સી. આઈ. ઈ. હસતકના ગરીબ જરથોસ્તીઓના રેહેઠાણ ફંડ હસ્તક ગીલડર સ્ત્રીટ ઉપર કલબ રોડની પાસેની જગા ઉપર આગળ બંધાયલાં ચાર મકાનો પાસે એક પાચમું નવું મકાન બાંધવામાં આવયું છે. તે તઇયાર થવાથી તા૦ ૧લી ફેબરવારીથી વપરાસ માટે ખુલ્લું મેલવામાં આવ્યું છે. વચલે વાગેનાં જરથોસતીઓને એ મકાનનો લાભ આપવામાં આવશે એવો બંદોબસ્ત કરવામાં આવયો છે.

ઉમરા ગામની નીશાલનું મકાન—સુરતના વતની શેઠ ધનજીશા રૂસતમજી ઉમરીગરે ોતાના મરહુમ પીતા શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી ઉમરીગરના નામથી સુરત નજદીકના ઉમરા ગામમાં ગુજરાતી નીશાળ માટે આશરે રૂ૩૦૦૦ ના ખરચે બંધાવેલું મકાન ખુલ્લું મુકવાની ક્રીયા રોજ ૨ જે માહ ૬ ઠા ને દીને સુરતના મેજીસ્ત્રેટ મી૦ દુરગેશવર નટવરજી ત્રીવેદીએ કરી હતી. પ્રમુખે મકાન ખુલ્લું મુકી શેઠ ધનજીશાહે દર વરસે ઇનામો માટે રૂ૨૫૦ વ્યાજ વાપરવા શારૂ આપેલા જાહેર કરવા પછી છોકરાંઓને ચોપડી કપડાં વગેરેના ઈનામો વેહચયાં હતાં. એ પછી ગામવાસીઓ તરફનું, માનપત્ર ગામના પટેલ શેઠ હોરમજશા શાપુરજી પટેલે વાંચી સંભળાવી તે તેમજ એક શયાલ શેઠ ધનજીશાને પ્રમુખે આપયાં હતાં. તેમજ નીશાળ બાંધવામાં સારી મદદ કરનાર શેઠ હોરમજશા પટેલને શેઠ ધનજીશા તરફની તેમજ ગામ લોકો તરફની મળી બે શયાલો એનાયત કરી હતી. ઉપલાં મકાનને મારેલી તખતીની નકલ:—"પાક દાદાર અહુરમજદની મદદ હોજો—આ મકાન ઉમરા ગામની નિશાળ માટે, નાનપુરાના રહીશ શેઠ ધનજીશા રૂસતમજી ઉમરીગરે પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ

રૂસતમજી જમશેદજી ઉમરીગર જેઓ રોજ ખોરશીદ માહ આદર શેહનશાહી સને ૧૨૩૧ યજદે-જરદીને દીને બેહસતનશીન થયા તેમના પુનને માટે મરહુમની પુંજીમાંથી બંધાવી તાલુકા લોકલ બોરડને સવાધીન કરયું છે. તા૦ ૧૧ મી ફેબરવારી શને ૧૯૧૨."

લાનોલીની સ્કુલનું મકાન—લાનોલીમાં જરથોસતી છોકરાઓને કેળવણી આપવા માટે એક સકુલ ખોલી મુકવાની કીરયા રોજ ૨૪ મો માહા ૬ ઠા ને દીને શેઠ બેદનવાળાની અગયારીમાં થઇ હતી. એ અગીયારીનો એક ભાગ નીશાળ માટે વાપરવા સારૂ આપવામાં આવયો છે. શરૂઆતમાં શેઠ કેખશરૂ ડોસાભાઈ મારકરની આગેવાની હેઠલ જસન થયું હતું. એરવદ ખરશેદજી પાવરીએ તથા અનજુમનના સરનશીન ખા૦ સા૦ પેસતનજી દોરાબજી આદરીયાનવાળાએ સકુલની અગતય માટે કેટલું વીવેચન કીધું હતું. સેવટે ડા૦ રતનજી દોરાબજી નાનજીએ સકુલ કેમ સથપાઈ તે વીશે વીવેચન કરી અનજુમનનાં સેકરેટરી શેઠ ફરામજી મનચેરજી પુજી અને શેઠ કેખશરૂ ડોસાભાઇ મારકરે આપેલી મદદ માટે તથા દરમાસે મદદ આપવાનું કબુલ કરનારાઓનો ઉપકાર માનયો હતો.

બીલીમોરા ખાતે ખુલું મેલાયલું મકાન—બીલીમોરાના જાણીતા રહીશ શેઠ મનચેરજી શાપુરજી તાતાએ પોતાના બેહેસતનશીન પીતા શેઠ શાપુરજી કુવરજી તાતાના પુણ માટે બંધાવી આપેલું તાતા બાગનું મકાન જે ત્યાની ધરમશાળા રૂસતમ બાગની પડોશમાં આવેલું છે તે અંજુમનને ભેટ આપવામાં આવયુ છે. એ તાતા બાગ ખુલ્લો મેલવાની કીરયા નવસારીના કામ-ચલાઉ વડા દસતુરજી ફરામજી કેકોબાદજીની આ[illegible] રોજ ૨૯મો માહા ૬ઠા ને દીને થઇ હતી. જશનની કીરયા પુરી થયા બાદ દસતુરજી [illegible] આબાદ નીવડે એવી દુવા ચાહી હતી. એ પછી શેઠ મનચેરજી તાતાએ બા[illegible] તે બાગ સવાધીન કરતા જણાવયું કે અંજુમન સાથના લખતમાં એવી શરતે [illegible]નું નામ "તાતા બાગ" કાયમ રાખવું અને તેમાં કશી રીતનો ફેરફાર કરવો ન[illegible] [illegible]લીમોરાના તથા બહારગામના પારસી જરથોસતીઓને લગન, નવજોત, નયાતી [illegible] [illegible]રવા તેમજ સર અવસરે વાપરવા તથા બહારગામના પારસી જરથોસતીઓને ઉતા[illegible] [illegible]રવા આપવો. તાતા બાગમાં જેઓ ઉતારો લે તેઓને ખવાડવાની ફી લઈ તે માટેની મેનેજર સાથે શરત કરી રાખવા અને રોજની ફી કેટલી લેવી તે વગેરે નકકી કરી રાખવું તથા ઉતારો લેનાર ખાવાનું માંગે યા નહી તો પણ બીછાનાં તથા પાણી વગેરે તાતા બાગની વાપરવાની મતા કશી પણ ફી લીધા વગર આપવી અને તે પ્રમાણેની ગોઠવણ કરવી. તાતા બાગમાં કોઇ ઉતારો લેનાર પોતાના બબરચી પાસે પકાવી ખાવા માગે તો તેને તેમ કરવા દેવું અને તે માટેની કશી ફી લીધા વગર સરવે વાસણો વાપરવા દેવાં, ઉતારૂઓને કેટલા દીવસ રહેવા દેવા તે નીયમો ત્રસટીઓએ નકી કરવા. તાતા બાગનાં મકાન ઉપર તેમજ એમાં મુકેલા ફરનીચર, વાસણ વગેરે માટે કુલે ૩૩૯૨૦૦ નો ખરચ એવો શેઠને થયો હતો. એ ઉપરાંત એવણ તરફથી મકાન ઇજવા વગેરેનો લગભગ ૩૧૦૦૦ નો ખરચ કરવામાં આવયો હતો. વળી શેઠ મનચેરજી ટાટાએ બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંજુમનને બીલીમોરા ગામની જમીન વીંગા ૩૧–૧૭ જે માટે સરકારમાં ભરવાનો આકાર ૨૭૦–૨ છે તે તેમજ ૨૩૦૦૦ ના પોરટ ટરસ્ટ બોંડ આપયાં હતાં, કે જમીનની આવક અને બોંડનું વ્યાજ એ તાતાબાગના નીભાવ તથા રીપેર કામમાં વાપરવું. બીલીમોરાની અંજુમનનાં પ્રમુખ શેઠ બરજોરજી મેંગુશીએ શેઠ મનચેરજી તાતાની આ ઉદાર બખશેશ માટે ત્યાની અંજુમન તરફથી તેમનો આભાર માનયો હતો, અને આ સખાવત ત્યાની અનજુમનને કેટલી અગતયની થઈ પડશે તે વીશે વીવેચન કરયું હતું. નવસારીના વડા દસતુર તથા એરવદ આંટીયાએ આ ઉદાર અહસથને લાંબી જીંદગી અને તંદુરસતી ઇચ્છી હતી. એ બાદ નવસારીના કામચલાઉ વડા દસતુરજી ફરામજી તથા એરવદ આંટીયા તથા અંજુમનના વડા ત્રસટી શેઠ રૂસતમજી મોટાભાઇ મેધોરાને શાલો ઓઢાડવામાં આવી હતી. શેઠ મનચેરજી તાતાને પણ શાલો ઓઢાડવામાં આવી હતી. તયારબાદ શેઠ મનચેરજી તાતાની બે બેટીઓની નવજોતની

ક્રીયા કરવામાં આવી હતી. અને તે પુરૂં થવે સંઘળાઓએ એક સુફરે બેસી ખાણું લીધું હતું કે જે ખાણાંમાં સામેલ થવાને બીલીમોરાના સઘળા પારસી જરથોસતી બાનુઓ અને ગ્રહસ્થોને આમંત્રણ કરવામા આવયાં હતાં. રાતના આખાં ગામને ખાણું આપવામા આવયું હતું. ઉંપલા મકાનને મારેલી તખતીની નકલ:—"શ્રી દાદાર હોરમજદની મદદ છે. આ તાતા બાગનું મકાન બીલીમોરાનાં પારસી મનચેરજી શાપુરજી તાતાએ પોતાના બાવા મરહુમ શાપુરજી કુંવરજી તાતાનાં પુનને શારૂ બંધાવી સરવે સામન ફરનીચર શાથે બીલીમોરાની પારસી પંચાએતને લેખી શરતો પરમાણે વેવસથા કરવા સરવે હકો શાથે શવાધીન આપી છે. એ તાતા બાગનાં નીભાવ ફંડનાં ખરચ શારૂ જુદી રકમ તથા જમીન બીલીમોરાની પારસી પંચાએતને આપી છે. એ મકાન ઉપર તથા નીભાવ ફંડ મલી કુલ ૨૩૯૨૦૦, ખરચ થઓ છે. આ તાતા બાગ શરવે પારસી જરથોસતીઓને નેયાતી તથા શવઅવશરે વાપરવા અને બાહારગામનાં પારસી જરથોસતીઓને ઉતારો લેવા માટે રોજ ૨૯ માંરેસપંદ માહા ૬ શરેવર શને ૧૨૮૧ યજદેઝરદી તા૦ ૯ મી મારચ શને ૧૯૧૨ નાં રોજે ખુલ્લો મુકી બીલીમોરાની પારસી પંચાએતને શરવે હકો શાથે શવાધીન કરેઓ છે. આ મકાનમાં પારસી જરથોસતી સીવાએ બીજા કોઈ પણ નેયાતવાલાને ઉતારવાની મનાઈ છે."

પંચમહાલનું દવાખાનું—પંચમહાલ ખાતે બહાદરપોરની નજદીક આવેલું રૂસ્તમપરાં નામનું સંસ્થાન વસાવનાર સરદાર બમનજી અરદેશર દલાલે પોતાનાં ગામની અંદર જે ધરમનું દવાખાનું આવેલું છે તે દવાખાનાને લગ[illegible] બમનજીએ બંધાવી આપેલી ઈમારત ખુલ્લી મેલવાની ક્રીયા તા૦ ૯ મી મારચે યાને [illegible] ૯ ડા ને દીને ઉતર વીભાગના કમીશનર મી૦ બેરોએ કરી હતી. એ દવાખાન[illegible]જીના પીતાના નામ પરથી "અરદેશર રૂશતમજી દલાલ ધરમદા દવાખાનું" એ[illegible] છે. શરૂઆતમાં સરદાર બમનજી દલાલે જણાવયું કે હું આશરે ૩૧ વરસ ઉપ[illegible]સયો ત્યારે આ ઉજડ, ઝાડીવાળી પડતલ જમીન હતી અને હાલમાં ફલદરૂપ જમી[illegible]હાલ ઘણો ખરે મલેરીઅસ મુલક ગણાય છે તેથી શરૂઆતથીજ હું દવાની પેટી રાખતો[illegible] જેબી કોઇ દવા લેવા આવે તેને હું ધરમાદા દવા આપતો હતો. તેનો લાભ આસપાસની તમામ રઇયત એટલો બધો લેવા લાગી કે લગભગ વીસ વીસ માઇલને છેટેથી લોકો દવા લેવા આવવા લાગ્યા. આથી એક હોસ્પીટલ આસીસ્ટન્ટ હમેશને માટે રાખવાને તે વખતે બોજે તેવું નહીં હોવાથી મેં હોસ્પીટલ આસીસ્ટન્ટની સાથે બંદોબસ્ત કીધો કે દર પખવાડીએ અત્રે આવી બે દીવસ રહી લોકોને ધરમાદા દવા આપે. એવી રીતે લગભગ ૭–૮ વરસ થવાં ચાલે છે. હયાના લોક અભન હોવાથી તારીખ વીગેરે યાદ નહીં રાખે તેથી ગરીબ દરદી દુર વેરથી આવતાં અને કોઈ વખત તો ડાકટર તુરતનાજ ગયેલા હોવાથી નાસીપાસ થઇ પાછા જતા હતા. તેઓ દુર વેરથી વરસાદ પાણીમાં હેરાંન થઇ આવે અને દવા નહી મળે તે મને ઘણું લાગ્યું, તેવાંમાં મારા પીતાજી ૧૯૦૮માં ૮૨ વરસની ઉમરે ગુજરી ગયા ત્યારે મેં પકકો વીચાર કીધો કે એક લાયકનું દવાખાનું બાંધવું. તેથી મેં અંગ્રેજ સરકારને અરજ કરવાથી મને જણાવવામાં આવ્યું કે મારે દવાખાંનાને લાયકનું મકાન બાંધી તેના વાર્ષીક નીભાવ માટે દર વરસે રૂ૫૦૦ જેટલું વયાજ ઉપજે તેવી રકમ આપવી, જેથી મને સાડાત્રણ ટકાનાં વયાજની ગવરમેન્ટ પ્રોમીસરી લોન રૂ૧૪૫૦૦ ની આજે આપવાની છે. મારી તરફની વારસીક રૂ૫૦૦ ની ઉપજ ઉપરાંત પંચમહાલની ડી. લો. બોરડના રૂ૨૦૦ અને નામદાર સરકારના રૂ૫૫૪ મલશે એટલે એકંદર વારસીક ખરચ રૂ૧૨૫૪ થશે. આ મકાનો બાંધવા પાછળ મને ખરચ રૂ૧૫૦૦૦ આશરેનો થયો છે પણ તેની અંદર મને ઠાકોર સાહેબ ફતેહસીંગજી તરફથી ઈંટો અને ચુનો પકવવા માટે પોતાની હદમાંથી જંગલી લાકડાની તેમજ મારી રઈયત તરફથી માલ લાવલઈજા કરવા માટે ગાડાંની કીમતી મદદ મળેલી તેથી ઓછો ખરચ થયો છે. આ માટે સરદાર ઠાકોર સાહેબ અને મારી રઇયતનો ઉપકાર માનું છું. સરદાર ઠાકોર

ફતેહસીંગજીએ એ બાદ સરદાર બમનજીની સખાવતની સ્તુતી કરવા પછી મી૦ એરોએ દવાખાનું ખુલ્લું મેલી સરદાર બમનજીની સખાવત માટે તારીફ કરતા જણાવયું કે આ સંસ્થાન માટે શેઠ બહમનજીએ ઘણું કરયું છે. વાળાગોડ ગામની આ પડતર જમીન હતી તયાં એવણે ખેડુતોનું એક જાહોજલાલીવાળુ પરૂં બનાવયું છે. વલી રૂસતમપુરામાં નીશાળનું મકાન બાંધવા સારૂ ઉદારતાથી સારી રકમ ભરી ગુજરાતી કેળવણી દાખલ કરવામાં ઘણી મદદ કરી હતી. તે પછી એક ધરમાદા દવાખાનુ ઉઘાડયું છે તેમજ ભરૂચ સીવીલ આસપીટલમાં સરવ જાતીના દરદીઓ માટે એક બીજાનું પુરૂં પાડયું છે. વગેરે લંબાનથી વીવેચન કરવા પછી મેલાવડો વીખેરાઇ ગયો હતો.

ઉડવાડા ખાતે ખુલ્લી મેલાયલી ધરમશાલા—મરહુમ શેઠ નવરોજજી માણેકજી વહાડયાજીએ ઉદવાડાનાં સટેશનની પાસે જમીનનો એક કટકો ખરીદ કરેલો તેના ઉપર પારસી કોમના ઉતારા માટે મરહુમ શેઠ નવરોજજી વહાડયાજીના ત્રસટી સાહેબોએ એક ધરમશાળા રૂ૯૦૦૦ ને ખરચે બંધાવવાનું કામ વલસાડવાળા ખાનસાહેબ કાવસજી ધનભુરાની મારફતે શોપયું હતું. તેના પાયાનું મુરત રોજ ૩૦મો માહ ૬ઠા ને દીને થયું હતું. તે પછે એ ધરમશાળા તઇયાર થવાથી તેને ખુલ્લી મેલવાની ક્રીયા—નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ જેવણ ઉડવાના પાક આતશબેહરામના શમરાયલાં મકાનની ક્રીયામાં ભાગ લેવાને ઉડવાડા ખાતે સીધારયા હતા, તેવણે રોજ ૧૨ મો માહા ૧૧ માને દીને સાંજે કીધી હતી. શરૂઆતમાં જશનની ક્રીયા થઈ હતી, તેમાં ટરસ્તી સાહેબોએબી ભાગ લીધો હતો.

હાંગકાંગ યુનીવરસીટીનું [illegible]ના મરહુમ જાણીતા શાહ સોદાગર સર હોરમસજી નવરોજી મોદીની સખાવતથ[illegible] યુનીવરસીટીનું મકાંન ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા હાંગકાંગના ગવરનર સર ફરેડરીક [illegible] માહા ૭ મો યાને તા૦ ૧૧ મી મારચે હાંગકાંગ ખાતે એક મોટા દબદબા ભરયા [illegible]માં કરી હતી. શેઠ નવરોજી હોરમજી મોદીએ જણાવયું કે મારા મરહુમ પીતા [illegible]રસીટી બીલડીંગ ભેટ આપવાની ફરજ બજાવતા મને ખુશાલી ઉપજે છે અને આ [illegible]વીશમાં આબાદ રહેશે એટલુંજ નહી પણ તેનો જેઓ લાભ લેશે તેમને પણ આબાદીનો રસતો બતાવતી રહેશે. આ મકાનનો એક ચાંદીનો મેડલ બનાવવાનો મેં ઓરડર આપયો છે જે તઇયાર થયા પછી તમો નામદારને ભેટ કરવાની રજા લઇશ. એ પછી નામદાર ગવરનરે મકાન ખુલ્લું મુકતાં જણાવયું કે મી૦ નવરોજીએ પોતાના મરહુમ પીતા તરફથી જે સુંદર બક્ષેશ આપી છે તે માટે હું સઘળાવતી તેમનો આભાર માનું છું અને મને ભેટ આપવા ધારેલા ચાંદીના મેડલ માટેબી આભાર માનું છું. આજે સર હોરમસજી આપણી વચે નથી તે માટે સઘળા દલગીર છીએ. જે કામ માટે તેવણે આટલી બધી મેહેનત અને કાલજી રાખી હતી અને જે માટે તેવણ ઘણા મગરૂર હતા તે સંપુરણુતાની ટોચે પુગયું છે. ગમે તે ખરચ થાય પણ સઉથી સરસ અને મજબુત મકાન બાંધવાને તેવણ બાંધકામ દરમયાન ઘણી વાર બોલ્યા હતા. જો તેવણ જીવયા હતે તો યુનીવરસીટીને હજી વધુ લાભ થતે અને તેવણનીજ કોશેશ તથા ઉદારતાથી યુનીવરસીટી હસતીમાં આવી છે એમ કહીશ તો સહરાગાત કરેલી કહેવાશે નહી બાદ મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

ધી બમનજી દી૦ પીટીટ પારસી જનરલ હાશપીટલ—શેઠ જહાંગીર બમનજી પીટીટની અથાક મેહમતથી બંધાઇ તઈયાર થયલી ધી બમનજી દીનશાહ પીટીટ પારસી જેનરલ આસપીટલ ખુલ્લી મેલવાની ક્રીરયા નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકે તા૦ ૨૭ મી મારચે યાને રોજ ૧૭ મો માહા ૭ માને દીને એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કીધી હતી. શરૂઆતમાં શેઠ જાહાંગીર પીટીટે એ ખાતાનો રીપોરટ રજુ કરતાં જણાયું કે તા૦ ૧૧ મી દીસેમબર ૧૯૦૭ ને દીને તમો નામદારે હોસપીટલના મુખ્ય મકાનનો પાયો નાખયા પછી થોડા મહીનામાં વહાડકાપ માટેના, મરદ દરદીઓ માટેના, બીઓ માટેના, સુવાવડ માટેના અને આંખના

દરદો માટેના બલોકોના પાયા નખાયા હતા. આ જુદા જુદા બલોકો બાંધવાનું કામ થોડાજ વખતમાં હાથ ધરવામા આવયું અને સાડાચાર વરસના ટુંક અરસામાં વખતને અનુસરતી એક હોસપીટલ તઈયાર થઈ છે જેમાં છેલામાં છેલી રૂઢીઓ મુજબની સઘળી સામગ્રીઓ પુરી પાડેલી છે, આ હોસપીટલને શેઠ બહમનજી દીનશાહ પીટીટનું નામ આપવામાં આવયું છે કારણકે એવણે રૂ૫૦૦૦૦૦ની કીમતની ૫૦૦૦૦ ચોરસવાર જમીન આપવા ઉપરાંત રૂ૧૨૧૦૦૦ની જુદી જુદી રકમો બક્ષેસ તરીકે આપી છે, જે વયાજ સાથે લેતા શેઠ બહમનજીનો કુલે ફાળો રૂપયા સાડા છ લાખનો થાય છે જે માટે મારી કમીટી અને આખી પારસી કોમ તેમની આભારી થઈ છે. નવી ઇમારતની વચોવચમાં ઓપરેશન બલોક અને તેની એક બાજુએ સ્ત્રીઓ અને બાળકો માટેનો અને બીજી બાજુએ મરદો માટેનો વીભાગ છે. ઉત્તર બાજુએ સ્ત્રીઓ માટેનો મુખ્ય બલોક, સુવાવડનો અને બાળકો માટેના વીભાગો છે. જયારે દક્ષીણ બાજુએ મરદો માટેનો મુખ્ય બલોક અને સામાન્ય વીભાગો, બાહેરના દરદીઓ અને આંખના દરદીઓ માટેના વીભાગો છે, જે અસાર આગમજ ઉભા કરવામાં આવ્યા છે, અને તે ઉપરાંત અનામત રાખેલી જગા ઉપર કાન, ગળાંના દરદો માટેનો વીભાગ અને ખંબાલા હીલ તરફના ભાગ ઉપર ખાસ લવાજમ આપનારા દરદીઓ માટેનો વીભાગ બાંધવામાં આવશે. મરહુમ શેઠ ફરામજી હોરમસજી વેરડનના ત્રસટીઓએ આપેલા રૂ૧૫૬૦૦૦ માંથી ઓપરેશન બલોક બાંધયો છે. વાઢકાપ માટેના મુખય ઓરડામાં વીદયારથીઓ માટેની ગેલરી અને ફરતા ચાર ઓરડાઓ છે જે બેહોશ [illegible] વગેરેના કામ માટે વપરાશે. બીજળીએ એકસ રેવાળાં કીરણો, અને વીજળીક કામ વ[illegible] ઓ પુરી પાડેલી છે. જયારે બીજે મજલે ચેપી દરદીઓ માટે અલાહેદી ગોઠવણ[illegible]ટેનો મુખય વીભાગ હાલતુરત નાણાની જોગવાઇ નહી હોવાથી અધુરો છોડી દ[illegible]સ્ત્રીઓ માટેના મુખય બલોક જે મરહુમ શેઠ એન. એમ. વાહડયાના ત્રસતીઓએ[illegible] લાખમાંથી બાઈ મોટલાબાઇ જેહાંગીર વાડયાને નામે બાંધયો છે તેમા મરદોનો[illegible]ાં સુધી મરદ અને સ્ત્રી દરદીઓ બંને માટે ભેગી ગોઠવણ કરવી પડશે. પ્રથમ આ બ[illegible]ાં ૧૨૦ દરદીઓને રાખવાનો ઇરાદો હતો પણ એકજ ઇમારત હોવાથી ૫૦ દરદીઓ [illegible] પડશે. સ્ત્રીઓનાં દરદો માટેનો ખાસ બલોક મરહુમ બાઇ પીરોજબાઈ નશરવાનજી જેહાંગીર વાડયાના ત્રસ્ટીઓએ આપેલા રૂ૬૦૦૦૦ માંથી તેમનાં નામે બાંધયો છે, અને તેમાં ૨૫ દરદીઓની સગવડ છે. તેની સાથે સુવાવડ માટેનો બલોક બાંધયો છે, જેને મરહુમ બાઈ આવાંબાઇ ફરામજી દીનશાહ પીટીટના એકઝીકયુટરોએ આપેલી રૂ૧૧૨૦૦૦ ની બક્ષેશ ઉપરથી તે મરહુમ બાઇનું નામ આપવામાં આવયું છે. આમાં ૪૦ બાઇઓ માટે સગવડ છે. આંખના દરદો માટેનો વીભાગ શેઠ અરદેશર હોરમારજી વાડીયાના ત્રસ્તી-ઓએ આપેલા રૂ૫૦૦૦૦ માંથી તેમનાં નામ સાથે બાંધયો છે. તેમાં આંખની તપાસ માટે એક અંધારો ઓરડો, વાહડકામ માટેનું થીએટર, બાહેરના દરદીઓ માટેનું ખાતું છે અને એમાં વીસ દરદીઓ રહેશે. ઉતર તરફને છેડે પાંચ દરદીઓ માટેનો એક ખાસ અલાહેદો ખંડ છે જેમાં શક-મંદ પાંચ દરદીઓ અલાહેદા રહેશે, જેઓ માટે બાવરચીખાનાં અને બીજી ગોઠવણો પણ અલાહેદી રાખેલી છે. આ ઉપરાંત બે ઓરડા સાથનું લાશો રાખવા માટેનું એક મકાન છે, જેમાં જરૂર પડે ત્યારે લાશ ચીરીને તપાસવા માટેની સગવડો કરેલી છે. બાહેરના દરદીઓ માટેનો બલોક તેની પડોશમાં છે જે મરહુમ બાઈ નવાજબાઈ પીરોશાહ મેરવાનજી જીજીભાઇની યાદમાં બાંધેલો છે. તેની એક બાજુએ હોસ્પીટલનું દવાખાનું અને ઉપલા મજલા ઉપર બે ઓરડાઓ મ્યુઝીંઅમ અને લાયબરેલી માટે છે, જેમાંનો પાછલો ઓરડ રૂમ તરીકે પણ વાપરી શકાશે. આખી ઇમારતમાં વીજળીક રોશની લેવામાં આવશે. જુનું મકાન અને તેના લગતા આડ ભાગોની મરામત કરી નરસો, તબીબી અમલદારો, વગેરેના રહેઠાણો તરીકે વપરાશે. વળી તેમાં જુદી જુદી આરીસો, ગોડાઉન. વગેરે માટે જોગવાઈ કરેલી છે. ૩૧૯૨ ગેલન જેટલાં પાણીની એક ટાંકી ગોઠવી છે જે ઉપરાંત

ઇમારતોને લગતી જુદી જુદી નાની ટાંકીઓમાં તેટલોજ બીજો પાણીનો જથો રહેશે. એ પાણી દરદીઓ, નોકરો વગેરેના ખપ માટે પંદર દીવસ સુધી રાંધવા અને નાહવાનાં કામ માટે ચાલશે અને કમપાઉંડના કુવાનું પાણી ઘરગતું વપરાસમા લેવાશે. વેસાવા ખાતે શેઠ કાવસજી સોરાબજી બાટલીવાળાએ ભેટ કરેલા બે બંગલાઓ હોસ્પીટલના દરદીઓ માટે હવા ખાવાના મથક તરીકે વપરાશે. નીયમીત કેળવણી આપી નરસો તઇયાર કરવાનો પણ ઇરાદો રાખયો છે. હાલની ઇમારતમાં બધા મળી ૧૪૦ દરદીઓ રાખી શકાશે અને જરૂર પડતાં ૨૦૦ દરદીઓને રાખી શકાય એટલી જગા તેમાં ફાજલ છે. હોસ્પીટલ ઉપર સઘળો કાબુ જેનરલ કમીટીનો રહેશે અને તે કારોબારી કમીટી મધેના પોતાના પ્રતીનીધીઓ મારફતે તે ભોગવશે. ચહડતામાં ચહડતી યુરોપીઅન ડીગ્રીએ ધરાવતા કાબેલ તબીબોએ આ ખાતાંને પોતાની કીમતી સેવાનો મુફત લાભ આપવાની માગણી કરવાથી તેને માટે કોમના સઉથી બાહોશ ઓનરરી તબીબોની સેવા મેળવવાની ગોઠવણ કરી છે. આથી દરદીઓને વઇદાં તથા શાસ્ત્રપ્રયોગની દરેક શાખામાં ખાસ અનુભવીઓની સેવાનો લાભ મળશે. પગારદાર અમલદારોમાં એક જાથુકનો રહેનારો તબીબ, ૪ હાઉસ ફીઝીશીઅનો અને સરજનો, ૧૫ નરસો વગેરે મલી એકસો જણાઓ થશે એવોનો પગાર ખોરાક, દવા વગેરે મળીને દરરોજની દરદી દીઠ ખરચની રાસ એકસો ચાળીસથી બસો સુધીના દરદી વચે વહેંચતાં સરાસરી રૂપીઆ ત્રણ જેટલી આવશે. તમો નામદારે ઓસ્પીટલનો પાયો ના[illegible]ી કીધા કરી તે વેળાએ ફંડમાં રૂપયા પોણાતેર લાખ ભરાયા હતા તે પછી સવાચાર વરસ[illegible]ા પોણીતેત્રીસ લાખ જેટલું થયું છે. આ રકમ મોટી લાગે છે તોપણ સઘળી કર[illegible] તેનો મોટો ભાગ ખરચાઇ જશે; કેમકે ઘણી મોટી બક્ષેશો તો ખાસ ઇમારતો મ[illegible] જ્યારે તે વતરોગેની મોટી રકમ જમીનની કીમત અને તેના સુધારા પાછળ જરૂર જો[illegible]ામગ્રીઓ પાછળ, ખરીદેલી અને બક્ષેશ મળેલી સધર જામીનગીરીઓના વટાવ પા[illegible] તથા જામીનગીરીઓના નીભાવ અને કારોબાર ચલાવવા અને ફંડ એકઠું કરવાન[illegible] વપરાઇ ગઇ છે. આથી થાપણ તરીકે એક નાની રકમ બચશે. પણ આવતાં પાંચ વરસ સુધી દર માસે નીભાવ માટે કબુલેલી રૂ૫૦૦૦ ની રકમ, થાપણનુ વયાજ અને દરદીઓ પાસેથી લેવામાં આવનારા ચહડ ઉતર લવાજમમાંથી ફતેહમંદી સાથે હાસ્પીટલનું કામ ચાલુ કરવામાં આવશે. તે દરમ્યાન ફંડમાં નાણા ભરાવવાની કોશેશો ચાલુ રહેશે. આ હાસપીટલને મદદ કરનારા સરવે જણાઓનો આભાર માંનયે છીએ. એ પછી હાસપીટલના પ્રમુખ શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટે હોસપીટલ ખુલ્લી મેલવાની નામદાર ગવરનરને અરજ કરતાં જણાવયું કે તમો નામદારની આજના હાજરી માટે આભાર માનતાં મને મોટી ખુશાલી ઉપજે છે. આ સંસ્થા હસ્તીમાં લાવવા માટે મારી કમીટી કોમનું એક હથયાર બનવાને શકતીવાન થઇ છે તે માટે તે ઇશ્વરનો આભાર માને છે અને અમારા બંધુઓની સેવા બજાવવામાં અમોને થયલી બીન ધારેલી ફતેહ માટે અમે મગરૂર છીયે. આખાં ખાતાંની સઘળી રચના સદંતર પારસીઓજ મારફતેજ થઇ છે અને ફંડની એકેએક પાઇ પારસીઓએજ ભરી છે અને ઉંચામાં ઉંચા યુરોપીઅન લાયકાત ધરાવનારા ગ્રહસથોને આ ખાતાંમાં ઓનરરી વીઝીટરો તરીકેજ નેમવામાં આવયા છે, એટલે આ ખાતું જે પાછળ અમે સાત વરસ સુધી મેહેનત કરી છે તે દરેક રીતે કોમને લાયકનુંજ નીવડશે એટલુંજ નહી પણ વખતના વેહવા સાથે તે આ શેહેરમાં એક નમુનેદાર ખાતુ થઇ પડશે. અમારી આ જેહમતભરી કોશેષોમાં અમોને અમારી કોમની ભલી લાગણી અને ઉદારતા બાબે ઘણો વીશ્વાસ છે. જે ખાતાં માટે કોમે રૂ૨૨ લાખ કહાડી આપયા છે તેને નાણાંની તંગીને સબબે તે સબડવા નહીજ દેશે તે બાબે અમારી પકકી ખાત્રી છે. એ પછી નામદાર ગવરનરે પોતાની બેઠક ઉપર ટાંગેલી એક દોરી જેનું હોસ્પીટલનાં મુખ્ય બારણાં સાથે જોડાણ કરેલું હતું તે ખેંચી અને એ રીતે હોસ્પીટલ ખુલ્લી મેલાયલી જાહેર કીધી હતી. એ બાદ નામદાર ગવરનરે ભાષણ

કરતાં શેઠ બમનજી પીટીટે આપેલી બાદશાહી સખાવત તેમજ મલેલી બીજી નાદાર સખાવત માટે પોતાની ખુશાલી જાહેર કરી જણાવ્યું કે શેઠ બમનજી પીટીટની ઉદારતાથી ઘણીજ સુંદર વીશાળ અને તંદુરેસતીને લાભ કરનારી જગા મલી છે. વળી પશચીમ તરફની તબીબી વીદયાનો સ્વીકાર કરવા તથા તેને વહેવારૂ રૂપ આપવાને પારસીઓ હંમેશ આગેવાની ભરયો ભાગ લે છે અને ઓ૦ ડાકટર નરીમાન તથા ડા૦ માસીનાએ તમારી કોમમાં જે કામ બજાવયું છે તે ખરેજ કીંમતી પ્રકારનું છે એટલુંજ નહીં, પણ તેથી સઘળી કોમોમાં તબીબી વીદયાનો વધારો કરવામાં કાર્યસાધક થઈ પડયાં છે. વગેરે અનુસરતું લંબાનથી ભાષણ નામદાર ગવરનરે કરવા પછી શેઠ બમનજી પીટીટે હોસપીટલના જુદા જુદા ભાગોની તસવીરવાળો આલબમ ને હોસપીટલની રૂપાંની ચાવી નામદાર ગવરનરનેભેટ કરવા બાદ બાઈ ગુલબાઇ બમનજી પીટીટે નામદાર ગવરનર તથા લેડી કલારકને તાળીઓ વચ્ચે સુંદર ફુલોના હારો પેહેરાવયા પછી મેળવડો બરખાસ્ત થયો હતો. સેવટે નામદાર ગવરનરને હોસપીટલના જુદા જુદા ભાગોમાં ફેરવી સઘળી રચના દેખાડવામાં આવી હતી.

મરહુમ શેઠ હોરમસજી વાડયાના વસરીઓ આંખની એક આસપીટલ ઘણા વરસો સુધી ધોબીતલાવ તરફ નીભાવતાં હતા અને આસપીટલનો સઘળો કારોબાર ડાકટર ખરશેદજી નશરવાનજી કરંજીઆના વડપણ હેઠળ ચાલતો હતો. આંખના સેંકડો દરદીઓએ ડા૦ કરંજીઆની કુશળ સારવારથી પુરતા આશીરવાદ મેળવયા હતા. શેઠ બમનજી પીટીટ પારસી જનરલ આસપીટલ ચાલુ થવાથી આ આંખની હાસપીટલ તેની સાથે [illegible]માં આવી છે. તેથી ડા૦ કરંજીઆએ એજ મકાન પર પોતાના ખીસાથી આ દવાખાનું ચા[illegible]એટલુંજ નહી પણ તેનો લાભ પારસી ઉપરાંત સઘળે કોમના દરદીઓ માટે ખુ[illegible] ડા૦ કરંજીઆએ અસલનીજ માફક બાહારગામના કેસો માટે પારસીઓ તેમ[illegible]ટે જુદાં જુદાં બીછાનાઓની અલાહેદી સગવડ રાખી છે. આ સઘળી સગવડ [illegible] છે. જ્યારે શ્રીમંતો માટે ખુશીમાં આવે તે આપવાની છુટ છે. [illegible]

સુરતમાં ખુલ્લું મુકાયલું શેઠ [illegible] ઓરફનેજ.—સુરતના વતની અને મુંબઇના જાણીતા મીલ એજંટ અને વેપારી શેઠ રુસતમ[illegible] નનચેરજી ફુકાએ પારસી કોમના લાચાર ગરીબ જરથોસતીઓના નીરાધાર તથા નાવારસ છોકરાંઓ માટે સુરતમાં એક ઓરફનેજ સ્થાપી આપી તેમાં છોકરાઓને પુરતો આશ્રય મળે તથા તેમનું ભરણપોષણ થાય તેમજ તેઓ તયાં રહી અંગ્રેજી ગુજરાતી કેળવણી ઉપરાંત વેપારી અને હુનર ઉદયોગની કેળવણી લઈ શકે તેવી ગોઠવણો કરી શાહપોરમાં આવેલા મીર બુલ્હીકાર અલીખાનનું કુશાદે મકાન વગેરે ખરીદી આપયું છે, અને તેમાં છોકરાંઓને રહેવા, ખાવા, વીગેરેની સુખ સગવડનો સઘળો સામાંન વસાવી આપી સુરતની પારસી પંચાયતની બોરડના મેનેજરોને બધું સંપુરદ કીધું છે. એ ઓરફનેજ તેને લગતાં મકાનો સાથે ખુલ્લાં મુકવા ાા કીયા સવારના નવ વાગે રોજ ૨૧ મો માહા ૭ મો યાને જમશેદી નવરોજના દીવસે એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કરવામાં આવી હતી. શરૂઆતમાં દસતુર રૂશતમજી જમશેદજીએ જશનની કીયા કરવા પછી સુરતની પંચાયતની બોરડના ચેરમેન ખા૦ બા૦ બરજોરજી નશરવાનજી વકીલે લંબાનથી ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે હાલમાં ફકત સુરત જીલ્લામાંથી ૪૦ છોકરાઓને આરફનેજમાં દાખલ કીધા છે—જોકે લગભગ ૭૦ ઓરફનો તરફથી અરજી મલી છે. આ છોકરાઓને રહેવા ખાવા પીવા, ઓઢવા—પેહરવાનું મુફત આપવા ઉપરાંત તેમને કેળવણી આપવાની ગોઠવન કીધી છે. સર જમશેદજી જીજીભાઇની નીશાળોમાં ગુજરાતી કેળવણી આપવામાં આવે છે તે આ મકાનના દક્ષીણ ભાગમાં રાખવામાં આવી છે જેથી ઓરફનેજના બાલકો પણ એજ નીશાળમાં કેળવણી લેશે. વળી સર જમશેદજીની ઇંગ્રેજી સકુલ જુદા મકાનમાં છે તેથી એવો વીચાર રાખ્યોચ કે આ મકાનની બાજુમાજ ઇંગ્રેજી સકુલનું મકાન પણ જોડવું જેથી આરફનેજના છોકરાઓને બી ફાયદો થાય. ઇંગ્રેજી સકુલમાં પાંચમાં ધોરણ સુધી શીખવવામાં આવે

છે. ત્યાર પછી જેમની મરજી હોય તેમને વેપારી કેળવણી આપવામાં આવે છે જે માટે ૩ વરસના અભ્યાસ ક્રમના ૩ વરગો ખોલેલા છે. આરફ્નેજના છોકરાઓને હુનર ઉધયોગ શીખવવાની જોગવાઇ કરવા જેટલી ફંડની સથીતી નહીં હોવાથી સુરતની પારખ ટેકનીકલ ઇનસટીટયુટમાં ઘટતો ખરચ આપીને છોકરાઓને હુનર ઉધયોગની તાલીમ આપવાની ધારણા રાખી છે. અને એ માટે સકોલરશીપબી આપીશું. આ મકાનની પાસે ઇંગ્રેજી સકુલ માટે લગભગ રૂ૨૫,૦૦૦ ને ખરચે એક નવી બીલડીંગ બાંધવામાં આવનાર છે. આ આરફ્નેજનું મકાન ખરીદવા માટે રૂ૨૦,૦૦૦, મકાનના સમારકામ પાછળ રૂ૨૨૦૦૦ તથા ફરનીચર માટે રૂ૧૦૫૦૦ મલી રૂ૫૨૫૦૦ શેઠ રૂશતમજી કુકાએ આપયા છે. એ ઉપરાંત સુરતમાં બાધવા ધારેલાં પારસી ધરમશાળાના ફંડની ભરાયલી રૂ૧૦૦૦૦ માની ઘણીખરી રકમ શેઠ રૂસતમજીએ પોતે, તેમજ પોતાના ખેશીઓ અને બીજાઓ પાસે ભરાવી હતી. એ બધી રકમ એવણે આરફ્નેજનાં ફંડમાં ટરાનસફર કરાવી આપી છે. વળી શેઠ રૂશતમજીએ દસ વરસ સુધી દર વરસે રૂ૨૦૦૦ લેખે રૂ૨૦૦૦૦ આપવાનું કબુલયું છે. તથા શેહેનશાહી આતશબેહરામની સામેનું એક મકાન ખરીદી પંચાયતને સવાધીન કીધું છે. તેમજ શેઠ કુકાએ રૂ૫૦૦૦ બાજ રોજગારના ફંડમાં આપયા છે. વળી શેઠો છોઈ કુકાની કંપનીએ રૂ૪૦૦૦ આપયા છે. આજ રોજે શેઠ કુકાના કુટુંબીઓ તરફથી બાજ રોજગારના ફંડમાં રૂ૫૫૦૦ની રકમ મલી છે તેમાં શેઠ અરદેશર મનચેરજી કુકાનાં રૂ૨૦૦૦, શેઠ દારાશાહ મનચેરજી કુકાના રૂ૧૦૦૦, શેઠો મીનોચેહેર કુકા અને સનસના રૂ૫[illegible] [illegible]હેરજી અરદેશર કુકાના રૂ૫૦૦, શેઠ કેખશરૂ અરદેશર કુકાના રૂ૫૦૦ અને મરહુમ શે[illegible] [illegible]કાની પુંજીમાંથી રૂ૫૦૦. એ રીતે એકંદર રૂ૯૮૫૦૦ની બાદશાહી રકમ શેઠ કુકા[illegible] [illegible]ી ચુકી છે. એ ઉપરાંત આજના નસાત જમાડવાનો તથા જશન કરવાનો ખરચ પ[illegible] [illegible]છે. સીંગણપોરવાળી શેઠ એદલજી કુવરજી પટેલે પોતાની દીલસોજી બતાવી રૂ૧૦૩૦[illegible], [illegible]જબાઈ માણેકજી સીંગણપોરવાળાના પુણ માટે રૂ૧૦૦૦ અને બીજી રકમો મલી લગ[illegible], [illegible]રાયા છે. એ પછી શેઠ રૂસતમજી કુકાને તેમની સખાવતની પીછાનમાં સુરત તથા ત[illegible] [illegible]મોના જરથોસતી અંજુમન તરફનું લગભગ ૧૦૦૦ સહીઓ સાથનું માનપત્ર જે પારસી પંચાયતની બોરડના મેનેજર સાહેબો ઉપર મોકલવામાં આવયું હતું તે ડા૦ નશરવાનજીએ વાંચી સંભલાવયું હતું. એ માનપત્ર તથા સુરતની પારસી પંચાયતના બોરડના મેનેજરોની સહી સાથનું કવરીંગ લેતર ચાંદીના કાસકેટમાં મેલી શેઠ કુકાને એનાયત કરી એક કીંમતી શાલ જોટાની ભેટ કીધી હતી. તેમજ એ મકાનના કંત્રાકટર શેઠ પેસતનજી બરજોરજી વાહડયા અને એવણના ભત્રીજા શેઠ સોરાબજી નશરવાનજી વાહડયાને એકેકી શીયાલ અંજુમન તરફથી તથા સીંગણપોરવાળા શેઠ પાલનજી ધનજીભાઇ પટેલે સીંગણપોર ગામની અંજુમન તરફથી એક શાલ અને પોતા તરફથી એક શાલ ખા૦ બા૦ બરજોરજીને અને શેઠ ધનભુરાએ પોતા તરફથી એક શીયાલ ખા૦ બા૦ બરજોરજીને એનાયત કરી હતી. એ પછી શેઠ રૂશતમજી કુકાએ ઘટતા શબદોમાં આભાર માનનારી રીતે જવાબ વાળયો હતો. અને પોતે માત્ર ફરજ સીવાય વીશેષ કાંઇ કીધું નથી અને જે અનહદ માન પોતાને કોમે આપયું છે તેને તેઓ લાયક નથી એમ જણાવયું હતું. એ પછી શેઠ રૂસતમજી કુકાએ પોતાની તરફથી ખા. બા. બરજોરજીને અને દસતુર રૂસતમજી તથા પંચાયતની ઓફીસના મેહતાજી શેઠ ધનજીશાહ દા. વાહાડયાને એકેક શયાલ ઓહાડી હતી મોબેદો અને બીજા લાચાર ગરીબોને સોના તથા રૂપાનાણાંનું વેહેચાણ કીધું હતુ તેમજ એવણે બપોરના ન્યાતનું જમણ કીધું હતું. આરફ્નેજના દરેક છોકરા માટે ૧૨ સદરા, ૧૨ સુતરાઉ લેંઘા, ૧૨ સસપેનડરસ, ૧ ગંજીફરાક, ૨ ખાકી સુટ, ૩ ટોપી. ૧ કસ્તી, ૧૫ રૂમાલ, ૧ સલીપરની જોડ, ૧ બુટની જોડ તથા ધારમીક અને સર અવસર માટે સફેદ કોટ પાટલુન આપવામાં આવશે નીચલી તખતી મકાનના એક ભાગપર મારેલી છે:—"પાક દાદાર હોરમજદની મદદ હોજો—આ ઓરફ્નેજ અને સકુલોના મકાનો શ્રી સુરતની પારસી પંચાયતના ધરમના કામ ચલાવનાર મેનેજર સાહેબોને

દસતક અને તેઓની દેખરેખ નીચે બનાવવામાં આવયા છે. શેઠ રૂસતમજી મનચેરજી કુકાએ આખું મકાન તથા એની દક્ષીણ બાજુએ આવેલાં બે મકાનો તથા એની સામે આવેલી ખુલ્લી જમીનનો ટુકડો ૧ એક મળી ૪ ચાર મીલકતો રૂપીઆ ૨૦૦૦૦ વીસ હજારની કીમતે ખરીદ કરી તેની મરામત તથા સુધારા વધારાના ખરચ સારૂ રૂ૧૦૦૦૦ દશ હજાર રોકડા આપી તા૦ ૧૭ મી જુલાઇ ૧૯૧૧ ને દીને એક ત્રસટદીડ કરી સુરતની પારસી પંચાયતના મેનેજર સાહેબોને સપુરદ કીધાં હતાં. તેઓએ તેમાં ઘટતી મરામત તથા સુધારા વધારાનો રૂ૨૨૦૦૦ બાવીસ હજારનો ખરચ થયો છે તેથી બાકી રૂ૧૨૦૦૦ બાર હજાર પણ શેઠ રૂસતમજી મનચેરજી કુકાએ પોતે ખુશીથી આપયા છે. એ ઉપરાંત અંજુમનનાં ફંડમાંથી મેનેજર સાહેબોએ એજ મીલકતમાં તેની ઉતર દીશાએ ઇંગ્રેજી સકુલનું મકાન બનાવવામાં આશરે ૨૨૪૦૦૦ ચોવીસ હજારનો ખરચ કીધો છે. ઉપર મુજબ આ સઘળાં મકાનો તઇઆર કરાવવા પાછળ આશરે રૂપીઆ ૬૬૦૦૦ છાંસઠ હજારનો ખરચ થયો છે. તેમાં શેઠ રૂસતમજી મનચેરજી કુકાના કુલ્લે રૂ૪૨૦૦૦ બેતાલીસ હજાર અને અંજુમનના ફંડમાંથી રૂ૨૪૦૦૦ ચોવીસ હજાર ખરચાયા છે. આ સઘળાં મકાનો પાક દાદાર હોરમજદની મદદથી રોજ ૧૧ મો ખોરશેદ યઝદ માહ ૭ મો મેહેર યઝદ શેહેનશાહી સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી તા૦ ૨૧ મી મારચ ૧૯૧૨ ને વાર ગરેહએ જમશેદી નવરોજના મુબારક દીવસે જરથોસતી દીનના ફરમાન મુજબ જશન વગેરે ક્રીયા કરાવી તેના શુભ ઉપયોગને માટે સુરતની પારસી પંચાયતના ધરમના ફંડના હાલના તથા હવે પછીના થન[illegible]નેજર સાહેબોના સંપુરણ અખતયાર અને વહીવટ નીચે ખુલ્લાં મુકવામાં આવયાં છે. આરકાં[illegible]જી બરજોરજી વાહડયા."

સુરતની સર જમશેદજી જીજીભાઈ[illegible] કે અત્યાર સુધી ભાડેના મકાનમાં હતી, તે તયાંથી ખાલી કરી સુરત પારસી આર[illegible] એક બાજુએ આશરે રૂ૨૪૦૦૦ ના ખરચે સર જમશેદજી સકુલ ફંડ ખાતેથી [illegible]કાનમાં લઈ જવામાં આવી હતી.

સુરતમાં પારસી છોકરીઓ માટે ન[illegible]ત કાઢવામાં આવનાર છે તે માટે જુના ખાટકીવાડ આગળનું બે મજલાનું નવું મકા[illegible]૦ મા શીંગણપોરવાળા શેઠ એદલજી કુંવરજી પટેલે ખરીદયું છે. જેઓ સકુલના નીભાવ વગેરે માટે પણ એક સારી રકમ કાઢનાર છે.

કલકતા ખાતે બંધાયલું નવું દોખમું.—કલકતા ખાતે ત્યાંની અંજુમનના ઉગરાતથી બાંધવામાં આવેલું નવું દોખમું હજાવી ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૨૧ મો માહ ૭ માને દીને દખણના વડા દસ્તુર સરદાર કેકોબાદ આદરબાદ દસ્તુર નોશરવાનની આગેવાની હેઠળ થઇ હતી. દોખમાને ઇજવાની ક્રીયા, બંડારમાં શેહેનશાહી મોબેદો એરવડ રૂસતમજી એરચજી પાવરી તથા એરવડ માણેકજી બગલીએ કરી હતી. જયારે જશનની ક્રીયા સવારના દસતુર કેકોબાદની આગેવાની હેઠળ ત્યાંની મરહુમ શેઠ મેહેતાની અગીઆરીના પંથકી એરવડ બરજોરજી જ. મેહેરજીરાણા, અને મરહુમ શેઠ બનાજીના આદરીઆનના એરવડો એરચશાહ બમનજી કુમાના અને મેરવાનજી ખ. બેરામ કામદીન વગેરે શેહેનશાહી તથા કદીમ મોબેદોએ કીધી હતી. જશનની ક્રીયા પુરી થવા પછી દસતુરજી કેકોબાદે વાયજ કરતાં જણાવ્યું કે કલકતાની જરથોસ્તી અંજુમને પોતાનાજ પઇસાથી આ નવું દોખમું બાંધયું તે માટે મુબારકબાદી આપું છું. સુખ શાંતીના નીયમે જોતા આપણા દોખમાની રીત ઘણીજ ફાયદાકારક છે. નસાથી જમીનને, પાણીને, યાતો પવીતર આતશને, અપવીતર નહી કરવાં જોઇએ તે જરથોસતી ફીલસુફીઓ માટે વખાણ કરી જરથોસતીઓની રવાનને અવલમંજલ પુગાડવાની હાલની રૂઢીની તારીફ કરી હતી, અને વધુ જણાવયું કે આપણાં દોખમાંઓ પઇસાદાર કે ગરીબ, શેઠ કે નોકર, સરવેને કસાબી તફાવત વગર એકજ જગાએ જીંદગી પુરી થતાં જવું છે એવું શીખવે છે. એ પછી તયાંની અંજુમનના ત્રસતી અને સરનશીન શેઠ કાવસજી માણેકજી રૂસતમજીએ ભાષાણ કરતાં દોખમા કમીટીના આગેવાનો શેઠો જમશેદજી ફરામજી માદન, જમશેદજી

રૂશતમજી શકલાતવાળા, કેખશરૂ કાવશજી ગોરા, શી. અરદેશર તેમજ દોખમા કમીટીના સેકરેટરી શેઠ મેરવાનજી કાવશજી ગોરાનો પોતાના ત્રસટીઓ તરફથી તેમજ કલકતાની અંજુમન તરફથી ઉપકાર માનયો હતો તથા અનજુમન તરફથી દસતુર કેકોબાદને શેઠ જમશેદજી માદનને, શેઠ જમશેદજી રૂ. શકલાતવાળાને અને શેઠ કેખશરૂ ગોરાને એકેક શયાલ ભેટ કરી જોડયા ત્રસટીઓ શેઠ પેશતનજી એદલજી ગજદર તથા શેઠ નવરોજી જામાસપજી અરજાણીનો ઉપકાર માની જણાવયું કે કલકતાની અંજુમનના એક ત્રસટી તરીકેનો હમારા વડવાઓનો નજદીક ૫૦ વરસનો સંબંધ છે પણ પોતાની નાદરૂસત તબીયતને લીધે પોતાનો સંબંધ છોડવાનું જણાવયું હતું અને અંજુમને તેમને તેમજ તેમના વડવાઓને અંજુમનનાં વડાનું માન આપયું હતું તે માટે ઉપકાર માનયો હતો. એ પછી સેકરેટરી શેઠ મેરવાનજી ગોરાએ નવાં દોખમાને લગતો રીપોર્ટ વાંચતા જણાવયું કે પાસેનું જુનું દોખમું તા૦ ૨૮ મી જાનેવારી ૧૮૨૨ માં મરહુમ શેઠ નવરોજી સોરાબજી ઉમરીગરે પોતાને ખરચે તે વખતની જુજ વસતીને અનુકુળ થઇ પડે તેવી ઢપનું બંધાવી આપયું હતું. પણ જરથોસતીઓની વસતી વધવાથી મરણનું પ્રમાણબી વધી પડવાથી એ દોખમું અગવડ ભરેલું જણાયું હતું. ૧૯૦૬ ની તા૦ ૨૯ મી એપ્રીલે અંજુમનના ત્રસટીઓએ બોલાવેલી સભામાં નવું દોખમું બાંધવાનો ઠરાવ કીધો હતો. દખમું બાંધવા માટે કલકતામાથીજ લગભગ રૂ૭૦,૦૦૦ એકઠા કીધા છે. જુના દોખમાની પશચીમ દીશાએ નવું દોખમું બાંધવાને તથા જુની સગડી વાપરવાને અને સ્વાન લઇ જવા માટે ચાલુજ [illegible] મમાં લેવાને કમીટીએ ઠરાવ કરી નવા દખમા માટે આસરે ૧૩ વીંઘા જમીન રૂ [illegible] દના ઉપરાંત એ જમીન ખાડાવાળી હોવાથી પુરણી કરવા પાછળ વધુ રૂ૧૮૦ [illegible] અત્રે તેમજ દેશપરદેશમાં મરણ પાંમેલાંઓની લાશને ઠેકાણે પાડવાને સઘલી કોમે [illegible] ડી મુફ્ત જગયા આપે છે અને બીજાં શેહેરોમાં પારસીઓનેબી આપી છે તેથી ન [illegible] ા માટે કલકતાની મયુનીસીપલ પાસે ગ્રાંટ માંગવાથી રૂ૨૭૦૦૦ મળયા હતા. નવ [illegible] જુબાજુ દીવાલ બાંધવા અત્રેના વેપારી શેઠ હોરમસજી નસરવાનજી કુપરે રૂ૧૩૦૦૦ [illegible] ણનાં મરહુમ માતાજીને નામની તખતી મારેલી છે. સેવટે આ કામમાં જે સાહેબોએ કીમતી મદદ આપી હતી તેઓનો ઉપકાર માનયો હતો. એ બાદ દોખમાની વરકીંગ કમીટીના મેમબર શેઠ જમશેદજી ફરામજી માદને પોતાને તેમજ પોતાના ગોઠયાઓએ બજાવેલા કામ માટે આપવામાં આવેલા માન માટે ઉપકાર માની દોખમા પાછળ જમીન માટે આપેલી કીમત ઉપરાત લગભગ રૂ૬૫૦૦૦નો વધુ ખરચ થવા જશે એમ જણાવયું હતું. એ પછી એરવદ એરચશા બમનજી દશતુર કુમાનાએ જણાવયું કે આ દોખમાની કોદાળીની અને તયાર બાદ તેનો તાણો પુરવાની ક્રીયા હમો કદમી મોબેદોએ કીધી હતી, જયાં આજે એને ઇજવાની ક્રીયા શેહેનશાહી મોબેદોએ કીધી છે. આ એક કદી નહી બનેલા બનાવ તરીકે યાદગાર બનાવ નોંધાઇ રહેશે અને આ મુજબ પેહેલુંજ થયું છે. આવી રીતે સાથે મળીને એકજ મકાનમાં બંને પંથના મોબેદો પાસ વાંધા વગર ક્રીયા કરાવનાર કલકતાની અંજુમન અને તેમાં આગેવાની લેનાર અહદસથોને માટે માન ભરયું છે. સેવટે સરવે જણાઓ નવું દોખમું જોવા ગયાં હતાં અને તેના ભંડારમાં, ત્રાંબાના તથા સોના રૂપાના સીક્કા નાખયા હતા. તઇયાર રાખેલા પહરેજી ખાણાંને ઇનસાફ આપી સરવે વીખરાયાં હતાં.

સમસુલ ઓલમાં સરદાર દસતુરજી કેકોબાદ આદરબાદ નોશરવાન ખાસ તેડાથી ઉપલું દખમુ ઇજવાની ક્રીયા કરવા આવયા હતા, તેવણે તા૦ ૯ ઠી એપ્રીલે એક મેલાવડા સનમુખ કલકતા ખાતે એક ભાષણ આપયું હતું. એ દીને રાતે એવો સાહેબના માનમાં શેઠ રૂશતમજી ધનજીબાઇ મેહેતાએ પોતાના મકાનમાં એક ડીનર આપયું હતું, જે વખતે દસતુરજીએ સરવેનો ઉપકાર માનતાં જણાવયું કે નવાં બંધાનારાં શેહેનશાહી આદરયાનના વડા તરીકે તેઓને નેમયા છે તેને એક મોટાં માન સમાન લેખે છે.

ગણદેવીનું સ્કુલનું મકાન—બાઇ ભીખાઇજી કાવસજી છાપખાનાવાળાએ ગણદેવી મધે પોતાની માલેકીનું ત્રણ માળવાલું કુશાદે મકાન એવણના મરહુમ પીતાના પુણ માટે સર જમશેદજી જીજીભાઈ પારસી છોકરા છોકરીઓની ગુજરાતી નીશાળો માટે ભેટ આપયું છે. એ નીશાળો કેટલાંક વરસો થયાં ભાડેના મકાનમાં હતી, જયાથી તા૦ ૧લી એપ્રીલથી એ મકાનમાં લઇ જવામાં આવી છે.

દેવલાલીમાં સર અવસરે વાપરવાનું બંધાયલું મકાન—બાઇ શીરીનબાઇ તે મરહુમ શેઠ રુસતમજી કેખશરૂ ઇરાનીનાં વીધવાએ દેવલાલીની આરામગાહ નજદીક સરઅવસરે વાપરવા નવું બંધાવી આપેલું મકાન ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૧ લો માહા ૮ માને દીને ખાન સાહેબ રતનજી જમશેદજી દુબાશના પ્રમુખપણા હેઠળ થઈ હતી. જશનની ક્રીયા કરવા બાદ દેવલાલીની અંજુમનના આનરરી સેકરેટરી શેઠ જમશેદજીએ એ મકાનની જરૂરાત અને તે પાછળ રૂ૨૦૦૦ થયલો ખરચ વીગેરેની વીગત કહી સંભળાવી હતી. પ્રમુખ શેઠ રતનજીએ એ મકાન ખુલ્લું મુકાયલું જાહેર કરયા પછી બાઈ શીરીનબાઇ તરફથી તેમના બેશી શેઠ ખોદાયજીએ જણાવયું કે બાઇના મરહુમ ભરથારની યાદગારી રાખવા માટે તેવણ વીચાર કરતાં હતાં તેટલા એક મકાનની ગરજ આએ ગામના તથા નાશક વીગેરેના રહીશો માટે માલમ પડયાથી આ મકાન બાંધવામાં આવયું છે.

અહમદનગરના મોબેદાનું રહેવાનું મકાન—અહમદનગરની શેઠ પલાનટીનની દરેમેહેરની પાસે બાંધવામાં આવેલું મોબેદો મા[illegible]ન ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૯ મો માહ ૮ માને દીને યાને એ દરેમેહરની સાલગરેહને દી[illegible]આતમાં જશનની ક્રીયા કરયા પછી પંથકી ફરામજી બેરામજી નવધરે જણાવયું કે [illegible]દજીભાઈ કાપડીયાએ પોતાનાં બપાઇ મરહુમ બાઇ કુંવરબાઇ મેરવાનજી ક[illegible]ી રૂ૪૦૦૦ આપયા હતા કે એમાંથી રૂ૨૫૦૦ નું વયાજ એ મરહુમ બાઇની [illegible]સીઓની ક્રીયા કામ માટે વાપરવું તથા બાકી રૂ૧૫૦૦ આ મકાન માટે આપયા [illegible]ત અત્રેના રહીશ મોબેદ માણેકજી ખરશેદજી ધારાએ રૂ૧૦૦૦ શેઠો ખરશેદજી એ[illegible]કાઇપણ ધરમના કામમાં વાપરવા આપયા હતા. જેનું વયાજ વગેરે સુધા રૂ૧૫૦૦ થવ[illegible]ત હતા જે મળી રૂ૩૦૦૦ આ મકાન માટે વાપરયા છે. આપણે શેઠ હોરમસજી કાપડીયા અને તેઓનાં બેસીઓનાં તેમજ મોબેદ માણેકજીના બેસીઓનાં આભારી છઇયે અને જેઓએ આ કામમાં મદદ આપી છે તેઓનો બી ઉપકાર માનય છીએ. એ પછી હાજર રહેલાઓને ખાણું આપવામાં આવયું હતું.

રાવલપીંડી ખાતે ખુલું મુકાયલું ધરમનું મકાન—મરહુમ નવાબ ખાનબાહાદુર ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાડોર સી. આઇ. ઇ. ની યાદમાં તેઓનાં મરહુમ ધણીઆણી બેગમ આવાં બાઇ ધનજીભાઇ કામાડોર અને તેઓના બેટા શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઈ કામાડોરે સરઅવસરે વાપરવા રાવલપીંડી ખાતે આરામગાહની જગામાં બંધાવી આપેલું મકાન ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૧૦ મો માહા ૮ માને દીને થઈ હતી. લાહોરવાળા દસતુરજી નશરવાનજી કેકોબાદ મેહરજી રાણાએ જશન કરવા પછી શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઇ કામાડોરે જણાવયું કે આગળ બંધાયલું આવુંજ મકાન ઘણું પુરાણું થવાથી એક નવું મકાન બાંધવાના કામમાં ખા૦ બા૦ નશરવાનજી જાહાંગીર બોગા તથા મારા મરહુમ માતપીતા ઉમંગથી ભાગ લેતાં હતા. તેટલાં મારા નેક પીતાજી સવરગવાસ પામયાથી મારા માતાજીએ મારા પીતાજીની નઇયતે એક મકાન સવડી તરીકે વાપરી શકાય તેવું બંધાવી આપવાનો ઠરાવ કીધો હતો, અને મેં વેલાતથી પાછા ફરવા પછી મારા માતાજીના આ વીચારને મજબુતીથી ટેકો આપયો હતો. અતરેની પારસી અંજુમને હમારી આ માગણી કબુલ રાખી તે માટે તેમજ જેઓએ આ કામમાં મદદ આપી તેઓનો ઉપકાર માનયે છીએ. આ મકાન બાંધવા પાછળ રૂ૨૪૦૦૦ નો ખરચ થયો છે. આ મકાન તેના સઘળા ફરનીચર સાથે મારા મરહુમ માતાજી બેગમ આવાબાઇ અને મારી તરફથી જરથોસતી કોમને અરપણ કરું છું. એ પછી

રાવલપીંડીની જરથોસતી અંજુમનના પ્રમુખ ખા૦ બા૦ નશરવાનજી જહાંગીરજી બોગાએ મકાન ખુલ્લું મુકાયલું જાહેર કરતાં ઘટતા બોલોમાં કામોડોર ખાનદાનનો આભાર માની શેઠ સોરાબજી ધનજીભાઇ કામાડોરને તયાના જરથોસતીઓ તરફથી એક શાલ પેહેરાવી હતી. શેઠ સોરાબજી કામાડોરે દસતુરજી નશરવાનજીને પોતાના કુટુંબ તરફથી એક શાલ પેહેરાવી હતી. બાદ ચાશની કરી મેળાવડો વીસરજન થયો હતો. અતરે જાણવું અગતનું છે કે પંજાબમાં દોખમા કોઇ નહી હોવાથી રવાનને ડાટવાની રસમ છે. તેજ પ્રમાણે રાવલપીંડીમા બી ડાટવાની રસમ છે. રાવલપીંડીમાની આરામગાહની જગા દુર મરી પહાડપર જવાના રસતાપર છે. પંજાબના આગલા વેપારી શેઠ જહાંગીરજી જસાવાળા તરફથી મળેલી ૭૬૦૭ ચોરસવાર તેમજ જાણીતા વેપારી શેઠ જામાસપજી બોગા તરફથી મળેલી ૧૨૬૨ ચોરસવાર જમીન આરામગાહ તરીકે છે. ઉપલા શેઠીયાઓના નબીરાઓની રાહબરી હેઠળ ઇ. સ. ૧૮૯૮ માં ત્યાંની અંજુમને એક મકાન સરઅવસરે વાપરવા બંધાવયું હતું પણ તે બીસમાર હાલતમાં આવવાથી કોમોડોર ખાનદાનની નવાં મકાનની ઉદાર બક્ષેશ પ્રસંગોપાત થઇ પડી છે. આરામગાહની બે બાજુએ બોહળી જગયા ખરીદી કોમોડોર અને બોગા ખાનદાનને પોતાની માલેકી હેઠળ રાખી બાગ બગીચાથી વસાવી છે. આ આરામગાહની જગા મોહોટા રસ્તા ઉપર હોવાથી ત્યાંથી ઘણાક બેલ ગાડીઓ વગેરેનો ભારી રસ્તો છે તેથી શેઠ સોરાબજીએ તે રસ્તા ઉપર પાણીનો એક અવાડો ઢોરો માટે બંધાવી આપયો છે.

ગરીબ જરથોસતીઓ માટે ચા[illegible]ઓવન બીલ્ડીંગ સોસાયટી હસતક પરેલ ખાતે વાઘેશવરીનાં દેહેરાં નજદીક ગો[illegible] શેઠ બમનજી હોરમસજી જનરલનાએ સોસાયટીને ભેટ આપેલી જમીન ઉપર[illegible]મ વરગના જરથોસતીઓ માટે બાંધવામાં આવેલી ચાલી ખુલ્લી મુકવાને એ[illegible]ટરો રોજ ૧૯ મો માહ ૮ માને દીને ચાલીવાલી જગાએ ભેગા મળયા હતા. [illegible]ાર ગાળાની છે અને તેમાં દસ ભાડુતો રહેશે. ચાલીવાળી જગયા ટેકરી ઉપર આવી[illegible]દરસતીના બાબમાં બહુ સુખાકારી ભરી છે તેમજ તે એક વીશાળ કમપાઉંડ અને આ[illegible]ટા તથા બાગ સમાન જગયા ધરાવે છે. શેઠ બમનજી જનરલનાની કીમતી ઉદાર જગયાની બક્ષેસ માટે તેમજ હમકોમના ગરીબ વરગ માટેની તેઓની ભલી લાગણી માટે ડાયરેકટરોએ સંતોશ જાહેર કરી સોસાયટીને પોતાના પરગજુ કામમાં સહાય થવા માટે ઉપકાર માનયો હતો. શેઠ બમનજીએ આસરે વીસ હજાર રૂપયાની કીમતની જગા ભેટ કીધા ઉપરાંત દસ હજારની કીંમતનો એક બંગલો તથા ૨૪૦૦૦ ની સરકારી નોટો ભેટ કીધી છે જે માટે એક અલાહેદું ત્રસટડીડ કીધું છે. ચાલી ખુલ્લી મુકાયાને દીને સવારે શેઠ બમનજીએ ચાલીના મકાનમાં પોતાની ગીરેથી ફરેસતાની પવીત્ર ક્રીયા કરાવી હતી, તેમજ મજકુર ચાલીમાં આવી વસનારાં ગરીબ ભાડુતોના પહેલા માસનાં ભાડાની રકમ આપી ગરીબ ભાડુતે પ્રતયેની પોતાની ભલી લાગણીનો વધુ પુરાવો આપયો છે. ગરીબો તરફની એ પ્રકારની દીલસોજા લાગણી શેઠ બમનજીને માટે માનભરી લેખાશે. મજકુર ચાલી ગયા મે માસથી ભાડે આપી છે. આ ચાલીના ચાર ગાલાઓને સખાવત કરનારાં ચાર કુટુંબોની ખાહેશ મુજબનું નામ આપી તે મુજબની તખતીઓ મારવાનો ઈરાદો રાખવામાં આવયો છે.

માથેરાન જીમખાનું—માથેરાન ખાતે શેઠ જાલભાઇ અરદેશર શેઠ માથેરાન પારસી જીમખાના ખોલ્લું મુકવાની ક્રીયા સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટે એક મોટા મેળાવડા સનમુખ રોજ ૨૭ મો માહ ૮ માને દીને કરી હતી. શરૂઆતમાં ડા૦ પાવરીએ જણાયું કે આ ટેકરી ઉપર પારસી વીઝીટરોની સંખયા વધતી જવાથી એક જીમખાણાની અગત જણાઇ હતી. ૧૯૧૦ માં મરહુમ શેઠ જાલભાઇ શેઠે જીમખાના માટે રૂ૧૫૦૦૦ આપવા જણાવયા હતા. તે પછી નામદાર સરકાર પાસેથી જમીન મેલવવામાં આવયા બાદ શેઠ જાલભાઇએ પોતાની રકમ વધારી રૂ૨૭૫૦૦ આપ-

વાથી તેવણુની ઉદારતાને પરીણામે આ જીમખાનું આજે તઇયાર થયું છે. પણ દલગીરીની વાત છે કે એવણુ આ જીમખાનું હસતીમાં આવેલું જોવાને જીવા પામયા નથી. આ જીમખાણાનો વારસીક ખરચ રૂ૧૫૦૦ નો થશે. એ પછી પ્રમુખ સર જમશેદજીએ જણાવયું કે આ ખાતાની નેમ આપણી કોમનો બાંધો સુધારવાની અને આપણા સંસારી સંબંધોને વધારે મુસતકીમ બનાવવાની છે તેવાં ખાતાં સાથે સંબંધમાં આવતા મને મોટો સંતોશ ઉપજયોચ. એ પછી સર જમશેદજીએ જીમખાનું ખુલ્લું મેલી શેઠ કાવસજી જાલભાઈ શેઠની તરફથી શેઠ ફીરોઝશાહ ચીનાઇને સોનાનું એક ઘડીઆળ અને સાંકળી તથા ડા૦ મેહેલાશાહ બાવરીને સોનાના એક મેડલ ભેટ આપી હોલમાં ટાંગેલી મરહુમ શેઠ જાલભાઈની ઓઇલ પેનટીંગ તસવીર ખુલ્લી મુકી હતી. શેઠ કાવશજી જાલભાઇ શેઠે આ જીમખાના માટે થયલા વધુ ખરચના રૂ૧૨૦૦ આપી રૂ૧૫૦૦ની એક બીલીયડ ટેબલ ભેટ આપવા કબુલ્યું છે. એવીજ એ જીમખાનામાં આદર મહીનાના આદર રોજના પરબનાં દીવસે થયલા જાહેર જશનના ખરચ માટે રૂ૧૫૦ આપયા હતા.

લાહોરની નવી દરેમેહેર-લાહોર ખાતે શેઠ કુપરવાલી એક દરેમેહેર છે પણ ત્યાંના જરથોસતીઓએ પોતપોતામાં એક ફંડ ઉભું કરી એક કામચલાઉ બીજી નવી દરેમેહેર ઉભી કરી છે. એના નીભાવ માટે દર માસે ત્યાના જરથોસ્તીઓ ચોકસ રકમ આપવાને કબુલ થયા છે. આ નવી દરેમેહેર શેઠ કુપરની દરેહમેહેરની પાસે [illegible]આવેલા એક અલાહેદા બંગલા રૂપી ભાડાના મકાનમાં ઉભી કરવામાં આવી છે, અને ત્યાં કીયાકા[illegible]ં આવયાં છે. જયારે એક અલાહેદા ઓરડામાં આતશ દાદગાહ બનાવવામાં આવયું છે. [illegible] મો માહ ૯ માને દીને ખુલ્લું મુકયુ હતું જશનની ક્રીયા દસતુર નશરવાન[illegible]ુર મહેરજીરાણાએ કરી હતી. લાહોર ખાતે થોડોક વખત થયો ત્યાની શેઠ કુપ[illegible]ા જુના પંથકીને ખસડવાથી ત્યાં કેટલીક મતફેરી પડવાથી ઉપર જણાવેલી ન[illegible]ચલાઉ સ્થપાયલી છે.

પુણામાં ખુલી મેલાયલી શેઠ [illegible]ાહાદયા હાસપીટલ-પુના ખાતે સ્કોટલેંડ મીશનના યુનાઇટેડ ફ્રી ચરચની એન. એ[illegible]ડયા ઓસપીટલ ખુલ્લી મુકવાની ક્રીયા મુંબઇના નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકે તા૦ ૨૬ મી જુન માને રોજ ૧૮ મો માહા ૧૦ માને દીને કીધી હતી. ડા૦ રટર વીલીયમસને જણાવયું કે શરૂઆતમાં સ્કોટલંડના યુનાઇટેડ ફ્રી ચરચ મીશને પુનામા બુધવાર પેઠની અંદર તા૦ ૫ મી ફેબરવારી ૧૯૦૮ ના દીવસે દવાખાનું ખોલયું હતું. પણ દરદીઓની સંખયા વધવાથી ૬ અઠવાડયામાં મોટું મકાન લેવું પડયું. પાછળથી કામચલાઉ આસપીટલમાં તેન ફેરવી નાખી હતી. નવા મકાન પાછળ કુલસે ખરચ રૂ૧૬૫૦૦૦ નો થયો છે તેમાં સરકારના રૂ૫૦૦૦૦, મરહુમ સખી વજુદ શેઠ એન. એમ. વહાડયાના ત્રસટીઓના રૂ૫૦૦૦૦, જયારે રૂ૬૫૦૦ ઇંગલંડ તરફનો ફાળો છે, અને બીજાં ઘણાં નાનાં ડોનેશનો મલ્યા છે. શેઠ વાહડયા ચેરીટીઝના ત્રસટીઓએ રૂ૫૦ હજાર આપવાથી આસપીટલની સાથે તેવણનું નામ જોડયું છે. ગયા એપ્રેલ મહીનાથી બાહેરનાં દરદીઓનું કામ આ મકાનમાં ચાલુ થયું છે. છેલ્લાં ૪।। વરસમાં ૩૬૧૧૮ બહારના દરદીઓએ લાભ લીધો હતો અને ૮૭૫ દરદીઓને ત્યાં રાખવામાં આવયાં હતાં. ૧૦૭૬ દરદીઓ ઉપર વહાડકાપ કરવામાં આવી હતી. નવી આસપીટલમાં ૭૦ થી ૮૦ દરદીઓનો સમાવેશ થશે. નામદાર ગવરનરે હોસપીટલ ખુલ્લી મુકતાં એક લંબાણ ભાશણ કરયું હતું અને જણાવયું કે હું એન. એમ. વહાડયા આસપીટલ ખુલ્લી મુકાયલી જાહેર કરૂં છું અને આશા રાખું છું કે આ આસપીટલને પુરવ અને પશચીમના સુખી જોડાણની એક યાદગારી તરીકે હંમેશ જોવામાં આવશે. બાદ નામદાર ગવરનરનો આભાર માની મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

ઉડવાડાનું પાક આતશ બહેરામનું શમરાયલું મકાન ફરીથી ખુલ્લું મુકવાની થયલી ક્રીયા-ઉદવાડાના ઇરાનશાહ આતશબેહેરામવાળું મકાન જે મરહુમ સખી વજુદ

બાઇજી સાહેબ મોટલાંબાઇ વાડીયાની સખાવતથી લગભગ અઢાર વરસપર બંધાયલું તેને ફરીથી રીપેર કરાવી તથા એમાં ઘટતો ફેરફાર મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહાડયાના ત્રસટી સાહેબોએ કરાવયો હતો. મકાન તઇયાર થવાથી તેને પાક્નવા માટે મોબેદોની ૧૧ જોડ રોજ ૮ મો માહા ૧૧ માથી રોકાઇ હતી અને તેઓએ દીવસ ૪ સુધી ક્રીયા કીધી હતી. રોજ ૧૧ માની રાત્રે ૧૨ વાગે ઇરાનશાહ પાક આતશબેહેરામના પાક આતશના કેબલાને આ આતશબેહરામની પાસે આવેલી સર દીનશાજીની દરેમેહેરમાં જ્યા રીપેર થવા અગાઉ લઇ જવામાં આવયા હતા ત્યાથી લાવી આતશબેહેરામ સાહેબનાં રીપેર થયલા નવા મકાનમાં તખતનશીન કીધા હતા. એ મકાન ખુલ્લું મુકવાની ક્રીયા રોજ ૧૨ મો માહા ૧૧ માને દીને થઇ હતી. જે વખતે સવારના દસ્તુરજી મીનોચેરજીની આગેવાની હેઠળ જશનની ક્રીયા કરવામાં આવી હતી, તેમજ એની આગળે દીવસે યાને રોજ ૧૧ માને દીને સવારે અંજુમન તરફનું જાહેર જશનબી થયું હતું. જશનની ક્રીયામાં ભાગ લેવાને મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહાડયાના ત્રસ્ટી સાહેબો તેમજ નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ સાહેબ બી મુંબઇથી ઉડવાડા ખાતે પધારયા હતા. સર જમશેદજી ઉડવાડા ખાતે બારોનેટ થયા પછી પેહલ વેહલા જવાથી જશનની ક્રીયા ખલાસ થવા પછે ઉડવાડાના દસ્તુરજી ખુરશેદજીએ નામદાર સર જમશેદજીને એનાયત કરવાનું માનપત્ર વાંચી સંભલાવયું હતું. એમાં સર જમશેદજીએ તથા ત્રસ્તીઓએ લીધેલી તસ્દી માટે [illegible]ર માની પહેલા સર જમશેદજી જીજીભાઇએ સથાપેલા જુદા જુદા ધરમખાતા વી[illegible] ઉપર થયલા મોટા ફેશાનો માટે આભારની લાગણી દરશાવી જણાવયું હતું [illegible]રોજી માણેકજી વાહાડીયાના તમો એક ત્રસટી છો અને હમારા ગરીબ ગામમાં [illegible]કની હાલનેબરની કેળવણી આપવાનું ખાતુ શેઠ વહાડીયાજીની બહોળી સખા[illegible]ગામમાં સથાપી આપવાની અરજ કરીયે છીએ. તેમજ મરહુમ સર દીનશાજી મા[illegible]રેલી સખાવતો વીશે તથા ઇરાનશાહના મકાનમાં સર જમશેદજી અને બીજા ત્રસટી[illegible]કામ કરાવી તેની સુંદરતામાં વધારો કરાવયો તે માટે માનપત્રમાં આભાર માનવામાં આ[illegible]હતો. પોતાને આપવામાં આવેલા માન માટે નામદાર સર જમશેદજીએ દસ્તુરજીઓનો તથા ઉદવાડા અનજુમનનો ઘટતા શબદોમાં આભાર માનતાં જણાવયું કે આજની મીજલસમાં તમારી એકદીલી જોઇ હું ઘણો ખુશી થયો છું તેમજ તમોએ તમારા ગામ માટે કેળવણી ખાતાં વીશે જે ઇસારો કરયો છે તે વીશે હું મારા ગોઠયા ત્રસટીઓ સાથે વીચાર ચલાવીશ.

થાણા ખાતેના મરહુમ શેઠ શેરીઆરજી કેખશરૂ ઇરાનીના આતશ દાદગાહને મજગામ મધે મરહુમ શેઠ ફરામજી નશરવાનજી પટેલની દરેમેહેરમાં લાવી પરઠાવયા તેનું શુકરગુજારીનું જશન રોજ આસતાદ માહા આદર કદમી દીને સવારે નવ કલાકે મજગામ ખાતેની ઉપલી દરેમેહેરમાં થયું હતું.

ડા૦ કેખશરૂ કેરશાસ્પ દાદાચાનજીનાં વડપણ હેઠળ ચાલતી ગરમી, પીશાબ તથા ચામડીનાં દરદોની હોસ્પીટલ ઉપયોગી કામ બજાવે છે. આ હોસપીટલ હીંદુસતાનમાં એકજ છે કે જેના વડા તબીબ ડા૦ દાદાચાનજીએ એ દરદો માટેનો અભયાસ તથા અનુભવ યુરોપની હોસપીટલોમાંના સ્પેશીયલીસટોના હાથ હેઠળ વરસો વેર રહીને મેળવયો છે. મુંબઇ તથા દેશાવરોના દરદીઓ ડા૦ દાદાચાનજીની સારવારનો લાભ મેળવી સાજા થયા છે. એવોમાં કેટલાંક ગુરદા, મીઠી પીશાબ, ખરપસા, વીગેરેથી ત્રીસ વરસથી વધુ મુદતથી પીડાતા હતા. આ ખાતું ગ્રાંટરોડથી ખાલી કરીને ક્રાફરડ મારકેટની સામે ખસેડવામાં આવયું છે.

ખેતાબો.

આ વરશે પારસીઓને મલેલા ખેતાબના બાબમાં શારૂં ખુશી થવાજોગ પરીનામ નીપજાવે માલમ પડેછે. નામદાર શેહેનશાહા પાંચેમાં જોરજની તાજપોશીની ક્રીયા હીંદમાં દીલ્લીખા કરવામાં આવી તે વેલાએ લોકોને મલેલા ખેતાબોમાં ત્રણ તો પારસી "સર નાઇટ" વધ્યા છે તેમાં આપણી હાઈ કોરટના એક ઝલકતા જડજ અને માનવંત ન્યાયાધીશ શેઠ દીનશા ધનજીભાઇ દાવર "સર નાઈટ"નો માનવંતો ખેતાબ મેલવવાને ઘણા લાયક ગણાયા છે, કારણકે તેઓ સાહેબ જયારથી હાઇ કોરટનાં ન્યાયાસને બીરાજયા છે ત્યારથી તેઓ ઘણા દુરઅંદેશ અને વાજબ ઈનશાફ કરનારા જણાયા છે. ઈનશાફની બારીકી અને ફેંસલાઓની બાહોશી થોડી નથી જણાઇ તેમાં અગત કરીને પારસી કોમને લગતા એક બે મુકદમા તેઓના અમલમાં એવા આવી ગયા હત કે તેની વખતે એવા નામદાર અને બુધી અમલદારને નેમાયલા જોઇને પારસી કોમ ઘણી હરખમ થઈ લાગી હતી. તેમાં જેવા કે જુદદીન કેશની વખતે તથા બાજ રોજગારના ફંડાના મુકદમ વખતે એમના ઈનસાફનું સમતોલપણું પુર બહારમાં ખીલી નીકલ્યું હતું. તેજ મુજબ બીજા બધ ઈનસાફ વખણાયા હતા. એવા નાદર ઈનસાફની સાથે તેમની દેશસેવા અને પ્રજાસ્તુતી પણ જેવ તેવી નહીં હતી. તેવા એક લાયક નર તો જાણે અત્યાર આગાઉના સર નાઇટ થવા જોઇતા હતા. પણ આ તાજપોશી ટાંકણે પણ એવાં માનને [illegible] ગણાતામાં ઘણ વાજબીજ થયું છે.

બીજા સર નાઇટ આપણા એ [illegible] ગ્રેહસ્થ, મોટા નાણાંવટી અને નામીચા વેપાર તથા દલાલ, સખાવતે બહાદુર શેઠ શા [illegible] થવા પામયા છે. જેઓ સર શાપુરજીની જાહેર કારકીરદીથી જરાબી જાણ [illegible] ક અચાનક કબુલયા વીના રેહશે નહીં કે સર શાપુરજી કાંઈ સર નાઈટના માનવં [illegible] ટ ઓછા લાયક નર નથી ગણાતા અને તેવ મોટી કલાલાના અકર્ષોનાં નામોથી [illegible] વીને લાયક ચુંટણી કરેલી ગણાઇ છે.

ત્રીજા સર નાઇટ નાગપોરના [illegible] સી શેઠેરી છે. તેઓ ઘણું કરીને ત્યાંનાજ રહીશ હોવાથી જેટકે મુંબઈમાં ઝાઝા જણાયલા નથી, પણ તેઓની કારકીરદી અને સર નાઇટના ખેતાબ મેલવવાની પુરતી લાયકાત વગર તેઓ એવું માન મેલવવા પામે એવું આપણા ધારવામાં આવતુ નથી. એઓનું નામ ખાનબહાદુર બેજનજી દાદાબાઈ મેહતા છે. જેઓ નાગપોર તરફનાજ રહીશ છે એવો નાગપુરની મેસરસ તાતા એન્ડ સન્સવાળી સેનટ્રલ ઇનડીયા એમપ્રેસ મીલના મુખ્ય મેનેજર છે. તેવો પોતાના વખત પ્રમાણે પચાસ વરસની વાતપર એલફીન્સતન ઇનસ્તીતયુતમ કેળવણી મેલવીને આગલ વધેયા હતા. તેવણ સ્થાનીક ચોપાનયાંમાં જાહેર લખાણો પણ કરતા હતા સર બેજનજીએ નાગપોરમાં મરકી તથા દુકાળ વેળા ગરીબોનાં સંકટ નીવારણ માટે ભારે મેહેનત લીધી હતી. તેવણ નાગપોરની પારસી અંજુમનના સરનશીન છે, તયાની સગડી શેઠ બેહેરામજી પેસતનજી કંત્રાકટરને ખરચે ૧૯૧૦ ના સાલમાં ખુલ્લી મેલાઈ તે માટે સર બેજનજીએ શેઠ બેહેરામજીનો આભાર અંજુમન તરફથી માનયો હતો. વળી નાગપોર ખાતે શેઠો બીલીમોરીયા ભાઇઓએ ય૦ જ૦ સાલ ૧૨૭૫ માં બંધાવેલી ધરમશાળા ખુલ્લી મેલવાની ક્રીયા સર બેજનજીને હાથે એક મોટા મેળાવડા સનમુખ થઇ હતી. તેવણને ૧૮૯૭ ના સાલમાં નામદાર સરકારે ખાન બહાદુરનો ખેતાબ આપયો હતો. તયાર પછી હાલ તેમને નાઇટહુડનો ચહડતો ખેતાબ મળયો છે તેથ લોકોમાં બેહદ ખુશાલી ઉપજી છે.

હેદરાબાદવાલા નવાબ ફરીદુનજંગ બહાદુરને સી. એસ. આઇ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધ સ્ટાર ઓફ ઇંડયાનો અને કલકતાની વડી ધારા સભાના મેમબર આ૦ મી૦ માણેકશા બેરામજી દાદાભાઇ રેજીસ્ત્રારને તથા લફટેનન્ટ કરનલ એદલજી પાલનજી ફ્રેન્ચમેનને અને પુણાવાલા સરદાર નવરોજી પદમજીને સી. આઈ. ઇ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધી ઇંડયન એમપાયરનો ખેતાબ મલ્યો છે

એડનના જાણીતા અને માનીતા વેપારી શેઠ હોરમજી કાવસજી એડનવાલાને એક નવી જાતનો ખેતાબ બક્ષયો છે, જેને તેઓ સાહેબ પોતાની લાયકાતથી તદન લાયક છે. એ ખેતાબ 'એમ વી. ઓ." યાને "મેમબર ઓફ ધી રોયલ વીકટોરીઅન ઓરડર"ને નામે ઓલખાય છે, અને તે ઘણું કરીને પારસીઓમાં પેહલવેહલોજ અપાયલો આપણી ગમ ગણાય છે. તા૦ ૫મી ફેબરવારીએ એડનના પોલીટીકલ એજંટ મેજર જનરલ સર જેમસ એ. બેલે એડનના [illegible] રેશીડનસી મા એક દરબાર ભરી શેઠ હોરમજીને મલેલા ખેતાબની નવાજેસ કરવાની કીરયા કરી હતી શેઠ હોરમજીને મલેલાં આ મોટા માન માટે ચોમેરથી મુબારકબાદીઓ અને માનપત્રો આપવામાં આવયા હતાં, તેમા મુંબઇની જરથોસતી કોમના લાભ સાચવનારી મંડળીની ગયા ફેબરવારી માસમાં મલેલી સભામાં એવણને મુબારકબાદી આપવાનો ઠરાવ કીધો હતો. લાનોલી તથા ખં[illegible]ના જરથોસતીઓની એક સભા શેઠ એડનવાળાવાલી લાનોલીની દરેહમેહરમાં તા૦ ૧૧ મી ફેબરવારીએ મલી હતી તેમાં થયલા ઠરાવ મુજબ શેઠ હોરમજીને મુબારકબાદીનું માનપત્ર આપવાને લાનોલીથી એક ડેપયુટેશન તા૦ ૧૫ મી મારચે મુંબઇના શેઠ એડનવાળાના બંગલામાં આવયું હતું. શેઠ હોરમજી એડન ખાતે હોવાથી શેઠો કેકોબાદ તથા શાવકશાહ કાવશજી એડનવાલા અને કુટંબીઓએ ડેપયુટેશનના ગ્રહસથોને આવકાર આપયા પછી માનપત્ર શેઠ હોરમજી ઉપર મોકલી આપવા જણાવયું હતું. એડનની ગોઆનીઝ કોમ તરફથી તા૦ ૨ જી જુને એક મેલાવડા કરી સુંદર રૂપાનું ફલાવર પોટ સાથે એક માનપત્ર એનાયત કીધું હતું. [illegible] રવે કોમના રહીશો તરફથી તા૦ ૩ જી જુને યાને નામદાર શેહનશાહ જયોરજની મ[illegible] દીવસે મેરવાન બંગલામાં જુદા જુદા મુબારક બાદીના માનપત્રો આપવાનો [illegible] આવયો હતો. તે વેલાએ નીચલાં માનપત્રો એનાયત કરવામાં આવયાં હતાં. [illegible] ની દેશી કોમનું માનપત્રનો જવાબ આપતાં જણાવયું કે તમો બધાઓ એકદીલી [illegible] રી તરફ બતાવતા રહેછો. તે બેનઇને મને ઘણી ઉલટ છુટેછે. દરેક કોમની ફરજ બજાવ[illegible] મારી તરફ પુરતું માન બતાવે છે તેજ મુજબ મારા ફરજંદો અને ભાઇઓ આજના દ[illegible]ઠ રાખી તેજ પગલે ચાલશે. આજની ખુશાલીના પ્રસંગે મારી તરફથી રૂ૧૦૦૦૦ ગુજરાતી સ્કુલના છોકરાઓની કેલવણી સારૂ આપવાનું જાહેર કરછુ અને વેલાતની સફરેથી પાછા ફરયા બાદ રેસીડંટ સાહેબ સાથ નકી કરી સ્કુલ બાંધવાની જગયાની માંગણી કરીશ. આ સખાવત જાહેર થતાંજ મેલાવડામાં અત્યંત ખુશાલી ફેલાઇ હતી. બીજું માનપત્ર શેઠ કાવશજી દીનશાહના સ્ટાફ તરફથી રૂપેરી નલામાં મુકી તેની સાથે કાશમીરી બનાવટનું એક ચાંદીનું ફલાવર વાઝ ભેટ આપયું હતું. ત્રીજું માનપત્ર શેઠ હોરમજીના બેશી શેઠ કુવરજી અરસકીન તરફથી ચાંદીનાં ટી સેટ સાથે એનાયત કીધું હતું. ચોથું માનપત્ર હોદેડા બંદરના દેશી વેપારીઓ તરફથી એનાયત થયું હતું. ઉપલા ચાર માનપત્રો વચાંયા પછી વખત નહી હોવાથી અંગ્રેજી તથા આરબીક માનપત્રો વાચયા વગર એનાયત કીધાં હતાં. એ ઉપરાંત શેઠ હોરમજીને શયાલ, પાઘડી, અને બીજી પેહેરામણીઓ ત્રણ ચાર જણાઓ તરફથી થઇ હતી. રાતે જરથોસતીઓ તરફથી એક ખાણાનો મેલાવડો થયો હતો. જયાં શેઠ હોરમજીની લેવાયલી સલામતીનો જવાબ આપતાં આ બનાવની ખુશાલીમાં અંજુમનનાં ફંડમાં રૂ૫૦૦૦ આપવાની કબુલાત આપી હતી. એ પછી ગુજરાતી નાટક કંપનીએ કરેલા ખેલની મોજ ચાખી મેલાવડો મોડી રાતે વીસરજન થયો હતો. શેઠ હોરમજી તથા ધણીયાણી બાઇ માણેકબાઇ તા૦ ૬ ઠી જુને મેલ સ્ટીમર મારફતે વેલાત તરફ ઉપડી ગયાં હતાં. એ વખતે સફર સફળ ઇછવા ઘણા ગ્રહસ્થો હાજર થયા હતા.

દખણના દસ્તુરજી સરદાર કેકોબાદ આદરબાદને "સમશુલ ઓલમા" બનાવયા છે.

ખાનબહાદુર તરીકે અરધો ડજન પારસી વધયા છે, અને તેટલાજ ખાનસાહેબો થયા છે. એક કરાંચીના પારસી શેઠયાને સોનાનો ચાંદ, અને રૂપાનો ચાંદ મેલવનારા બેએક ડજનથી વધુ

પારસી ગણાયા છે. તેમ બ્રાન્ઝ ચાંદ પણ કેટલાકોને મલયો છે, તથા સરટીફીકેટ ઓફ મેરીટ પણ મલી છે. એ બધાંની લંબાંણ વીગત અને તેમનાં નામ નીશાનો આ કાલેંડરમાં આગલ જતાં નામદાર શેહેનશાહની તાજપોશીની જે એક જુદીજ બીના શફે ૧૪૫ થી શફે ૧૫૦ શુધી છપાયલી છે તેમાં વાંચનારાઓનાં જોવામાં આવશે. પાછલથી કોરોનેશન ચાંદ મલેલાઓમાં:–શેઠો દાદીબા સતારાવાલા એકઝીક્યુટીવ ઈજનેર, હોરમજી ફરામજી ઉડવારીઆ, એદલજી બમનજી તાતા, ધનજીશા બમનજી કુપર, ફ્રુવરજી દારાશા, નરીમાન એચ. ડાકટર, અબકારી ઇનશપેકટરો, ભરૂચવાળા ખા૦ બા૦ આદરજી મનચેરજી દલાલ તથા શોરાબશા હોરમજી મ્યુનીશીપલ પ્રેસીડંટ, જમશેદજી નશરવાનજી ઉનવાળા, અંકલેશરવાળા, ફરદુનશા પેશતનજી બરૂ, ગોધરાવાળા અબકારી કંટરાકટર મેરવાનજી હીરજીભાઇ કોહાવાલા, રૂશતમ આર. દલાલ, મુંબઈવાલા ફીરોજ સી. શેઠના, કાવશજી જાહાંગીર, ડા૦ શોરાબ કાવશજી હોરમજી, માણેકજી હોરમજી નીકલશન, સુરતની શમાલકાજ કોરટના જડજ જાહાંગીર એદલજી મોદી, શબજડજ બેરામજી નવરોજી શંગાણા, રેલવે ઇનસપેકટર રતનજી રૂશતમજી મીરજાં, શાપુરજી દીનશા વરીઆવા, દારાબશાહ ન. મારકર, ડોસાભાઈ ફ. પંથકી, તેહમુરસપ પે. દાવર, ગુસ્તાસ્પ ન. ગઝદર, એદલજી ફ. ખંબાતા, શીમલાવાલા શેઠ દીનશાહ એમ. ફરામજી, પુણાવાળા શેઠ મેરવાનજી એદલજી દારૂવાળા તથા પેસતનજી બેમનજી, નાગપુરવાળા બેહરામજી પેસતનજી અને રૂશતમજી ફરદુનજી આલમશા વીગેરે છે.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાં[illegible] ૮૮ માં વરસની સાલ ગ્રહોનામુબારક દીવસ હીંદુસ્તાનમાં તા૦ ૩ જી જુને પાલવામાં આ[illegible] ને ઇંગલાંડમાં તો તા૦ ૧૪ મી જુને પાલવામાં આવયો હતો તે દીને ખેતાબોનું [illegible] ામાં આવયું હતું, તેમાં પારસીઓમાં ખાનબહાદુરનો ખેતાબ ડીસાવાળા શે[illegible] ાઈ, મુંબઈના પબલીક વરકસ ડીપારટમેંટવાળા શેઠ ગુસ્તાદજી ધનજીશાહ કા[illegible] ાળા શેઠ અરદેશર ડોસાભાઈ મારકરને અને ખાનસાહેબનો ખેતાબ મુંબઈના [illegible] રીગેશન ખાતાનાં ઇનસપેકટર શેઠ કાવસજી જમશેદજી પેટીગરા, કરાંચીની જેલના [illegible] ટ શેઠ કેખશરૂ મંચેરજી કલબવાળા અને દીલ્હીના પોસ્ટ માસ્તર શેઠ નશરવાનજી મેહેરવાનજી કામા. તથા ઇમપીરીયલ સરવીસ ઓરડર 'બી' ના ખેતાબની નવાજેશ મુંબઈના ડેપયુટી એકાઉનટંટ જનરલ શેઠ ગોદરેજ દોરાબજી પદમજી ઉપર થઈ છે.

પુણાના જાંણીતા માનવંત દસતુરજી અને બીરારના માજી કમીશનર દસતુર બેહેરામજી જામાસપજી સી. આઈ. ઇ. ને નામદાર મુંબઈ સરકારે દખણના પહેલા વરગના સરદારનો ખેતાબ એનાયત કરયો છે.

શેઠ મેરવાનજી પેસતનજીને જામનગરના માહારાજા જામસાંગની વરસગાંઠના ખુશાલીમાં ફરસટ કલાસ ઓરડર આફ મેરીટનો ખેતાબ એનાયત કરવામાં આવયો હતો.

ઓધા—નેમણુક—વગેરે.

આ વરસમાં નીચે મુજબ પારસીઓની જુદી જુદી નેમણુકો થઇ છે:–શેઠ શાપુરજી બમનજી બીલીમોરીયા મુંબઈ બેંકના ઓડીટર.–સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ મુંબઈની મીલ ઓનરસ એસોસીએશનના પ્રમુખ.–બાઈ ધનબાઈ પી. મેહતા વડોદરાનાં અમરેલી પ્રાંતના એસીસ્ટંટ લેડી ઇનસપેકટર.—શેઠ જામાસપજી રૂશતમજી એશબરનર મુંબઈની પેપર કરંસી આફીસના ત્રેઝરર.–શેઠ કાવશજી દાદાભાઈ ફરદુનજી ફ્રીમેસનોની હોલ કમીટીના જોઈંટ સેકરેટરી.–શેઠ નવરોજી હોરમજી કુપર મુંબઈમાં જાનવરો ઉપર ગુજરતું ઘાતકીપણું અટકાવનારી મંડળી અને બાઈ સાકરબાઈ દી. પીટીટવાળી જાનવરો હોસપીટલના સેકરેટરી તથા ત્રેઝરર.–શેઠ નવરોજી જાહાંગીર ગામડયા મુંબઈના પોરટ ટ્રસ્ટનાં ટ્રસટી.–શેઠ સોરાબજી કાવશજી દીનશાહ એડનના પોરટ ટ્રસટના ટ્રસટી.—શેઠ પેસતનજી બમનજી મેહતા એડનની સરકારી ટ્રેઝરીના ટ્રેઝરર તથા હેડ એકાઉનટંટ.–શેઠ જાહાંગીર હોરમજી કોઠારી કરાંચી પારસી ઇનસટીટયુટના પ્રેસીડંટ.—શેઠ ટેમુલજી રતનજી કોથાવાલા

વડોદરાના જાહેર બગીચાઓનાં સુપ્રીનટેનડંટ.–શેઠ રૂશતમજી રતનજી કોઠાવાળા કડી પ્રાંતના સુબા.—શેઠ મેરવાનજી રતનશા પારેખ પશચીમ ખાનદેશના ડેપયુટી પોલીસ સુપ્રીનટેનડંટ .—શેઠ જમશેદજી રૂશતમજી જાવરાની સટેટ કાઉનસીલના ચીફ સેકરેટરી અને વાઇસ પ્રેસીડંટ.—શેઠ ગુસતાદજી ધનજીશા કાપડીઆ સરકારના જાહેર બાંધકામ ખાતાનાં મદદનીશ સેકરેટરી.–બાઈ જરબાઇ એસ. શેઠના વડોદરા ફીમેલ ત્રેનીંગ કોલેજના હેડ મીસ્ત્રેસ.–શેઠ એન. એચ. મોદી હોંગકોંગ યુનીવરસીતી કાઉનસીલના સભાસદ.—શેઠ મેરવાનજી જમશેદજી ગજ્જર બંદર આબાસના બ્રીટીશ કોનસલ ખાતાંના વડા કલારક.–શેઠ આર. ડી. દીનશાહ એડનનાં કામચલાઉ પોરટુગીસ કાનસલ.–શેઠ નશરવાનજી બેજનજી ડમરી કાઠયાવાડના ડેપ્યુટી આસીસટંટ પોલીટીકલ એજંટ.–શેઠ જમશેદજી નવરોજી નગરવાલા સધરન ડીવીઝનના કમીશનરના એસીસટંટ.—શેઠ જે. કે. એન. કાબરાજી જાઠ સ્ટેટ અને દફલાપુર એસટેટના પોલીટીકલ એજન્ટ અને બીજાપુરના કલેકટર.—શેઠ ફીરોઝ-શાહ રતનજી કાપડીઆ સતારાના ડીસ્ત્રીકટ ડેપયુટી કલેકટર.—શેઠ કે. આર. બમનજી પશચીમ ખાનદેશનના કલેકટર.—શેઠ જમશેદજી બેજનજી વાછા મુંબઇનાં કામચલાઉ ઇનકમટેક્ષ કલેકટર.–શેઠ ટેમુરસ નવરોજી સંજાણા સુરતની સમાલકાઝ કોરટના જડજ.–શેઠ સોરાબજી ફરામજી બીલી-મોરીયા મુંબઇની સમાલકોઝ કોરટના ચોથા જડજ.—શેઠ ધનજીશાહ ડોશાભાઈ કુપર અમદાવાદ સુરત અને ભરૂચ ડીસ્ત્રીકટના ઇનસપેકટીંગ જડજ.—શેઠ કાવશાહ ખરશેદજી સુનાવાળા મહાદના સબ જડજ.—શેઠ દીનશાહ માણેકજી મેહતા [illegible] નેરના સબ જડજ.—શેઠ જહાંગીર એદલજી સંજાણા ઓરીએનટલ ત્રાનસલેતર.–ન[illegible] ફ ધી પીસ તરેકે ખા. બા. જ. રૂ. દેશાઈ, ડા૦ નાદીરશાહ હોરમસજી એ. સુ[illegible] મનચેરજી ચીચગર: એ ઉપરાંત આગલી ટીપમાં શેઠ દાદાભાઇ મેરવાનજી દે[illegible] સજી મેરવાનજી શેઠનાં નામો હતા તે આ બંને સુધારીને નીચે મુજબ દાખલ ક[illegible] દાભા મેરવાનજી દલાલ અને શેઠ કાવસજી જાલભાઈ શેઠ.–શેઠ દીનશાહ કાવશજી ફ[illegible] જસટીસ ઓફ ધી પીસ.–મુંબઇની પારસી ચીફ મેત્રીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટ ત[illegible] અરદેશર અને શેઠ હોરમજી દોરાબજી પદમજી, સુરતના ડા૦ દીનશા જીવાજી એદલબેહરામ [illegible] શેઠ પીરોશાહ રૂશતમજી વખારીઆ, કરાંચીના ખા. બા. નશરવાનજી રૂસતમજી મેહેતા, શેઠ બરજોરજી કાવશજી દુબાશ, શેઠ જમશેદજી શાપુરજી સોપારીવાળા, શેઠ ખરશેદજી બમનજી શેઠના. શેઠ અરદેશર ફરામજી કલ્યાણીવાળા, શેઠ સોરાબજી કુંવરજી પસ-તાકીઆ, શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી મજાયના, શેઠ સોરાબજી મનચેરજી બીલીમોરીયા, શેઠ કાવસજી હોરમસજી કાતરક, શેઠ એરચશાહ નાનાભાઇ ખરેગાટ, શેઠ માણેકજી ખરશેદજી માદન, શેઠ હોરમસજી માણેકજી ખાજુરીના અને શેઠ પેસતનજી રૂસતમજી મેહેતા.—ડા૦ પદમ અરદેશર દસતુર વાંસદાના મેડીકલ ઓફીસર.—હીંદી મેડીકલ સરવીસવાલા લફટનંટ માણેક ધનજીશાહ વહાડયા તથા લફટનંટ સોરાબ શાપુરજી વજીફદારને કેપટનની પદવીએ ચઢાવ્યા.—ડા૦ ધનજીશા હોરમજી મેહતા વડોદરાની ડફરીન હાસપીટાલના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર.–ડા૦ ખરશેદજી બેરામજી ભાવનગરના તથા એ રાજયને લગતી રેલવેના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર.–ખા૦ બા૦ ફરામરોજ અરદે-શર મુસ થાણાના સીવીલ સરજનને નવાપાડાની નરોતમદાસ લ્યુનેટીક આસલયમના સુપ્રીનટેનડંટ.–ડા૦ આવાંબાઇ માણેકજી મેહતા કામા હાસપીટાલના બીજા ફીઝીશીયન, ડા૦ ધનબાઇ નાનાભાઈ ખરેગાટ કરાંચીના લેડી ડફરીન હાસપીટાલના તબીબ.–ડા૦ નાદીર હોરમઝશાહ ગાંધી લંડનની સટોક ઓન ત્રેન્ટ ડીસ્ત્રીકટના મેડીકલ ઓફીસર. પબલીક વેકસીનેટર અને તનદુરસ્તી ખાતાંના મેડીકલ ઓફીસર.–ડા૦ માણેકબાઇ નશરવાનજી અરદેશર ટંકારીયા અમદાવાદની સ્ત્રી છોકરાઓની હાસપીટલના ડાકટર.–ડા૦ પીરોજબાઈ સોરાબજી કેપટન સુરતની મોરાભાઇ વીજભુખણદાસની હાસપીટલના તબીબ.–ડા૦ દોરાબશાહ એદલજી કોઠાવાળા ભરૂચના સીવીલ સરજયન.–શેઠ માણેકશા હોરમજી માણેકજી દાદાચાનજી વેલાયતની ઇનસટીટયુટ ઓફ કોમરસના ફેલો.—ડા૦ બેહરામ એસ.

હોરમસજી લંડનની રોયલ ઈનસટીટયુટ ઓફ પબલીક હેલથના ફેલો.—ડા૦ સોરાબ હોરમજી બોઇસ લંડન રોયલ ઇનસટીટયુશન ઓફ પબલીક હેલથના ફેલો.—શેઠ અરદેશર કાવસજી પટેલ વીલાયતની ઈનસટીટયુટ ઓફ મીકેનીકલ એનજીનીઅરીંગના મેમબર.—ડા૦ દીનશાહ પેસતનજી ઘડીઆળી ન્યુયોરકની કોલેજ ઓફ એનજીનીઅરીંગમાં સાયનસ એંડ ઓટો મોબીલ ઈનસ્ટ્રક્શનના ચીફ ઈનસ્ટ્રકટર તથા એકઝામીનર.—શેઠ વીકાજી ફરદુનજી તારાપોરવાળા બેરીસટર સરકારી લૉ સ્કુલના પ્રોફેસર.—ખા૦ બા૦ ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર મુંબઇ યુનીવરસીટીના રેજીસ્ટ્રાર અને ખા૦ બા૦ જમશેદજી અરદશર દલાલ યુનીવરસીટીની બોરડ ઓફ એકાઉનટસના મેમબર અને આરટસના સીનડીક તરીકે શેઠ હોરમજી જાહાંગીર ભાભા, અને તબીબી ફેકલટીના સીનડીક તરીકે ડા૦ બીખાજી એદલજી ઘાસવાળા.—શેઠો દાદાભાઈ નશરવાનજી વર્ધીયા અને શેઠ ડોશાભાઈ સીમજીભાઇ મેંગુસા બીલીમોરાની જરથોસ્તી અંજુમનના ટ્રસટી.—શેઠો રૂસતમજી ટેમુલજી પટેલ, સોરાબજી મેહરજીભાઇ બીલીમોરીઆ અને મેરવાનજી હોરમસજી હકીમ, નીલગીરીની જરથોસ્તી અંજુમનના ટ્રસ્ટી તથા જોઇંટ સેક્રેટરી તરીકે શેઠ જમશેદજી અરદેશર ઉમરીગર.—શેઠ જમશેદજી સોરાબજી ડી. ફરામરોજ દેવલાલીની જરથોસતી અંજુમનના સેક્રેટરી.—એરવદ માણેકજી ખરશેદજી માદન કરાંચીની ગાડીખાતાના દરેહમેહરના સેક્રેટરી.—ઓનરેબલ શેઠ માણેકશાહ બેહેરામજી દાદાભાઈ કલકતા ખાતે મલેલી ઉદયોગ હુનરની કોનફરંસના પ્રમુખ.—સરદાર નવરોજી પદમજી પુણાની, શેઠ અરદેશર માણેકજી દેડીઆળા કુરલની શેઠ જાહાંગીર કે. આર. કામા વરસાની અને શેઠ બરજોરજી કુવરજી અવાસીયા નવસારીની મ્યુનીસીપાલીટીના પ્રમુખ.—શેઠ અરદેશર ફરદુનજી દલાલ સુરતની ડીસ્ત્રીકટ લોકલ બોરડના વાઇસ પ્રેસીડંટ.—શેઠ અરદેશર બરજોરજી સો[illegible] મદાવાદના એકઝીકયુટીવ એનજીનીયર.—શેઠ ફરામરોજ રૂસતમજી ઉનવાળા બેડા તથા પં[illegible] [illegible]ક્યુટીવ એનજીનીયર.—શેઠ ફરામરોજ રૂસતમજી માદન મદરાસ ઈલાકામાં ઈમપીરી[illegible] [illegible]માં એસીસટંટ કનઝરવેટર.—શેઠ મેરવાનજી રતનશાહ પારેખ અહમદનગર[illegible] [illegible] સુપ્રીનટેનડંટ.—શેઠ નશરવાનજી રૂસતમજી વાછા અમદાવાદની સેંટ્રલ જુ[illegible] [illegible]ટ.—શેઠ બેરામજી એદલજી વાચ્છા જલગામના પોસટલ સુપ્રીનટેનડંટ.—શેઠ કે[illegible] [illegible]લખવાળા મુંબઇ ઈલાકાની જેલોના ઈનસપેકટર જનરલના પરસનલ આસીસટંટ.—[illegible] [illegible]રોજી અંબાલા કાશમીરના મહારાજાના રીસેપસન ડીપારટમેંટના સુપ્રીનટેનડંટ.—શેઠ એન. [illegible] [illegible]ની દીલ્હીના પોસટ માસટર.—શેઠ પાલનજી દાદાભાઈ ચવના ઈંગલંડની મીકેનીકલ એનજીનેરોના ઈનસટીટયુશનના એસોસીએટ મેમબર.—શેઠ ધનજીભાઇ ટેમુલજી ડી. એનજીનીયર ઈંગલંડની રોયલ સોસાયટી ફોર ધી એનકરેજમેંટ ઓફ આરટસ, એંડ કોમરસના મેમબર.—શેઠ કાવસજી ઉકરજી વકીલ પરશીયન સટીમ નેવીગેશન કંપનીની સટીમર 'મહમદી'ના કેપટન નીમાયા છે. એવણે લંડનની શીપ માસતરની પરીક્ષા પસાર કરી દુન્યાના કોઈબી ભાગમાં કેપટન તરીકે સ્ટીમર ચલાવવાની સરટીફીકેટ મેલવી છે અને એવણ તા૦ ૨૭ આગસટ મુંબઇથી ઉપડેલી મહમદીના કેપટન તરીકે સફરે ગયા છે.—જામનગરના નામદાર મહારાજા જામસાહેબ વેલાતની સફરે જવાથી રાજયના સઘલો કારોબાર દીવાન શેઠ મેરવાનજીને સોંપવામાં આવયો હતો.

કેળવણી-પરીક્ષા-સ્કોલરશીપો વગેરે.

લંડન યુનીવરસીટીની એમ. ડી. ની પરીક્ષામાં ડાકટર મીસ ડોસીબાઈ રૂસતમજી કાવસજી પટેલ અને ડા૦ અરદેશર કોયાજી કંટ્રાકટર; અને ડા૦ અરદેશરે લંડનની ટ્રોપીકલ મેડીસીનની યાને ડી. ટી. એમ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી.—લંડનની આઈ. એમ. એસ. યાને ઇનડીયન મેડીકલ સરવીસની પરીક્ષામાં ડા૦ જામાસજી ખરશેદજી દારૂવાલા, ડા૦ હીરાજી જાહાંગીરજી માણેકજી ખરશેદજી અને ડા૦ સોરાબ ઘનજીભાઈ રતનાગર.—ઓક્ષફરડ યુનીવરસીટીની ડી. ઓ. યાને ડાકટર ઓફ ઓપથેલમીકસની પરીક્ષામાં ગીરગામ ખાતેની આંખની આસપીટલના તબીબ ડા૦ જમશેદ એન. ડગન.—લંડનની લાયસનશીયેટ ઓફ ડેનટલ સરજરી યાને એલ. ડી. એસ. ની તબીબી દંતવીદ્યાની પરીક્ષામાં મી૦ જાલ ફરામજી જીવણજી પટેલ.—કેમબ્રીજ યુનીવરસીટી તરફથી લેવાયલી પરીક્ષામાં પુરવ તરફના દેશોની ભાષામાં મી૦ એરચ જે. સોરાબજી.—ઓક્ષફરડ

યુનીવરસીટીની ઇકોનોમીકસ અને પોલીટીકલ સાયનસનાં ડીપલોમાની પરીક્ષામાં મી૦ એ. આર. વાડીયા.—ઓક્ષફરડની ડીગ્રીના ત્રાઇપોઝની પરીક્ષામાં મી૦ સયાવક્ષ ધનજીશાહ જીવાજી ચોડી.—ઇંગલંની એનજીનીયરીંગની સેવટની બી. એસ. સી. ની પરીક્ષામાં કલકતાવાળા મરહુમ શેઠ દીનશાહ બી૦ બામજીના નબીરા મી૦ સોરાબ.—લંડનની રોયલ ઇનસટીટયુટ ઓફ બ્રીટીશ આરકીટેકસની એસોસીએટશીપની પરીક્ષામાં મી૦ સોરાબ કેખશરૂ બેદવાર.—લંડનની ઇનકોરપોરેટેડ એકાઉનટંટની સોસાયટીની પરીક્ષામાં મી૦ એ. એસ. માદન.—મુંબઈ યુનીવરસીટીની બેચેલર ઓફ હાઇજીનની પરીક્ષામાં ડા૦ હીરજી દોરાબજી ગીમી અને ડા૦ દોરાબજી અરદેશર કંત્રાકટર.—મુંબઈની એમ. ડી. ની પરીક્ષામાં મી૦ શાપુરજી અરદેશર બેંકર.—મુંબઈની એમ. બી. બી. એસ. ની પરીક્ષામાં મેશરસ ફરામજી ડોશાભાઇ બાના, નરીમાન જમશેદજી ગાયેના, ફરામરોઝ રૂસતમજી હકીમ, નરીમાન શાપુરજી જોશી, મીનોચેર રતનજી પારેખ, રૂસતમજી ખરશેદજી થાણાવાળા, નરીમાન નવરોજ કુપર અને કાવશજી ખરશેદજી મહેતા.—એલ. એમ. એંડ એસ. ની યાને ડાકટરોમાં બાઈઓ ધનબાઈ નાનાભાઈ ખરેઘાટ, અને બનુબાઇ શાવકશાહ, મેશરસ શાવકશાહ સોરાબજી બેંકર, પીરોઝશાહ બાપુજી ચીનાઈ, ખરશેદ કાવસજી પટેલ, હોસંગ ધનજીશાહ દસ્તુર, સોરાબજી ફરદુનજી બીસની, કેકોબાદ રૂસતમજી પાવરી, દાદાભાઇ નવરોજી કલયાણીવાળા, શેહેરીયાર સોરાબજી દારૂવાળા, અરદેશર એરચશાહ ડાકટર, નવલ જહાંગીર ડાકટર, બમનજી ફરામજી હેમાવાળા, નશરવાનજી ફકીરજી મોગરેલીઆ, જમશેદજી બરજોરજી પટેલ, જહાંગીર રતનજી વહાડયા નશરવાનજી ફરામજી માસતર અને પીરોજશા દીનશાહ મેતીવાળા.—બીજી એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષામાં પસાર થયલા મી૦ [illegible] રામજી ભરૂચ એ શેઠ નશરવાનજી જહાંગીરજી વાડીઆ સકોલરશીપ મેળવી હતી.—[illegible] એસોસીએશનની એલીમેનટરી સેનીટરીની પરીક્ષામાં મેશરશ અરદાવીરાફ દી[illegible] અને ટેમુરશ દીનશાહ એદલબેહરામ.—એલ. એલ. એમ. યાને માસતર [illegible] ક્ષામાં મી૦ પેસતનજી લીમજી પારખ.—એલ એલ. બી ની પરીક્ષામાં મેશરશ [illegible] નજી આદરીયાનવાળા, રૂસતમજી અરદેશર બનાજી, પીરોઝ મેરવાનજી દાદાચાનજી, [illegible] બરજોરજી જસાવાળા, પીરોઝ ધનજીશાહ કેશાવાળા, દોરાબજી પેસતનજી મુનશી, [illegible] કેખશરૂ મુનશી, બરજોર કેખશરૂ નીકલસન, ફરેદુન સોરાબજી પટેલ, નાદીરશા ખુરશેદજી [illegible] વરી, નશરવાનજી પીરોજશા પાવરી, હોરમસજી ડી. એન. વહાડયા, દાદી નશરવાનજી દુબાસ, રૂસતમજી પેસતનજી ગાંધી, રૂસતમ ખરશેદજી જનરી, નાનાભાઇ ફરામજી મામા, પીરોઝ શાપુરજી મસાની, હોરમસજી ફરદુનજી મુલલા, માણેકશા હોશંગશાહ નાણાવટી, હોરમસજી શાપુરજી સપેનસર, હોરમસજી બરજોરજી સપેનસર, જાલેજર શાપુરજી તાડીવાળા, અને બરજોરજી સોરાબજી કાત્રક. મી૦ જીજીભાઈ બરજોરજી જસાવાળાને શેઠ મંચેરજી નવરોજી બનાજી સકોલરશીપ મળી છે.—હાઇકોરટ વકીલોની પરીક્ષામાં મી૦ નશરવાનજી કાવશજી ભેસાનીઆ અને ડીસ્ટ્રીકટ પલીડરોની પરીક્ષામાં મી૦ માણેકશાહ લીમજીભાઈ બેરગામવાલા.—લંડન યુનીવરસીટીની એલ. એલ. બી. ના પરીક્ષામાં મી૦ પીરોશાહ નશરવાનજી દારૂવાલા.—એમ. એ.ની પરીક્ષામાં ૧૧૧ ઉમેદવારોમાંથી ૬૦ ઉમેદવારો પસાર થયા હતા, તેમાં પારસીઓમાં મેશરસ માણેકશા હોસંગશા નાણાવટી, શાવકશા રૂસતમજી જરીવાળા, પેસતનજી રૂસતમજી ઉનવાળા, પીરોઝ મેરવાનજી દલાલ, માણેક અરદેશર કરંજાવાળા અને ફરોખ એરચ ભરૂચા.—બી.એસ.સી.યાને બેચેલર ઓફ સાયનસની પરીક્ષામા મેસરસ એરચશાહ જીજીભાઇ દીવેચા, હોરમઝ કેરશાસપ દાદાચાંનજી, કાવસશાહ નશરવાનજી મહેતા, કેકુ નશરવાનજી વહાડયા, ફરામરોજ નશરવાનજી મોવડાંવાલા અને રૂસતમ નવરોજી વકીલ.—ઇનટર મીડીએટ સાયનસની પરીક્ષામાં મેસરસ કેરસાસપ મંચેરજી દોરડી, ફ. ન. મવડાવાળા, અને પેસતનજી ર. વકીલ.—બી. એ.ની પરીક્ષામાં પહેલા વરગમાં મેસરસ પેશોતન સોરાબશા ડાકટર અને પેશોતન બેરામજી સંજાના, બીજા વરગમાં બાઇ માણેકબાઇ મેરવાનજી મેહેતા, તથા મેશરસ જમશેદ દીનશાહ બેદવાર, શાવકશા એદલજી ઇડાંવાળા, જમશેદ, દાદાભાઇ લામ, ધનજીશા દીનશાહ શરાફ, હીરજીભાઇ દોરાબજી વેરડન, કેખશરૂ આદરજી પંથકી શાપુરજી મંચેરજી રાજા અને પીરોજશાહ જમશેદજી પટેલ, પાસ વરગમાં બાઈઓ ગુલબાઈ જમ-

શેઠજી બહાદુરજી, બાઇમાય દા. કટેલી, પુતલીબાઇ હોરમસજી પેસીકાકા, જરબાઇ સોરાબજી શેઠના, તથા મેશરસ માણેકશાહ પીરોજશાહ લાલા, નાદરશાહ પેસતનજી મીસ્ત્રી, બરજોર શાપુરજી સંજાના, અરદેશર જમશેદજી વહાડયા, રૂસતમજી રતનશાહ વખારીયા, કેકોબાદ ફરામરોજ માદન, હીરજીભાઇ બેરામજી વોરડન, માણેક ફરામરોજ બજાં, ફરદુનજી બીખાજી બારીયા, નાદર દીનશાહ દાલાસ, સોરાબ નવરોજી દસતુર, માણેક હોમી એનજીનીયર, જમશેદજી ખરશેદજી ઇલાવયા, મંચેરજી નાનાભાઇ કાત્રક, શયાવક્ષ સોરાબજી કોટવાલ, કાવસજી પેસતનજી માદન, વીકાજી મંચેરજી મીસ્ત્રી, મંચેરશાહ બેરામજી પાલખીવાળા, બેરામજી જમશેદજી પટેલ, દોરાબજી અરદેશર પટેલ, લવજી ફરામરોજ શરાફ, એરચ અરદેશર તારાપોરવાળા, કાવસજી દોરાબજી વોરડન, બરજોર ફરામજી અચારવાળા, ગયોમરઝ હોશંગ કોટવાળ, ખરશેદજી હોરમસજી સખીદાસ, ફરામરોજ નવરોજી કલયાણવાળા, હોશંગ માણેકજી ખંબાતા, સોરાબ રૂસતમજી ખરાસ અને નાનાભાઇ માણેકજી મેહદી; ઉપલા ઉમેદવારોમાંથી મી० કેખશરૂ આદરજી પંથકીને કોબડન કલબનો ચાંદ, અને મી० પેશોતન બેરામજી સંજાનાંને પીરોજશાહ મેરવાનજી જીજીભાઇ સ્કોલરશીપ મળી હતી.—ઇનટરમીડીએટ આરટસની પરીક્ષામાં પશાર થયલા ૫૧ પારસીઓમા બાઇઓ શીરીનબાઈ ધનજીશાહ દાલાસ, મનીજેહ કેખશરૂ કામા, પીરોજ દીનશાહ સબજ્જ અને હોમાય સોરાબજી કેપટન અને મી० નરીમાન સોરાબજી પટેલને ફરામજી સોરાબજી ભાવનગરી સ્કોલરશીપ મળી હતી.—પ્રીવીયસની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૧૯૭૪ માંથી ૮૧૪ પસાર થયા હતા, તેમાં પસાર થયલા ૧૧૮ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી.—બાઇઓ સીલ્લાં આર. એચ. કામા, તેહમીના અ... દાવર, આવાંબાઈ જાહાગીરજી દોષી, મનીજેહ ફરામરોજ, શીરીન પીરોશાહ જીજીભાઈ, ... સોરાબજી કાપડયા, ગુલબાનુ ધનજીશાહ મેધોરા, ગુલબાઈ પીરોશાહ પટેલ, અને તેહ... ...લીડર.—પસાર થયલા ઉમેદવારોમાંથી બાઈ આવાંબાઇ જહાંગીરજી દોષીને લેડી રે... . બાઇ ગુલબાઈ પીરોજશા પટેલને શેઠ પેસતનજી હોરમસજી કામા સ્કોલરશ... ...લ દીનશાહ નીકલસનને શેઠ બેહરામજી નશરવાનજી કોયાજી સ્કોલરશીપ અને શીલ... . મી० ફરામરોજ દીનશાહ બરડીને બાઇ આઇમાય કે. આર. કામા સ્કોલરશીપ મળી ... ...કયુલેશનની પરીક્ષામાં હાજર થયલા ૪૦૧૯ ઉમેડવારોમાથી ૨૦૨૫ પસાર થયા હતા. તેમ... ...યલા ૨૨૯ પારસીઓમાં નીચલી બાનુઓ હતી.—બાઇઓ તેમીના ફરામરોજ બેશી, ગુ...બાઇ કાવસજી વાહડયા, ગુલચેહેર ખરશેદજી સરવેયર, હીરાંબાઇ નાનાભાઇ કાતરક, જરબાઇ બાપુજી ડાકટર, આઈમાય જહાંગીર લશકરી, એરની કામા, માણેકબાઇ કાવસજી પંથકી, મેરાં સોરાબજી હોરમસજી, સુના કાવસશાહ કાંગા, શીરીનબાઇ કાવશજી મેહેતા, જરબાઈ નવરોજજી દીવેચા, આઇમાય હોરમસજી કારડમાશતર, જાહજી રતનજી મોબેદજી, બાનુબાઈ માણેકજી વાડયા, તેમીના પેશતનજી સીનોર અને પીરોજા બેરામજી ટચકરા, પસાર થયલા ઉમેદવારોમાં મી० દારાશાહ એદીબામને શેઠ ડોશાભાઈ ફરામજી કામા સ્કોલરશીપ અને મેશરસ તેહેમુરસપ નવરોજી દસતુર તથા હકીમજી એદલજી કુમાનાને સર દીનશા માણેકજી પીટીટ (પહેલા બેરોનેટ) સ્કોલરશીપ અરધી અરધી વહેંચી આપી હતી.—સકુલ ફાઇનલની પરીક્ષામાં મેશરસ શાપુરજી બરજોરજી વલસાડા, હોરમસજી બમનજી બરડી, બીખાજી દાદાભાઇ બગવાડયા અને ફરામરોઝ રૂસતમજી સંજાણા, મલુક શેહેરીઆર ઇરાની, રૂસતમજી મેરવાનજી માસતર, દારાશાહ સોરાબજી સુરતી, નાદીરશાહ પેસતનજી તલાટી, હોરમસજી શાપુરજી તાતા, નરીમાન સોરાબજી ગોળવાળા અને બેરામજી હોરમસજી મના.—એલ. સી. ઈ. ની પરીક્ષામાં મી० ફરામરોજ શાપુરજી દલાલ.—મીકેનીકલ ઇજનેરની ફરસ્ટ કલાસની સરટીફીકેટની પરીક્ષામાં ૭, સેકન કલાસનીમાં ૨૬ અને થરડ કલાસનીમાં ૧૩ પારસીઓ પસાર થયા હતા.—હીંદુસતાની ભાષાની પરીક્ષામાં મી० એન. જે. વાહાડયા.—મી० મેહેરવાનજી ફરામજી સરવેયર (L. C. E પુના) એ જાહેર બાંધકામને લગતો પોતાનો અભયાસ ત્રણ વરસ લંડનમાં રહી પુરો કરી ફરેંચ આરકીટેકચર માટે પેરીસ રહયા હતા.—મી० કેખુશરૂ પેસતનજી સીનોરને વીલાયતમાં જીઓલાજી, મેટલરજી અને માઇનીંગનું જ્ઞાન મેલવવા ત્રણ વરસ માટે રૂ૧૨૦૦૦, ભાવનગરના માહારાજાએ આપેલા તેમને વધારે અભયાસ કરવા રૂ૪,૦૦૦ વધુ આપવાનો હુકમ નામદાર માહારાજાએ પોતાની તા० ૬ઠી એપ્રીલે પડેલી સાલગ્રેહને દીને કીધો હતો.—સેંટ જોન એમબ્યુલનસ એસોસીએશનની જુદી જુદી પરીક્ષાઓ લેવાય છે, તેમાં ચાંદ મેળવનારાઃ—મેશરસ હોમી કાવશજી ડાકટર, નવલ એદલજી બારીઆ, અને દારાબશાહ ફરામજી ખરાસ.—ફરસ્ટ એડની ૪૬ પારસી બાનુઓને અને ૫૧ ગ...શોને સરટીફીકેટ મલી હતી

ગયે વરસે બનેલા પરચુટણ જાણવાજોગ બનાવો.

જરથોસ્તીઓનાં શેહેનશાહી નવાં વરસને દીને મુંબઇ તેમજ જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે જાહેર રમતગમતના ઘણા મેળાવડાઓ હમેશ મુજબ થયા હતા. હુબલી ખાતે કેટલાક ગ્રહસ્થો તરફથી "બઝમે જશને રૂઝે અહુરમજદ" નામની મંડળી સ્થાપી ત્યાંની અંજુમનના મોબેદ એદલજી નવરોજી ખજોતયાને રૂ. ૧૭૫ ની પરસ એનાયત કીધી હતી. કલકત્તા ખાતેબી કેટલાક એમચ્યુરોએ મુફતનો ખેલ કરવા પછી બાળકોને ગીતોનાં ઇનામો આપ્યાં હતાં. વળી કરાંચી ખાતે પારસી ઇનસટીટયુટના મેમ્બરોએ બેટ હોમનો મેળાવડો કીધો હતો તથા મેચમાં મી૦ નાદર માણેકજી ખંબાતાએ સારો દેખાવ કરવાથી એક બેટ ભેટ આપવામાં આવ્યું હતું.

કલકત્તાના એક જાણીતા વેપારી શેઠ ફરામજી મનચેરજી બુમલાએ આજ કેટલાંક વરસો થયાં એવો રવઇઓ પાડયો છે કે દર નવાં જરથોસ્તી વરસને દીનેજ પોતાનાં દફતરોનું પુજન અને વહીપુજાની શંધીશામગ્રી સાથે કરે છે. ઘેરનાં નાનાં મોટાં બાળકાંઓથી તે ઘેર ધણીઆંણી બાઇ જરબાનુ પણ એમાં શામેલ થઇને પોતાના બખતાવર હાથે એ કામ સારા સગનશહીત સરનજામ પુગાડે છે. ખરેખર જરથોસ્તી નવાં સાલે વહીપુજાની પેહલ કાઢની દરેક સાચા જરથોસ્તીને સજાવાર છે.

શેહેનશાહી જરથોસ્તીઓના ખોરદાદ [illegible] દીવસેબી પારસી વેજીટેરયન અને ટેમપરનસ સોસાયતી તરફથી કોટની શેઠ [illegible] મેહરમાં જશન તથા હમ બંદગી થઇ હતી. સાંજે ફરામજી કાવસજી ઇનસ્ટીટ [illegible] જહાંગીર જમશેદજી વીમાદલાલનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ મેળાવડો કરી પાક પેગમબ[illegible] જરથોસ્તની સીફતમાં શેઠ ખરશેદજી રતનજી જસાવાળાએ ફારસી મોનાજાત તથા [illegible] ઝ શાપુરજી મસાનીએ વાયઝ કરવા બાદ સોસાયટી તરફથી લેવાયલી ઇનામની હરી[illegible]રીક્ષામાં પસાર થયલા વીધાર્થીઓને ઇનામો વેહેંચી આપવામાં આવ્યાં હતાં.

આગલાં વરસોમાં અત્રે ઉભી થયલી જરથોસ્તી કોનફરન્સે પોતામાં કાંઇક ફાટ પડયા છતાં એટલે મેમ્બરોનો કેટલોક ભાગ નીકળી જવા છતાં બાકીનાઓએ પોતાની મંડળીની બેઠકો ગયા અકટોબરની તા૦ ૨૧, ૨૨, અને ૨૩ મીએ કરીને કેટલાક ઠેડાવો, ભાશાણો, નેમણુંકો વીગેરે કરી હતી. વળી એ કોનફરન્સે બીજું એ કામ બજાવ્યું હતું કે નામદાર શેહેનશાહ જ્યોર્જ પાંચમાં તાજપોશીની ક્રીયા માટે હીંદમાં પધારેલા ત્યારે તે નામદારને આવકાર આપી પોતાની ખુશાલી જાહેર કરવાનો ઠેડાવ કીધેલો તેની નકલ પોતાના સરનશીન સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બૅરોનૅટની મારફતે નામદાર મુંબઇના ગવરનર ઉપર મોકલી હતી, જેના જવાબમાં તે નામદારના સેક્રેટરીએ જણાવ્યું હતું કે એ ઠેડાવમાં પારસી કોમની જે અખંડ વફાદારી ભરી ભકતીભાવ દર્સાવવામાં આવ્યો છે તે માટે નામદાર ગવરનર કદરશનાશી બતલાવે છે, અને ઘટતે વખતે એ ઠેડાવ નામદાર શેહેનશાહ અને તેમનાં મોહરદાર હજુર રજુ કરવામાં આવશે. આ કોનફરનસની વીરૂદ્ધ પાર્ટીએ વળી એક જાહેર સભા ફરામજી કાવસજી ઇનસટીટયુટમાં તા૦ ૧૮ મી અકટોબરે મેળવી હતી. ત્યાં તરેહ કીસમનાં વીવેચનો થયાં હતાં.

અત્રેની રાહાનુમાએ માજદીઅશનાન સભાની ૬૦) માં વરસની ડાયમંડ જુબીલી ગઇ તા૦ ૧૦, ૧૧ અને ૧૨ મી નવેમ્બરના દીવસોએ અંજુમનના આતશબેહરામમાં મેળાવડા કરીને પાળવામાં આવી હતી, જ્યાં ઘણા બોલનારાઓએ સભાની તરફેનમાં તથા બીજાં ઘણાં વયાખયાનો કીધાં હતાં.

પુના વોલંટીયર કોરના કલર સારજંટ ખરશેદજી એફ. વકીલ, અને સારજંટ એમ. એમ. અકલેશરીયાને વીસ વરસ સુધી વોલંટીયર તરીકેની નોકરી બજાવવા માટે સરવીસ મેડલ આપ્યા હતા.

સારજંટ જમશેદજી દોરાબજી માસ્તરને વાલનટીયર તરીકેની સેવા માટે તા૦ ૯ મી એપ્રીલે વારસીક નીશાનબાજીને લગતાં ઇનામો વેંહચી આપવા માટે થયલા મેળાવડામાં જેનરલ સર આરથર બૅરેટે રૂપાંનો લોંગ સરવીસ મેડલ તથા પુણા વોલંટીયરવાલા કલર સારજંટ આર. એચ. નીમચવાળાને ચાલુ વરસ માટે બોંઝ્બે પ્રેસીડનસી બ્રાનઝ મેડલનું ઇનામ મલ્યું હતું.

ગયાં વરસની પુણાની પારસી પ્રેસીડનસી મેચ અને મુંબઇની ત્રાયનગુલર મેચમાં કરેલી સૌથી સરસ બેટીંગ માટે મી૦ સપલ એમ. ચોથયાને અને બોલીંગ માટે મી૦ જાહાંગીર એસ. વોરડનને ડા૦ પાવરીસ ક્રીકેટ સીલવર જ્યુબીલીવાળો સોનાનો અકેક ચાંદ મલ્યો હતો.

ધી કલકતા પારસી ક્રીકેટ કલબની વારસીક સભામાં કલબના ઓનરરી સેક્રેટરી શેઠ મોટાભાઇ કુવરજી ગઝદરની કલબ તરફની સેવાઓની યાદમાં એક સુંદર દરેસીંગ કેસ અને સોનાનો છેડો, તેનીસમાં સીંગલ ચેમપીયનશીપ માટે મેસરસ નવરોજી ફ. નાલ્લાદારૂ અને ફ્રામરોજ દા. તાંગરી દરેકને એકેકો રૂપાંનો બોકસ, તેનીસ-મીકસદ દબલ માટે મેસરસ ફ. દા. તાંગરી અને નશરવાન એ. મીસ્ત્રી દરેકને રૂપાની ફોટો ફ્રેમ, તથા મેસરસ જે. ગજ્જર અને એફ. એમ. સરવેઅર દરેકને એક ટે[illegible] અને ક્રીકેટમાં બેટીંગ માટે મી૦ જે. એમ. સરવેયરને તથા બોલીંગ માટે મી૦ [illegible]વાળાને દરેકને રૂપાનું અકેક કપ ભેટ આપ્યું હતું.

પારસી બારોનેટ કલબના વાઇ[illegible] કેખશરૂ લીંબુવાળાએ કલબને ભેટ આપેલા રૂપીઆ ૧૫૦૦ ની રકમના વયાજમાંથ[illegible] સભાસદોમાંથી બેટીંગની સઉથી સરસ એવરેજ મેળવનાર મી૦ દીનુ ડી. ડરાઇવરને રૂ. ૬૦ [illegible] કીંમતના સોનાના ચાંદનું ઇનામ, અને બોલીંગનું રૂ. ૩૦ નું ઇનામ મી૦ મેરવાન ડી. પારખને મલ્યું હતું.

ઇગતપુરાની બાઈ માણેકબાઇ ડોસાભાઇ ઉમરીગર ઝોરાસ્ટ્રીયન સ્કુલના માસ્તર શેઠ રૂસ્તમજી માણેકજી પીઠાંવાલાને સારી પેંટીંગ માટે એ સ્કુલના સ્થાપક શેઠ ડોસાભાઇ રૂસ્તમજી ઉમરીગરે ચાંદીનું ઘડીઆળ ભેટ આપ્યું હતું.

શેઠ એરચશાહ પેસતનજીને ગયા ફેબ્રુવારીમાં મધરાસમાં ભરાયલા આરટ એકઝીબીશનમાંથી રંગીન ચીત્ર માટે સીલવર મેડલ મળ્યો હતો.

સુરતવાળા શેઠ નશરવાનજી પાલનજી બેજનજી કોટવાલને કેલીગ્રાફીક અને ડરોઇંગ વરક માટે નવસારીના પ્રદરશનમાંથી રૂપાંનો ચાંદ તથા સરટીફીકેટ મળયાં છે.

શેઠ શાવકશાહ હોરમસજી કંત્રાકટરને યુરોપના વેસટરન ફેર એકઝીબીશનમાંથી ગ્રાંડ પ્રીનો ડીપલોમા તથા સોનાનો ચાંદ, ગલાસ ડેકોરેશન અને પેનટીંગ માટે ડીપલોમા ઓફ ઓનર અને મેડલ, પલીમથના પ્રદરશનમાંથી પેસટલ ક્રીઓનના પીકચર માટે તથા કેનેડા ગ્રેટ ઇસટરન એકઝીબીશનમાંથી પેનટીંગ અને ડીઝાઇન માટે સોનાનો ચાંદ તથાં ડીપલોમા મળ્યા હતા. તેવણે કરેલી "ગોલ્ડ લુકીંગ ગલાસ" તથા પરમેનંટ બલોટરની બે શોધખોળ માટે ગયે વરસ એડીનબરોના પ્રદરશનમાંથી ચેમપીયનશીપ મેડલ તેવણને આપવામાં આવયો હતો. તેવણની હુનરમંદીના કેટલાક નમુનાઓ લંડનના બ્રીટીશ મયુઝીયમમાં જાળવી રાખવામાં આવયા છે.

બીલીમોરાવાળા મી૦ સોરાબજી જામાસજી વરકીંગબાકશવાળાને સુખડ, અબનુસ અને હાથી દાંતના દાગીનાઓની કારીગરી માટે ઇંડો યુરોપીઅન ત્રેડીંગ સોસાયટી તરફથી લનડનની

ક્રીસટલ પેલેશમાંથી સુનાનો ચાંદ મલેઓ હતો. મુંબઇનાં પ્રદરશનમાં એવણુના નમુના શેહેનશાહ બાનુએ જાતે પસંદ કીધા હતા અને ત્યાંથી પણુ બે ચાંદ અને સરટીફીકેટ મળ્યાં હતાં. બધા મલી આજ વેર એવોએ સુનાના પાંચ, રૂપાના અગીઆર અને કાંસાના ચાર મલી વીશ ચાંદ અને શરટીફીકેટો મેળવેલાં છે.

નામદાર શેહેનશાહના રાજ્યાભીશેકના વરસમાં લંડનના ક્રીસટલ પેલેસમાં ભરાયલા ઇમપીરીયલ પ્રદરશનમાં સુરતવાળા શેઠ સોરાબજી જમસેદજી બીલીમોરીયાને હાથીદાંત અને સુખડ કામ માટે, મુંબઇવાળા મીસીસ ગુલબાઇ ડી. ઉમરીગરને હીંદી બનાવટના મરીમસાલા માટે, મુંબઇવાળા મીસીસ બી. એસ. ભીમડીવાળાને રેશમી ભરતકામ માટે, મુંબઇની ફોટો ટાઇપ કંપનીને હીંદી પીકચરો માટે સોનાના ચાંદો મલ્યા હતા.

નામદાર બાદશાહી જોડાંની મુંબઇ ખાતે થયલી પધરામણી તાંકણે મુંબઇમાં ભરાયલા જુના મુંબઇના એકઝીબીશનમાંથી મીસ નવાજબાઇ દારૂવાળાને ભરતકામવાળાં ચીત્ર માટે, શેઠ હીરજી દુબાશને હારમોનયમો માટે, અને મેસરસ ગોદરેજ એનડ બોઇસને તીજોરીઓ અને તાળાંઓ માટે, શેઠ કે. આર. વાછા સીવીલ એનજીનયરને પેટંટ તારરીટ યુરીનસ કે જેમાં પાણી મુદલ વાપરવામાં નથી આવતું તે માટે સોનાનો ચાંદ; શેઠ સોરાબજી જમશેદજી બીલીમોરીઆને લાકડાંનાં કોતરકામ માટે રૂપાંનો અને ઇનલેડ વરક માટે બીજો રૂપાંનો ચાંદ, મેસરસ જેમસ મેન્યુફેકચરીંગ કંપનીને [illegible]નીયમો માટે રૂપાંનો ચાંદ અને એનગ્રેવીંગ માટે લાયકાતની સરટીફીકેટ તથા મી[illegible]જી લીમજી પાલમકોટને લેસ માટે રૂપાંનો ચાંદ, મીસ કુમી એફ. તારાપો[illegible] ચીત્ર માટે રૂપાંનો ચાંદ, અને શેઠ જે. એસ. તારાપોરવાળાને ફોટોગ્રાફસ મા[illegible]દ, મીસીસ પીરોજા ભીમડીવાળાને ભરતકામવાળાં ચીત્રો માટે, મીસીસ આર્લ[illegible]રને ભરતકામવાળાં ચીત્રો માટે, મીસ આઇમાય રતનશાહ પટેલને "બેહેસતનું પક્ષી [illegible]કામવાળું ચીત્ર) માટે, મીસ કુમી એફ. તારાપોરવાલાને ઓઇલ પેનટીંગ માટે અને મી० એમ. એ. જોશીને પેનટીંગ માટે કાંસાનો ચાંદ મલ્યો હતો.

મુંબઇના આરટ સોસાયટીના ભરાયલા એકઝીબીશનમાંથી શેઠ એરચશાહ પેસતનજીને "એક પોરટ્રેટ રીકચ" નાં ચીત્ર માટે બલેક એંડ વાઇટમાં સોસાયટીનો રૂપાંનો ચાંદ અને શેઠ જે. એસ. તારાપોરવાળાને "બોથોડ" અને "ફ્રરસેકન" માટે ફોટોગ્રાફીમાં સોસાયટીનો રૂપાંનો ચાંદ મલ્યો હતો.

જવાર સ્ટેટના કારભારી શેઠ પી. સી. તારાપોર બારીસટર રીટાયર થતા હોવાથી, તેમના માનમાં એક મેજબાની જવાર સ્ટેટના સરદારોએ આપી હતી. તા० ૨૩ મી સપટેમબરે ત્યાંના કોશળુ વીદયાલયમાં એક મેલાવડો કરી માનપત્ર ચાંદીના દાબરામાં આપવામાં આવ્યું હતું તેમજ તા० ૨૭ મીએ રાજા સાહેબે દરબાર ભરી સરપાવ તથા એક હીરાની વીંટી એનાયત કીધી હતી.

સોલાપુરની રાજા નરસીંગ ગીરજી મીલના ઇજનેર શેઠ અરદેશર ફરામજી દુબાશ નોકરી છોડી જવાથી મીલના કામદારોએ ગયા જુલાઇ માસમાં એક મેલાવડો કરી માનપત્ર સાથ સોનાનું ઘડીયાલ અને સોનાનો છેડો ભેટ આપ્યા તેમજ પારસી દોસ્તોએ એક ખાણું બી આપ્યું હતું.

શેઠ ફરામજી કાવસજી મેહેતા "બોંબે ગેઝેટ" ના જનરલ મેનેજર તરીકેનો પોતાનો ઓધો નાદરસ્ત તબીયતને લીધે છોડી જવાથી તેવણુને એ પત્રના તથા છાપખાનાના સટાફ તરફથી માનપત્ર એનાયત કરવાનો એક મેળાવડો તા० ૨૮ મી ફેબરવારીએ એ પત્રની આફીસમાં અધીપતી મી० જી. સી. પલીનસટનના પ્રમુખપણા હેઠળ કરવામાં આવ્યો હતો.

પ્રમુખે શેઠ ફરામજીએ પોતાના ઓધા દરમયાનની મુદતમાં કરેલી ભલી સેવા અને પોતાના સ્ટાફ તરફ બતાવેલી લાગણી માટે ઘણો ઉપકાર માની એક માનપત્ર સુંદર ફ્રેમ સાથ તથા ચાંદીનું ફ્લાવર વાઝ એનાયત કીધું હતું. શેઠ ફરામજીએ પોતાને આપવામાં આવેલાં માન માટે ઉપકાર માનતાં જણાવ્યું કે ઓફીસનાં માણસોની ફીદાગીરી અને પોતાની તરફની ભલી લાગણીને લીધે પોતાનો ઓધો જયા સુધી બન્યો ત્યાં સુધી ચલાવ્યો હતો. આ પ્રસંગની યાદમાં શેઠ ફરામજીએ એ સ્ટાફના કેટલાકોને સોનેરી સાંકળીઓ, ઘડીયાલો અને છેડા તેમજ કામદાર માણસોને રૂપાંનાં બટનો, મીઠાઇના પડીકા વગેરે આપ્યાં હતાં.

હિંદુસ્તાન મીલના વીવીંગ માસતર શેઠ હોમજી પોસટવાલા નોકરી છોડી જવાથી એ મીલના કપડાંખાતાંના કામદારો તરફથી તેવણુને એક ફ્લાવરવાઝ સાથે માનપત્ર તા૦ ૨૨મી દીસેમબરે મીલના મેનેજર શેઠ કાવસજી મેહેતાએ એનાયત કીધું હતું.

સીંગર કંપનીના હીન્દના વડા એજન્ટ શેઠ નસરવાનજી માણેકજી પટેલ ૩૭ વરસની નોકરી બજાવી રીટાયરડ થવાથી એવણુના માનમાં એક મેળાવડો તા૦ ૩૦ મી દીસેમબરે કંપનીની હાફીસમાં કરી એક માનપત્ર રૂપાના દાબડામાં એક પરસ સાથ શેઠ પટેલને એનાયત કીધું હતું. એ પછી સીંગર કંપનીની હીન્દની જુદી જુદી સાખાઓ તરફથી આવેલાં પત્રો વાંચી સંભલાવયા પછી શેઠ નશરવાનજીને શાલ ઓઢાડી હતી. એવણુને વરસ દહાડે રૂ. ૧૩૫૦૦ નું પેનશન કંપની [illegible] આપવામાં આવશે.

શેઠ દીનશાહ બેરામજી ખજો[illegible] ીલના વીવીંગ માસતરનો ઓધો છોડી જવાથી તા૦ ૪ થી જુને આકોલા [illegible] મપાઉન્ડમાં એક મેલાવડો કરી માનપત્ર અને ચાંદીનો ફ્લાવરવાઝ ભેટ આપ્ય[illegible]

સુરતના સ્ટેશન માસતર શેઠ [illegible] સોરાબજી લશકરી નોકરીપરથી રીટાયરડ થવાથી એવણુના માનમાં તા૦ ૨૮ મી જુને રેલવેના કારટીંગ એજંટો તથા વેપારીઓએ એક મેલાવડો રેલવેની ગુડસ હાફીસમાં કરી સુખડના દાબરામાં માનપત્ર તથા ટી-સેટ ભેટ આપ્યો હતો. વળી શેઠ ફરામજીને કારટીંગ એજંટો મેસરસ માણેકલાલ ઇચ્છારામ અને રૂસતમજી હોરમસજી દલાલ એવો દરેકે અકેક સોનાની ચેઇન આશરે તોલા ૯ ના વજનની વેપારીઓ તથા કારટીંગ એજંટો તરફથી ભેટ આપી હતી. તેમજ મારફતીયા મેસરસ હીરાલાલ ચુનીલાલ, ચુનીલાલ ખીમચંદ અને છગનલાલ જગજીવનદાસ એવો દરેકે અકેક શયાલ ભેટ કરી હતી. તા૦ ૨૯ મી જુને શેઠ ફરામજીના માનમાં રેલવે ઇનસટીટયુટની લાયબ્રેરીમાં એ ઇનસટીટયુટ તરફથી ચાંદીના કાસકેટમાં એક માનપત્ર આપ્યું હતું, વળી સુરત સટેશનના રેલ્વે સટાફે સુનાનું ઘડીયાળ તથા એક સાંકળી રૂ. ૪૫૦ ની કીમતની તથા એક રૂપાનો ઈકસ્ટેન્ડ રૂ. ૮૫ ની કીંમતનો અને એક રેલ્વે કંટરાકટરે એક હીરાની વીંટી તથા શયાલની ભેટ કરી હતી.

અમદાવાદની વીકટોરયા ફીમેલ આસપીટલના તબીબ ડા૦ મીસ મોતીબાઇ રૂસતમજી કાપડયાને દીહલી દરબાર વખતે કયસરે-હીંદનો ચાંદ મળયો તેની ખુશાલીમાં તેવણુને અમદાવાદની જુદી જુદી કોમના આગેવાન શેહેરીઓએ એક ઇવનીંગ પારટી તા૦ ૨ જી એપ્રીલે આપી હતી. પ્રજા તરફથી સરદાર સર ચીનુભાઇ માધવલાલે મીસ મોતીબાઇને સોનાનું ઘડીયાળ અને ચાંદીનો ટી સેટ આપ્યો હતો. તેમજ જરથોસતી સ્ત્રી મંડળે મીસ મોતીબાઇને એક ઇવનીંગ પારટી તા૦ ૩ જીએ આપી સુખડનો જુએલ બોક્ષ ભેટ આપ્યો હતો.

ખંભાતના ચીફ મેડીકલ ઓફીસર ડા૦ ધનજીભાઇ મોટાભાઇ વકીલ પેનસન પર રીટાયરડ થવાથી ખંભાતની પ્રજાએ તા૦ ૨૧ મી ફેબરવારીએ એક માનપત્ર આપ્યું હતું.

ગણુદેવીની હાઇ સ્કુલના વડા શીક્ષક શેઠ જમશેદજી મનચેરજી દેશાઇ વીદાય થવાથી તા૦ ૨૮ મી જુલાઇએ વીદ્યારથીઓએ એક માનપત્ર એનાયત કીધું હતું.

અહમદનગરના મુનસફ શેઠ માણેકશાહ કેખશરૂ નાદીરશાહની બદલી બાગલકોટ થવાથી ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ તા૦ ૨૩ મી સંપટેમબરે ખાણાનો મેલાવડો કરી ચાંદીનું કરૂએત ભેટ આપ્યું હતું. એ ઉપરાંત જુદા જુદા ગ્રહસ્થોએ મેલાવડાઓ કરી સારૂં માન આપ્યું હતું.

ભાવનગરની સામળદાસ કોલેજના હીસ્ટરી અને પોલીટીકલ ઇકોનોમીના પ્રોફેસર બરજોરજી અરદેશર એંટી ભાવનગર સ્ટેટનાં કેળવણીખાતાંમાં ૩૨ વરસની નોકરી બજાવી ફારેગ થવાથી એવણુના માનમાં તા૦ ૨૬ મી જુને રાજ્યના દીવાન મી૦ પ્રભાશંકર પટણીના પ્રમુખપણાં હેઠળ મેલાવડો કરી રૂપાનું ભુંગળું તથા ફ્રેમમાં જડેલું માનપત્ર એનાયત કીધું હતું. વળી શેઠ બરજોરજીને તેમના સ્ટાફે તા૦ ૨ જી જાનેવારીએ ટીપારટીનો એક મેળાવડો કરી સીલ્વર કપ ભેટ કીધો હતો.

ઇસ્ટરન બેંકના શરાફ મી૦ સોરાબજી નવરોજી વીકાજીને પણ બેંકના સ્ટાફ તરફનું એક ખાણું અપાયું હતું.

શેઠ મેહરજીભાઇ બી. દોતીવાલાને બેનડોરા પારસી યુનયન કલબના મેમબરોએ ખાણું આપી માનપત્ર એનાયત કીધું હતું.

અઉરંગાબાદના સુબા નબાબ બરજોર[illegible]હાદુરે ગયા ફેબરવારી માસમાં નામદાર નીઝામના મુકામ દરમ્યાન એઓની બ[illegible]શ માટે પોતા સાથ ખાણાપર ઇજન કીધું હતું અને ત્યાંથી ઉપડતી વેલા નવાબે [illegible]ગને એક સોનાનું ઘડીયાળ અને સાંકળી ભેટ આપ્યાં હતાં. ભીમજી

પુણા પાસેનાં ખડકીનાં તોપખાતાંના વ[illegible]લારક શેઠ એદલજી શાપુરજી શરાફ ચોત્રીસ વરસ સુધી સરકારની નોકરી બજાવી રીટાયરડ થવાથી તેઓનાં માનમાં એવણુના ખાતાંની ઓફીસનાં અમલદારો અને કામદારોએ તા૦ ૨૪ મી ફેબરવારીએ ચાંદીનું કપ ભેટ આપ્યું હતું.

સરકારી ગોદીના તીજોરીખાતાંના મદદનીશ શેઠ સોરાબજી કાવસજી રીટાયરડ થવાથી એવણુની હારીશના માણસોએ એક પરસ ભેટ આપી હતી.

શેઠ બરજોર એલ. બાટલીબોઇની મ્યુઝીક લાઇનની સીલવર જુબીલીની યાદમાં તા૦ ૧૬ મી જાનેવારીની રાત્રે બેનીફીટ ખેલ થયો તે વેળાએ એક પરસ એનાયત કરવામાં આવી હતી.

રંગુનની દરેહમેહરના પંથકી મોબેદ બરજોરજી ભીખાજી ઉનવાળા પોતાને વતન ઉડવાડે જવાથી તા૦ ૧૮ મી જાનેવારીએ અનજુમનના અકાબર શેઠ બી. કાવસજીનાં પ્રમુખપણાં હેઠલ એક મેલાવડો કરી મોબેદ બરજોરજીને એક શીયાલ તથા પરસ ભેટ આપી હતી.

એડનનાં કીંગ એડવરડ ધી સેવનથ ચેરીટેબલ દવાખાનાના એસીસટંટ સરજ્યન પીરોજશા પેસતનજી વલસાડાની બદલી મુંબઇ થવાથી તા૦ ૨ જી મારચે કેટરકલનના મેમબરોએ ટી-સેટ ભેટ આપ્યો હતો.

દસ્તુર નોશરવાનજી કેકોબાદજી મેહેરજી રાણા લાહોરથી પોતાને વતન જાયુકના જતા હોવાથી તા૦ ૨૧ મી મારચે ત્યાંના જરથોસ્તીઓએ એક પરસ આપી હતી.

બોંબે પોરટ ટ્રસ્ટના રેવેન્યુ ઓડીટખાતાંના વડા શેઠ નશરવાનજી સોરાબજી મારકર નોકરી પરથી રીટાયરડ થવાથી તેમના સ્ટાફે એક રૂપાંનું વાઝ ભેટ આપ્યું હતું.

દખણુના વડા દસ્તુરજી સાહેબ સરદાર શમશુલ-ઉલમા કેકોબાદ આદરબાદને તથા તેમના બુઝોરગ કાકા સરદાર દસ્તુર બેહમનજીને ભોર સંસ્થાનના માલેક, હીઝ હાઇનેસ

પંતસચીવે, પોતાના દીવાનને, તા૦ ૭ મી જુલાઇએ પુણાના દસ્તુર હોલમાં ખાસ મોકલીને ઉંચા ખેલતોની નવાજેશ કરી હતી અને ત્યાર બાદ પંતસચીવે એ બંને દસ્તુરજીઓને પોતાને ત્યાં ફુલપાનને માટે નોતરૂં કરયું હતું. વળી મુંબઇના નામદાર ગવરનર સર જયોર્જ કલારકે તા૦ ૨૩ મી જુલાઇએ સરદાર દસ્તુર કેકોબાદ આદરબાદ તથા તેમના માનવંત કાકા સરદાર દસ્તુર બેહમનજીને તેઓના રહેવાનાં મકાન "દસ્તુર હોલ"માં વળતી મુલાકાત આપી હતી. તેમજ લેડી કલારકે દસ્તુર કેકોબાદના ધણીયાણી બાઈ સુનાબાઇને પણ ઉપલાજ મકાનમાં વળતી મુલાકાત આપી હતી.

નામદાર નીજામે પોતાના પ્રાઇવેટ તથા પોલીટીકલ સેક્રેટરી નવાબ ફરીદુન જંગ બહાદુરને એક કીમતી બગલુસ (પરો) તથા એક ટાઇપીન ભેટ આપી હતી.

શેઠ કાવસજી સોરાબજી સબાવાળા વડોદરા રેલવેમાં ૪૨ વરસ સુધી ગારડની નોકરી બજાવી રીટાયરડ થવાથી અમદાવાદમાં તા૦ ૨૫ મી આગસ્ટે ખાણાનો મેલાવડો કરી રૂપાંનો ગુલાબાસ, ફલાવર વાઝ, સોનાનો છેડો અને ઘડીયાલ રેલવે સ્ટાફ તથા જુદા જુદા ગ્રહસ્થો તરફથી ભેટ આપ્યાં હતાં.

મુંબઇના સુખડના વેપારી શેઠ સોરાબજી નવરોજજીને માઇસોરની સરકારે સુખડની ચોરીના મુકદમામાં મદદ કરવા માટે સોન[illegible] એક ઘડીયાળ ભેટ આપ્યું હતું.

ચર્ચગેટના ડેપ્યુટી સ્ટેશન માર[illegible] કેખશરૂ બેહેરામજી રીલીવીંગ સ્ટેશન માસતર નેમાયાથી સ્ટેશનના સટાફે એક [illegible]ત્રા નામદાર શેહેનશાહની છાપનો સોનાનો સીકો ભેટ આપવાનો એક મેલાવડો સ્ટે[illegible]ર મી૦ કાવસજી લશકરીનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ કીધો હતો.

સુરતના જાણીતા લાકડાંના વેપારી અને કંટરાકટર શેઠ બેહરામજી ફરામજી વાડીયાને ત્યાં ગયા મારચ-માસમાં સુરત શેહેરમાં ઘણી ધામધુમ સાથે થયલાં લગન વખતે પારસીઓમાં લગનની ક્રીયા કેવી રીતે કરવામાં આવે છે તે જોવા તથા સમજવાની ખાએશ કલેકટરનાં બાનુ મીસીસ એનડરસનના એક બાનુ મીત્ર અને પહરોણા જેઓ તેમની સાથે કેટલોક વખતથી ઈંગ્લંડથી આવી રહેલાં હતા, તેઓએ જણાવ્યાથી લગનની આશીરવાદની ક્રીયા જોવાને કલેકટર મી૦ એનડરસન અને તેમના પહરોણા ઉપર જણાવેલા ઈંગ્રેજ બાનુ સાથે સાંજે ૭॥ કલાકે મી૦ વાડીયાને ત્યાં પધાર્યાં હતાં અને ક્રીયા તેઓએ ઘણાં ઉત્સાહ સાથે જોઇ હતી. આશીરવાદની ક્રીયા પુરી થવા પછી દસ્તુરજી રૂસ્તમજી જમશેદજીએ ઘણી છટા સાથે તેની સમજણ અને પારસીઓના લગનની ક્રીયાનો મોતેબર દરજ્જો તથા લગનથી જોડનારની ફરજો વીશે પોતાની હંમેશની છટાથી વાયજ કરી સમજાવી હતી, જેનો તે વખતે હાજર રહેલા મી૦ અરદેશર મેહેરવાનજી ગાંધીએ કલેકટર મી૦ એનડરસન અને તેમનાં બાનુ પહરોણાને અંગ્રેજીમાં સમજ આપી હતી. ક્રીયા પુરી થવા બાદ કલેકટર મી૦ એનડરસને મી૦ બેહેરામજી વાડીયાની તરફથી ભેટ કરવામાં આવેલી શાલ દસ્તુરજી રૂસ્તમજીને પેહેરાવી હતી, અને હાર તોરા લઇ તે પછી ત્યાંથી વીદાય થયા હતા.

નવસારીવાળા જાણીતા પરફ્યુમર મી૦ રૂસ્તમજી હોરમસજી બાનાએ આજ દોઢ બે વરસની વાત ઉપર મુંબઇના નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારક કાઠીઆવાડની મુલાકાતે ગયા હતા ત્યાંથી પાછા ફરતાં નવસારી સ્ટેશન ઉપર ત્યાંના સરકારી ઓધેદારોએ તે નામદારને "પાનસોપારી" કરી હતી, તે વખતે પોતાની બનાવટનો સદા સુગંધી ફુલનો દડો તે નામદારને નજર કરતાં તે વખતના સુબાએ તે દડા માટે મી૦ બાનાનાં નામ સાથે ધયાન ખેંચયું હતું. તે વખતે નામદાર ગવરનરે જાણુવા માગયું કે મી૦ બાના હયાં

હાજર છે ? તેનો જવાબ હામાં મળતાં અને મી૦ બાનાને ઓળખાવતાં નામદાર ગવરનરે હસ્તે મુખડે મી૦ બાનાને શેકહેંડ કરીને તેમની બનાવટની તારીફ કરવા સાથે એવી કોઇ નવાઇ જેવી ચીજો હોય તો તે માટે યાદ આપવાને મી૦ બાનાને જણાવયું હતું. હમણા મી૦ બાનાએ બીજી નવી નવી નવાઇઓનો સંગ્રહ નામદાર ગવરનર તરફ મોકલી આપવાથી તે નામદારના ખાનગી સેક્રેટરીની સહીથી મી૦ બાનાનો ઉપકાર માનનારો તથા તે ભેટ થયલી ચીજોનો ખુશી સાથ સ્વીકાર કરનારો પત્ર મી૦ બાનાને મળયો છે. મી૦ બાના દર વરસે કાંઇ નવું નવું શોધયાજ જાય છે તે પ્રમાણે આ વરસે પારસીઓના મુકતાદ ટાંકણે ચોખે વગે વપરાશમાં આવી શકે એવાં કુદરતી ફુલો અને ઝાડોની ડાંખળીઓ તઇયાર કરી છે જેની ખુબી એ છે કે આ ફુલો વગેરેને પાણીથી ધોવાથી પણ ઝાંખા નહીં પડે એવો સોનેરી, રૂપેરી વગેરે રંગ આપીને તે વરસો સુધી પમરાટ આપતાં રહે છે. તેજ પ્રમાણે નવાં વરસોના મુબારકબાદીના બીબાંથી ઉપસાવેલી જરથોસ્ત સાહેબની છબી સાથના સદા સુગંધી કારડો પણ તેમનાં કારખાનામાં બનવા માંડયા છે.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની સાલગરેહ હીંદુસ્તાનમાં તા૦ ૩ જી જુને પાલવામાં આવી હતી, તે દીને મુંબઈ તેમજ આખાં હીંદુસ્તાનમાં ઘણા જાહેર મેલાવડાઓ કરવામાં આવ્યા હતા. મુંબઇમાં એ દીને ધી યંગ મેનસ ઝોરાસ્ટરીયન એસોસીએશનની સ્થાપના કરી આલબલેસ બાગમાં ખાણાનો એક મેલાવડો એ એસોસીએશન તરફથી કરવામાં આવ્યો હતો. શરૂઆતમાં સુકરગુ[illegible]શન કરવા બાદ સમ્સુલ-ઓલમાં દસ્તુર દારાબ પેસોતન સંજાણાએ પ્રસંગોપાત વાયઝ [illegible] રાતે હાજર રહેલાઓએ ખાણું લીધું હતું.

મુંબઇવાલા મી૦ જસાવાલા, મી૦ ભીમજી અને મી૦ પટેલ હીંદુસ્થાનની ખેતીને ગાયોની કતલથી જે નુકશાન થાય છે તે સવાલ ઇંગ્રેજી પ્રજા સનમુખ રજુ કરવા લંડન પોતાની સાથ ઓલખાણનાં ઘણાંક ભલામણ પત્રો લઈ ગયા હતા. મી૦ કેખશરૂ જમશેદજી તારાચંદ મારફતે તેવણના એક મીત્ર મીસીસ દરેકોલ્સના ઘરે એક સભા તા૦ ૨૭ મી નવેમબરે ભરવામાં આવી હતી. સભામાં ઘણાક અંગ્રેજ બાનુઓ અને ગ્રહસ્થો ઉપરાંત દેશી ગ્રહસ્થો પણ હાજર હતા. મી૦ જસાવાલા, મી૦ ભીમજી, અને મી૦ પટેલે તથા સર મંચેરજી ભાવનગરીએ ભાષણો કીધાં હતાં. પ્રમુખસ્થાને મી૦ અરનેસ્ટ બેલ બીરાજયા હતા.

મુંબઇના આરટીસટ શેઠ એમ. એફ. પીઠાંવાળાએ લંડનની ડોરે ગેલેરીમાં ભરેલાં પ્રદરશનમાં જોવા મેલેલાં ચીત્રો ત્યાં વખણાયાં હતાં તે ચીત્રોનું પ્રદરશન નામદાર લેડી કલારકે તા૦ ૧૯ મી ફેબ્રુવારીએ એલરીનસટન હાઇ સ્કુલનાં દીવાનખાનામાં ખુલ્લું મુકયું હતું. એ વખતે લેડી કલારકે શેઠ પીઠાંવાળાના હુન્નર માટે વખાણ કરી મુબારકબાદી આપી હતી.

મુંબઇની સપલાઈ એંડ ત્રાનસપોરટ (કોમીસરીઅટ) ડીપારટમેંટના હેડ કલારક શેઠ બમનજી નવરોજી ખંબાતાને એવણની ૩૦ વરસની નોકરીની પીછાણમાં મુંબઇની સરકારે " સરટીફીકેટ ઓફ મેરીટ " બક્ષી હતી. એ સરટીફીકેટ મુંબઇના કલેકટર મી૦ ઈ. એલ. સેલે તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબરે કોરોનેશનને દીવસે બપોરે મેદાનમાં ઢંઢેરો વાંચવાના તંબુમાં મી૦ બમનજીને આપી હતી.

પોરચુગલમાં પ્રજાસ્તાક હકુમતનો પાયો નખાવાના બનાવનાં પહેલાં વરસની ખુશાલીમાં દમણ ખાતે ત્યાંના ગવરનરનાં પ્રમુખપણા હેઠળ થયલા તા૦ ૪ થી અકટોબરે મલેલા મેલાવડામાં ત્યાંની સરકારી ગુજરાતી શાળાના પ્રીનસીપલ મી૦ નવરોજી અરદેશર સોરાબજી પોસ્ટવાલાએ પોરચુગીઝ ભાશામાં એક રેસાલો છટા સાથે વાંચી સંભળાવ્યો હતો.

મુંબઇના જાણીતાં સખીવજુદ બાઇ હમાબાઇ ફરામજી પીટીટ તથા શેઠ ફરામરોઝ

હોરમસજી સોલીસીટરનાં મહેરદાર બાઇ રતનબાઇ પેરીસથી ૧૦ માઇલને છેટે આવેલાં "જુઇસી" નામનાં મથકે ભરાયલા, હવાઈ વીમાનમાં ઉડવાના મેળાવડામાં સામેલ થયાં હતાં, જ્યાંથી એક જાણીતા વીમાનીએ તેઓને પોતાની સાથે વીમાન "બાઇપ્લેન"માં લઈ ગયો હતો. ૧૮૦૦ ફીટ જેટલી મોટી ઉંચાઈએ તેઓ ઉડીયાં હતાં અને જમીન ઉપર પાછાં આવતાં હાજર રહેલાંઓએ મુબારકબાદી આપી હતી.

આપણા માનવંત અકાબર સખીવજુદ શેઠ બમનજી દીનશાહજી પીટીટ ગયા અક્ટોબર માસમાં પુણા ખાતે ઘણા બીમાર પડી ગયા હતા તે ઉપરથી તેવો સાહેબ એવી ભય ભરેલી માંદગીમાંથી સાજા થાય એવી દુવાગુજારી કેટલેક ઠેકાણે થઇ હતી. તા૦ ૬ થી અક્ટોબરે મેસર્સ ડી. એમ. પીટીટ સન્સની ઓફીસના કલાર્કોએ અત્રેના કાવસજી બેરામજી બનાજીનાં આતશબેરાંમમાં જશન કરી તનદરસ્તી ચાહી હતી. બીજું જશન તારદેવની પીટીટ મીલનાં કામદારોએ તારદેવની બાતલીવાલાની દરેમેહરમાં કીધું હતું. વળી માણેકજી પીટીટ મીલનાં હીંદુ કામદારોએ નાહાનાશંકર શેઠનાં દેહડાંમાં સત્ય નારાયણની પુંજા કરીને એવણ શેઠની તનદરસ્તી ચાહી હતી. ઉડવારાના દસ્તુર મોબેદોએ પણ ત્યાંના આતશબેરામ સાહેબમાં એવું જશન કરીને દુવા ગુજારી હતી. એ પછી શેઠ બમનજી ખોદાની ફજલથી સાજા થયા હતા અને મુંબઇ આવી રહેયા હતા. તે પછી ગયા જાનેવારી માસમાં ઉડવારે સેજદો કરવા પોતાનાં કુટંબ સહીત પધારયા હતા. ત્યાં મોબેદ બેહદીનોમાં ઘણીક ખેરાત સખાવત કરી હતી અને ગરીબોને નયાતી જમન આપ્યું હતું, અને [illegible]હચયાં હતાં. જેથી ગરીબ જરથોસ્તીઓએ એવો સાહેબના હકમાં દુવા ગુજારીને [illegible]રી ચાહીને ખુશાલી બતાવી હતી.

ભરૂચના જરથોસ્તીઓએ ગયા મુકતાદ ટાંકણે "બજમે જશને રૂજે બેહરાંમ" ની સ્થાપના કરી છે. જ્યાં જશનો, ભાશણો વીગેરે થવા લાગાં છે.

નામદાર શેહેનશાહ જયોરજે તા૦ ૪ થી મારચે સેંટ જેમસીસ પેલેસમાં ભરેલી લેવી વખતે શેઠ ફીરોઝશાહ નશરવાનજી દારૂવાળા હાજર હતા.

સીમલાની મોલટન કંપનીના મેનેજર શેઠ નશરવાન મુનસીએ પંજાબના લેફટેનંટ ગવરનર સર લુઇડેનની કારકીરદીની આખી તવારીખ એક પોસટ કારડ ઉપર લખી એ નામદારને ભેટ મોકલવાથી એ નામદારે ખુશી થઇ તેવણનો ઉપકાર માનનારો પત્ર લખીયો હતો.

કલકતાની સરકારી ધારાસભામાં ઓ. મી૦ બાશુ નામના એક બાબુ મેમબર કંઇ એવું બીલ પસાર કરાવા માંગતા હતા કે હરેક કોઇ ગ્નાતવાલા ગમે તેમ એકેકની સાથે લગન કરી શકે. આ બીલ તરફ નાપસંદગી બતલાવાને પારસી કોમે એક જાહેર સભા તા૦ ૨૩ મી નવેમબરે મેલવી હતી તેમ તે બીલ નાપાસ કરવાને એક મોતેબર અરજી પણ કરવામાં આવી હતી. બીજી ઘણી તરફથી એવાં એક બીલની સાંબે થવામાં આવ્યાથી તે તેના ઘટતા ફેંજે પુગું હતું એટલે રદ થયું હતું.

આંબોલી તરફ મરહુમ વાડીઆજી નશરવાનજી જાંહાગીરજીની એક મોટી ૧૭૮૩૦૩ ચોરસ વારની જાગીર આવેલી છે તે મરહુમ વાડીઆજીના ટરસટીઓએ પોતાના તાબામાં લઇને ત્યાં ગરીબ જરથોસતીઓ માટે સંસ્થાન વસાવવાની રજા હાઇ કોરટ પાસે માંગેલી તે પરવાનગી મલી ચુકી છે.

છેલ્લી આખાં હિંદુસતાનની વસતીની ગણત્રી કરવામાં આવી હતી તે વેળા મુંબઇની ગણત્રી કહાડવામાં સેનસસ ઓફીસરને પોતાની રાજીખુશીથી કશો પણ બદલો મેળવવા વના જેઓએ કીમતી મદદ આપી હતી તેમને સનદો એનાયત કરવાનો એક મેળાવડો તા૦ ૯ મી જાનેવારીએ મુંબઇના ટાઉન હોલ મધે નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકના પ્રમુખપણા

હેઠળ કરવામાં આવ્યો હતો. નામદાર ગવરનરે સનદો વહેંચી આપી હતી અને સનદ મેળવનારા દરેક ગ્રહસથને સનદ આપતી વેળા તે નામદારે શેકહેંડ કરી ઉપકાર માન્યો હતો. સનદ મેળવનારાઓમાં નીચલા પારસીઓ હતા :—મેશરસ એસ. એલ. રાણીના, જમશેદજી ફરામજી કાતરક, એ. જે. કાબરા, ડા૦ એમ. ડી. ભરૂચા, મેસરસ જે. આર. શેઠના, અરદેશર કેકોબાદ મોદી, માણેકશાહ એચ. નીકલસન, જેહાંગીર મેહેતા, મેહેરહોમજી, સોરાબ મામા, એસ. એફ. દારાં, જેહાંગીર ઇરાની, જેહાંગીર પેસતનજી ઇનસપેકટર, અરદેશર વલસાડા, વગેરે.

મેવાવાલાની અગીઆરીને નામે એક જુની દરેમેહર ભીડીબજારમાં આવેલી છે, પણ ત્યાં પારસી વસતી ઘટી જવાથી નકામી જેવી થઇ પડવાથી તે ત્યાંથી ખસેડી પરેલ તરફ લઇ જવાની રજા તેના ટરસ્ટીઓએ હાઇ કોરટથી માંગવાથી એવો હોકમ થયો છે કે પરેલ અને કોનાટ રોડ તરફ એક જગો રૂ. ૨૩૦૦૦) ની ખરીદી રૂ. ૨૫૦૦૦) માં નવું મકાંન બાંધી કૌરયા પાછલ રૂ. ૫૦૦) ખરચી રૂ. ૭૦૦ નું રાચરચીલું કરવું અને અગીઆરીનું નામ તેના અસલ ધણી તરીકે "બમનજી મેરવાનજી મેવાવાલાની દરેમેહેર" કરી રાખવું.

મુંબઇની પોલીસનાં ડીટેકટીવ ખાતાંના ઇનસપેકટર શેઠ કાવસજી જમશેદજી પેટીગરાને નામદાર શહેનશાહની સાલગ્રેહની ખુશાલીમાં બક્ષવામાં આવેલા ખાનસાહેબના ખેતાબની સનદ એનાયત કરવાની ક્રીયા તા૦ ૨૩ [illegible] ઓગસ્ટે સાંજે પોલીસ કમીશનર મી૦ એડવર્ડસે વડી પોલીસ ઓફીસમાં મેળાવડા સનસ[illegible]વી હતી. સનદ એનાયત કરતાં કમીશનર મી૦ એડવરડસે ખા૦ સા૦ પેટીગરાની સેવાની તારીફ કરતાં જણાવ્યું કે નવ વરસની ટુંક કારકીર્દીમાં અને તેમાં ખાસ કરી છેલ્લાં ચાર વરસમાં રાજયદ્વારી કામોમાં તમોએ જે કીમતી સેવા બજાવી છે તેની કદર સરકાર પુરેપુરી બુજે છે. સરકારે તમારાં એ કામની કદર બુજવાની ઇધાની તરીકે ખાનસાહેબના ખેતાબની નવાજેશ કરી છે, જેની સનદ તમોને એનાયત કરતા મને ભારે ખુશાલી ઉતપન થાય છે. અને હું ઉમેદ રાખું છું કે એ માન ભોગવવાને તમો ઘણાં વરસ જીવો અને ભવીષમાં વધુ ચઢતાં માનને લાયક થાવો અને તમોને જે માન મળયું છે તે આખાં ખાતાંને મળેલું ગણું છું. ખા૦ સા૦ પેટીગરાએ સનદ સ્વીકારતાં કમીશનરનો ઉપકાર માની જણાવ્યું કે મને મળેલાં માન માટે હું તમારો તેમજ મારા વડા મી૦ વીંનસેંટનો ઉપકાર માનુંછું કે જેઓની મહેરબાની વગર હું એ માન મેળવવા પામી શકતે નહીં તેમજ નામદાર સરકારનો પણ હું ઉપકારી થયો છું.

હીંદના માહાન નર શેઠ દાદાભાઇ નવરોજજીની ૮૮ માં વરસની જયંતી દર વરસશના રાબેતા મુજબ તા૦ ૪ થી સપટેમબરે બજાવવામાં આવી હતી. હીંદી બાનુઓનું ડેપીઉટેશન વેશાવે શેઠ દાદાભાઇને મલવા ગયું હતું. ત્યાં તથા પાછલા પોહરે બાંનુઓની મલેલી મીજલશમાં શેઠ દાદાભાઇનાં બાબમાં તહરે ક્રીશમનાં વીવેચનો થયાં હતાં. શેઠ દાદાભાઈએ પોતાના જવાબમાં હીંદ દેશને "આશા" રાખી સારૂં બંધન મેલવવાની સુચના કરી હતી. ૮૮) વરસની બુજરોગીએ પોંહચેલા શેઠ દાદાભાઇની ઉમરદરાજી એથી જીઆદા થાવો એવું આપણે અતરે ઈચ્છીશું.

નામદાર ગવરનર સર જયોરજ કલારકે લેડી કલારક સહીત તા૦ ૭ મી મારચે સાંજે અંદેરી મારકેટ ખુલ્લી મેળવાની ક્રીયા કરવા આગમજ શેઠ દાદાભાઇ નવરોજીના વેસાવે ખાતેના રેહેવાના મકાનમાં શેઠ દાદાભાઇની મુલાકાત લીધી હતી જે વેળાએ તે નામદારોને

શેઠ દાદાભાઇ સાથે લગભગ એક કલાક સુધી ખુશ ગુફતેગો ચાલી હતી. અને બંને પક્ષને અરસપરસના મેલાપથી મોટો સંતોશ ઉપજ્યો હતો. સર જયોરજ કલારકે શેઠ દાદાભાઇની તંદરોસ્તી બાબે ઘણી કાળજીપુરવક ખેરઆફયત પુછી હતી અને તેવણુને ભેટવા આવી તક મળી તે માટે ઘણી ખુશાલી દેખાડી હતી. બાદ ચાહ લઇ તે નામદારો શેકહેંડ કરી વીદાય થયા હતા.

નારગોલમાં પારસી એશોશીએશન ઉભી થઇ છે. તેનુ કામકાજ મનપતીજ ચાલે છે. હરેક કંઇ વરવાંધા ઘેરમેલે પતાવત કરવાથી લોકોને ઘણો ફાયદો થાય છે.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેરોનેટને પોતાના મજગામ કેસલમાં રેહતાં કેટલીક અગવડ હાલમાં સોસવી પડે છે, તેથી તે મેહલ વેચી નાંખીને બીજા એક લાખ ઉમેરીને વાલકેશવર તરફ એક બીજું મકાંન લેવાની પરવાંનગી નામદાર સરકાર પાસે માંગેલી, પણુ અસલ ટરસ્ટની શરત મુજબ તે મળી શકે નહી, એવો સરકારથી જવાબ મલ્યો છે.

આપણા જાણીતા સખીવજુદ શેહેરી મરહુમ શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતાનું બાવલું જે બોરીબંદર આગલ મ્યુનીસીપાલ ઑફીસની સામેની જગાએ ઉભું કરવામાં આવ્યું છે તે ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા તા૦ ૧૧ મી એપ્રીલે નામદાર ગવરનર સર જયોર્જ કલાર્કે એક વગવાળા અને દબદબાભર્યાં મેળાવડા સમક્ષ કરી હતી. શરૂઆતમાં ધી જમશેદજી એન. તાતા મેમોરીયલની જનરલ કમીટીના ઑનરરી સેક્રેટરી શેઠ દીનશાહ એદલજી વાછાએ રીપોર્ટ રજુ કરતાં જણાવ્યું કે ૧૯૦૪ ની મેની તા૦ ૧૯ મી [illegible] ઠ જમશેદજી તાતા મરણુ પામવાથી તા૦ ૨૭ મી માર્ચ ૧૯૦૫ ને દીને તાઉન હૉલ [illegible] .ળેલી સભામાં થયલા ઠરાવ મુજબ એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું. એમાં ભરાયલા કુલે રૂ. ૭૪૩૬૩ માંથી બાકી વધેલી રકમ રૂ. ૪૬૨૪૩ માંથી તા૦ ૯ મી આગસ્ટ ૧૯૦૬ ને દીને નાણા ભરનારાઓની મળેલી સભામા થયલા ઠરાવ મુજબ મરહુમ શેઠ જમશેદજીનું એક બાવલું વેલાતથી ૩૦૦૦ પાઉન્ડના ખરચે તૈયાર કરાવવામાં આવ્યું છે. એ પછી ઑનરેબલ સર ફીરોઝશાહ મેહેતાએ કેટલુંક વીવેચન કરી નામદાર ગવરનરને બાહાવલું ખુલ્લું મેળવાની અરજ કરી હતી. નામદાર ગવરનરે પ્રસંગને અનુસરતું લંબાનથી વીવેચન કરી શેઠ જમશેદજીનું બાવલું ખુલ્લું મેલાયલું જાહેર કીધું હતું.

વડોદરાના માજી દીવાન શેઠ કેરસાસજી રૂસ્તમજી દાદાચાનજી ૧૯૦૯ ની પેહેલી મારચે રીટાયર થવાથી એમની યાદગારી માટે થયલા ફંડની સીલકમાંથી ગયા ફેબરવારીમાં વડોદરાની દીવાન કચેરીમાં અને ચીફ જસ્ટીસની કોરટમાં શેઠ કેરસાસપજીની અકેકી ઓઇલ પેનટીંગ સબીઓ મુકવામાં આવી હતી.

નવસારીની અંજુમનના મરહુમ બીજા અકાબર દેસાઈ પેસ્તનજી ખુરશેદજીની યાદગારી રાખવા માટે ત્યાંની અંજુમને ભેગાં કરેલાં ફંડમાંથી એવણુની એક ઓઇલ પેંટીંગ સબી રોજ ૮ મે માહા ૬ઠા ને દીને નવસારીના આતશ બેહરામમાં મુકી હતી.

મરહુમ શેઠ મનચેરજી બરજોરજી દેશાઇ જેવણુ નવસારીનાં લક્ષમણુ હોલના સેકરેટરી હતા તેવણુની સબી એ હોલમાં તા૦ ૭ મી મારચે નવસારીના સુબા મી૦ માણેકલાલ સાકરલાલ દેસાઇએ ખુલ્લી મુકી હતી.

હાંગકાંગની અનજુમનના ત્રસ્ટીઓ મરહુમ સર હોરમજી નવરોજી મોદી અને મરહુમ શેઠ બમનજી લીમજીભાઇ બાટલીવાલાની ઓઇલ પેનટ સબીઓ ગયા ફેબરવારીમાં હાંગ-કાંગના અનજુમનના બંગલામાં ખુલ્લી મુકાઇ હતી.

મરહુમ શેઠ બેરામજી એચ. જે. રૂસતમજીની સબી કરાંચીની ઝોરાસ્ટરીયન કલબમાં ખા૦ બા૦ નશરવાનજી રૂસ્તમજી મેહેતાએ તા૦ ૧૬ મી એપ્રીલે ખુલ્લી મુકી હતી.

ખેરગામમાં અગીયારી, દખમુ વગેરે બંધાવી આપનાર મરહુમ બાઇ મોટીબાઈ બમનજી મુલ્લાંની સબી ખેરગામની દરેહમેહરમાં તા૦ ૨૬ મી આગસ્ટે ખુલ્લી મુકાઇ હતી.

નીચલા જરથોસ્તીઓએ જુદાં જુદાં પેટંટો મેલવ્યાં છે. શેઠ શાપુરજી મેહરવાનજી વાહાડયાએ કોઇ પણ સંચા સાથે જોડતાં પોતાની મેળે પંખો ચાલવા લાગે એવી કરામત માટે, શેઠ જહાંગીર સોરાબજી બનાજીએ ઇલેકટ્રીક ડાયનેમો, ઓલટરનેટર અને કરંટ ડીસ્ત્રીબ્યુટીંગ સીસટમમાં સુધારા કરવા માટે.

પાલીતાણાવાળા પ્રીનસ વીજયસીંગજી સામતસીંગજીએ દર વરસ વોટર પોલો મેચ રમાડવા માટે આપેલાં ચાંદીનાં શીલ્ડને લગતી પહેલી મેચ તા૦ ૧૨ મી દીસેમબરે એક-બેના મેસરસ ગોળવાળા બ્રધરસના વીકટોરયા સવીમીંગ બાથમાં સવારના ૮ કલાકે એક મેલાવડા સનમુખ એકબે બાથના યુરોપીયન ટીમ અને મેસરસ ગોળવાળા બ્રધરસના પારસી ટીમ વચ્ચે રમાઇ હતી. એ મેચ કાયદા પ્રમાણે ૧૪ મીનીટ ચાલુ રહી હતી. યુરોપીયન ટીમમાં કેટલાક ઘણા સારા તરનારાઓ હોવા છતાં એ મેચમાં યુરોપીયન ટીમ એક બી 'ગોલ' કરી શકયો હતો નહી, જ્યારે મેસરસ ગોળવાળા બ્રધરસના પારસી ટીમે ૧૪ મીનીટમાં ૧૨ 'ગોલ' કરીને આખાં હીંદુસ્તાનમાં રેકોરડ કરયો હતો, કારણ કે આજ સુધી હીંદુસ્તાનની કોઇબી વોટરપોલો મેચમાં કોઇબી ટીમે બાર ગોલ કરી નથી. મેસરસ ગોળવાળા બ્રધરસના પારસી ટીમને આજ સુધી કોઇએ બી વોટરપોલો મેચમાં હરાવયો નથી અને તેઓની આ રેકોરડ ફતેહથી એ ટીમની કીરતીમાં બેશક વધારો થયો છે. પારસીઓને મગરૂર કરનારું એ પરીણામ બાથના માલેકો મેસરસ દાદી અને ફરામરોજ સી. ગોળવાળાની નમુનેદાર ટ્રેનીંગને આભારી છે. તેઓ તરફથી બાથમાં અપાતી તરવાના હુનરની તાલીમનો એ ઉપરથીજ કાંઇક ખયાલ કરી શકાશે. હાજર રહેલાઓએ રીફ્રેશમેન્ટ લીધા પછી મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

વોટર પોલો મેચમાં ફતેહમંદ નીવડનાર ટીમને ઉપલું વીજયસીંગજી સામતસીંગજી શીલ્ડ એક વરસ પોતાના કબજામાં રાખવાનો હક રહેશે. એ ઉપરાંત મુંબઇના જાણીતા વેપારી શેઠ એમ. એમ. બાટલીવાલાએ આશરે રૂ. ૨૦૦ નું એક ચાંદીનું કપ મેસરસ ગોળવાળા બ્રધરસને એવી શરતે ભેટ આપયું છે કે ટીમ રેસમાં જે ટીમ લાગટ ત્રણ વરસ સુધી જીતે તેને એ કપ ભેટ આપવું.

પુસ્તકોની પોંહચ—હમારા અભીપરાય અરથે મલેલાં નીચલાં પુસતકોની પોંહચ માન સાથ સવીકારીએ છીએ :—

"તવારીખે ખાનદાને દસતુર જામાસપઆશા."—લખનાર દસ્તુર અરદેશર ખુરશેદજી જામાસપઆશા.—તવારીખો તો ઘણી બી હોય, પણ એની ખુબી ઓરજ છે. બશો તરણશો વરસની લાંબી મુદતની હકાયત શમાયલી છે. દશતુર જામાસપઆશાનાં મોટાં મજકુર કુટુંબમાં થઇ ગયલા નામાકીત નરોનાં જનમ ચરીત્ર વાંચવા બેસીએ તો અંદરથી તહરે કીસમની વીગતો અને દાશતાનો મલી આવે છે. રચનારે ખરેજ ઘણી અઠાગ મેહનત લીધેલી લાગે છે અને પોતાનાં વડીલોનાં કુટુંબને એવી રીતે આશકારા કીધું છે કે તેની યાદગારી જમાના સુધી રહી જવાની.

"છાલોપાલો-મરીમશાલો"—પ્રગટ કરનાર સુરતના જાંણીતા દવા વેચનાર **મેસરસ દી. પી. માંડન કુંપની.**—ખરેજ ઉપીઓગી પુસતક છે. ઘરગતુ કામમાં ઘણું આવી શકે. તરેહવાર દરદોના નુશકા બતલાવામાં આવેઆ છે. આ અંક બીજા ભાગનો છે પણ એવાં નુશકાનાં પુસતકો ઘણું કરીને છુટા ભાગને બદલે અખંડજ જોઇએ, કેમકે જુદા જુદા

બાગોમાં દરદો વેંહચાઇ જવાથી બધા શામતા ભાગ વગર કેટલીક અગવડ ખમવી પડે તેવું થયું છે. આગલા વખતમાં ઘરડી બાઇબાવરીઓ કામ પડતાં એવા ઘેરગતુ નુશકાથીજ કામ લેતાં તેથી ગરગાંમડે અને બીજે ઠેકાણે તે ઘણું ફાયદાકારક જણાતાં હતા. તેવા આ ખાસ ઉપાયોની શગવડ કરી આપવાથી મેશરસ માંડન કંપનીને ઘણું શાબાશી ભરેલું કેહવાય છે.

"મુંબઈ નગરીનાં જરથોસતી ધરમાદાખાતાંઓની ટીપ"—રચનાર મી૰ ફરેદુન કે. દાદાચાનજી બી. એ., એલ. એલ. બી., સોલીસીટર જેવા મોટા વીદવાન ગ્રહસથે ઘણી મેહનતે રચેલું આ દલદાર પુસતક છે. ધરમખાતાંનાં મકાનોની એવી તો જાણવાજોગ વીગતો શમાયલી છે કે દરેક જરથોસતીએ જાણવી જોઇએ, પણ લોકોમાં એવાંની કદર બુજવાનો ઉમંગ કયાં છે? નામની રૂ. ૦। ની કીમત હતી પણ હાલમાં મુફત આપી દેવા કાઢેઆં છે. જેવોને જોઇએ તેઓએ બે આના પોશટેજ વીગેરેના ખરચના મોકલીને મુંબઇ વરતમાન છાપાખાનાંમાંથી મંગાવી લેવી.

"ઝોરાસટરીયન પરપેચયુલ કેલેંડર."—કારીગરીનો અછો નમુનો છે. પારસી રોજ, માહ, સાલ અને અંગરેજી તારીખવાર સાથનું આ ફાંકડું કેલેંડર બટનથી ફેરવવાનું જાથુક વેર ચાલે તેવું છે. એના બનાવનાર અતરેના એક ઘણા પુરાણા સુખડના વેપારી બુજરોગ ગ્રહસથ શેઠ દાદાભાઇ મોટાભાઇ છે, જેવો લાંબી મુદતનાં વાહડીઆજીનાં આતશ બેરાંમની શાંખે પોતાનું જાથુકતું મડક કરી રહેલ છે. આવાં એક ઉપીઓગી સરસ કેલેંડરની બનાવતને માટે તેવણુને ખરેખર માન ઘટે છે. જે ભીંતે તંગાય તેમ વલી ટેબલ પર બેઠક કરીને મુકાય તેવું બેવરૂં કામ લાગે તેમ છે.

મેસરસ ફરેદુન બરજોરવાળી કાગળોપરનું ભીતે ટાંગવાનું કેલેંડર બી લોકોને ઠીક ઉપયોગી થઇ લાગે છે.

બીજા કેટલાંક માહવારી તથા ધરમનાં ફંડોના હીશાબના ચોપડી ચોપાન્યાં મલ્યાં છે, જે લંબાણ અને અશુરૂ થવાથી વધુ વીશતારવા જેવું નથી.

આ વરસમાં થયલાં જાણીતાં પારસી મરણો.

શેઠ હોરમસજી નાનાભાઇ દીસાવાલા અથવા કરંજીયા ૬૭ વરસની વયે રોજ ૨ જે માહ ૧ લાને દીને કેમ્પ દીસામાં મરણ પામ્યા હતા. એવણ દીસા કેમ્પમાંની મેસરસ નાનાભાઇ કાનજી એન્ડ સન્સની પેઢીના ભાગીયા હતા. એ પેઢી સરકાર દરબારમાં હજી ઘણો મોટો લાગવગ ધરાવે છે. ૭૫ વરસની વાતપર મેસરસ નાનાભાઇ કાનજીના બંધાવેલા ૪૦ બંગલાઓ હજી હસતી ભોગવે છે. મરહુમ શેઠ હોરમસજીને છેલ્લાં માન વખતે પાલણપોરના નવાબ પોતાના રસાલા સહીત હાજર હતા.

કલીકટના જાણીતા પારસી અને કાનાનોરની જેલના માજી જેલર શેઠ માણેકજી ડોસાભાઇ ૬૮ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. મરનારની લાશ તા૰ ૨૪ મી સપટેમબર સને ૧૯૧૧ ને દીને કલીકટના માનાનચીરા તલાવમાંથી મલી આવી હતી, જે ઉપરથી જણાય છે કે મરહુમે આપઘાત કીધો હશે. મરહુમ આગળ કાનાનોરની મોટી સેંત્રલ જેલના જેલર હતા, કે જે ઓધો ફકત ગોરાઓનેજ આપવામાં આવતો હતો. પણ મી૰ માણેકજીના કદાવર શરીર અને અદભુત શકતીને લીધે એ ઓધો એવણુને મલયો હતો. જેલમાં અપાતી ખોરાકી વીશે બંધવાઓમાં ઉશકેરણી ચાલુ થઇ હતી તેથી ત્યાંના લગભગ બારસો કેદીઓએ હુલડ મચાવયું હતું. તે વેળા મી૰ માણેકજીએ એકલે હાથે મોટી બલતવારીથી લડીને પોતીકી

તેમજ તુરંગના વડા યુરોપીયન સુપરીન્ટેન્ડંટનો જાન બચાવ્યો હતો. મરહુમની એવી બહાદુરીની પીછાનમાં એવણના પગારમાં વધારો કરી મદરાસની સરકારે વખાણ કીધાં હતાં. મરહુમ શરીરે છ ફીટ કરતાં ઉંચા હતા. ફીલ્ડ મારશલ લોરડ રોબરટસ તે વખતે મદરાસ ઇલાકાના લશકરના વડા હોવાથી કાનાનોરના લશકરની તપાસ લેવા આવ્યા હતા. તપાસ પુરી થયા પછી તેવણ પસાર થતા હતા જ્યાં મી૦ માણેકજી પોતાનાં ઘર નજદીક ઉભા હતા. એવણનો દમામદાર દેખાવ જોઇને લોરડ રોબરટસ જેવો બ્રીટીશ લડવઇયો છક થઇ ગયો અને આગલી પાછલી કશીબી ઓળખાણ નહીં છતાં એવણ સાથ વાતચીત કરવા લાગ્યા અને એવણ સાથ સેકહેનડ કરીને રૂખસદ લીધી. મરહુમ દેશીઓમાં તેમજ યુરોપીયનોમાં એકસરખા માનીતા હતા. ૧૯૦૫ માં એવણ બેંગલોર સેહેલ કરવા ગયા હતા. ત્યાં લશકરી અમલદારોએ પોતીકા વડા મેજર જનરલનાં માનમાં એક ખાણું આપ્યું હતું. એ પ્રસંગે એક હીંદી તરીકે ખાણુંપર પધારવાનું માન એકલા મી૦ માણેકજીને મળયું હતું. મરહુમ એક અથંગ મુક્કાબાજ તેમજ કસરતબાજ હતા અને મોતની છેલ્લી ઘડી સુધી ભલા જવાનયાને ફેંકી દે એવું કઉવત ધરાવતા હતા. મરહુમ એક ફ્રીમેશન પણ હતા.

દેવલાલીના જુના રહીશ શેઠ શાપુરજી ખરશેદજી કંત્રાકટર રોજ ૩૦ મો માહા ૧ લાને દીને દેવલાલી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ દેવલાલીના જાણીતા રહીશ હતા અને ત્યાં બાંધવામાં આવેલા બહાદુરજી સેનીટેરીયમને લગતા બંગલાઓ તથા દખમા વખતે મરહુમે ઘણી સારી મદદ કરી હતી. વળી સેનેટેરીયમમાં વસતાં દરદીઓને પોતાની મદદ આપી તેઓને દવાદારૂ વગેરે જોઇતી ચીજો માટે કાલજી રાખતા હતા. દેવલાલીની પારસી અંજુમનના તેવણ એક ટ્રસ્તી હતા. મરનાર મરણની ચાર પાંચ દીવસ આગલ મુંબઇમાં આવ્યા હતા. દેવલાલી ખાતે લોહી ફરતું બંધ પડવાથી તેઓનું મરણ નીપજ્યું હતું. દેવલાલી ખાતે તા૦ ૨૧ મી અકટોબરે ત્યાંની અંજુમનના સરનશીન શેઠ જાહાંગીર બેરામજી મરઝબાનના પ્રમુખપણા હેઠળ મળેલી સભામાં મરહુમનું નામ ભણતરમાં લેવા અને એવણનાં મરણની નોંધ દફતરમાં લઇ તેની નકલ મરહુમનાં કુટંબીઓ પર મોકલવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ ડોસાભાઇ દાદાભાઈ વોરાવજીર ૬૩ વરસની ઉમરે રોજ ૪ થો માહા ૨ જાને દીને મરણ પામ્યા હતા. તેવણ જવાન વયે વડોદરા રેલ્વેની નોકરીમાં નાના પગારે જોડાયા હતા. રફતે રફતે વધી વીરમગામના સ્ટેશન માસ્તર થયા હતા જ્યાંથી તેમને આશરે વીસ વરસ ઉપર ગ્રાંટરોડ જેવાં પહેલી પંક્તીના સ્ટેશનનો ચારજ મળયો હતો અને એ ઓધા ઉપર તેવણે યુરોપીયન તેમજ દેશી ઉતારૂઓને એકસરખો સંતોષ આપ્યો હતો. એવણને વારંવાર ઉમરની હદ પુરી થવા છતાં નોકરી ઉપર ચાલુ રાખી તેમની બાહોશી અને અનુભવનો લાભ રેલ્વે સત્તાવાળાઓએ લીધો હતો. તેવણ જયારે નોકરીમાંથી ફારેગ થયા ત્યારે તેમને એ રેલવેના ઓધેદારો તથા નોકરો ઉપરાંત શેહેરના જુદી જુદી કોમોના જાણીતા ગ્રહસ્થોએ તેમને એક પરસ તથા માનપત્રની ભેટ આપી હતી. તેવણ અત્રેની વડોદરા રેલ્વેની ઓરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનના લાંબા વખત વેર એક કારોબારી હતા અને તેનાં કામકાજમાં ઉલટભરયો ભાગ લેતા હતા. તેવણની ગયા ઓગસ્ટ માસમાં એજ એસોસીએશનના એક ટ્રસ્તી તરીકે નેમણુંક થઇ હતી.

વડોદરા રાજ્યના માજી વડા તબીબ ડા૦ માણેકજી મંચેરજી ગીમી ૬૦ વરસની વયે રોજ ૮ મો માહા ૨ જાને દીને હક થયા હતા. એવણે ૧૮૭૦ માં મેત્રાકયુલેશનની પરીક્ષા પસાર કરી અત્રેની ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાં જોડાયા હતા. એવણે ૧૮૭૪ માં અત્રેની યુની-

વરસીટીની પહેલી એલ. એમ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી અને ૧૮૭૯ માં એલ. એમ. ની સનદ મેળવી હતી. એ પછી એવણુ વડોદરા રાજ્યની તબીબી નોકરીમાં જોડાયા હતા. સને ૧૮૯૧ માં એવણુને વડોદરા રાજ્યના કામચલાઉ ચીફ મેડીકલ ઓફીસર તરીકે નેમ્યા હતા. એવણુ ડફરીન હોસ્પીટલના વડા તેમજ વડોદરાની જેલના પણુ વડા તબીબ હતા. વડોદરા રાજ્યની લાંબી વફાદાર નોકરી બજાવી તેવણુ થોડુંક ઉપર રીટાયર થયા હતા. મરહુમે પોતાની આખી જીંદગી કુવારાપણુંમાંજ ગુજારી હતી.

શેઠ સોરાબજી જમશેદજી દેસાઇ કવેતા ખાતે રોજ ૨૯ મો માહા ૧ લાને દીને મરણુ પામ્યા હતા. મરહુમ સપલાઇ એંડ ત્રાનસપોરટ કોરમાંથી ૧૯૦૫ માં ડીવીઝનલ ડીસબરસીંગ ઓફીસમાં જોડાયા હતા અને સુપરવાઇઝરનો ઓધો સરસ રીતે બજાવયો હતો. દીલ્હી કોરોનેશન દરબારને લગતાં નાણું સંબંધી તેમજ બીજા હીસાબને લગતાં કામ ઉપર તેવણુને દીલ્હી ખાતે મોકલવામાં અવયા હતા. તેવણુની બદલી કરાંચી ખાતેથી ૧૯૦૯ ના મે મહીનામાં કવેટાની ડીવીઝનલ એકાઉંટ ઓફીસમાં થઇ હતી. ચોથી (કવેટા) ડીવીઝનના ડીવીઝનલ ડીસબરસીંગ ઓફીસર મી૦ જે. આર. એચ. સકોટે મી૦ સોરાબજીના ખેદકારક મરણુ માટે દલગીરી દેખાડી તેવણુનાં વીધવા માટે દીલસોજીની લાગણી જાહેર કરી હતી.

શેઠ જ. ન. પીટીટ ઇનસટીટયુટના વડા લાઇબરેરીઅન શેઠ નવરોજી ઉકરજી ખંબાતા ૭૧ વરસની વયે રોજ ૧૨ મો માહા રજ્ઞાને દીને મરણુ પામયા હતા. આ પુસ્તકખાતું અસલ ફોરટ ઇમપરૂવમેંટ લાઇબરેરીને નામે ઓળખાતું હતું ત્યારથી યાને છેક ૧૮૬૪ થી તેના લાઇબરેરીઅન તરીકે જોડાયા હતા. મરહુમ [illegible] ૮ માસની વાત પર નબળાઇને લીધે તેવણુ બીછાને પડયા હતા, છતાં મજકુર ખાતાંના સતાવાળાઓએ તેમની લાંબી નોકરીની પીછાન તરીકે છ માસનો આખો પગાર આપયો હતો અને દોઢ વરસ સુધી માંદગીના સબબે અરધો પગાર આપવાની મંજુરી આપી હતી.

બાઇ પુતલીબાઇ જાહાંગીર બેરામજી મરઝબાન ૨૪ વરસની વયે રોજ ૨૨ મો માહા ૧ લા ને દીને મરણુ પામ્યાં હતાં. મરહુમ બાઇ અતરેના જાણીતા જામે જમશેદના માલેક શેઠ જાહાંગીરજીનાં સઉથી નાનાં બેટી થતાં હતાં. શેઠ જાહાંગીરના એક સપુત બેટા રૂસતમનાં મરણુથી તેનાં દુખી માતપીતાનો ગમ હજી તો રૂઝાવા પામ્યો નથી તેટલામાં એ બંને ભલાં ધણી ધણીયાણી અને તેમનાં આખાં કુટુંબ ઉપર તેમની લાડકી પુતળીનાં અકાળ મરણુથી જે જબુન ફટકો લાગયો છે તે સહન કરવાને તેમને ખુદા સબુરી આપે. મરનાર બાઇ પુતળીબાઇ, મરઝબાન ખાનદાનમાં જેમ નામે તેમ દેખાવે એક પુતળુંજ હતી અને એ બાનુ ઘણાં ભલાં સાલેસ અને ખુબીવંતાં હતાં. થોડા દીવસની તાપની બયબીત બીમારીથી હજારો ઉમેદો ભરેલી એ બાઇને જાલમ મોહોતે સીતાબી કરી છે. મરહુમનાં અકાળ મરણુ માટે દેવલાલીમાં વસતા જરથોસ્તીઓની શેઠ રૂસ્તમ કે. આર. કામાનાં સરનશીનપણાં હેઠળ મળેલી સભામાં એક દીલાસાપત્ર શેઠ જહાંગીર મરઝબાન ઉપર મોકલી આપવાનો ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

શેઠ જીવણુજી બરજોરજી ધડીયાલી ૬૬ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહા ૨ જા ને દીને કરાંચી ખાતે મરણુ પામ્યા હતા. મરનાર સુરતના રહેવાસી હતા અને મુંબઇથી વોતરબરી વોચ કંપનીના એજંટ તરીકે આશરે ૨૬ વરસની વાત ઉપર કરાંચી જઇ ધડીઆળીનો ધંધો કરતા હતા. કરાંચી દખમાની જગયા કાંપથી ત્રણુ માઇલ દુર ટેકરીપર છે ત્યાં ઝાડપાન ઉગાડી બગીચો બનાવવાનું ને તેની દેખરેખ રાખવાનું કામ મરનારે છેક

છેલ્લી ઘડી સુધી બજાવ્યું હતું. વળી બહારગામ રવાનો થતાં હતાં ત્યાં નસેસાલારો વગેરે માણસો મોકલવાનું કામ ઘણી ખંતથી મરનાર કરતા હતા અને બીજી રીતે મરનાર ઘણા ઉપયોગી હતા. મરહુમે કરાંચીના દોખમાનાં કંપાઉંડની દીવાલ મરહુમ શેઠ કાવશજી બેરામજી કલેકટર સાથ બંધાવી આપી હતી. એવણ કરાંચીની બઝમના ઓનરરી સેકરેટરી તથા ત્યાંની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટી હતા. મરનારનાં ઉઠમણાં વખતે એવી સુચના થઇ હતી કે ઉગરાણાંથી મરહુમની બાજ કરવી તથા એવોનું નામ ભણતરમાં લેવું પણ એઉ સુચના કવખતની ધારીને અમલમાં નહી મેલી હતી.

દસ્તુર જમશેદજી મનચેરજી દસ્તુર ૫૧ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહા ૩ જા ને દીને અમદાવાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ ઘણા ભલા અને લાયકીવાળા દસ્તુર હતા અને છાતીપરથી લોહી પડવાથી એકાએક આ ફાની દુન્યામાંથી વાસો ઉઠાવી ગયા છે. આસરે પંદર વરસ ઉપર મરહુમ પોતાના પીતાની જગાએ અમદાવાદ ગયા હતા. દસ્તુર જમશેદજી દયાળુ, ઉદાર અને નેક ખવાસના હોવાથી એકલા પારસી કોમમાંજ પ્રીય થઇ પડયા હતા નહીં પણ હિંદુ મુસલમાનો પણ તેમને માન આપતા હતા. કોઇનું પણ કામ કરી આપવામાં તેઓ સદા તઇયાર હતા અને એવા પરગજુ અને ઉદાર દીલના હતા. શું ગરીબ કે તવંગર સઉને ત્યાં કામ પડવે હાજર રેહતા અને ખરાં જીગરથી મેહનત લઇ તેમનું કામ સરનજામ ઉતારતા હતા. મરહુમની પાયદસ્ત વેળાએ તેવણને છેવટનું માન આપવાને લોકોની એક મોટી સંખ્યા ભેગી મળી હતી.

શેઠ નસરવાનજી મંચેરજી દેસાઈ અમરદાદ મહીનામાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ એક જુના ચુસત થીઓસોફીસત હતા અને સચાઇ, પ્રમાણીકપણું, સાદાઇ તથા ઉદયોગથી જેઓના સમાગમમાં આવતા હતા તેઓ ઉપર સારો છાપ નાખતા હતા. થીઓસોફીકલ ચોપડીઓના મરહુમે ગુજરાતીમાં તરજુમાઓ કરયા હતા, અને ઈંગ્રેજી તેમજ ગુજરાતી ભાશામાં વારંવાર લખાણો કરતા હતા. નવસારી મધે તેઓએ ધરમની બાબદો ઉપર જાહેર ભાશણો આપયાં હતાં. મરહુમ નવસારીના જાણીતા દેશાઇ ખાનદાનના એક નબીરા હતા અને એક ખરી ધારમીક જીંદગી ગુજારતા હતા.

મરહુમ શેઠ હોરમસજી દાદાભાઇ મુલ્લાં ૩૫ વરસની વયે રોજ ૩ જો માહા ૩ જાને દીને સુરત મધે ગુજરયા હતા. ૧૮૯૧ માં તેવણે મેત્રીક્યુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી એલફીન્સટન કોલેજમાં જોડાઇ ૧૮૯૬ માં બી. એ. ની પરીક્ષા ઈંગ્રેજી અને ફારસી ભાશાઓ પોતાની પસંદગીની બાબદ લઇ પસાર કીધી હતી અને ત્યાર બાદ અત્રેની ન્યુ હાઇ સ્કુલમાં તેવણ એક શીક્ષક તરીકે રહયા હતા. મરનાર પેહલાં બહુ સારી તંદરોસતી તથા મજબુત બાંધો ધરાવતા હતા. તેવણ છેક ખંડાલા પારસી ધરમશાળાથી લાનોલી સુધી ચાલતા આવી લાનોલીના પાહાડની ટોંચપેર ચહડી પાછાં ખંડાલા સુધી ચાલતા જઇ શકતા એટલું અંગબળ ધરાવતા હતા. પણ પાછળથી છેલ્લાં ત્રણ ચાર વરસ થયા તેમની તબીયત અતીશય લહડી હતી અને તેવણ ખહીના બુરા રોગના ભોગ થયા હતા અને તેજ બીમારીએ તેમનું અકાળ મરણ આણયું છે.

શેઠ દોરાબજી ખરસેદજી અવાસીઆ (હાજી માસ્તર) રોજ ૧૦ મો માહ ૩ જાને દીને પુણા ખાતે હરદય બંધ થવાથી મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ પહેલાં સરકારી કેંપ સ્કુલમાં એસીસ્ટંટ શીક્ષક હતા, ત્યાર પછી મુંબઇ બેંકની પુણાની સાખાના મદદનીશ રહયા હતા. ત્યાં વધતાં વધતાં થોડાંક વરસ થયાં વડા શરાફનો ઓધો ભોગવતા હતા. મરણને દીવસે સાંજ સુધી ઓફીસમાં બરોબર પોતાની ફરજો હંમેશ મુજબ બજાવી હતી.

રાત્રે સાડા આઠ સુધી પુણાના પારસી જીમખાનામાં તેવણુ હતા, અને ઘેર આવીને જમીને સુતા તે બીચારા હંમેશના સુતા. એવણુ પુના પારસી જીમખાનાના જુના મેમબર હતા અને પોતાની જુવાનીમાં એક સારા ક્રીકેટર હતા. મરહુમના માનમાં સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ પારસી જીમખાના બંધ રાખ્યું હતું. મરહુમ પુણાના પારસી જીમખાનાના સભાસદ હોવાથી તા૦ ૨૫ મી નવેમબરે મળેલી સભામાં મરહુમનાં મરણ માટે દલગીરી દેખાડનારો ઠરાવ પસાર કરી મરહુમનાં કુટંબ ઉપર દીલાસા પત્ર મોકલવાનો તથા જીમખાના સાથ યાદગારી જાળવી રાખવાના ઠરાવો થયા હતા.

નવી ઓલફ્રેડ નાટક મંડળીના એક જુના અને કસાયલા ખેલાડી શેઠ એદલજી બેરામજી ચીચગર ૫૭ વરસની વયે રોજ ૧૭ મો માહા ૬ ઠા ને દીને નવસારી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. બચપણથી એવણે નાટકી ધંધો અખત્યાર કરયો હતો અને કલકતા મધે એલફીન્સટન કલબમાં ઘણાં વરસ ગુજારયા પછી નવી ઓલફ્રેડ નાટક મંડળીમાં ઘણાં વરસો સુધી તેવણે કામ બજાવ્યું હતું. મરનાર ઘણા સારા ખ્યાલ, લાવણી વગેરે ઓરીજીનલ આઇડીયાઝ સાથે જોડી શકતા હતા અને રમુજી એકટર તરીકે મરનારે નામ કહાડયું હતું.

ડા૦ મેરવાનજી જમશેદજી હકીમ ૫૧ વરસની વયે રોજ ૧૨ મો માહા ૬ ઠા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણુ સુરતના એક જાણીતા શોલા ડાકટરનાં કુટંબના નબીરા થતા હતા. જાતે ઘણુાજ ભલા, મીલનશાર અને લાયકીવાલા હતા. પોતાની જાતી ખુબીથી ધંધામાં મોટી નામના મેલવી હતી. અંગરેજી ડાકટરમાં પાશ થવા સાથે દેશી વઇદાંનો ઉપચાર કરતા રહેવાથી બેઠી ઘરાકી મેલવવા પામેઆ હતા. તેવણુ સુરતવાળા પ્રખ્યાત સોરાબજી હકીમ જવણુ 'સોહલા ડાકટરને' નામે જાણીતા હતા તેમના દીકરાના દીકરા થતા હતા. આ સોરાબજી જમશેદજી વઇદ ૬૫ વરસની વયે ૧૮૫૨ નાં સાલની તા૦ ૨૬ મી આગસ્ટને દીને ગુજરી ગયા હતા. તેવણુ સુરતમાં એક જાણીતા હકીમ હતા. સુરત મધે અસલ ૧૩ મી કેવલરી પલટણના તબીબ શેઠ માણેકજી રૂસતમજી ભોગી હતા તેમની સાથે એમને ઘણી મીત્રાચારી હોવાથી ઈંગ્રેજી દવાદારૂની પણ થોડીક માહીતી તેવણે મેળવી હતી. શેઠ સોરાબજી જેમની પહેલાં દારૂની દુકાન હતી તેવણુ સેવા નામના એક વઇદ જે 'સેવો ડાકટર' તરીકે જણાયલો હતો તેની પાસ હકીમું શીખ્યા હતા અને એક દેશી વઇદ ગુજરી ગયા તેની ચોપડી તેવણે વેચાતી લઇ હકીમાનો અભ્યાસ વધારયો હતો. આ શેઠ સોરાબજીના બે બેટા શેઠો જમશેદજી અને દોરાબજી હતા, જેમના મધેના શેઠ જમશેદજીના મરહુમ ડા૦ મેરવાનજી નાના (બીજા બેટા) હતા. એવોના બીજા ભાઇ ડાકટર એરચશા હકીમે પણ મુંબઇમાં પોતાના ધંધાની મોટી નામના મેલવી છે. અને તેથી તેમની જાબજા તારીફ થાય છે. એ બેઉ નામચીન ભાઇઓએ પોતાના મરહુમ બાવા ભલા ને સદગુણી હકીમજી જમશેદજીના હાથ તલે દેશી દવાના ગુણો પણ સંપાદન કરેલા હોવાથી એવો અતરે વધારે જાંણીતા અને માનીતા થયા છે. મુંબઇના પાંડે ખાનદાનના એક ગ્રહસ્થ બીમાર હોવાથી તેમને સાજા કરવા માટે સુરતથી ડા૦ મેરવાનજીના પીતા શેઠ જમશેદજી સોરાબજી હકીમને પેહલવેહલા મુંબઇ બોલાવવામાં આવ્યા હતા. શેઠ જમશેદજીએ અત્રે દેશી હકીમું ચલાવવા માંડયું. તેવણુને હાથ ચુનાની હકીમાને લગતી ફારસી કેતાબો લાગી હતી તે તેવણુ જાતે વાંચી હકીમું કરતા અને તે કામમાં દવા પણુ પોતાને હાથેજ કોઇ પણ કમપાઉંડરની મદદ વીના આપતા. તેમનું પાયધોણી તથા ગનબાવાના કુવાની નજદીકનું તથા ધોબીતલાવપરનું દવાખાનું ઘણાં વરસ વેર ચાલુ હતું. મરહુમ ડા૦ મેરવાનજીએ અત્રેની મેત્રીકયુલેશનની પરીક્ષા ૧૮૮૨ નાં સાલની

આખેરીએ પસાર કરી ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાં અભ્યાસ કરી ૧૮૮૫ ના સાલની આખેરીએ પહેલી એલ. એમ. એન્ડ એસ. અને ૧૮૮૭ ની આખેરીએ સેવટની એલ. એમ. એન્ડ એસ. પસાર કરી હતી, અને ત્યાર બાદ અત્રે ધોબીતળાવપર એક તબીબ તરીકે ધંધો ચલાવવા માંડયો અને તેમાં સસતી દવાઓ આપી મોટી ઘરાકી થોડુંકમાં મેળવી. તેવણ છેલ્લાં પાંચ વરસમાં અનેક વાર ભયભીત માંદગીમાંથી ઉઠયા હતા અને છેલ્લાં જલંદરનાં દરદથી મહીનાઓ વેર પીડાઇ નહી દેશી કે નહી અંગ્રેજી વઇદાંથી સાજા થયા. છેલ્લા કેટલાક માસ તેવણ બાહોશ ઇંગ્રેજ તબીબોની સારવાર હેઠળ પણ હતા પણ જીંદગીએ તેમને યારી આપી નહી. તેવણે આજ ૨૮ વરસ ઉપર અત્રેના ગીરગામ સવીમીંગ બાથમાં તરવાની કસરત કીધી હતી. તેવણ અત્રે બોહોળી ઘરાકી મેળવી મોટી દોલત મુકી ગયા છે.

પુનાવાળા શેઠ ડોસાભાઇ કાવસજી સાંગા રોજ ૪ થો માહા ૫ મા ને દીને પુના ખાતે હક થયા હતા. મરહુમ મુંબઇની મીલીટરી એકાઉંટ આફીસમાં નોકરીએ રહયા હતા. એ આફીસ ૧૮૬૪ માં પુને લઇ જવામાં આવી ત્યારે મરહુમ પોતાનાં કુટુંબ સાથે પુને જઇ વસયા હતા. ૧૮૭૭ માં એવણની આગેવાની હેઠળ બઝમે રૂઝે બેહરામની મંડળી સ્થાપાઇ હતી, અને એના મરહુમ ખજાનચી હતા. એવણે પુણા ખાતે કેલવણીનાં કામમાં સારી મદદ આપી હતી.

શેઠ રતન ડી. તાતાના સેક્રેટરી મી૦ બેજનજી ફરદુનજી માડન પોતાના ૨૫ વરસની ઉમરના ધણીઆણી બાઇ દીનબાઇ તે મી૦ શાપુરજી ભીખાજી ધાભરનાં બેટી સાથે અતરેથી પેરીસ જવા ઉપડયા હતા તે દરમયાન બાઇ દીનબાઇને સટીમરમાં મરડાની સખત બીમારી લાગુ પડી અને એ બાઇ સવેઝ આગળ આવતાં તા૦ ૨ જી ડીસેમબરે હારટ બંધ પડવાથી ભર દરીયે મરણ પામયાં હતાં. ઇજીપટ આવવાની થોડા કલાક અગાઉ તેવણનું મરણ નીપજયું હતું. મી૦ માડન, મી૦ તાતા તરફથી જાપાનમાં કામકાજ કરતા હોવાથી તેઓ જાપાનીસ રઇયત છે એમ જણાવી, ઇજીપશીયન સતાવાળાઓએ મરનાર બાઇની લાશને ઇજીપટમાં ડાટવા દેવા સામે વાંધો ઉઠાવયો. પણ શેઠ રતન તાતાએ કહયું કે હું ફ્રેંચ રઇયત છું અને મી૦ માડન મારા સેક્રેટરી છે તેથી ડાટવા દેવાની ગોઠવણ કરી આપો. તે પછી બીજો વાંધો નીકળયો કે મુંબઇ તરફથી આવેલા છો, ઇંગ્રેજ પાસે જાવો. આખરે મી૦ તાતાના લાગવગથી ફ્રેંચ એમ્બેસેડર પાસેથી ઇજીપટમાં મરનાર બાઇ દીનબાઇને ડાટવાની જગયા મેળવીને સટીમર ઉપરથી મરનારના ધણી અને શેઠ તાતાએ રવાનને ઉતારીને અવલમંજલ પહોંચાડયું હતું.

ખાનસાહેબ પેસતનજી પાલનજી ભેદવાર ૮૫ વરસની ઉમરે રોજ ૨૦ મો માહા ૩ જા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. તેવોએ કરાંચીમાં નજદીક ૫૦ વરસ કહાડયાં હતાં. એવણ કરાંચીની પેપર કરનસી આફીસમાં હેડ કેશીયર હતા અને આશરે ૪૦ વરસ વેર નોકરી બજાવી તેવણ ૨૩ વરસ ઉપર પેનશન ઉપર રીટાયરડ થયા હતા અને તયારથી મુંબઇ આવી પોતાનાં કુટુંબ સાથ વસવાટ કીધો હતો. એવણ કરાંચીની પારસી વીરબાઈજી સ્કુલની કારોબાર મંડળીના એક અધીકારી તથા ત્યાંની કાંપની અગીયારીના અને શેઠ એદલજી દીનશાહના અંજુમનનાં દોખમા ફંડના એક ત્રસ્ટી હતા. કરાંચીમાં અંજુમનના ઉઘરાટથી બંધાયલાં દોખમાંની પરથવાની કીયા તા૦ ૬ ઠી જુન ૧૮૭૫ ને દીને થઇ હતી તેનાં ફંડમાં મરહુમે સારી રકમ ભરી હતી. ૧૮૭૭ માં કરાંચીની ડીસ્ત્રીકટ પારસી મેત્રીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટ તરીકે મરહુમ નેમાયા હતા. તા૦ ૨૪ મી મે ૧૮૯૧ ને દીને માહારાણી વીકટોરીયાની સાલગ્રેહના પ્રસંગે નામદાર સરકારે તેમને ખાન સાહેબનો ખેતાબ આપયો હતો. તેવણ ઘણા પહરેજગાર હતા અને પોતાની ચાર પેહેડી મુકી ગયા છે.

બીલીમોરાના એક આગેવાન પારસી શેહેરી શેઠ દાદાભાઇ ધનજીભાઇ ગબબા ૬૬ વરસની વયે રોજ ૨૫ મે માહા ૩ જા ને દીને બીલીમોરા ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણે નવસારી પ્રાંતનો આબકારી ઇજારો ભાગીદારીમાં ચલાવ્યો હતો તેમજ તરેહવાર ચીજોના વેપારમાં જીપલાવયું હતું. દોલતમંદ છતાં તેવણ સાદા હતા, અને ધરમ ઉપર મજબુત યકીન રાખતા હતા. બીલીમોરા ખાતે શેઠ નવરોજજી જમશેદજી વહાડયાજીએ સને ૧૮૨૮ માં એક દરેહમેહેર પરથાવી હતી પણ ત્યાંની પારસી વસતી વધી જવાથી એક આતશ આદરાન સાહેબની જરૂર જણાવાથી સને ૧૮૯૯ માં એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવયું, અને અંજુમન તરફથી ખરીદ કરવામાં આવેલી જમીન ઉપર શેઠ દાદાભાઇ ધનજીભાઇ ગબબા અને તેવણના પીતરાઇ ભાઈ શેઠ સોરાબજી શાપુરજી ગબબાએ એ આતશ આદરાન બંધાવી આપ્યું હતું. એને તખતનશીન કરવાની ક્રીયા તા૦ ૨૩ મી મે ૧૮૯૯ ને દીવસે કરવામાં આવી હતી. એ મકાનની ઇમારત બાંધવાનો ખરચ રૂ. ૨૦ હજારનો થયો હતો તથા સામન, ફરનીચર વગેરે પાછળ રૂ. ૩૦૦૦ થી વધુ રકમ ખરચાઈ હતી. એ ક્રીયાના દીવસે એ શેઠીયાઓએ ૧૦૦૦ માણસોને ખાણું આપયું હતું. વળી ૧૯૦૫ માં શેઠ વહાડયાજીવાળી દરેહમેહેર બીસમાર હાલતમાં આવવાથી તેની એવો સાહેબોએ મરામત કરાવી હતી. એ ઉપરાંત પોતાને તથા ધણીઆણીના નામના બીલીમોરા, ગણદેવી અને નવસારીની સર જમશેદજીની સ્કુલોમાં શીખતા ઉપલા ધોરણમાંથી પહેલે નંબરે પાસ થનારા છોકરા છોકરીને સીલવર ચાંદ આપવાની તેમજ મીઠાઇ વેંચવાની ગોઠવણ કરેલી છે. બીલીમોરાની અંગ્રેજી સ્કુલમાં ઉપલું ધોરણ કાઢવામાં થતા ખરચનો નીંમ્ફાળો આપવા રૂ. ૭૫૦૦ પોતાનાં વીલમાં આપવાનું કહી ગયા છે જે તેમના ઉઠમણાની ક્રીયામાં જાહેર થઇ છે. બીલીમોરાના ધરમખાતાંના ફંડના મેનેજર તરીકે પણ ત્યાંની જરથોસ્તી અંજુમનની કીમતી સેવા બજાવી હતી. માજી સર સુબા દીવાન બહાદુર સમરથ સાહેબ પણ એક વાર તેમની ખબર લેવા તેમને ઘેર પધારયા હતા. મરહુમનું નામ ત્યાંની તમામ બંદગી વેળાએ લેવાનું નવસારીના વડા દસતુરજી સાહેબે ફરમાન કીધું છે. મરહુમની પાયદસ્તની ક્રીયામાં નવસારી, વલસાડ, ગણદેવી, બીલીમોરા સ્થળોના ઘણાં લોકોએ ભાગ લીધો હતો. બીલીમોરાની પારસી અંજુમનની શેઠ બરજોરજી નશરવાનજી મેગુસીના પ્રમુખપણા હેઠળ તા૦ ૧૧ મી જાનેવારીને દીને મળેલી સભામાં મરહુમનું નામ બીલી-મોરાના ભણતરોમાં લેવાનો અને અંજુમનના દફતરમાં નોંધ લેવાનો ઠરાવ થયો હતો.

શેઠ અરદેશર કુવરજી મીઠાઇવાળા ૪૬ વરસની વયે રોજ ૧૬ મે માહા ૪ થાને દીને આંતરડાંના સોજાનાં દરદથી મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ નવસારીના વતની હતા અને ત્યાંની સર કાવસજી જાહાંગીર મદરેસામાં કેળવણી લીધી હતી. એવો વરતમાનપત્રોમાં લખાણ કરતા હતા અને જરથોસ્તી ધરમનો અભ્યાસ સારો કીધો હતો.

બાઇ સુનાબાઇ તે આપણી તાપુના જાણીતા શીલપશાસ્ત્રી શેઠ દીનશાહ દોરાબજી મીસ્ત્રીનાં ધણીયાણી ૭૬ વરસની ઉંમરે રોજ ૨ જો માહા ૪ થાને દીને મરણ પામ્યાં હતાં. મરનાર જુના વીચારનાં ધરમી બાઇ હતાં. એવણે ઉદવાડામાં પોતાના બેટા ફરેદુનની યાદ-ગારીમાં મુશાફરોને ઉતરવા તથા ત્યાંના જરથોસ્તીઓને સરઅવસરે ઉપયોગ સારૂ ફરેદુન બાગ નામે એક મકાન તથા એક નશાખાનું બંધાવી આપયું હતું. સુરતમાં રૂસ્તમપરામાં ૧૯૦૯ માં એક દરેહમહેર બંધાવી હતી તેમજ ગોપીપરામાં સ્કુલ સારૂ એક મકાન બંધાવી આપયું હતું.

મુંબઇની પોલીસના માજી ઇન્સપેક્ટર તથા અત્રેની જાનવરો ઉપર ઘાતકીપણું અટકાવ-નારી મંડળીના તથા બેડી સાકરબાઇ આસપીટલના સેક્રેટરી શેઠ માણેકશાહ ધનજીશાહ ડાકટર

૬૯ વરસની વયે રોજ ૨૦ મો માહા ૪ ઠાને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ પ્રથમ અત્રેની પોલીસમાં જોડાયા હતા અને પોતાની નોકરીનો મોટો ભાગ તેવણે વડોદરા રેલવેની પોલીસમાં કહાડયો હતો. ૧૮૭૩ માં એવણ અત્રેની પહેલવહેલી દેશી ફ્રીમેસોનીક લોજ રાઇઝીંગ સ્ટારમાં દાખલ થયા હતા. મરહુમ દેશી ગાયનના ઘણા શોખીન હતા અને ૧૮૭૦ માં અત્રે ગાયન ઉતેજક મંડળી સ્થાપવામાં આવી હતી તેની પહેલી કારોબાર મંડળીના સભાસદ હતા. એવણે અત્રે થયલા કેટલાંક દેશી ગાયનોના જાહેર જલસાઓમાં પણ ભાગ લીધો હતો. ૧૮૯૨ માં એવણ ઈંગ્લંડની મુસાફરીએ ગયા હતા જે વેળા તેવણે હિન્દુસ્તાનમાં દેશી ગાયન એ બાબદ ઉપર એક ભાશણ ત્યાં આપ્યું હતું. વડોદરા રેલવે મધેની પોલીસ ઇન્સપેક્ટરની નોકરી ઉપરથી તેવણ આશરે ૧૫ વરસની વાતપર પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા. ૧૯૦૩ માં એવણ અત્રેની જાનવરો ઉપર ગુજરતું ઘાતકીપણું અટકાવનારી મંડળીના સેક્રેટરી નેમાયા હતા. તા૦ ૯ મી માર્ચ ૧૯૦૫ ને દીને એવણ સુલેહના અમલદાર નેમાયા હતા. બરોડા રેલવે ઝોરાસ્ત્રીયન એસોસીએશનની કારોબારી મંડળીના એવણ એક સભાસદ હતા.

શેઠ સોરાબજી કાવસજી ડાકટર (જી. બી. વી. સી.) ૫૨ વરસની વયે રોજ ૨૩ મો માહા ૪ થાને દીને ખડીના બુરા રોગથી મરણ પામ્યા હતા. એવણ જુના જરનાલીસત હતા અને પોતાની જરનાલીસત તરીકેની કારકીરદી આશરે પાંત્રીશ વરસની વાટ ઉપર પ્રગટ થયલાં "ગુલઅફસાન" નામનાં ચોપાનયાંથી શરૂ કીધી હતી. એવણના અધીપતી-પણા હેઠલ "રીપન રીપોરટર" નામનું ગુજરાતી રોજીંદુ સાંજનું વરતમાનપત્ર બહાર પડયું હતું. એવણે પહેલાં મેડીકલ કોલેજમાં વઈદાનો અભયાશ કરયો હતો અને પાછળથી જાનવરી વઈદાનો અભીયાશ કરી ડીપલોમાં મેળવયો હતો. "હુનરનો અરક" નામની ચોપડી મરનારે બહાર પાડી હતી. રંગુનમાં એવણે મયુનીસીપાલીતી હસતક ઓધો ભોગવયો હતો. મુંબઇમાં પ્રગટ થતાં અખબારે સોદાગરના મદદનીશ અધીપતી તરીકે તેવણે કેટલાંક વરસ નોકરી બજાવ્યા પછી સીંગાપોર ખાતે ઇંગ્રેજી વરતમાનપત્રના સટાફમાં તેવણ જોડાયા હતા, ત્યાંથી મુંબઈમાં આવ્યા પછી એવણે કાંઇક વેપાર કરવા માંડયો હતો.

શેઠ પેસતનજી દારાજી મીરજાં તે ભાવનગરના જાણીતા રહીશ ૭૨ વરસની વયે રોજ ૧૩ મો માહા ૫ મા ને દીને ભાવનગર ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણ બાહોશ એન-જીનીયર હોવા ઉપરાંત દરેક કામમાં આગેવાની ભરયો ભાગ લેતા હતા. ભાવનગરના પારસીઓની આરામગાહ જે ઘણી સારી હાલત ધરાવે છે તે મરનારની ભારે જેહમતને આભારી છે. એ જગામાં પોતાના ખરચે મરહુમે મોટો સુધારો કીધો છે. મરનાર પોતાની ગીરોના મોટા ખરચે લગભગ પોણોસો કબર તઇયાર કરવાની અણી ઉપર હતા જે કામ હવે અધુરૂં રહયું છે. તે મરનારની ખાહેશ મુજબ મરનારની પુંજીમાંથી કરવામાં આવનાર છે. મરહુમનાં મરણની દીલગીરી દરશાવનારો એક દીલાસાપત્ર મરનારના કુટુંબો પર ભાવનગરની અંજુમને મોકલાવ્યો હતો તેમજ મરનારે છેવટ સુધી અનજુમન માટે જે જીવતોડ મહેનત, જાતીભોગે અને ખરચે કીધી હતી તેની નોંધ લીધી હતી.

શેઠ જમશેદજી પાલનજી કાપડયા ૭૫ વરસની વયે રોજ ૨૧ મો માહા ૬ ઠાને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે અત્રેની એલફીન્સટન ઇનસ્ટીટયુટ મધે કેળવણી લઇ વેલાત ખાતે વેપાર અરથે ગયા હતા અને ત્યાં લોકરક્ષો શેઠ દાદાભાઇ નવરોજજીના વરસો વેર એક ભાગ્યા હતા. નવા મ્યુનીસીપલ કાયદામાં કર ભરનારાઓને પોતાના પ્રતીનીધી મોકલવાનો હક આપ્યો ત્યારથી મુંબઇ મ્યુનીસીપાલીટીના કાઉનસીલર તરીકે મરનાર ચુંટી કહડાતા હતા

અને કોરપોરેશનમાં મરનારે હિંમત તથા સ્વતંત્રપણે લડત ચલાવી હતી. એવણુ અત્રેની મુલ્લાંફીરોઝ મદરેસાની કારોબાર મંડળીના આગલ સભાસદ હતા, તેમજ યુરોપના જરતોસ્તીઓનાં ધર્મના ફંડની કારોબાર મંડળીના મેમ્બર ૧૮૬૪ માં નેમાયા હતા. એમનાં માતાજીનાં ૧૮૬૫ માં નીપજેલાં મરણુ વેલા તેમનાં પુણ્ય માટે રૂ. ૧૦૦૦ આપ્યા કે એનાં વ્યાજમાંથી અત્રેની એલેકઝાનડરા સ્કુલમાં બાનુ વીદયારથી ઇંગ્રેજીમાં એક સરસ રેસાલો લખે તેને ઇનામ આપવું. ઇરાન મધે ૧૮૬૯ માં દુકાલ પડયો તે વેળા અત્રેના જરતોસ્તીઓની સભા તા૦ ૩ જી જુન ૧૮૭૧ ને દીને ઇરાન દેશમાં રહેનાર ગરીબ જરતોસ્તીઓની હાલત સુધારનારી મંડળી તરફથી બોલાવવામાં આવી હતી. એ વેળાએ મરનારે એક ચુસ્ત જરથોસ્તી બચ્ચાને છાજતો ભાગ લીધો હતો. એવણુ યુનીવરસીટીના એક જુના ફેલો હતા અને એમને યુનીવરસીટીના એક પરીક્ષક તરીકેનું માન છેક એમ. એ. ની પરીક્ષા સુધી અનેક વાર મલયું હતું. છેલ્લાં કેટલાંક વરસ થયાં મરહુમ વેલાતના દારૂના વેપારીઓની એજનસી ચલાવતા હતા. તે પછી મરનારે એકાંત જીંદગી ગુજારવાનું પસંદ કીધું હતું. એમની યાદદાસ્ત શકતી ઘણીજ તીક્ષ્ણ હતી અને તેથીજ અસલી ઇરાની સાહીત્ય તથા તવારીખના ખેતરમાં લાંબા કાળ સુધી મરનાર મશગુલ રહી અસલી ગ્રીક તથા રોમન લખનારાઓ કદીમ ઇરાનીઓને જે ગેરઇનસાફ કરી ગયા છે તે બતાવી આપી પારસીઓની અસલ સલતનતના વાંચવાજોગ હેવાલો બાહાર પાડતા હતા. શેઠ જમશેદજીએ ૧૮૬૮ માં તવારીખે કદીમ ઇરાનના પુસ્તકનો ગુજરાતીમાં તરજુમો તેમજ મલુકે તવાયફે જરથોસ્તીઆન તથા સીહાપોસ કાફર નામનાં પુસ્તકો બાહાર પાડયાં હતાં. હાલમાં મરનારે "તારીખે ઝુહુરો ઝવાલે દવલતે પારસીયાન"ના બન્ને ભાગનાં ચાર પુસ્તકો છપાવ્યાં છે. ઇરાની તવારીખનાં સાહીત્યનો શોખ છેક છેવટ સુધી છોડયો હતો નહી. મરનાર મોહડાં ઉપર તડને ફડ બોલનાર, સ્વતંત્ર અને હિંમતવાન શેહેરી હતા. ફારસી ભાષાનું તેમનું જ્ઞાન ઘણું વખાણુવા જોગ હતું. તા૦ ૧૧ મી એપ્રીલે મુંબઇની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનની મલેલી સભામાં શેઠ દીનશાહ એદલજી વાછાની દરખાસ્ત ઉપરથી મરહુમના મરણુ માટે દલગીરી દેખાડનારો ઠરાવ મરહુમનાં કુટુંબ ઉપર મોકલવા માટે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

મરહુમ શેઠ દાદાભાઇ અરદેશર પારખ મુંબઇમાં ૫૨ વરસની ઉમરે રોજ ૨૭ મો માહા ૬ ઠા ને દીને મરણુ પામ્યા હતા. મરનારની સુરતથી જલગામ (ખાનદેશ) ડીવીઝનના પોસ્ટલ સુપ્રીનટેન્ડન્ટ તરીકે બદલી થઇ હતી અને છેલ્લે ત્રીજી ગ્રેડના સુપ્રીનટેન્ડન્ટ દાખલ રૂ. ૩૪૦ ના પગાર ઉપર હતા. મરનાર પહેલ વહેલા પોસ્ટલ ઇનસપેકટર દાખલ પોસ્ટખાતાંમાં જોડાયા હતા અને જુદે જુદે ઠેકાણે ઇનસપેકટર અને તે પછી સુપ્રીનટેન્ડન્ટ તરીકે સારી નોકરી બજાવી હતી. સુરત ડીવીઝનના પોસ્ટલ સુપ્રીનટેનડન્ટ તરીકે તેઓ એ શહેરમાં ઘણો વખત રહયા હતા, અને ડીપાર્ટમેનટમાં એક મેહેનતુ, રાંક અને પ્રમાણીક અમલદાર દાખલ તેઓ જણાયા હતા.

મરહુમ શેઠ ખરશેદજી એદલજી સંજાના મુંબઇમાં ૪૦ વરસની વયે રોજ ૫ મો માહા ૭ માને દીને મરણુ પામ્યા હતા. એવણુ ૧૮૮૬ માં મેટ્રીકયુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી પુનાની દખણુ કોલેજમાં જોડાયા હતા. મરહુમે ૧૮૯૦ માં બી. એ. બીજા વરગમાં ઇંગ્રેજી અને ફારસી ભાશાઓના ગરૂપમાં પસાર કરી હતી. એવણે પુનાની દખણુ કોલેજમાં કેળવણી લઇ ત્યાંજ પાછળથી એક ફેલો તરીકે નેમાયા હતા. ૧૮૯૨ માં એક પુસતક (ગણીતનું) રચી પ્રગટ કીધું હતું. ૧૮૯૯ માં એવણે પહેલી એલ. એલ. બી. માં રોમનલોમાં કીનલોક ફોરબસને નામનો સોનાનો ચાંદ તથા ઇનામ મેળવયું હતું અને ૧૯૦૧ માં એલ. એલ. બી. ની

પરીક્ષા પહેલા વરગમાં પહેલા આવી એક હીંદુ ગ્રહસથ સાથ ભાગમાં આરનોલડ સકોલરશીપ તથા જડજ સપેનસર પ્રાઇઝ મેળવયું હતું. ૧૯૦૫ માં બીરાર પ્રાંતમાં પારસી લગન તલાકને લગતો બ્રીટીશ સરકારનો કાયદો લાગુ પાડી મધય પ્રાંતોના ચીફ કમીશનરે બીરારની પારસી મેત્રીમોનયલ કોરટના ડેલીગેટ નેમયા હતા.

ડા૦ હીરજી જાહાંગીર દાદીશેઠ ૪૭ વરસની વયે રોજ ૧ લો માહા ૫ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણુ ૧૮૮૩ માં મેત્રીક થઇ મેડીકલ કોલેજમાંથી ૧૮૮૭ માં એલ. એમ.ની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા. એવણુ વૈદાનો અભીયાસ કરતા હતા ત્યારે એક દરદીનાં શરીરમાં લોહી આપવાની જરૂર જણાવાથી પ્રોફેસરે પોતાના ચેલાઓને પુછતાં મરહુમે પોતાનું લોહી આપીને પેલા દરદીની જીંદગી લંબાવવાથી એવણુની ઘણીજ વખાણ થઇ હતી. એવણે ૧૮૯૩ માં વેલાત જઇ એલ. આર. સી. પી., એલ. આર. સી. એસ. નો ઉપસોમાં મેલવી કાનનાં દરદનો ખાસ અભીયાસ કીધો હતો, અને કાન, ગળાંનાં દરદો વીષે એક ચોપડી પ્રગટ કીધી હતી. ૧૮૯૪ માં ગ્રેટ બ્રીટનની ડરેમોટોલોજીકલ સોસાયટીના મેમબર નેમાયા હતા. મુંબઇમાં કાન ગળાંના ખાસ ડાકટર તરીકે દવાખાના ખોલી તેમાં સારી નામના મેલવી હતી. ૧૮૯૬ માં મરહુમને બ્રીટીશ લેરીનગોલોજીકલ એંડ રાઇનોલોજીકલ એસોસીએશનના ફેલો નેમયા હતા. એવણે ૧૮૯૯ માં બેહરા કાન માટે સાંભળી શકાય એવી ભુંગળી બનાવી પેટંટ મેળવયું હતું. મરનારને ન્યુસપેપરોમાં લખવાનો શોખ હતો, અને અવારનવાર કાનના દરદોપર અને બીજા કેટલાક સવાલો પર લખાણ કરતા હતા. એવણુ ચુસ્ત ફ્રીમેશન હતા.

મરહુમ શેઠ રૂસ્તમજી ખરશેદજી કુપર ઇજનેર ૭૬ વરસની વયે રોજ ૧૪ મો માહા ૫ મા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૮૫૭ માં વેસ્ટ સ્કોલરશીપ મેળવી હતી. ત્યાર બાદ વેલાત જઇ ૧૫ વરસ વેર રહયા હતા અને ત્યાં કીંગસ કોલેજમાં ઇજનેરી વીદયાનો અભીયાસ કરી વેલાયતમાં ધંધો કરવા લાગા હતા. ત્યાંની અંદર આંઉંડ રેલવે બંધાઇ તેમાં એવણે એક ઉપરી દાખલ કામ કીધું હતું. અતરે પાછા ફરવા પછી એવણુ ધરાંગધરાની દરબારમાં એક વરસ ઇજનેર તરીકે રહયા પછી અમદાવાદ મધે મયુનીસીપલ સેક્રેટરી નેમાયા હતા. તયાર પછી એવણે મુંબઇ આવી આશરે ૪૦ વરસ ઉપર ધંધો કરવા માંડયો. જે અરસામાં કોલાબાની ઓરીયેનટલ મીલ, પારસી ઓરફનેજ વગેરે ઇમારતો બાંધવામાં એવણુ ઇજનેર હતા. છેલ્લાં પાંચ વરસ થયાં વરૂધ વયને લીધે ધંધામાંથી રીટાયર થયા હતા.

મરહુમ શેઠ મોટાભાઈ ભીખાજી કંત્રાકટર ૭૩ વરસની વયે વાંદરા ખાતે રોજ ૧૭ મો માહા ૪ થા ને દીને મરણુ પામ્યા હતા. એવણુ આબુ તરફ લાંબો વખતવેર રહ્યા હતા અને ત્યાં કંત્રાકટો લેતા હતા. આબુ રોડ ઉપર એક દોખમું, સગડી તથા નાહાનખાનુ અને તેને ફરતી દીવાલ વગેરે મરહુમે રૂપ્યા ત્રણ હજારને ખરચે બંધાવ્યું હતું જે રોજ ૨ લો માહા ૭ મો ૧૨૫૮ ને દીને પોતાનાં મરહુમ ફુઇ બેહસતનશીન બાઇ રતનબાઈ કુવરજી કારાભાઇને નામે ઇજાવયું. આ માટે આબુની જરથોસ્તી અંજુમન તરફનું માનપત્ર તથા સ્યાલ તેમજ આબુ રોડના જરથોસ્તીઓ તરફથી બીજું માનપત્ર અને સ્યાલ એવણુને એનાયત કરવામાં આપ્યું હતું. એક કુવો પોતાના બેહસતનશીન માતાજી બાઇ હીરાંબાઇને નામે બંધાવી આપ્યો હતો. એ દીને એવણે ખાણું બી આપ્યું હતું. એવણે બારેક વરસની વાત ઉપર પાલઘડ વગેરેની મોટી જમીનો લઇ ખેતીવાડીની એક કંપની ઉભી કરી હતી. પણુ તે બરાબર ચાલી નહી હતી.

શેઠ કાવસજી કામાજી ભરૂચા ૭૧ વરસની વયે રોજ ૨૪ મો માહા ૪ કાને દીને મુંબઇમાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ ભરૂચમાં ૧૮૪૦ માં મારચમાં થયો હતો. એવણના પીતા એમને ૧૦ વરસની નાની વયના મુકી મરણ પામવાથી એવણ વહાણમાં બેસી મુંબઇ આવયા અને મરહુમ શેઠ હોરમસજી તેમુલજી ભરૂચાની પહેડી પર નાના પગારે નોકરીએ રહયા. ચાર પાંચ વરસ બાદ પોતાના શેઠના ગુજરવાથી તેવણનાજ ત્રસટી મરહુમ શેઠ નવરોજજી ફરદુનજીએ પોતાને ત્યાં એમને મેનેજર તરીકે રાખયા. એવણ એક વીશવાસુ કારભારી તરીકે ૪૦ વરસ વેર રહયા. ૧૮૬૯ મા ઇસટ ઇંડયા એસોસીએશન સથાપવામાં આવી તેનું પણ એવણે કામ કીધું હતું. વળી મરહુમ શેઠ નવરોજજી ફરદુનજી સાથ મરનાર કેટલોક વખત વેર હીંદુસતાનની મુસાફરીએ ગયા હતા. ૧૮૮૫ માં પોતાના શેઠ નવરોજજી ગુજરવા પછી તેવણ તેજ દીનથી રીટાયર થયા અને આજ ૨૬ વરસ થયાં એકાંત જીંદગી ગુજારતા હતા.

બાઇ હમાબાઇજી બેહરામજી દસતુર જામાસપઆસાનાં ૮૫ વરસની વયે રોજ ૨૪ મો માહા ૪ થા ને દીને સીકનદરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યાં હતાં. એવણ પુણાવાલા શમશુલ ઓલમા સરદાર દસતુર કેકોબાદ આદરબાદ તથા સીકંદરાબાદવાળા દસતુર ખુરશેદજી બેહરામજીનાં માતુશ્રી તથા મહુવાલા દસ્તુરજી ખુરશેદજી જમશેદજી જામાસપઆસાનાનાં બેન થતાં હતાં. એવણનું ઉઠમણું નવસારીમાં પણ મરનારના પોતા મરહુમ દસતુર જમશેદજી રૂસતમજીનાં ઘર આગળ થયું હતું. તે ઉપરાંત પાછલી રાતનાં ઉઠમણાની તથા બીજી ઘટતી ક્રીયાઓ પણ કરવામાં આવી હતી. મરનાર બાઇ બહુ અશરાફ, ધરમી તથા પરહેજગાર હતાં. એવણના જમાનામાં સ્ત્રીઓને કેળવણી આપવાનો રેવાજ ન હતો, પણ પોતાના જમાનાને છાજતી કેળવણી પામેલાં તથા અવસતાઇ ભણતરો ભણવામાં કુશલ હતાં.

શેઠ રૂસતમજી ખરશેદજી બામજી ૬૫ વરસની વયે રોજ ૨૮ મો માહા ૪ થા ને દીને નવસારી ખાતે મરણ પામ્યા હતા. પ્રથમ એવણે નવસારીમાં છુટક ફરુટ, તરકારી વગેરે વેચતાં પોતાના જુદા ધંધો વધારીને ખેતર પાદર અને જમીનોના માલેક થયા અને પોતાનું કામ બોહોળું વધારી નજદીક એક લાખની દોલત મુકી ગયા છે. મરહુમ પોતાને ત્યાં સરઅવસરે નયાતનાં ખાણાં અને ઘેરઘેર ભોણાં મોકલવામાં તથા લોકોને મીઠાઈ જમાડવામાં મોજ માનતા હતા. એવણના બેટાનાં લગન પ્રસંગે બઇરાં માટીડાની મીઠાઇની નયાત જમાડી હતી અને જેઓથી મીઠાઇ નહીં ખવાય તેઓને તેમજ જેઓની મરજી હોય તેઓને મીઠાઈનાં પોટલાં ઘેર બાંધી લઇ જવા કહેતા હતા. એવણે રોજ ૨૭ માહા ૭ ૧૨૮૦ ને દીને પોતાનાં ધણીઆણી બાઇ આવાંબાઇ સાથે પોતાના જીંદેરવાનનું ઉઠમણું નવસારીની વડી દરેહમેહેરમાં કીધું તથા બીજે દીને ચેહારેમ અને ધમબારનું નયાતનું બપોરે જમન કીધું જેમાં નવસારી ઉપરાંત તેની આસપાસનાં ગામોના જરથોસતીઓને નોતરીયા હતા. એજ મુજબ દર વરસે અયાથરેમ ધમબારને ટાંકણે જશન અને જમણ કરાવવાની વસીહત કીધેલી છે. જેના ખરચ માટે પોતાની જમીનનો ચોકસ ભાગ ધરમ ખાતે કહાડયો છે. નવસારીમાં ગાયકવાડ સરકાર તરફથી ચલાવવામાં આવતી કનયા અને છોકરાઓની ફરજયાત સકુલ જે એવણના પોતાના મકાનમાં ચાલે છે તેનાં બાળકોને ઇનામના મેળાવડા અને બીજા પ્રસંગો ઉપર મરહુમ તરફથી ઇનામો અને મીઠાઇઓનું વેંહચાણ કરવામાં આવતું હતું.

નવસારીના રહીશ મરહુમ મી૦ હોરમસજી એદલજી કોટવાલ, જેમણે વાંસડા રાજ્યમાં પોતાની જીંદગી ગુજારવા દરમયાન એકસો ઉપર વાઘ મારવાની જાહેર કીર્તી મેળવી હતી,

તેમના એકપુરા બેટા શેઠ એદલજી હોરમજી કોટવાલ મુંબઇ મધે ૬૦ વરસની વયે રોજ ૨૫ મો માહા ૭ મા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરનારે બચપણમાં પોતાના પીતાજી જોડે વાંસડા સંસ્થાનમાં રહીને દારૂની દુકાન ચલાવ્યા પછી એજ સંસ્થાનના જંગલોમાં પોતાના પીતાના મદદગાર તરીકે કામ કરયું હતું. તે પછી આજ ઘણાં વરસથી મુંબઈ જઇ પોતાનાં મરણ સુધી વીલાયતી દવા વગેરે વેચવાના ધંધામાં પડીને સારી નામના મેલવી હતી. મુંબઇ મધે "એદલજી બ્રધરસ" નાં નામથી જુમા મસ્જીદ સામે જે દુકાન આજે પણ ચાલુ છે તેના મુખ્ય માલક શેઠ એદલજી હતા. મરનારે પોતાના ઘણાજ મળતાવડા સ્વભાવ અને મીઠાશભરેલી બોલીથી પોતાની આસપાસ મોટું મીત્ર મંડળ ભેગું કરયું હતું.

શેઠ નવરોજી રતનજી તારાપોરવાલા અથવા વીકાજી ૮૫ વરસની વયે રોજ ૨૧ મો માહા ૭ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે એલફીનસટન ઇનસટીટયુટમાં કેલવણી લઇ રૂપાનાં ચાંદનું ઇનામ મેલવ્યું હતું. ૧૮૬૧ માં મુંબઇની વોલટીયર કોરમાં યુરોપ્યનો સાથે પારસીઓને દાખલ કીધા હતા તેમાં મરહુમ બી એક હતા. અરધી સદી ઉપર એવણ અત્રેની એશીયાટીક બેંકમાં નોકરીએ રહયા હતા અને ત્યાર પછી પાંચેક વરસે એવણે આગ્રા બેંક લીમીટેડ કંપની થઇ તેમાં ૩૭ વરસ વેર હેડ શરાફનો વીશવાસુ ઓધો ભોગવ્યો હતો, અને ૧૯૦૦ માં રીટાયર થયા હતા. ૧૮૯૪ માં મી૦ દા. એ. તારાપોરવાળા પાસે "તારાપોરવાળા વીકાજી મહેરજીના ખાનદાનની તવારીખ" લખાવી પ્રગટ કરી હતી.

ખા૦ બા૦ દારાશાહ રતનજી ચીચગાર ૭૨ વરસની વયે રોજ ૩ જે માહા ૭ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવો અતરેના એક જાણીતા ગ્રહસ્થ હતા, અને ઘણા જાહેર કામોની આગેવાની કરતા હતા. એવણ રાસ્ત ગોફતાર તથા કેયસરે હીન્દમાં લખાણ કરતા હતા, તેમજ ૧૮૬૬ થી સ્ત્રીબોધ ચોપાન્યાના અધીપતી હતા. ૧૮૭૨ થી શીપીંગ એજન્ટ તરીકે અતરે ધંધો કરતા હતા. ૧૮૫૮ માં સ્થાપાયલી કસરતશાળાના કારોબારી તરીકે મરનારની નેમણુક થઇ હતી અને એ ખાતાંનાં ૧૮૭૬ થી ૧૮૮૩ સુધી સેક્રેટરી હતા. ૧૮૬૩ માં દેશી છોકરીઓને અંગ્રેજી કેળવણી આપવા માટે સ્થાપાયલી સ્કુલની કારોબાર મંડલીમાં મરહુમને નેમ્યા હતા. મરહુમ એક ચુસત ફ્રીમેસન હતા, અને એ પંથને ઘણી કીમતી મદદ આપી હતી. જુદી જુદી લોડજોના એવણને મેમબર ચુંટી કાઢવામાં આવ્યા હતા. તા૦ ૨૦ મી મારચ ૧૮૮૬ ને દીને મરહુમને અત્રેના ફ્રીમેસન પંથની કીમતી અને લાંબી સેવાને માટે સોનાનું ઘડીઆળ, સાંકળી તથા રૂપાંનો ટી સેટ ભેટ આપ્યાં હતાં, તથા ૧૯૦૦ ના ફેબ્રુવારીમાં આખા હીંદુસ્તાનનાં મેનસન બીરાદરોએ એક આલબમ ભેટ આપ્યું હતું. તેમજ મેદાનમાં બંધાયલાં નવાં ફ્રીમેસન હોલ માટે રૂ. ૯૦ હજારની રકમ ભેગી કરવા તથા બીજી એ પંથ તરફની ફીદાગીરી માટે, તેમનું એક બસટ ઈંગલંડથી મંગાવીને એ મકાનમાં તા૦ ૧ લી ડીસેમબર ૧૯૦૪ ને દીને મુંબઈના ગવરનર લોરડ લેમીંગટને ખુલ્લું મેલ્યું હતું. જ્ઞાન પ્રસારક મંડળીના ૧૮૭૪ થી ખજાનચી હતા અને એ મંડળી તરફથી ભાષણો કરતા હતા. ૧૮૮૭ માં મરહુમને સુલેહના અમલદાર નેમયા હતા અને ૧૮૮૯ થી મુંબઇની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનનાં મેમબર તરીકે સુલેહના અમલદારો તરફથી ચુંટી કહાડતા હતા. ૧૮૯૬ માં મરહુમ અતરેની પારસી ચીફ મેત્રીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટ નેમાયા હતા. ૧૮૯૮ માં પ્રો. હાફકીનવાળી મરકીના અટકાવની રસી મુકાવવા વીશે તેવણે બીજાઓ જોડે મુંબઇના જુદા જુદા લતાઓ ઉપર ભાશણો કરી સમજ આપી હતી. ૧૮૯૯ ના નવાં વરસને દીને તેમને ખાન બહાદુરનો ખેતાબ મળયો હતો. તા૦ ૧૫ મી

ડીસેમબર ૧૮૯૮ ને દીને તેમને મુંબઇની જોઈંટ સ્કુલ્સ કમીટીના એક અધીકારી, અને ફેબરવારી ૧૯૦૦ માં મુંબઇની યુનીવરસીટીના એક ફેલો નેમયા હતા. દેશી ખલાસીઓને બ્રીટીશ બારકસો પર નોકરીએ રાખવાના સવાલની તપાસ કરવાને લંડનમાં બોર્ડ ઓફ ટ્રેડની પારલામેંટની કમીટી હજુર તેમની હીમાયતમાં ખાસ સાક્ષી આપવાને સરકારને ખરચે મરનારને ૧૯૦૨ નાં જુલાઈ માસમાં લંડન મોકલવામાં આવ્યા હતા, જ્યાં તેઓએ બે દીવસ સુધી દાખલા દલીલો સાથની સાક્ષી આપી હતી. તા૦ ૧૧ મી ફેબરવારી ૧૯૦૪ માં એવણને મુંબઇની ધારા બાંધનારી સભાના મેમબર અને એજ સાલના મે માસમાં મુંબઇના આનરરી માજીસ્ત્રેટ નેમ્યા હતા. રાહનુમાય સભાના કારોબારમાં મરનાર ઉલટ બતાવતા હતા અને તેના ખજાનચી હતા. તે પછી તેવણ એ મંડળના પ્રમુખ તરીકે ૧૯૦૯ ના સાલમાં ચુંટી કહડાયા હતા. વળી જુદી જુદી યાદગારીના ફંડોના સેક્રેટરી તથા પારસી જીમખાનાના એક સ્થાપક હતા અને તેના પ્રથમ આનરરી સેક્રેટરી પણ હતા. તેવણ અત્રેનાં લેખક મંડળના એક કારોબારી અને પાછળથી પ્રમુખ હતા તથા જરથોસ્તી કોનફરન્સના એક કારોબારી હતા. મરહુમના માનમાં મુંબઇની શીપીંગ આફીસ, પીપલસ ફ્રી રીડીંગ રૂમ એંડ લાઇબ્રેરી તથા નવસારીની સર કાવશજી હાઇ સ્કુલ, તાતા કન્યાશાળા વગેરે બંધ રાખવામાં આવ્યાં હતાં. તા૦ ૧૧ મી એપ્રીલે મુંબઇની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનની મલેલી સભામાં ઓનરેબલ સર ફીરોઝશાહ મેરવાનજી મેહતાની દરખાસ્ત ઉપરથી મરહુમનાં મરણ માટે દલગીરી દેખાડનારો ઠરાવ મરહુમના કુટુંબ ઉપર મોકલવા માટે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. એ ઉપરાંત મુંબઇના ફ્રીમેશન હોલમાં મુંબઇની સ્કોટીશ કોનસ્ટીટયુશનના મેસનોએ તા૦ ૨૬ મી એપ્રીલે મરહુમ ખા. બા. દારાશાહની કરવામાં આવેલી મરણક્રીયા વખતે મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી. હીંદની સ્કોટીશ ફ્રીમેશનરીના વડા ઓ૦ મી૦ જસ્ટીસ બીમન પ્રમુખપદે બીરાજયા હતા અને તેવણે એક સુભાખીત વાઅઝ કરતાં મરહુમની ૪૬ વરસની ભારે સેવાની અતી નોંધદાયક વખાણ કરી હતી. મરહુમે પાસ્ટ ગ્રાંટ માસ્તર ડેપ્યુટી તથા સેક્રેટરી તરીકે ૪૦ વરસ ઓધા ભોગવ્યા હતા. મરનારની નોંધ લઈ દીલાસાનો એક ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો.

શેઠ દાદાભાઇ જમશેદજી આલપાઇવાળા તે અત્રેની સર જમશેદજી જીજીભાઇ પારસી બેનીવોલંટ ઇન્સ્ટીટયુશનના બાહોશ અને લાયકીવાળા માજી શીક્ષક ૬૨ વરસની વયે રોજ ૩ જે માહા ૮ માને દીને હક થયા હતા. મરહુમનો જન્મ સુરત શેહેરમાં ૧૮૪૯માં થયો હતો. એવણે ૧૮૬૭ માં મેટ્રીકયુલેશનની, ૧૮૬૯માં એફ. ઇ. એ. ની અને ૧૮૭૩માં બી. એ. ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી અને બી. એ. માં તેમની ભાશા લેટીન હતી. અર્થ-વીદયા, એનાલીટીકલ જ્યોમેત્રી તથા ડીનેમાકસ અને હાઇડ્રો સ્ટેટીકસ તેમની ખાસ બાબદો હોવાથી, મેથમેટીકસમાં તેવણ ઘણા સતા સમાન ગણાતા હતા. પુનાની દખણ કોલેજમાંથી તેવણે કેળવણી લીધી હતી. શરૂઆતમાં તેવણે ગણદેવીની હાઇ સ્કુલમાં હેડ માસ્તર તરીકે કામ કર્યું હતું જે પછી તેવણે મુંબઇની સર જમશેદજી જીજીભાઇની કોટની નીશાળના અંગ્રેજી છઠ્ઠા ધોરણના શીક્ષક તરીકે ૩૫ વરસ સુધી કામ બજાવી ગઇ તા૦ ૩૧ મી ડીસેમબરથી રીટાયર થયા હતા. મરહુમ ઘણા રાંક સ્વભાવના તેમજ મલતાવડા હોવાથી સરવેનો ચાહ જીતી લીધો હતો.

શેઠ સોરાબજી રતનજી માસ્તર ડેપ્યુટી કલેકતર ૫૫ વરસની વયે રોજ ૪ થે માહા ૮ માં ને દીને હક થયા હતા. તેવણનો જન્મ તા૦ ૨૪મી આગસ્ટ ૧૮૫૬ ને દીને થયો હતો. ૧૮૭૨

માં એવણે મેત્રીકયુલેશનની પરીક્ષા પસાર કરી એલફીનસ્ટન કાલેજમાં જોડાઇ ૧૮૭૫ માં એફ. ઇ. એ.ની અને ૧૮૭૭ માં બી. એ.ની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી, અને તે પછી તેવણ સરકારી નોકરીમાં જોડાયા હતા. શરૂઆતમાં તેવણે અમદાવાદ જીલ્લામાં કેળવણી ખાતાંમાં તથા ભરૂચ, અમદાવાદ, ખેડા અને સુરત જીલ્લાઓમાં મેહેસુલી ખાતાંઓમાં ઓધા ભોગવ્યા હતા. ૧૮૮૨ માં એવણે ત્રીજા વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી અને એજ વરસના સપટેમબરમાં ભરૂચ જીલાના ત્રીજા વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ અને ૧૮૮૪ માં ખેડાના બીજા વર્ગના મેજીસ્ટ્રેટ નેમાયા હતા. પોતાના ઓધાની રૂયે તેવણ જુદા જુદા તાલુકાઓની લોકલ તથા મ્યુનીસીપલ બોરડોમાં નેમાતા રહયા હતા. એવણ ૧૮૯૮ થી સુરતના અને ૧૯૦૪ થી ભરૂચના ૬ઠી ગ્રેડના ડીસ્ત્રીકટ ડેપ્યુટી કલેકટર નેમાયા હતા. ૧૯૦૪ થી એવણ પાંચમી ગ્રેડમાં નેમાયા હતા. ૧૯૦૫ માં પંચમહાલના ડેપ્યુટી કલેકટર અને ૧૯૦૬ માં સુરતના સીટી માજીસેટ તથા ૧૯૧૦ માં બેલગામના પાંચમી ગ્રેડના હઝુર ડેપ્યુટી કલેકટર નેમાયા હતા અને ૧૯૧૨ ની એપ્રેલે તેવણ એજ ઓધા ઉપરથી પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા.

મરહુમ ડા૦ કાવસજી મોટાભાઇ બાટલીવાલા અથવા મોગરેલ્યઃ ૫૧ વરસની વયે રોજ ૧૦ મો માહા ૧૦ માં દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણે ૧૮૭૮ માં મેત્રીકયુલેશનની, ૧૮૮૧ માં એલ. એમ. અને ૧૮૮૩ માં એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષાઓ પસાર કરી તબીબી ધંધો ચલાવવા માંડયો હતો. એવણ જોકે તબીબ હતા, તોપણ પોતે એક દારૂવાળામાં ખપવાને કદી શરમાતા નહી. [illegible]રગામ રોડ ઉપર તેવણ વરસો સુધી દારૂની દુકાન ચલાવતા હતા અને તે દુકાન ઉપર જાતે નીયમીત રીતે હર સાંજે બેસી દેખરેખ રાખતા. તેવણ દેશી દારૂવાળાઓના લાભ સાચવવામાં મદદ કરતા હતા. મરહુમે ગયા વરસની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટીઓ માટેની પહેલી ચુંટણી વેળા ભારે ઉલટ લઇ ચોકકસ ઉમેદવારોને મદદ કીધી હતી અને પોતે પણ ડી. વીભાગની કમીટી માટેની ચુંટણી કરનાર તરીકેની પોતાની ઉમેદવારી બહાર પાડી હતી જેમાં તેવણ ફતેહ પામયા હતા. તેવણ સારા બાંધાના અને લોહીયાર દીસતા હતા. તેવણ જીંદગીની આખેરી સુધી કુંવારા હતા.

શેઠ ફીરોઝશા કેરસાસપજી દાદાચાનજી ૪૦ વરસની વયે રોજ ૧૧ મો માહા ૧૦ મા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવો વડોદરાના માજી દીવાન ખા૦ બા૦ કેરશાસપજી રૂશતમજી દાદાચાનજીના બેટા હતા. મરનારે વડોદરા મધે કેળવણી લઇ ૧૮૮૫ માં મેત્રીકની પરીક્ષા પસાર કીધી. ૧૮૮૮ માં બી. એ. થયા હતા. ત્યાર પછી એવણ વધુ અભ્યાસ માટે વેલાત ગયા હતા. સને ૧૮૯૪ ના સપટેમબરમાં એવણે લંડન મધે લેવાયલી ઇંડીયન સીવીલ સરવીસની પરીક્ષા પસાર કરી સાથે સાથે કાયદાની ટરમ ભરી ૧૮૯૫ માં બેરીસ્ટર થયા હતા. તયાર બાદ તેવણ હિંદુસ્તાન પાછા ફરયા અને મધરાસ ઇલાકામાં મદદનીશ કલેકટર દાખલ તેવણીની થોડુંકમાં નેમણુંક થઇ અને ૧૮૯૮ના મારચમાં મધરાસ ઇલાકાના મદુરા જીલ્લાના એસીસટંટ કલેકટર નેમ્યા હતા. આશરે ત્રણ વરસની વાત ઉપર ગનતુર જીલ્લામાં હુલ્લડ થયું હતું તે વેળા એવણ પોતાની ફરજ બજાવવામાં પાછાત પડયા, એવો તેવણ ઉપર આરોપ મેલવામાં આવ્યો હતો જે વીશેની તપાસ ચાલી હતી, જે માટે તેવણના ગમે તેટલા મજબુત બચાવ છતાં તેમને ઓધા ઉપરથી નીચે ઉતારવા માગયું જેથી સનદી નોકરીમાંથી એવણે રાજીનામું આપ્યું હતું પણ એવણે વેલાત જઇ લડત ચલાવવાથી હીંદી વજીરે તેમને પેનશન આપવાનો હુકમ કીધો હતો. મરહુમ મી૦ પી. કેરશાસપ આપણા વતન ઇરાનની આગલી તવારીખની પુર માહીતી ધરાવતા હતા. મરનારે "Studies in Persian

History" નામનું ૧૯૦૫ માં એક નાનું પુસ્તક અંગ્રેજીમાં છપાવી બહાર પાડયું હતું. છેલ્લાં બે વરસ ઇંગલંડ ગયા હતા તે દરમ્યાન મરનાર ત્યાંથી ઇરાન જઇ આવ્યા હતા અને ઇંગલંડમાં ઇરાન તરફ પારસીઓની ઉલટ વધારવાને કોશેશ કરતા તેજ માફક અત્રેના પારસીઓને પોતાના અસલ વતન જઇ ત્યાં ધંધો રોજગાર મેળવવાને ઉપદેશ કરતાં. તેવણે ચાલુ સાલની શરૂઆતમાં અત્રે આવ્યા બાદ પોતે બેરીસ્ટર તરીકે ધંધો ચલાવવાને શરૂઆત કરી હતી અને તે પ્રત્યે અત્રેની કોરટોમાં હાજરી પણ આપી હતી. મરહુમ કુંવારાજ હતા અને તેમનું મરણ માથે લોહી ચહડી જવાથી અને લકવાએ ગલબો કીધાથી ત્રણ દીવસની ટુંક માંદગીમાં નીપજયું હતું.

શેઠ રતનજી જમશેદજી પારખ ૫૫ વરસની વએ રોજ ૨૨ મો માહા ૮ મા ને દીને સીકંદરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. સીકંદરાબાદનાં જરથોસતીઓમાં તથા બીજી કોમોમાં પોતાના ઉમદા સ્વભાવના સબબે સારી ઇજત મેળવી હતી. એવણ નીજામ રેલવેના રીફ્રેશમેંટ રૂમોના છેલ્લાં ૧૨ વરસથી કંત્રાકટર હતા. મરહુમને સેવટે આઇટસ ડીઝીઝ થયું અને એવણના મરણથી સીકંદરાબાદની ટુંક જરથોસતી વસતીએ એક ધરમચુસત શેઠયો ખોયો છે જયારે વેપારી આલમે એક સાહાસીક, વેપારી બચો ગુમાવયો. મરહુમને સેવટનું માન આપવા ધણા જરથોસતી બાનુઓ તથા ગ્રહસ્થો હાજર હતા.

શેઠ દોરાબજી ધનજીભાઇ તલાતી ૭૩ વરસની વએ રોજ ૧૦ મો માહા ૫ માને દીને જોહાનસબરગમાં મરણ પામ્યા હતા. એવણ ૧૮૮૧ માં દરબન ગયા હતા, અને ૧૮૮૪ માં ત્રાનસવાલ ખાતે ધંધાનું મંડાણ કરયું. એક વખતે એવણ ત્રાનસવાલમાં ૧૬ હોટેલો ચલાવતા હતા. ડેલાગોઆબે લાઇન ઉપર બે હોટેલો અને સ્ટોરસ હતા, જયાં પ્રેસીડંટ ક્રૂગર તથા મોટા મોટા બોઅર જનરલોની તેવણે મેહમાનદારી કરી હતી. અને છેલ્લી બોઅર લડાઇ દરમયાન જોહાનસબરગમાં રેહવાની એવણને ખાસ પરવાનગી મલી હતી. તેવણ ત્યાંનાં લોકોમાં બહુજ માનીતા હતા. ૧૮૮૪ માં મી૦ ઇ. પી. મેથરસે, કોમાટી નદીના કીનારા ઉપરના શેઠ દોરાબજીના સ્ટોરની જે મુલાકાત લીધી હતી તેનો હેવાલ તેવણે "ગોલ્ડન સાઉથ આફ્રીકા" નામનાં પોતાના પુસતકમાં આપયો હતો. ઘણે વરસે શેઠ દોરાબજી જોહાનસબરગમાં મી૦ મેથરસ આગળ ગયા અને એશીયાટીકોને લગતા જોહાનસબરગના કાયદામાંથી પોતાને મુકત કરાવવાની મી૦ મેથરસને અરજ કીધી. મી૦ મેથરસે સતાવાળાઓને ખુશીથી જણાવયું કે પારસી દોરાબજી એક આબરૂદાર વેપારી હતા. મરહુમે દક્ષીણ આફરીકાના સુધારા વધારામાં ધણો ભાગ બજાવ્યો હતો. અને સોનાનાં ખાણોવાળા જીલ્લાને તેની હાલની પંકતીએ લાવવામાં બીજાઓ જોડે એવણે પણ સારો હીસો આપયો હતો.

ઇરાની ખુશરૂ બીન મહેર એલાહબાદી "વકીલ ઉલ શેખરાય" ૬૩ વરસની વએ ગયા અંગ્રેજી મે માસમાં ઇરાંન તરફ (તા૦ ૨૧ મી જમાદીઉલ આખેરને દીને) ખઝવીન શેહેર આગળ શેઠ અરબાબ જમશીદની માલેકીના એક ગામમાં ગુજરયા હતા. તેમનું મરણ અકસમાતીક રીતે ઉંચાઇએથી નીચે પડવાથી નીપજ્યું હતું. મરહુમે ઇરાન મધે યઝ્દ તરફ પડતર પડેલી જમીનમાં નહેરનું પાણી જારી કરી તેને અબાદ બનાવી ગામ વસાવી તે ગામોને પારસીનાં નામ આપયા. એ રીતે પોતાના દીકરા અને બાપના નામથી બેહરામઆબાદ અને મહેરઆબાદ એવણે વસાવયાં હતાં. તેમજ નેહરોબી ખોદાવી હતી. એવા એવા લોક ઉપયોગી ધણા કામો કરી જરથોસ્તીઓ તેમજ મુસલમાનોને પોતાથી બનતી મદદ આપતા હતા. મરહુમ મી૦ ખુશરૂને ૨૬ વરસ સુધી

આઠ નવ ગામના ઝાબેત મેહેસુલ ઉઘરાવનાર કલેકટર) તરીકે ઇરાનની સરકારે નેમયા હતા. જે તરફ પારસીઓની વસતી હતી તે તરફ તેવણે પગાર વગર એ કામ કરવાની બાઠ બીડી અને એવણે જ્યાં સુધી ખુશીથી ઓઘો છોડયો નહીં તયાં સુધી તેપર ચાલુ રાખ્યા. તેવણે નવ વરસ થયાં ઉપલો ઓઘો છોડયો હતો. તેવણે પોતાના જાત ભાઇઓના ઉપર મેહેસુલ ઉઘરાવવામાં સખતાઇ ન પડે તેથી તે કામ પોતે ઉપાડી લીધું હતું. આશરે ૨૮ વરસ ઉપર શાહ નાશરૂદીનના છોકરાનો છોકરો શાહજાદો જલાલ ઉદ દઉલા જે વરસોવેર યઝદનો હાકેમ હતો તેમણે ઇસફહાનથી ત્યાં ઓઘો લેવા આવતા પહેલા મરહુમ ખુશરૂના મકાનમાં મુલાકાત લઇ માન આપયું હતું, ત્યાર પછી અનેક વખત શાહજાદાએ તેમને ઘેર મેહેમાન તરીકે ઉતારો લીધો હતો. પા સદી ઉપર શાહજાદા જલાલ ઉદ દઉલાની સીફારસપરથીજ વડા વઝીર (અઅઝમે) યઝદથી મરનાર ખુશરૂને બોલાવી બીટરૂટ રોપવા તથા ખાંડના કારખાના કહાડવા માટે તેહેરાનમાં રોકવા માગયા પણ એવણે તે ના પાડી તોબી તે વીશે પોતાની બનતી મદદ આપી તેથી તેમને ખલઅત બક્ષી રઇયતના વકીલનો ખેતાબ (વકીલ ઉલ રોખરાય) આપીને પોતાના વતન રવાના કીધા, એજ માફક શાહજાદા જલાલ ઉદ દઉલાએ જયારે યઝદમાં ૨૦ વરસ હકુમત ભોગવી તે દરમ્યાન મરહુમને અનેક વખત ખલઅત બક્ષી માન આપ્યું હતું.

શેઠ મનચેરશાહ ફરામજી આરીયા ધામન ખાતે રોજ ૬ ઠો માહા ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ મરીનલાઇનસ આગલની સોદાવાટરવાલાની અગીયારી નજદીકના જાણીતા તાલીમખાનાંના માલેક શેઠ ફરામજી આરીયાના બેટા થતા હતા. મી૦ મંચેરશાહ પોતાના પીતાની માફક તાલીમ અને પતાખાજીમાં એક્કા હતા અને તે ઉપરાંત પોતાના વીમાના ધંધામાં ઘણા આગળ વધ્યા હતા. તેવણ પોતાના ધંધા અર્થે ધામણગામ ગયા હતા, જ્યાં સખત ગરમીને લીધે માથે લોહી ચઢવાથી તેમનું એકાએક મરણ નીપજ્યું હતું. મરહુમનાં મરણ માટે એવણના કુટંબ ઉપર દીલાસા પત્ર મોકલવાનો ઠરાવ મુંબઇની થીયોસોફીકલ સોસાયટીની તા૦ ૨૦ મી મેને દીને શેઠ જહાંગીર જમશેદજી વીમાદલાલના પ્રમુખપણા હેઠળ મળેલી સભામાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ડા૦ નવરોજજી બેહેરામજી દારાબશેઠ ૪૬ વરસની વયે રોજ ૬ ઠો માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ ડા૦ નવરોજજીએ ૧૮૮૨ માં મેટ્રીકયુલેશનની પરીક્ષા અને ૧૮૯૬ માં બી. એલ. એમ. ની પરીક્ષા તથા પહેલી એલ. એમ. એંડ એસ. ની પરીક્ષા સાથે સાથે પસાર કરી હતી. એવણ ત્યાર પછી વધુ તબીબી અભ્યાસ માટે વીલાયત ગયા હતા અને ૧૮૯૨ માં એવણે ત્યાંની એલ. આર. સી. પી. એંડ એસ. વગેરે પરીક્ષા પસાર કરી હતી. ૧૮૯૮ નાં ફેબરવારી માસમાં ડા૦ નવરોજજી લંડન મધે બેકટીરીઓલોજી તથા સેનીટરી સાયન્સનો વધુ અભ્યાસ કરી પબલીક હેલ્થનો ડીપલોમાં મેળવી અત્રે આવ્યા હતા. ૧૮૯૮ ના ડીસેમબરમાં તેમને બેંગલોર મધે તબીબી ઓઘો મળયો હતો, અને તેવણ ત્યાંજ વસતા હતા. બેંગલોર મધે લેડી કરઝન આસ્પીટલને લગતું ઓરતો તથા બાળકો માટેનું એક દવાખાનું તેમના પીતા ડા૦ બેહેરામજીએ પોતાનાં ધણીઆણી બાઇ આવાંબાઇનાં નામથી બાંધવાને રૂ. ૫૦૦૦ સરકારમાં આપ્યા હતા. તે દવાખાનું ત્યાં ૧૯૦૪ માં ખુલ્લું મેલવામાં આવ્યું હતું. મરહુમ ડા૦ નવરોજજી દારાબશેઠનું મરણ મધરાસ ખાતે નીપજ્યું હતું. એવણ છેલ્લા બેંગલોર મ્યુનીસીપાલીટીના હેલ્થ ઓફીસરના ઓધા ઉપર હતા અને તબીયતના સુધારા અર્થે રજાપર ગયા હતા, તે દરમયાન મરણ પામ્યા હતા. એવણ થોડુંકપર જરમની મધે આંખના સપેશીએલીસટની સલાહ લેવા ગયા હતા.

મરહુમ શેઠ પેશતનજી જીવણજી મીસતરી તથા કંત્રાકટર ૮૪ વરસની વયે રોજ ૨૨ મો માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણ ઇસટ ઇંડીયા કંપનીના વખતમાં મનવારો બાંધવાના કામમાં ૧૫ વરસની નાની વયે શેઠ જહાંગીરજી વહાડયાના હાથ તળે નોકરીએ રહ્યા, બાદ મનવાર ઉપર સફર કરી આવ્યા હતા. એવણ પોતાની મનવાર સાથ મીસ્ત્રી તરીકે ૧૮૫૪ માં બરમાની લડાઇપર અને ૧૮૫૭ માં ઇરાનની લડાઇપર ગયા હતા. તે વેળા એવણે બજાવેલી સેવાઓ માટે સરકાર તરફથી ચાંદ મળયા હતા. ૧૮૬૩ માં અત્રેથી નેવી કાઢી નાખવાથી એવણ ૨૧ વરસ વેર સરકારી નોકરી બજાવી પેનશન ઉપર રીટાયર થઇ કંત્રાકટરનો ધંધો ચલાવવા લાગ્યા અને મુંબઇમાં લગભગ ૨૦ અને દેશાવરમાં ૪ મીલો બાંધી હતી. ઘણા વરસપર કોટમાં મોટા નવરોજજી વહાડયાજીનાં ઘરમાં લાગેલી આગમાં ધસી જઇ શેઠ વહાડયાના બે બેટાઓને બચાવ્યા હતા. વળી બરમાહમાં સ્ટીમર મથુસાને થયલી હોનારત વેળા એવણે દરીયામાં કુદી પડી કેટલાક જાનો બચાવયા હતા. મરહુમના સસરા શેઠ બેહેરામજી પેસતનજી પટેલના પુનસારૂં રૂ. ૧૦૦૦ ખરચી ઇગતપુરી મધે ૧૮૮૫ માં મરહુમે પોતાનાં ધણીઆણી બાઇ ખરશેદબાઇ સાથે એક સગડી બંધાવી આપી છે.

શેઠ ફરામજી ગુસતાદજી દલાલ ૭૨ વરસની વયે રોજ ૨૯ મો માહ ૯ માને દીને મરણ પામયા હતા. ૧૮૬૮ માં ઉભી થયલી વીકટોરીયા નાટક મંડળીના માલેકોમાં બીજાઓ જોડે મરહુમ બી એક હતા. એ નાટક મંડળીએ ઘણા સારા નાટકો કીધા હતા. ૧૮૫૮ માં જરથોસ્તી બાળકોની તનદરોસ્તીમાં વધારે સંભાળ કરવા તેમજ તેમને બદનની કસરત આપવા ચંદનવાડી મધે એક કસરતશાળા સ્થાપવામાં આવી હતી, તેનાં ફંડના લાભ માટે મરહુમ મી૦ કેખશરૂ નવરોજજી કાબરાજીએ બે રમુજી નાટકો કરાવ્યા હતા, તેમાં ભાગ લેનારાઓમાં બીજાઓ સાથ એવણ પણ હતા. મરહુમે ૧૮૭૦ થી શેર દલાલનો ધંધો કરવા માંડયો હતો. તેવણ દલાલ મંડળમાં સરવેથી મોટી ઉમરના તથા ઘણા લાયકીવાળા અને મીલનસાર સ્વભાવના હોવાથી સારૂં માન મેળવતા હતા. મરનાર આગળ ગાયન ઉતેજન મંડળી જે તેના જુના કસાયલા તથા આબરૂદાર ધંધાદારી ગ્રહસ્થોએ ભાગીદારીમાં ઉભી કરી લાંબો વખત નીભાવી હતી તેમાં એક આગેવાન ભાંગ્યા અને સારા એકટર હતા. મરનારનાં માનમાં શેર બજાર આખો દીવસ બંધ રાખવામાં આવ્યું હતું.

ડા૦ પેસતનજી નવરોજી પાવરી ૭૩ વરસની વયે રોજ ૨૧ મો માહ ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. ૧૮૬૧ માં અતરેની ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજમાંથી ડાકટરની પરીક્ષામાં પસાર થયા હતા. ૧૮૭૮ માં એવણ લોડજ રાઇઝીંગ સનમાં જોડાયા હતા. મરહુમે જામે જમશેદ મધે પોતાના તરફથી લખાયલી બાબદનો સંગ્રહ કરી તેનું "આતશની બુલંદી, એટલે બાહેરનો આતશ તથા ભીતરનો આતમા આતશ વચેનો અતલગનો સંબંધ" નામનું એક ગુજરાતી પુસ્તક ૧૮૮૬ માં અને તરવાનાં હુનરને લગતું ચોપાન્યું ૧૮૮૮ માં તથા "દુ:ખ નીવારણ" ને નામની ઇંગ્રેજી તથા દેશી વઇદાંને લગતી ચોપડી અને "કરણીનો કાયદો" નામની થીયોસોફીને લગતી ચોપડીઓ પ્રગટ કીધી હતી. એવણે જરથોશતી લગનોની મોતેબરી જાળવનારી મંડળી તરફથી તા૦ ૬ ઠી ડીસેમબર ૧૮૯૩ ને દીને "પઇસાની પઠણ કરીને પરણનારાઓની વાંધા ભરેલી ચાલ" વીશે એક ભાષાણ તેમજ જરથોસતી ધરમ તથા ક્રીયા ઉપર એતેકાદ વધરાવનારી મંડળી તરફથી પાંચ ભાશણો આપ્યાં હતાં. મરહુમ માંડવીપરના ખોજા સાજનભાઇ મેહેરઅલીવાળાં ધરમનાં દવાખાનાના છેલ્લાં ૪૦ વરસ વેર તબીબ હતા અને કોટના શેઠ રતનસી મુળજીવાળાં ધરમનાં દવાખાનાંના ૨૦ વરસ સુધી તબીબ રહી, ગયે વરસ જઇફીને લીધે ઓધો છોડયો હતો.

જાણીતા વીકાજી અને પેસતનજી મેહેરજીના ખાનદાનના નબીરા શેઠ દીનશાહજી જીવણજી પેસતનજી મેહેરજી ૭૩ વરસની વયે રોજ ૧૪ મે માહા ૯ માને દીને હેદરાબાદ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. એવણ પોતાની જવાનીમાં નામદાર નીઝામની નોકરીમાં જોડાયા હતા અને ૩૩ વરસની ઉમરે દુવમ તાલુકદારનો ઓધો ભોગવતા હતા અને અંગ્રેજી, ફારસી તથા અરેબી ભાષાનું સારૂં ગ્નાન ધરાવતા હતા. આસરે ૪૦ વરસની વાતપર એવણને ભેજાંની બીમારી લાગુ પડવાથી બોલી શકતા નહીં હતા. એવણની લાંબી નોકરી અને પેસતનજી મેહેરજીના ખાનદાનની બીના ધ્યાનમાં લઇ નામદાર નીઝામના તે વેળાના વડા પ્રધાન સર સાલારઝંગે એવણને રૂ. ૨૦૦ નું પેનસન આપતું કરયું હતું.

અતરેના જાણીતા શેહેરી અને શ્રીમંત વેપારી શેઠ બમનજી એદલજી કાશીનાથ ૬૪ વરસની વયે રોજ ૨૧ મે માહ ૯ માને દીને નેપીયનસી રોડના પોતાના બંગલામાં મરણ પામ્યા હતા. એવણ સ્ટીમરો ઉપર દુબાશનો ધંધો કરતા હતા અને આપ બળથી વધ્યા હતા. ઓસ્ત્રીયન લોયડ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની તથા બીજી સ્ટીમર કંપનીઓના તેવણ કંત્રાકટર હતા. એવણના માનમાં ઓસ્ત્રીયન લોયડ કંપનીની હાઊીશ બંધ રાખવામાં આવી હતી. તેવણે એ ધંધામાં મોટી દોલત મેલવી તેમાંનો એક ભાગ મીલકતોમાં રોકયો હતો જેમાં તેવણનાં નસીબે સારી યારી આપી હતી. મરનાર ઘણા હીમતવાન હતા. તેનો દાખલો એ કે તા૦ ૨૪ મી નવેમબર ૧૮૭૫ ને દીને સવારના વાંદરેથી એક પારસી રવાનનો સચકાર દોખમે ચડાવી કેટલાક પારસીઓ ચાર પાંચ સીગરામમાં બેસી એક હારમાં ચલાવી કોટમાં પાછા ફરતા હતા તેવામાં ડંકન રોડને રસતેથી જગજીવન કીકા સ્ત્રીટ આગળ મુંબઇના નામદાર ગવરનરના માજી પ્રાઇવેટ સેક્રેટરી તથા પછવાડેથી થયલા અંડર સેક્રેટરી મી૦ ડબલ્યુ. લીવારનરે રસતો સાંકડો હોવાથી સામેથી આવતી એક ગાડી સાથે પોતાની ડોગ કારટનું ચાક અથડવાથી ચીરડાઇ જઇ ઉપલી પાયદસતથી આવતી શીગરામોમાંની એકના હાંકનારને ચાબુક મારયો. આ ઉપરથી તે શીગરામોમાં બેઠેલા પારસીઓ અને મી૦ લીવારનર વચ્ચે મારામારી થઇ ને કેટલાક પારસીઓએ મી૦ લીવારનરને લાકડી તથા છત્રીઓનો માર મારયો. મી૦ લીવારનરે આથી તે પાયદસત સાથે ગયલા ૧૬ પારસીઓને પોતાને માર મારવાનાં વાંકસર કોટની પોલીસ કોરટમાં મી૦ કુપર માજીસ્ત્રેટ હજુર ઉભા કીધા હતા જે મુકદમો છ દીવસ ચાલ્યો હતો અને તે દરમ્યાન ૧૩ જણાઓને માજીસ્ત્રેટે છોડી મેલ્યા હતા તથા બાકીના ત્રણ જણાઓમાંથી ઉપલા શેઠો બહમનજી એદલજી કાસીનાથ અને નશરવાનજી કાવશજી દુબાશને અકેક માસ તથા નાનાભાઇ એદલજી દુબાશને ચાર માસનાં કેદખાનાની સજા તા૦ ૧૩ મી ડીસેમબર ૧૮૭૫ ને દીને કીધી હતી. એ વેળાએ માજીસ્ત્રેટે જણાવ્યું કે "જોકે મી૦ લીવારનર ચાબુક મારવામાં વાજબી ન હતા અને તેટલા માટે તેણે દલગીર થવું જોઇએ છે તોપણ જેવી રીતનો હુમલો તેની ઉપર કરવામાં આવ્યો છે તેમ કરવું ન હતું." શેઠ બહમનજી પોતાના ધંધાની રૂએ પરદેશીઓના સમાગમમાં આવવાથી ફરેંચ ભાશા બોલવાનો સારો માહાવરો ધરાવતા હતા. તેવણ પોતાના ધંધાના વધારા માટે અનેક વાર યુરોપની મુસાફરીએ ગયા હતા. એવણે ઉડવાડા ખાતે જરથોસતીઓને ઉતારાનાં બંગલા બાંધેલા છે. તે ઉપરાંત ત્યાં જરથોસતીઓ સારૂ સેનેટરીયમ બંધાવવાનો મરનારનો ઇરાદો હતો. જેની જગા વીગેરેની તૈયારી થઇ ચુકેલી છે. મરહુમની ચાર દીવસની ઉઠમણા સુધીની ક્રીયા ઉડવાડા ખાતે કરવામાં આવી હતી.

ખા૦ બા૦ અરદેશર એદલજી તાતા ૬૯ વરસની વયે રોજ ૮ મે માહા ૯ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણ ૩૭ વરસ વેર નામદાર સરકારની નોકરી બાહોશીથી બજાવી

૧૯૦૫ માં પેનશન ઉપર રીટાયર થયા હતા. ૧૮૯૫ માં શેરસતાના વખતમાં છેક બુશાયર વેર રૂની ખરીદી માટે ગયા હતા. ૧૮૯૮ માં એવણ સરકારી કેમીસરીયટમાં બીજા વરગના ઇન્સપેકટર નેમાવાથી એ વેળા જે ચઢાઈ એબીસીનીયા જતી હતી તે સાથ એવણ ગયા હતા. એબીસીનીઆથી તેમને બરબેરા વગેરે મથકોએ ખાસ ડયુટી ઉપર જાનવરો ખરીદવા માટે નેમ્યા હતા. આ કામમાં તેવણને સંતોશ આપવાથી એવણ પહેલા વરગના ઇનસપેકટર નેમાયા હતા. એમને ખાસ કામ માટે જુલા બોલાવી મગદલાની રાણી તથા તેના બેટા પ્રીન્સ ઓલમો કાનસલો કેમેરીન અને રેસીન તથા બીજા જેમને આગલા રાજા થીઓડોર તરફથી કેદ પકડવામાં આવ્યા હતા, તેમને મરહુમ શેઠ અરદેશરના ચારજમાં સોંપ્યા હતા. બીજા કેટલાક નીમક ખાતાંમાં કામ કરયું હતું. ૧૯૦૬ માં એવણને ખાન બહાદુરનો ખેતાબ મલ્યો હતો. મરહુમે નીમક ખાતાંની તેમજ અફીમણની દાણચોરી પકડવામાં ઘણીજ હોશીયારી બતાવી હતી.

શેઠ કાવશજી જમશેદજી કાપડયા માસ્તર ૫૫ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહ ૮ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે જુદી જુદી વખતે ચાર ચાર સ્કુલો કહાડી ચલાવી હતી, તેમાં કેટલાકો સાથે ભાગમાં આલફ્રેડ હાઈ સ્કુલ અને મજગામ હાઈ સ્કુલ ચલાવી હતી, તે પછી ભાગમાં બોમબે હાઇ સ્કુલ અને છેલ્લે શેઠ કાવસજીએ "રીપન હાઇ સ્કુલ" કહાડી જે બે દાયકા સુધી ચાલી હતી અને તેમાં ખોટ જવાથી દશેક વરસ ઉપર બંધ કરી એવણ રીટાયર થયા હતા અને કોટની દાદીશેઠની અગીયારીમાં બેસી બંદગી કરવામાં મુખ્ય વખત કહાડતા હતા.

ડા૦ ધનજીશાહ રૂશતમજી તાતા ૪૮ વરસની વયે રોજ ૧૭ મો માહ ૧૦ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. ૧૮૮૯ માં છેવટની તબીબી પરીક્ષા મરહુમે પસાર કરવા પછી તબીબી ધંધો કરવા લાગયા હતા. એવણ હીપનોટીઝમ મારફતે પણ દરદો સાજા કરવાનો હુનર જાણતા હતા. તેવણ કેટલાક વરસ અત્રેની મયુનીસીપાલીટીના વઇદક ખાતાંમાં તબીબ તરીકે રહયા હતા. ત્યાર બાદ તેવણની આંખની રોશની ઝાંખી પડતી ગઈ હતી. એવણ દારૂના એક કટ્ટા વેરી હતા અને અત્રેની ટેમપરંસ એસોસીએશનના કામમાં ઉલટમંદ ભાગ લેતા તથા તેના તેવણ એક અધીકારી હતા. મરહુમે અત્રે અનેક ભાશણો આપયાં હતાં. જાનેવારી ૧૮૯૭ ના લંડનના 'ધી આબકારી' નામના ચોપાનીયાં મધે તેમની તસવીર તથા હેવાલ પ્રગટ થયો હતો. મરહુમ ડાકટર ઈંગ્રેજી ગાયનનો બહુ શોખ ધરાવતા હતા અને અનેક મોટા ધરમાદા કોનસરટમાં પોતાની મદદ ગાનાર તરીકે આપતા જયાં તેમનો મોટો (બેઝ) અવાજ વખાણ પામતો હતો.

શેઠ રૂશતમજી દાદાભાઈ કલ્યાણીવાળા ૮૫ વરસની વયે રોજ ૧ લો માહ ૧૦ માને દીને કલ્યાણીમાં મરણ પામ્યા હતા. એવણ છેલ્લા ચાર દાહેકાવેર કમનસીબે આંખે અપંગ રહયા હતા. મરનાર પોતાની જવાનીમાં ઉરન, પનવેલ, કલ્યાણી, ભીવંડી, થાણા વગેરે મથકોના આબકારી કંત્રાકટ ધરાવતા તથા તે સાથ ચોખાનો વેપાર મોટા પાયા ઉપર કરતા હતા. મરહુમ શેઠ રૂસતમજીના એકપુરા બેટા શેઠ નવરોજજીએ અજમેર મધે સરઅવસરે કીયા કામ માટે તથા મોબેદોને રહેવા માટે મકાન બંધાવવા માંડયું હતું. તેટલાં તેવણ પંદર વરસ ઉપર કોલેરાના દુશ્ટ રોગથી મરણ પામ્યાથી એમના બાવા મરહુમ શેઠ રૂસતમજીએ પોતાના બેટાના પુનય માટે તે મકાનમાં દાદગાહને પોતાને ખરચે પરથાવી પોતાની પુંજીમાંથી તેના સુખડ કાઠીનો ખરચ કરતા હતા અને તે હવે પછી પોતાના પઉત્ર શેઠ કુંવરજી નવરોજજીને ચાલુ રાખવાને ફરમાવી ગયા છે. મજકુર દરેહમેહેરનું મકાન મરહુમ

શેઠ નવરોજજીએ પોતાની કંપનીના મરહુમ શેઠ ફ્રરામજી નવરોજજી બાન્નાજી કલીયાણી-વાળાના પુણને માટે બંધાવી આપયું હતું. એ દરેહમેહેર તા૦ ૨૧ મી જુલાઈ ૧૮૯૮ ને દીને પરથાવવામાં આવી હતી જે વેળા તે મધે પવીત્ર આતશના કેબલાને તખતનશીન કરવાની ક્રીયા મરહુમ દસતુર હોશંગ જામાસપે કરી હતી. ઉપલો આતશ દાદગાહનો કેબલો મરહુમ શેઠ નવરોજી રૂસતમજીના પુન માટે તેમના મરહુમ પીતાજી રૂસતમજીએ તખતનશીન કરાવયો હતો.

શેઠ ખરશેદજી આદરજી અડગરા અથવા સ્ટેશન માસ્તર ૬૮ વરસની વયે રોજ ૩ જે માહા ૧૦ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણુ ૧૮૬૫ માં બરોડા રેલ્વેની ત્રાફીક મેને-જરની આફીસમાં મદદનીશ તરીકે નોકરીએ જોડાયા હતા. ત્યાંથી ૧૮૬૮ માં ચરનીરોડના, ૧૮૬૯ માં મરીનલાઈનસના, ૧૮૭૧ માં ચરચગેટના, ૧૮૭૩ માં કોલાબાના સ્ટેશન માસ્તર નેમાયા હતા, અને પાછળથી ૧૮૭૪ માં ચરચગેટ સટેશનપર નેમણુક કરવામાં આવી હતી. જે સટેશનપર ૩૨ વરસ ચાલુ રહયા હતા. એવણે ઉતારૂ પ્રજા તેમજ રેલ્વે કંપનીને પોતાની સભ્યતા, લાયકી તથા ઇમાનદારીથી પુર સંતોશ આપ્યો હતો. બબે વેળા રેલવેવાળાઓએ તેમની બદલી કરવા માંગી ત્યારે ઉતારૂ પ્રજાએ તે સામે અરજી કરી તેમને ચરચગેટના સ્ટેશનપર કાયમ કરવાને આગ્રહ કરયો હતો. મરહુમ નોકરીપરથી રીટાયરડ થયા ત્યારે તેમની લાંબી સેવાની ઘટતી કદરનાસી કરવા માટે તેમને એક પરસ આપવા માટે એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવ્યું હતું. એ ફંડમાંથી તેમને પરસ તથા ફલાવરવાઝો ભેટ આપવાનો મેળાવડો તા૦ ૨૭ ડીસેમબર ૧૯૦૬ ના દીવસે શેઠ ત્રીભોવનદાસ મંગળદાસના બંગલામાં ખા૦ બા૦ મનચેરજી કાવસજી મરઝબાનનાં પ્રમુખપણાં હેઠળ કરવામાં આવયો હતો. એ બરોડા રેલવેના જનરલ ત્રાફીક મેનેજર મી૦ ક્રોમલીએ મરહુમની સેવાનાં વખાણુ કીધાં હતાં. એ ફંડમાં એકંદર રૂ. ૪૫૪૨ ભરાયા હતા. વળી રેલવે કંપનીએ પણ મરનારની કદર બુજી તેમને છ મહીનાના પગારની બક્ષેશ આપી હતી. ૧૯૦૭ ની તા૦ ૨૭ મી જાનેવારીએ બરોડા રેલવેના જુદાં જુદાં સટેશનોના સટાફે શેઠ ખરશેદજીને આપાબાગ મધે ખાણું આપ્યું હતું.

સુરતના વતની શેઠ ધનજીશાહ દાદાભાઈ વહાડીયા ૬૮ વરસની વયે રોજ ૨૭ મો માહ ૯ મા ને દીને સહવારે એકાએક સુરતમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર શેઠ ધનજીશાહ આગળ રજપુતાનામાં સરકારી નોકરી ઉપર હતા. તેમને દર માસે રૂ. ૨૯ નું પેનશન મળતું હતું. મરનારને વીસ વરસ ઉપર સુરતની પારસી પંચાયતની આફીસમાં તે વેળાના સરનશીન મરહુમ ડાકટર બેહેરામજી પેસતનજીએ નોકરી ઉપર મેહેતાજી તરીકે રાખ્યા હતા. પ્રેકટીકલ મેન તરીકે પોતાના ઈંગ્રેજી, હીસાબી, પત્રવહેવાર વગેરે ઉમદા ગ્નાન અને કામ કરવાની ઉલટ અને બાહોશીથી મરનારે પોતાના ઉપરી મેનેજર સાહેબોનો સારો વીશવાસ ને વીચાર મેળવ્યો હતો. મરહુમનાં ઉઠમણાની ક્રીરીયા સુરતની પંચાયતની ધરમશાળામાં થયા પછી દસતુરજી સાહેબ રૂસતમજી જમશેદજીએ મરનાર શેઠ ધનજીશાહની કામ કરવાની બાહોશી, ઈંગ્રેજી, હીસાબી, કોરટ દરબાર વગેરે સારા ગ્નાનની, ધરમખાતાંને કરેલા ફાયદા માટે વખાણુ કરી મરનારના રૂહની શાંતી માંગીને પંચાયતના મેનેજર સાહેબો તરફનો સુચીપત્ર વાંચી સંભળાવીઓ કે મરનારે પંચાયતના મેહેતાજી તરીકે ૨૦ વરસ સુધી કાળજી પુરવક સખત નોકરી કરેલી હતી. પંચાયતની બોરડના સરનશીન ખા૦ બા૦ બર-જોરજી નશરવાનજી વકીલે મરનારનાં પુન માટે તેમનાં ચાહરમને દીવસે સુરત પારસી ઓરફનેજના છોકરાઓને રૂ. ૪૦ ના ખરચે બે વખત જમાડયા હતા અને દર વરસે મરનારની બાજને દીવસે સદરહુ છોકરાઓને ફંડમાંથી જમાડવાનો ઈરાદો જાહેર કરયો હતો. સુરતની પંચાયતના મેનેજર સાહેબોએ મરનારનાં પુન માટે રૂ. ૨૦૧ નસેસાલારનાં ફંડમાં

તથા સુરત પારસી ઓરફનેજના સખી સ્થાપક શેઠ રૂસતમજી મીનોચેરજી કુકાએ ઓરફનેજનાં ફંડમાં રૂ. ૨૦૧ મરનારનાં પુન માટે ભરયા હતા.

મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરોજજી દારૂવાળા ૬૮ વરસની વયે રોજ ૨૪ મો માહા ૧૦ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરનાર એક ગરીબ સથીતીમાંથી આગળ વધી આપબળથી દારૂના ધંધામાં પાંચ પઇસા મેળવયા હતા. દુકાળ સમયે કાઠીયાવાડી દુકાળયાંઓને તેમજ સેંકડો પારસી ગરીબ વીધવાઓને અનાજ વસ્ત્રની મદદ કરતા હતા. તેમજ ગરીબ છોકરીઓને પરણાવી પણ આપતા હતા. નવસારી કે જ્યાં એમનો જનમ થયો હતો ત્યાં તથા બીજા ગામોમાં પણ ગરીબ પારસીઓને અનાજ તથા વસ્ત્રની મદદ જીંદગીની છેવટ સુધી પુગાડતા હતા. રાનકુવા મોજે ઓલીમોરામાં જંગલોમાંથી આવતાં ગાયઢોરો પાણી વીના ટવળતાં હતાં તેઓ માટે મરનારે એક હવાડો બંધાવી આપી તેને નીભાવતા હતા. મરનારને હકીમાનું ગ્નાન હોવાથી કોલેરાના ઉપદરવ વેળાએ ઘણા ગરીબ માણસોના જીવ બચાવયા હતા. મરનારની પાયદસત વેળાએ ચીરાબજારના કેટલાક હીંદુ મુસલમાન દુકાનદારોએ પોતાની દુકાનો બંધ કરી માનની લાગણી દેખાડી હતી.

મુંબઇના જાણીતા અને નામાંકીત પરોપકારી ગ્રહસ્થ તથા જાહેર લેખક શેઠ બેરામજી મેરવાનજી મલબારી, ૫૯ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહા ૧૧ માને દીને હરદય બંધ પડી જવાથી સીમલામાં ગુજરયા હતા. એવણ એ દીને સાંજે પુર તંદરોસ્ત હતા, અને ખાણું લીધા પછી રાતના ૧૦ વાગતે અચાનુચ મરણ પામ્યા હતા. તેવણનાં મરણથી સીમલામાં સઘળે ઉદાસી ફેલાઇ હતી. મેસરસ ફ્રામજીની કંપનીનાં વડપણ હેઠળ સીમલાના પારસીઓની નાની સંખ્યાએ એવણની પાયદસત સંબંધી ગોઠવણો કરી હતી. સીમલામાં દોખમું નહી હોવાથી બટાગામની નજદીક પારસી કબ્બસતાન છે ત્યાં બીજે દીને પાયદસત ક્રીયા થઇ હતી. એ ક્રીયામાં નામદાર વાઇસરાય તેમજ વડી ધારાસભાના સભાસદોએ હાજરી આપી હતી. શરૂઆતમાં બોથવેલ લોજમાં ક્રીયા કરવામાં આવી હતી. સીમલા ખાતે વસતા પારસી ગ્રહસથો મી૦ એચ. ફરામજીની સાથે લાશ ઉંચકી ચાલ્યા હતા, અને કેટલીક પારસી બાનુંઓ પણ રીકશાઓમાં બેસીને પાયદસ્ત પાછળ ગયાં હતાં. પાયદસ્તમાં ભાગ લેનારાઓમાં નીચલાં મુખ્ય હતાં.-સર લુઈ અને લેડી ડેન, આ૦ મી૦ અલી ઇમામ, આ૦ મી૦ મેકલેગન, રાજા સર હરનનસીંહ, પંડીત મદન મોહન માલવી, આ૦ સરદાર સુંદરસીંહ, સરદાર જોગેંદરાસીંહ વગેરે. નામદાર વાઇસરાય તરફથી સર ડુબોલે અને વડા સેનાપતી તરફથી કેપટન હેનડરસન એ. ડી. સી. પાછળ ચાલતા હતા. સીમેટરીમાં છેલ્લી ક્રીયા મેસરસ ખરશેદજી કોટવાલ અને જસાવાળાએ કરી હતી. મરહુમના મીત્રો અને વખાણનારાઓ તરફથી અસંખ્ય ફુલોના સુંદર હારો મુકવામાં આવ્યા હતા. તેમાંથી મુખ્યતવે કરીને નામદાર વાઇસરાય અને લેડી હારડીંગ, ગવાલીઅર અને બીકાનેરના મહારાજા તેમજ બીજા સરદારોએ સુંદર હારો મોકલાવ્યા હતા. મરહુમની લાશ લઇ જવાને ક્રાઇસટ ચરચવાળાઓએ ગાડી વાપરવા આપવાથી ત્યાંના પારસીઓએ એક ઉઘરાણું કરી રૂ. ૫૧ એ ચરચના ફંડમાં આપ્યા હતા. એવણનાં મરણને માટે ખેદ દરશાવનારા અને દીલાસાના અસંખ્ય તારોના સંદેશા મલ્યા છે. નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુંએ નામદાર વાઇસરાય ઉપર તારનો સંદેહસો મોકલી પોતાનો ખેદ જાહેર કરી કુટુંબ તરફ દીલસોજીની લાગણી દેખાડી હતી તેમજ નામદાર વાઇસરાય લોરડ હારડીંગે એક લંબાણ પત્ર લખીને મરહુમ લોકહીતકારીક નરની કારકીર્દીના અને દેશની તેઓએ બજાવેલી સેવાના ભારે વખાણ કરયાં છે તેમજ મરહુમનાં કુટુંબ તરફ દીલાસો જાહેર કરયો છે. વળી મરહુમના મરણ માટે તા૦ ૧૨ મી જુલાઇએ મળેલી મુંબઇ

યુનીવરસીટીની સેનેટની સભામાં દલગીરી બતાવવામાં આવી હતી. તેમજ મુંબઇની પીપલસ ફ્રી રીડીંગ રૂમ અને લાયબ્રેરી મરહુમના માનમાં બંધ રાખી હતી. મરહુમનું ઉઠમણું મુંબઇમાં, વાંદરા ખાતે તથા સીમલામાં તેમજ વડોદરાની શેઠ શીરવઇવાળી ધરમશાળામાંબી થયું હતું. મરહુમ શેઠ બેરામજીનો જનમ વડોદરામાં થયો હતો અને એવણુની બે વરસની વયે પીતાજી ગુજરવાથી એવણુના માતાજી સાથ સુરત ગયા હતા. મરહુમે પોતાની બચપણીનો વખત ઘણો ગરીબાઇમાં કાઢયો હતો. એવણે ૧૮૭૨ માં મેત્રીકની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી. મરહુમે ગુજરાતી ભાષામાં સારી કવીતાઓ લખી હતી એટલુંજ નહીં પણ ઈંગ્રેજી ભાષામાં પણ એઓએ પુષ્કળ કવીતાઓ લખી છે, જે કવીતાઓ પણ સારી પ્રસંશા પામી છે. ઈંગ્રેજી ભાષા ઉપર તેઓએ સારો કાબુ મેળવ્યો હતો. નીતી વીનોદ, વીલસન વીરહની ગુજરાતી કવીતાની ચોપડીઓ અને અંગ્રેજીમાં Indian Muse in English Garb નામની કવીતાની ચોપડી તથા સરોદે ઇતેફાક નામનું તથા ગુજરાત અને ગુજરાતીસ નામનું પુસ્તક તેમજ બીજા ઘણાં પુસતકો છપાવી પ્રગટ કીધાં હતાં. ૧૮૭૯ થી ઇનડયન સપેકટેટર નામના અઠવાડીક અંગ્રેજી વરતમાન પત્રના એવણુ માલેક થયા હતા, અને એ પત્ર મરહુમે પોતાના મરણ સુધી ઘણી બાહોશી તેમજ ચાલાકીથી ચલાવ્યું હતું. આજે પણ એ પત્રના મધ્યમસરના ઝમકદાર લખાણો ઘણા વખણાય છે. ૧૮૮૩ માં શેઠ દાદાભાઇ નવરોજી સાથ વોઇસ ઓફ ઈંડિયા નામે માસીક ચોપાન્યું પ્રગટ કરવા માડયું હતું જે પાછલથી અઠવાડીક થઇ ઇનડયન સપેકટેટર સાથ જોડાઇ ગયું હતું તેમજ ૧૯૦૧ થી મરહુમે ઇસ્ટ એંડ વેસ્ટ નામનું માસીક પ્રવરતાવવા માડયું હતું જે હજી ચાલુ છે. આ દેશમાં વાઈસરોય તરીકે લોર્ડ રીપને જે ભલાં કામો કર્યાં હતાં તેને મદદ કરવામાં એવણુનો આગેવાન હાથ હતો અને ત્યારથી આ દેશના સતાવાળામાં મરહુમનું નામ સારી રીતે જાણીતું થયું હતું. ૧૮૮૭ માં મરહુમ મુંબઇની યુનીવરસીટીના ફેલો અને સુલેહના અમલદાર નેમાયા હતા અને ૧૯૦૦ માં કયસરે હીંન્દનો સોનાનો ચાંદ દુકાળ વેળાએ બજાવેલી તથા બીજી જાહેર સેવાઓ માટે મલ્યો હતો. વળી મરહુમને મુંબઇના ગવરનર લોર્ડ રેએ શેરીફનો ઓધો આપવા માગયો હતો અને પાછલથી વાઇસરાય લોરડ કરઝને સર નાઇટનો ખેતાબ આપવા માગયો હતો પણ મરહુમે એ બંને લેવાની ના પાડી હતી. ૧૮૯૨ થી ૧૮૯૭ સુધીનાં પાંચ વરસમાં મરનાર ચાર વખત ઈંગલંડની મુલાકાતે ગયા હતા. મરહુમે સીમલા તરફ જવાના રસ્તા ઉપર ધરમપોર ખાતે ખઈના દરદીઓ માટે એક સેનીટેરીયમ મોટા પાયા ઉપર સ્થાપવા માટે ભારે જેહેમત ખેંચી છે. વળી દેશી બાનુઓને ઉદયોગી તથા ઉપ્યોગી બનાવવા માટે અત્રે તેવણુની આગેવાની તથા કારસાજીથી "સેવા સદન" સ્થાપવામાં આવ્યું છે. મરહુમે ૧૮૮૮ માં સુરતની સર જમશેદજીવાળી છોકરીઓની સ્કુલને રૂ. ૫૦૦ અને ત્યાંની મીસન સ્કુલને રૂ. ૫૦૦, અત્રેની વીકટોરીયા જુબીલી ટેકનીકલ ઇનસટીટયુટના સંબંધની રીપન ટેક્ષટાઇ સ્કુલને રૂ. ૧૫૦૦, અને ગ્રાંટ મેડીકલ કાલેજને રૂ. ૫૦૦ તથા આબુ ખાતેની લારેન્સ સ્કુલને રૂ. ૬૦૦ ઇનામો આપવા માટે આપ્યા હતા.

ડા૦ જહાંબક્ષ રૂસતમજી થાણેવાળા ઘોડેસવારીના અકસમાતનો ભોગ થઇ પડી રોજ ૬ ઠો માહા ૧૧ માને દીને ૪૪ વરસની વયે મરણ પામ્યા હતા. એવણુ ફરવા નીકળેલા ત્યારે ઘોડો એકાએક ચોંકી નાહસવા લાગ્યો, અને ડાકટર જેહાંબક્ષ ઘોડા ઉપરથી રસ્તાપર પટકાઇ પડવાથી તેવણુનું માથું ફાટી ગયું, અને તરત મરણ પામ્યા હતા. મરહુમ ફોરટ હાઇ સ્કુલમાંથી મેત્રીક થઇ મુંબઇની ગ્રાંડ મેડીકલ કાલેજમાં જોડાયા હતા જ્યાં એવણે હેરીસ સ્કોલરશીપ મેળવી હતી તેમજ ૧૮૯૧ માં એલ. એમ. એન્ડ એસ. ની તબીબી ડીગ્રી મેલવી ચારલસ

મોરહેડ પ્રાઇઝ તથા સર જમશેદજીવાળો સોનાનો ચાંદ જીતી ગયા હતા. કેટલોક વખત સુધી મુંબઇમાં તબીબ તરીકે પ્રેકટીસ કરવા પછી તેવણે વાંકાનેર, રાજકોટ અને પોરબંદરના દેશી રાજ્યોમાં વડા તબીબી અમલદાર તરીકે નોકરી બજાવી હતી, અને આશરે બાર વરસપર મુંબઇ પાછા ફરી મેસરસ એન. એન. વાહડયા એન્ડ સન્સની મીલોનાં દવાખાનાના તબીબ તરીકે પોતાના મરણની છેલ્લી ઘડી સુધી નોકરી બજાવી હતી.

બરમાના એક જાણીતા બેરીસ્ટર શેઠ જમશેદજી ફરામજી કેખશરૂ બનાજી પ્રોમ ખાતે કોલેરાના કાતીલ રોગનો ભોગ થઇ પડી ૩૭ વરસની જવાન વયે રોજ ૫ મો માહા ૧૧ માને દીને મરણ પામયા હતા. મરહુમે વીલસન કોલેજમાં કેળવણી લઇ ૧૯૦૩ માં વેલાત જઇ ૧૯૦૬ માં બેરીસ્ટરની પરીક્ષા પસાર કીધી હતી. મરનાર ૭ વરસની વાત ઉપર મુંબઇથી બરમાહ ગયા હતા અને બેરીસ્ટર તરીકે પ્રેકટીસ કરવા લાગયા હતા.

સુરતના નાનપરાના રહેનાર શેઠ નશરવાનજી ખરશેદજી સાહેર ૪૮ વરસની વયે પાઠ પાઠાંની બીમારીમાં રોજ ૧૮ ગો માહા ૧૧ માને દીને સુરત ખાતે મરણ પામયા હતા. મરનાર સુરતમાં કનફેકશનર, હોટલકીપર અને એસટેટવાળા તરીકે જાણીતા હતા. મુંબઇના ધોબીતળાવ ઉપર તેમની બેકરીની બ્રાંચ છે. મરનાર પોતાનાં બે છોકરાઓ નામે માણેકશાહ તથા જહાંગીરશાહનાં મરણ પછી ખરેખરાં સખાવતનાં કામો જેવા કે કુવાઓ, પાણીના હવાડા, ગરીબોમાં અનાજ કપડાં વગેરેની મદદ આપવામાં જાણીતા થયા હતા. મરનાર પોતાની પાછળ એક ભાઇ નામે મી૦ અરદેશર ખરશેદજી તેલાટને મુંબઇના આરયન ફાઉન-ડરીવાળા તથા બે છોકરી અને એક છોકરો તથા સારી મીલકત મેલી ગયા છે.

મરહુમ શેઠ ફરામરોજ શાપુરજી માદન તથા દલાલ ૨૪ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહ ૧૧ માંને દીને મરણ પામ્યા હતા. એવણ ૧૯૦૩ માં મેત્રીક થઇ ફરેંચ ભાશામા સરવેથી ચહડતી મારક મેળવવા માટે સરકલ લીડરેર બીબલીઓથેક દીનશાહ પીટીટનું ઇનામ મેળવયું હતું. એવણે સેંટ ઝેવીઅરસ કોલેજમાં જોડાઇ ૧૯૦૪ માં પી. ઈ. થઇ તવારીખ માટેનું ક્રાયર બોકલ પ્રાઇઝ મેળવ્યું હતું અને ૧૯૦૭ માં બી. એ. થઇ પાછું ફરેંચ ભાષામાં ઉપલું સર દીનશાહ પીટીટને નામનું ઇનામ મેળવ્યું હતું. ૧૯૦૮ માં પુનાની સાયનસ કોલેજમાં જોડાઇ ત્રણ વરસ સકોલરશીપ મેલવી ૧૯૦૯ માં બીજી સીવીલ એન-જીનીયરીંગની પરીક્ષામાં બીજા આવ્યા હતા અને ૧૯૧૧ માં એ કોલેજના ફેલો નેમાયા હતા. ગયા ડીસેમ્બર માસમાંજ ત્યાંની છેવટની એલ. સી. ઈ. પરીક્ષા પસાર કરી અત્રે બરોડા રેલવે મધે નોકરીએ લાગ્યા હતા તેટલાં તેવણ થોડાજ માસમાં ગુજરી ગયા હતા.

મરહુમ શેઠ અરદેશર દોરાબજી તારાપોરવાળા ૬૯ વરસની વયે રોજ ૨૨ મો માહા ૧૧ મા ને દીને મુંબઇમાં મરણ પામ્યા હતા. મરનાર એક અનુભવી, અને દુરઅંદેશ ગ્રહસ્થ હતા. મરનારના પીતાનાં મરણ પછી મરહુમને તારાપોરની અનજુમને પોતાના એક ત્રસટી તરીકે એકમતે ચુંટી કાઢયા હતા, જે ઓધો મરહુમે પોતાની હઇયાતી સુધી ભોગવ્યો હતો. તારાપોરની અનજુમનને લગતા કેટલાક બીકટ સવાલો મરહુમની દુરઅંદેશીથી આસાન પાર ઉતરવા પામ્યા હતા. એવણે પોતાની જવાનીનો મોટો ભાગ આબકારી કંત્રાકટો લેવામાં ગુજારયો હતો. જેમાં તેમની કંપનીને પાછળથી કેટલીક ખોટ ખમવી પડી હતી. તે પછી તેવણ મુંબઇ જઇ વસ્યા હતા અને મ્યુનીસીપલ કંત્રાકટનાં કામોમાં પડયા હતા, જેમાંથી મરહુમે પાછલી જીંદગીમાં સારી પુંજી મેળવી હતી. એમના મરણથી તારાપોર કસબાએ એક દીલસોજ દોસ્ત, એક સાચો અને ખાલેસ દીલનો ખેરખાહ તથા એક આગેવાન અકાબર ખોહયો છે.

મરહુમ શેઠ બમનજી ભીખાજી કુપર અથવા મેહેરજીના ૬૬ વરસની વયે રોજ ૧૮ મો માહા ૧૧ મા ને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે પોરટ ત્રસ્ટની ત્રાફીક સુપ્રીંટેન્ડેન્ટની ઓફીસમાં નોકરી કીધી હતી પણ પોતાની તબીયત નાદરૂસ્ત રહેવાથી લાંબા વખત થયા પોરટ ત્રસ્ટનું ઇનવેલીડ પેનશન મેલવી પોતાના બાવાની ઇસ્ટેટોના કામકાજમાં પડયા હતા. એવણુ જરથોસતી ધરમ અને ક્રીયા ઉપર એતેકાદ વંધરાવનારી મંડળીના ખજાનચી તથા ખેતવાડીના જરથોસ્તી અનજુમનના ફંડોના ૧૯૦૧ થી ત્રસ્ટી નેમાયા હતા. ખેતવાડીના મરહુમ કાવસજી શરાફના ધરમખાતાં હસ્તકના હોરમજ બાગના મેનેજીંગ ત્રસ્ટી હતા અને એવણુની દેખરેખ હેઠળ એ બાગના કમ્પાઉન્ડમાં એક ધરમની ચાલી બંધાઇ છે. એવણ પોતાના બાપીકા ભાઠા ગામને લગતાં કામોમાં ઉલતથી ભાગ લેતા હતા.

મઉના દસ્તુરજી સાહેબ ખુરશેદજી જમશેદજી જામાસ્પઆશા ૮૧ વરસની વયે રોજ ૧૫ મો માહા ૧૧ મા ને દીને મઉ ખાતે મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ નવસારીમાં ૧૮૩૧ ની તા૦ ૨૬ મી નવેમબરે થયો હતો. મરહુમે પોતાના પીતાના હાથ હેઠળ યોજદાથ્રેગીરીની તાલીમ લેવા સાથ જંદ, પેહેલવી, ફારસી અને સંસકરતનો અભ્યાસ કરયો હતો. નવસારીની વડી દરેમેહેરમાં કેટલાક વરસ સુધી યોજદાથ્રેગીરીનું કામ કીધા પછી ૧૮૫૭ માં પુણે જઇ ત્યાંની મરહુમ શેઠ સોહરાબજી પટેલની દરેમેહરમાં નીરંગદીન અને વરશગો મરાતબ કરવાની ક્રીયા એવણે મરહુમ દસતુર નોશેરવાનજી જામાસ્પજીનાં ઉપરીપણાં હેઠલ કરી હતી અને એજ દરેમેહરમાં દસતુરજીના હાથ હેઠળ યોજદાથ્રેગીરીનું કામ એ દાહેકા સુધી ચલાવ્યું હતું. મુંબઇની સર જમશેદજી જીજીભાઇ મદરેસામાં મરહુમે જંદ અને પેહેલવી ભાશાઓનો અભ્યાસ આગળ વધારયો હતો. તા૦ ૧૪ મી ડીસેમબર ૧૮૬૩ ને દીને ડાકટર હોગ અને સરદાર દસતુર હોશંગજી જામાસપજી જરથોસતી ધરમના પુરાણા પુસ્તકોની શોધખોલ કરવા ગુજરાતની મુસાફરીએ નીકલ્યા હતા ત્યારે એવણુને પોતાના મદદગાર તરીકે સાથે લીધા હતા. મરહુમે આશીરવાદનો તરજુમો તથા ૧૮૭૧ માં ફેહરસતની કેતાબ છપાવી હતી તેમજ વંદીદાદ, મોનાજાતો વગેરેના ફારસી કવીતામાં ગુજરાતી તરજુમા કીધા હતા. તા૦ ૩૧ મી મે ૧૮૭૫ ને દીને એવણુના બાવાજીનાં ઉઠમણાની મીજલસમાં નવસારીની અંજુમને એવણુને તેવણુની જગાએ ત્રીજી ખુરસીના દસતુર ઠેરવ્યા હતા. મરહુમ ૧૮૭૭ માં મઉના દસ્તુર નેમાયા હતા, અને તે ઓધો પોતાની હયાતી સુધી ચલાવ્યો હતો. ૧૮૮૪ માં રતલામના રાજા સર રણજીતસીંગને આપણા ધરમની માહીતી મેળવવાની ખાહેશ થવાથી મરહુમને બોલાવી ધરમને લગતી કેટલીક બાબદો જાણી હતી. તેમજ ધારના રાજા સર આનંદરાઓને પારસી ધરમની કેટલીક ક્રીયાઓ હીંદુ ધરમના ક્રીયાકામોના મુકાબલા સાથ કરી દેખડાવી હતી અને બીજે દીને પોતાને મુકામે બોલાવી એ દસતુરજીને શાલ અને બીજી કેટલીક કીમતી ભેટો આપી હતી. સતારા, જાલના, ઇગતપુરી, મઉ, ઇંદોર, અજમેર, આબુ અને નીમચ વગેરે ઠેકાણે દરેમેહેરો તથા દુખમાઓ પરથવાની ક્રીયા પોતે કરી હતી તથા પોતાની દેખરેખ હેઠળ કરાવી હતી. મઉની ઝોરાસ્ત્રીયન સ્કુલની મેનેજીંગ કમીટીના એવણુ મેમબર હતા. મરહુમની થયલી ઉઠમણાની ક્રીયા વખતે મરહુમનું નામ ભણતરમાં દેવાનો ઠરાવ થયો હતો. મઉના દસ્તુર તરીકે મરહુમની જગાએ દસ્તુર નોશીરવાન તે પુણાવાલા સમસુલઓલમા સરદાર દસ્તુર કેકોબાદના બેટાને નેમ્યા હતા. જેવણુ હાલ મુંબઇમાં કોલેજનો અભ્યાસ કરે છે જે પુરો થતાં એવણુ પોતાનો ઓધો લેવા ત્યાં પધારશે.

મરહુમ શેઠ એરચજી એદલજી માદન ૫૬ વરસની વયે રોજ ૨ જો માહા ૧૨ માને દીને મરણ પામ્યા હતા. મરહુમનો જનમ તા૦ ૨૦ મી સપટેમબર ૧૮૫૬ ને દીને થયો

હતો. એવણુ શરૂઆતમાં નવસારીમાં નાવર થયા હતા. એવણે અત્રેની એલફીનસટન હાઇ સ્કુલમાં કેળવણી લઇ તા૦ ૧ લી મે ૧૮૮૦ ને દીને રૂ. ૩૦ ને પગારે કલારક તરીકે કલેકટરના ખાતામાં સરકારી નોકરીમાં જોડાયા હતા અને ત્રીસ વરસ સુધી સરકારી નોકરી કીધી હતી. એવણુ ૧૮૯૦ ના ડીસેમબરમાં કસટમ મધે તંબાકુખાતાંના ઇનસપેકટર નેમાયા અને ત્યાર પછી અત્રેની પોરટ આફીસમાં બે વરસ વેર પારસલો ઉપરની ડયુટી લેવા માટેની કીંમત આંકવાના કામ ઉપર નેમાયા હતા. ૧૮૯૪ માં જ્યારે નામદાર સરકારે અત્રે આયાત થતા માલ ઉપર ડયુટી નાખી તયારે તેમને કસટમખાતાંમાં જગા મળી હતી અને છેલ્લે એપ્રેઝર નેમાયા હતા જે ઓધો ઇમાનદારીથી બજાવી અમલદારોનો ચાહ મેળવ્યો હતો. આયાત થતી જીણસોના ભાવતાલ બજારમાં જઇ કાઢવાને એવણુ ઘણી મેહેનત લેતા હતા. મરહુમ રીટાયર થયા તયારે પાંચમાં એપ્રેઝર હતા અને ચોથાની જગયા મળે તેટલાં ૧૯૧૧ ની શરૂઆતમાં તબીયત નાદરૂસતને લીધે તેવણે રાજીખુશીથી પેનશન ઉપર નોકરી છોડી હતી. તા૦ ૧૦ મી ફેબરવારી ૧૯૧૧ ને દીને મરહુમને મી૦ ગબે કલેકટરના પ્રમુખપણા હેઠળ એક મેલાવડો કરી તેમના ભાઇબંધ અગ્રેસરોએ ચાંદીનું એક કપ એનાયત કરયું હતું. મરહુમના દીકરા ડા૦ એદલજી અત્રે કાન અને ગળાના ખાસ તબીબ દાખલ ધંધો કરે છે.

શેઠ ફરામજી બમનજી કામા રોજ ૧૮ મો માહા ૧૨ મા ને દીને લંડનમાં મરણ પામ્યા હતા. મરહુમે અતરે કેળવણી લઇ તા૦ ૨૮ મી મે ૧૮૫૬ ને દીને અતરેથી ઇંગલાંડ ખાતે વધુ અભીયાસ કરવા ગયા હતા. એવણે ૧૮૫૭ માં લંડન યુનીવરસીટી કોલેજના ફરેંચ ભાશામાં ઇનામો મેલવ્યા હતા. એ પછી મરહુમ પોતાના પીતાની પેહડીમાં જોડાયા હતા તથા ૧૮૬૧ માં હાંગકાંગમાંની પેહેડીમાંબી જોડાયા હતા. મરહુમે ઇંગલાંડમાં લાંબો વખત કાઢયો હતો. ૧૮૭૮ માં એવણુ ઇંગલાંડના ધરમ ફંડના તરસટી હતા. મરહુમે જુદા જુદા ફંડોમાં સારી રકમો ભરી હતી. એવણુ છેલ્લાં કેટલાંક વરસ થયાં વેલાતમાં રીટાયરડ જીંદગી ગુજારતા હતા.

દમણુના આબકારી ખાતાંમાં લગભગ ૨૮ વરસ વેર ચાલુ નોકરી કરયા જતા પારસી જમાદાર શેઠ જમશેદજી દાદાભાઇ કોલાહ રોજ ૨૮ મો માહા ૧૧ માં ને દીવસે દમણુમાં મરણુ પામયા હતા. અબકારી ખાતું સને ૧૮૯૭ ના વસુલાતને લગતા ખાસ ધારાની રૂએ ફીસકલ ગારડમાં બદલાઇ ગયલું હોવાથી મરનારને એ પલટણુમાં પેહેલા કોરપોરલની લશકરી પદવી આપવામાં આવી હતી. જેથી અવલમંજલ પુગાડવાને લગતા ક્રીયામાં ફીસકલ ગારડના ફોજને લગતા સઘળા સીપાહોએ ભાગ લઈ મરનારને સેવટનું માન આપ્યું હતું.

ભરૂચ ખાતે પ્રગટ થતાં "ભરૂચ સમાચાર" નયુસપેપરના માલેક અને અધીપતી શેઠ અરદેશર દીનશાહ ગાંધી ૫૭ વરસની ઉંમરે રોજ ૧૧ મો ખોરશેદ માહા ૧૦ મો દેએ યાને જમશેદી નવરોજને દીને બપોરના રસતે ચાલતાં એકાએક નીપજેલાં મરણુની ખબર લેતાં દલગીરી ઉપજે છે. મરનાર પોતાના વડા દીકરા મી૦ જહાંગીર સાથે કામકાજ સારૂ લલ્લુભાઇના ચકલામાં જતા હતા. મારગમાં કનસારવાડ આગળ એકાએક પડી જવાથી પોતાનો પ્રાણુ તે કીરતારને સવાધીન કીધો હતો. આ માઠા બનાવની ખબર ખલાસવાડના પારસીઓને પડવાથી ઘણુા પારસી જવાનો દોડી આવી મરનારની લાશને મરહુમ શેઠ રૂસતમજી નાનાભાઇ જંબુસરવાળાની નઈયતે બાંધવામાં આવેલા જમણુ વારના મોટા હોલમાં લઇ જવામાં આવયા હતા. જમશેદી નવરોઝનું જશન અને મેળાવડો હોવાથી મરનારના ઘરની બાનુઓ તેમાં ભાગ લેવા જતાં હતાં તેઓને આ બનાવની અચાનક ખબર પડવાથી ત્યાં આવી પુગા હતા તે વખતનો દેખાવ છાતી ફાડી નાખનારો હતો. મરનારે છાપાખાનામાના ધંધામાં ચાર દાયકા ઉપર જીપલાવયું હતું તે વખતે છાપાખાનાનો હુનર ભરૂચમાં બહુ જુજ હતો. મરનારે ખંતીલાપણું અને ચીવટાઇથી વળગી રહી "ભરૂચ સમાચાર પત્ર" ખીલવયું હતું.

ભરૂચ શેહેરમાં અનેક પત્રોએ જનમ લીધો છે અને અનેક કબરવાસ થયાં છે તેમ માલેકીપણામાં ફેરફાર થયો છે પણ આ ભરૂચ સમાચારે લીલી સુકી ભરેલાં ૩૪ વરસ પસાર કીધાં છે જે અરસામાં અનેક વીઘનો પસાર થયાં છે. મરનાર એક હીંમતવાન લેખક તેમજ જબાનદરાજ હતા અને એ બંને સાધનોથી મરનારે સંખયાબંધ મીત્રો ઉતપન કીધા હતા. મુંબઇ ઇલાકાના નામદાર ગવરનર સર જયોર્જ ક્લારક ગયે સાલ ભરૂચ આવયા તયારે ભરૂચ શેહેરના એક જુના છાપખાનાના એડીટર તરીકે મી૦ અરદેશર ગાંધીને બોલાવી મુલાકાતનું માન આપી ભરૂચ શેહેરની હાજતો વીશે પુછપરછ કીધી હતી. ભરૂચનાં બીજા જાહેર કામોમાં ઘણો આગેવાની ભાગ હંમેશ લેતા હતા. મરનારનો સ્વભાવ ખાલેસ અને દોસતીને લાયક હતો.

બેગમ આવાંબાઇ ધનજીભાઇ કામાદોર તે રાવલપીંડીવાલા મરહુમ નવાબ ખા૦ બા૦ ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાડોર સી. આઇ. ઇ. ના વીધવા રોજ ૧૦ મે માહા ૪થાને દીને રાવલપીંડી ખાતે મરણ પામ્યાં હતાં. મરહુમ બાનુ પોતાનાં માયાલુપણાંથી ત્યાંનાં લોકોમાં ઘણાં વીખ્યાત થયાં હતાં તેથી તેમની પાયદશત વખતે જેમ પારસીઓ તેમ બીજી ગ્નાતવાલાઓ હાજર રહેલા હતા.

નવસારીના એરવદ પેસ્તનજી એદલજી કેરસાસ્પજી આંટીઆ તે મુંબઇ અને નવસારીના જાણીતા માસ્તર એરવદ એદલજીના એકપુરા પુત્ર માત્ર ૩૦) વરસની જવાંન વયે રોજ ૨૦ મો માહા ૧૧ માને દીને નવસારી મધે ગુજરવાથી એમના બુજરૌગ પીતા તરફ લોકોની ઘણી દીલસોજી ઉશકેરાઇ હતી. મરહુમનાં માનમાં કેટલીક સ્કુલો બંધ રહી હતી.

કરાંચીના આગલા જાણીતા વેપારી મરહુમ શેઠ એચ. જે. રૂસતમજીના વડા બેટા શેઠ રૂસ્તમજી ૪૬ વરસની જવાન ઉંમરે રોજ ૨૧ મો માહા ૧૨ માને દીને કાલેરાના બુરા રોગના ભોગ થઈ પડવાથી ગુજરી ગયા છે એમ જણાવતાં દલગીરી ઉપજે છે. સને ૧૮૮૧ માં મરહુમ મેટ્રીક થયા હતા. તેવો કરાંચીના ડેલીગેટ નેમાયલા હતા અને પોતાનો બાપીકો ધંધો ચલાવતા હતા. ત્યાંની પારસી વીરબાઇજી સ્કુલના એક અધીકારી હતા. તેનાં ફંડમાં પોતાનાં પહેલાં મરહુમ ધણીઆણી ખરશેદબાઇનાં પુણને માટે એક રકમ આપી હતી. તેમનાં બીજાં ધણીઆણી મરહુમ શેઠ ખરશેદજી કાવશજી મેહતા તે કયશરે હીંદવાલા શેઠ ફરાંમજીનાં ભાઇનાં બેટી થાયછ જેને પેટે આંઠ બચ્ચાં જનમેલા છે. એવો પોરટ ટરસ્ટના ત્રસ્તી પણ હતા. એવણનાં માનમાં કેટલાંક ખાતાં બંધ રહેયાં હતાં.

જામનગરનાં સટેપપ્રેસના મેનેજર શેઠ પીરોજશા ટેમુલજી મીરજાં રોજ ૨૭ મો માહા ૧૨ મા ને દીને એક જરથોસતીને ત્યાં શાંજના મલવા ગીએલા બેઠા બેઠા અચબુચ ગુજરી ગયા હતા. એવો ત્યાંની દરેમેહરના એક ટરશટી હતા. તેવો વાટર વરકશના સુપરીનટેનડેનટ અને બજાર માસ્તર પણ હતા. તેવોનાં અચબુચ મરણથી ઘણી દલગીરી ફેલાઈ હતી.

શેઠ હોરમસજી જમશેદજી મીસતરી લબકે હોમી ડીયર ૬૮) વરસની ઉમરે રોજ ૨૯ મો માહા ૧૨ મા ને દીને ગુજરયા હતા. એવો વેલાતની વાલતરનતર કુંપનીના મેનેજર તરીકે ચાલીશ વરશ વેર હતા અને ઘણુા વીસ્વાસથી નામ મેલવી રૂ. ૨૫૦ નું પેનશનબી ભોગવવા પામયા હતા. પેહડીને નામે સહી શાખ કરવાનો અખતીઆર હતો. જ્યારે રીટાયરડ થયા તારે કંપનીએ એવણની શેવાની પીછાંણ તરીકે એમના તરણ બેટાઓને તેમની જગોપર રાખેઆ હતા. એવણ પારસી બોર્ટીંગ કલબના મેમબર હતા તેથી એ કલબવાલાઓએ તરતજ રૂ. ૧૦૦૦) એવણની યાદગારીમાં સર જમશેદજી સ્કુલના ભોજન ફંડમાં બ્યાજ વાપડવા આપ્યા છે.

આ વરસનાં મરણનાં બાબમાં એક બે બનાવો વીચીત્ર બની ગયા છે. ધી જ. ન. પીટીટ આરફનેજમાં ફક્ત દીવસે શીખવા આવનારા ત્રણ વીદયારથી નામે કેકોબાદ ધનજીભાઇ દીવેચા, કેકોબાદ જીવનજી બીલીમોરયા અને શાવકશા દીનશાજી સબાવાલા ને એક ચોથો છોકરો નામે બેરાંમજી ખરશેદજી અમરોલીયા તા૦ ૨૯ મી જુન ૧૯૧૨ ને દીને પોતાની સાથે વેશાવેની ખાડીમાં તરવા લઇ ગયો હતો. માહા ભાયગે ત્રણુડે છોકરા ડુબી મરણ પામ્યા હતા. તેની ખબર પેલા સાથવાલા ચોથા છોકરાએ બે દીવસો વેર લાગતાવલગતાઓને

આપી નહી પણ ઘણી સમજાવતે પાછળથી માંન્યું તારે જણાયું કે તે બધા ડુબી ગયા છે. ઘણી મેહનતે લાશો શોધી કાઢીને છેક ત્રીજે દીને મુંબઇના દોખમે ઠેકાંણે પાડવામાં આવી હતી.

બીજો એક નોંધવા જોગ માંઠો બનાવ એ બન્યો છે કે કેખશરૂ ફરાંમજી કાવસજી અપુ નામનો ૮) વરસનો એક પારસી છોકરો પોતાને ગરાંટરોડને મકાનેથી નીકલેલો છેક પરેલના સરકારી મેહલના તલાવપર જઇ તા૦ ૨૮ મી જુલાઇને દીને ડુબી મરણ પામ્યો હતો. તેનાં માતપીતાએ પોલીસને ખબર તો આપેલી પણ તલાવની લાશ સત્તાવાલાઓને હાથ લાગતાં છોકરાએ પેહેલા જબા વીગેરેના લેબાશથી માલમ નહી પડયું કે છોકરો કેઇ જાતનો છે. તેથી તેવોએ તો અજાણમાં કાયદા પરમાણે લાશ બાલી નાખવા પછી પાછળથી માલમ પડયું કે તે તો પેલા ખોવાયલા પારસી છોકરાની લાશ હતી.

એક વરશીઆના મરણને લગતી જાણવાજોગ વીગત—જરથોસ્તીઓનાં આતશ બેરાંમોમાં એકેકો વરશીઓ અથવા પવીત્ર ગોધો હરહમેશ રાખવામાં આવે છે. આ જાનવરનું મરણ નીપજતાં કેટલીક બારીકી અને બીજી કારીઆઓની સંભાળ લેવી પડે છે. તે માત્ર પારસી વાંચનારાઓની વાકેફી માટે જાણવાજોગ લાગવાથી નીચે મુજબ તેનું વર્ણ છે:—

નવસારીનો એક ખબરપત્રી તા૦ ૨૯ મી આગસટે લખી જણાવે છે કે:— "વરસીઆજી"નું મરણ—અત્રેની વડી દરેમહેરને તાબેના બગરસાથ મોબેદોનો વપરાતો "વરસીઓ" (પવીત્ર ગોધો) જેને માન અરથે "વરસીઆજી"નાં નામથી સાધારણ રીતે બોલાવવામાં આવે છે, તે આજ રોજ સવારના કલાક નવને અમલે બેહેસ્તનશીન થયા છે. એમનાં મરણની ખબર પડતાંજ વડી દરેમેહેરમાં યજસને વીગેરે કરવા બેઠેલા મોબેદોને તે ચાલતી ક્રીયા અધુરી મુકીને ફરજયાત ઉઠી જવું પડયું હતું, કારણકે એવું ધરમનું ફરમાન જણાવવામાં આવે છે. એ તો ભલું છે કે મોસમ નથી નહી તો બરસનુમમાં બેઠેલા મોબેદો હોય તેમને પણ અધુરે ઉઠી જવું પડે, એટલુંજ નહી, પણ જો કોઇ નાવરીઓ ચાર દીવસની નાવરની ક્રીયામાં હોય, તે દરમયાન જો "વરસીઆ"નું મરણ નીપજે તો તે નાવર સદાનો રદ થઇ પડે, જેને "નાબુદ" થયલો ગણે! હાલતુરત અત્રે બીજો નવો વરસીઓ તઇયાર થાય યાને તેને લગતી દીવસો સુધીની ક્રીયા થાય ત્યાં સુધી એ વડી દરેમહેરમાંજ નહી, પણ જે જે અગીઆરીઓમાં મરનાર વરસીઆનો "વરસ" (બાલ) વપરાતો હશે ત્યાં સઘળે ઠેકાણે યજશને વંદીદાદ વીગેરેનું કામ થતું અટકશે; એટલા વખતમાં જો કોઇ ગુજરી જાય તો તેની ચાર દીવસની ક્રીયા કોઇ બહારની અગીઆરી, જયાં બીજા વરસીઆનો "વરસ" વપરાતો હશે ત્યાં કરાવવામાં આવે. આજે આ વરસીઆજીનાં મરણની ખબર બહાર લાગતેવળગતે ગામ તાર મારફતે કરવામાં આવી છે. બીજા સાધારણ ગાયઢોરને દાટવામાં આવે છે, તેમ વરસીઆજીને દફનાવવામાં આવતા નથી, પણ તેનાં મરણ બાદ તેને અવસ્તાનાં ભણતર સાથે સદરો-કુસ્તી પહેરાવવામાં આવે છે, અને કોઇ જુદદીનને અડકવા દેવામાં આવતો નથી. તેથી જયાં તે ગુજર પામયા હોય ત્યાંથી "અષેમ"ના ભણતર સાથે પારસીઓ ગાડાંમાં મુકી ઠરાવેલી જગાએ દાટવા લઇ જાય છે, જેની પાછળ પાંચ પંદર મોબેદો પણ જાય છે, અને ઉંડો ખાડો ખોદી ઘણી માવજત સાથે તેને દાટવામાં આવે છે. તેજ રીતની ક્રીયા આજે બહેસ્તનશીન થયલાં "વરસીઆજી"ના કરવામાં આવી હતી. કેટલાક ધરમી નજરથી જોનારાં જરથોસ્તીઓ તો આ વરસીઆજીના રૂવાનને નમીને સેજદો કરતાં પણ જણાયાં હતાં. 'ભાગયશાળી જાનવર' આવતી કાલથી કહે છે કે નવો વરસીઓ બનાવવાની "ગેવરો લેવા" વીગેરેની ક્રીયા ચાલશે, અને આગળથી તઇયાર પાળી રાખેલો તમામ શરીરે કરમી બાલવાળો ગોધો જેના (શરીર ઉપર કોઇબી ઠેકાણે એક પણ કાળો યા બીજા રંગનો બાલ હોવો ન જોઇએ) તેને મરનાર વરસીઆનો પાળક યાને વારસ ઠેરવી આપવામાં આવશે, તેને લગતી સંપુર્ણ ક્રીયા થયા પછીજ એ વડી દરેમહેરમાં યોજદાથરેગીરીના મુખય ક્રીયા કામો થવાનાં ચાલુ થશે.

ચોરોને હંફાવવાનો ઉપાય.

આપણા જાણીતા શહેરી ઓનરેબલ શેઠ લલ્લુભાઈ શામળદાસની કોટની ઓફીસમાં થોડા વખત ઉપર દીવાળીની રજાનો લાભ લઇ ચોરોએ દરોરો પાડયો હતો.

શેઠની ઓફીસમાં બે તીજોરી હતી જે માંહેલી એક ગોદરેજની હતી.

ગોદરેજની તીજોરી તોડવાની ચોરોની મહેનત ફોકટ ગઇ.

પણ બીજી તીજોરી તુટી અને ચોરોને રૂ. ૩૫૦૦ મળાયા. શેઠે ગોદરેજને કહયું કે તમારી તીજોરી ઉપર ચોરોએ ઘણી મહેનત કરેલી લાગે છે છતાં જો તેઓને હજુર વધુ વખત મળતે તો તુટતે કે નહી તે સમજી શકાતું નથી. ગોદરેજે સમજ પાડી પણ શેઠને હીમત આવી નહી. આ ઉપરથી ગોદરેજે કહયું કે કારખાને આવો તો કામની સમજ પાડું. શેઠે જવાબ આપયો કે, કામમ હું કાંઇ સમજી શકું નહી અને તમે બોલો અને મારે ફકત ડોકી ધુણાવવી એટલુંજ થાય. વાત કરતાં શેઠને એક વીચાર સુજયો અને ગોદરેજને પુછયું કે તીજોરી તોડવાનો ધંધો કરનારને બોલાવી તમારી તીજોરી તોડવા આપું તો કેમ. ગોદરેજે ખુશી બતાવી, દીવસ મુકરર થયો અને ઠેરવેલે વખતે શેઠ, તેઓના કારભારી અને ગોદરેજની હાજરીમાં ત્રણ હથીઆરબંધ માણસોએ તીજોરી તોડવાનું શરૂ કરયું. હથોડાના ધડાકા એટલા મોટા થતા હતા કે ઘરની ઘણે દુરથી સાંભળી શકાય. લગભગ ત્રણ કલાકની મહેનતનું પરીણામ એ આવ્યું કે તીજોરી તોડવા માટે વાપરેલી છીણીઓ તુટી તેનો નહાનો જેવો ઢગલો થયો, પણ તીજોરીએ જરાએ મચક આપી હતી નહી. શેઠે જોયું કે, ચોરી કરતી વખતે કાંઇ મોટા ધડાકા કરી શકાય નહી તેમ ત્રણ ત્રણ જણ કાંઇ સાથે ચોરી કરવા જાય નહી. શેઠના મનની સમાધાની થઈ અને બીજે દીવસે મીત્રોસહીત ગોદરેજને કારખાને પધારી બીજી ચાર તીજોરી બનાવવાનો ઓરડર ગોદરેજને આપ્યો.

ગોદરેજની તીજોરીઓ

સંપુરણ ફાયરપરૂફ હોય છે છતા કીંમતમાં બીજાઓથી સસ્તી હોય છે

કારણ રૂ. ૮૦,૦૦૦ નાં સાંચાકામની મદદથી બને છે.

કારખાનું—ગેસ કંપની પાસે, પરેલ, મુંબઈ.

દુકાન—શેખમેમન સ્ટ્રીટ, મુળજી જેઠા મારકીટની સામે, મુંબઈ.

માહ ૧ લો ફરવરદીન શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી

પારશીઓના તીશ રોજ—તેના નામ શાથે	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોસ્તીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહ ૨ જો અરદીબેહશત શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૨ મી સપટેમબરથી ૧૧ મી અકટોબર ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૮ ના ભાદરવા સુદ ૧ ને વાર ગરેઉથી તે આશો સુદ ૧ ને વાર શુકર સુધી.
૧—અહુરમજ્દ	ગુરૂ.	૧૨	૧	શેહેનશાહી "નોરોજ" (પપેતી.) જરથોસ્તીઓનું યજદજરદી [સને ૧૨૮૨ નું નવું વરસ. **ભાદરવા માસ**—ચાંદરાત.
૨—બેહમન ...	શુકર	૧૩	૩	
૩—અરદીબેસ્ત	શની	૧૪	૪	હમકારો. શે૦ રપીથવન ઉજવવાનો દીવસ—કદમા અરદીબેસ્ત [અમસાસફંદનું જશન. ગણેસ ચોથ.
૪—શેહરેવર...	રવી.	૧૫	૫	રૂશી પાચમ. [હીંદુઓનો ગવરી લાવવ નો દીવસ.
૫—સ્પંદારમદ	સોમ	૧૬	૬	શેઠ નવરોજી ફરદુનજી શી. આઇ. ઇ. ગુજર્યા. ૧૨૫૫.
૬—ખુરદાદ ...	ભોમ	૧૭	૭	શેનશાહીઓનો ખોરદાદશાલ,(ખાશ લોકોનો નોરોજ,)પેગંબર જરથોસ્તનો જન્મ દીવસ. ગવરી પુજન.
૭—અમરદાદ.	બુધ.	૧૮	૮	શેહન૦ અમરદાદસાલ (વળાવો)
૮—દેપાદર....	ગુરૂ.	૧૯	૯	[ગવરી વીસરજન કરવાનો દીવસ.
૯—આદર.....	શુકર	૨૦	૧૦	હમકારો.
૧૦—આવાં.....	શની	૨૧	૧૦	
૧૧—ખુરશીદ....	રવી.	૨૨	૧૧	કદમીઓનાં 'મેદીઓજરેમ' ધંમબાર.
૧૨—મોહોર.....	સોમ	૨૩	૧૨	૧૮૭૫ માં અમદાવાદમાં મોટી રેલ આવી. ઇસ્ટ ઇંડીયા [કંપની સ્થાપી, ૧૬૦૦.
૧૩—તીર	ભોમ	૨૪	૧૩	
૧૪—ગોશ	બુધ.	૨૫	૧૪	હીંદુ અનંદ ચતુરદસી.
૧૫—દેપમેહર ...	ગુરૂ.	૨૬	૧૫	હીંદુ શ્રાધપક્ષ સરૂ થયાં.
૧૬—મેહર	શુકર	૨૭	૧	
૧૭—સરોસ.....	શની	૨૮	૨	હમકારો.
૧૮—રશને......	રવી.	૨૯	૩	
૧૯—ફરવરદીન..	સોમ	૩૦	૪	શેહેનશાહી ફરવરદીઆંનનું જશન. પુણામાં શેઠ હો૦ શો૦ તાડીવાલાની ધરમશાલાને વરશ ૪૪ મું. મુંબઇમાંનાં મોદી હીરજી વાંછાગાંધીનાં દુખમાંને ૨૪૪ મું, માં૦ ન૦ શેઠનાવાલાંને ૧૫૮ મું, ગંદેવીમાંનાં અનજુમનનાં દખમાંને ૧૮૯ મું. નવશારીની મલેશેરની અનજુમનની દરેમેહરને ૧૧૬ મું. મુંબઇની શેઠ જ૦ દા૦ શોડાવાટરવાલાની અસલ દાદગાંની દરેમેહરમાં આદરીઆંન પરઠેઆં ય૦ સને ૧૨૫૪.
૨૦—બેહરાંમ....	ભોમ	૧	૫	**અકટોબર માસ.** હમકારો. એડનવાલી શેઠ કા૦ દી૦ની દરે મેહરને વરસ ૩૦ મું. સુરતવાલા ખાનશાહેબ બેજનજી પાલનજી કોટવાલ ગુજરયા,યઝદેજરદી ૧૨૨૦. લંડનની યુનીવરસીટી ઉઘડી ૧૮૨૮.
૨૧—રાંમ.......	બુધ	૨	૬	
૨૨—ગુવાદ......	ગુરૂ.	૩	૭	
૨૩—દેપદીન....	શુકર	૪	૮	
૨૪—દીન......	શની	૫	૯	હીંદુ અવીધવા નવમ.
૨૫—અરશેસવંગ	રવી.	૬	૧૧	કદમી આજુર માસ. નવું વર્ષ શને ૧૩૨૨ નું.
૨૬—આસતાદ..	સોમ	૭	૧૨	
૨૭—આસમાંન..	ભોમ	૮	૧૩	
૨૮—જમીઆદ.	બુધ	૯	૧૪	
૨૯—મારેસફંદ..	ગુરૂ..	૧૦	૩૦	હીંદુ સરવ પીત્રી અમાસ.
૩૦—અનેરાં ...	સુકર	૧૧	૧	**આશો માસ**—નોરતાં બેઠાં. પ્રી૦ આફ વેલ્સ હીંદુસ્થાન [આવવા ઇંગલંડથી નીકલ્યો, ૧૮૭૫.

માહા ૨ જો અરદીબેહસ્ત શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી

પારશીઓના તારીખ રોજ–તેના વાર. નામ સાથે.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૩ જો ખુરદાદ શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૨મી અકટોબરથી તા૦ ૧૦મી નવેમબર ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૮ ના આશો સુદ ૨ ને વાર શનેઉથી તે સંવત ૧૯૬૯ ના કારતક સુદ ૧ ને વાર રવેઉ સુધી.
૧–અહુરમજદ શની	૧૨	૨	ચાંદરાંત. માહા ૩ જો ખુરદાદ કદમી. બરનો જ. ૧૫૪૨
૨–બેહમન . . રવી.	૧૩	૩	દીલીના શેહનશાહ અકબરનું મરણ, ૧૬૦૫. દીલીના પા. અક
૩–અરદીબેશત સોમ	૧૪	૪	ધી જમશેદજી ન૦ પીટીટ આરપનેજ ઉઘડી ૫૦ ૧૨૫૮. શતી અંનજુમનના આતશબેહેરાંમને વરશ ૧૬ મું. શેહેનશાહી અરદીબેસતનું જશન. મુંબઇનાં જરથો- પુણાની ક૦ શેહેનશાહી દરેમેહરને ૨૦મું વરશ બેઠું. હંમકારો.
૪–શેહરેવર... ભોમ	૧૫	૫	
૫–સપંદારમદ બુધ.	૧૬	૬	
૬–ખુરદાદ.... ગુરૂ.	૧૭	૭	ક૦ પારસીઓનું ખોરદાદ અમસાસપંદનું જશન.
૭–અમરદાદ.. શુકર	૧૮	૮	હીંદુ બલીદાંનનો દીવસ. મહાલક્ષમીની હોમની જાત્રા.
૮–દેપાદર..... શની	૧૯	૯	
૯–આદર..... રવી	૨૦	૧૦	હમકારો. વીજયા દશમી અથવા દશેરા. [૧૨૫૪.
૧૦–આવાં..... શોમ	૨૧	૧૧	પુણેવાલા દસ્તુરજીસાહેબ ખાં૦બા૦સરદાર નો૦જા૦ગુજર્યા ૫૦
૧૧–ખુરશીદ.. ભોમ	૨૨	૧૨	ગેવાલીઆ તલાવપર શ્રી લક્ષમીનારાયણના દેહરાની જાતરા.
૧૨–મોહાર..... બુધ.	૨૩	૧૩	[શે૦ 'મેદીઓજરેમ' ધંબાર. શેઠ ૫૦ ન૦ પટેલના મજગાંમ
૧૩–તીર.. ... ગુરૂ.	૨૪	૧૪	ડા૦ કેખશરૂ ન૦ બહાદુરજીનો જન્મ, ૫૦ [નાં આદ્રાનને ૬૮.
૧૪–ગોશ ...... શુકર	૨૫	૧૪	કોજાગરી પુ૦ નાનાકોલાબાનો ઓ [૧૨૩૦
૧૫–દેપમેહર ... શની	૨૬	૧૫	[હોલકરનું મરણ ઈ૦સ૦ ૧૮૧૧.
૧૬–મેહેર ..... રવી.	૨૭	૧	જાહાંગીર પાદશાહનું મરણ ઈ૦ સ૦ ૧૬૨૭. જસવંતરાવ ના શુરતનાં રૂશતમપુરાનાં આદરાંનને ૫૯ મું. ૯૧મું. શા૦શે૦કપ વાલાના આદરાંનને ૫૫મું. સર જ૦ જી૦ જીના આ૦ ને ૮૩મું. મુંબઇમાંના મ૦ બ૦ શેઠના આદરાંનને ૧૪૮ મું. શુરતના શેહેનશાહી આ૦ને૯૦મું. મું૦ના વાડીઆ- તથા આદરાંનોની સાલગરેહ, તેમાં નવસારીના આતશબેહેરાંમને
૧૭–શરોશ..... શોમ	૨૮	૨	હમકારો. શેહેનશાહી જરથોસ્તીઓના ૩ આતશબેહેરાંમો
૧૮–રશને ...... ભોમ	૨૯	૪	મુલાંવાલી નાગપોરની દરેમેહરને ૧૭ મું વરશ બેઠું.
૧૯–ફરવરદીન બુધ	૩૦	૫	માંનાં આદરાંનને ૧૦૮ મું. બાઇ હીરાંબાઇ ન૦ માણેકજી
૨૦–બેહરાંમ ... ગુરૂ.	૩૧	૬	હમકારો. હોરમસજી બમનજી વાડયાજીના ચરનીવાડી [ણીની સરકારે હીંદુસ્થાન પોતાને સ્વાધીન લીધું ૧૮૫૮
૨૧–રાંમ ... ... શુકર	૧	૭	**નવેમ્બર માશ.** ઇસ્ટ ઈંડીયા કુંપન શેહેથી નામદાર માહારાં
૨૨–ગુવાદ ..... શની	૨	૮	કલકતાની કાંઉનશીલના મેમ્બર નેમાયા, ૧૮૮૮.
૨૩–દેપદીન.... રવી.	૩	૯	૪૩ મુ. આનરેબલ સર દીન૦ માણે૦ પીટીટ
૨૪–દીન ...... સોમ	૪	૧૦	આકોલા મધે ખા. બા. દસ્તુરજી નોશરવાનજીની દરેમેહેરને
૨૫–અરશેસ્વંગ. ભોમ	૫	૧૧	વેપારીઓના ચોપડા લાવવાનુ મુહુરત.
૨૬–આસતાદ.. બુધ	૬	૧૨	ધનતેરશ. શેઠ ખ૦ માં૦ સરાફના કોટમાનાં આદ્રાંનને ૯૭,
૨૭–આશમાન... ગુરૂ..	૭	૧૩	વેલાતમાં પેહેલ વેહેલું ન્યુસ લંડન ગેઝેટ નીકલ્યું, ૧૬૬૫. હીંદુસ્થાનની મુસાફરી માટે મુંબઇ આયો ૧૮૭૫. વરસ બેઠું. પ્રી૦ઓફ વે૦ તે મરહુમ નામદાર શેનશાહ એડવરડ દા૦ આમરીયાની દરેમેહેર પેહલોં દાદગાંની સથાપવાને ૩૯ મું
૨૮–જમીઆદ. શુકર	**૮**	**૧૪**	કાલીચોદસ. વહીપુજાનો દીવસ. દીવાલી. મરીનલાઇનની શેઠ જ૦
૨૯–મારેસંપંદ.. શની	**૯**	**૩૦**	**શેનશાહ એડવરડ ૭ માનો જન્મ, ૧૮૪૧.**
૩૦–અનેરાં...... રવી..	**૧૦**	**૨**	**હીંદુ સવંત ૧૯૬૯નું નવું વરસ–કાર્તિક માસ–ચાંદરાત–ભાઇબીજ.**

માહા ૩ જો ખુરદાદ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીશે રોજ—તેના નામ સાથે.	વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તારીખ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૪ થો તેશતર તીર શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઇં૰ તા૰ ૧૧મી નવેમબરથી તે તા૰ ૧૦મી ડીશેમબર ૧૯૧૨ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૯ના કારતક સુદ ૨ ને વાર શોમથી તે માગસર સુદ ૨ ને વાર ભોમ સુધી.
૧—અહુરમજદ	શોમ	૧૧	૨	માહા ૪થો કદમી. શુરતના કાંકરાખાડી આગલના દુખમાને ૧૧૦મુ.
૨—બેહમન....	ભોમ	૧૨	૩	
૩—અરદીબેહેસ્ત	બુધ.	૧૩	૪	હમકારો. શુરતમાંના પેશતનજી કાલાભાઇ વકીલના કદમી
૪—શેહરેવર....	ગુરૂ.	૧૪	૫	આતશબેરાંમને ૯૦ વરશ મું બેઠું, પુણામાંના
				સર જમશેદજી જીજીભાઇનાં આદરાંનને ૬૯ મું.
૫—સપંદારમદ.	શુકર	૧૫	૬	રાસત ગોફતાર પત્ર ૧૮૫૧ માં નીકલ્યું.
				[પીટીટ ગુજર્યા ય૰ ૧૨૬૧.
૬—ખુરદાદ....	શની	૧૬	૭	શે૰ ખુરદાદ અમશાસપંદનું જશન. શેઠ નશરવાનજી માણેકજી
૭—અમરદાદ..	રવી.	૧૭	૮	શેઠ બેરામજી ન. સોરાબજીએ નવસારીના આતશબેરાંમમાં
				[રૂ. દશ હજારનું રૂપાનું અફરગાનું ભેટ આપ્યું ઇ.સ. ૧૮૬૮.
૮—દેપાદર....	શોમ	૧૮	૯	શેઠ ખરશેદજી કાવશજી બનાજી ગુજર્યા, ય૰ સને ૧૨૧૬.
૯—આદર.....	ભોમ	૧૯	૧૦	હમકારો.
૧૦—આવાં......	બુધ	૨૦	૧૧	પંઢરપુરમાં વીઠોબાની જાત્રા.
૧૧—ખુરશીદ ...	ગુરૂ.	૨૧	૧૨	કદમી તીર મહીનાંના 'મેદીઓશહમ' ઘંબાર. તુલશી વીવાહ.
૧૨—મોહર......	શુકર	૨૨	૧૩	[પાંડે શેનીટેરીયમને) ૪૮ મું. મોટા કોલાબાનો ઓરસ.
૧૩—તીર.......	શની	૨૩	૧૪	કદમી તીરીઆંનનું જશન. નાખલે કોલાબેના મેહેરવાનબાગને
૧૪—ગોશ......	રવી.	૨૪	૧૫	કનકેશ્વર તથા વાલકેશ્વરની જાત્રા.
૧૫—દેપમેહર...	શોમ	૨૫	૧	
૧૬—મેહેર......	ભોમ	૨૬	૨	મુંબઇથી વલસાડ શુધી વડોદરા રેલવે ચાલુ થઇ. ૧૮૬૪.
				[વ. ૬૮. સંકટ ચોથ. કોટમાં જેરણછોડનો રથ ફરવા નીકલશે.
૧૭—સરોશ.....	બુધ.	૨૭	૩	હમકારો—શા. બે. બનાજીના મુંબઇમાંનાં કદમી આતશબેરાંમને
૧૮—રશને......	ગુરૂ.	૨૮	૪	[દોખમાંને ૮૦. / નમ, ૧૮૪૪.
૧૯—ફરવરદીન.	શુકર	૨૯	૫	ભરૂચમાંના અંનજુમનનાં / બાનું એલેકજાનડરાનો જ-
૨૦—બેહરાંમ...	શની	૩૦	૬	હમકારો. / ઉઘડયું ૧૮૮૩. શેનશાહ
૨૧—રાંમ.......	રવી.	૧	૭	**ડીસેમબર માસ.** કલકતાનું ઇનટરનેશનલ એકઝીબીશન
૨૨—ગુવાદ	શોમ	૨	૯	નામદાર શહેનશાહ જ્યોર્જ પાંચમાની મુંબઇમાં પધરામણી. ૧૯૧૧.
૨૩—દેપદીન ...	ભોમ	૩	૧૦	હીંદુસ્થાનમાં સતીની ચાલ બ્રીટીશોએ નાબુદ કીધી, ૧૮૨૯.
૨૪—દીન	બુધ.	૪	૧૧	બેલગામની શેઠ પેશતનજી ખરશેદજી બાઇસની દરેહમેહરને, ૨૧.
૨૫—અરશેસવંગ	ગુરૂ..	૫	૧૨	મુંબઇમાં ભુલેશવરની, વીરમલમાં શંકરાચારયની તથા વ-
૨૬—આશતાદ..	શુકર	૬	૧૩	શઇમાં આનંદાની, અલીબાગમાં શ્રીરામનાથની જાત્રા.
૨૭—આશમાન..	શની.	૭	૧૪	શેઠ માણેકજી ખરશેદજી મુંબઇમાં પેહેલવેહલા (દેશી) શેરીફ
				થયા ૧૮૫૬. ૧૮૫૮માં દીલીના પાદશા-
૨૮—જમીઆદ.	રવી.	૮	૩૦	નવીવાડીની જાત્રા. / હને કુટુંબ શાથ રંગુનમાં કેદ કીધો.
૨૯—મારેશપંદ..	શોમ	૯	૧	**માગશર માસ.** ૧૮૫૬ માં બુશાએરપર ઘેરો નાંખેઓ.
૩૦—અનેરાં.....	ભોમ.	૧૦	૨	ચાંદરાત. [૧૮૨૫ માં વેપારને મોટો ધભરાત થયો.

માહા ૪ થો તીર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્દેજરદી.

પારશીઓના તીશ રોજ—તેના નામ શાથે.	વાર.	અંગ્રેજી તારીખ.	હીંદુ તીથ.	કદમાં જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૫ મો અમરદાદ સને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઈ.તા૦ ૧૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૨થી તા૦ ૯મી જાનેવારી ૧૯૧૩. હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૯ ના માગશર સુદ ૩ ને વાર બુધથી તે પોષ સુદ ૨ ને વાર ગરેઉ સુધી.
૧—અહુરમજદ	બુધ.	૧૧	૩	માહા ૫ મો કદમી. મોહરમ માસ ૧૩૩૧ હીજરી.
૨—બેહમન...	ગુરૂ.	૧૨	૪	૫૦શને ૮૫ માં જરથોશતીઓ ઇરાનથી શનજાનમાં આવી વસ્યા.
				મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બારોનેટને નામદાર શેહેનશાહજાદીએ હીરામાં જડેલો શુનાનો ચાંદ બક્ષયો, ૧૮૪૩. નામદાર શાહનશાહ જોર્જ પાંચમાંએ દીલ્લીમાં પાદશાહી દરબાર ભરી કલકતાને બદલે દીલ્લીને પાયતખ્ત
૩—અરદીબેશત	શુકર	૧૩	૫	હમકારે. [તરીકે જાહેર કરયું, ઈ. સ. ૧૯૧૧.
૪—શેહરેવર...	શની	૧૪	૬	[શા૦ ૫ માં જોર્જએ નાખ્યો, ૧૯૧૧. રવાનગી ઇ. સ. ૧૯૧૧.
૫—સપેંદારમદ	રવી.	૧૫	૬	નવાં બાદશાહી દીલ્લીનો પાયો નામદાર જોર્જની દીલ્લીથી થયલી
૬—ખુરદાદ....	શોમ	૧૬	૭	બદનેગાની દરેમેહરને ૨૧ મું. નામદાર શાહનશાહ પાંચમાં
૭—અમરદાદ..	ભોમ	૧૭	૮	કદમીનું અમરદાદનું જશન. બેલાવમાંના જ૦ બ૦ મોસ-
૮—દેપાદર....	બુધ.	૧૮	૯	તરાનાં આદ્રાંનને ૪૪મું. કલક
૯—આદર.....	ગુરૂ.	૧૯	૧૦	હમકારો. કતલની રાત. તાવાલા શેઠ માંણેકજી રૂસ્તમજી
૧૦—આવાં... ..	શુકર	૨૦	૧૧	તાબુત ઠંડાં કરશે. બનાજી ગુજર્યા—૫૦ ૧૨૬૨.
૧૧—ખુરશીદ...	શની	૨૧	૧૨	શે૦ 'મેદીઓશેમ' ધુંબાર.
૧૨—મોહર.....	રવી.	૨૨	૧૩	નવસારીમાં આ. માણેકજી નવરોજી શેઠના દખમાંને ૧૬૭.
૧૩—તીર... ...	શોમ	૨૩	૧૪	શે૦ તીરઈજદનું જશન. દત્તજયંતી. ગાંમદેવીની તથા
૧૪—ગોસ.....	ભોમ	૨૪	૧૫	[નાનાશંકરશેઠના દેહડાંની જાત્રા.
૧૫—દેપમેહર...	બુધ	૨૫	૧	ઓરંગાબાદનાં વીકાજી અને પે૦મેહરજીનાં દુખ૦ વરશ૭૦મું.
૧૬—મેહર... ...	ગુરૂ.	૨૬	૩	[ક્રીસ્ટમસ કે. નાતાલના તેહવાર.
૧૭—શરોશ	શુકર	૨૭	૪	હમકારો. મુંબઈ બીંડીબજારમાંના મેવાવાલાના આદરાંનને
૧૮—રશને.....	શની.	૨૮	૫	[૬૩મું, સુરત નાનપરામાંના બીશનીના આદ્રાંને ૭૬મું.
૧૯—ફરવરદીન.	રવી.	૨૯	૬	પાંચમાં જોર્જની કલકતામાં પધરામણી, ઈ. સ. ૧૯૧૧. ક્ષમીના આદરાંનને વરસ ૪૯ મું. નામદાર શાહનશાહ
૨૦—બેહરાંમ...	શોમ.	૩૦	૭	હમકારો. બેરાંમજી કાવસજી બાટલીવાલાના મુંબઇના માહાલ
				ડી૭ માના રાજભીષેકનાં સંબંધમાં દીલીમાં દરબાર. નું સ્ટેશન ચાલુ થયું ૧૮૮૨. ૧૯૦૩ નામદાર શે૦ એડવ બને જુદી પ્રેશીડેનશી બનાવી ૧૮૫૯. નવું બોરીબંદર થયો. ઇ.સ.૧૮૮૦માં મુંબઇની પ્રીન્સીસડાક ઉઘડી. પંજા
૨૧—રાંમ......	ભોમ	૩૧	૮	નામદાર રાણીનો કેશરેહીંદનો ખેતાબ દીલીમાં જાહેર
૨૨—ગુવાદ.....	બુધ	૧	૯	ઇંગ્રેજી **નવું વરસ ૧૯૧૩—જાનેવારી.** ૧૮૭૭ માં
૨૩—દેપદીન...	ગુરૂ..	૨	૧૦	શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઇના જનમ ૫૦ સને ૧૧૩૯.
૨૪—દીન......	શુ	૩	૧૧	
૨૫—અરશેસવંગ	શની.	૪	૧૨	કલકતામાં ત્રામવે ચાલું થઇ, ૧૮૮૨.
૨૬—આસતાદ..	રવી.	૫	૧૩	સીવાજીએ સુરત લુટયું—૧૬૬૪. [કાલકાદેવીની જાત્રા.
				[દરેમેહેરને ૬૮મું. શુરતમાં મોટી આગ લાગી૫૦ ૧૧૯૧.
૨૭—આશમાન..	સોમ.	૬	૧૪	ન૦ શે૦ ઉમરીગરના કલકતાના દખમાને ૯૨મું. કરંજગામની
૨૮—જમીઆદ.	ભોમ	૭	૩૦	[રવાંનગી થઇ, ૧૯૧૨
૨૯—મારેસપંદ..	બુધ.	૮	૧	**પોષ માસ.** નામદાર શાહનશાહ પાંચમાં જોર્જની કલકતામાંથી
૩૦—અનેરાં....	ગુરૂ.	૯	૨	ચાંદરાત.

માહા ૫ મો અમરદાદ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી.

પારસીઓના તાશે રોજ—તેના નામ સાથે.	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	કદમી જરથોસતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૬ ઠો શેહેરેવર સને ૧૨૮૨ યજદેજરદી, ઈ૦ તા૦ ૧૦ મી જાનેવારીથી તા૦ ૮ મી ફેબરવારી ૧૯૧૩ સુધી હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૯ ના પોશ સુદ ૩ ને વાર સુકરથી તે માહા સુદ ૨ ને વાર શનેઉ શુધી.
૧—અહુરમજદ.	શુકર	૧૦	૩	માહા ૬ ઠો શેહેરેવર ક૦—શુરતનાં ભરઠાણાના દુખમાને ૧૮૭.
૨—બેહમન.	શની	૧૧	૪	નવસારીની દેશાઇ મનચેરજી ખુ૦ નીદરેમેરને વરસ ૧૧૯
				નાંમદાર શાહનશાહ પાંચમાં જોર્જ હીંદનો પ્રવાસ પુરો
				કરી ઇગ્લંડ જવા મુંબઇથી રવાના થયાં, ઈ. સ. ૧૯૧૨.
૩-અરદીબેશત.	રવી..	૧૨	૫	મુંબઇ કોટના ગોદાવરા મોબેદોનાં આદ્રાંનને ૮૮. ભરૂચની
				[હો૦મા. દારાબની દરેમેરને ૧૬૪. હમકારો.
૪—શેહરેવર...	શોમ.	૧૩	૬	ક૦ શેહેરેવર અમશાસપંદનું જશન. મકરસંક્રાંતી.
૫—સપ્દારમદ.	ભોમ	૧૪	૭	યજ૦સને ૧૨૩૯માં ડાવેજર લેડી આવાંબાઈ ગુજરયાં શુરતનાં
૬—ખુરદાદ....	બુધ.	૧૫	૮	કાકરાખાડી આગલના એદલજી શેઠવાલાં
				અંજુમનનાં દોખમાને વરસ ૮૬ મું.
૭—અમરદાદ..	ગુરૂ.	૧૬	૯	શેહેનશાહી અમરદાદ અમશાપંદ જશન, વડોદરાની ઉમરીગરની
૮—દેપાદર.....	શુકર	૧૭	૧૦	એડન લીધું ૧૮૩૯. [દરેમેહેરને ૬૮ મું.
૯—આદર	શની.	૧૮	૧૧	હમકારો. શેઠ ખ૦ નશરવાનજી કાંમાજી ગુજરયા, ય૦ ૧૨૫૪.
૧૦—આવાં.....	રવી.	૧૯	૧૨	[જરથોસ્તી અનજુમનની મજગાંમની અગ્યારાને વરસ ૭ મું-
૧૧—ખુરશીદ....	શોમ.	૨૦	૧૩	ભેશાંનનીદા૦ તથા મનચેરજી વાડયાની દરેમેહેરને ૬૮ મું.
૧૨—મોહર......	ભોમ	૨૧	૧૪	નવશારીના વડા દેશાઇ ખ. ટે.ય. ૧૧૪૯માં ગુ૦ [યાં—૧૯૦૧.
૧૩—તીર.......	બુધ.	૨૨	૧૫	નામદાર માહારાણી વિક્ટોરીયા ૮૨ વરશની ઉમરે મરણ પામ
				[કલકતાની યુનીવરસીટી સ્થાપી ૧૮૫૭.
૧૪—ગોશ......	ગુરૂ.	૨૩	૧	કાવશજી શોરાબજી ભેદવારની નવશારીની ધરમશરાને ૪૫ મું.
૧૫—દેપમેહર....	શુકર	૨૪	૨	શુનધડ વેઆરા ગાંમમાના અ૦દખમાંને ૫૧. મજગાંમની બે૦ન૦
૧૬—મેહેર......	શની.	૨૫	૩	મું૦ નવી હાઈકોરટ વપડાઇ, ૧૮૭૯. [સીરવઇની દરેમેરને ૪૫.
૧૭—સરોશ. ...	રવી.	૨૬	૪	હમકારો. મુંબઇના ધનાંપટેલ ડંકનરોડપરના આદ્રાંનને ૮૦ મું.
				[ચોપાટી વાછાગાંધીના કદમી આદરાંનને ૫૬ મું.
				[ઉદવારામાંની રૂશતમજી જ૦ની ધરમશાલાને ૪૪મું.
				૧૮૮૨. બાજીરાવ પેસવા મરણ પામ્યો, ૧૮૫૧.
				મદરાસ, અને મુંબઇમાં ટેલીફોન ચાલું થયું
૧૮—રશને......	શોમ	૨૭	૫	વેલાતની તારની લાઇન સરકારે લીધી, ૧૮૭૦. કલકતા,
૧૯—ફ્રરવરદીન.	ભોમ	૨૮	૬	કલકતે ૧ લું અંગ્રેજી પત્ર "હીકીજ કલકતા જરનલ" નીકલ્યું,
૨૦—બેહરાંમ....	બુધ	૨૯	૮	હમકારો. [૧૭૮૦. ય૦ ૧૨૨૦માં શેઠ૫૦ કાવશજી બનાજી ગુ૦
૨૧—રાંમ.......	ગુરૂ.	૩૦	૯	શીંધ રેલવે ચાલુ થઇ, ૧૮૫૯.
૨૨—ગુવાદ......	શુકર	૩૧	૧૦	
૨૩—દેપદીન ...	શની	૧	૧૧	**ફેબરવારી માસ.**
૨૪—દીન........	રવી.	૨	૧૨	યજદેજરદી સને ૧૨૦૮માં "અલાહીબાગ" બંધાઇ.
૨૫—અરશેશવંગ	સોમ	૩	૧૩	[આદ્રાંનને ૮૪.
૨૬—આશતાદ..	ભોમ	૪	૧૩	ક૦ શેહરેવર મહીનાના ઘંબાર. દીવ મધેના શેઠ જા૦ ન૦ વાડયાના
૨૭—આશમાન..	બુધ	૫	૧૪	અંગ્રજો પેહેલવેહેલા હીંદુસ્થાનમાં આવ્યા, ૧૬૧૩.
૨૮—જમીઆદ .	ગુરૂ.	૬	૩૦	[ડામાંનમાં મારી નાંખ્યો, ૧૮૭૨. સર શાલારજંગનું મ૦, ૧૮૮૩.
૨૯—મારેસપંદ. .	શુકર	૭	૧	**માહા માસ.**—ચાંદરાત. ગવરનર જેનરલ અરલ મેઓને આન
૩૦—અનેરાં.....	શની.	૮	૨	

માહ ૬ ઠો શેહેરેવર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્દેજરદી.

પારશીઓના તીશે રોજ-તેના નામ સાથે.	વાર.	ઇંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તારીખ	કદમો જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ શુધી, માહ ૭ મો મેહેર શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઇ૦ તા૦ ૯ મી ફેબરવારીથી તા૦ ૧૦ મી મારચ ૧૯૧૩ શુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૯ ના માહા સુદ ૩ ને વાર રવેઉથી તે ફાગણ સુદ ૨ ને વાર શોમ શુધી.
૧–અહુરમજદ	રવી.	૯	૩	માહ ૭ મો કદમી.
				[લીધું. { મુંબઇની વસ્તીની ગણત્રી સને ૧૨૭૫ માં મ્યુની }
				[સતારા { શીપાલીટીએ કીધી તે કુલે વરણની–૭૭૭૮૨૨ {
૨–બેહમન....	શોમ	૧૦	૪	૧૮૪૮ માં { ની થઇ, તેમાં પારશીઓની વસ્તી ૪૮૮૨૪ની હતી {
૩–અરદીબેશત	ભોમ	૧૧	૫	હમકારો. ૧૮૭૪માં પા૦સાથે મુસલમાંનોએ મું૦માં હુલડ કર્યું.)
૪–શેહરેવર...	બુધ.	૧૨	૬	શે૦નું શેહેરેવર અ૦નું જશન. નવશારી હો૦મં૦ કેરાંવાલાનાં દખ {
૫–સફંદારમદ	ગુરૂ.	૧૩	૭	અમદાવાદ લીધું ૧૭૮૦ માં. [માંને ૯૦ મું. }
૬–ખુરદાદ...	શુક્ર	૧૪	૮	
૭–અમરદાદ..	શની	૧૫	૯	શેઠ દી૦મા૦ પીટીટને 'સર નાઇટ' નો ખેતાબ મલ્યો ૧૮૮૭.
૮–દેપાદર.....	રવી.	૧૬	૧૦	દમણની મે૦ નવ૦ માંણેકજીની દરેમેરને ૭૬. ના૦ શેહેનશાહ {
૯–આદર. ...	શોમ	૧૭	૧૧	હમકારો. [બાંનું વીકટોર્યાની જુબીલી હીંદમાં થઇ. ૧૮૮૭. }
૧૦–આવાં....	ભોમ	૧૮	૧૨	વાંદરાની માંણેકજી જીજીનાની ધરમશાળા તથા દરેમેહેરને ૬૫.
				{ જેમાં મરદો ૨૩૧૧૧ ને ઓરતો ૨૦૯૮૦.)
૧૧–ખુરશીદ....	બુધ.	૧૯	૧૩	{ થઇ, તેમા પારસીઓની વસ્તી ૪૪૦૯૧ થઇ, }
૧૨–મોહર.....	ગુરૂ.	૨૦	૧૪	૧૮૭૨ માં મુંબઇની કુલે વસ્તીની ગણત્રી ૬૪૪૫૭૬ માણસની)
૧૩–તીર. . . .	શુક્ર	૨૧	૧૫	ચીકલીના અનજુમનનાં દુખમાંને ૪૦ મું. ભાયખલે શ્રી માણ- }
૧૪–ગોશ. . . .	શની	૨૨	૨	[કેશરની, માહરકોટ ચંપાગલીમાં ચંપાદેવીની જાત્રા. }
૧૫–દેપમેહર ...	રવી.	૨૩	૩	
૧૬–મેહેર. . .	શોમ	૨૪	૪	ક૦ મેહેર નું જશન. મે૦પ૦ પાંડેનો કરેલવાડીની ધરમશળાને ૪૮.
૧૭–શરોશ. . .	ભોમ	૨૫	૫	હમકારો. શેઠ જી૦ દા૦ નાં કોલાબેના આદરાંનને ૭૮ મું, શેઠ }
૧૮–રશને. . .	બુધ.	૨૬	૬	{ હોર૦દાદાભાઇ શાહેરની માલક્ષ્મીની દરેમેહેરને ૬૮ મું. }
				{ ભાઠાં ગામમાના શો૦પ૦ન૦મીસ્ત્રીના આદરાંનને પરમું. }
				{ ૪૭,૪૫૮–તેમાં ૨૪,૭૦૫ મરદો ને ૨૨,૭૫૩ ઓરતો હતી. }
				{ કુલે વરણની વસ્તી૮,૨૧,૭૬૪ માણસોની થઇ, જેમાં પારસી }
૧૯–ફરવરદીન.	ગુરૂ..	૨૭	૭	યજદેજરદી ૧૨૪૫માં શેઠ મે૦પ૦ પાંડે ગુજર્યા. ૧૮૯૧માંમું૦ની)
૨૦–બેહરાંમ...	શુક્ર	૨૮	૮	હમકારો. પેહેલા સર જ૦જી૦ને 'નાઇટ'નો ખેતાબ મલ્યો ૧૮૪૨.
				શેઠ નશરવાનજી રતનજી તાતાના નવશારીના દુખમાંને)
				{ ૩૬ મું. શેઠ ન૦ હી૦ કરાંણીના મુંબઇ કાંદાવારા {
				{ મોલામાંના આદ્રાંનને ૬૭ મું, ત્યા શર જ૦ ના નૌશારીના {
				{ આદ્રાંનને ૬૧. વાંદરાની શેઠન૦ર૦તાતાની દરેમેહેરને ૩૦)
૨૧–રાંમ......	શની	૧	૯	**માર્ચ માસ.** મું૦ વસ્તીનીગંત્રી સને ૧૯૦૧, ૭૭૦૮૪૩ માણસ)
૨૨–ગુવાદ.....	રવી.	૨	૧૦	{ થયાં. પારસી વસ્તી ૪૬૨૩૧ {
૨૩–દેપદીન.....	સોમ	૩	૧૧	શેઠ ૫૦કા૦ બનાજીનો) { ની તેમાં ૨૪૨૭૭ મરદ અન {
૨૪–દીન.......	ભોમ	૪	૧૨	[જન્મ, ૫૦ ૧૧૩૭. } { ૨૧૯૫૪ ઓરતો હતી.)
૨૫–અરશેસંવગ	બુધ.	૫	૧૩	
૨૬–આસતાદ..	ગુરૂ.	૬	૧૪	મ્હા શીવરાત્રી. શે૦ શેરેવર મહીનાંના "પેતેશહમ", તથા કદમી)
				{ મેહેર મહીનાના "પાથરેગ" ધંબાર. શુરતની અન૦દુંમશની {
				{ દરેમેરને ૭૬ મું. સુરતનાં પદાનયાં મોબેદોનાં નવાં દુખમાંને {
				{ ૩૦મું. અજમેરના અંજુમનના દુખમાને વરશ ૨૪ મું.)
૨૭–આસમાંન..	સુકર	૭	૩૦	તારાપોરના અ૦ દુખમાંને ૪૮મું. મુંબઇ ને કલકતા વચે રેલવે }
૨૮–જમીઆદ.	શની	૮	૧	**ફાગણ માસ.** [ચાલુથઇ ૧૮૭૦. ધારાપુરી અને કનેરીની જાત્રા. }
૨૯–મારેસફંડ..	રવી.	૯	૧	ચાંદરાત. રાંદેરના અં૦ દખમાને ૬૨. વલશારનાં અં૦ દો૦ ૬૭.
૩૦–અનેરાં.....	શોમ	૧૦	૨	**૧૮૭૦માં પ્રીન્સ આલફ્રેડ મુંબઇ આવ્યો.**

માહા ૭ મો મેહેર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્દેજરદી.

પારશીઓના તોશે રોજ—તેના નાંમ શાથે.	વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૮ મો આવાં શને ૧૨૮૨ યજ્દેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૧ મી મારચથી તા૦ ૯ મો એપરેલ ૧૯૧૩ સુધી. હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૯ ના ફાગણ સુદ ૩ ને વાર સોમથી તે ચઇતર સુદ ૩ ને વાર બુધ સુધી.
૧—અહુરમજદ	સોમ	૧૧	૩	માહા ૮ મો કદમી.
				{ વાડયાંમાં ૨ વાર નીકલ્યું, તે પાછલથી ૧૮૫૩માં રોજીંદું થયું }
				} થી પોતાને વતન સીધારયો. ૧૮૩૨માં જામે જ૦ પેહલે અઠ- }
૨—બેહમન....	બુધ.	૧૨	૪	નામદાર સાહજાદો પ્રીન્શ આફ વેલ્શ ૧૮૭૬ માં મુંબઇ)
૩-અરદીબેશત	ગુરૂ.	૧૩	૫	હમકારો. [નેટના માતાજી ગુજર્યાં ય૦ સને ૧૧૬૮. ૧૮૭૯ માં }
૪—શેહરેવર....	શુકર	૧૪	૬	બાઇ જીવીબાઈ તે શર જ૦ જી૦ પેહલા બારો- { તુલશીનું પા- }
૫—શફંદારમદ	શની.	૧૫	૭	શુરતનાં ઉમરાગાંમ આગલનાં અજુમનનાં ({ ણી મુંબઇમાં }
૬—ખુરદાદ. ..	રવી.	૧૬	૮	[(મેહેરજી પટેલવાલાં) દુખમાંને ૮૨મું.) (આવયુ. }
				{ ની જેમાં ૨૫૩૧૫ મર્દો, અને ૨૩૨૮૨ ઓરતો હતી. }
૭—અમરદાદ..	શોમ	૧૭	૯	{ માંણસોની થઇ, તેમાં પારસીઓની સંખ્યા ૪૮૫૯૭ }
૮—દેપાદર.....	ભોમ	૧૮	૧૧	સને ૧૮૮૧ માં મુંબઇની કુલે વસતીની ગણત્રી ૭૭૩૧૯૬ }
૯—આદર.....	બુધ.	૧૯	૧૨	હમકારો. હોલીનો રંગ લેવાનો દહાડો. થાંણાંના કાવશજી }
				[૩૦ પટેલના આદરાનને ૧૩૯ મું. }
૧૦—આવાં. ...	ગુરૂ.	૨૦	૧૩	કદમી આવાંઅર્દુઇશુરનું જશન. આ૦ શેઠ બે૦ જી૦ ના }
				[ધણીયાંણી માણેકબાઇ ગુજર્યાં ય૦ ૧૨૩૮ }
૧૧—ખુરશીદ....	શુકર	૨૧	૧૪	જમશેદી નોરોજ. કલકતાની ટાંઉનહાલ બંધાઇ ૧૮૧૪. હોલી.
૧૨—મોહર. . ..	શની	૨૨	૧૫	ય૦૧૧૧૭માં શેઠ માંણેકજી નવરોજી શેઠના ગુજર્યા. ધુલપડવો. }
૧૩—તીર.	રવી.	૨૩	૧	[ચંદ્ર ગ્રહણ છે તે રાત ૩ ક. ૧૭ મી. લાગસે ને સવારે ૭ ક. છુટશે. }
૧૪—ગોશ.	શોમ	૨૪	૨	[કલીયાંણીનાં શેઠ નવરોજી બાલાભાઇનાં દુખમાને ૨૭ મું }
૧૫—દેપમેહર ...	ભોમ	૨૫	૩	મુંબઇનાં ગોલવાડમાંનાં મ૦ ખ૦ લંગડાના આદરાંનને ૬૬મું. }
૧૬—મેહર. . .	બુધ.	૨૬	૪	શેહેનશાહી મેહેર ઇજદનું જશન. યજ૦ ૧૨૪૨ માં દુખમા }
૧૭—શરોસ. . .	ગુરૂ..	૨૭	૫	હમકારો. કરેલવાડીનો ઓ. [રાએટ કેશ ઉભો થયો. રંગપાંચમ. }
૧૮—રશને. . . .	શુકર	૨૮	૬	
૧૯—ફરવરદીન.	શની	૨૯	૭	થાંણાંનાં ૩૦ કા૦ પટેલના દુખમાને ૭૧, દા૦ ૩૦ }
				{ પટેલની સધડીને ૫૯. વાંદરા મધેનો પુલ સર જ૦ }
				{ એ ડાવેજર લેડી આંવાબાઇને નામે બંધાવી સને }
				{ ૧૮૪૫ માં ખુલ્લો મેલ્યો. ગનદેવીના જ૦ ના૦ ગજદરનાં દુખ- }
				{ માને ૯૭, હો૦ બ૦ કપલાને બાંધેલી નવી સધડીને ૪૪. }
૨૦—મેહરાંમ...	રવી.	૩૦	૮	હમકારો. ગંદેવીના અનજુમનનાં દુખમાંને ૪૫.
૨૧—રાંમ.	શોમ	૩૧	૯	[થયા. પોસ્ટખાતાંની સેવીંગ બેંક ઉઘડી ૧૮૮૨ }
૨૨—ગુવાદ	ભોમ	૧	૧૦	**એપ્રીલમાસ.** ૧૨૨૮ ય૦ માં સર જ૦ જી૦ (પેહેલા) બારોનેટ હક }
૨૩—દેપદીન. ..	બુધ.	૨	૧૧	કલકતાવાલા શેઠ રૂ૦ કા૦ બનાજી ગુજર્યા, ૧૨૨૧.
૨૪—દીન.	ગુરૂ..	૩	૧૨	ધોબીતલાવપરનાં અ. ખ. વાડયાની ધણીઆંણીના આદ્રાંનને ૫૧.
૨૫-અરશેસવંગ	સુકર	૪	૧૩	ય૦ ૧૨૪૦ માં શેઠ રૂશતમજી જ૦ જીજીભાઈ ગુજર્યા.
૨૬—આસતાદ..	શની	૫	૧૪	૧૮૭૬ માં શેઠ બે૦ જી૦ ને સ્ટાર આફ ઇ૦ નો ખેતાબ મલ્યે. }
				[શેહેનશાહી મેહેર મહીનાનાં "યાથરેમ" ધંમબાર }
૨૭—આસમાંન.	રવી.	૬	૩૦	૧૮૭૪માં મુસલમાંનોના હુલડ વીશે ૮૦૦૦ પારસીઓએ શહી }
				[મરીને વેલાત અરજી કીધી તેથી મુંબઈ સરકારને ઠપકો મલ્યો. }
૨૮—જમીઆદ.	શોમ	૭	૧	**ચૈત્ર માસ, સકે ૧૮૩૫ નું નવું વરસ—ગુડીપડવો.** }
				{ બાલાપુરના વીકાજી તથા પેસતનજી મેહરજીના દુખમાંને }
				{ ૭૫ મું. શુરતમાં મોટી આગ લાગી, યજદેજરદી ૧૨૦૬. }
૨૯—મારેસફંદ.	ભોમ	૮	૨	ચાંદરાત. તવરી ગામનાં અનજુમનના દુખમાંને ૫૦ મું. }
				[ખંબાતના પેશતનજી ખ૦ મોદીનાં દુખમાને ૮૮ મું વરશ. }
૩૦—અનેરાં. ...	બુધ.	૯	૩	**પુણામાં અનજુમને બંધાવેલાં દુખમાંને ૭૯ મું વરશ.**

માહ ૮ મો આવાં શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજ્દેજરદી.

પારશીઓના તાશે રોજ–તેના નામ સાથે.	વાર.	ઈ૦ તારીખ	હિંદુ તીથ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૯ મો આદર સને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૧૦ મી એપરેલથી તા૦ ૯ મી મેએ ૧૯૧૩ શુધી. હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૯ નાં ચઇતર સુદ ૪ ને વાર ગરેઉથી તે વઈશાખ સુદ ૩ ને વાર સુકર શુધી.
૧–અહુરમજદ	ગુરૂ.	૧૦	૪	માહા ૯ મો ક૦. શુમારીનાં કુ૦ માં૦ મુકાદમવાલાં આગ |લનાં હો૦ પા૦ નાં બાંધેલાં આદ્રાંનને ૨૪૩ મું.
૨–બેહમન. ..	શુકર	૧૧	૫	૧૮૫૮માં એબીશીનીઆ લીધું. દીલીમાં સદરબજારમાં મોટી [આગથી ૨૦૦ ઘેરનો નાશ-૧૮૮૩.
૩–અરદીબેસ્ત.	શની	૧૨	૬	હમકારો. મું૦ નાં ચાંટરોડપરના એ૦ શો૦ હો૦ રાનજીનાં
૪–શેહરેવર. .	રવી.	૧૩	૭	જાલણા મધે અનજુમનનાં દુખમાને ૪૩મું. [આદ્રાનને ૪૬મુ
૫–સપંદારમદ	શોમ	૧૪	૮	મુંબઇનાં પૂરામજી કાવશજી બનાજીના દુખમાને ૮૨ મું.
૬–ખુરદાદ. ...	ભોમ	૧૫	૯	રામનવમ.
૭–અમરદાદ. .	બુધ.	૧૬	૧૦	મુંબઇની જી. આઇ. પી. રેલવે ચાલુ થઇ ૧૮૫૩.
૮–દેપાદર. ...	ગુરૂ..	૧૭	૧૧	માંના હીરજીભાઈ જ૦બેરાના આ૦આદ્રાનને ૬૫. હમકારો. મુંબઇ, ખેત૦ કા૦ મા૦હાસબરનના આદરાંનને૮૨. કરાંચી-પેશતનજી પલાનતીનના આદ્રાંનને વરશ ૬૭ મું,
૯–આદર.	શુકર	૧૮	૧૨	કદમી આદર ઇજદનું જશન. અમદનગરના જમશેદજી
૧૦–આવાં. . ..	શની	૧૯	૧૩	શેનશાહી આવાં અરદુઇશુરનું જશન. [પદભ્રષ્ટ કીધો, ૧૮૭૫
૧૧–ખુરશીદ....	રવી.	૨૦	૧૫	હનુમાન જયંતી. [ગુજર્યા, યજ૦૧૨૧૯. ગાયકવાડ મલારરાવને
૧૨–મોહર......	શોમ	૨૧	૧	મુંબઇના કા૦એ૦ બીશૂનીના દુખમાને ૭૦. શેઠ ખ૦માં૦ સરાફ
૧૩–તીર........	ભોમ	૨૨	૨	[શુરતમાં મોટી આગ ૧૮૩૭. શેક્ષપીયર જનમ્યો, ૧૫૬૪.
૧૪–ગોશ......	બુધ	૨૩	૩	મુંબઇ મજગાંમમાના ના૦ જ૦ શપલાના આદરાંનને ૪૭.
૧૫–દેપમેહર....	ગુરૂ.	૨૪	૪	શેક્ષપીયરનું મરણ ૧૬૧૬. સંકટ ચોથ.
૧૬–મેહેર.	શુકર	૨૫	૫	(તરીકો અખત્યાર કીધો, ય૦ ૧૧૧૪.
૧૭–સરોશ. ...	શની	૨૬	૬	હમકારો. (સુરતનાં કેટલાક પારશીઓએ કદમી
૧૮–રશને.. ...	રવી.	૨૭	૭	ય૦ ૧૨૧૮ માં શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇ ગુજરયા.
				[શેનશાહબાનુંનું પુતલું મુંબઇમાં ખુલ્લું મેલ્યું, ૧૮૭૨.
૧૯–ફરવરદીન..	શોમ.	૨૮	૮	કદમી અશોફરોહરનું જશન, દુખમાં નજદીક બંદગીનો દીવસ.
૨૦–બેહરાંમ....	ભોમ	૨૯	૯	હંમકારો } ૧૮૮૯માં,ચીકાગોનું એકઝીબીશન ૧૮૯૩માં ઊઘ-
૨૧–રાંમ..	બુધ	૩૦	૧૦	} ડયું ૧૮૪૫. પેરીસ એકઝીબીશન ૧૮૬૭, બીજું
૨૨–ગુવાદ.	ગુરૂ	૧	૧૦	**મેએ માસ.** મું૦ની જમશેદજી જીજીભાઇ હારપીટાલ વપડાઇ,
૨૩–દેપદીન....	સુકર.	૨	૧૧	ઇસ્ટ ઇંનડીયા કુંપનીના લશકરમાં બેદીલી ફેલાયાથી ૧૦૦૦૦ માણશોને બરતરફ કીધાં, ૧૮૫૭. વીકટોયા ને આલબર્ટ મ્યુઝીયમ મુંબઇમાં ઉગડયું ૧૮૭૨. સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ પેહેલા બેરોનેટ ૭૯ વરશની વયે ગુજરયા ય૦ સને ૧૨૭૦.
૨૪–દીન......	શની.	૩	૧૨	શીરીંગાપતમ લીધું, ટીપુ શુલતાન મારયો ગયો, ૧૭૯૯.
૨૫–અરશીસ્વંગ.	રવી.	૪	૧૩	અમદાવાદનાં અંજુમનનાં દુખમાંને ૭૧ મું.
૨૬–આસતાદ. .	શોમ.	૫	૧૪	કલકતાવાલા શેઠ હી૦ મા૦ બનાજી, ગુજર્યા, ય૦ ૧૨૭૩
૨૭–આસમાન..	ભોમ	૬	૩૦	} શેઠનાં અંજુમનના દુખમાંને ૧૪૩. ભાવનગરની મરહુમ } શેઠ દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરની દરેમેહરને ૨૨.
૨૮–જમીઆદ..	બુધ	૭	૧	**વૈશાખ માસ.**—ચાંદરાત. શુરતનાં કાકરાખાડીનાં મનચેરજી
૨૯–મારેશપંદ..	ગુરૂ..	૮	૨	મુંબઇ ત્રાંમવે ચાલી, ૧૮૭૪ પરશુરાંમ જયંતી
૩૦–અનેરાં.. ...	શુકર.	૯	૩	મીરતમાં ઘોડેશવાર રીજમીટે બલવો કીધો, ૧૮૫૭. મુંબઇની } હાઇ કોર્ટમાં પેહલવેહલા દેશી જડજ તરીકે } મી૦ નાનાભાઇ હરીદાશ નેમાયા, ૧૮૮૪.

માહ ૯ મો આદર શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી.

પારશીઓના ત્રીશ રોજ–તેના નામ સાથે.	વાર.	ઇંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથી	કદમી જરથોશતીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહ ૧૦ મો દેઅ શને ૧૨૮૧ યજદેજરદી. ઇંગ્રેજી તા૦ ૧૦ મી મેથી તા૦ ૮મી જુન ૧૯૧૩ શુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૯ ના વઇશાખ સુદ ૪ ને વાર શનેઉથી તે જેઠ સુદ ૪ ને વાર રવેઉ સુધી.
૧–અહુરમજદ.	શની.	૧૦	૪	માહ ૧૦ મો ક૦. ક૦ જશન મહીનો–દાદાર અહુરમજદનુ ૧લું જશન
૨–બેહમન....	રવી	૧૧	૫	વેશુની શેઠ માણેકજી રતનજી પટેલની દરેમેહરને ૨૪ મું.
૩–અરદીબેસ્ત.	શોમ.	૧૨	૬	હમકારો. ન૦ કા૦ નાલીકેરવાલાના દાદરપરનાં આદરાંનને ૯૨.
૪–શેહરેવર....	ભોમ.	૧૩	૮	સુરત ઇંગરેજોને તાબે થયું ૧૮૦૦. કોટકોટની બાઇ પીરોજબાઇ તે દા૦ મા૦ વાછાની વીધવાની દરેમેહરને ૩૨ મું
૫–સ્પંદારમદ.	બુધ..	૧૪	૯	
૬–ખોરદાદ....	ગુરૂ.	૧૫	૧૦	[વાલકેશવરનાં શે. બ. હુંડીના આદરાંન ૫૫મું.
૭–અમરદાદ..	સુકર.	૧૬	૧૧	કલકતા ને મુંબઈ વચે તાર ચાલુ થયો સને ૧૮૫૪.
૮–દેપાદર....	શની	૧૭	૧૨	કદમીનું દાદાર અહુરમજદનું બીજું જશન.
૯–આદર	રવી..	૧૮	૧૩	શેહેનશાહી આ૦ મ૦ જશન. ય૦ ૯૨ માં શંજાણમથે દસ્તુર નેરીઓશંગધવલે તખ્તનશીન કીધેલાં આતશબેહેરામ જે ઉદવાડામાંછે તેને ૧૧૯૨મું, મુંબઇ બનાજી લી૦વાલાં આદરાંનને ૨૦૫ મું, કોટમાના માણેકજી શેઠના આદરાંનને ૧૮૧મું. વીકાજીની તારાપોરવાલીને ૯૪, કરાંચીની શેઠ ડો૦ બે૦ વાડીઆની યાદગારી વાળી દરેમેહરને ૪૪મું. ભરૂચની બાઇ હીરાંબાઇ નારીએલવાલાની દરેમેહરને ૮૩ મું. બીલીમોરાની શેઠો દાદાભાઇ ધનજીભાઇ તથા સોરાબજી શાપુરજીએ બંધાવેલા આદરીયાનને વ૦ ૧૫.
૧૦–આવાં. ...	શોમ.	૧૯	૧૪	હમકારો. લાર્ડરીપને સ્વરાજ બક્ષયું, ૧૮૮૨
૧૧–ખોરશેદ...	ભોમ	૨૦	૧૫	કદમી પેગમબરનો દીશો. ય૦ સને ૧૨૪૪ માં નવસારીનાં દુખમાંનો રશતો હો૦ બ૦ કાટાને બંધાવ્યો.
૧૨–મોહોર. ...	બુધ.	૨૧	૧	
૧૩–તીર....	ગુરૂ..	૨૨	૨	
૧૪–ગોશ	સુકર	૨૩	૩	શેઠ મે૦ ફ૦ પાંડેનો જનમ, ય૦ ૧૧૮૧ [શેનશાબાંનુનો જન્મ, ૧૮૧૯.
૧૫–દેપમેહેર ...	શની	૨૪	૪	ક૦નું દાદાર અહુરમજદનું ત્રીજું જ૦. [તથા ધરમશહરાને ૬૪. [શા૦ વાલી અગીઆરી
૧૬–મેહેર....	રવી.	૨૫	૫	કદમી દેહ મહીનાના 'મેદીયારેમ' ગં'બાર. વલશાડની મોટાભાઇ
૧૭–સરોશ....	શોમ.	૨૬	૬	હમકારો. ખેતવાડીમાંના શેઠ પા૦ ખ૦ કામાના આદરાનને ૪૫ મું. [ગાયકવાડ શીયાજીરાવ ગાદીએ બેઠા, ૧૮૭૫.
૧૮–રશને	ભોમ	૨૭	૭	[જ૦ અંજુમને બાંધેલાં દુખમાં તથા શગરીને ૩૯મું
૧૯–ફરવરદીન...	બુધ.	૨૮	૮	શે૦ ફરવરદીયાન જવાનું અશોફરોહરનું જશન. કરાંચીની
૨૦–બેહરાંમ ...	ગુરૂ..	૨૯	૯	હમકારો. મું૦કોટમાં બાઇ મોટલાંબાઇ તે જાં૦ન૦વાડયાના આદ્રાંનને ૫૧ મું. ઉદવાડાના આતશબેરામને લગતાં સર દીનશાહજી માં૦ પીટીટ બેરોનેટે બાંધેલાં નવાં મકાનને ૨૩ મું. કાશમીરમાં ધરતીકંપ થયો, તેથી ૧૫૦૦ માંણશોનાં
૨૧–રાંમ	શુકર	૩૦	૧૦	જીવની, ઇમારતો તથા જાનવરોની મોટી નુકશાંની ૧૮૮૫.
૨૨–ગોવાદ ...	શની	૩૧	૧૧	લાર્ડ રીપન હીંદુસ્થાનમાં આવ્યા ૧૮૮૦.
૨૩–દેપદીન ...	રવી.	૧	૧૨	**જુન માસ.** ભરૂચની મર૦શેઠ સા૦શો૦ નાળિએરવાલાની દરેમહેરને ૧૮મું. શેઠ બ૦સો૦કપાવાલાની ઉમરાગાંમની દરેમેહેરને વ૦ ૯૮. ક૦ દાદાર હોરમજદનું ચોથું જશન. સને ૧૮૫૨ માં અખબારે શોદાગર પત્ર નીકલ્યું.
૨૪–દીન ...	સોમ	૨	૧૩	
૨૫–અરશીસવંગ	ભોમ	૩	૧૪	
૨૬–આસ્તાદ...	બુધ.	૪	૩૦	
૨૭–આસમાંન..	ગુરૂ.	૫	૧	**જેઠ માસ.**
૨૮–જમીઆદ..	શુકર	૬	૨	ચાંદરાત.
૨૯–મારેસ્પંદ	શની	૭	૩	મુંબઇમાં સાસુન ડાક ઉઘડી, ૧૮૭૫.
૩૦–અનેરાં ...	રવી.	૮	૪	જંજીબારના સુલતાંનની ઇંગ્લંડની મુસાફરી, ૧૮૭૫. સર **[દીનશાહજી માં૦ પીટીટ બેરોનેટનો જનમ–ય૦ સને ૧૧૯૨.**

માહા ૧૦ મો દેએ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી.

પારશીઓના તીથ રોજ—તેના નાંમ સાથે	વાર	અંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તારીખ	કદમી જરથોશતીઓનો રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી, માહા ૧૧ મો બેહમન કદમી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઈ૦ તા૦ ૯ મી જુનથી તે તા૦ ૮ મા જુલાઇ ૧૯૧૩ સુધી. હીંદુઓના સંવત ૧૯૬૯ નાં જેઠ શુદ ૫ ને વાર સોમથી તે આષાઢ સુદ ૫ ને વાર ભોમ સુધી.
૧—અહુરમજદ.	સોમ	૯	૫	માહા ૧૧ મા કદમી. શેહેનશાહી જશનનો મહીનો. દાદાર અહુર મજદનું પેહેલું જશન. બે તારા શોધી કાડનાર ભગોલવેતા ચીંતામણી રઘુનાથનું મરણ ૧૮૮૦
૨—બેહમન ..	ભોમ	૧૦	૬	ક૦ બેહમનનું જશન. શુરતની દા૦ને પે૦વાડયાની દ૦ ૭૦. એલેક
૩—અરદીબેસ્ત	બુધ.	૧૧	૭	હમકારો. [જાંડીયાનાં બલવામાં ૧૦૦ યુરોપીયન મારયા ગયા, ૧૮૮૨
૪—શેહરેવર ..	ગુરૂ.	૧૨	૮	૧૮૫૭ માં હીંદુસ્થાંનમાં ચાલેલા બલવાનાં હીગાંમ સર કારે હીંદુસથાંનનાં છાપાનાં છુટાપણાંના અટકાવનો ધારો કાડયો તે પછવાડેથી બંધ પડેઓ.
૫—સપેંદારમદ	સુકર.	૧૩	૯	મરહુમ આ૦ ૩૦જ૦જી૦ ‘ફ્રીડમ ઓફ ધી સીટી ઓફ લંડન’નું [માન મળયું, ૨૩-૬-૧૮૬૪. ય૦ ૧૧૫૫માં શેઠ જી૦દા૦નો જ.
૬—ખુરદાદ....	શની.	૧૪	૧૧	મુંબઇમાં વાવાજોરાનું મોટું તોફાંન થયું ૧૮૩૭માં. ય૦ ૧૧૫૨
૭—અમરદાદ. .	રવી.	૧૫	૧૨	[માં શર જમશેદજી જીજીભાઇ (૧લા) બારોનેટ જનમ્યા. [શે૦ દેહ મહીનાનું બીજુ જશન.
૮—દેપાદર.....	સોમ	૧૬	૧૩	સર જમશેદજી જી૦ ચોથા બારોનેટ હક થયા, ય૦ ૧૨૭૭.
૯—આદર.	ભોમ	૧૭	૧૪	હમકારો. [અખબારે શોદાગર શાથે જોડાયું.
૧૦—આવાં.....	બુધ..	૧૮	૧૫	વડસાવીત્રી. શને ૧૮૩૩માં મુંબઇ ચાબુક નીકલ્યું તે ૧૮૭૨માં.
૧૧—ખુરશીદ...	ગુરૂ	૧૯	૧	શેનશાબાનુ વી૦ તખ્તે બેઠાં, ૧૮૩૭. તેની જુબીલી થઇ ૧૮૮૭. તે પછે ૧૮૯૭માં ૬૦માં વરસની “ડાયમંદ જુબીલી” થઇ. પા૦ના પેગમબર સપેંતમાન “જરતોશત” ને ગુજરવાનો દીવસ.
૧૨—મોહોર......	સુકર.	૨૦	૨	ય૦ ૧૧૩૨ માં શેઠ ખરશેદજી માંણેકજી શરાફનો જનમ.
૧૩—તીર.......	શની	૨૧	૩	શેહેનશાહબાંનુનો ઢંઢેરો નીકલ્યો, ૧૮૩૭.
૧૪—ગોશ......	રવી	૨૨	૪	હતી. નામદાર શેનશાહ એડવરડનો જનમ, ૧૮૪૧. વેશ્યા નહી હોયતે સારૂં બંદોબસ્ત કરવા અનજુમન મલી
૧૫—દેપમેહેર ..	સોમ	૨૩	૫	શે૦ દાદાર અહુ૦નું ત્રીજું જશન. ય૦ ૧૨૩૯માં, પારશીઓમાં
૧૬—મેહેર.....	ભોમ	૨૪	૬	શેનશાહીઓના “ મેદીઆરેમ ” ગંભાર.
૧૭—સરોશ....	બુધ	૨૫	૬	હમકારો.
૧૮—રશને.....	ગુરૂ	૨૬	૭	કાંહાંનપોરમાં નાના શાહેબે કતલ ચલાવી, ૧૮૫૭.
૧૯—ફરવરદીન...	શુકર.	૨૭	૮	[શેહનશાબાનુ વીકટોરીઆએ તાજ પેહેર્યું, ૧૮૩૮.
૨૦—બેહરાંમ...	શની	૨૮	૯	હમકારો. શેઠ બનાજી લી. ૮૨ વ. ય. શને ૧૧૦૩માં ગુજર્યો.
				શેહેનશાહી દાદાર અહુરમજદનું ચોથું જશન.
૨૧—રાંમ.......	રવી.	૨૯	૧૦	નીકલ્યા, ૧૮૭૯. ૧૮૨૨ માં મુંબઇ સમાચાર પત્ર નીકલ્યું.
૨૨—ગુવાદ......	સો૦	૩૦	૧૧	પરણી, ૧૮૬૨. હીંદુસ્થાનમાં એક દોહડીયાંવાલા પોસ્ટ કાર્ડ
૨૩—દેપદીન....	ભોમ.	૧	૧૨	**જુલાઇ માસ.** માહરાંણી વી૦ની બેટી પ્રીનશેસ એલીસ
૨૪—દીન......	બુધ..	૨	૧૩	૧૮૮૩ માં શુરતમાં મોટી રેલ આવ્યાથી ૨ થી ૩ લાખ રૂપયા નું નુકશાંન—દોહડ હજાર ઘેરો અને ૧૨ માંણુશોનો નાશ થયો.
૨૫—અરસેસવંગ	ગુરૂ.	૩	૧૪	ય૦ ૧૨૪૬માં શર જ૦જી૦ બીજા બા૦ શી. એશ. આઇ. ગુજર્યા.
૨૬—આશતાદ. ..	શુકર	૪	૩૦	
૨૭—આસમાંન...	શની.	૫	૧	**આષાઢ માસ**—ચાંદ્રાત.
૨૮—જમીઆદ ..	રવી.	૬	૨	[શાનફરાંસીશકોના રેહવાશીઓએ ચુંટી કાહાડયા, ૧૮૯૨
૨૯—મારેસફંદ...	સોમ	૭	૪	પ્રોફેસર દા૦ન૦ને પારલામેંટના એક મેમબર દાખલ લંડનનાં
૩૦—અનેરાં.....	**ભોમ.**	**૮**	**૫**	**ય૦ ૧૨૪૨ માં દુખ્માકેશના પારશી છુટા.**

માહા ૧૧ મો બેહેમન શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી.

પારસીઓના તીશે રોજ—તેના નામ શાથે.	વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હીંદુ તીથ	કદમી જરથોશતીઓના રોજ ૧ થી ૩૦ સુધી માહા ૧૨ મો. સફંદારમદ શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી. ઇં૦ તા૦ ૯મી જુલાઇ થી તે તા૦ ૭મી આગશટ ૧૯૧૩ સુધી. હીંદુ સંવત ૧૯૬૯ ના આષાઢ સુદ ૬ ને વાર બુધથી તે શ્રાવણ સુદ ૫ ને વાર ગરેઉ સુધી.
૧—અહુરમજદ	બુધ	૯	૬	માહા ૧૨ મો સફંદારમદ કદમી. બઝમે જશને રૂઝે } નોટ નીકલી.
				[અહુરમઝદની મંડલીની સ્થાપના ૧૨૬૭.
				[ગુજરયા ય૦૧૨૪૧. મુંબઇમાં શને ૧૮૭૨માં પાંચ રૂપ્યાની
૨—બેહમન ...	ગુરૂ..	૧૦	૭	શે૦ બહમન અમ૦ જશન. દ૦ દારાબજી શેરાબજી કુમાના
૩—અરદીબેશત	સુકર.	૧૧	૮	હમકારો. શર કા૦જાં૦રેડીમણી નાઇટ શી. એશ. આઇ ગુજરયા,
૪—શેહેરેવર ...	શની.	૧૨	૯	{ મોટી ખરાબી, ૧૮૮૫.—બીજી વાર ૧૮૯૭. } યઝદે૦
				{ કતાનાં ધરતીકંપથી ડારજીલીંગ ને શીરાજગંજમાં } ૧૨૪૭.
૫—સ્પંદારમદ.	રવી..	૧૩	૧૦	કદમીઓનું સફંદારમદ અમશાસ્પંદનું જશન. કલ-
				[લડાઇ. પંઢરપુરમાં તથા નાયગાંમમાં વીઠોબાની જાત્રા
				ઓની કતલ ચલાવી ૧૮૫૭. ૧૮૭૦મા ફ્રાંન્સ ને જરમનીની
				નાના સાહેબે કાહાંનપોરમાં અંગ્રેજ ઓરત, મરદો, તથા છોકરાં
૬—ખુરદાદ....	સોમ.	૧૪	૧૧	સર જમશેદજી જીજીભાઇ ત્રીજા બારોનેટહક થયા, ય૦૧૨૬૭.
૭—અમરદાદ...	ભોમ	૧૫	૧૨	
૮—દેપાદર.....	બુધ.	૧૬	૧૩	પુણાની શે૦૨૦ પટેલવાલો દરે૦ ૯૦મું. અજમેરની શેઠ નવ૦
૯—આદર......	ગુરૂ..	૧૭	૧૪	હમકારો. { ૩૦ કલ્યાણીવાલાની દરે૦ ૧૬ મું. સરદાર ખા૦
૧૦—આવાં	સુકર.	૧૮	૧૫	{ બા૦ પદમજી પેસતનજી ગુજરયા—ય૦ ૧૨૬૩.
૧૧—ખોરશેદ....	શની.	૧૯	૧	મજગાંમમાં આગાખાંનનો ઓરસ
૧૨—મોહોર......	રવી.	૨૦	૨	શેઠ શોરાબજી વાછાગાંધી યઝદેજરદી ૧૨૨૬ માં ગુજરયા.
૧૩—તીર	સોમ.	૨૧	૩	હીંદુસથાનમાં ઇનકમટેકસ થયો, ૧૮૬૦.
૧૪—ગોસ	ભોમ	૨૨	૪	
૧૫—દેપમેહેર ...	બુધ.	૨૩	૫	
૧૬—મેહેર......	ગુરૂ..	૨૪	૬	હીંદુસથાંનના દેશીઓ પેહેલા પેટીટ જુરીમાં બેઠા, ૧૮૨૮.
				[મલારરાવ મદરાસમાં નજરકેદ હતો તે મરણ પાંમ્યો, ૧૮૮૨.
૧૭—સરોશ.....	શુકર.	૨૫	૭	હમકારો. બંગાલના દખણ ભાગપર ધરતીકંપ થયો, ૧૮૫૪.
૧૮—રશ્ને	શની	૨૬	૮	{ દેશી છોકરીની નાશા ૨ ળા
૧૯—ફ્રવરદીન..	રવી.	૨૭	૯	કદમી અશોફરોહરનું જશન. { ૧૮૪૯માં કલકતામાં પેહેલ વેહલી
૨૦—બેહેરાંમ ...	સોમ	૨૮	૧૦	હમકારો. પરેલમાના દા૦ પે૦ વાડયાનાં આદરાનને ૮૦ મું.
૨૧—રામ	ભોમ	૨૯	૧૧	
૨૨—ગુવાદ....	બુધ.	૩૦	૧૨	
૨૩—દેપદીન.....	ગુરૂ	૩૧	૧૩	
૨૪—દીન.....	શુક	૧	૧૪	**આગશટ માસ.** ૧૮૪૯માં સમાચાર દરપણ નામનું રોજીંદુ
				ગુજરાતી વરતમાન પેહેલ વેહલું પ્રગટ થયું હતું તે ૧૮૬૮માં
				અખબારે સોદાગર શાથ જોડાયું. હીંદમાં નીકલના એક
				આનાનો શીકકો ચાલુ થયો. શર જ૦ જી૦ નાઇટને "બારો
૨૫—અશ્તાદ અરશેસવંગ	શની	૨	૩૦	નેટ" નો વંશપરંપારાનો ખેતાબ મલેઓ ૧૮૫૭.
૨૬—આસ્તાદ..	રવી..	૩	૧	**શ્રાવણ માસ.** કદમી મુકતાદ શરૂ થયાં.
૨૭—આસમાંન...	સોમ.	૪	૨	ચાંદરાત. શેઠ ફ૦ દીનશાજી પીટીટ ગુજર્યા, યઝેજ૦ ૧૨૬૪.
૨૮—જમીઆદ...	ભોમ	૫	૩	મુંબઇમાં પેહેલવેહલી પારસી મેટરીમોનીઅલ કોરટ બેઠી, ૧૮૬૬
				[પ્રી૦ આલબર્ટ ૧૮૪૪માં જનમ્યો. માંગલોરમાંમોટી રેલ, ૧૮૭૬
૨૯—મારેશપંદ..	બુધ..	૬	૪	નાગપાંચમ—જનોઈ પહેરવાનો દી૦. ક૦ મીઓ મારેસફંદનું જશન.
૩૦—અનેરાં.....	ગુરૂ..	૭	૫	બારડ કાનીંગ મરણ પાંમ્યો, ૧૮૨૭.

માહા ૧૨ મો સફંદારમદ શેહેનશાહી શને ૧૨૮૨ યજદેજરદી.

રોજ પારશીઓના તારીખ રોજ-તેના નામ સાથે	[illegible]	વાર.	[illegible]	[illegible]	કદમી જરથોશતીઓના ગાથા ૧ લા માહા ૧૨ મા સને ૧૨૮૨ થી રોજ ૩૦ મો માહા ૧ લો ફરવરદીન શને ૧૨૮૩ યજદેજરદી. ઈંગરેજી તા૦ ૮ મીં આગશટ થી તા૦ ૧૧મી સપટેમબર ૧૯૧૩ હીંદુઓનાં સંવત ૧૯૬૯ નાં શ્રાવણ શુદ ૭ ને વાર સુકરથી તે ભાદરવા સુદ ૧૧ ને વાર ગરેઉ શુધી.
૧—અહુરમજદ	ગા.	શુકર.	૮	૭	ગાથા ૧ લો કદમી, હમસપથમધેમ ઘંબાર કદમી.
					[૨ શેહનશાહ એદવર્ડ ૧૯૦૨માં રાજ્યભીસેક થયો. } } ૧૮૯૩
૨—બહમન ...	ગા.	શની.	૯	૮	ગાથા ૨ જો ઓસતુઅદ. કદમી. ઈંગ્લાંડમાં નામદા } હુલડ,
૩—અરદીબેહશત	ગા.	રવી.	૧૦	૯	ગાથા ૩ જો સપેનતોમદ. હમકારો. મું૦માં મુસ૦હીંદુ વચે મોટું
૪—શેહેરેવર...	ગા.	શોમ	૧૧	૧૦	ગાથા ૪ થો વોહુક્ષથર, કદમી.
૫—સફંદારમદ.	ગા.	ભોમ	૧૨	૧૧	ગાથા ૫ મો વહસતોઇસત કદમી. શે૦ સફં૦નું જશન. દસ્તુરજી એ૦ દા૦ શનજાંણાં ગુ૦ ય૦, ૧૨૧૬. શેઠ ડો૦ શો૦ મુનશી ગુ૦, ૧૨૩૯. ડા. કે. નસ. બાહાદુરજી ગુજર્યા ય૦ ૧૨૬૭. એનેસ્ટીનું મરણ, ૧૮૭૨.
૬—ખોરદાદ ...	૧	બુધ.	૧૩	૧૨	કદમી સને ૧૨૮૩ ય૦નુ નવું વરસ. શેહેનશાહી અમરદાદ
૭—અમરદાદ...	૨	ગુરૂ.	૧૪	૧૩	કલકતાની ઈ૦ ઈ૦ રેલવે ચાલી, ૧૮૫૪. [સાલનું જશન.
૮—દેપાદર ...	૩	શુકર	૧૫	૧૪	કદમી રપીથવન ઉજવાનો દીવસ, તથા કદમી અરદી
૯—આદર. ...	૪	શની	૧૬	૧૫	શે૦હમકારો. નારયલીપુનમ.બલેવ { બેસત રોજનો હમકારો.
૧૦—આવાં. ...	૫	રવી..	૧૭	૧	નોશારીનાં વડા દસ્તુર મેર
૧૧—ખોરશીદ...	૬	શોમ.	૧૮	૨	કદમી ખોરદાદશાલ. જીરાણાં ગુજર્યા, ય૦ ૯૬૦.
૧૨—મોહોર ...	૭	ભોમ.	૧૯	૩	કદમીઓનો અમરદાદશાલ- (વરાવો.)
૧૩—તીર	૮	બુધ..	૨૦	૩	
૧૪—ગોશ......	૯	ગુરૂ..	૨૧	૪	કદમી આદર રોજનો હમકારો.
૧૫—દેપમેહેર ...	૧૦	શુકર.	૨૨	૫	
૧૬—મેહેર......	૧૧	શની.	૨૩	૬	તુલશીતલાવ વેઆર સાથે જોડી નાખ્યા ૧૮૭૨. [થયા, ૧૮૫૭
૧૭—સરોશ......	૧૨	રવી.	૨૪	૭	શે૦ હમકારો. ગોકળ આઠમ. અંગરેજો લખનારમાં દાખલ
૧૮—રશને......	૧૩	સોમ.	૨૫	૮	પ્રીનશ આલબરટ જનમયો ૧૮૧૯.
૧૯—ફરવરદીન..	૧૪	ભોમ.	૨૬	૯	શે૦ અસોફરોહરનું જશન.
૨૦—બેહેરાંમ ...	૧૫	બુધ.	૨૭	૧૦	શે૦ હમકારો. શુનાબાઇ હીરજી રેડીમનીનાં ગોવાલ્યાતલાવના આદ્રાંનને ૧૦૦. શુરત બેરાંમપોરી
૨૧—રાંમ......	૧૬	ગુરૂ..	૨૮	૧૧	કોટમાં ભીમેશ્વરની તથા [ઠાકોરજીની જાત્રા.) બાગલ પાસની દરે૦ને ૭૪.
૨૨—ગુવાદ......	૧૭	શુકર.	૨૯	૧૨	ક૦ સરોશ રો૦ હમકારો. બાહેરકોટ દાદીશેઠના આતશબે. ૧૩૧ એવોનાજ કોટકોટના ક૦ આદરાંનને ૧૧૦. કલકતામાના ક૦ ક્રા૦ બનાજીના આદરાનને ૭૪ મું. ભીડીબજારના મે૦ માં૦ પેટલના આદ્રાનને ૧૦૬. ય૦ ૧૧૫૨માં મુંબઇમાં કેટલાક
૨૩—દેપદીન......	૧૮	શની.	૩૦	૧૩	પારશીઓએ કદમી તરીકો અખત્યાર કીધો.
૨૪—દીન.. ...	૧૯	રવી..	૩૧	૩૦	ક૦ ફરવર૦નું જશન. [ધીન થયું. પારલામેંટ પસાર થયો ૧૮૬૫.
					[૧૮૫૮માં હીંદુસ્થાંનનું રાજ ઈ૦ઈ૦કું૦ શોડયો શે૦બાંનુને સ્વા
૨૫—અરશેસવંગ.	૨૦	સોમ.	૧	૧	**ભાદરવા અને સપ્ટેમબર માસ.** ક૦બેરાંમરોજનો હમકારો.
૨૬—આસતાદ...	૨૧	ભોમ	૨	૨	ચંદ્રાત. શેનશાહીઓના મુકતાદ શરૂ થયાં.
૨૭—આસમાંન...	૨૨	બુધ.	૩	૩	{ એરવદ. આસ. ગુજર્યાં, ય.
૨૮—જમીઆદ...	૨૩	ગુરૂ..	૪	૪	ગણેશ ચોથ. } ૧૨૫૯. શર જ૦ જી૦
૨૯—મારેસફંદ ..	૨૪	શુકર.	૫	૫	શે૦ મીનો મારેશપંદનું જશન. } એ ગહમબારો કરવા
૩૦—અનેરાં ...	૨૫	શની.	૬	૬	ઇલીઝાબેથ રાણીનો જ૦, ૧૫૩૩. { માંડયા-યજદે. ૧૧૯૭.
૧—અહુનુઅદ.	૨૬	રવી..	૭	૭	શે૦ગાથા ૧ લો. ઘંબાર શરૂ થયા. ગવરી લાવશે. શેઠ એ૦ જી૦થી.
૨—ઓશતુઅદ.	૨૭	શોમ.	૮	૮	ગાથા ૨ જો. ગવરી પુજન.
૩—સપેનતોમદ..	૨૮	ભોમ	૯	૯	ગાથા ૩ જો. ગવરી વીસરજન.
૪—વોહુખશથર..	૨૯	બુધ..	૧૦	૧૦	ગાથા ૪ થો.
૫—વહીસ્તોયસ્ત.	૩૦	ગુરૂ..	૧૧	૧૧	ગાથા ૫ મો. ફરેંચોએ પોનડીચેરી લીધું, ૧૭૪૬.

જરથોસતીઓના આતશબેહરાંમો તથા દરેમેહરોની ટીપ.

—૦૦૦—

મુંબઈ મધેના આતશબેહરાંમો.

ઠેકાણું.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ.	માહ.	ય. સને	શ. કે ક.
૧—ફરેશવાડી	...શેઠ કાવસજી બેરાંમજી બનાજીની નેયતે	૧૭	૪	૧૨૧૫	કદમી.
૨—ચરનીવાડી	...શેઠ હોરમજજી બમનજી વાડીઆજી ...	૧૭	૨	૧૨૦૦	શેનશાહી.
૩ ,,	જરથોસતી અંજુમને સ્થાપેલાં	૩	૨	૧૨૬૭	,,
૪—બારકોટ	......શેઠ દાદીભાઇ નશરવાનજી દાદીશેઠ ...	૧૭	૧	૧૧૫૩	કદમી.

દેશાવરો ખાતેના આતશબેહરાંમો.

૫—ઉદવાડા	......અવલ જરથોસતી અનજુમને શંજાણમાં સ્થાપેલાં, ને હાલ ઉદવાડામાં છે ...	૯	૯	૯૦	શેનશાહી.
૬—નવસારી	......શેઠ ખુરશેદજી ટેમુલજી દેશાઇજી. (૧*)	૧૭	૨	૧૧૩૫	,,
૭—સુરત	.........શેઠ દાદાભાઇ નશરવાનજી મોદી.........	૧૭	૨	૧૧૯૩	,,
૮—સુરત	.........શેઠ પેશતનજી કાલાભાઇ વકીલ	૩	૪	૧૧૯૩	કદમી.

મુંબઇ મધેની દરેમેહેરો અથવા આતશ આદરાનો.

૧—ફરેશવાડી	..કાવશજી બેરાંમજી બનાજી (આતશબેરામમાં)	૨૦	૧	૧૨૧૪	કદમી.
૨—કાંદાવારોમોહલો	...નશરવાંનજી હીરજીભાઇ કરાંની	૨૦	૬	૧૨૧૬	શેનશાહી
૩—કોટમાં	.....ખરશેદજી માણેકજી સરાફ (૨).........	૨૬	૨	૧૧૮૬	,,
૪—કોટમાં	.....બનાજી લીમજી (૩)	૯	૯	૧૦૭૮	,,
૫—કોટમાં	.....માણેકજી નવરોજી શેઠનાં (૪)	૯	૯	૧૧૦૨	,,
૬—કોટમાં	.....મોટલાંબાઇ જેહાંગીર નશરવાનજી વાડીયા...	૨૦	૯	૧૨૩૨	,,
૭—કોટમાં	.....ગોદાવરા મોબેદો કાજે પંચાયતે બાંધેલું ...	૩	૫	૧૧૯૫	,,
૮—કોટમાં	.....મનચેરજી ખરશેદજી લંગડાનાં (૫)	૧૫	૭	૧૨૧૭	,,
૯—કોટેકોટ	...અરદેશર દાદીભાઇ દાદીશેઠ...	૧૭	૧	૧૧૭૩	કદમી.
૧૦—કોટેકોટ	...પીરોજબાઇ તે મરહુમ દા૦ મા૦ વાછાની વી૦	૩	૯	૧૨૫૦	શેનશાહી.
૧૧—કોલાબે	....જીજીભાઇ દાદાભાઇ	૧૭	૬	૧૨૦૫	,,
૧૨—ખેતવાડી	...કાવશજી માણેકજી હાશાબરનર	૯	૯	૧૨૦૧	કદમી.
૧૩—ખેતવાડી	...પાલનજી ખરશેદજી કામા... (કામા બાગમાં)	૧૭	૯	૧૨૩૮	શેનશાહી.
૧૪—ગરાંટરોડ	...એરવદ સોરાબજી હોરમસજી રાંનજી... ...	૩	૮	૧૨૩૭	,,
૧૫—ગરાટરોડ	..એરવદ દોરાબજી એદલજી જમસીના અથવા મીઠાઇવાલા	૯	૯	૧૨૮૦	,,
૧૬—ગોવાલ્યાતલાવ	.બાઇ શુનાબાઇ હીરજી જીવણજી રેડીમની(૬)	૨૦	૧૨	૧૨૧૧	,,
૧૭—ચરનીવાડી	.હોરમજી બમનજી વાહાડયા (આતશબેરામમાં)	૨૦	૨	૧૧૭૫	,,
૧૮—ચોપાટી	...મોદી સોરાબજી વારછાગાંધીના વારેસો... ...	૧૭	૬	૧૨૨૭	કદમી.
૧૯—ડનકનરોડ	...હોરમજી ધનજીભાઇ પટેલ	૧૭	૫	૧૨૦૩	શેનશાહી.
૨૦—ધોબીતલાવ	.આવાંબાઇ તે અ૦ ખ૦ વાડીઆજીના ધ૦(૭)	૨૪	૭	૧૨૩૨	,,
૨૧—પરેલ	......દાદાભાઇ તથા મનચેરજી પેશતનજી વાડીઆ.	૨૦	૧૧	૧૨૦૩	,,
૨૨—પરેલ	......પીટીટ આરફનેજઆં બાઈ દીનબાઈ ન૦ પીટીટે પરઠાવેલી ...	૩	૭	૧૨૬૬	,,

* આ સંખ્યાં નંબરોવાલી દરેમેહેરને લગતી નીમતો દરેમેહેરોના લીસટની સેવટે જણાવેલી છે.

ઠેકાણું.	દરેમેહેરો કોણે બંધાવેલી.	રોજ.	માહા.	ય. સને	શે. કે ક.
૨૩—બહારકોટ	....મનચેરજી બમનજી શેઠના (૮)	૧૭	૨	૧૧૬૬	શેનશાહી
૨૪—બહારકોટ	.....શાપુરજી સોરાબજી કપાવાલા	૧૭	૨	૧૨૨૮	,,
૨૫—બીંડીબજાર	....મેરવાંનજી માણેકજી પટેલ (૯)	૧૭	૧૨	૧૧૭૭	,,
૨૬—બીંડીબજાર	....બમનજી મેરવાંનજી મેવાવાલા	૧૭	૪	૧૨૨૦	,,
૨૭—મજગાંમ	...ફરાંમજી નશરવાંનજી પટેલ...	૧૧	૩	૧૨૧૫	કદમી.
૨૮—મજગાંમ	...નાનાભાઇ જમશેદજી સપલાની નઇઅતે (૧૦)	૧૪	૮	૧૨૩૬	શેનશાહી
૨૯—મજગાંમ	...અનજુમનને ખરચે...	૯	૫	૧૨૭૬	,,
૩૦—મરીનલાઇન	.જમશેદજી દાદા. આમરીઆ(સોડાવાટરવાલા)(૧૧)	૨૮	૨	૧૨૪૪	,,
૩૧—મહાલક્ષ્મી	....બેરાંમજી કાવશજી બાટલીવાલા	૨૦	૪	૧૨૩૪	,,
૩૨—મહાલક્ષ્મી	...હોરમજી દાદાભાઇ શાગ્રેર	૧૭	૭	૧૨૧૫	કદમી
૩૩—માહીમ	......મનચેરજી બમનજી કુપરે સ્થાપેલી અને પાછલથી એરવદ શાપુરજી જમશેદજી દાજીએ બંધાવેલી (દાદગા) (૧૨)	૪	૨		શેનશાહી
૩૪—વાલકેશ્વર	.....શોરાબજી ખરશેદજી થુંઠીનાની નઇઅતે	૭	૯	૧૨૨૮	કદમી
૩૫—દાદર	......નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા (૧૩) ...	૩	૧૦	૧૧૯૧	શેનશાહી.
૩૬—વાંદરે	......નશરવાંનજી રતનજી તાતા	૨૦	૬	૧૨૫૩	,,

☞ મુંબઈની ઉપલી ૩૬ જાહેર દરેમેહરો, આતશ: આદરાંનોની ઉપરાંત બીજી કેટલીક દાદગાંઓની દરેમેહરો છે જેવી કે ૧) બાહારકોટની અલાઈબાગની, (૨) કોલાબેની પાંડે શેનીટેરીઅમની, (૩) ગીરગાંમની આલબલેશ બાગમાંની, (૪) ગીરગાંમ બેક રોડપરની અશલાજીની અને (૫) વાલકેશરમેં રિંડીમનીની.

દેશાવરો ખાતેની દરેમેહેરો.

૧—અંકલેશર	...નરશંગ ધમપાલ—ફરીથી મેર. હો.ફરેજરે ૧૨૧૭(૧૪) ...			૯૧૯	શેનશાહી.
૨—અજમેર	...નવરોજી રૂશતમજી કલીઆણીવાલાના પુણ માટે	૮	૧૧	૧૨૬૭	,,
૩—અંદેરી	..... અરદેશર ભીખાજી પટેલ	૯	૯	૧૨૭૭	,,
૪—અમદનગર	..જમશેદજી પેશતનજી પલાનટી	૯	૮	૧૨૧૬	,,
૫—અમદાવાદ	..ખરશેદજી બેહરાંમજી નાણાવતી (૧૫)	૨૩	૧૦	૧૨૧૫	,,
૬—અમરોલી	....હોરમજી બમનજી વાહડયા (૧૬)	૧૭	૨	૧૧૭૩	,,
૭—અડાજણ	...સર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બારોનેટ	૨૦	૯	૧૧૯૬	,,
૮—આલપાઇ	...નવરોજી કાવશજી નાલીએરવાલા	....			,,
૯—ઇગતપુરા	...અનજુમનને ખરચે	૫	૧૦	૧૨૫૬	,,
૧૦—ઇછાપોર	...કાવશજી ધનજીભાઇ પાઉંવાલા તથા ભત્રીજા	૫	૮	૧૨૧૬	,,
૧૧—ઇનડોર	...હોરમજી માણેકજી ભમગરા (૧૭)...	૧૦	૮	૧૨૪૮	,,
૧૨—ઉદવાડા	...સર દી૦મા૦પી૦બારોનેટ બંધાવેલું આતશબેરામને લગતું મકાન	૨૦	૯	૧૨૬૦	,,
૧૩—ઉરન	... ...કુવરજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર......	૨૩	૨	૧૨૭૪	,,
૧૪—એડન	... ...કાવશજી દીનશાજી એડનવાલા	૨૦	૧	૧૨૫૩	,,
૧૫—એલાવ	......આ૦ કાઉશ ખરશેદજી કામદીન (૧૮)	૨૦	૧૨	૧૦૯૧	,,
૧૬—આંકોલા	...દ૦ નશરવાનજી જામાસપજી જામાસપઆશા(૧૯)	૨૪	૨	૧૨૩૯	,,
૧૭—કચ્છ-ભુજ	...પેશતનજી શોરાબજી ભુજવાલા (૨૦)	૨૩	૯	૧૨૭૪	,,
૧૮—કરંજ	.....પેસ્તનજી, હીરજીભાઇ, પીરોશા હોરમજી પસ્તાકયા	૨૭	૪	૧૨૧૫	,,
૧૯—કરાંચી	......ડોશાભાઇ મેરવાંનજી વાછાકયાની યાદગારી માટે(૨૧)	૯	૯	૧૨૩૯	,,

ઠેકાણું.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ.	માહા.	ય. સને	શે. કે ક.
૨૦–કરાંચી......	હીરજીભાઇ જમશેદજી બેહરાનાં (૨૨)	૯	૮	૧૨૧૮	શેનશાહી.
૨૧–કલકતા ...	ધનજીભાઈ બેહરામજી મેહતા	૯	૯	૧૨૫૯	,,
૨૨–કલકતા ...	રૂશતમજી કાવશજી બનાજી...	૧૭	૧	૧૨૦૯	કદમી.
૨૩–કલ્યાણી ...	એદલજી બેરામજી મોદી (૨૩)	૧૭	૨	૧૧૫૮	શેનશાહી
૨૪–કવેતા......	અનજુમનના ઉઘરાટથી (૨૪)	૧૭	૯	૧૨૫૨	,,
૨૫–કુદીઆના...	મનચેરજી કુવરજી ભાઠેના, હોરમજી માણેકજી	૭	૭	૧૨૧૯	,,
૨૬–ખન્જોત ...	બેહરામજી હીરાજી કોહલા. [કુદીઆનાવાલા	૧૮	૯	૧૨૧૫	,,
૨૭–ખંભાત ...	પેસ્તનજી ખરશેદજી મોદી, ખંભાતવાલા ...	૧૭	૪	૧૨૧૩	,,
૨૮–ખેરગામ ...	બાઈ મોતીબાઇ તે આ૦ બ૦જ૦મુલાંની વીધવા	૫	૯	૧૨૫૧	,,
૨૯–ગનદેવી ...	હોરમજી બીખાજી ચીનાઇ, વલસાડવાલા ...	૭	૯	૧૨૦૩	,,
૩૦–ચીકલી......	મુંબઇવાલા શેઠો દોરા૦ તથા પૂરાં૦ હો૦ ગજદર	૧૭	૬	૧૨૪૨	,,
૩૧–જામનગર...	ટેમુલજી માહીઆરજી મીરજાં	૧	૭	૧૨૬૪	,,
૩૨–જંગબાર ...	દોરાબજી દીનશાહ એદનવાલા (દાદગાં) ...	૧૩	૯	૧૨૬૪	,,
૩૩–તવરી	એદલજી બ્યાજખોરા (૨૫)	૧૪	૬	૧૨૩૮	,,
૩૪–તવરી	અનજુમન	૩	૮	૧૨૩૮	,,
૩૫–તારાપોર ...	વીકાજી મેહરજીભાઇ તારાપોરવાલા (૨૬) ...	૯	૯	૧૧૮૯	,,
૩૬–થાણા	કાવશજી તથા દોરાબજી રૂશતમજી પટેલ (૨૭)	૯	૭	૧૧૫૦	,,
૩૭–દ૦ હેદ્રાબાદ....	વીકાજી તથા પેસતનજી મેહરજી	૯	૧૨	૧૨૦૮	,,
૩૮–દ.હે.બાલાપુર	,, ,, ,, (૨૮) ...	૨૦	૬	૧૨૦૮	,,
૩૯–દ.હે.ચંદરઘાટ...	માણેકબાઇ નશરવાનજી ચીનાઇ	૩	૨	૧૨૭૪	,,
૪૦–દમણ	મેરવાંનજી નવરોજી માણેકજી	૮	૬	૧૨૦૭	,,
૪૧–દમણ	રતનબાઇ તે હોરમજી મનચેરજી કામાની વી૦(૨૯)			૧૨૧૫	,,
૪૨–દીવ	જેહાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆજી...	૨૬	૫	૧૧૯૯	,,
૪૩–દવીહેર ...	નવાજબાઇ તે જાંગી૦ નવ૦ ઘાસીઆના ધ૦	૩	૯	૧૨૨૪	,,
૪૪–ડુમસ	સુરતની અનજુમને (૩૦)	૨૬	૬	૧૨૦૭	,,
૪૫–નવસારી ...	નવસારીની વડી દરેહમેહર (૩૧)			૫૫૧	,,
૪૬ ,,	સર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) બારોનેટ	૨૦	૬	૧૨૨૨	,,
૪૭ ,,	મલેશરની અંજુમને	૧૯	૧	૧૧૬૭	,,
૪૮ ,,	મીનોચેર હોમજીવાલાઓએ બાંધેલી (૩૨)			૧૧૫૮	,,
૪૯–નાગપોર ...	હીરાબાઇ નશરવાંનજી માંણેકજી મુલાં ...	૨૦	૨	૧૨૬૫	,,
૫૦–નારગોલ ...	માણે૦ રૂશ૦ નારગોલવાલા તથા ભાઇઓ (૩૩) (એનું અસલ મકાન શેઠ દાદા. નશ. મોદીનું બંધાવેલું હતું.)	૧૧	૧૦	૧૨૫૧	,,
૫૧–નીમચ......	કાવસજી જીવણજી મેવાવાલાની નઇએતે...	૫	૫	૧૨૬૭	,,
૫૨–પારડી......	હોરમજી ગાંડાભાઇ... ... (દાદગાં) ...	૧૭	૯	૧૨૫૦	,,
૫૩–પુણા–નાંનાપેટ...	સોરાબજી રતનજી પટેલ (૩૪) ...	૮	૧૧	૧૧૯૩	,,
૫૪–પુણા–કાંપ...	સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહલા) બારોનેટ	૩	૩	૧૨૧૪	,,
૫૫–પુણા ...	...કદમી અને શેહનશાહી અંજુમનને ખરચે...	૩	૩	૧૨૬૩	કદમી.
૫૬–બડનેરા ...	અંજુમનને ખરચે	૬	૪	૧૨૫૮	શેનશાહી.
૫૭–બારડોલી...	નવસારીવાલા એદલજી નવરોજી મેહેતા ...	૯	૪	૧૨૫૫	,,

ઠેકાણું.	કોણે પરડેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ.	માહ.	ય. સને	શે. કે ક.
૫૮—બીલીમોરા...	દાદાભાઇ ધનજીભાઇ અને શોરાબજી શાપુરજીએ બાંધેલી—અનજુમનને ખરચે ચાલતી (૩૫)	૯	૯	૧૨૫૮	શેનશાહી.
૫૯—બેલગામ ...	પેસતનજી ખરશેદજી બાઇસ	૨૪	૩	૧૨૬૧	,,
૬૦—ભગવાગામ..	જમશેદજી સોરાબજી ભગવાગર... ...	૩	૯	૧૨૨૮	,,
૬૧—ભરૂચ.....	જુની અગીઆરી	.....	.....	.....	,,
૬૨ ,, ...	હોરમજી એરાંમજી વખારીઆની નશ્રેતે ...	૨૭	૬	૧૨૫૨	,,
૬૩ ,, કોટ ..	હોમાજી દારાબજી(હોમાવરાની દરેમેહેર) (૩૬)	૩	૫	૧૧૨૯	,,
૬૪ ,, પ્રાસવાર.	હીરાંબાઇ તે નવ૦ કા૦ નારયલવાલાની વી૦(૩૭)	૯	૯	૧૨૦૦	,,
૬૫ ,, કોટ...	સોરાબજી ધનજીભાઇ ખંબાતા... ...	૨૪	૧	૧૨૨૭	,,
૬૬ ,, બહારકોટ...	દસતુર કાંમદીનજી ફરદુનજી.. ...	......		૧૧૪૭	,,
૬૭ ,, ,,	રૂસતમજી માણે૦ હીરાવરાના, સુરતવાલા (૩૮)	.....		૧૦૯૬	,,
૬૮—બાહાંગામ ..	વીરજીભાઇ બમનજી સુરતવાલા (૩૯) ...	૧૭	૬	૧૧૭૩	,,
૬૯—ભાવનગર...	દોરાબજી શાપુરજી ઉમરીગરના વારસો ...	૨૮	૮	૧૨૬૦	,,
૭૦—ભેશાંન	દાદાભાઇ તથા મનચે૦ પેસતનજી વાડીઆ (૪૦)	૧૧	૫	૧૨૧૫	,,
૭૧—મઉ	અંજુમનને ખરચે (૪૧)	૯	૬	૧૨૧૫	,,
૭૨—મંદરોઇ ...	અંજુમનના ઉઘરાટથી—શેઠ માં૦ ન૦ પીટીટ..	૧૨	૪	૧૨૨૯	,,
૭૩—મધરાસ......	ફીરોઝ મનચેરજી કલબવાળાએ પોતાના મરહુમ બેટા જાલના પુણ માટે...	૨૯	૧૧	૧૨૭૫	,,
૭૪—મહુવા......	અંજુમનને ખરચે (૪૨)	૯	૪	૧૨૨૭	,,
૭૫—મેષીરભાત...	(ગંદેવીની પાસે) અંજુમનનાં ખરચે ...	૫	૪	૧૨૫૩	,,
૭૬—માંડવી......	અંજુમનને ખરચે	૩	૯	૧૨૪૩	,,
૭૭—રાજકોટ ...	અંજુમનનાં ખરચથી	૩	૯	૧૨૪૪	,,
૭૮—રંગુન... ...	બેજનજી કાવશજી ખંબાતા (૪૩) ...	....		૧૨૩૬	,,
૭૯—રાંદેર	દારાશાહ દોરાબજી રાંદેલીઆ (૪૪) ...	૧૭	૯	૧૨૦૩	,,
૮૦—લાનોલી ...	કાવશજી દીનશાહ એડનવાલા	૨૨	૯	૧૨૫૮	,,
૮૧—લાહોર.......	અરદેસર બેહેરામજી લીંબુવાલા—કુપર ...	૧૭	૧૧	૧૨૬૨	,,
૮૨—બ્યારાગામ...	બાઇ દીનબાઇ નસરવાનજી પીટીટ ...	૬	૩	૧૨૬૫	,,
૮૩—વરોડરા ...	ધનબાઇ તે દાદાભાઇ ભીમજી ઉમરીગરની ધ૦(૪૫)	૭	૫	૧૨૧૫	,,
૮૪ ,, ...	એરાંમજી નશરવાનજી શીરવાઇ (દાદગાં)(૪૬)	૨૦	૨	૧૨૩૮	,,
૮૫—વલસાડ ...	નવરોજી પેશુતનજી કાપડીઆ (દાદગાં) ...	૨૬	૪	૧૨૪૯	,,
૮૬ ,, ...	મોટાભાઇ શાપુરજી	૧૬	૯	૧૨૧૯	,,
૮૭ ,, ...	હોરમજી ભીખાજી ચીનાઇ (દાદગાં) ...	.....	....	૧૧૮૯	,,
૮૮—વેશુ	એડનવાલા માણેકજી રતનજી પટેલ ...	૩	૯	૧૨૫૮	,,
૮૯—સરોડા......	ખ.પ. પારખ તથા ત્યાંનાં એક વતની મલીને (૪૭) ...	...		૧૨૩૩	,,
૯૦—સુગનપોર...	નવરોજી જમશેદજી વાડીઆ (૪૮) ...	૧૭	૨	૧૨૧૯	,,
૯૧—સુનગર વ્યારા...	અનજુમનને ખરચે	...	...	૧૨૩૧	,,
૯૨—સુમારી ...	હોમીયાર પાહલણ (૪૯)	...	...	૧૦૪૦	,,
૯૩—સુમારી ...	દાદાભાઇ તથા કાવસજી પાલનજી ચકના ...	૨૭	૭	૧૨૫૬	,,
૯૪—સુરત કેલાની વખાર...	અનજુમનને ખરચે	૩	૮	૧૨૦૮	,,

ઠેકાણું.	કોણે પરઠેલાં યાને બંધાવેલાં.	રોજ.	માહા.	ય. સને	શો. કે ક.
૯૫–સુરત ગોપીપરે...	જાંગીર નશરવાંનજી વાડીઆ (દાદગાં)...	૧	૭	૧૨૧૦	શેનશાહી.
૯૬ „ ગોપીપરે...	દોરાબજી નશરવાનજી મીસતરી (દાદગાં)(૫૦)	૨૯	૧૦	૧૨૩૫	„
૯૭ „ નાનપરે...	એદલજી તથા રતનજી બેરાંમજી બીશની(૫૧)	૧૭	૪	૧૨૦૭	„
૯૮ „ „	આ૦ જમશેદજી માંણેકજી ઉનવાલા (દાદગાં)	૧	૧૨	૧૨૩૮	„
૯૯ „ „	કાવસજી જમશેદજી માકીદલાલ	૧૭	૯	૧૨૧૪	કદમી.
૧૦૦ „ „	માણેકજી નવરોજી વાડીઆ (૫૨) ...	૧૫	૯	૧૨૦૬	શેનશાહી.
૧૦૧ „ માછલીપીટ...	અનજુમનને ખરચે–"બાગે પારશા" ...	૧૭	૬	૧૨૬૫	„
૧૦૨ „ રૂસ્તમપરે...	પેશતનજી નસરવાંનજી બાટલીવાલા(૫૩)...	૨૨	૧૨	૧૨૧૯	„
૧૦૩ „ „	સર જમશેદજી જીજીભાઇ (પેહલા) ...	૧૭	૨	૧૨૨૪	„
૧૦૪ „ „	દેશાઇ મનચેરજી ખુરશેદજી (૫૪) ...	૨૦	૧૨	૧૧૭૫	„
૧૦૫ „ „	રૂશતમજી અસપંદીઆરજી આરીટનવાલા (૫૫)	૧૭	૪	૧૧૯૨	„
૧૦૬ „ બકરકોટ....	ગોટીનાં ખાંનદાંનવાલાઓએ બાંધેલું (૫૬)	૧	૭	૧૧૬૫	„
૧૦૭ „ શૈયદપુરે...	દાદા. અને મનચેરજી પેસ્તનજી વાડીઆ (૫૭)	૨	૧૦	૧૨૧૩	„
૧૦૮ „ „	મુંબઇના વાહાડીઆજીવાલાઓએ સ્થાપેલી(૫૮)	૯	૪	૧૨૫૮	„
૧૦૯ „ બીબીનીવાડી...	અનજુમનને ખરચે. (૫૯)...	....			„
૧૧૦–સતારા ...	અનજુમનને ખરચે (૬૦) ...	....			„
૧૧૧–સોલાપુર...	વીકાજી તથા પેશતનજી મેહરજી (૬૧) ...	૯	૫	૧૨૧૩	„
૧૧૨–હાંસોત ...	બાઈ ભીખાઇજી તે સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટનાં બેટીનાં પુનને માટે ...	૨૬	૧૧	૧૨૬૮	„

(૧) આ આતશબેહેરામનું મકાન પુરાણું થવાથી દેશાઇ કાવશજી એરચજી તે ગોંડલના કારભારીએ ફરીથી રોજ ૧લો માહા ૧૦ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૦ યજદેજરદીને દીને સમરાવી આપયું છે.

(૨) આ દરેમેહેર પેહલી યઝદેઝરદી સને ૧૧૬૦ માં શેઠ માણેકજી દોરાબજી સરાફે ચોપાટી મધે પોતાની વાડીમાં બંધાવેલી હતી, તાંહાંથી યઝદેઝરદી સને ૧૧૮૬ માં તેમના બેટાએ કોટમાં લાવી પરઠેલી છે. તે મકાનભી પુરાણું થવાથી આ દરેમેહેરનાં મુતવલીઓ શેઠ સરાફનાં વારેશોએ રોજ ૨૬ મો માહ ૨ જો સને ૧૨૬૪ ને દીને થાને આ દરેમેહેરની ૭૮ માં વરશની શાલગરેહને દીને ફરીથી નવેસરથી મકાન બંધાવ્યું છે.

(૩) આ પુરાતમ દરેહેમેહરનુ મકાન જુનું થવાથી શેઠ હોરમજજી રતનજી માણેકજી બનાજીની આગેવાની હેઠલ બનાજી કુટંબના કેટલાક સાહેબોએ પોત પોતામાં ફંડ ઉભું કરી નવેસરથી બંધાવીને તેમાં રોજ ૨૦ મો માહા ૭ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૧૪ યઝદેજરદીને દીને જુના આદરાન સાહેબને પાછા તખ્તનશીન કીધા હતા.

(૪) આ દરેમેહેર પુરાંણી થવાંથી મરહુમ શેઠ માણેકજી નવરોજી શેઠનાના મુતવલી શેઠ જાલભાઈ અરદેશર શેઠનાએ રૂપીઆ એક લાખ ખરચી ઈરાનની અસલી ઢપપર રોજ ૨૦ મો માહા ૨ જો યઝદેઝરદી ૧૨૬૧ ને દીને.નવેસરથી બાંધી હતી.

(૫) આ દરેમેહેરનું મકાન પુરાણું થવાથી રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૬૪ ને દીને શેઠ પેસતનજી મેરવાંનજી મોદીવાલાએ પોતાની મરહુમ બેટી પીરોજબાઈનાં પુણ માટે નવેશરથી બાંધી આપીઉં છે.

(૬) આ દરેમેહેર આગળ યઝદેજરદી સને ૧૧૮૨ માં એરવદ દોરાબજી હોરમજી રાંનજીએ બંધાવી હતી.

(૭) એ દરેમેહેરની પાસે આવેલી મરહુમ શેઠ રૂશતમજી સોરાબજી ભરૂચા તથા ઈડાવાલાની જુની દરેમેહેરનું મકાન તેના વારશોએ એ વાહાડયાજીવાલી દરેમેહેરની સાથે જોડી નાખીને વાપરવા માટે ધરમ ખાતે આપી દીધાથી એ પુરાણું મકાન મરહુમ ઓનરેબલ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાહાડયા સી. આઈ. ઈ. એ નવેસરથી બંધાવીને રોજ ૮ મો માહા ૮ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૮ ને દીને ઈજાવ્યું હતું.

(૮) એ મકાન એકસો વરસનું પુરાણું થવાથી, યઝદેજરદી સને ૧૨૬૬ ના રોજ ૧૭ મો માહા ૨ જો શેનશાહી–(જે દીને એ આતશ આદરીયાન પરઠીયાને બરોબર ૨૦૧ મું વરસ ઉગયું હતું તે) ને દીને એ મકાનનાં વારસોએ તે ફરીથી નવું બંધાવીને તેમાં આતશ આદરીયાન પરઠયા હતા. એ મકાન બંધાતાં સુધી તેમાનો કેબલો શેઠ હોરમજી વાહાડયાજીવાળાં આતશબેહેરામમાં એક વરસ વેર લઈ જઈ રાખયો હતો.

(૯) આ ભીંડીબજાર મધેની મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી માણેકજી પટેલની દરેમેહરનું મકાન પુરાણું થઈ જવાથી યઝદેજરદી સને ૧૨૪૭ માં રોજ ૧૭ મો માહા ૯ મો શેનશાહીને દીને શેઠ નશરવાંનજી માણેકજી પીટીટે પોતાના ધણીઆણી બાઇ દીનબાઈ તે આ દરેમેહરના અસલ બંધાવનાર મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી પટેલના બેટીના બેટીને નામે રૂ ૨૫૦૦૦) ખરચીને નવા પાયાથી વધુ કુશાદે બાંધી આપીયું હતું. અને રૂ ૩૦૦૦) એ મકાનની મરાંમતને સારૂ અનામત રાખયા છે.

(૧૦) આ દરેહેમેહર મજગામમા નવાબના તલાવ આગળ મરહુમ શેઠ નાનાભાઈ જમશેદજી સપલાની નઈમતે તા૦ ૪ થી મે ૧૮૬૭ યાને યઝદેજરદી સને ૧૨૩૬ ના રોજ ૧૪ મો માહા ૮ માં ને દીને મરહુમ શેઠ નાનાભાઈના બેહેન મરહુમ બાઈ રતનબાઈ તે સર કાવશજી જાહાંગીરજી રેડીમનીનાં ધણીઆણીની પુંજીમાંથી બાંધવામાં આવી હતી. પાછળથી એનો સરવે વહીવટ ઈ૦ સ૦ ૧૮૭૭ માં સર કાવસજી જાંહાગીરજી રેડીમની નાઈટ, સી. એસ. આઈ. એ

પોતાને સબાઈન થઇ તેના નીભાવ માટે બંદોબસ્ત કરનાર હતા, તેટલા મરણ પામવાથી એ દરેમેહેરના ચાલુ ખરચ માટે સર કાવસજીના એક્ઝીક્યુટરોએ મરહુમની પુંજીમાંથી રૂ. ૨૩૦૦૦ નું તા૦ ૯ મી અકતોબર ૧૮૮૦ ને દીને તરજાવીજ કરી તે મરહુમના બેટા સર જહાંગીર કાવસજી જહાંગીરને તરસટી તરીકે સોંપ્યું હતું. આ દરેહમેહરનું મકાન મુંબઇના પોરટ ટ્રસટે સરકારનીક કામ સારૂ સને ૧૨૭૫ માં ખરીદી લીધુ તેમજ એ સતાના બીજા મકાનો બી લઈ લેવાથી ત્યાંથી ચોડે દુર મજગામમાજ મતારપાખડી તરફ શેઠ પેસતનજી નશરવાનજી ગોદીવાળાએ ભેટ આપેલી જગાપર સર જહાંગીર કાવશજી જહાંગીર રેડીમની બારોનેટે બંધાવી આપેલાં નવાં મકાનમાં બેહસતનશીન સર કાવશજી જહાંગીરની જન્મા વરસની બાજને દીવસે યાને રોજ ૩ જો માહા ૧૧ મો સને ૧૨૭૭ યજદેઝરદીને દીને જુના આદરીઆન સાહેબના ફરી કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા. આ નવું મકાન બધાયું તેટલા બે વરસ સુધી રેડીમનીવાલા આતશઆદરીઆનના કેબલાને મજગામની શેઠ ફરામજી ન૦ પટેલની દરેહમેહરમાં રાખવામાં આવ્યા હતા.

(૧૧) આ સોડાવાટરવાળાની દરેમેહેરની સાલગરેહ એક વરસમાં બેવાર પડે છે. તેનો ખુલાસો એમ છે કે પ્રથમમાં એ દરેહમેહેર અરદીબેહેસત મહીનો ને જમીયાદ રોજે દાદગાહના કેબલા સાથે યઝદેજરદી સને ૧૨૪૪ માં સથાપેલી હતી. તે પછી યજદેઝરદી સને ૧૨૫૪ નાં ફરવરદીન મહીનો ને ફરવરદીન રોજે એ દરેહમેહેરમાં દાદગાહના કેબલા સાથે આતશ આદરાન સાહેબને સથાપવામાં આવયા હતા.

(૧૨) આ માહીમની દાદગાહની દરેમેહેર શેઠ મનચેરજી બમનજી કુપરે રોજ શેહરેવર માહ અરદીબેહસ્ત, અંગરેજી સાલ ૧૮૬૬ ઇસ્વીને દીને બાઈ સાહેબ મોટલાંબાઇનાં ભારેના બંગલામાં સ્થાપી હતી. એ પછી સુમારે ત્રણ વરસ બાદ શેઠ એદલજી ફરાતમજી સુનાવાલાએ દરેમેહરને પોતાનાં બંગલામાં લઈ જઈ તેનો બધો ખરચ પોતે કરતા હતા. તે પછી ઇસવી સને ૧૮૮૮માં રોજ ૧૧ મો માહ ૪ ઠાને દીવસથી ઉપલી દરેમેહરનાં પંથકી એરવદ શાપુરજી જમશેદજી દાજી જેઓ ૧૮૬૬ થી એ દરેમેહરનાં પંથકી હતા તેઓએ પોતે નવું મકાન બંધાવી તેમાં ઉપલા દાદગાહને લઈ જઈને રાખેલા છે અને એવાએ ૧૮૮૬ થી એ દરેહમેહરનો ચાલુ ખરચ પોતાના મરણ સુધી કીધો હતો. એવો રોજ ૨૧ મો માહા ૪ થો સને ૧૨૮૦ ને દીને ગુજરી જવાથી અને એવણે પોતાની હઈયાતીમાં એ અગીઆરીના ચાલુ નીભાવ તથા ખરચ માટે દાદરના સ્ટેશન આગળની ઈસ્ટેટ લગભગ મહીને રૂપયા બસોનું ભારૂં ઉપજાવેચ તે ટ્રસ્ટ કરી તે માટે ટ્રસ્ટીઓ નેમી તેઓને આપી ગયા છે, જેઓ એ ટ્રસ્ટમાં આપેલી ઈસ્ટેટમાંથી એ દરેમેહરનો ચાલુ ખરચ વગેરે કરશે.

(૧૩) એ દરેમેહર પેહેલી યઝદેજરદી સને ૧૧૯૧ માં મોટા આગળ માઉંટ રોડ ઉપર બાંધેલી હતી પણ ત્યાંથી ખસેડી [illegible] રોજ ૧૭ મો માહા ૭ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૭૦ ને દીને એના મુતવલીઓએ ફરીથી નવેસરથી મોટો ખરચ કરીને બંધાવી છે.

(૧૪) આ અંકલેશ્વરની અગીઆરીનું અસલ મકાન યઝદેજરદી સને ૯૧૯માં શેઠ નરશંગ ધમપાલે બંધાવયું હતું. જે પછી યઝદેજરદી સને ૧૨૧૭માં શેઠ મેહેરવાનજી હોરમજી ફરેજરે તે ફરીથી બંધાવી આપયું હતું. અને તે પાછુ બીસમાર થવાથી તે તોડી પડાવી બીજુ નવું મકાન, મરહુમ બાઈ સાહેબ દીનબાઇ નશારવાનજી પીટીટે પોતાની હયાતીમાં પોતાના બેહેસતનશીન જમાઈ શેઠ ફરામજી દીનશાજી પીટીટના પુણ માટે બંધાવાનું શરૂ કીધું હતું પણ તેટલામાં બાઈ દીનબાઈનું મરણ નીપજવાથી તેવણના બેટી બાઈ આવાંબાઈ ફરામજી પીટીટે પુરૂં કરી આપીને રોજ ૨૭ મો માહ ૨ જો યઝદેજરદી સને ૧૨૬૯માં જાહેર વપડાશ માટે ખુલ્લું મેલયું છે. આ દરેહમેહરની ચાલુ નીભાવણી માટે વારસીક રૂ૨૦૦ બાઈ આવાંબાઈ પીટીટ આપતા હતા. પણ બાઈ આવાંબાઈના મરણ પછે તે માટેની કશી જોગવાઈ અંકલેશ્વર અંજુમન ધરાવતી નહી હોવાથી એ આદરાનના ખરચ માટે સને ૧૨૭૯ થી ભરૂચના શેઠો ડુંગાજી કુંટુંબીઓ તરફથી રૂ૧૨૫ અને શેઠો મેરવાનજી અને હોરમસજી મંચેરજી કામાએ સથાપેલા ફંડમાંથી રૂ૭૫ દર સાલ આપવાનો બંદોબસ્ત થયો છે.

(૧૫) એ દરેમેહર સને ૧૨૪૬ થી અમદાવાદની અનજુમનને અસતકથી ચાલતી હતી. પણ તે પુરાંણી થઈ ગયાથી અમદાવાદવાળા શેઠો નવરોજી અને જાંગીરજી પેશતનજી વકીલે નવેશરથી રૂ ૨૦૯૭૫) ને ખરચે કુશાદે બાંધીને રોજ ૨૭ મો માહા ૭ મો શેહનશાહી સને ૧૨૫૩ ને દીને ફરીથી ઇજાવી હતી.

(૧૬) આ અમરોલીની દરેહમેહેર પહેલવહેલી ઘણા વરસો અગાઉ મોબેદ દાદા હોરજી વરીઆવાએ દાદગાહની સ્થાપેલી હતી. તે પછી એજ દાદગાહવાલાં ઘરમાં ઈસ્વી સને ૧૮૦૩ ની તા૦ ૨૪ મી નવેમબરે યાને યઝદેજરદી ૧૧૭૩ ના રોજ ૧૭ મો માહ ૨ જાને દીને મુંબઇવાલા શેઠ હોરમસજી બમનજી વાડીઆએ આદરીયાનની પરથાવી હતી, એ પછી એ આદરીયાન સુરતના આતશબેહેરામમાં લઈ જવામાં આવયા હતા. ત્યારબાદ ઇ. સ. ૧૮૩૪ યાને યઝદેજરદી ૧૨૦૪ માં એ જુના મકાનની પેહેલીવાર મરામત કરી ફરીથી દાદગાહ એજ વાહાડયાજીએ સ્થાપ્યા હતા. એ મકાન પુરાણું થવાથી શેઠ વાહાડીઆજીના સાહેબજાદાઓએ તા૦ ૩૦ મી અકટોબર ૧૮૩૭ યાને રોજ ૧ લો માહ ૨ જો ય. સને ૧૨૦૭ ને દીને બીજીવારની મરાત કરાવી અસલના દાદગાહ પરથાવ્યા હતા. તે છેક ઈ. સ. ૧૮૯૩ યાને ય. સને ૧૨૬૩ સુધી દરેહમેહેર તરીકે ચાલુ વપરાસમાં હતી. એ જુની દરેહમેહેરના મકાન સામે બીજી જગા ઉપર અમરોલીવાલા શેઠ કાનજીભાઈ હોરાબજી મીઠાઈવાલાએ દરેહમેહેર માટે એક નવું મકાન બંધાવી તે ઇજાવી તેમાં રોજ ૭ મો માહ ૪ થો ય. સને ૧૨૬૩ માં આદરયાન પરથાવી ખુલ્લું મુકયું હતું. એ દીનથી જુની દરેમેહરના દાદગાહ આ નવી દરેહમેહેરમાં લાવવામાં આવ્યા હતા. એ વખતથી એ જુની દરેહમેહેરનું મકાન પડત પડી રહયું હતું તે પછી શેઠ નવરોજી કાવસજી વાડીઆવાલાએ એ જુની દરેહમેહેરના મકાનને સમરાવી આપવાથી એ જુની દરેહમેહેરનું મકાન રોજ ૨૧ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૮૦ ને દીને પારસીઓના ઉતારા માટે ધરમશાળા તરીકે ખુલ્લું મુકવામાં આવ્યું છે.

(૧૭) આ ઇનડોરની શેઠ ભમગરાવાલી દરેહમેહરનું મકાન પેહલા ફકત પરમકીથા કરવા સારૂ શેઠ હોરમજી માણેકજી ભમગરાએ પોતાના ધણીઆણી મરહુમ બાઈ નવાજબાઈના પુણ માટે રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૪૮ ને ને બાંધી આપી ખુલ્લુ મેલ્યુ હતું. પાછલથી શેઠ હોરમજીએ પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ માકારાહ રૂસતમજી ભમગરાની નઈયતે એ મકાનમાં સને ૧૨૫૧ ના રોજ ૨૬ મો માહા ૯ માને દીને આતશદાદગાહને પરઠીને તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા. એ દરેહમેહર જ્યારથી બાંધવામાં આવી છે ત્યારથી એનો ચાલુ ખરચ ઈનડોરની જરથોસતી અનજુમન તરફથી કરવામાં આવે છે.

(૧૮) એ દરેમેહર પેહલાં સને ૧૦૯૧ માં આ૦ કાવશજી ખરશેદજી કામદીન એરાવવાળાએ બંધાવેલી હતી તે બીજી વાર સને ૧૧૧૦ માં સુરતવાલા શેઠ મેરવાંનજી હોરમજી ફરેજરે બંધાવેલી હતી, તે પાછી ત્રીજીવાર મુંબઈવાલા શેઠ જમશેદજી બરજોરજી મીસતરીએ રોજ ૭ મો માહા ૪ થો શેહેનશાહી સને ૧૨૩૯ યઝદેજરદીને દીને ફરીથી કુશાદેથી બંધાવી છે.

(૧૯) આ દરેમેહર પુરાંણી થવાથી મરહુમ દસતુરજી નોશરવાંનજી જા૦ જામાસપઆસાનાના મુતવલી દસ્તુર બેહરામજી જામાસપજી જામાસપઆસાનાએ રોજ ૨૪ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૬૧ ને દીને નવેસરથી બાંધી છે.

(૨૦) એ દરેહમેહર ખા. બા. પેસ્તનજી સોરાબજી ભુજવાલાએ પોતાના મરહુમ પીતાજીના પુણ માટે લગભગ અગીયાર હજાર રૂપીયા ખરચીને બંધાવી આપી હતી. એ દરેહમેહર ઈજાયા આગમચ ત્યાંના માહારાજા રાવ શ્રી ખેંગારજી શવાઈ બાહાદુરને દેખાડવામાં આવી હતી. તે પછી પારસી રીત મુજબ ઈજીને પરઠવામાં આવનાર હતી—તેટલાં એ દરેહમેહરના બંધાવનાર ખા. બા. પેસતનજી ગુજરી જવાથી મરહુમના માસીસાને દીને પહેલાં પરઠવા ધારયું હતું તેથી એ અગીયારીની તખતી ઉપર રોજ ૨૩ મો માહા ૧૦ મો યઝદેજરદી સને ૧૨૭૩ લખેલા છે. પણ કાંઈક ઢીલ થવાથી એ દીને દરેહમેહર પરથાવામાં નહી આવી હતી તે પાછલથી મરહુમની વરસીને દીને યાને રોજ ૨૩ મો માહા ૯ મો સને ૧૨૭૪ ને દીને પરથીને ખુલ્લી મેલવામાં આવી હતી.

(૨૧) આ દરેહમેહર અસલ મરહુમ શેઠ ડોશાભાઈ મેરવાનજી વાહાડયાની યાદગારી માટે એવોના ખેશીઆએ બાંધી હતી તેમાં એક નવો ગુમબજ બાંધવા તથા તેમાં સુધારો વધારો કરવા અને મોબેદોના રહેવાના મકાનમાં રીપેર કરવા માટે યજદેજરદી સને ૧૨૭૩ માં નજદીક રૂ. ૬૦૦૦નું એક ફંડ ભેગુ કરી તેમાથી એ દરેહમેહરનો સઘળો રીપેર ખરચ કરવામાં આવયો હતો. મજકુર દરેહમેહરમાં જ્યાં અસલ આતશ દાદગાહ હતા ત્યાં કરાંચીવાલા સખી શેઠ કાવશજી હોરમસજી કાતરકે પોતાના મરહુમ ધણીઆણી બાઈ શુનાબાઇની નઈયતે, પોતા તરફથી મોટો ખરચ કરી, રોજ ૯ મો માહા ૯ મો યજદેજરદી સને ૧૨૭૨ ને દીને, યાને એ આદરીયાન સાહેબની ૩૫ માં વરસની સાલગરહને દીવસે, આતશ આદરીયાન સાહેબ પરઠાવેઆ છે. એ આદરીયાન પરઠયા પછીનો કાઠી સુખડ, તેલ વગેરેનો જે વધુ ખરચ થાય તેને માટે એજ શેઠે બીજા વધુ રૂ ૩૦૦૦ એવી શરતે આપીયા છે કે એ રકમના વ્યાંજમાંથી એ ખરચ કરવો. એ અગીઆરીને, બીજો ચાલુ ખરચતો જયારથી એ અગીયારી પરથાઈ છે ત્યારથી અંજુમન તરફથી કરવામાં આવે છે.

(૨૨) આ દરેમેહર અસલ રોજ ૯ મો માહા ૮ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૧૮ માં શેઠ હીરજીભાઇ જમશેદજી બેહેરાનાએ પોતે બાંધેલી હતી પણ તે બીસમાર હાલતમાં આવેઆથી ય૦ સને ૧૨૪૪ માં તેમનાં વીધવા બાઈ મેરબાઈએ નવેસરથી બાંધી આપીછે. એ દરેહમેહરનું જુનું મકાન બીશમાર હાલતમાં આવવાથી કરાંચીના રહીશ શેઠ ફરામજી બેરામજી કલેકટરે લગભગ રૂપ્યા ત્રણહજારને ખરચે ફરીથી સમરાવી આપ્યું હતું તેમજ એ દરેહમેહર માટે કાઠી ખરીદવા રૂપ્યા ત્રણ હજાર વ્યાજ વાપરવાની સરતે આપ્યા હતા. નવું મકાન તઈયાર થવાથી એ દરેહમેહરની સાલગ્રહને દીવસે યાને રોજ ૯ મો માહ ૮ મો ય૦ સને ૧૨૭૮ ને દીને જશનની ક્રીયા કરી અસલના આતશ આદરાનને ફરીથી તખતનશીન કીધા હતા.

(૨૩) કલીયાંણી મધે અસલ એક ઘણી પુરાંણી દરેમેહર હતી, પણ તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી મુંબઈવાલા શેઠ એદલજી બેરાંમજી મોદીએ યઝદેજરદી સને ૧૧૫૮ માં તે ફરીથી બંધાવી હતી. તે દરેમેહરમાં આતશઆદરાન નહી હોવાથી કલીઆંણીવાલા શેઠો ભીખાજી જીજીભાઇ શેઠના, ડોસાભાઈ હોરમજી ભીમડીવાલા, ફરદુનજી મેરવાંનજી શરાફ અને હોરમજી માંણેકજી ભીમડીવાલાએ પોતાને ખરચે એ જુની દરેહમેહરમાં ઘટતો ફેરફાર કરી રોજ ૧૭ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૫૦ ને દીને આદરીઆન સાહેબ પરઠાવયા છે, અને તેના ચાલુ ખરચ સારૂ રૂ ૭૦૦૦) હલાયદા કહાડયા છે.

(૨૪) આ કવેતાવાલી પુરાંણી અગીઆરીને માટે હેવું છે કે એ માતર દરેહમેહરનું મકાનજ હતું પણ તે દરેહમેહર ઈજાવામાં આવેલી નહી હોવાથી છેક યજદેજરદી સને ૧૨૭૫ માં રોજ ૨૭ મો માહા ૩ જાને દીને કવેતાવાલા જાણીતા શેઠીયા ખા૦ બા૦ બરજોરજી દોરાબજી પટેલ સી. આઈ. ઈ. ને ખરચે ઈજાવીને ખુલ્લી મેલવામાં આવી છે.

(૨૫) એ દરેમેહરનું અસલ મકાન ઘણા વરસપર કોઈ સખી જરથોશતીએ બંધાવેલું કેહવાય છે તે પછી સને ૧૨૩૮માં શેઠ એદલજી રતનજી વ્યાજખોરાઆએ મકાન પાછું બંધાવી આપ્યું હતું. તે મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી જરથોશતી અનજુમનમાં જાહેર ઉઘરાણું કરી આશરે રૂ૯૦૦૦ માંથી એ મકાન રોજ ૩ જો માહા ૮ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૯ ને દીને આતશ દાદગાહ સ્થાપીને નવેશરથી બાંધવામાં આવ્યું હતું. પણ પાછલથી આદરીઆન સ્થાપવા માટે શેઠ કુવરજી કાવશજી તવરીઆએ પોતાના મરહુમ પુત્ર ડાકટર હોરમજીના પુણ માટે રૂ૧૦૦૦૦) દશ હજારની રકમ આપીને ફરીથી નવેસરથી એ મકાનમાં આદરીયાન સ્થાપીને રોજ ૯ મો માહા ૧૦ મો ૧૨૭૦ ને દીને ઈજાવીને ખુલ્લુ મેલ્યુ હતું.

(૨૬) એ મકાન પુરાંણુ થવાથી મુંબઈવાલા શાખીવન્દુદ બાઈ દીનબાઈ નસરવાંનજી પીટીટે પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ જમશેદજી નશરવાંનજી પીટીટનાં પુણને માટે રોજ ૩ જો માહા ૧૦ મો શેહનશાહી ૧૨૬૪ ને દીને ફરીથી બંધાવી આપ્યુછે.

(૨૭) આ દરેમેહર અસલ ય૦ સને ૧૧૫૦ ની આગમચ દાદગાની બનાવેલી હતી. તથાં નવેસરથી આતશ આદરાંનના દરેમેહર શેઠ રૂસતમજી કાવશજી પટેલે પોતાના બાવા મરહુમ શેઠ કાવશજી રૂશતમજી પટેલની નઈઅતે બધાવીને રોજ ૯ મો માહા ૭ મો શેહનશાહી સને ૧૧૯૮ યઝદેજરદીને દીને પરઠાવી છે.

(૨૮) દખણ હેદરાબાદ તરફ શેઠ જીવાજી તથા પેશતનજી મેહેરજીની કેટલીક દરેમેહેરો બાંધેલી છે. તેમાંની એક આગ્રે બાલાપીરનજીકની દરેમેહર બંધાયલી હતી, પણ હાલ તે મોજુદ નથી એમ કેહવાય છે.

(૨૯) આ દમણની બાઈ રતનબાઈ કામાવાળો દરેમેહરનું મકાન ઘણું બીસમાર થઈ જવાથી તે દરેમેહર યઝદેજરદી સને ૧૨૭૬ માં તયાંથી સદનતર કાઢી નાખવામાં આવેલી જણાયછે. એ વીગેની લંબાન વીગત યઝદેજરદી સને ૧૨૭૭ના કેલેનડરમાં દમણની વીગતમાં પાણે ૧૪૯ માં છાપેલી છે.

(૩૦) આ કુમસની દરેહમેહરનું જુનું મકાન ઘણું બીસમાર હાલતમાં આવવાથી મરહુમ શેઠ પાલનજી રતનજી કંત્રાકટરના પુણ માટે મરહુમના દીકરા શેઠ મનચેરજી પાલનજી કંત્રાકટરે તથા મરહુમના ઘણીઆણી બાઇ બાઈઆઈ પાલનજીએ લગભગ રૂપીયા ૧૨૦૦૦ ના ખરચે ફરીથી નવું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. નવું મકાન ઈજી ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૧૯ મો માહા ૧૨ મો ય૦ સને ૧૨૭૮ ને દીને કરી તેમાં અસલના આતશ દાદગાહના કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા.

(૩૧) આ દરેહમેહેરનું પહેલવેહેલું મકાન ફકત અમથુ ક્રીયા કામ માટે યજદેઝરદી સને ૫૫૧ માં નવસારી ખાતે જરથોસતીઓએ જઈ રહયા પછી પરથવામાં આવ્યું હતું. તયાર બાદ મરહુમ બાઈ સાહેબ માહલણબાઈ બેહેદીન બેહેરામજીએ પોતાનું એક ઘર આપી તેમાં વધારો કરયો હતો. પણ વસતીના વધવાથી બંને મકાનો નાનાં પડવાને લીધે મરહુમ દેશાઇજી મીનોચેહરજી ખુરશેદજીએ તેમાં મોટો વધારો કરી એ જુનાં મકાનોની સાથે પોતાનાં ખરચથી નવું મકાન રોજ ૧ લો માહા ૫ મો સને ૧૧૬૪ ને દીને બંધાવી અમથુ ક્રીયા કામ માટે ખુલ્લું મેલ્યું હતું. એ પછી બાઇ મોટલાંબાઈ જાહાંગીર વાડીઆએ પોતાના મરહુમ બાવા શેઠ જાહાંગીરજી નોશરવાનજી વાહાડયાના પુણ માટે લગભગ રૂપ્યા વીસ હજારને ખરચે એ જુની દરેહમેહરને લગતું બાજુમાં બીજુ નવું મકાન બંધાવી રોજ ૨૬મો માહા ૮મો સને ૧૨૨૦ યઝદેજરદી તા૦ ૨૫ મી મે ૧૮૫૧ ને દીને પરઠાવ્યું હતું. વળી એ દરેહમેહરને લગતું બીજુ જુનું મકાન પાછુ નબલી હાલતમાં આવવાથી દેશાઈ કાવશજી એરચજી ગોંડલવાલાએ લગભગ રૂપ્યા સાત હજારનો ખરચ કરી નવેસરથી એ મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. તથા એમાં એવણનાં ધણીઆણી બાઇ મોતીબાઈએ આતશ દાદગાહ પરઠાવી આતશ રોશન રાખવા સારૂ રૂ. ૪૦૦૦ આપ્યા હતા. આ દેશાઈ કાવસજીવાલુ નવું બંધાયલું મકાન તથા એમાં પરઠેલો આતશ દાદગાહનો કેબલો ખુલ્લો મેલવાની ક્રીયા યઝદેજરદી સને ૧૨૭૬ ના રોજ ૧૭ મો માહા ૧૨ માને દીને કરવામાં આવી હતી. મરહુમ બાઈ મોટલાબાઈ વાહાડયાજીએ બંધાવેલા મકાનનો કેટલોક ભાગ બીસમાર થવાથી તેમાં કેટલોક ફેરફાર અને મરામત મરહુમ બાઈના દીકરા મરહુમ શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહડયા સી. આઇ. ઈ. એ લગભગ રૂપ્યા ૧૫૦૦ ને ખરચે કરાવ્યો હતો. તેને ઈજીને રોજ ૧૨ મો માહા ૧૨ મો ય૦ સને ૧૨૭૮ યાને મરહુમ શેઠ નવરોજીની પહેલા મહીનાની બાજને દીને ખુલ્લો મુકવામાં આવ્યો હતો.

(૩૨) એ દરેમેહેર જે નવસારીના આતશબેહેરામની સામે આવેલી છે તેમાં પેહેલે આતશદાદગાં હતા પણ એ પછી રોજ ૨૦ મો માહા ૨ જો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૮ યજદેજરદીને દીને જરથોસ્તી અનજુમનના ઉગરાતથી રૂપ્યા ચોતરીશ હજારને આશરેનું ફંડ કરીને એ મકાન નવેસરથી બાંધીને તેમાં આતશ આદરાન તખતનશીન કરવામાં આવ્યા છે.

(૩૩) આ નારગોલની દરેમેહરનું અશલ મકાંન મુંબઈવાલા શેઠ દાદાભાઈ નશરવાંનજી મોદીનું એકસો વરસ અગાઉ બંધાવેલુ હતું, પણ તેનો રોજ માહા શને મલતો નથી. એમાં આતશનો કેબલો નહી હતો, પણ અમથાં ઘરમના મકાંનમાં મોબેદો રહાને કીરયા કાંમ કરતા, તેવોનો ગુજારો શેઠ દાદાભાઈનાં બેટી બાઈ શુનાબાઇ દાદાભાઈ વાડીઆ આપે છે. તેજ મકાંનમાં પાછલથી રોજ ૧૧ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૫૧ યજદેજરદીમાં શેઠ માણેકજી રૂશતમજી અને ભાઈઓએ પોતાનાં મરહુમ માતાજી બાઇ માંણેકબાઈનાં પુણને માટે દાદગાં પરઠયાં છે. અને તેની બોય દેવાનો, કાઠો તેલ વીગરેનો ખરચ એજ ભાઇઓ ફંડ ઉભુ કરીને તેમાંથી પુરો પાડે છે.

(૩૪) આ દરેમેહરમાં પેહલે આતશદાદગાં હતાં, તે પછી પાછળથી રોજ ૨૦ મો માહા ૯ મો શેહેનશાહી શને ૧૨૧૨ ને દીને આતશઆદરાન પરઠેઆ હતા, પણ તે દરેમેહર બીસમાર હાલતમાં આવવાથી પુણેવાલા મરહુમ દશ-તુરજી સહેબ જામાશપજી એદલજી જામાસ્પઆશાનાના શાહેબજાદાઓએ રોજ ૨૦ મો માહા ૯ મો શને ૧૨૪૬ ને દીને ફરીથી નવેસરથી બાંધીને સ્થાપી છે.

(૩૫) બીલીમોરામાં રોજ ૨૦ મો માહા ૧૦ મો યજદેજરદી સને ૧૧૯૭ યાને તા૦ ૧૮ મી જુલાઇ ૧૮૨૮ ને દીને મુંબઇવાલા શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાહાડયાજીએ આતશ દાદગાંની એક દરેમેહેર બંધાવેલી છે. પણ બીલીમોરામાં એક આતશ આદરીયાનની જરૂર જણાવવાથી બીલીમોરાવાલા શેઠો દાદાભાઈ ધનજીભાઇ અને સોરાબજી શાપુરજીએ રૂ.૧૯૭૯૦નો ખરચ કરી એ જુની દરેમેહરની પાસે બીજું એક નવું મકાન બંધાવી તેમાં આતશ આદરીયાન રોજ ૯ મો, માહ ૯ મો સને ૧૨૬૮ ને દીને પરથ્યાં છે. એનો ચાલુ ખરચ અનજુમનને અશાતકથી થાય છે પણ તેનાં નીભાવ ખરચ સાર રૂ૭૦૦૦) મજકુર શેઠો દાદાભાઈ ધનજીભાઈ તથા શોરાબજી શાપુરજીએ આપ્યાંછે; તેનાં વેઆજમાંથી આદરીઆંન શાહે-બને બોએ દેવાનું, શુખડ તથા બતી તથા સમારકાંમ તથા સાલગરેહને દીવશે જશન બાજ એવોની તરફથી કરવા જણાવ્યું છે. એ મુજબ મકાન બાંધવાનો, અનામત મેલેલી રકમનો તથા બીજો પરચુટણ ખરચ મલીને એ નવી દરેમેહરપર રૂ. ૩૦૦૦૦) તીશ હજારનો ખરચ કીધેલો જણાય છે. વળી અશલની પેલી દાદગાંવાલી શેઠ નવરોજી જમશેદજી વાહાડયાજીની દરેમેહરનું મકાનબી પુરાણું થવાથી તે એકવાર આમલ અનજુમને સમારયું હતું તે પાછું એજ શેઠો દાદાભાઈ ધનજીભાઈ તથા શોરાબજી શાપુરજી ગબાએ ફરીથી સમારી આપીને રોજ ૨૨ મો માહા ૧૨ મો યજદેજરદી સને ૧૨૭૭ ને દીને જશન કરી ખુલ્લું મેલયું છે.

(૩૬) એ દરેમેહર પુરાણી થવાથી નવેસરથી બંધાવીને એ દરેમેહરના મુતવલીઓ શેઠો દીનશાહ ફરદુનજી અને બાઈઓએ રોજ ૨૧ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૬૭ યઝદેજરદીને દીને ખુલી મેલી છે.

(૩૭) આ દરેમેહર રોજ ૨૩ મો માહા ૯ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૫ ને દીને ફરીથી એજ શેઠ શાપુરજી સોરાબજી નારીએલવાલાનાં વારસોએ, મોટા ખરચે નવેસરથી બંધાવી છે.

(૩૮) એ દરેમેહરનું મકાન પુરાણું થવાથી ભરૂચના જાણીતાં ડુંગાજીના ખાનદાનવાલાઓએ શેઠ પેસતનજી અસલાજી ડુંગાજીને નામે રોજ ૧૦ મો માહા ૮ મો સને ૧૨૭૨ ને દીને રૂ૧૫૦૦૦) ના ખરચે ફરીથી બંધાવી છે અને તેના નીભાવ ફંડને માટે બીજા રૂ૧૫૦૦૦) અલાયેદા કાઢી તરરાટી નેમેઆ છે. એજ ડુંગાજી ખાનદાનવાલા આ દરેહ-મેહરનો ચાલુ ખરચ યઝદેજરદી સને ૧૨૪૨ થી કરતા આવયા છે. બાઇ આવાંબાઈ ખરશેદજી મં. કામાજી કાપડયાએ એ દરેહમેહરના ટ્રસ્ટીઓને, દરેહમેહરની સામેનું પોતાનું મકાન બાળવાની કાઠી ભરવા માટે ૧૨૭૯ ના ફરવરદીન મહીનામાં ભેટ આપ્યું હતું.

(૩૯) એ દરેમેહર અસલ ૧૧૭૩ નાં રોજ ૧૭ મો માહા ૬ ઠાને દીને શુરતવાલા શેઠ વીરજીભાઈ બમનજીએ દાદગાહની બાંધેલી હતી. એ દરેમહેરનું મકાન પુરાણું થવાથી નવેસરથી ફરીને શેઠો શોરાબજી તથા નવરોજી ફરામજી ધામત તથા બીજાઓએ બંધાવી આપ્યું હતું અને તેમાં આતશ આદરાન સાહેબને પરઠાવી તખતનશીન કરી એ આદરીઆનની શાલગરેહને દીને ય૦ સને ૧૨૩૧ માં પાછી ખુલ્લી મેલી હતી.

(૪૦) આ લેસાણુની દરેહમેહર શેઠો દાદાભાઈ તથા મનચેરજી પેસતનજી વાહાડયાએ પોતાના બંધેવી મરહુમ શેઠ સોરાબજી ફરામજી વાહાડયાની નઈઅતે પહેલવેહેલી પરથાવી હતી. એ દરેમેહર જુની થવાથી તથા વસતીથી દુર હોવાથી પારસી વસતીની નજદીકમાં બીજી જગા ઉપર બીજા લોકોના ઉગરાણાથી અને એજ વાહાડયા સાહેબોની મદદથી મરહુમ શેઠ સોરાબજી ફરામજી વાહાડયાના વીધવા બાઈ બચુબાઇએ પોતાની મરહુમ દીકરી બાઈ ગુલબાઈની યાદગારીમાં નવેસરથી બંધાવી પોતાના ખાવંદ શેઠ સોરાબજી ફરામજી વાહાડયાની નઈઅતે રોજ ૨૦ મો માહા ૯ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૬ યઝદેજરદીને દીને પરઠાવી હતી.

(૪૧) આ દરેમેહર ફરીથી રોજ ૯ મો માહા ૬ ઠો સને ૧૨૨૮ ને દીને અનજુમનનાં ઉઘરાણથી સમારી હતી પણ તે પાછી વળી તરીજીવાર સમારીને તેનું જશન રોજ ૧૯ મો માહા ૧૨ મો સને ૧૨૫૨ યઝદેજરદીને દીને કરવામાં આવયું હતું.

(૪૨) આ મહુવાની દરેહમેહરનું મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી અંદેરીવાલા શેઠ અરદેશર ભીખાજી પટેલે પોતાના ધણીયાણી મરહુમ બાઈ રતનબાઈના પુણ માટે જુના મકાનની પાસેજ એક નવું મકાન બંધાવી આપી તેમાં જુના આતશ દાદગાહના કેબલાને પરઠાવી ખુલ્લું મુકવાની કીરીયા રોજ ૧૭ મો માહ ૨ જો સને ૧૨૮૦ને દીને કરી હતી. એ દરેહમેહરનો નીભાવ તથા મરામતનો ખરચ ત્યાંની અનજુમન કરશે. જ્યારે જુના મકાનને શેઠ અરદેશરે દરૂસ્ત કરાવી આપવાથી એ જુનું મકાન મોબેદોના રહેવા માટે વાપરવામાં આવે છે.

(૪૩) રંગુનની અસલ શેઠ બેજનજી કાવશજી ખંબાતાની બાંધેલી દરેમેહરનું મકાન પુરાણું થવાથી તથા નાહાનું પડવાથી શેઠો શાપુરજી અને બમનજી કાવશજી કપતાંને રૂ૩૫૦૦૦) ને ખરચે નવેસરથી બાંધી આપીને રોજ ૧૧ મો માહા ૧૨ મો સને ૧૨૭૩ યજદેજરદી એટલે કદીમ રોજ ખોરદાદશાલ સને ૧૨૭૪ ને દીને પરથાવેલ છે.

(૪૪) આ દરેમેહરને ફરીથી રોજ ૨૯ મો માહા ૨ જો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૫ ને દીને એજ શેઠ દારાશાહના ધણીઆણી બાઈ પીરોજબાઈએ સમારીને ઇજાવા છે, અને તેના ચાલુ ખરચ માટે પણ ગોઠવણ કરી છે.

(૪૫) આ ઉમરીગરવાલી દરેહમેહર તથા તેની પાસેનું મોબેદોના રહેથાનનું અનજુમનનું મકાન ઘણી બીસમાર હાલતમાં આવવાથી વડોદરાના રહીસ શેઠ મનચેરજી પેસતનજી પટેલે પોતાને ખરચે નવું મકાન બંધાવી રોજ ૨૦ મો માહ ૯ મો સને ૧૨૭૭ ને દીને ખુલ્લું મેલ્યું હતું.

(૪૬, વડોદરામાં શેઠ સીરવાઈ વાળી ધરમશાલામાં એક ઓરડામાં જુદી દરેહમેહર કરવામાં આવી છે. એ બેઉ જગો રોજ ૯ મો માહા ૯ મો સને ૧૨૩૭ યઝદેજરદીને દીને તઈયાર થયાં હતાં પણ એ બંનને રોજ ૨૦ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૩૮ ને દીને ઇજાદ ખુલ્લાં મેલાયાં હતાં. એની મરામત માટે રૂ ૨૦૦૦ શેઠ બેરામજીએ કાઢયા હતા, તેમાં એવણે રોજ ૧૫ મો માહા ૫ મો સને ૧૨૩૯ યઝદેજરદીને દીને મુંબઈ મધે મજગામમાં પોતાના બંગલામાં દરેહમેહર પરથાવી તે દીને બીજા રૂ. ૩૦૦૦ ઉમેરી રૂપ્યા પાંચ હજાર કરી તેનું વ્યાજ કેટલાક વરસો સુધી વડોદરા ખાતે ખરચ કરવા મોકલાવ્યું હતું, પણ તે પછી શેઠ બેરામજી તથા એ દરેહમેહર અને ધરમશાલાના વહીવટ કરનારાઓ વચે વાંધો પડવાથી તેનો મુકદમો ચાર પાંચ વરસ ત્યાની કોરટમાં ચાલ્યા બાદ કોરટે તેનો લગતો વહીવટ કરનારા ત્યાના ગ્રહસ્થોને નેમી તેઓને રૂપ્યા વગેરે સ્વાધીન કરવાનો હુકમ કીધો હતો. પણ એ મકાનોના નીભાવના રૂપ્યા વહીવટ કરનારાઓ પાસે નહીં હોવાથી તેઓમાના શેઠ દાદાભાઈ શાપુરજીએ સને ૧૮૯૨ થી ૧૯૦૬ સુધી પોતાની ગીરેથી ખરચ કરી એ મકાનોનો નીભાવ કીધો હતો. એ પછી બધું સાંમાધાન થવાથી શેઠ બેરામજીએ તા૦ ૩૦ મી ડીસેમબર ૧૯૦૬ ને દીને એ બેઉ મકાનોના નીભાવ માટે રૂ. ૮૦૦૦ મુંબઈની પારસી પંચાએતના ટ્રસ્ટીઓને આપયા હતા કે તેનું વ્યાજ વડોદરાની કારોબારી કમીટી ઉપર મોકલવું અને તેમાથી એને લગતો યોગ્ય ખરચ કરવો. ઉપર મુજબ નક્કી થવા પછી એ અગીઆરી તથા ધરમશાલાની સાલગ્રહ રોજ ૨૦ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૭૭ ય૦ ને દીને પડી તે વખતે શેઠ બેરામજી તરફથી જશનની કીયા કરાવ્યા પછી, એ બેઉ મકાનો જાહેર વપરાશ માટે પાછાં ખુલ્લાં મેલવામાં આવ્યાં છે મજગામવાળી દરેહમેહર ત્યાથી કાઢી નાખવામાં આવી છે.

(૪૭) સરોડા ગામમાં યજદેજરદી સને ૧૨૩૨ના સાલમાં મુંબઈવાલા શેઠ ખરશેદજી ફરદુનજી પારખે એક દરેહમેહરનું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું અને ત્યાં માત્ર ધરમનું ક્રીયા કામ થતું હતું પણ દાદગાહ કે આદરીઆન પરઠાવેલાં નહીં હતાં, તે પછી એમ અન્યું કે–ડિમરા ગામમાં રોજ ૨૩ મો માહા ૯ મો યજદેજરદી સને ૧૧૮૫ માં શેઠ બમનજી શેરાબજી કપાવાલાને નામની અને તેમના બેશી શેઠ ફરામજી નાનાભાઈ ઉમરીગરે મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઈનાં ધરમખાતાંનાં તરશટીઓને પાછલથી આપેલી એક રકમનાં ઉપજતાં વ્યાજનાં ખરચમાંથી ચાલતી એક આદરીયાનની દરેહમેહર હતી. પણ ત્યાં જરથોસ્તી વસ્તી ઘટી જવાથી તે ઉપયોગમાં આવતી નહીં હતી. તેથી તે આદરીઆન ત્યાંથી ઉઠાવી લઈને સુરતમાં આછલી પીઠની વાહડયા ફલ્યાવાલી અગયારીમાં લાવી રાખવામાં આવ્યા હતાં. જેનો ચાલુ ખરચ ઉપર કહયું તેમ મરહુમ શેઠ જીજીભાઈ દાદાભાઈના ધરમખાતાંના તરસ્તીઓ તરફથી કરવામાં આવેછે. એ જગોપરબી આદરીયાનની જરૂર નહીં જણાવાથી તરસ્તીઓ એ આદરીયાનને કોઇ લાયક જગા ઉપર ગોઠવવાની તજવીજમાં હતા. તેવોને ઉપલાં સરોડા ગામવાલાં દરેહમેહરની આમથાં મકાનની ખબર પડી કે ત્યાં એક આદરીયાનની જરૂર છે તે ઉપરથી અથોરનાનોના ગામે ગામના હદના હક ઉપરથી ઉડવાડેના અંધ્યારૂની એક જોડ શરોડાની અગીયારીમાં બોલાવીને તેવોની મારફતે રોજ ૪ થો શરેહવર માહા ૧૦ મો દેહને દીને જશન કરયું હતું તે પછે રોજ ૩૦ મો માહા ૩ જો સને ૧૨૭૬ યજદેજરદીને દીને પેલાં અસલ ઉમરીગાંમનાં આદરાંનનાં કેબલાને નવેશરથી પરઠીને શરોડાની દરેમેહર ખુલી મેલી છે.

(૪૮) અસલ લવજી નશરવાનજી વાહડીઆએ બાંધેલી હતી.

(૪૯) એ દરેહમેહર જુની થયાથી કેટલીક મુદતે ફરીથી સુરતવાલા શેઠ જમશેદજી શેરાબજી હોડીવાલાએ બંધાવી હતી તે પછી વળી મુંબઈવાલા શેઠ કુંવરજી માણેકજી મુકાદમે રોજ ૧ લો માહા ૮ મો શને ૧૧૯૧ માં આદરાન પરઠીને બંધાવી હતી. તે રેતીમાં પુરાઇ જવાથી તેવણના વારેસ શેઠ રૂશતમજી શાપુરજી મુકાદમે રોજ ૨૦ મો માહા ૪ થો સને ૧૨૩૮માં પાછી બીજી જગાપર બાંધીને આતસ આદરાન પરઠેઆં છે.

(૫૦) મુંબઈવાલા મરહુમ શેઠ દોરાબજી નશરવાનજી મીસતરીએ પેહલાં માત્ર ધરમ ક્રીયા માટે એક મકાન બંધાવ્યું હતું—તે વખતે ઈમારા મુકાવેલા નહી તથા દાદગાહ પરઠાવેલા નહી હોવાથી અને એ મકાન બીસમાર હાલતમાં આવવાથી મરહુમના બેટા શેઠ દીનશાહજીએ રૂપ્યા દશ હજારનો ખરચ કરી નવેસરથી એક નવું મકાન બંધાવી તેને ઈજી તેમાં આતશ દાદગાહ પરઠવાની ક્રીયા તથા ઉપરના અરધા ભાગમાં સ્થાપવામાં આવેલી ધી દીનશાહ દોરાબજી મીસતરી લાઇબરેરી અને રીડીંગ રૂમ ખુલ્લા મેલવાની ક્રીયા રોજ ૨૧ મો માહા ૨ જો ય૦ સને ૧૨૭૯ને દીને કરવામાં આવી હતી.

(૫૧) આ સુરતની શેઠ બીશાનીવાલી દરેહમેહર બીશમાર હાલતમાં આવવાથી એ મકાનની ઉપજના વધારામાંથી તથા તેના એક મુતવલી શેઠ ફરામરોજ બેહરામજી બીશાનીએ પોતાની તરફના વધુ નાણા ઉમેરી લગભગ રૂપીઆ પંદર હજારના ખરચે નવું મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. તે તઈયાર થવાથી તેમાં એ દરેહમેહરની ૭૦ માં વરસની સાલગ્રહને દીને યાને રોજ ૧૭ મો માહા ૪ થો ૧૨૭૭ ને દીને આતશઆદરીયાનના ત્રુરી કેબલાને પાછા તખતનશીન કરવામાં આવ્યા હતા.

(૫૨) એ દરેમેહર અસલમાં જમશેદજી જાઈઆ નામના એક સુરતના પારસીએ પાલીઆ ફલીઆમાં બાંધેલી હતી જેને માટે તેણે પોતાને તાહાં ફરજંદ આવે તો તે બાંધવાની માનતા કરેલી હતી તેથી તે બંધાઈ હતી. તે બીશમાર થયાથી મુંબઇવાલા શેઠ માણેકજી નવરોજી વાડીઆજીએ તથા ભાઈએ પોતાના બાવાજીના પુણને સારૂં બાંધી છે.

(૫૩) એ દરેમેહર અસલ પાલનજી હોમાજી શેઠની બાંધેલી હતી તે સુરતની શને ૧૧૯૧ યજદેજરદીની મોટી આગમાં બલી જવાથી ઉમરેવાલા શેઠો મેહેરજીભાઈ પટેલ તથા રતનજી છીબરાજી શુરતવાલાએ રોજ ૨૨ મો માહા ૧૨ મો શને ૧૧૯૨ માં બાંધી હતી તેબી પુરાંણી થવાથી મુંબઈવાલા શેઠ પેશતનજી નશરવાંનજી બાટલીવાલાએ બંધાવીછે.

(૫૪) નવશારી ખાતે અશલ કોઈ કોઈવાર બહારથી પીંડારાઓ નીકલી આવી દરોરો પાડતા હતા, ત્યારે તાંહાંની વશતી સુરત તરફ નીકલી જતી હતી–તેવી વખતે જરથોશતી ધરમ કીરીઆ કરવા ખાતર સુરતના રૂશતમપુરામાં નવશારીના મરહુમ દેશાઈ ખુરશેદજી ટેમુલજીએ ઇ. સ. ૧૭૭૬ માં એ જગોએ પેહલાં તો અમથા ધરમનાં કામ માટે બે તરણ ઓઘાલા મુકાવ્યા હતા પણ તે પછી એ દેશાઈ ખુરશેદજીના બેટા દેશાઈ મનચેરજી ખુરશેદજીએ આ દરેમેહર બાંધી હતી. તે પુરાંણી થવાથી મુંબઈવાલા મરહુમ શેઠ એદલજી દાદાભાઈ શુખીઆના છોકરાઓએ રોજ ૭ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૩૩ને દીને નવેશરથી બંધાવી હતી. એની સાથે વળી તેઓએ એક ધરમશાલા પણ બાંધી છે. એ મકાનનાં પાછલા ભાગપર એક ઓટલો અને તેની ઉંચી દેવાલ તથાંનાં દશતુર દારાબજી ખરશેદજી દારાબજી પાલણનાએ બાંધીછે. એ દરેહમેહરનું મકાન બીશમાર હાલતમાં આવવાથી શેઠ કેકોબાદ હોરમજી રાવે પોતાનાં મરહુમ બાવા એરવદ હોરમજી તથા મરહુમ માતાજી બાઈ માણેકબાઈનાં પુણમાટે લગભગ રૂપ્યા ૧૫૦૦૦ ને ખરચે બંધાવી આપેલું નવું મકાન ઈજાવી ખુલ્લું મેલવાની ક્રીયા રોજ ૨૧ મો માહા ૯ મો સને ૧૨૭૭ ને દીને કરવા પછી વળી શેઠ કેકોબાદ રાવે પોતાના મરહુમ માતા બાઈ માણેકબાઈના પુણ માટે મરહુમની બાજને દીને યાને રોજ ૩ જો માહા ૧૨ મો સને ૧૨૭૭ ન દીને એ દરેહમેહરમાં આતશદાદગાહ તખતનશીન કરાવી પાંચે ગેહમાં બોય દેવાનું શરૂ કરાવ્યું હતું.

(૫૫) એ દરેમેહર આગલ શેઠ શાપુરજી બચાભાઈ દોટીવાલાની બાંધેલી હતી પણ તે શને ૧૧૯૧ યજદેજરદીમાં સુરત ખાતે લાગેલી મોટી આગમાં બલી ગયાથી તેમનાં આ બેશીએ પાછી બાંધી છે. આ દરેમેહર પાછી બીસમાર હાલતમાં આવી પડવાથી મુંબઈવાસી બાઈસાહેબ દીનબાઈ તે મરહુમ શેઠ નશરવાંનજી માણેકજી પીટીટના વીધવાએ પોતાના મરહુમ બેટા શેઠ જમશેદજીના પુણ માટે તે નવેસરથી બંધાવી તેને ઈજવાની ક્રીયા રોજ ૩ જો માહ ૭મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૨ ને દીને કરવામાં આવી હતી.

(૫૬) આ આદરીઆન ઘણું પુરાણું છે; તેના અસલ બાંધનારનું નામ જણાતું નથી પણ તે ગોતીના આદરીઆનને નામે ઓળખાય છે. હાલ સુધી તેના મકાનની મરામત જુદા જુદા શખી ગ્રહસ્થોએ કેટલીકવાર કીધી છે.

(૫૭) એ દરેમેહરને ફરીથી શેઠ જીવણજી જમાશજી મીશતરી-શુમારીવાલાએ યજદેજરદી સને ૧૨૬૭ માં રોજ ૯ મો માહા ૯ મા ને દીને રૂ૧૫૦૦૦) ખરચીને નવેસરથી બંધાવી-વધારી આપી છે.

(૫૮) મુંબઈનાં શેઠ હોરમજી વાહાડીઆજીવાલાં આતશબેહેરામનાં મુતવલીઆને નવસારીના ભગર સાથના મોબેદ વચ્ચે મીનાકેશો થવાથી વાહાડીઆજીવાલાઓએ પોતાને લગતા નવસારીના મોબેદોની સગવડ કાજે એક નવી દરેહમેહર નવસારીમાં બાંધી હતી-પણ નવસારીનાં ભગરીઆ મોબેદોએ ગાયકવાડીમાં ફરીઆદ માંડીને તે દરેમેહર તાંહાંથી ઉઠાવ જ્યાનો હોકમ મેલવવાથી-વાહડીઆજીવાલાઓએ તે દરેમેહરનાં આતશને સુરત ખાતે બરશનુમવાલા મોબેદો શાથે પવીતરાઈથી લઈ જાઈને તાંહાંના શેઠ દાદાભાઈ મોદીવાલાં આતશબેહેરામનાં મકાનમાં બાંધેલી એક હલાયદી દરેમેહરના ગુંબજમાં યજદેજરદી સને ૧૨૬૯ નાં જમશેદી નોરોજને દીને પરઠયા છે.

(૫૯) સુરતમાં બીબીની વાડી આગલ એટલે શેનશાહી આતશબેરાંમની નજદીક શુમારે દોઢસો વરસની પુરાણી દરેમેહર અનજુમનની બાંધેલી છે, તેનો ચોકસ દાહાડો વાર મલતો નથી. એ દરેમેહર અસલ એક મોબેદ ખુરશેદ કાવશાને અશતેક હોવાથી માત્ર ખશીની અગીઆરી તરીકે ઓળખાતી હતી. વચમાં મુંબઈનાં કેટલાક પરમારથી જરથોશતીઓના મદદથી એક ફંડ ઉભુ કરી તેમાં રૂ. ૨૨૦૦) ભરાયા છે, તેમાંથી જેમ તેમ એનો વહીવટ હાલમાં મોબેદ દાદાભાઈ રશતી મજીખશીના બીજા ટરશટીઓની સાથે મલીને ચલાવે છે. હેના ફંડમાં બીજા જોઈતાં નાણાંની મદદને સારૂ સખી જર થોશતીઆને અરજ કરવામાં આવે છે.

(૬૦) આ સતારાની દાદગાહની દરેહમેહરનું મકાન ઘણુંજ પુરાણુ થવાથી ઈ. સને ૧૮૯૨માં સરકાર તરફથી જમીનનો કડકો મુફત મેલવી તથા નવું મકાન સતારાની અંજુમને બાંધવાનો ઠરાવ કીધો હતો પણ ફંડ પુરતું નહીં હોવાથી તેમ થઈ શકયું નહીં, તેટલા સખી વજુદ બાઈ નવાજબાઈ દીનશાહજી ખાને પોતાને ખરચે એક નવું મકાન બંધાવી આપી તેના નીભાવ વગેરે માટે સારી રકમ આપી છે. એ મકાન ઈજાવી રોજ ૨૩ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ ને દીને ખુલ્લું મુકી તેમાં આતશ દાદગાહ પરથવામાં આવયા છે.

(૬૧) આ દરેમેહેર અસલમાં યજદેજરદી શને ૧૨૧૩ નાં રોજ ૯ મો માહા ૫ મો શેહેનશાહીને દીને શેઠો વીકાજી તથા પેશતનજી મેહેરજી તથા અનજુમન મલીને બંધાવેલી હતી તે બીશમાર હાલતમાં આવેઆથી યજદેજરદી સને ૧૨૪૮ માં રોજ ૯ મો માહા ૧૨ મો શેહેનશાહીને દીને અનજુમનને ખરચે નવેસરથી બાંધી છે.

જરથોસ્તીઓએ બંધાવેલાં દુખમાંઓ—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઇના ૭ અને દેશાવરોના ૯૪ મલી ૧૦૧ દુખમાઓ છે.

જરથોસ્તીઓએ બંધાવેલી ધરમશાળા—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઇની ૮ અને દેશાવરોની ૭૩ મલી ૮૧ ધરમશાળા છે.

જરથોસ્તીઓનાં જાહેર વપડાસનાં મકાનો—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઇના ૧૫ અને દેશાવરોના ૪૭ મલી ૬૨ છે.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં પુસ્તકખાંના—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઈના ૧૨ અને દેશાવરોના ૧૭ મલી ૨૯ છે.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમના દવાખાના—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઇના ૩૧ અને દેશાવરોના ૫૬ મલી ૮૭ છે.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમનાં કેલવણીખાતાં—દર વરસના કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઇના ૨૧ અને દેશાવરોના ૫૮ મલી ૭૯ છે.

જરથોસ્તીઓએ સ્થાપેલાં ધરમના ફંડો—દર વરસનાં કાલેનડરમાં છપાયા મુજબ મુંબઇના તથા દેશાવરોના મલી ૩૫ ધરમના ફંડો છે.

*દર વરશે ઉપલી સાત બાબહોના લીસટ છપાય છે; પણ આ વરશે બીજી અગતયની બાબદનોં સમાસ કરવો પડવાથી ફકટ તેની નોંધ આપી છે.

જરથોસ્તીઓને નામદાર સરકારથી મલેલા ખેતાબ.

સર-નાઈટ; બારોનેટ,—સ્ટાર ઓફ ઈન્ડીઆના કમ્પેનીઅન—શેઠ જમશેદજી જીજીભાઈને તેમની મોટી સખાવતને માટે પેહેલ વેહેલાં ઈ૦ સ૦ ૧૮૪૨ ની તા૦ ૨ જી મારચે એટલે પારસીઓનો રોજ ૫ મો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૧૧ યઝદેજરદીને વાર બુધને દીને "સર નાઈટ" નો ખેતાબ મલ્યો હતો. એ ખેતાબની પાદશાહી મોહોર સાથની શનદ ઈંગલંડથી તે વેળાના મુંબઈના ગવરનર ઓનરેબલ જોરજ વીલીઅમ એનડરશન ઉપર આવી હતી. તે સર જમશેદજીને આપવા માટે રોજ ૨૯ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૧૧ યઝદેજરદી, તા૦ ૨૫ મી મે ૧૮૪૨ ને દીને મુંબઈના પરેલના સરકારી મેહેલમાં રાતે એક મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો. અંગ્રેજ સરકારથી જેઓને "સર નાઈટ" નો ખેતાબ બક્ષવામાં આવે છે, તે ગૃહસ્થની હઈઆતી સુધીજ હોય છે; પણ તે પછી જનાબેઆલી માહારાણી વીકટોરીઆએ સર જમશેદજીની મોટી લખો રૂપીઆની સખાવત વીગેરેની બીજી માહાભારત ખુબીની યાદગારી વંશપરંપરા ચાલુ રાખવાના શુભ હેતુથી તેમને રોજ ૨ જો માહ ૯ મો સને ૧૨૨૬ યઝદેજરદી, તા૦ ૨૪ મી મેએ ૧૮૫૭ ની નામદાર માહારાણી વીકટોરીઆની શાલગરેહને દીને "બારોનેટ" નો નામીચો ખેતાબ બખશયો હતો, તેની શનદ એજ વરસના રોજ ૧૬ મો માહ ૧૧ મો સને ૧૨૨૬ યઝદેજરદી, તા૦ ૬ ઠી આગસ્ટ સને ૧૮૫૭ ને વાર ગરેહને દીને વેલાતની વેસત મીનીસટરમાંથી બાહાર પડી હતી-તેમાં જણાવ્યું હતું કે એ ખેતાબ વંશપરંપરા ચાલુ રેહશે; એટલે કે દરેક બારોનેટના વડા બેટાને "સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ" ના નામથી એ ખેતાબ વાપરવામાં આવશે. એ મુબારક ખેતાબના મોભાની જાળવણી સારુ મરહુમ સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહેલા) બારોનેટે રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦) પચીસ લાખ રૂપીઆની સરકારી લોન સરકારમાં અનામત મુકી છે કે જેનું દર સાલનું વ્યાજ સદરહુ ખેતાબ ધરાવનારને મલે છે. એવો સાહેબને "ફ્રીડમ ઓફ ધી સીટી ઓફ લંડનનું" માન રોજ ૨૧ મો માહ ૭ મો સને ૧૨૨૪ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૪ મી એપ્રીલ સને ૧૮૫૫ ઇસ્વી ને દીને મલ્યું હતું. સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પેહેલા) બારોનેટ જેમનો જન્મ નવસારીમાં રોજ ૬ ઠો માહ ૧૦ મો સને ૧૧૫૨ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૫ મી જુલાઈ સને ૧૭૮૩ ઇસ્વીને વાર મંગલને દીને થયો હતો, તેઓ સાહેબ ૭૬ વરસની ઉમરે, રોજ ૨૨ મો માહ ૭ મો સને ૧૨૨૮ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૪ મી એપ્રીલ સને ૧૮૫૯ ઇસ્વીને વાર ગુરૂને દીને હક થવાથી, એ ખેતાબો તેઓના પેહેલા પુત્ર શેઠ ખરશેદજી જમશેદજીને મલ્યા હતા. જેઓ (બીજા) સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ તરીકે ઓલખાતા હતા. વળી એવો સાહેબને ઇસવી સને ૧૮૭૧ માં યાને ૧૨૪૦ યઝદેજરદીના સાલમાં "કમ્પેનીયન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈંડીયા" નો ખેતાબ નામદાર માહારાણીએ આપ્યો હતો. (બીજા) સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટ સી. એસ. આઈ. નો જન્મ રોજ ૩ જો માહ ૧ લો સને ૧૧૮૧ યઝદેજરદી, તા૦ ૯ મી અકટોબર ૧૮૧૧ ઇસ્વીને દીને થયો હતો. તેઓ ૬૬ વરસની ઉમરે રોજ ૨૫ મો માહ ૧૦ મો સને ૧૨૪૬ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૧ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૭ ને દીને પુણા ખાતે ગુજરયાથી તેઓના વડા પુત્ર શેઠ માણેકજી ખરશેદજી, "સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ત્રીજા) બારોનેટ" તરીકે ગણાયા હતા. વળી એવણને નામદાર માહારાણીની સાલગરેહની ખુશાલીમાં, સી. એસ. આઈ. યાને "કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઇંડીઆ" નો ખેતાબ રોજ ૧૯ મો માહ ૮ મો સને ૧૨૫૩ યઝદેજરદી, તા૦ ૪ થી મે સને ૧૮૮૪ ને દીને મલ્યો હતો. એવણનો જન્મ રોજ ૮ મો માહ ૬ ઠો સને ૧૨૨૦ યઝદેજરદી, તા૦ ૩ જી મારચ સને ૧૮૫૧ ઇસ્વીને દીને થયો હતો, તેઓ ૪૭ વરષની ઉંમરે રોજ ૬ ઠો માહ ૧૧ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૬૭ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૭ મી જુલાઈ સને ૧૮૯૮ ને દીને ગુજરવાથી, અને તેવણના એક પુરા બેટા શેઠ ખરશેદજી ૧૫ વરસની ભર જવાન વયે સને ૧૮૯૩ ના જુલાઈ માસની ૨૮ મી તારીખે ગુજરી ગએલા હોવાથી, અને

ત્રીજા બારોનેટ સર જમશેદજીને પેટે બીજો કોઇ હઇઆત વારસ ન હોવાથી તેવણુના ભાઇ શેઠ કાવસજી ખરશેદજી જમશેદજી, જેઓનો જનમ રોજ ૫ મો માહા ૩ જો શેહેનશાહી સને ૧૨૨૨ યઝદેજરદી, તા૦ ૨૯ મી નવેમબર ૧૮૫૨ ઇસિવીને વાર સોમને દીને થયો હતો, તેવણુ "સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ચોથા) બારોનેટ" તરીકે ગણાયા હતા. એવણુને નામદાર સરકાર તરફથી સને ૧૯૦૦ ના સાલમાં મુંબઈના શેરીફ નેમવામાં આવ્યા હતા, અને એવણુ ૧૦ વરસ સુધી બારોનેટશીપ ભોગવી ૫૫ાા વરસની વયે મુંબઈમાં રોજ ૮ મો માહા ૧૦ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૭૭ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૭ મી જુન સને ૧૯૦૮ ઈસવી ને વાર બુધને દીને બેહેસતનશીન થવાથી એવણુના એક પુરા વડા બેટા શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ જેવણુનો જનમ રોજ ૧૮ મો માહા ૬ ઠો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૭ યઝદેજરદી, તા૦ ૬ ઠી મારચ સને ૧૮૭૮ ઈસિવી ને વાર બુધને દીને થયો હતો, તેવણુ પોતાની ત્રીસ વરસની ઉમરે "સર જમશેદજી જીજીભાઈ (પાંચમાં) બેરોનેટ" તરીકે હમણુા ગણાય છે.

સર–નાઇટ; બારોનેટ,—શેઠ દીનશાહજી માણેકજી પીટીટને તેમની મોટી લખો રૂપીઆની સખાવત તથા બીજાં ખુબીવંતા કામોને લીધે રોજ ૨ જો માહા ૬ ઠો સને ૧૨૫૬ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૬ મી ફેબરવારી સને ૧૮૮૭ ને દીને "સર નાઇટ" નો નામીચો ખેતાબ આપણી અંગ્રેજ સરકાર તરફથી મલ્યો હતો. નામદાર શેહેનશાહબાનું વીકટોરીઆએ પોતાના તખતપર બીરાજવાને પચાસ વરસ પુરાં કીધાં તેની ખુશાલીમાં "જુબીલી" ને નામનો એક તેહવાર આખાં હીંદુસ્થાનમાં ઉપલી તા૦ ૧૬ મી ફેબરવારી ૧૮૮૭ ને દીને મોટી ધામધુમથી પાલવામાં આવયો હતો. તે દીને નામદાર શેહેનશાહબાનુએ આપેલા ખેતાબોનું લીસ્ટ જે કલકતાની વડી સરકારના સરકારી ગેઝેટમાં છાપી પ્રગટ કરવામાં આવ્યું હતું, તેમાં સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટને આ માનવંતો ખેતાબ બક્ષવાનું જાહેરનામું પ્રગટ થયું હતું. આ બનાવથી આખી પારસી કોમમાં અને મુંબઈની તમામ વસ્તીમાં મોટી ખુશાલી પથરાઈ હતી, અને ચોમેરથી સર દીનશાજીને માન–પાન ખાનાં–પીનાં અને એદરેસો આપવામાં આવ્યા હતા. એ પછી સને ૧૮૯૦ ના સાલમાં નામદાર કયસરે હીંદની તરફથી એવણુ સાહેબને "બારોનેટ" નો નામીચો ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો, જેની પેહેલવેહલી ખબર મુંબઈના નામદાર ગવરનર લારડ રેએ–શાકરબાઇવાલી જનાવરોની હાસપીટલમાં જાનવરોનાં વઇદાંને લગતી શોધ ખોલ કરવાને માટેની "લેબોરેટરી," ખુલી મેલતી વેલાએ તા૦ ૧૮ મી મારચ સને ૧૮૯૦ ને દીને પોતાનાં ભાષાંણુમાં જાહેર કરી હતી. તે પછી ઈંગલંડથી આવેલા આ ખેતાબનાં "લેટરસ પેટંટ" મુંબઈ સરકારના જુડીસીયલ તથા ધારા ખાતાના માજી મદદનીશ સેકરેટરી મરહુમ મી૦ મેહેરવાનજી નસરવાનજી વાહડયા રોજ ૨૮ મો માહા ૨ જો સને ૧૨૬૦ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૩ મી નવેમ્બર સને ૧૮૯૦ ઇસ્વી ને દીને સર દીનશાહજીના વાલકેશ્વર ખાતેના પીટીટ હાલમાં જઇને એવો સાહેબને પોંહચાડી આવ્યા હતા. એ ખેતાબની જાલવણીને માટે એવો સાહેબે બી પચીસ લાખની મોટી રકમના પાંચ ટકાનાં મ્યુનીસીપલ બોન્ડો સરકારમાં અનામત મેલ્યા છે કે જેનું વ્યાજ દર "બારોનેટ" વારસને મલ્યું જશે. નામદાર સર દીનશાહજી જેમનો જનમ રોજ ૩૦ મો માહા ૯ મો સને ૧૧૯૨ યઝદેજરદી, તા૦ ૩૦ મી જુન સને ૧૮૨૩ ઈસ્વી ને દીને થયો હતો, એવો સાહેબ ૭૭ વરસ ને ૧૧ માસની ઉમર ભોગવીને રોજ ૨૩ મો દેપદીન માહ ૮ મો આવાં સને ૧૨૭૦ યઝદેજરદી, તા૦ ૫ મી મે ૧૯૦૧ ને રવીવારે બેહશતનશીન થયા હતા. એવણુની જગોપર એવણુની પાછલ બારોનેટશીપપર આવવાનું એવોનાં માંગવાથી નામદાર સરકારે (એમના પેહલા વડા બેટા શેઠ કાવશજી આગલથી ગુજરી ગયલા હોવાથી) એમના બીજા બેટા શેઠ ફરામજી દીનશાજી પીટીટને અને તેમના મરદ વારેશોને માટે કાયદામાં નક્કી કરી આપયું હતું; પણુ શેઠ ફરામજી નામદાર સર દીનશાહજીની હઇયાતીમાંજ ગુજરી જયાથી તેમના એક પુરા બેટા શેઠ જીજીભાઈ ફરામજી પીટીટ જેમનો જનમ રોજ ૨૦ મો માહ ૯ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૨ યઝદેજરદી, તા૦ ૭ મી જુન સને ૧૮૭૩ ઇસ્વી ને દીને થયો હતો તેવો હાલમાં "સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ બીજા બેરોનેટ", તરીકે ગાદીએ આવ્યા છે.

સર-નાઈટ; બારોનેટ,—શેઠ જાહાંગીર કાવસજી જાહાંગીર રેડીમની તે આપણી ટાપુના
એક મોટા મરહુમ સખી શેઠયા સર કાવસજી જાહાંગીરનાં દત પુતરે ઈંગલંડમાં ઈમ્પીરીયલ ઈનસ્ટી-
ટયુટમાં બે લાખ રૂપીઆની મોટી મદદ કરી હતી તથા બીજી કેટલીક સખાવતો કરી હતી. એવો
સાહેબને સને ૧૮૯૫ ની તા૦ ૩૦ મી જુને યાને રોજ ૧૮ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૬૪ યઝદેજરદી
ને વાર રવીને દીને વેલાતની નામદાર સરકાર તરફથી "સર નાઈટ" ના નામીચા ખેતાબની
એનાયત થઈ હતી. એ ખેતાબ ઈંગલાંડમાં ખુદ મરહુમ મોહારાણી વિક્ટોરયાના બખતાવર હાથેજ
એવો સાહેબને અરપન કરવામાં આવ્યો હતો. એ પછી એવો શેઠની ચાલુ રહેલી મોટી બોહોલી
સખાવતો માટે નામદાર બખતાવર શેહેનશાહ એડવરડ ૭ માંની ૬૮ માં વરસની શાલગ્રહના શુભ દીને
યાને તા૦ ૨૬ મી જુન સને ૧૯૦૮ ઈસ્વી, રોજ ૧૭ મો માહા ૧૦ મો સને ૧૨૭૭ યઝદેજરદી
ને વાર શુક્રને દીને શાલગ્રહની ખુશાલીમાં વેલાત ખાતે ઉમરાવો અને બીજાઓના ખેતાબોનું લીસ્ટ
જે વેલાતના ગવરમેન્ટ ગેઝટમાં છાપી પ્રગટ કરવામાં આવે છે (જેનો ટેલીગ્રામ અતરે તેજ દીવસે
આવ્યો હતો) તેમાં સર જાહાંગીર કાવશજીને બારોનેટનો માનવંત ખેતાબ એનાયત કરવાનું જાહેર
કરવામાં આવ્યું હતું. એની સનદ મુંબઈના નામદાર ગવરનર સર જયોરજ સીડનહેમ કલારકે
મુંબઈના સેક્રેટરીયટના કાઉનસીલ હાલમાં રોજ ૩૦ મો માહા ૫ મો સને ૧૨૭૮, તા૦ ૯ મી
ફેબરવારી સને ૧૯૦૯ ને દીને ભરેલી લેવીમાં સર કાવશજી જાહાંગીરને એનાયત કીધી હતી.
આ બારોનેટના બખતાવર ખેતાબની જાલવની સારુ એવો શેઠેબી રૂપયા ૨૫,૦૦,૦૦૦ ની
નાદર રકમ સરકારમાં અનામત મેલી છે જેનું વ્યાજ દર બારોનેટ વારસને હમેશા મલ્યું જશે.
તે એવી રીતે કે રૂપીઆ પંદર લાખની મીલકતો જે નામદાર સરકારને આપેલી છે કે જેની ઉપજ
રૂપયા ૫૦,૦૦૦ થશે, તે રકમ નામદાર હીંન્દી વજીર તરફથી કાયમને માટે સાલયાણા દાખલ દર
વરસે મલતી રહે, એવી ગોઠવણ કરવામાં આવી છે. આ ઉપરાંત રૂપ્યા દશ લાખના હીંન્દી સરકારની
પ્રોમીશરી લોનો, મુંબઈની મ્યુનીસીપાલ કારપોરેશનના તથા મુંબઈ પોરટ ટ્રસ્ટના અને મુંબ-
ઈના સીટી ટ્રસ્ટનાં બાંનડો આપવામાં આવ્યા છે, જેની રૂ. ૪૦,૦૦૦ ની વધુ વારસીક ઉપજ થશે.
વલી મુંબઈમા આવેલાં રેડીમની હાઉસના બે બંગલા ૨૦,૦૦૦ વાર જગા સાથે આપ્યાં છે જેમાનું
ફોરટ મેનસન હાઉસ જે ચર્ચગેટ સ્ટ્રીટમાં આવેલું છે. જે આજે એક સદી ઉપર પેહેલ વેહેલું ચર્ચગેટ
સ્ટ્રીટમાં બંધાયું હતું અને તેનું ભાડુ ઉપજે છે, અને તે રેડીમણી ખાનદાનમાં આજે આઠ નત્ર પેઢ-
ઢાથી ઉતરી આવેલું છે. એનું બધું મલીને રૂપયા એક લાખની આવકનું જાડુકનું ટ્રસ્ટ છે. હવે પછી
જે સર કાવશજી જાગીરનુ નામ ધારણ કરે તેનેજ આ આવક મલી શકે એવો બંદોબસ્ત કરીઓ છે.
હાલ તરત રૂપયા પચીસ લાખ ટ્રસ્ટમાં મુકીઆ છે. પણ કોઈબી વારસ હવે પછી રૂપયા પચાસ
લાખ વેરનો ટ્રસ્ટમાં વધારો કરી શકશે. સર જાહાંગીર કાવશજી જાહાંગીરે પોતાને બારોનેટનો ખેતાબ
મલ્યા પછી પોતાનું નામ ફેરવી "કાવશજી જાહાંગીર" રાખ્યું છે. એવો સાહેબનો જનમ
રોજ ૧૬ મો માહ ૯ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૨૨ યઝદેજરદી, તા૦ ૮ મી જુન સને ૧૮૫૩
ઈસ્વી ને વાર બુધને દીને થયો હતો.

સર નાઈટ,—મુંબઈના સખાવતી શેઠ કાવશજી જાહાંગીરજી રેડીમની, જેવોનો જનમ રોજ
૨૧ મો માહા ૮ મો સને ૧૧૮૧ યઝદેજરદી, તા૦ ૨૪ મી મે સને ૧૮૧૨ ઈસ્વીને દીને થયો હતો.
તેઓ સાહેબ ૬૭ વરસની ઉમરે રોજ ૩ જો માહા ૧૧ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૪૭ યઝદેજરદી,
તા૦ ૧૯ મી જુલાઈ સને ૧૮૭૮ ઇસ્વીને દીને હક થયા હતા; તેવોએ પોતાનો ધરમી દશત ચોમેર
ફેલાવી સઘલી કોમમાં વીખીઆતી મેલવી હતી, તેવણને ઇસવી સને ૧૮૬૯ નાં જુન માસમાં સી.
એસ. આઇ. યાને "કમ્પેનીઅન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈનડીઆ" નો ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો.
જે પછી એ શેઠની એવી કોશેશો વધારે જારી રેહેવાથી શેઠ કાવશજીને "સર નાઈટ" નો નામીચો
ખેતાબ સને ૧૮૭૨ ના સાલમાં નામદાર સરકાર તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—શેઠ મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી સી. આઈ. ઇ. ને નામદાર શેહેન-
શાહબાનુંની ડાયમંડ જુબીલાને ટાંકણે યાને તા૦ ૨૨ મી જુન ૧૮૯૭ ને દીને "નાઈટ કમાંનડર
ઓફ ધી ઈંડીયન એમ્પાયર" નો નામીચો ખેતાબ બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—ઓનરેબલ શેઠ પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા બારીસ્ટર સી. આઈ. ઇ.—
જેઓ મુંબઈમાં પ્રજાનાં એક અછા આગેવાનનો હરહમેશ ભાગ બજાવતા હતા—તેઓને નામદાર
બ્રીટીશ સરકારે તા૦ ૨૪ મી જુન ૧૯૦૪ ને દીને નામવર શેહેનશાહ એડવરડ સાતમાંની શાલ

ગરેહને દીને અપાયલા ખેતાબોમાં "કે. સી. આઇ. ઇ." યાને "નાઈટ કમાંનડર ઓફ ધી ઈંડિયન એમ્પાયર" નો માનવંતો ખેતાબ બખશયો હતો.

સર નાઇટ,—અવ્વરેના જાણીતા શેહેરી અને સખાવતે મહશુર નામીચા શેઠીયા શેઠ દોરાબજી જમશેદજી તાતાને તા૦ ૧લી જાનેવારી સને ૧૯૧૦ ઇસ્વી યાને આપણી રાજ કરતી કોમના નવા વારસની ખુસાલીમાં સર નાઈટનો નામીચો ખેતાબ નામદાર સરકાર તરફથી એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઇટ,—હોંગકોંગના જાણીતા શેહેરી અને વેપારી શેઠ હોરમસજી નવરોજી મોદીને આપણી ઈંગલંડની બ્રીટીશ સરકાર તરફથી સર નાઈટનો ખેતાબ તા૦ ૧૬ મી મારચ સને ૧૯૧૦ ને દીને યાને રોજ ૫ મો માહા ૭ મો શેહેનશાહી સને ૧૨૭૯ યઝદેજરદી ને બુધને દીવસે એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો. શેઠ હોરમસજીએ નામદાર પ્રીંનસેસ ઓફ વેલ્સનું બાવલું હોંગકોંગમાં ૧૯૦૯ ના નવેમબર માસમાં બેટ કીધું હતું. તેમજ એવો સાહેબે ચીનમાં નાતજાતના તફાવત વગર લખોની સખાવત કીધી છે, જેમાં હોગકોંગમાં એવણની સઉથી મોટી સખાવતોમાં હોંગકોંગ યુનીવરસીટી અને સેલર્સ હોમ છે. એ યુનીવરસીટી બાંધવા માટે લગભગ ૩ લાખ ડાલર સર હોરમસજીએ આપ્યા હતા આ યુનીવરસીટીની બીલડીંગનો પાયો નાંખવાની ક્રીયા તા૦ ૧૬ ગી મારચ ૧૯૧૦ ને દીને હોંગકોંગના નામદાર ગવરનર સર ફ્રેડરીક લુગાડે કીધી હતી. એ વખતે નામદાર ગવરનરે જાહેર કીધું હતું કે નામદાર શેહેનશાહ સાતમાં એડવરડે યુનીવરસીટી તરફ પોતાની પસંદગી દેખાડી એ નામદારે એજ દીને તારનો સંદેસો મોકલીને શેઠ મોદીને સર નાઈટનો નામીચો ખેતાબ એનાયત કીધો છે. સર હોરમજી મોદી જેવોનો જનમ રોજ ૧૩ મો માહા ૧ લો શેહેનશાહી સને ૧૨૦૮ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૨ મી અકટોબર સને ૧૮૩૮ ઇસ્વીને વાર સુકર ને દીને થયો હતો, એવો સાહેબ ૭૨ વરસની ઉમરે રોજ ૭ મો માહ ૧૦ મો સને ૧૨૮૦ યઝદેજરદી, તા૦ ૧૬ મી જુન ૧૯૧૧ ને શુકરવારે બેહસ્તનશીન થયા હતા.

સર નાઇટ,—મુંબઈના જાણીતા શેહેરી તથા મોટા શેર દલાલ શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાની બોહલી સખાવતો અને ગરીબોના એક બેરખા તરીકે એ શેઠે આપેલી કીમતી મદદ તેમજ સરકારના આબરૂ ઇઝત પામેલા સાચ્ચા સલાહદાર અને પ્રજામાં તથા વેપારી વર્ગોમાં પ્રખ્યાત નાણાશાસ્ત્રી તરીકે એવણે સારી કીરતી મેલવવી હતી. શેઠ શાપુરજીને સને ૧૯૧૧ ના સાલના મુંબઈના માનવંત શેરીફ઼ બી નેમ્યા પછી એવો શેઠને સર નાઈટનો નામીચો ખેતાબ નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબર સને ૧૯૧૧ યાને રોજ ૧ લો માહા ૪ થો સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી ને દીને દીલ્હી ખાતે થયલી યાદગાર રાજ્યભીષેક યાને કોરોનેશનની ક્રીયા વખતે ભરાયલી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાં તરફથી બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—મુંબઈની હાઇ કોર્ટના માનવંત જડજ ઓનરેબલ શેઠ દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવરની કાબેલ્યત, તથા એક ફતેહમંદ જડજ તરીકેની તેમની ઝળકતી કારકીરદી, જાણીતી છે. એવો સાહેબે પારસી કોમને લગતા અગતયના સવાલોમાં ભાગ લઇ કીમતી સહલા આપવા ઉપરાંત પોતાના ઓધ્ધાની ફરજ નામદાર સરકાર અને પ્રજાના સંતોષ વચ્ચે બજાવી હતી એવો શેઠને સર નાઈટનો નામીચો ખેતાબ નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની તા૦ ૧૨ મી દીસેમબર સને ૧૯૧૧ યાને રોજ ૧ લો માહ ૪ થો સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી ને દીને દીહલી ખાતે થયલી યાદગાર રાજ્યભીષેક યાને કોરોનેશનની ક્રીયા વખતે ભરાયલી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાં તરફથી બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સર નાઈટ,—નાગપુરવાલા ખા૦ બા૦ બેજનજી દાદાભાઇ મેહતાએ નાગપોર, બીરાર અને મધ્ય પ્રાંતોમાં મીલ ઉદ્યોગ તથા હુનરની ખીળવણીના જાહેર કામોમાં આગેવાન ભાગ બજવી તેમજ દુકાળ તથા મરકીના વખતમાં સરકારની તથા જાહેર પ્રજાની સેવા બજાવી હતી. એવો શેઠને સર નાઈટનો નામીચો ખેતાબ નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાની તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબર સને ૧૯૧૧ યાને રોજ ૧ લો માહા ૪ થો સને ૧૨૮૧ યઝદેજરદી ને દીને દીલ્લી ખાતે થયલી યાદગાર રાજ્યભીષેક યાને કોરોનેશનની ક્રીયા વખતે ભરાયલી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમાં તરફથી બક્ષવામાં આવ્યો હતો.

સી. એસ. આઇ. યાને કમ્પેનીઅન ઑફ ધી સ્ટાર ઑફ ઇંડીયા.

શેઠ બેરામજી જીજીભાઈ—(મરહુમ) ૧૮૭૬.
શેઠ ડોસાભાઇ ફરામજી કામા—(મરહુમ) ૧૮૭૭.
હેદરાબાદવાળા નવાબ ફરીદુન જંગ બાહાદુર—૧૯૧૧.

સી. આઈ. ઈ. યાને કમ્પેનીઅન ઑફ ધી ઇંડીયન એમપાયર.

દસ્તુરજી બમનજી જામસપજી પુણેવાલા—બીરારના માજી આ૦ કમીશનર, ૧૮૭૯.
ઓનરેબલ શેઠ સોરાબજી શાપુરજી બંગાલી—(મરહુમ) ૧૮૮૧.
ખા૦ બા૦ પેસતનજી જાહાંગીર—ગુજરાતના માજી તાલુકદારી સેટલમેંટ કમીશનર,૧૮૮૩.
શેઠ નવરોજી ફરદુનજી—(મરહુમ) ૧૮૮૪.
સર મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી—૧૮૮૬.
શેઠ પેશતનજી હોરમજી કામાજી—(મરહુમ)૧૮૮૭.
શેઠ મેહેરજી કુંવરજી તારાપોરવાલા—કોલાપોરના માજી દીવાન—(મરહુમ) ૧૮૮૮.
ઓનરેબલ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાહડીઆ—(મરહુમ) ૧૮૮૯.
ખાન બાહાદુર મનચેરજી કાવશજી મરઝબાન—૧૮૯૧.
શેઠ નવરોજી માણેકજી વાહડીયા—(મરહુમ) ૧૮૯૩.
ઓનરેબલ સર ફીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા—૧૮૯૪.
શેઠ કાવસજી દીનશાહ એડનવાલા—(મરહુમ) ૧૮૯૪.
ઓનરેબલ ખાનબાહાદુર નવરોજી પેસતનજી વકીલ—અમદાવાદવાલા, ૧૮૯૭.
શેઠ રૂસતમજી ધનજીભાઇ મેહેતા—કલકતાવાલા, ૧૮૯૭.
ખાનબાહાદુર મનચેરજી રૂસતમજી ધોલુ—એડનના માજી રેજીસ્ત્રાર, ૧૮૯૭.
ખાનબાહાદુર ખરશેદજી રૂસતમજી થાણેવાલા—રતલામના દીવાન—(મરહુમ) ૧૮૯૯.
નવાબ ખાનબાહાદુર ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાદોર—રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૮૯૯.
શેઠ એદલજી દીનશાહ—કરાંચીવાલા, ૧૮૯૯.
ખા૦ બા૦ ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા—અમદાવાદના માજી સરકારી એક્‌ઝી૦એન૦, ૧૯૦૧.
શેઠ હીરજીભાઇ માણેકજી રૂસતમજી બનાજી—કલકતાના માજી શેરીફ—(મરહુમ) ૧૯૦૩.
શેઠ ફરદુનજી જમશેદજી—હૈદરાબાદના વડા પ્રધાનના ખાનગી સેક્રેટરી, ૧૯૦૩.
ખાનબાહાદુર બરજોરજી દોરાબજી પટેલ—કવેટાવાલા, ૧૯૦૪. (મરહુમ) ૧૯૦૬.
ખા૦ બા૦ સરદાર શમશુલ-ઓલમાં દસ્તુર હોશંગજી જા૦ જામાસ્પઆશાના—પુણાવાલા—
શેઠ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઇ રેજીસ્ત્રાર—નાગપુરવાલા, ૧૯૧૧.
લેફટનંટ કરનલ એદલજી પાલનજી ફ્રેંચમેન—૧૯૧૧.
સરદાર નવરોજી પદમજી—પુણાવાળા, ૧૯૧૧.

સમશુલ ઓલમાઓ.

દસ્તુર પેશોતનજી બેહેરામજી સંજાણા—(મરહુમ) ૧૮૮૫.
ખાનબાહદુર દસ્તુર હોશંગજી જામાસપજી જામાસપઆશાના—(મરહુમ) ૧૮૯૦.
એરવદ જીવણજી જમશેદજી મોદી—૧૮૯૩.
દસ્તુર દારાબ પેશોતન સંજાણા—૧૮૯૯.
સરદાર દસ્તુર કેકોબાદ આદરબાદ નોશેરવાન—(પુણા) ૧૯૧૧.

નામદાર બ્રીટીશ સરકાર તરફથી મલેલો "નવાબ" નો ખેતાબ.

ખા૦ બા૦ ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાડોર, સી. આઈ. ઈ. રાવલપીંડીવાલા, (મરહુમ) ૧૯૧૦.

કયેસરે હિન્દનાં ચાંદ.

નામદાર મહારાણી વીક્ટોરીયાની સને ૧૯૦૦ ના વરસની શાલગરેહના દીવસથી એટલે તા૦ ૨૪ મી મે થી "કયસરે હિન્દ" નામના નવા ખેતાબનાં સોના-રૂપાના ચાંદો આપતા કીધાં છે—તે નીચલા જરથોસ્તીઓને મલ્યા છે:—

સોનાનો ચાંદ મેલવનારાઓ.

શેઠ બેરામજી મેરવાનજી મલબારી—૧૯૦૦.
નવાબ ખા૦ બા૦ ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાદોર, સી. આઈ. ઈ.-રાવલપીંડીવાલા,(મરહુમ)૧૯૦૧.

શેઠ એદલજી દોરાબજી તલાતી—૧૯૦૪.
ઓનરેબલ ડા૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન—૧૯૦૯.
ખા૦ બા૦ અરદેશર દીનશાહજી ચીનાઇ—મધ્ય પ્રાંતવાલા, ૧૯૧૧.
શેઠ જાહાંગીર હોરમજી કોઠારી—કરાંચીવાળા, ૧૯૧૧.

રૂપાનો ચાંદ મેલવનારાઓ.

લેફ્ટનંટ કરનલ કેખશરૂ સોરાબજી નરીમાન—સુરતના માજી સીવીલ સરજન, (મ) ૧૯૦૦.
ડા૦ ડોશાભાઈ અરદેશર ચોકશી—બેંગલોરના મરકી ખાતાના માજી વડા તબીબી અમલદાર, (મરહુમ) ૧૯૦૦.
ખા૦ બા૦ ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા, સી. આઇ. ઈ.—અમદાવાદના માજી સરકારી [એકઝીકયુતીવ એનજીનીઅર, ૧૯૦૦.
શેઠ બમનજી મનચેરજી—બીલાસપોરના દુકાલ નીવારણ અમલદાર—૧૯૦૦.
ખાનબાહદુર બરજોરજી દોરાબજી પટેલ, સી. આઇ. ઇ.—કવેતાવાલા, ૧૯૦૧.
ખાન બાહદુર અરદેશર ડોશાભાઈ મારકર—કવેતાવાલાને દીલ્હી દરબારનો ચાંદ—૧૯૦૨.
શેઠ રૂસતમજી ફરદુનજી—આંકોલાના ડેપ્યુટી કમીશનર, ૧૯૦૧.
ખા૦ બા૦ માણેકજી ખરશેદજી નરીમાન—મુંબઇની સેક્રેટરીયટના મદદનીસ સેક્રેટરી—૧૯૦૨.
શેઠ નાદીરશાહ નવરોજી ખજુરી—પંજાબની કાંગ્રાવેલીવાલા, ૧૯૦૬.
ડા૦ મોટીબાઈ રૂસતમજી કાપડયા—અમદાવાદવાળા, ૧૯૧૧.

નાઈટ આફ ધી ઓરડર ઑફ ટોરીશ એન્ડ એશપાડા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ રૂસતમજી જમશેદજી જીજીભાઇ—(મરહુમ) ૧૮૬૪.

ધી કમાનડર ઓફ ધી રોયલ મીલીટરી ઓરડર ઓફ આવર લેડી ઓફ કનસેપશન ઓફ વીલા વીકોઝા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી).

શેઠ દોરાબજી દીનશાહ એડનવાળા—(મરહુમ) ૧૮૯૨.
શેઠ હોરમજી કાવસજી એડનવાળા—૧૮૯૨.

ધી નાઈટ ઓફ ધી મીલીટરી ઓરડર ઓફ આવર લેડી ઓફ કનશેપશન ઓફ વીલા વીકોઝા.

(પોરચુગલ સરકાર તરફથી)

શેઠ સોરાબજી માણેકજી દમણવાલા—(મરહુમ) ૧૮૯૮.

શીવેલીઅર ડી આનામ નામનો ફ્રેંચ "નાઈટ"નો ખેતાબ.

(ફ્રેંચ સરકાર તરફથી)

સર હોરમજી નવરોજી મોદી—ચીનના વેપારી, (મરહુમ) ૧૮૯૨.

સવાલીએ ડ લોરડ રવાયાલ ડ કામેબ્રાજ નામનો ફ્રેંચ "નાઈટ" નો ખેતાબ.

શેઠ જમશેદજી સોરાબજી શેઠના—૧૮૯૮.

આફીસર ડી. એકેડમીનો ફ્રેંચ સરકારનો ખેતાબ (ડીપલોમાં.)

સમસુલ ઓલમાં એરવદ જીવણજી જમશેદજી મોદી
શેઠ મરજબાન મનચેરજી કાવસજી મરજબાન.
શેઠ જમશેદજી સોરાબજી શેઠના.
શેઠ જાહાંગીર નવરોજી શાપરકીપર.
શેઠ ખરશેદજી માણેકજી સરાફ.
શેઠ એરચજી રૂશતમજી શંદ્દીયાર.
શેઠ મેરવાનજી રતનશાહ પારખ.

આરડર ઓફ ધી બ્રીલયંટ સ્ટાર ઓફ જંજીબાર અથવા હામોડીઆનો ખેતાબ.

(જંગબારના નામદાર સુલતાન તરફથી)

ડાકટર પેસતનજી ભીખાજી નરીમાન—જંગબારના સરકારી તબીબ, ૧૮૯૨.
શેઠ બમનજી માણેકજી દારૂખાનાવાળા—જંગબારના જાહેર બાંધકામ ખાતાના ડીરેકટર, ૧૮૮૧.
શેઠ શોરાબજી માણેકજી દારૂખાનાવાળા—શેતીટરી ખાતાના ઉપરી તથા સુપરીનટેનડીંગ [એનજીનીઅર, ૧૮૯૨.
શેઠ ખરશેદજી કાવસજી રેજીસ્ટ્રાર—૧૮૫૧.

સઇદીયાનો ખેતાબ—જંગબારના નામદાર સુલતાને આપેલો.
ડા૦ પેસતનજી બીખાજી નરીમાન—૧૯૦૫.

સેકરેટ ટ્રેજર તથા ક્રીનકેસોનો ખેતાબ—જેપાનની સરકારે આપેલો.
શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા—(મરહુમ)
શેઠ રતનજી દાદાભાઇ તાતા.

કેવેલીયર ઓફ ધી ઓરડર ઓફ ધી ક્રાઉન ઓફ ઇટાલી
(ઇટાલીની સરકાર તરફથી)
ખાન બાહાદુર ડાકટર નશરવાનજી હોરમસજી ચોકસી—૧૮૯૯.

"શીરો-ખુરશેદ" યાને સીંહ અને ખોરશેદ નામનો ફારસી ખેતાબ.
(ઇરાનના નામદાર શાહ તરફથી.)
સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ, બારોનેટ—(મરહુમ)
સર મનચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરી—(લંડન) ૧૯૦૦.

નવાબ બહાદુરનો ખેતાબ—નામદાર નીઝામ સરકારે આપેલો.
શેઠ ફરામજી જમશેદજી મુનસીને નવાબ ફરામરઝ જંગ બહાદુર.

વડા વજીરના ખાનગી સેકરેટરી તેમજ પોલીટીકલ સેકરેટરી શેઠ ફરદુનજી જમશેદજી વાછા સી. આઈ. ઇ. ને નવાબ ફરેદુન જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

ઇનદુર ડીસટ્રીકટના અવલ તાલુકદાર શેઠ બરજોરજી જમશેદજી વાછાને નવાબ બરજોર જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

મેદક ડીસટ્રીકટના અવલ તાલુકદાર શેઠ શેરાબજી જમશેદજી ચીનાઇને નવાબ સોરાબ જંગ બહાદુર—૧૯૦૬.

તાઝીમી સરદારનો ખેતાબ—બીકાનેરના મહારાજાએ આપેલો.
શેઠ આર. ડી. કુપર-માહારાજાના પ્રાઇવેટ સેકરેટરી—૧૯૦૬.

"ખાન બહાદુર"નો ખેતાબ મળેલા જરથોસ્તીઓ.

શેઠ અરદેશર એદલજી તાતા.
શેઠ અરદેશર ડોશાભાઇ મારકર-કવેતાના વેપારી અને આ૦ માજીસ્ત્રેટ.
શેઠ અરદેશર દીનશાહ ચીનાઈ.
શેઠ અરદેશર દોરાબજી, રજપુતાણાની સુપરીનટેનડીંગ એનજીનીઅરીંગ હારીસવાલા.
શેઠ અરદેશર દોરાબજી દવીયરવાલા-(દેહતું-ઉમરગામ.)
શેઠ આદરજી મનચેરજી દલાલ-(ભરૂચ.)
શેઠ એદલજી બીખાજી કુમાના
શેઠ કાવશજી જમશેદજી લાલકાકા, પોસ્ટખાતાવાલા.
શેઠ ખરશેદજી નશરવાનજી કંત્રાકટર.
શેઠ ગુસતાદજી ધનજીશાહ કાપડયા
શેઠ જમશેદજી અરદેશર દલાલ.
શેઠ જમશેદજી રૂસતમજી દેશાઈ-કમીશરી ખેતવાલા-(પુણા.)
શેઠ ડોશાભાઇ પેસતનજી-(સુરત.)
શેઠ દાદાભાઈ દીનશાહ-(ખેડા.)
શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી નાણાવટી.
શેઠ દીનશાહ ડોશાભાઇ ખંભાતા-મુંબઈના કમીશનર જનરલના વડા મદદનીશ.
શેઠ ધનજીશાહ એદલજી.
ડાકટર નવરોજી કાવશજી કલીયાણીવાલા.
શેઠ નવરોજી પેસતજી વકીલ-(અમદાવાદ.)
શેઠ નશરવાનજી જાહાંગીર ઓગા-(રાવલપીંડી)
શેઠ નશરવાનજી રૂશતમજી મહેતા-(કરાંચી)
શેઠ નશરવાનજી શેહેરીઆરજી જીનવાલા-(ભરૂચ.)
ડા૦ નશરવાનજી હોરમસજી ચોકશી.
ડા૦ પાલનજી હોરમસજી દાદાચાનજી.

શેઠ પાલનજી આદરજી મીસતરી—(કરાંચી.)
શેઠ પેસતનજી રૂશતમજી મહેતા.
શેઠ ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર
શેઠ ફરામજી અરદેશર અહમદનગરવાલા.
શેઠ ફરામજી કાવશજી—આબકારી ઇનશપેક્ટર.
શેઠ ફરામજી દીનશાહ કામદીન.
શેઠ ફરામરોજ અરદેશર ફરામજી મુસ.
શેઠ ફરામજી નશરવાનજી સંતોક—આબુના વેપારી
શેઠ બરજોરજી નશરવાનજી વકીલ—(સુરત.)
શેઠ બરજોરજી દોરાબજી પટેલ, સી. આઈ. ઇ.—
કવેટાના વેપારી.
શેઠ બમનજી એદલજી મોદી.
શેઠ બમનજી દોરાબજી પટેલ.
સર બેજનજી દાદાભાઈ—નાગપોરની શેઠ તાતા—
વાલી એમપરેસ મીલના મેનેજર.
શેઠ બેજનજી મેરવાનજી—(રાજકોટ)
શેઠ બેરામજી દાદાભાઇ-રીટાયરડમુંબઇના રેજીસ્ત્રાર
શેઠ મનચેરજી કાવસજી મરઝબાન, સી. આઈ. ઈ.
શેઠ મનચેરજી રૂસતમજી ધોલું, સી. આઇ. ઈ.
શેઠ માણેકજી ખરશેદજી નરીમાન—મુંબઇની
સેક્રેટેરીયટના મદદનીશ સેક્રેટરી.
શેઠ માણેકજી નાનાભાઇ—(ડીસા)
શેઠ માણેકજી પાલનજી પોહ—(સુરત)
શેઠ માણેકજી મેરવાનજી મુલ્લા—(બાલાઘાટ)
શેઠ માણેકશાહ રતનજી દસ્તુર (ભંડારા)
શેઠ મેહેર હોસંગ દસ્તુર—(પુણા.)
શેઠ રતનજી બેજનજી કેમીસરીએટવાલા.
ડાૅ રતનજી રૂસ્તમજી દાદીના.
ડાૅ રૂસતમજી જમશેદજી કાપડયા.
શેઠ રૂશતમજી જાહાંગીરજી વકીલ—(અમદાવાદ)
શેઠ રૂશતમ બમનશાહ વકીલ.
શેઠ શાપુરજી એદલજી ચીનાઇ—(દખન હેદરાબાદ)
શેઠ શાવકશાહ કાવશજી દાવર—(પુણા.)
શેઠ હોરમસજી આદરજી પટેલ.
શેઠ હોરમસજી માણેકજી બીમરડીવાલા.

જરથોસ્તી "જસતીસ ઓફ ધી પીસ" યાને શુલેહના અમલદારો.

અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર
અરદેશર જમશેદજી બીલીમોરીયા
અરદેશર દાદાભાઈ મોદી, ડાકટર
અરદેશર પેસતનજી કામા, ડાકટર
અરદેશર ફરામજી વકીલ
ઉકરજી કાવસજી ઉમરીગર
કાવસજી એદલજી દાદાચાનજી
કાવશજી જાલભાઈ શેઠ
સર કાવશજી જાહાંગીર રેડીમની બારોનેટ
કાવશજી જાહાંગીર રેડીમની
કાવશજી દાદાભાઈ દુબાસ
કાવશજી પેસતનજી ડાકટર
કાવશજી બેજનજી શેઠના
કાવશજી હોરમશજી ડાકટર
દસ્તુર કેખશરૂ જામાસ્પજી મીનોચેરજી
જામાસ્પ આશાના [હોમજી
કેખશરૂ માણેકજી બરજોરજી મીનોચેર
કેરસાસપજી રૂસતમજી દાદાચાનજી
લેફટેનંટ કરનલ કે. એ. દલાલ
લેફટેનંટ કરનલ કે. એચ. મીસતરી
ખરશેદજી નવરોજી વાહાડયા
ખરશેદજી મનચેરજી બનાજી
ખરશેદજી માણેકજી ખરશેદજી
જમશેદજી અરદેશર હો. વાહાડયા
જમશેદજી ખરશેદજી જમશેદજી જીજીભ
સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ (પાંચમાં
જમશેદજી જીવણજી ગઝદર
જમશેદજી માણેકજી ફરામજી પટેલ
"જમશેદજી રૂશતમજી દેશાઈ
જાહાંગીર એદલજી દાવર
જાહાંગીર ડોસાભાઈ ફરામજી
જાહાંગીર બમનજી પીટીટ
જાહાંગીર બેરામજી મરઝબાન
જાહાંગીર રતનજી દુબાશ
જાહાંગીર રૂશતમજી પટેલ [લમાં
જીવણજી જમશેદજી મોદી, શમસુલ ઓ
જીજીભાઈ પેસતનજી નીકલસન, ડાકટર
ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન, ડાકટર
ડોસાભાઈ કે. પટેલ, ડાકટર
ડોસાભાઈ નશરવાનજી વાહાડયા
દાદાભાઈ નશરવાનજી કેરાંવાલા
દાદીબા મેરવાનજી દલાલ
દાદી નશરવાનજી દાદી
દસ્તુર દારાબ પેશુતનજી સંજાણા સ.
દીનશાહ એદલજી વાછા [એ.
દીનશાહ દોરાબજી મીસ્ત્રી
સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર
દીનશાહ બમનજી માસ્તર, ડાકટર
સર દીનશાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટ
સર દોરાબ જમશેદજી તાતા (બીજા)
ધનજીભાઇ બમનજી પીટીટ
નવરોજી જાહાંગીર ગામડયા
નવરોજી પેશતનજી હોરમજી કામા
નવરોજી માણેકજી દુમસીઆ
નવરોજી સોરાબજી બંગાલી
નશરવાનજી નવરોજી વાહાડયા
નશરવાનજી મેરવાનજી પટેલ
નશરવાનજી સોરાબજી જમશેદજી જીજી.
નશરવાનજી હોરમજી આકસી, ડાકટર
"નાદીરશાહ હોરમજી એદલજી સુખીયા,
નાનાભાઈ અરદેશર ફરામજી મુસ [ડાકટર
નાનાભાઈ નવરોજી કાત્રક, ડાકટર
નાનાભાઈ હોરમજી મુસ
પીરોજશાહ બમનજી જીજીભાઈ દાદાભાઇ
સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહતા, સી.
પેશતનજી નશરવાનજી વાડીયા [આઈ. ઈ.
ફરદુનજી એ. ખરશેદજી ફરદુનજી
ફરદુનજી જમશેદજી પારખ
ફરદુનજી નશરવાનજી બોશાની, ડાકટર
ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર
ફરદુનજી મેરવાનજી બનાજી
ફરદુનજી સોરાબજી તાલીયારખાન
ફરામજી એદલજી દાવર, ડાકટર
ફરામજી દોરાબજી ફરામજી પાંડે
ફરામજી શાપુરજી, ડાકટર

ફ્રામરોઝ રૂશતમજી જોશી
ફીરોઝ ખરશેદજી શેઠના
ફીરોઝશાહ બી. આર. મોદી
બમનજી દીનશાહ પીટીટ
બરજોરજી સોરાબજી શરાફ, ડાકટર
બેજનજી દાદાભાઈ કાપડયા, ડાકટર
બેરામજી દાદાભાઈ રેજીસટરાર
બેરામજી દોરાબજી બનાજી
બેરામજી નવરોજી ગામડીયા
બેરામજી નશરવાનજી શીરવઈ
બેરામજી મેરવાનજી મલબારી
બેરામજી રૂસતમજી બેરામજી જીજીભાઈ
ભીખાજી એદલજી ધાસવાલા, ડાકટર
મનચેરજી કાવશજી મરઝબાન, સી. આઈ.
મનચેરજી બેહરામજી કોલાહ, ડાકટર [ઇ.
મનચેરજી રૂસતમજી ધાલુ, સી. આઈ. ઇ.
માણેકજી ખરશેદજી નરીમાન
માણેકશાહ ધનજીશાહ ડાકટર
મેરવાનજી પેસતનજી ખરેગાત

મેરવાનજી મનચેરજી કામા
રતનશાહ એરચશાહ કોહીઆર
રતનશાહ ટેમુલજી નરીમાન, ડાકટર
રતનજી જમશેદજી તાતા
રતનજી રૂશતમજી દાદીના
રૂસતમજી અરદેશર સ્પેનસર
રૂશતમ ડી. એન. વાડીયા
રૂશતમજી ધનજીભાઈ શેઠના
રૂશતમજી નાનાભાઈ રાણીના, ડાકટર
રૂશતમજી બેરામજી જીજીભાઈ
રૂસતમ પેસતનજી મસાની
રૂશતમ બમનશાહ વકીલ
*રૂશતમ મનચેરજી સીચગર
રૂસતમજી સોરાબજી પાકિજાળા
લીમજી નવરોજી બનાજી
શાપુરજી જીવાજી વાછા
સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા
શાવકશાહ રતનજી બમનજી દુબાસ
શાવકશાહ સોરાબજી બાટલીવાલા, ડાકટર

સોરાબજી એદલજી વારડન
સોરાબજી કાવશજી હોરમજી ડાકટર
સોરાબ ખરશેદજી નરીમાન, ડાકટર
સોરાબજી દાદાભાઈ દુબાશ
સોરાબજી ફરામજી બોલીમોરીઆ
સોરાબજી ફરામજી બેંકર
સોરાબજી બમનજી માસતર
સોરાબજી એમ. રતનાગર
સોરાબજી લીમજી પાંડે
હોરમસજી અરદેસર વાહડયા
હોરમસજી એદલજી આલબલેસ
હોરમસજી દાદાભાઈ વકીલ
હોરમસજી દોરાબજી પદમજી
હોરમસજી બમનજી જીજીભાઈ
હોરમસજી મનચેરજી કામા
હોરમસજી માણેકજી ભીમરડીવાલા
હોરમસજી માણેકજી માસીના, ડાકટર
હોરમસજી લીમજીભાઈ બાટલીવાલા
હોરમસજી સોરાબજી (કમુના)

* આવી નીસાનીવાલા ગયે વરસે નવા મુલેહના અમલદાર ઠરેલા સમજવા.

જરથોસ્તી શેરીફો.

શેઠ કાવશજી હોરમજી ડાકટર, ૧૮૯૪.
શેઠ ખરશેદજી ફરદુનજી પારખ, ૧૮૭૭ (મ.)
સર જમશેદજી જીજી૦બારોનેટ(ચોથા),૧૯૦૦(મ)
શેઠ ડોસાભાઈ ફરામજી કરાકા, ૧૮૭૨ (મ.)
સર દીનશાજી માણેકજી પીટીટ, ૧૮૮૭ (મ.)

શેઠ બમનજી હોરમજી વાડીઆ, ૧૮૫૯ (મ.)
ખા. બા. મનચેરજી કાવશજી મઝબાન, ૧૯૦૬.
શેઠ માણેકજી ખરશેદજી, ૧૮૫૬ તથા ૧૮૬૩ (મ)
શેઠ શોરાબજી શાપુરજી બંગાલી, ૧૮૮૧ (મ.)
સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા ૧૯૧૧.

શેઠ માણેકજી રૂશતમજી બનાજી—કલકતાના શેરીફ—૧૮૭૩ (મ.)
શેઠ રૂશતમજી ધનજીભાઈ મેહેતા—કલકતાના શેરીફ—૧૮૯૩.
શેઠ હીરજીભાઈ માણેકજી રૂશતમજી બનાજી—કલકતાના શેરીફ—૧૯૦૨. (મ.)
શેઠ કાવશજી એદલજી પાંડે—મદરાસના શેરીફ—૧૮૯૪.

મુંબઈની યુનીવરસીટીના જરથોસ્તી "ફેલો."

નામદાર સરકારે સને ૧૯૦૪ ના વરસથી નવા યુનીવરસીટી એક્ટ મુજબ બધી ગ્નાતનાં ૮૦) એંસી ફેલો પોતાની તરફથી નેમેલા તેમાંનાં પારસી ફેલોના નામઃ—

આદરજી મેરવાનજી મસાની
એદલજી દોરાબજી તલાતી
ખા૦ બા૦ ખરશેદજી નશરવાનજી કંટરા-કટર
જમશેદજી અરદેશર દલાલ
જાલભાઈ દોરાબજી ભરડા
જીવણજી જમશેદજી મોદી, સ. એ.

આ૦ ડા૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન
દીનશાહ ફરદુનજી મુલ્લાં
નશરવાનજી ફકીરજી સરવેયર, ડાકટર
નાનાભાઈ અરદેશર મુશ
ઓ૦ સર પીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા, કે. સી. આઈ. ઈ.

પેસતનજી અરદેશર વાડયા
ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર
રૂશતમજી ધનજીભાઈ શેઠના
સોરાબ ખરશેદજી નરીમાન, ડાકટર
હોરમજી જાહાંગીર ભાભા

ઉપલા શાથનાં બધી ગ્નાતવાલા ૮૦) ફેલો તથા ગ્રેજુએટો તથા ફેકલતીઓએ મલીને ચુંટી કાઢેલા બીજા ર૦) વીસ ફેલોમાંનાં પારસી ફેલોઃ—

કાવશજી એદલજી દાદાચાનજી
નાનાભાઈ નશરવાનજી સાહેર

ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા
ભીખાજી એદલજી ધાસવાલા, ડાકટર

પરોફેશર મનચેરજી કાવશજી કાંગા
રૂસતમ ના૦ ર૦ રાનીના, ડાકટર

* આવી નીશાનીવાલા ગયે વરસે નવા ઠરેલા સમજવા.

જરથોસ્તી કાઉનશીલરો.

ઇસ્વી સને ૧૯૧૦ ના સાલથી આપણી નામદાર અંગ્રેજ સરકારે પોતાની પ્રજાના લોકોને નવા વધુ હકો બક્ષી કાઉનસીલના મેમબરોની સંખ્યાબી વધારી છે, તેની રૂએ મુંબઇની નવી ધારાસભામાં યાને નામદાર ગવરનરની મુંબઇની લેજીસલેટીવ કાઉનસીલના જરથોસ્તી કાઉનસીલરો નેમવામાં આવ્યા હતા—તેઓમાં:—

ઓનરેબલ સર ફીરોશાહ મેરવાનજી મેહતા, સી. આઇ. ઈ. (મુંબઇની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશન તરફના પ્રતીનીધી) ૧૯૧૦
,, ડા૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાંન (સરકાર તરફના પ્રતીનીધી) ૧૯૧૦.
,, સરદાર દાવર કેખશરૂ એદલજી મોદી, સુરતવાલા (સરકાર તરફથી) ૧૯૧૦.
,, ખા૦ બા૦ નવરોજી પેશતનજી વકીલ, સી. આઇ. ઈ., અમદાવાદવાલા (સરકાર તરફથી) ૧૯૧૦.

કલકતાની નામદાર વાઇસરોયની ઇમપીરીયલ લેજીસલેટીવ કાઉનસીલના સભાસદો

ઓનરેબલ શેઠ માણેકજી બેરામજી દાદાભાઇ (નાગપોરવાલા) ૧૯૧૦.

બરમાની લેજીસલેટીવ કાઉનસીલના સભાસદો.

ઓનરેબલ શેઠ મેરવાનજી કાવશજી કેપટન (રંગુનવાલા)૧૯૧૦.

નામદાર ગવરનરની મુંબઇની ધારા બાંધનારી સભાના ઇસ્વી સને ૧૯૧૦ ની આગલ થઇ ગયલા જરથોસ્તી કાઉનસીલરો.

ઓનરેબલ સર જમશેદજી જીજીભાઇ (બીજા) બેરોનેટ, સી. એસ. આઇ. ૧૮૭૦, બીજીવાર ૧૮૭૨. (મ.)
,, સર જમશેદજી જીજીભાઈ (ત્રીજા) બેરોનેટ, સી. એસ. આઇ. ૧૮૭૯, બીજીવાર ૧૮૮૧, ત્રીજી વાર ૧૮૮૩. (મ)
,, શેઠ ડોશાભાઈ ફરામજી, સી. એસ. આઇ. ૧૮૭૦. (મ.)
,, શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી પરોફેસર, ૧૮૮૫.
,, ખા૦ બા૦ હોરાબજી પદમજી પેસતનજી ૧૮૯૩–૯૮. (મ.)
,, ખા૦ બા૦ દારાશાહ રતનજી ચીનાગર—૧૯૦૪(મ.)
,, ખાનબાહાદુર નવરોજી હોરાબજી ખંડાલેવાલા—૧૯૦૩–૧૯૦૬.
,, શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાહડયા, સી. આઇ. ઈ., ૧૮૮૩–૧૮૯૯. (મ.)

ઓનરેબલ સરદાર નવરોજી પદમજી, ૧૯૦૬.
,, ખા૦ બા૦ નવરોજી પેશતનજી વકીલ, સી. આઇ. ઈ., ૧૯૦૮–૧૯૦૯.
,, ખાનબાહાદુર પદમજી પેશતનજી, ૧૮૮૪. (મ.)
,, સર ફીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા, સી. આઇ. ઈ. ૧૮૮૭; ૧૮૮૩ થી ૧૯૦૯.
,, શેઠ ફરામજી નશરવાનજી પટેલ, ૧૮૬૬ (મ.)
,, શેઠ બમનજી દીનશાહ પીટીટ, ૧૯૦૦.
,, શેઠ બેરામજી જીજીભાઈ સી. એસ. આઇ. ૧૮૬૮ થી ૧૮૭૨ (મ.)
,, શેઠ રૂશતમજી જમશેદજી જીજીભાઈ ૧૮૬૨—૧૮૬૬. (મ.)
,, શેઠ સોરાબજી શાપુરજી બંગાલી સી. આઇ. ઈ. ૧૮૭૮. (મ.)

કલકતાની નામદાર વાઇસરાયની કાઉનસીલના સને ૧૯૧૦ ની આગલ થઇ ગયલા જરથોસ્તી સભાસદો.

ઓનરેબલ સર દીનશાહજી માણેકજી પીટીટ બેરોનેટ—૧૮૮૭ (મ.)

ઓનરેબલ સર ફીરોજશાહ મેરવાનજી મેહેતા સી. આઇ. ઈ.—૧૮૯૪, બીજીવાર— ૧૮૯૮ થી ૧૯૦૦.

ઓનરેબલ શેઠ માણેકજી બેરામજી દાદાભાઈ—૧૯૦૮ થી ૧૯૦૯.

મુંબઇ મ્યુનીસીપાલ કારપોરેશનના જરથોસ્તી મેમબરો.

ડા૦ કાવશજી એદલજી દાદાચાનજી—ગીરગામ (કર.ભર.)
કાવશજી જાહાંગીર રેડીમણી—(સુ. અ.)
જમશેદજી અરદેશર વાહડીયા—(સુ. અ.)
ડા૦ જાહાંગીર જમશેદજી ખ. લીલાંઉવાલા-ભુલેશ્વર (કર.ભર.)
જાહાંગીર ડોશાભાઇ ફરામજી—(સરકાર)
જાહાંગીર બમનજી પીટીટ—(સુ. અ.)
જાહાંગીર રૂસતમજી પટેલ—ગીરગામ (કર. ભર.)
આ૦ ડા૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન—(યુનીવરસીટી)
દીનશાહ એદલજી વાછા—કોટ (કર. ભર.)
ડા૦ દીનશાહ બમનજી પેસતનજી માસ્તર—ભુલેશ્વર (કર.ભર.)
સર દીનસાહ માણેકજી પીટીટ બારોનેટ—(સુ. અ.)
નવરોજી જાહાંગીર ગામડયા—કોટ (કર. ભર.)
ડાકટર નાદરશા હોરમજી સુખીઆ—કોટ (કર. ભર.)
આનરેબલ સર પીરોશાહ મેરવાનજી મેહેતા—(સુ. અ.)
ફીરોજ ખરશેદજી શેઠના—(સુ. અ.)
ડા૦ રતનશાહ ટેમુલજી નરીમાન—(સુ. અ.)
ડા૦ શાવકશાહ શોરાબજી બાટલીવાલા—પરેલ (કર. ભર.)
શાપુરજી સોરાબજી મીસતરી—કોટ (કર. ભર.)
સોરાબજી ખરશેદજી ઘોડી—ભાયખલા (કર. ભર.)

(કર. ભર.)=કર ભરનારાઓ તરફથી ચુંટી કઢાયલા; (સુ. અ.)=સુલેહના અમલદારો તરફથી; (યુનીવરસીટી)=યુનીવરસીટી તરફથી; (સરકાર)=નામદાર સરકારે નેમેલા.

સ્ટેનડીંગ કમીટીના જરથોસ્તી મેમબરો.

ડા૦ નાદીરશાહ હોરમજી સુખ્યા.

કાવશજી જાહાંગીર રેડીમની.

મ્યુનીસીપાલીટીના સેકરેટરી—રૂસતમ પેસતનજી મસાની.

મુંબઇની પૉરટ ટ્રસ્ટના જરથોસ્તી મેમબરો.

નવરોજી જાહાંગીર ગામડીયા (સરકાર તરફથી.)

મુંબઇની સીટી ઇમપ્રુવમેન્ટ ટ્રસ્ટ બોરડના જરથોસ્તી મેમબરો.

દીનશાહ એદલજી વાછા—નવરોજી જાહાંગીર ગામડીયા.

જાહાંગીર ડોશાભાઇ કરાકા—સપેસીયલ કલેકટર.

હાઈકોરટના જરથોસ્તી વકીલો—દર વરસના કાલેનડરમાં નામો છપાયા મુજબ ૭૬ જરથોસ્તીઓ છે.

જરથોસ્તી સોલીસીટરો—દર વરસના કાલેનડરમાં નામો છપાયા મુજબ ૭૬ જરથોસ્તીઓ છે. એ ઉપરાંત ય. સને ૧૨૮૧ માં નીચલા જરથોસ્તીઓ પસાર થયા હતા:-મેસરસ જહાંગીર સોરાબજી કાંગા, પેસ્તનજી લીમજી પારેખ, રૂસ્તમજી એદલજી પાપા, નશરવાનજી હોરમસજી શેઠના અને અરદેસર ફરામજી સુનાવાળા.

જરથોસ્તી બેરીસ્ટરો—દર વરસના કાલેનડરમાં નામો છપાયા મુજબ ૧૩૩ જરથોસ્તીઓ છે. એ ઉપરાંત ય. સને ૧૨૮૧ માં નીચલા જરથોસ્તીઓ પસાર થયા હતા:—મેસરસ દારાબ ખરશેદજી દરાઈવર, મેરવાનજી કાવશજી શેઠ, જાહાંગીર બરજોરજી પટેલ, એસ. કે. દસ્તુર, પેસતનજી પીરોશાહ ડાકટર, કાવશજી મેરવાનજી દોતીવાળા, ફીરોઝશાહ હોરમસજી જડજ, અરદેશર રતનજી વાડયા, એ. અરદેશર એનજીનીયર, રતનજી સોરાબજી દાદાચાનજી, મીનોચેહર જમશેદજી દસ્તુર, સોરાબજી માણેકજી અને ધનજીશાહ સોરાબજી કેપટન. જયારે મુંબઇની હાઈકોરટની એડવોકેટની પરીક્ષામાં પારસીઓમાં મી૦ ધનજીશાહ મેહરજીભાઈ માદન પસાર થયા હતા.

ઇરાની જરતોશતી લગનની જાણવાજોગ હકીકત.

(લખનાર ખુદાયાર શહેરયાર.)

જ્યારે એક ઇરાની જરતોશતી પંદર વરસની ઉમરે પુગે છે ત્યારે તેને ઉમરમાં આવેલો ગણીને લગનને લાયકનો વીચારવામાં આવે છે. તયાર પછી એક ઠેરવેલે દીવસે તેનાં નજદીકનાં સગાં વહાલાંઓ, ઘણું કરીને બાનુઓ તેની પોતાની મરજી પુછયા વીના ભેગાં મલીને તે જવાનને માટે એક કુમારીકા પસંદ કરી શુભ દીવસ જોઇને તે જવાનની મા અથવા બહેન અથવા તેના નજદીકનાં સગાં વહાલાંઓ માંહેલી કોઈ બીજી એક બાનુ પેલી પસંદ કરેલી કુમારીકાને ઘરે જાય છે તયાં થોડીક વાતચીત કરવા પછી તેણી પોતે શું કારણથી તયાં પધારી છે તેને લગતી વાત ઘટતા શબ્દોમાં પેલી ચુંટી કહાડવામાં આવેલી કુમારીકાનાં માબાપો અથવા વાલીઓને કહે છે. જો આ માંગણી તે કુમારીકાનાં વાલીઓનાં ધયાનમાં ઉતરે તો તેઓ તેની ઘટતી રીતે સવીકાર કરે છે, અને પેલા પરણવાને લાયક થયલા જવાનની તરફથી ગયલી બાનુ પોતાને ઘરે પાછી ફરે છે. ઘણું ખરૂં તો છોકરીનાં માબાપ અથવા વાલી થોડાક દીવસ સુધી વીચાર કરીને જવાબ આપવા જણાવે છે, અને તેટલાં તેઓ પરણવા નીકળેલા જવાન વીષે ઘટતે ઠેકાણે પુછપરછ કરે છે. એક છોકરીના બાબમાં ઘણું ખરૂં તો તેણીનાં લગન તેણીનાં માબાપની મરજીથીજ ગોઠવવામાં આવે છે, પણ જો એક વાર તે છોકરીને એ બાબે એશારો કરી ચેતવવામાં આવે છે તો તેણીની મરજી પણ એક બહુ અગતની બાબત થઈ પડે છે, અને ઘણીવાર એમ બને છે કે પોતાનાં માબાપની અતયંત રાજી ખુશી હોવા છતાં એક છોકરી કોઇ પુરૂષને પોતાના પતી તરીકે સવીકારવાને સાફ ના પાડે છે પણ સાધારણ રીતે તો છોકરીઓ તથા છોકરાઓ પોતાનાં લગનની બાબતમાં પોતાનાં માબાપની મરજી પ્રમાણેજ અમલ કરે છે, અને તે નીયમથી ઉલટા દાખલાઓ જે મલે છે તે ફકત અપવાદો સરખાજ ગણી શકાય.

લગનને લગતું સાટું નકી કરવા પછી તેને આગલ હાર પાડવા માટે એક શુભ દીવસ ઠેરવવામાં આવે છે. આ દીવસે પરણુવા નીકળેલા જવાનનાં કુટુંબની થોડીક સ્ત્રીઓ એક લીલા રેશમી રૂમાલમાં ત્રણ દાડમ, થોડાંક ફુલ, અથવા મેદીનાં પત્રાં, શાકરનો એક ગાંગડો, એક વીંટી અને થોડુંક 'આવીશન,' (યાને તુલસીના પાલાનું પાણી) લઈને પસંદ કરવામાં આવેલી છોકરીને ઘરે જાય છે. અરસપરસના આવકારના શબ્દો પસાર થયા બાદ આ પરોણાંઓ છોકરીનાં મા તેમજ બાપને આવાં ટાંકણુંને છાજતાં શબ્દો ઓચરીને અકેક દાડમ ભેટ તરીકે આપે છે. પરોણાઓએ પોતાની બેઠક લેવા બાદ, છોકરીનાં કુટુંબીઓ તેઓની ઉપર ગોલાબ છાંટે છે અને તેઓની સનમુખ એક આરસી મુકયા પછી તેઓની હજુરમાં એક રકાબીમાં થોડીક મીઠાઈ રજુ કરે છે, તે મીઠાઇનો સવાદ ચાખવા બાદ તેઓને શરબતનું અકેક જામ આપવામાં આવે છે. તયાર પછી પસંદ કરવામાં આવેલી છોકરીને બોલાવવામાં આવે છે. પરણવા નીકળેલા જવાનનાં કુટુંબીઓમાંથી પરોણાંઓ તરીકે હાજર રહેલી ઘણું કરીને તેની બહેન અથવા તો કાકી હમેશ હોય છે, અને તેઓમાંથી એક જણુ છોકરીને લાવવામાં આવતાં તેને એક દાડમ આપે છે, અને જે શાકરનો ગાંગડો તેઓ પોતા સાથે લાવયાં હતાં તે તેનાં મહોડાંમાં મેલે છે, તેણીનાં એક આંગલાં ઉપર પેલી વીંટી પહેરાવે છે, અને તેણીનાં માથાં ઉપર 'આવીશન' છાંટે છે. આ સઘળી ક્રીયા વેળાએ હાજર રહેલી સઘળી બાનુઓ ભલી દુઆ અને આશીરવાદના શબદો ઓચરે છે, અને નવી સગાઇનો ગાંઠ લાંબો વખત કાયમ રહે અને પરણવા નીકળેલું જોડું લાંબી જીંદગી ગુજારે એવી ઇચછા જાહેર કરે છે. આ પહેલી ક્રીયા પુરી થયા પછી સઘળાં પરોણાંઓ પોતાને ઘરે વીદાય થાય છે. આ દીવસથી લગનનું સાટું નકી થયલું અને આ જોડાનુ વેસવાલ થયલું ગણવામાં આવે છે. પણ હજી સુધી આ જોડાંને એકમેકને મલવા અથવા તો જો કોઇ અકસમાતથી તેઓ સાથે મલે તો એકમેક સાથે વાત કરવા દીધામાં

આવતાં નથી. ઘણું કરીને તેઓ એકમેકને મલતાં અથવા વાત કરતાં શરમાય છે. એકમેકની સાથે ઘડી મેલાપ કરવાનો ખુશ ગુફતેગુ કરવાનો એકમેકની તરફ પોતાની ચાહની લાગણી જાહેર કરવાનો એકમેકની ખેરઆફીઅત પુછવાનો અને ખુશહાલીભરી વાતો કરવાનો વખત ટુંકમાં કહીએ તો એકમેક સાથે પયાર કરવાનો વખત હવે પછી આવે છે, કે જયારે ઘરેણાં વીગેરે કીમતી ચીજો પરણવા નીકલેલા પુરૂષ તેમજ સ્ત્રીને એકમેક તરફથી ભેટ કરવામાં આવવાથી લગનનું સાકું વધારે મજબુત કરવામાં આવે છે. આ વખતને "શીરીની ખારાંન" તરીકે ઓલખવામાં આવે છે.

શીરીન ખારાન.

બંને બાજુની મરજીથી એક દીવસ ફરીથી નકકી કરવામાં આવે છે. બંને બાજુવાલાં પોતાનાં સગાં, મીત્રો અને ઓલખીતાંઓને પોતાને તયાં પધારવાનું તે દીવસે ઇજન કરે છે, બાનુઓ સહવારથી અને ગ્રહસથો સહાંજે પધારે છે તે વેળાએ પરણવા નીકળેલા જવાન તરફથી પોતાની મોહરદારને માટે નવાં કપડાંનો સંપુરણ પોશાક, એક સોનાની વીંટી, અને તેણીનાં માબાપને માટે શાકરના બે ગાંગડા તઇયાર રાખવામાં આવે છે. તે ઉપરાંત એક મોટા રેશમી રૂમાલમાં મીઠાઈ સાથે ૨૧ અથવા ૫૧ 'રીયાલ' (નામના સીકકા) અને એક સોનાની વીંટી પણ રાખવામાં આવે છે.

સહવારે પરણવા નીકળેલા જવાનને તયાં બાનુ પરોણાંઓ પધારે છે અને ઘટતાં આદરમાન સાથે તેઓને આવકાર આપવામાં આવે છે. ખુશહાલી ભરેલાં ટાંકણાંઓ જેવાં કે લગન, નાવર, વીગેરે વખતે પરોણાંઓને સાધારણ રીતે ચોકસ નીયમ મુજબ આવકાર આપવામાં આવે છે. પરોણાઓ અને તેઓના મેહેમાન થોડાંક ફુલો અથવા દાડમ વીગેરે ફલ અરસપરસ ભેટ આપે છે, અને તયાર પછી પરોણાંઓને ગોલાબ છાંટવા બાદ તેઓને શરબત આપવામાં આવે છે. નાશતો કરયા પછી, સઘળાં પરોણાંઓ સાથે ઘરની બાનુઓ પહેલ વહેલી ભેટો લઇને પરણવા નીકળેલી છોકરીને ઘરે સીધારે છે. તે વેળાએ આખે રસતે તેઓની આગળ એક મરદ પોતાના હાથમાં એક સળગેલી મીણબતી લઇને ચાલે છે. છોકરીને ઘેર સઘળાં પરોણાંઓનો ઘટતો સતકાર કરવામાં આવે છે અને તેઓને ખુશી ખુરમીથી આવકાર દેવામાં આવે છે. પરોણાંઓએ પોતાની બેઠક લીધા બાદ તેઓની સનમુખ મીઠાઈ અને શરબત મેલવામાં આવે છે તેને ઇનસાફ આપયા પછી પરણનાર છોકરાંની બહેન અથવા તેના કાકી પોતાના વહેવાઇને ઘરનાંઓને તેઓ માટે લાવવામાં આવેલી ભેટ સોગાદો અરપણ કરે છે, અને તેમ કરતાં હર વખતે તે ભેટ લેનાર ઉપર "આવીશન"નો છટકાવ કરવામાં આવે છે. આ રીતે કરવામાં આવેલા છટકાવને સરાશગુન તરીકે ગણવામાં આવે છે. બાનું પરોણાંઓની પરણનાર છોકરીનાં ઘરમાં સારી પરોણાગત કરવામાં આવે છે, અને ખાણું લીધા બાદ છેક સહાંજે તેઓ પોતાને ઘેર પાછાં ફરે છે. પરણનાર છોકરો એ વેળાએ પોતાને ઘરેજ રહે છે અને તેને માટે તેની ભવીષયની મોહરદારનાં ઘરથી ખાણું મોકલી આપવામાં આવે છે. લગન કરવા નીકળેલાં બંને કુટુંબોમાં સહાંજને વખતે ગ્રહસથો પરોણા તરીકે આવવા માંડે છે, તેઓને રેવાજ પ્રમાણે આવકાર આપવામાં આવે છે, અને તયારબાદ ખાણાંની મેજ ઉપર તેઓને લઇ જવામાં આવે છે, અને શરાબ અને અરક સાથે હલકો ખોરાક તેઓ સનમુખ મેલવામાં આવે છે. પરણતા છોકરાના ઘરમાં બીજા પરોણાઓ જોડે એક 'દેહ મોબેદ' પણ હાજર રહે છે.

'દેહ મોબેદ' કોણ છે તે અત્રે સમજાવવું વાજબી થઇ પડશે. એક 'દેહ મોબેદ'ની નેમણુક જુદાં જુદાં કામો માટે કોમ તરફથી કરવામાં આવે છે. તેનું કામ ગાહમબારને ટાંકણે કોમનાં લોકોને સુકો મેવો વીગેરે વહેંચી આપવાનું છે અને તે નાવર, નવજોત, લગન અને મરણ વેળાએ પણ ચોકસ નાની ક્રીયાઓ કરવામાં આગેવાન ભાગ લે છે.

ઉપર જણાવ્યા મુજબ સઘલાં પરોણાંઓ એકઠાં મળયા પછી આગલ જણાવેલી ભેટ સોગાદો મેલાવડા સનમુખ રજુ કરીને તે દેહ મોબેદના હાથમાં મુકવામાં આવે છે. પણ વીંટી અને પઈસા

પરણનાર છોકરો પોતાની પાસે રહેવા દે છે. હવે સઘળાં પરોણાંઓ પરણનાર છોકરાને લઇને વહે-વાઇને ઘરે સીધારે છે. અહીં પરણનાર છોકરીનો બાપ તેઓને ઘટતો આવકાર આપ્યા બાદ સઘળાં પરોણાઓ ખુશ ગુફતેહગોમાં વખત ગાળે છે, અને પછી આસરે સાત અથવા આઠ વાગતાને શુમારે સઘળાંઓ રાતનું ખાનું લે છે, જે વેળાએ બાનુઓને ગ્રહસ્થોથી વેગળાં બેસાડવામા આવે છે. છોકરીના માબાપો પણ કેટલીક ભેટ સોગાદો તઇયાર રાખે છે. પરણનાર છોકરાને માટે કપડાં તઇયાર રાખવામાં આવે છે, અને એક રેશમી રૂમાલમાં મીઠાઇઓ બાંધી મુકેલી હોય છે. હવે એક અજાયબ જેવી રસમ પ્રમાણે અમલ કરવામાં આવે છે, એક અલાહેદા ઓરડામાં પરણનાર છોકરીને એકલી બેસાડવામાં આવે છે અને તયાં પરણનાર છોકરાને પધારવાને કહેવામાં આવે છે. તે વેળાએ તેના હાથમાં એક વીંટી પઇસા અને સાકરનો એક ટુકડો હોય છે. આ ઓરડામાં આ ભવીશયના કદ ખુદા અને કદબાનુને એકલાં મુકીને દરવાજો બંધ કરવામાં આવે છે. ત્યાર પછી પરણનાર છોકરો થોડીક આંચકી પછી પોતાની મોહરદારને વીંટીમાં સણગારે છે, તેણીના હાથમાં પોતાની પાશેના પઇસા મુકે છે, શાકરનો ટુકડો તેના મહોડામાં આપે છે અને તેણીને એક ચુંબન કરે છે. આ સઘળી ક્રીયા વેળાએ, પહેલીજવાર મળેલું આ જોડું તદન ગંભીર ચુપકીદીજ અખતયાર કરે એ તદન સવભાવીકજ છે. આ ખુશહાલી ભરેલું પણ મુશકેલ કામ બજાવયા પછી પરણનાર છોકરો ઓરડાની બાહેર તેની રાહ જોતાં ભેગા થયલા મેલાવડા સનમુખ પાછો ફરે છે અને પરોણાઓની સાથે ભેલાઈ જાય છે. ત્યાર પછી તેને પોતાની સાસુ તરફથી તેને માટે તઈયાર રાખવામાં આવેલો પોષાક અરપણ કરવામાં આવે છે, અને તેના માથાં ઉપર જ્યારે તેણી ટોપી પહેરાવે છે તયારે સઘલાં પરોણાઓના ખુશહાલીના અવાજોથી મેલાવડો ગાજી રહે છે. તયાર પછી દેહ મોબેદ પોતાને હાથે પસતાં, બદામ, વીગેરે સુકો મેવો અને મીઠાઇ હાજર રહેલાં બાનુઓ તથા ગ્રહસ્થોમાં વહેંચી આપે છે અને રાત્રે અસુરેથી પરોણાંઓ પોતાને ઘરે સીધારે છે, જે વેલાએ બલતી મશાલો લઇને તેઓના નોકરો આગલ ચાલે છે.

પરણનાર જોડાંનો આ મેલાપ આપણે જોયું તેમ પહેલીજવારનો છે, અને હવે પછી પરણનાર છોકરો પોતાની બાનુને તેણીનાં ઘરે અંવારનવાર મલવાને જાય છે. પણ ઘણુંખરું તેવી રીતે તેણીને મળવાને જ્યારે પણ તે જાય છે તયારે તેણીને માટે તે કાંઇપણ ભેટ લાયક ચીજ લઇનેજ જાય છે. પણ પરણનાર છોકરીને તેણીના ભરથારને ઘરે લગનની ક્રીયા થયા અગાઉ મોકલવામા આવતી નથી. ઉપર વરણવા મુજબની અદરાવવાની ક્રીયા પછી ચોકસ જુદે જુદે ટાંકણે પહેરામણીઓ કરવામાં આવે છે તેવું એક ટાંકણું 'જયારત' છે.

'જયારત' શું છે તે અત્રે સમજાવવું પ્રસંગોપાત થઇ પડશે. ઇરાનમાં સાત જુદી જુદી જગાઓ છે જે માહેલી છ જગાઓ યજદમાં વસતાં જરથોસતીઓનાં રહેઠાણથી બે, પંદર, છત્રીસ, બેતાલીસ, બોતેર અને ત્રીસ માઈલને છેટે આવેલી છે. આ જગાઓને પવીત્ર ગણવામાં આવે છે અને તેઓને "જયારત ગાહનુ" નામ આપવામાં આવયું છે. એવું માનવામાં આવે છે કે સાસાની વંશના પડી ભાગવાને વખતે જયારે શાહનશાહ યજદેજરદ શેહરયાર અને કુટુંબ ઉપર દુશમનો તરફથી જુલમાત ગુજારવામાં આવતો હતો, તયારે તેઓ જુદે જુદે ઠેકાણે નહાસભાગ કરવા લાગયાં હતાં. જયારે દુશમનોનો દોર તેઓ ખમી શકયાં નહીં તયારે અંતે તેઓએ ખોદાને તેઓનું રક્ષણ કરવાને બંદગી કરી હતી, અને એમ કહેવામાં આવે છે કે આ બંદગીના પરીણામે પહાડોમાં વચેથી ફાટ પડી, અને શાહનશાહના કુટુંબીઓ તેમાં જેવાં ભરાઈ ગયાં કે તુરતજ તે પહાડો પાછા બંધ થઇ ગયા હતા. દુશમનના દોરથી નહાસીને ભરાઇ બેઠેલાં આ કુટુંબને હજી પણ પહાડોમાં જીવતાં માનવામાં આવે છે, અને તેઓને પીરની ઉપમા આપવામાં આવે છે.

પહેલી 'જયારત ગાહ'ને 'સતીપીર'નું નામ આપવામાં આવયું છે. શાહનશાહ યજદેજદની મોહરદાર તરીકે 'સતી'ને ઓલખવામાં આવે છે. તેણીને અરપણ કરવામાં આવેલી જગા તરફ પાક દીવસોમાં ઘણા જરથોસતીઓ જાય છે.

બીજી પવીત્ર જગાને 'નારેસતાન'ને નામે ઓલખવામાં આવે છે. યજદેજરદનો દીકરો અરદેશીર અહીં ખોવાઈ ગયેલો ધારવામાં આવે છે. આ પવીત્ર જગાએ સ્પંદારમદ મહીનામાં લોકો હજ કરવાને જાય છે.

ત્રીજી જગાનું નામ 'હયાત–બાનુ' અથવા 'પીર–એ સબજ' છે. આ પાછલું નામ આપવાનું કારણ એ છે કે તયાં હમેશાં બારે માસ સજીવન રહેત ઝાડપાનો ઉગે છે અને તયાં પહાડ-પરથી ટપક ટપક પાણીનાં ટીપાં ચાલુ પડયા કરતાં હોવાથી તે જગા 'ચક–ચકુ' તરીકે પણ ઓલખાય છે. યજદેજરદની દીકરી 'હયાત–બાનુ'એ અહીં રક્ષણ લીધેલું માનવામાં આવે છે. આ જગાની મોલાકાત લેવાને જરથોસતીઓ કદમીઓના બહમન મહીનાના આશતાદ રોજે પધારે છે, અને તયાં ૭ દીવસ સુધી તેઓ રહે છે.

ચોથી પવીત્ર જગાને 'પીર–એહરીશત' નું નામ આપવામાં આવેલું છે. અહીં યજદેજરદની બીજી દીકરી 'મુરવારીદ'એ રક્ષણ લીધેલું ધારવામાં આવે છે. કદમી આદર માસનાં જશનને દીવસે લોકો આ જગાની મુલાકાત લે છે, અને તયાં આશરે એક અઠવાડીયું તેઓ ગુજારે છે.

પાંચમી જગા 'બાનુ–પારસ' તરીકે ઓલખાય છે. દંતકથા પ્રમાણે આ જગાએ 'ખાતુનબાનુ' સંતાઇ બેઠેલી છે. કદમી મહીના સપંદારમદના દએ–પ–મેહર રોજે આ જગાએ ઇરાનીઓ હજ કરવા જાય છે, અને તયાં આશરે ૭ દીવસ તેઓ રહે છે.

છઠી જગાનું નામ 'પીર–એનારકી' છે. આ જગાની પીર 'નાજબાનુ' છે. ફરવદીરન મહીનાના દએ–પ–મેહેર રોજે એ જગાની મુલાકાત લેવામાં આવે છે, અને તયાં ૭ દીવસ ગાલી નાખવામાં આવે છે.

સાતમી જગા તેહેરાનની નજદીકમાં છે. તયાંની પીરનું નામ 'શેહેરબાનુ' છે. આ જગા યજદથી બહુ દુર હોવાથી તયાંના રહેનારાઓ કદાચજ તે તરફ જાય છે, પણ જે મુસાફરો તેહેરાન તરફ જાય છે તેઓ તયાં ઘણું કરીને એક ફેરો ખાઇ આવે છે.

હર વરસે ઉપર જણાવેલા જુદા જુદા વખતે ઘણાક જરતોશતીઓ ઉપલી જગાઓ તરફ પધારે છે, અને તયાં બંદગી કરી પોતા માટે કાંઇ આશીરવાદ માંગે છે, અથવા તો ફકત મોજશોખને માટેજ તેઓ તયાં ઉતરી પડે છે. પાંચથી છ દીવસની આ મુસાફરીને 'જયારત'નું નામ આપવામા આવેલું છે. જયારે એક અદરાયલો છોકરો જયારતની મુસાફરીપર જવાનું જાહેર કરે છે તયારે તેના મુસાફરીએ નીકલવાના દીવસે તેની સાસુ તેને ઘરે મુલાકાત આપે છે. તેણી પોતાની સાથે બે રેશમી રૂમાલો લેતી જાય છે. એકમાં 'શીરીની' અથવા મીઠાઇઓ અને બીજામાં "નુકલીઆત" અથવા પસતાં, બદામ, આલુ વીગેરે સુકા મેવાને તરીને બનાવેલી મીઠાઇ બાંધેલી હોય છે. પોતાના જમાઇને ભલી દોઆ ગુજારી તેને એક સારી મુસાફરી ઇચ્છી તેણી આ બંને રૂમાલો ભેટ કરે છે. તયારબાદ તેણી શરબત પીને પાછી પોતાને ઘરે રવાના થાય છે. 'જયારત' ની મુસાફરીથી જયારે એક અદરાયલો જવાન પાછો ફરે છે તયારે પણ તેની સાસુ તેને ઘરે જાય છે. તે વેળાએ તેણી પોતાની સાથે જમાઇને માટે કપડાનાં સંપુરણ પોશાક લઈ જાય છે, અને પોતાના હાથમાં શાકરનો એક ટુકડો અને 'ખુલ્ફે' ના રસથી ભરેલું એક જામ પણ રાખે છે. હમેશના રેવાજ મુજબ પોતાના જમાઇને તેણી પોતાના હાથે પેલો પોશાક અને શાકરનો ગાંગડો અરપણ કરે છે, અને પેલા રસનું જામ ઘરમાંની બાનુઓને સવાધીન કરે છે. 'ખુલ્ફે' ના રસમાં શાકર નાંખીને તેનું શરબત બનાવવામાં આવે છે, અને અદરાયલો પુરૂષ પોતાની મુસાફરીથી સહીસલામત પાછો ફરવાથી સઘળાંઓને ઉપજેલી ખુશાલીની નીશાન તરીકે આ રીતે બનાવેલું શરબત પીવામાં આવે છે. બીજે દીવસે અદરાયલો પુરૂષ પોતાની મોહરદારને માટે પણ કાંઈ ભેટ મોકલે છે. આગલે દીને તેની સાસુ જે જામ તેના ઘરમાં મેલી ગઈ હતી તેની અંદર સોના ચાંદીની કાંઈ ભેટ અથવા તો તે જામની જોડે કાંઈપણ

જાતનાં કીમતી કપડાં પોતાની બાનુને માટે તે મોકલી આપે છે. આ રીતે જયારે પણ એક અદરાયલો જવાન 'જયારત' ની મુસાફરીએ અથવા કોઈ પણ બીજી લાંબી મુસાફરીએ જાય છે ત્યારે અરસપરસ ભેટો હમેશાં કરવામાં આવે છે.

હવે આપણે લગનની ક્રીયા અને લગનના દીવસને લગતી તઈયારીઓ ઉપર આવશું. આશરે એક મહીનો અગાઉથી લગનનો નક્કી દીવસ બનને બાજુ તરફથી મુકરર કરવામાં આવે છે. તે દીવસની થોડા દહાડા આગમચ લગન કરવા નીકળેલાં કુટુંબો તરફથી લગનને દીવસે હાજર રહેવાને આમંત્રણ કરવાને બે માણસો પોતાનાં સનેહીઓ અને ઓલખાણવાલાંઓને ઘરે જાતી મુલાકાત આપીને તેઓને ઘટતા શબદોમાં ઇજન કરે છે. બાનુઓ પણ આજ રીતે બાનુ પરોણાઓને ઇજન કરવાને જાય છે. બનને ઘરમાં લગનની ધામધુમ ચાલી રહે છે. નજદીકનાં સગાંવહાલાંઓ આખો દીવસ ઉંતરી પડે છે, પણ બીજાં પરોણાંઓ તો ફકત સહાંજને વખતેજ પોતાની હાજરી આપે છે.

પરણુતી છોકરીનાં ઘરમાં નીચલી ચીજો તઇયાર રાખવામાં આવે છે:—

૧) બે તકીઆના ગલેફ બનાવી શકાય તેટલી લીલા અથવા પીલા રંગની સાતીન.

૨) કપડાંનો એક મોટો ટુકડો અને સીવવાનો દોરો.

૩) પરણુતા છોકરાને માટેનો સંપુરણ પોષાક, અને તેની સાથે ખીસામાં રખાય એવી એક છરી, એક નીખચો, એક ખુરદેહ અવસતાની ચોપડી, રૂપેરી કલમ વીગેરે લખવાની ચીજોની કલમદાન, કેટલાક જુના સીકાઓ સાથની એક નાની પઈસા મેલવાની થેલી, એક કમરબંધ, એક શાલ અને એક ટોપી.

૪) પરણુતી છોકરીના સઘળા નજદીકના ખેશીઓને દરેકને માટે અકેકી ટોપી, અને અકેક શાકરનો ગાંગડો.

૫) એક મોટી પેટી કે જેની અંદર લગનને દીવસે પરણુતી છોકરીને માટે પોતાનાં સાસરેથી તેમજ તેણીનાં બીજાં ખેશીઓ વીગેરે તરફથી જે જે ભેટ કરવામાં આવે તે મુકવામાં આવે છે. લગનની ક્રીયા ખતમ થવા બાદ રાત્રે આ પેટી પરણુનાર જવાનને ઘરે લઈ જવામાં આવે છે.

૬) મીઠાઈ અને સુકા મેવાનો એક મોટો જથો, એક ઈંડું, એક કાતર, એક દાડમ, અને લીલાં રેશમી કાપડનો એક ટુકડો.

ઉપર જણાવેલાં અનુક્રમ માંહેલી પહેલી અને બીજી ચીજો પરણુનાર પુરૂષને ઘરે મોકલી આપવામાં આવે છે. ત્યાં પણ કેટલીક તઇયારીઓ આગમચથી કરી રાખવામાં આવે છે. ત્યાં ગોડરાં, તકયા, વીગેરે બનાવી રાખવામાં આવેલા હોય છે, અને તે તકયાઓના ગલેફ ઉપર જણાવેલા સાતીનના ટુકડાવડે બનાવવામાં આવે છે. લગનને દીવસે પાછલા પહોરે પરણુનાર છોકરીની મા થોડાક નજદીકનાં ખેશીઓની જોડે પોતાના વહેવાઇને ઘરે સીધારે છે. તેણી પોતાની સાથે શાકરના ત્રણ ટુકડા રાખે છે, અને તેણીની સાથની બીજી બાનુઓ પણ પોતાના હાથમાં અકેક ગાંગડો લેતી જાય છે. પોતાનાં જમાઇને માટે તઇયાર કરવામાં આવેલાં બીછાણાં ઉપર થોડુંક 'આવીશન, છાંટીને ભલી દોઆના શબદો તેણી ઓચરે છે અને તે વેલાએ શાકરનો એક ટુકડો પણ તે બીછાણા ઉપર તેણી નાખે છે. આ ટુકડો ગોડરાં, વીગેરે સીવનાર દરજી લઈ જાય છે. તયાર પછી પરણુનાર પુરૂષની સાસુની જોડે આવેલી બાનુઓ વહેવાઈ વહેવાણ સનમુખ હાજર થઈ તેઓને શાકરનો અકેકો ગાંગડો અરપણ કરે છે. પરણુનાર પુરૂષનાં માબાપ પણ પોતાનાં પરોણાઓ આગલ મીઠાઇ, શરબત વીગેરે રજુ કરે છે. જેને ઇનસાફ આપયા બાદ તેઓ પોતાને ઘરે પાછાં ફરે છે. સહાંજનો વખત થતાં પરણુનાર છોકરીની મા ઉપલા અનુક્રમમાં જણાવેલી ત્રીજાં અને ચોથાં નંબરવાલી ભેટો લઇને એકવાર ફરીથી પોતાના વહેવાઇને ઘરે પધારે છે, અને જે દરેકને માટે તે ભેટો તઇયાર કરવામાં આવી હોય તેઓને તેણી પોતાને હાથે તે અરપણ કરે છે અને પોતાના જમા-

ઇને માટે તઇયાર કરેલો પોષાક તેણી તેનાં સગાંઓને સવાધીન કરે છે. હમેશ મુજબના આવકાર, આદરમાન અને મેલાપ પછી તેણી પોતાને ઘરે પાછી ફરે છે.

પરણનાર છોકરીને ત્રણ દીવસ અગાઉથી માથાં વેરથી નહવાવડામાં આવે છે, અને ત્રણ દીવસ સુધી તેણીનાં માથાંના બાલ તદન સવચ્છ રહે તેની સઘળી સંભાળ રાખવામાં આવે છે. લગનને દીવસે પણ તેણીને નહવાડવામાં આવે છે. પણ તેણીના બાલના ચોટળા ગુંઠવામાં આવતા નથી, અને અશોરોપણ વાલવામાં આવતો નથી. સહાંજને વખતે તેણીને સાસરેથી થોડીક બાનુઓ તેણીને ઘરે શાકરનો એક ટુકડો, એક નીખચો અને એક ગુલાબાશ લઇને તેણીને ઘરે આવે છે. તેઓ પોતાને હાથે પરણતી છોકરીનાં માંથાં ઉગર ગુલાબ ઘોલેછે, પોતાની સાથે લાવવામાં આવેલા નવા નીખયાવડે તેણીના બાલ હોરે છે, અને પછી તેણીનાં મોંહમાં શાકરનો ગાંગડો મુકીને તેઓ પાછાં ફરે છે.

પરણનાર છોકરાને ઘરે નીચલી ચીજો તઇયાર રાખવામાં આવે છેઃ—

૧) બાયડીને માટે કપડાંનો તઇયાર શીવી રાખેલો પોશાક, અને થોડાક સીવયા વગરના કપડાંનાં કટકા.

૨) પરણનાર બાયડીની મા, બહેન, શીક્ષક, કાકા, અને માસીને માટે અકેકી સપાટની જોડ, જે તેઓ દરેકને શાકરના અકેક ગાંગડા સાથે અરપણ કરવામાં આવે છે.

૩) એક જોડ સપાટ કે જેની અંદર સાત 'રીયાલ' નામના સીકકા મેલવામાં આવે છે. (આ સાત 'રીયાલ' આસરે ત્રણ રૂપીયા જેટલી કીમતના થવા જાય છે.)

૪) થોડાક 'રીયાલ'ની સાથે મુકેલું એક દાડમ.

૫) ત્રાંબાનું ખાસ ઘડાવેલું એક વાસણ જેમાં મીઠાઇઓ અને ઉપર જણાવેલું દાડમ મેલવામાં આવે છે.

૬) મીઠાઇનો એક મોટો ખુમચો.

૭) થોડાંક સોનાં ચાંદીનાં ઘરેણાં.

૮) એક તકયો કે જેની ઉપર બાયડીને ઘરેથી આવેલા સાતીનના ટુકડા વડે બનાવેલો ગલેફ લપેટવામાં આવે છે, કે જેને 'પુશતી' કહે છે.

ઉપર જણાવેલી સઘળી ચીજો થોડીક બાનુઓ પરણનાર બાયડીને ઘરે લઇ જાય છે, જેઓની આગલ આગલ એક પુરૂષ બલતી બતી લઇને ચાલે છે. સહાંજને છેડે તયાં આ પ્રમાણેનું સાજન આવી પહોંચે છે. તેઓને ઘટતા આવકાર સાથે ઘરમાં દાખલ કરવામાં આવે છે અને તેઓ સનમુખ શરબત અને મીઠાઈઓનું મીપટાન મેલવામાં આવે છે. તયાર પછી પરણનાર કુમારીકાને બોલાવવામાં આવે છે જેણીને પરોણાઓ વધાવી લે છે. તયાર પછી પરણનાર પુરૂષની મા અથવા બહેન, અને પરણનાર બાયડીની બહેન અથવા શીક્ષક તયાં ઉભાં થાય છે. ઉપર જણાવેલાં સાજનમાં આવેલી બાનુઓ પોતાને હાથે પરણનાર બાયડીને તેણીને માટે લાવવામાં આવેલો સઘળો પોશાક પહેરાવે છે. સીવયા વગરનાં કપડાઓ, અને મીઠાઇ, દાડમ વગેરે સાથનું વાસણ તેણીના ખોલામાં તેઓ મેલે છે, અને તયાર બાદ તેણીને માટે તઇયાર કરેલાં ઘરેણાં તેઓ તેણીને પહેરાવે છે. તે ઘરેણાંઓ નીચે મુજબ હોય છેઃ—

૧) એક અથવા બે 'પીશ-સરી.' એક અથવા બે સોના અથવા ચાંદીના સીકકાઓને કોઈ ધાતુના એક તાર વડે બાંધીને આ નામનું ઘરેણું બનાવવામાં આવે છે, અને તે વડે પરણનાર બાયડીનું કપાલ શણગારવામાં આવે છે.

૨) એક અથવા બે ગળાંની આરસી—આ આરસીઓ ઘણું કરીને એક ચાંદીના 'કેશમાં' જડવામાં આવે છે અને ચાંદીની એક શાંકલી વડે પરણનાર કુમારીકાનાં ગળાંપરથી તેણીની છાતી સુધી ઝુલતી મેલવામાં આવે છે.

૩) 'પર–એ દસતમાલ' આ સોનાના સીકકાઓ છે જેઓને એક નાની રૂપાની સાંકડી વડે ંધીને "દસતમાલ–એ સર" નામનાં માથાં–બાંધણુને છેડે બાંધવામાં આવે છે.

૪) 'ગુર્પ' અથવા રૂપાંની બાંગડીની એક જોડી.

૫) 'મીલ'ની એક જોડી, જે પણુ પાટલી રૂપાંની બંગડીઓ જેવીજ છે, અને જે 'બ્રેસલેત'ની વાફેક પહેરવામાં આવે છે.

૮) એક અથવા બે વીંટીઓ.

આ સઘળા ઘરેણાં પહેરાવવામાં આવયા બાદ પરણુનાર કુમારીકાની મા, અથવા બહેન અથવા કી, જે કોઈ સોહાસણુ હોય છે તે પોતાને હાથે પહેલાં તેણીના જમણા પગમાં અને ત્યાર પછી ણીના ડાબા પગમા સપાટ પહેરાવે છે.

આ સઘળી ક્રીયાઓ ખતમ થતાં રાતના સાત વાગતાનો વખત થવા આવે છે. તે વેલાએ ણુનાર કુમારીકાનાં એક મોટાં દીવાનખાનાંમાં ઘણીક બાનુઓ ભેગી મલેલી હોય છે તયાં શેત્રંજી છાવવામાં આવે છે, અને તેની ઉપર એક ગાદી નાખીને પરણુનાર બાયડી, આગલ જણાવવામાં વેલી ભેટો મેલવા માટેની પેટીને અઢેલીને બેસે છે. લીલાં રેશમી કાપડના એક ટુકડા વડે તેણીનો હરો ઘાંકેલો રાખવામાં આવે છે. તેણીના જમણા હાથ ઉપર તેણીના વરની બહેન અથવા કાકી ઠક લે છે, અને તેણીની ડાબી બાજુએ તેણીનાં પોતાનાં અતલગનાં ખેશીઓ બેસે છે. આ સઘલા ાવડાની અધવચમાં એક બતી બલતી રાખવામાં આવે છે. કુટુંબની અને બીજી બાનુઓથી વાનખાનું ચીકાર ભરાઈ ગયલું હોય છે, અને ઘરની અગાસીઓ ઉપર પણુ બાહેરનાં લોકો આ ખાવ જોવાની આતુરતાથી આવીને એકઠાં મલે છે, અને હમેશાની રીત મુજબ ભેગા મલેલા ાવડાની બાનુઓએ પહેરેલાં કપડા ઉપર જુદી ટીકાઓ ચાલી રહે છે. પરણુનાર છોકરીને પુર ઠઠે-થી શણુગારવામાં આવેલી હોય છે અને તેણીના પોષાક તરફ ભેગી મલેલી સઘળી બાનુઓની જર ખેંચાયાથી તેઓ તેણીએ પહેરેલા પોષાક તરફ પોતાની પસંદગી અથવા નાપસંદગી દર્શાવયા વીના રહી શકતી નથી. હવે

સવાલ જવાબને લગતી ક્રીયા

શરૂ કરવામાં આવે છે, અને તે વેળાએ પરણુનાર કુમારીકાને તેણીની પડોશમાં બેઠેલી ાનુઓ જવાબો કેમ આપવા તે શીખવે છે. પરણુનાર પુરૂષને ઘરે સઘલા ગ્રહસથ પરોણાઓ ગા મલે છે, અને તે વેળાએ 'દેહ મોબેદ' પણુ હાજર હોય છે, સહાંજના આશરે સાત વાગતાનો મલ થતાં 'દેહ મોબેદ' હાજર થયલાઓમાંના જેઓ 'વકીલ પુરસીદન'ની ક્રીયામાં ભાગ લેવાને ોતાની ઈચ્છા દરશાવે તેઓને અકેક મોમબતી સલગાવીને આપે છે. સાધારણુ રીતે ઉમરે પુગેલા હસથોને એ કામ માટે વધારે લાયક ગણુવામાં આવે છે. સઘળા ગ્રહસથોને શાક્ષીઓ તરીકે કામ વું પડે છે. ઓછામાં ઓછા સાત શાક્ષીઓની હાજરી અવશયની ગણુવામાં આવે છે, જો કે ાધારણુ રીતે તો બીજા ઘણુઓ શાક્ષી તરીકે કામ કરવા બાહેર પડે છે. સઘળા ગ્રહસથ પરોણાઓ ે એક સાજનના આકારમાં પરણુતી સ્ત્રીને ઘરે જાય છે, અને તેઓમાં શાક્ષીઓ સળગેલી ામબતી લઈને ચાલે છે. તયાં પહોંચતાં તેઓ પોતાની બેઠક લેતા નથી પણુ જે દીવાનખાનાંમાં રણુતી સ્ત્રીને બેસાડવામાં આવેલી હોય છે, તયાં તેઓ ઉભા રહે છે. સઘલાઓ ખુશી ખુરમીની ાતો કરે છે અને તેઓને ઉભા ઉભાજ શરાબ વીગેરે આપવામાં આવે છે. હવે 'દેહ મોબેદ' સઘ-ઓને ચુપકીદી અખતયાર કરવાને ફરમાવે છે, અને તયાર પછી તે પરણુતી સ્ત્રીને નીચે મુજબ વાલ કરે છેઃ–

(પરણુનાર સ્ત્રીનું નામ રૂસતમની બેટી મેહેરબાનુ છે એમ વાંચનારે માની લેવું)

"રૂસતમની બેટી મેહેરબાનુ!" આ રીતે તેણીને નવથી અગીઆર વખત બોલાવવામાં આવે , પણુ તેણી તેનો કશો પણુ જવાબ આપયા વીના મુંગી બેસી રહે છે. આ વેલાએ હાજર થયલી

મીજલસનાં લોકો તરેહવાર મશકેરી કરે છે, કોઇ કહેશે કે "તેણી 'પીર' એ સબજની, જયારતપર ગઈ છે, અને તયાં મારગમાં અટકી પડી હશે." જો પરણુનાર સ્ત્રી ખેડુતના વરગની હોય તો કોઇ કહેશે કે "એ તો તેણી બાગમાં ગઇ હશે અને તયાં ગોલાબ તોડવામાં રોકાઇ ગયલી હશે; હમણાં તેણી આવી લાગશે," એવા એવા ટુચકાઓની વચે નવમી કે અગીઆરમી વાર 'દેહ મોબેદ' પરણુનાર સ્ત્રીનું નામ પોકારે છે, અને તયારે તેણી 'બલે' અથવા "જી" શબ્દથી જવાબ આપે છે. સઘલા મહરથો આ શબ્દ સમજતાંવાર ખુશાળીના પોકારો કરી મેલે છે. એકવાર ફરીથી મીજલસને શાંત પાડવા બાદ, 'દેહ મોબેદ' પરણુનાર છોકરીને મોટે અવાજે બીજા સવાલો પુછવા માંડે છે. દાદાર અહુરમજ્દ, અમશાસપંદો, અને બીજા પાક અને અશો રવાનોની મદદને માટે આરાધના કરી તે પરણુનાર સ્ત્રીને નીચલો સવાલ કરે છે:—

"રૂસતમની દીકરી મેહેરબાનું તું મેહેરવાનના દીકરાં બેહમન સાથે પરણુવાને રાજી છે?" પરણુનાર સ્ત્રી એક વાર ફરીથી હાકારમાં જવાબ વાલે છે, અને એકવાર ફરીથી મીજલસના ખુશાળીના પોકારોથી દીવાનખાનું ગાજી રહે છે.

ત્રીજો સવાલ 'દેહ મોબેદ' નીચે મુજબ પુછે છે. "તમારો 'વકીલ' કોણ છે, અને તમારી તરફથી કામ કરવાને તમે કોણુને સતા આપી છે?" પરણુનાર સ્ત્રી પોતાના બાપનું અને તેની ગેરહાજરીમાં પોતાના ભાઈ અથવા કાકા અથવા કોઈ બીજા વાલીનું નામ દેછે. એકવાર ફરીથી ખુશાલીના પોકારો કરવામાં આવે છે. સઘલી મીજલસ પરણુનાર સ્ત્રી પોતાની રાજીખુશીથી લગનના ગાંઠથી જોડાવા તઇયાર છે એવી ગવાહી આપવાને કામ લાગે છે. આટલી ક્રીયા થવા બાદ સઘલાં પરોણાઓ વચચે એકવાર ફરીથી શરબત અને શરાબ વહેચવામાં આવે છે.

પરણુનાર સ્ત્રીનાં ઘરમાં લગનને દીવસે શું શું ચીજો તઇયાર રાખવામાં આવે છે તેનો અનુંક્રમ આપણે આગલ જોઇ ગયા છીએ. તે ક્રમ માંહેલી પાંચમાં અને છઠાં નંબરવાળી ચીજો 'દેહ મોબેદ' નાં સવાધીનમાં હવે આપવામાં આવે છે, અને તે સઘળી મીજલસને લઈ પરણુનાર પુરૂષને ઘરે પછો ફરે છે. તેઓની પુઠે પરણુનાર સ્ત્રીની મા પણ આવે છે.

લગનને લગતી છેલ્લી ક્રીયા

અહીં કરવામા આવે છે. સઘલાં પરોણાંઓ માટે એક મોટાં દીવાનખાંમાં જગા કરવામાં આવે છે. ક્રીયા કરનાર મોબેદ, પરણુનાર સ્ત્રી તરફનો પ્રતીનીધી પરણુનાર જવાન પોતે અને તેનો ભાઇ અથવા કોઇ નજદીકનો ખેશી આ વેળાએ હાજર રહે છે, પણ પરણુનાર સ્ત્રીને એકદમ આ મેલાવડામાં હાજર કરવામાં આવતી નથી. ઉપર જણાવેલા સઘળાઓ જેઓને ક્રીયામાં અગતનો ભાગ આપવામાં આવે છે તેઓ કુસતી પાદીઆવ કરે છે. તયાર પછી પરણુનાર જવાન અને પરણુનાર કુમારીકાના પ્રતીનીધીને એકેકની સામું મોહ કરી ક્રીયા કરનાર મોબેદની સનમુખ બેસાડવામાં આવે છે. આ ક્રીયા માટે ખાસ તઇયાર કરવામાં આવેલી ગાદી જે ઉપર આગલ પરણુનાર કુમારીકાને તેણીનાં ઘરમાં બેસાડવામાં આવી હતી, તે ઉપર તેણીનો પ્રતીનીધી બેઠક લેછે. 'દેહ મોબેદને' જે ચીજો પરણુનાર સ્ત્રીને ઘેરથી સવાધીન કરવામાં આવી હતી તે મેલાવડાની વચ્ચોવચમાં, ક્રીયા કરનાર મોબેદની સનમુખ મેલવામાં આવે છે. પરણુનાર પુરૂષના જમણા હાથમાં થોડોક સુકો મેવો દેહ મોબેદ મુકે છે, અને પછી પરણુનાર સ્ત્રીના પ્રતીનીધીના જમણા હાથમાં તેનો હાથ મેલાવે છે. હાથમા હાથ મેલાવવાની આ રસમ લગનના ગાંઠની એક નીશાની તરીકે ગણવામાં આવે છે, અને સઘલી ક્રીયા સંપુરણ થાય તયાં સુધી આજ રીતે આ બંને પુરૂષોને બેસવું પડે છે. પરણુનાર પુરૂષના ભાઇ અથવા બીજા ખેશીને તેની પછવાડે પરણુનારનાં માથાં ઉપર પોતાના હાથ જોડેલા સુધીને ઉભો રાખવામાં આવે છે અને તે હાથોમાં દેહ મોબેદ પોતાની સાથે લાવવામાં આવેલી કપ માંહેલું ઇંડું, બદમ, કાતર, અને થોડાક સુકો મેવો મેલે છે. આ રીતે જોડીને મેલેલા

હાયો આખી ક્રીયા દરમયાન પરણનાર જવાનના માથા ઉપર ધરીનેજ આ પુરૂષને ઉભુ રહેવાની ફરજ છે. આશીરવાદની ક્રીયા હવે શુરૂ કરવાનો વખત આવે છે. પણ તે પહેલાં 'દેહ મોબેદ,' ક્રીયા કરનાર મોબેદની સનમુખ પોતે પરણનાર સ્રીને જે સવાલો પુછયા હતા તેના જે જવાબો મલ્યા હતા તેનો હવાલો આપે છે, અને પોતાના કહેવાના ટેકામાં હાજર થયલી મીજલસની ગવાહી તે આપે છે. આશીરવાદ દેવાની અને વાઅજ કરવાની ક્રીયાની આગમચ પરણનાર જવાનને અને પરણનાર કુમારીકાના પ્રતીનીધીને એકેક પછી સાદ મારીને નીચલી પુછપરછ કરે છે:—

"હું ધારૂં છું કે તમોએ આ આગમચ કોઇ બીજાંની સાથે લગનનું સાટું કરયું નથી, અને તેવું કોઇ સાટું રદ કરયું નથી. હું આશા રાખું છું કે લગનનાં આ સાટાં સામે વાંધો લેવા જેવું કાંઇ નથી. જો તે સામે કાંઇ પણ વાંધો હોય અથવા તો આ ક્રીયાની આગમચ કોઇ બીજાની સાથે તમોએ લગનનું સાટું કરીને તે તોડયું હોય તો તે માટે હું જોખમદાર રહીશ નહી. આ લગનના સંબંધમાં કોઇ પણ રીતનો વાંધો અથવા ઠગાઇ હસતી ધરાવતી નથી એવી ખાતરીથી અને એવીજ ધારણાથી, હું લગનની આ ક્રીયા કરૂં છું." આ પછી મોબેદ હમેશની રીત મુજબ લગનના આશીરવાદ દઇને પરણતાં જોડાં સનમુખ ભલી શીખામણોથી ભરપુર એક વાયજ કરે છે.

(અ. સો.)

ભરૂચના પારશીઓની ગણત્રીને લગતી જાણવા જોગ વીગત

સને ૧૯૧૧ ના મારચ માસની શરૂઆતમાં ભરૂચની પારસી પંચાયત તરફથી તયાના જરથોસતીઓની વસતીની ખાસ જુદી ગણત્રી લેવામાં આવી હતી, તે ઉપરથી તથા જનમ મરણના કોઠા આપવામાં આવ્યા તે ઉપરથી આપણી કોમની હાલત, તનદુરસતી તથા સુધારો વધારો જણાઈ આવે છે. વસતીની ગણત્રી કરવાનાં કામમાં પંચાયતની આપીસનાં માણસો તથા નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેરોનેટ સાહેબની તથા મરહુમ શેઠ જીજીભાઇ દાદાભાઇની અને પારસી પંચાયતના તાબાની પીટીટ કનયાશાળા તથા એ સ્કુલના શીક્ષકોએ જે મેહેનત લીધી છે તે માટે તેમને સાબાશી ઘટે છે. પંચાયત તરફથી લીધેલી ગણત્રીમાં ભરૂચના વતનીઓ જેઓ ધંધા તથા નોકરી અરથે પરદેશમાં જઇને વસેલા તેમની પણ ગણત્રી કરવામાં આવી છે. તે આંકડો ૯૭૯ માણસોનો થાય છે. આ આંકડો એકંદર ૨૯૬૭ માણસોની વસતીમાંથી બાદ કરતાં ગણત્રીને દીવસે ભરૂચમાં એકંદર ૧૯૮૮ માણસોની હાજરી બતાવે છે. સરકાર તરફથી લેવાયલી ગણત્રીનો આંકડો ૧૯૪૮ નો આવેલો છે. પંચાયત તરફથી તથા સરકાર તરફથી લેવાયલી ગણત્રીમાં ફકત ૪૦ માણસોનો ફરક આવે છે. આ તફાવત પડવાનું કારણ એટલું છે કે સરકાર તરફથી જે ગણત્રી કરવામાં આવી છે તેમાં મયુનીસીપાલીટીની હદની બહાર વસતાં માણસોને શેહેરની ગણત્રીમાં લીધેલાં નથી. જયારે પંચાયત તરફની ગણત્રીમાં ભરૂચ રેલવે સટેશનથી તે મયુનીસીપાલીટીની હદ બહારના બંગલાઓ સુધીમાં જે જે જરથોસતીઓ વસે છે તે તમામને ગણી લેવામાં આવેલા છે અને તેથીજ સરકાર તરફથી લેવાયલી ગણત્રી કરતાં આપણી ગણત્રીમાં ૪૦ નો વધારો આવેલો છે.

ભરૂચના વતનીઓ જેઓ વેપાર ધંધા તથા નોકરી અરથે દેશાવરમાં વસેલા છે તેઓ તથા દેશાવરના જરથોસ્તીઓ જેઓ વેપાર ધંધા તથા નોકરી અરથે ભરૂચમાં આવીને રહેલા છે તે સાથે ભરૂચની એકંદર વસતીનો આંકડો આપણી ગણત્રી મુજબ ૨૯૬૭ નો થયો છે જેમાં ૧૪૫૪ પુરૂશ (મરદ તથા છોકરા) અને ૧૫૧૩ સ્રી (બઇરી તથા છોકરીઓ) છે એટલે કે બંનેની સંખયા લગભગ સરખી છે કારણ કે પુરૂશ કરતાં સ્રીઓ ફકત ૫૯ વધારે છે.

એકંદર ૨૯૬૭ માણસોની વસતીમાં મોબેદોની સંખયા ૨૯૧ થાય છે જયારે બેહેદીન ૨૬૭૬ છે.

ઉમરવારી તપાસતાં નાનાં બચાંથી ૨૦ વરસ સુધીનાં માણસોની સંખયા ૧૨૦૭ની થઇ છે જયારે ૨૦ થી ૫૦ વરસ સુધીનાની સંખયા ૧૩૬૫ની અને ૫૦ વરસ ઉપરનાની સંખયા ૩૯૫ ની છે.

વેપાર ધંધો તથા નોકરીને લગતી હકીકત તપાસતાં માલમ પડે છે કે વેપાર કરનારાઓની સંખ્યા ફક્ત ૨૫૩ છે. જ્યારે સરકારી તથા ખાનગી નોકરીમાં જોડાયલાઓની સંખ્યા ૩૩૦, ખેતી કરનારાઓ ૭૨, વકીલતનો ધંધો કરનારા ૧૩, ડાકટરી ધંધો કરનાર ૮ અને પેનશનરની સંખ્યા ૧૬ ની છે.

કુલ ૨૯૬૭ માણસોની વસતીમાંથી ૨૦ વરસ સુધીની ઉમરનાં અને વીધવા તથા વીધુરની સંખ્યા બાદ કરતા પરણેલાંઓની સંખ્યા ૧૫૧૭ની થવી જોઇએ તેમાં પરણેલાં તથા અદરાયલાંઓ મળીને એકંદર સંખ્યા ૧૧૭૪ થાય છે જે ઉપરથી માલમ પડે છે કે ૩૪૩ એટલે લગભગ સાડીત્રણુસો માણસો કુંવારાં છે.

કેળવણીની બાબદ તપાસતાં અભણુની સંખ્યા ૫૮૧ ની છે. આમાંથી ફક્ત ૬ વરસની અંદરનાં બચાંઓની સંખ્યા બાદ કરી શકીશું. જે સંખ્યા ૩૬૭ ની છે તે બાદ જતાં ૨૧૪ માણસો અભણુ છે એમ માલમ પડે છે.

ગુજરાતી સીવાયની જુદી જુદી ભાશાઓ જાણુનારાઓની એકંદર સંખ્યા ૧૧૩૨ ની છે જેમાં ઈંગ્રેજી જાણુનારા ૯૨૪, ફારસી જાણુનારા ૧૭૮, ફ્રેંચ જાણુનારા ૧૮, સંસકરૂત જાણુનાર ૨, મરાઠી જાણુનારા ૯ અને પહેલવીઝંદ જાણુનાર ફક્ત ૧ છે. પહેલવીઝંદ ભાશા જે આપણા ધરમ પુસતકોની ભાશા છે અને જે જાણુવાની જરથોસતીઓની ખરેખરી ફરજ છે, છતાં તે ભાશા શીખવા ઉપર કોઈ લક્ષ આપતું નથી અને તે વીસારી દેવામાં આવી છે.

જનમખોડવાળાંઓની સંખ્યા ફક્ત ૧૪ નીજ છે. જેમાં મુગાં બેહેરાં ૫, આંધળાં ૨, લુલાં ૩ અને ગાંડાં ૪ છે. પાક પરવરદેગારની કરમબક્ષેશથી આપણાં શેહેરમાં રગતપીતીઆં અથવા એવા ચેપી રોગવાળાં માણસો નથી અને તે માટે તે કીરતારનો જેટલો આભાર માનયે તેટલો થોડો છે.

ઇનિકમટેક્ષ ભરનારાઓની સંખ્યા ૧૩૧ છે. એકંદર ૨૯૬૭ માણસોની વસતીના પ્રમાણુમાં આ આંકડો નાનો નથી. કારણુ કે વેપાર ધંધાની હાલત મંદ હોવાથી પેદાશનાં સાધન ઓછાં થયાં છે. જયારે દુશકાળ અને ચાલુ મોંધવારીના વખતમાં પારસી સંસારનો ખરચ કમી થવાને બદલે વધે છે એમ આપણુને નજરે પડે છે.

ડીગ્રીઓ ધરાવનારના લીસટ ઉપરથી જણાશે કે કેળવણીની બાબતમાં આપણે બીજી કોમોની સરખામણીમાં હવે પાછા હઠતા જોઇયે છીયે. યુનીવરસીટીની તથા તેથી ચઢીયાતી કેળવણી લીધેલાઓની સંખ્યા ઘણીજ જુજ છે અને તેજ બતાવે છે કે આપણે પાછળ પડતા જઇયે છીયે અને તે આપણી પડતીનું કારણુ સમજવાનું છે.

આખી દુનીયાની વસતીની વીગત.

એક જરમન ઇકોનોમીસટ હેર ગુલીએમ બેરોફ કહે છે કે આખી દુનીયામાં ૧ અબજ ૭૦ કરોડ માણુસોની વસતી છે. ૧૦૩૮૦૦૦૦૦૦ માણુસોની જાતી તે નકી કરી શકયો છે. તેમાંના ૫૨૧૭૦૦૦૦૦ મરદો અને ૫૧૬૩૦૦૦૦૦ સ્ત્રીઓ છે. આથી સામટો સરવાળો ધયાનમાં લેતાં તેણુે એવું અનુમાન કહાડયું છે કે આપણી દુનીયામાં દર ૧૦૦૦ મરદે ૯૯૦ સ્ત્રીઓ છે. આફ્રીકામાં મરદો કરતાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા વધુ છે. તયાં ૧૦૦૦ મરદોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા ૧૦૪૫ ની છે, જયારે યુરોપમાં તે ૧૦૨૭ ની છે. દુનયાના બાકીના ત્રણુ ખંડોમાં મરદો કરતાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા ઓછી છે, અમેરીકામાં દર ૧૦૦૦ મરદે ૯૬૪. એશીયામાં ૯૬૧ અને આસ્ત્રલીયામાં ૯૩૭ સ્ત્રીઓ છે. આફ્રીકાના યુગેનડા પ્રાંતમાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા સઉથી વધુ યાને ૧૦૦ મરદોએ ૧૪૬૭ ની છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટસના પશચીમ અને વાવય ભાગોમાં, બ્રીટીશ કોલંબીયામાં અને પુરવ આસ્ટ્રેલીયામાં સ્ત્રીઓની સંખ્યા મરદો કરતાં ઓછી છે. સ્ત્રીઓની સઉથી મોટી અછત અલાસકા અને મેલે સ્ટેટસમાં છે, જયાં દર ૧૦૦૦ મરદોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા ૩૯૧ અને ૩૮૯ ની છે.

નામદાર શેહનશાહ જયોરજ પાંચમાની તાજપોશીની ક્રીરયા માટે હીંદમાં થયલી પધરામણી અને તેને લગતો જાણવાજોગ રસીલો હેવાલ.

યઝદેજરદી સને ૧૨૮૧ નું જરથોશતી શાલ અને ઈસવી સને ૧૯૧૧-૧૨ નું અંગરેજી સાલ અગત કરીને હીંદ શર જમીનની તવારીખમાં ખરેખર મોટી યાદગારી બરેલું રહી જાવાનું, કારણ કે, એ આપનો ભરતખંડ બ્રીટીશ શનતલત તલે આવીને અંગ્રેજી રાજ્યમાં જોડાવા પછે, એ વરશમાં જે એક મોટો રાજદ્વારી બનાવ બનેઓ છે, તે ખરેખરજ એક મોહતવતા બરેલો અને યાદગારજ નીવડયો છે. હીંદને માથે બ્રીટીશ શનતલત જોડાવા પછી સેંકડો વરશની મુદતમાં ઘણા બ્રીટીશ રાજા રાણી—અને પાદશાહો તખતે બેઠા અને માથે તાજપોશીનું મુગત મેલ્યું, પણ તે સંધી વખતે પોતાના ઈંગિલીશ પાયતખત ઈંગલંડમાંજ તેની ક્રીરીઆ બારે ધામધુમથી ક્રીયેલી અને તેવી વેલાએ માત્ર લનડન શેહરજ ધમધમી રહેલું; પણ તેમાંના કોઇબી રાજા—પાદશાહે ખુદ હીંદ દેશમાં આવીને તખતો તાજ પેહેડેલાં નહી; પણ આહ ! આપના હવડાંના બ્રીટીશ રાજા અને હીંદી પાદશાહ પાંચમાં જયોરજે તો જબરી હવદી કીધી કે તેવી હીમતની કીંમત થઈ શકે નહી. જોકે પેહલે હમેશના શરેશતા પ્રમાણે ખુદ ઈંગલંડની પોતાના મુલકની પાદશાહી તાજપોશી તો ઈંગલંડમાં ગઇ તારીખ ૨૨ મી જુન ૧૯૧૧ ને દીને કરી લીધી હતી, કે જેનો તુલોતવીલ હેવાલ ગયે વરશનાં ઝોરાસટીઅન કાલેંડરમાં સમાવેલો છે. પણ તે પછે તે નામચીન ક્રીરયા હીંદ દેશમાં આવીને પોતાની પ્રીય પ્રજાની શનમુખ તે ફરી પાછી બીજીવાર કરી દેખાડવાથી ભરતખંડની તમામે તમામ વશતી તો છલકાઈ મલકાઈજ ગઈ; અને જયારે જાંણેઉ કે આપનો પાદશાહ હીંદુસ્થાનમાં આવીને દીલ્લી જેવા અસલ જાહોજલાલ શેહરમાં પાછી તાજપોશી કરશે ત્યારે તો તે વાત સમજીને હીંદના લોકોનો હરખ માયો—શમાયો ગીયો નહી. આ મોટા બનાવની લંબાણ નોંધ અને તેને લગતા બનેલા જાણવાજોગ અકેકા બનાવ હેવા બનેઆ છે કે તેનો ફકત ઇનતેખાબ અથવા ટુંકમાં સાર આપી જતાંબી આ એક પારસી કેલેંડરનાં કેટલાક શફાઓ રોકાવા જોઇએ, તે રોકાવા દઇનેબી આ એક યાદગાર બનાવનો શીલશીલાબન હેવાલ જાલવી રાખવાના હેતુથી તે અતરે પ્રગટ કરવાનું ઘણું મુનાશબ સમજીએ છઇયે—કેમકે તેમાં પારસી કોમને લગતું ઘણું બયાંન આવેલું છે, તેઓને મોટા મોટા ખેતાબ અને અધીકાર મલેઆ છે તે સઘલાંની નોંધ દરેક પારસી ઘરે જલવાઈ રેહવાના હેતુથી એ રશીલો હેવાલ હેઠલ સમાવીએ છઇએ.

લંડનની ઉઠાગરી—નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનું મેરી પોતાના રસાલા તથા દોસ્ત આશનાઓની પાંચ સાત મનવારોના કાફલા સમેત “ મદીના ” નામની સટીમરમા લંડનથી ગયા નવેમબર માસની તા૦ ૧૧ મીએ નીકલેલા એડન ખાતે તા૦ ૨૫ મી નવેમબરે આવી પુગા હતા.

એડનની પધરામણી—પેહેલવેહેલાં એડનના કેસનટ મધેના રીસેપશેન હોલમાં ગયા હતા. જ્યાં રીસેપશન કમીટીના પ્રમુખ શેઠ હોરમસજી કાવશજી દીનશાહની નામદાર શેહેનશાહ સાથ ઓલખાણ કરાવવા પછી શેઠ હોરમસજીએ એડનની પ્રજા તરફનું માનપત્ર વાંચી સંભલાવ્યું હતું. તે બાદ બાદશાહી જોડું રેસીડનસીમાં ગયું હતું જ્યાં જેનરલ સર જેમસ બેલ તથા લેડી બેલે એટ હોમનો મેલાવડો કરયો હતો, તેમાં હાજર રહેલાઓમાં પારસીઓમાં શેઠ હોરમસજી કાવશજી દીનશાહ, બાનુ અને બેટી, શેઠ કેકોબાદ કાવશજી દીનશાહ, બાનુ અને બેટી, અને ખાન સાહેબ બેહરામજી સોરાબજી મેહતા હતા.

મુંબઈની પધરામણી—એડનથી નામદાર શેહેનશાહ તથા બાનુ મુંબઈ આવવા નીકળેલાં તા૦ ૨ જી ડીસેમબરે મુંબઈ ખાતે પોતાના પનોતાં પગલાં મુકયાં હતાં. એ ભાગ્યવંત દીવસ માત્ર મુંબઇનીજ તવારીખમાં નહી પણ આખા હીંન્દ સરજમીનમાં બલકે તમામ શેહેનશાત જયાં બ્રીટીશ વાવટો મગરૂરીથી ઉડે છે તેના દરેક ભાગમાં સરવેથી વધુ અગત ધરાવનાર અને યાદગાર બનાવ માટે તવારીખના સફાઓ ઉપર સોનેરી હરફે સદા નોધાઇ રહેશે. વળી આખા હીન્દમાંથી શેહેનશાહની થયલી પધરામણી ટાંકણે આખી હીંન્દની વફાદાર પ્રજા તરફથી જે દબદબા ભરયો આવકાર આપવામાં આવ્યો હતો તે એટલો તો ખરા અંતકરણનો ઉંડી દીલસોજીથી ભરપુર અને અણુહદ લાગણી લઇકેનારો હતો કે જેથી એ નામદારો ખુશી શાથે હમેશા તે યાદ કરતા રહે છે. એ મુજબ ઈંગલંડના કોઇ પણ રાજ કરતા શેહેનશાહે છેક બારમી સદી પછી યુરોપની શરહદ બહાર દરીઆની પેલેપાર પ્રવાસ કરી એક હીંદી મુલકમાં પગ મેલયો હોય તો આ પેહલવહેલોજ બનાવ લેખી શકાશે. મરહુમ નામદાર શેહેનશાહ એડવરડ તે હાલનાં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજના પીતા પોતે એક શાહનશાહ તરીકે હીંદુસતાનની ફરી મોલાકાત લેવાને ઘણાં આરઝુમંદ હતા પણ તેઓ પોતાના રાજપાટની ભારે જંજાલો તથા ખાસ કરીને પોતાની વરધ અવસથાના સબબે એ ખાહેશ બર આણી શકયા નહી હતા. સને ૧૯૦૩ માં ભરવામાં આવેલી વેલાતની દરબાર વેલાએ મરહુમ નામદાર શાહનશાહ એડવરડે હીંદી રાજવંશીઓ તથા પ્રજા જોગ મોકલેલા યાદગાર સંદેશામાં જે નીચલા શબદો જણાંવેલા તે ખરેજ પ્રસંગોપાત થઇ પડયા વીના રહેશે નહી. "હું નકકી પણે આશા રાખું છું કે, મારો વહાલો પુત્ર, પ્રીનસ ઓફ વેલસ તથા પ્રીનસેસ ઓફ વેલસ, લાંબો વખત જવા અગાઉ હીંદુસતાનથી પોતે અંગત રીતે માહીતગાર થશે, કે જે દેશની તેઓ મોલાકાત નજરે નજર જોયે છે એમ હું હમેશ ખાહેશ રાખતો આવયો છું તથા જે દેશને તેઓ પોતે પણ જોવાને એકસરખી રીતે આતુર છે. આવા મહતવના પ્રસંગે હું ઘણો ખુશીથી હીંદુસથાન આવતે જો તેમ આવવાંનું મારાથી બની શકતે તો." મરહુમ નામદાર શેહેનશાહ એડવરડ તે હાલનાં શેહેનશાહાના પીતા જે ખાહેસ રાખતા હતા તે ઉપલા બનાવને બે વરસ પસાર થયા કેડે પાર ઉતરી હતી. સને ૧૯૦૫ માં નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ અને શેહેનશાહાબાનું મેરીએ પ્રીનસ અને પ્રીનસેસ ઓફ વેલ્સ તરીકે આપણાં દેશની પેહલી મોલાકાત લીધી હતી. અને પોતાની ભવીસયની પ્રજા વીશે નજરો નજર અનુભવ મેલવયો હતો તે વેળા તેઓ નામદારોને જે ભારે આવકાર હીંદી પ્રજા તરફથી આપવામાં આવયો હતો તેની તેઓ ઉપર ઘણી ઉંડી અસર થવા પામી હતી.

નામદાર શહેનશાહ તથા શહેનશાહબાનુને તેમના માહન દરજજાને અને હીન્દની તવારીખમાં પહેલવહેલીવાર તેના શહેનશાહની થયલી પધરામણીને છાજતો દબદબાભરયો આવકાર આપવાને જેમ દેશેદેશ ગામેગામ અને ઠામેઠામ તેમ ખુદ મુંબઇ નગરીની પ્રતિષ્ટાને શોભા અને જેબ મળે એવી રીતે દરેક ગોઠવણો મહીનાઓ આગમચથી મુંબઇમાં કરવામાં આવી હતી. અને શેહેનશાહી સવારીવાલા દરેક રસ્તાઓ ઘણા સરસ રીતે શણગારથી આરસતા કરવામાં આવ્યા હતા તેમજ પુશકલ ધામધુમ કરવામાં આવી હતી. વળી કેટલાક દીવસો સુધી આખા મુંબઈ શેહરમાં લાંબો વખત સુધી સરકારી ઇમારતો તેમજ ખાનગી મકાનો—હારીસોપર સારી રોશની કરવામાં આવી હતી. જુદે જુદે ઠેકાણે આરકાંઓ ઉભા કીધાં હતાં, તેમાં જાણીતા શેહેરી શેઠ ધનજીભાઈ બમનજીએ પોતાના ખરચે ઉભા કરેલાં ઇરાનને લગતાં માણુસનાં માથાં સાથના ગોધાના ચીત્રોવાલાં આરકાં ઘણાં સારાં હતાં. વળી એ બનાવની ખુશાલીમાં આતશબાજીબી થઈ હતી તથા કેટલાક મહીના સુધી એક મોટું પ્રદરશનબી રમતગમતના સાધનો સાથ મેદાનમાં ભરવામાં આવયું હતું.

બાદશાહી જોડાંને લાવનારી સટીમર 'મદીના' તા૦ ૨ જી દીસેમબરે સવારના નવ વાગે મુંબઈના બારાંમાં દાખલ થઇ હતી. નામદાર શેહનશાહે પોતાના રસાલા સાથે સાંજે ૪ વાગે પોતાનો પનોતો પગ એપોલો બંદરની સીઢી ઉપર મેલ્યો હતો. જયાંથી નામદાર શહેનશાહ અને

શહેનશાહબાનુ રીસેપશન પેવીલીયનમાં ગયાં હતાં ત્યાં એ નામદારોને પ્રથમ આવકાર દેવાને હાજર થયલા મોટા મોટા ઓધેદારોમાં મયુનીસીપાલ કોરપોરેશનના પ્રમુખ આ૦ સર ફીરોશાહ મેરવાનજી મેહતા અને મુંબઇના શેરીફ સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા હતા, તેમજ ઘણા જાણીતા જરથોસ્તી શેહેરીઓબી હતા. એ બંને નામદારોને મંડપમા એમફી થીએટર આગળ એવો માટે ખાસ ઉભાં કરવામાં આવેલા ખાસ તખત સાથના અને સુંદર શંગારથી સજેલાં ફુલવારી જેવાં આસાન ઉપર બેસાડવામાં આવયા બાદ મુંબઇની મયુનીસીપાલ કોરપોરેશન તરફનું માનપત્ર કોરપોરેશનના પ્રમુખ આ૦ સર ફીરોઝશાહ મેહતાએ પોતાના બુલંદ અવાજથી વાંચી સંભલાવ્યું હતું. જે કીમતી કાસકેટમાં મેલી સર ફીરોઝશાહે મયુનીસીપાલ સેકરેટરી શેઠ રૂસ્તમજી પેસતનજી મસાની સાથે જઇ હાથો હાથ નામદાર શેહેનશાહને નજર કરયું હતું. એ પછી લેડી ફીરોઝશાહ મેહતાએ કોરપોરેશન તરફથી એક સુંદર તુરો નામદાર શેહેનશાહબાનુને ભેટ કરી દેશી બાનુઓની ઢબ મુજબ નામદાર શેહેનશાહબાનુંને ઓવરણાં લીધાં હતાં. મંડપમાંથી પાદશાહી જોડું નીકલેલું એક શુંદર શરઘશનાં આકારમાં મુંબઇના ચોકશ મોટા રશતાઓપર ફરીવલેયું હતું જે વેલાએ મુંબઇની આલમ અને લશકરી ટોલીઓ ઠામે ઠામ ઉભી રહીને આખે રશતે શેનશાહી શરઘશને ભારે હરશનાદ શાથે વધાવી લીધું હતું. ફરી આવેયા પછે પાદશાહી જોડું પાછું પોતાના દરીઆઈ કાફલા પરજ વસવાત કરવા રાતે ગયું હતું.

તા૦ ૨ જી દીસેમબરની રાતે એ બાદશાહી જોડાંએ સ્ટીમર મદીના ઉપર કેટલાક પરોણાઓને ખાણા ઉપર નોતરયા હતા તેઓમાં આ૦ મી૦ જસટીસ દીનશાહ ધનજીભાઇ દાવર તથા મી૦ અને મીસીસ રતન જમશેદજી તાતા હતા. ખાણા પછી બાદશાહી જોડાએ પરોણાઓ સાથે છુટથી ભેલાઈ દીલસોજીથી વાતચીત ચલાવી હતી. અને પોતાને મલેલા આવકારની ખુશાલી જાહેર કરી છેલ્લી મુંબઈની મુલાકાત પછી ઘણો ફેરફાર થયલો જણાવયો હતો.

તા૦ ૩ જી ડીસેમબરે બપોરના સરકારી મેહલમાં ખાણાનો મેલાવડો થયો હતો. તેમાં જે જાણીતા શેહેરીઓને નોતરીયા હતા, તેઓમાં સર શાપુરજી બી. ભરૂચા, ઓનરેબલ સર ફીરોઝશાહ મેરવાનજી મેહેતા, શેઠ હોરમસજી અરદેશર વહાડયા, ઓનરેબલ ડા૦ ટેમુલજી ભીખાજી નરીમાન વીગેરે હતા. વળી રાતે પણ નામદાર શેહેનશાહે પોતાના બારકસ ઉપર ડીનર આપયું હતું, તેમાં હાજર રહેલા પરોણાઓમાં નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેરોનેટ તથા સર શાપુરજી બી. ભરૂચા હતા. નામદાર સર જમશેદજીના બાનુ લેડી શીરીનબાઇને પણ આ ડીનપર હાજર થવાનું બાદશાહી ફરમાન મળયું હતું, પણ અડચણને લીધે તેવો હાજર થઇ શકયાં નહી હતાં.

તા૦ ૪ થી ડીસેમબરનો દીવસ બાદશાહી જોડાંની પધરામણીના સંબંધમાં મુંબઈની જુદી જુદી શાળાનાં બાળકોનાં જીગરમાં સદા યાદગાર રહી જશે. એ દીને સહવારે નામદારો શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુનાં મુબારક દરશન માટે અતરે ભરવામાં આવેલા એકઝીબીશનવાળા મેદાનમાં મુંબઈની સઘલી સ્કુલના સઘળી જ્ઞાતના લગભગ ૨૭૦૦૦ છોકરાંઓને એકઠાં કરવામાં આવ્યાં હતાં. જયાં સર શાપુરજી ભરૂચા, શેઠો ફીરોઝ સી. શેઠના અને કાવશજી જાહાંગીર વગેરે ગ્રહસ્થોએ ઘણી તારીફ લાયક ગોઠવણો કરી સારો બંદોબસ્ત રાખ્યો હતો. તેમજ પારસી એમબયુલંસ બ્રીગેડના ૨૦ જવાન્યાઓએ કોઇબી બાળક બેહોસ વગેરે થતાં તેઓને લાવ લઇજાવ કરવામાં સારી મદદ આપી હતી. વળી મેદાનમાં દાખલ થવાના શેહનશાહી દરવાજા ઉપર ફુલોનું મોટું આરકુ શેઠ હોરમસજી ફલોરીસ્ટે ઉભું કીધું હતું. નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનું દશ વાગે આવી લાગતાં મુંબઇના નામદાર ગવરનર સાથ શેરીફ સર શાપુરજી ભરૂચા અને વડા જડજે આવકાર આપયા પછી હાજર રહેલી જુદી જુદી જ્ઞાતની બાળકીઓએ ગીતો ગાયાં હતાં, તેમા પારસી બાળકોએ "રક્ષ દેવ તું મહારાજા "વાલું ગુજરાતી રાજગીત ગાયું હતું. દરેક બાળકને નામદાર બાદશાહી જોડાંની સબી સાથનું એકકુ પ્યાલું તેમાં ચોકલેટ મુકી અને વાવટા વીગેરે ભેટ આપયું હતું.

નામદાર શેહેનશાહ તા૦ ૩ જી ડીસેમબરે દેવળમાંથી ફારેગ થવા પછી આગબોટ "મદીના" ઉપર વીદાય થવા બાદ તેમની મોટી સ્ટેટ કોચ ગવરમેંટ હાઉસમાં પાછી ફરતી હતી તેટલાં ઘોડાઓએ મસતી કીધાથી ગાડીને મોટું નુકશાન પુગું. આ ગાડી ખાસ વાઇસરાએ કલકતાથી મોકલી હતી અને બીજે દીને સવારના બાળકોની જીયાફતમાં આવવા માટે જોઇતી હતી. જેથી નામદાર ગવરનરના ખાસ કોચ બીલડર શેઠ પેસતનજી બી. પ્રેસને આ કામ સોંપવામાં આવયું. આ જાણીતાં કારખાનાએ સારી રાત કામ કરીને સવારના ચાર વાગામાં ગાડી પાછી તઇયાર કીધી જેના ઉપકારમાં એક તાર મળયો હતો-તેમાં નીચે મુજબ જણાવવામાં આવ્યું હતું. "નામદાર શેહેનશાહની કેંપ—મીં૦ પેસતનજી પ્રેસ—ફેરટ કોચ ફેકટરી. " તમારાં સારાં અને ઝડપીઆં કામ માટે હું ઘણો આભારી છું. તમારી મદદ વગર હું મોટી મુશકેલીમાં આવી પડતે. લા૦ નામદાર શાહાનશાહના મીલીટરી સેક્રેટરી."

સર જમશેદજી જીજીભાઈ બેરોનેટે તા૦ ૧ લી જાનેવારીએ મુંબઈ સરકારના પોલીટીકલ ખાતાંના સેક્રેટરીને કાગળ લખયો હતો કે સનીવાર તા૦ ૨૫ મી નવેમબર ૧૯૧૧ ના દીવસે સર જ૦ જી૦ પા૦ બે૦ ઇનિસ્ટીટયુટમાં મલેલી પારસીઓની જાહેર સભાએ પસાર કરેલો એક ઠરાવ હું તમો જોગ મોકલું છું, અને તેની રૂએ આપને એલતેમાસ કરું છું કે આ સાથ મોકલેલું માનપત્ર અને કાસકેટ નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનુ સનમુખ રજુ કરશો. પારસીઓની જાહેર સભાનો ઠરાવ એ હતો કે કોરોનેશન દરબાર ટાંકણે નામદાર શેહેન-શાહ તથા શેહેનશાહબાનુને જે માનપત્ર નઝર કરવા ધારયું છે તે આ સભા બહાલ રાખે છે, અને સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ, તે કોમના પસંદ કરેલા મુખીને એલતેમાસ કરે છે કે તે ઉપર તેવણે પારસી કોમની તરફથી સહી કરવી, અને તેને સરકાર જોગ રવાના કરવું. એ કાગળનો નીચલો જવાબ સરકારના રાજદવારી સેક્રેટરી તરફથી મળયો છે :—સાહેબ, તા૦ ૧ લી ડીસેમબર ૧૯૧૧ ના તમારા કાગળના જવાબમાં આપને જણાવવાનો મને હુકમ થયો છે કે પારસી પંચાયતે મોકલેલું માનપત્ર નામદારો શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ સનમુખ પેસ કરવામાં આવયું છે. નામદાર શેહેનશાહે કરપાવંત થઇને ફરમાવયું છે કે તમારાં વફાદારી ભરયાં તથા માયા મમતા ભરયાં માનપત્રમાં સમાવેલી મુબારકબાદી માટે, તેમજ જે સુંદર કાસકેટમા માનપત્ર મોકલયું છે તે સારૂ નામદાર શેહેનશાહબાનુના, તેમજ એ નામવરના પોતાના, આભારની લાગણી તમોને તેમજ પારસી પંચાયતને પહોંચાડવી. પારસી કોમે ખાતરી રાખવી કે તેઓની ચડતી અને આબાદી માટે નામદારો શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનુ સદા દીલસોજીભરી કાળજી રાખતાં રહેશે.

હિન્દના મહાન બુઝરગ નર શેઠ દાદાભાઇ નવરોજીએ તા૦ ૩૦ મી નવેમબરે મુંબઇના નામદાર ગવરનર ઉપર એક પત્ર લખી નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુની થનારી પધરામણી વેળાએ તે નામદારોને નીચલો સંદેશો પુગાડવાની અરજ કીધી હતીઃ—" નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ ચોથાના રાજઅમલની અધવચમાં મારો જનમ થયો હતો. ૮૬ વરસની મુદત પછી મારી વહાલી માતરૂ જુમી પર, તમો નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમા અને શેહેનશાહબાનુ મેરીને આવકાર આપતાં તેમજ વધાવી લેતાં મને અનુપમ સુખ ઉપજે છે." ઉપલાં પત્રનો જવાબ નામદાર ગવ-રનરે તા૦ ૩ જીએ શેઠ દાદાભાઈ ઉપર મોકલ્યો હતો. " પ્યારા સાહેબ, મુંબઇના નામદાર ગવરનર જોગં ગઈ તા૦ ૩૦ મી નવેમબરનાં તમારાં પત્રમાં આવકાર આપનારા જે શબ્દો દરશાવવામાં આવ્યા છે, તે વાંચી નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુને ઘણો સંતોષ ઉપજયો છે અને આવી માયાકુલ લાગણી જાહેર કરવા માટે નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ તરફથી તમારો મોટો ઉપકાર માનવાની મને ફરમાશ થઇ છે. નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ ઉપર મુંબઈની પ્રજાએ ગઈ કાલે આપેલા દીલોજાનીભરયા આવકારથી ઘણી ઉંડી અસર થઇ છે. નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ આસા રાખે છે કે તમો સારી તનદરોસ્તીમાં હશો અને તમારી વરધ અવસ્થા સુખ અને શાંતીમાં પસાર થાઓ."

કલકતાની જરથોસ્તી અંજુમનના ત્રસ્ટીઓ શેઠો પેસતનજી એદલજી ગજદર તથાન વરોજી જામાસ્પજી અરજાનીએ તયાની જરથોસતી અંજુમન તરફથી નીચલો તાર, સટીમર 'મદીના' ઉપર મોકલ્યો હતોઃ-તમો નામદાર પાદશાહી જોડાંએ હીંદને કીનારે પગ મુકવાની ખુશાલીની તક લઇ કલકતાની જરથોસ્તી અંજુમન તરફથી અમારાં જીગરની અને ખરાં દીલની મુબારકબાદી તમો નામદારો સનમુખ રજુ કરવાની અમો રજા લઇયે છીએ. તમો નામદારોને પુર તનદરોસતી ઇચ્છતાં દુવા ગુજારયે છીએ કે આ મહાન અને ઈતીહાસીક પ્રસંગ પુરતી ફતેહ સાથે ફતેહમંદ નીવડે. ઉપલા તારનો જવાબ ત્રસટીઓને નીચે મુજબ મળયો હતોઃ—પ્રાઇવેટ સેક્રેટરીને મળેલા હુકમની રૂએ જણાવવામાં આવે છે કે, નામદાર પાદશાહી જોડાં ઉપર કલકતાની જરથોસતી અંજુમને મોકલેલા વફાદારી ભરયા તાર માટે, તે નામદારો તયાંની અંજુમનના મેમબરોનો આભાર માને છે. એ ઉપરાંત ચીનના કેનટનની પારસી કોમે તથા ઇલાવની રઇયત તરફથી શેઠ જીવણજી લીમજીભાઇએ, પંજાબનાં ધરમપુર ખાતેના કીંગ એડવરડ સેનેટરીયમના તબીબ તથા રહીશો તરફથી એ સેનેટરીયમના ડાકટર ફરામજી દાદાભાઈ નાણાવટીએ, ડાકટર નાદીરશાહ હોરમજી સુખ્યાએ અને એરવદ રૂશતમજી જમશેદજી ગોદા દસ્તુર વગેરે ઘણા ગ્રહસ્થોએ મુંબઇ તેમજ જુદે જુદે દેશાવરો ખાતેથી મુબારક બાદીના સંદેહશાહ મોકલાવ્યા હતા. વળી મોબેદ નવરોજજી ફરામજી પાવરીએ મુંબઇમાં બાદશાહી જોડાની પ્રધામણીને દીવસે અંજુમનના આતશબેહરામમાં પાક અવસ્તાવાણી જોડી ભલી દુવા ઇચ્છનારી બંદગી કીધી હતી.

દીલ્લીની પધરામણી—નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાહબાનું તા૦ ૫ મી ડીસેમબરની રાતે મુંબઇથી ઉપડેલા દીલ્લી ખાતે તા૦ ૭ મીએ સહવારના જઈ પુગા હતા. ત્યાં એવો નામદારે તા૦ ૮ મીએ આપેલા એક મોટાં ખાણાપર પારસીઓમાં એ૦ શેઠ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈ અને એવણના ધણીયાણી બાઇ જરબાઇ હતાં. તા૦ ૯ મી એ હીંદુસતાનની આગેવાન બાનુઓનું ડેપયુટેશન નામદાર શેહેનશાહબાનુની મુલાકાતે પધારયું હતું—એમાં મહારાણીઓ, લેડીઓ અને ઉમરાવઝાદીઓની મોટી સંખયા હતી. એવોએ નામદાર શેહેનશાહબાનુને માનપત્ર નઝર કરતાં બે કીમતી ઝવાહીરો હીંદવાણીઓ તરફથી ભેટ આપયાં હતાં. હાજર રહેલી બાનુઓમાં પારસીઓમાં લેડી મેહરબાઇ દોરાબજી તાતા, લેડી આઈમાય ફીરોશાહ મેહતા અને બાઈ જરબાઈ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઇ વગેરે હતાં.

એ રીતે મુંબઇથી જી. આઇ. પી. રેલવેના બોરીબંદરથી ખાસ તરેનોની મારફતે નીકળેલો દાદર સ્ટેશનપરથી વડોદરા રેલવેપર થઇને પાદશાહી કાફલો તા૦ ૭ મી ડીસેમબરને દીને દીલ્લી જઇ પુગયા પછે—ત્યાં પણ મુંબઈની પેઠે ઘણી શરશ ધામધુમો થઇ અને દીલ્હી શેહેર ખુબ ગાજી રહયું. મોટાં-શીંગાર સાથના રાજવંશીઓ ભેલાંના સરઘસો નીકલેઆં—મુલાકાતો અને મેલાવડા રોશની રામશનીઓ થઇ અને જયાંવેર નામદાર શેહેનશાહ એક અઠવાડયું ઉપર દીલ્લીમાં વશેઆ ત્યાંવેર દીલ્લી શેહેરનો મહીમાં તદન બદલાઈજ ગીઓ—તેમાં જ્યારે તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબરનો દીવસ કે જે દીવસે પાદશાહી તખતો તાજની અને માથે મુગતની કીરીઆ થવા સાથે એક મોટી પાદશાહી દરબાર ભરવાનું ઠેડવેલું હતું તે દીવશનો તો ઠાઠમાઠ જોવા જેવો નીવડેઓ હતો. એ દરબારમાં થયલાં ચોકશ કામકાજો જમાનાવેર વીશરાવાનાં નથી. હેવા અદભુત બનાવો બનેઆ છે—તે એમ કે પેહલું મુખય એ થયું કે હીંદ શર જમીનની અસલી મોગલ પાદશાહીના જે અકબર જેવા નામચીન પાદશાહોએ પોતાના **પાયતખત** તરીકે દીલ્લી શેહેરની જાહોજલાલી જાલવેલી તેવાં એક પુરાતમ શેહરનું નશીબ હવડાં પાછું ફરી ગીયું. અને હીંદમાં બરીટીશ રાજનો અમલ બરપા થવા પછે જે આજ સુધી કલકતા શેહેરે ઈંગલીશ રાજનાં "પાયતખત"નું માન મેલવેલું તે એકદમ ફેરવાઇ ગયું—કલકતેથી પાયતખત ફેરવી નાંખીને દીલ્લીમાં લઇ જવાનાં જાહેર નામા અને કરારનામાં વંચાયા અને દીલ્લીવાનો તો એ વાત સમજીને ખુશખુશાલજ થઈ ગીઆ.

બીજી ગમથી કલકત્તા અથવા બંગાલ પ્રાંતને એક જુદીજ ખુશાલીમાં ગરકાવ થઇ જાવાનુ બનયું તે એ કે પાંચ શાત વરશની મુદત પર બંગાલ પ્રાંતને બરીટીશ રાજે અખંડમાંથી છુટો કરીને આશાંમ વીગરેનાં શેહરો જુદાં પાડી બંગાલનાં બે ભાગ રાજદુવારીની રીતે કરી નાંખયા હતા, જેથી બંગાલીઓ પોતાનુ એકયતા તુટી ગયલું સમજીને હેવા તો નારાજી અને બેદીલ થઈ ગીઆ હતા કે કેટલાક અનઘડ લોકો તેનું વેર લેવાને રાજદરોહી કરવા લાગા—બંબગોળા જેવાં નાસટીક હથીઆરોથી કેટલાક અંગરેજી અમલદારોના જાન વટીક લીધા—અને બીજી બેવફાઇ બતલાવા લાગા કે જે સરફ હેમાકાત અને નાદાનીયત ભરેલું હતું. પણ શાબાશ ! બરીટીશ હકુમતની અદલ ઈનશાફી અને કદર પીછાંની હેવી બની કે આ પાદશાહી તાજપોશીનો હઇઆંમ હાથ ધરીને બંગાલનાં ભાગલા પડવાનું જે ત્યાની રઇએતને અનભાવતુ હતું તેને પાછો ઈનશાફ આપી દીધો અને પાછુ બંગાલ એકતર કરીને જુદો ગવરનર તથા નવા અમલદારો નેમી આપેઆ—એ તે અદલ રાજની મુનશફી કે એકવાર થયલું પાછુ ફેરવવાની કશીબી આનાકાની કરયા વગર શમતોલપણું બેશાડી દીધું. આ હકની શાથે હીંદ રઇએતને પાદશાહી આમદથી બીજી રીતેબી નવાજેશ કીધી અને નવા હકો બખશેઆ તથા **પચાશ લાખ** જેવી પાદશાહી રકમની બક્ષેશ હીંદમાં રઈએતની કેળવણી વીગરે માટે આપતી કીધી. છુટે હાથે અને દુલ્લે દીલે ખેતાબો બક્ષેઆ—તેમાં બીજી બધી ન્યાતો શાથે પારશી કોમને ઘણો શારો ફાલો મલ્યો છે—તરણ તો સર નાઇટો વધેઆ છે ને તે માંનવંત ખેતાબોને માટે હેવા લાયક પારસી ગ્રહસ્થોની નેમણુંક થઈ છે કે તેવા નામચીન નરોને હેવા માનવંત ખેતાબો મલેલા જોઇને આખી પારસી કોમને નેહાત ખુશી ઉપજી છે—તેમાં આપણી હાઇ કોરટના પારસી નામવર જસ્ટીશ સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર, સર શાપુરજી બરજોરજી બરૂચા શેર દલાલ અને નાગપોરવાલા ખાન બહાદુર બેજનજી દાદાભાઇ મેહતાને સર નાઈટ ના ખેતાબો મલ્યા છે. તથા બીજા પારશીઓને નાહાના મોટા ખેતાબો મલ્યા છે—બીજા માન અકરામો મલ્યાં છે—એ શરવેનો તુલોતવીલ હેવાલ નીચે મુજબ છે :—

ઉપસો તા૦ ૧૨ મી ડીશેમબરનો દીવશ ઉગેઓ કે દીલ્લી શેહર તો બામદાદથી ગાજી—વાજી રહેયું—લશકરોનાં મોટા જમેલા, તોપોની શલામતી, બેંડોનાં શરોડો અને રણશીંગડાના અવાજો શમેત રાજવંશી જોડું શહવારે અગીઆર કલાકને શુભ મુહુરતે પોતાની છાવણીમાંથી દરબારમાં આવી બીરાજયું—તે વખતની અદા અદબ અને તાજો તવાજમ જોવા લાયકજ હતું. શંઘલી કીરીઆ હેવા માહાન પરશંગને લાયકની થતી ચાલી—પેહલાં હીંદના વાઈશરાય નામદાર ગવરનર જનરલે આવકાર આપી નામદારોને બેશાડઆ પછે કીરયા કાંમના વડા કરનલ શર હેનરી મેકમેહોને નમન કરી કીરયાની શુરૂઆતની ફરમાબરદારીની રજા મેલવી—તે પછે

નામદાર શેહેનશાહનું ભાશણ—નામદાર શેહેનશાહે દરબારમાં બુલંડ અવાજે કરેલું મુબારક ભાષણ નીચે પ્રમાણે હતું:—"આભાર અને સંતોષની ખરી લાગણીથી તમો આગળ આજે અહીં હું ઉભો છું. આ વરસે મને અને શેહેનશાહબાનુને ઘણી ભારે કીયાઓ અને અસાધારણ પણ ખુશહાલી ભરી મેહેનતના બોજામાંથી પસાર થતું પડયું છે પણ વખત અને છેટાં છતાં હીંદમાંના અમારા ગયા પ્રવાસની યાદે અમને જે ભુમીને ચાહતાં અમો શીખયાં હતાં તે તરફ ખેંચયાં હતાં, અને જે ભુમીમાં અમારા વતન જેવી મેહેરબાની અમારાં તરફ બતાવવામાં આવી હતી તેની ફરીની મોલાકાત લેવાની લાબી મુસાફરીએ ઝળકતી ઉમેદો સાથે અમો નીકળયાં હતાં. તેમ કરવામાં મેં ગઈ તા૦ ૨૨ મી જુને વેસ્તમીનસ્તર એબીમાં કરવામાં આવેલો મારો રાજયાભીષેક કે જેની રૂયે ગંભીર રેવાજો અને પુરાતમ કીયા પ્રમાણે મારા વડીલોનું તાજ મારાં શીર ઉપર મેલવામાં આવયું હતું, તેનો સંદેશો ગયા જુલાઇ માસમાં મોકલી આપતાં મારા રાજયાભીષેક વીષેની ખબર જાતે આવીને આપવાની જે ઈછા જાહેર કરી હતી, તે પાર ઉતારી છે. શેહેનશાહબાનુ સાથની મારી

હાજરી મારફતે હીંદના વફાદાર રાજકરતાઓ અને વફાદાર પ્રજા તરફનો અમારો પયાર બતાવવા, અને હીંદી શેહેનશાહતની આબાદી અને તેનું સુખ અમારા જીગરમાં કેટલું વહાલું છે તે બતાવવાને પણ હું ઇંતેજાર છું. વળી મારી ઇચ્છા એવી છે કે, રાજયાભીષેકના ગંભીર મહોતસવ વેળાએ જેઓથી હાજર થવાને બનયું નહીં હતું તેઓને દેહલી ખાતેની તેની યાદગારીના મહોતસવમાં ભાગ લેવાની તક મળવી જોઇએ. આ વીસ્તીરણ મેળાવડો, અને તે મધે મારા ગવરનરો અને વીશ્વાસુ અમલદારો, મારા મોટા રાજવંશીઓ, પ્રજાના પ્રતીનીધીઓ, અને મારી હીંદ સલતનતની લશકરી ફોજો તરફનાં ડેપયુટેશનોને જોવાથી મને અને શેહેનશાહબાનુને ખરી ખુશહાલી અને સંતોષ ઉપજયો છે. જે ભકતીભાવ અને વફાદારી તેઓ વફાદારીથી જાહેર કરવા ખાહેશમંદ છે તેનો હું જાતે સતકાર કરીશ. આ ઇતીહાસીક પ્રસંગે રાજવંશીઓ અને પ્રજાના લોકો મારી સાથે દીલસોજી અને મમતા ભરેલી ભલી લાગણી સાથે જોડાયાં છે તેથી મારા ઉપર ઉંડી અસર થઈ છે. આ લાગણીઓનાં ચીનહ તરીકે મારા રાજ્યભીષેકની યાદમાં મારા તરફની ખાસ નવાજેશો અને મેહેરબાનીઓ ફરમાવવાનો મેં ઠરાવ કરયો છે, અને આજે થોડો વખત રહીને આ મેળાવડા સનમુખ મારા ગવરનર–જેનરલની મારફતે હું જાહેર કરાવીશ. સેવટે આ તકે ફરીથી ખાતરી આપતાં મને ખુશહાલી ઉપજે છે કે તમારા હક ઇલાકા જાળવણી કરવાની મારા પુજ્ય વડીલોએ જે કબુલાતો તમને આપી હતી તેને હું વળગી રહીશ, અને તમારી આબાદી, સુલેહ અને સંતોષ માટે ઈંતેજારી ભરેલી કાળજી રાખતો રહીશ. તે સરવ શકતીવાન સાહેબ પાસે હું દોઆ ગુજારું છું કે મારી પ્રજાની નેગેહબાની તે કરે અને તેના સુખ અને તેની આબાદી વધારવાની મારી અતયંત કાળજીમાં મને મદદ આપે. હાજર થયલા સઘળાઓને, ખંડયા રાજાઓને અને પ્રજાઓને હું પયારભરી મુબારકબાદી ઇચછું છું.''

ઉપલું જાંણવા જોગ ભાષણ ખલાસ થતાં ચાલુ હરશનાદ અને હુરરેના જંગી પોકારો વચે નામદાર શેહેનશાહે પોતાની બેઠક લેવા બાદ નામદાર શેહેનશાહને નમન કરવાની કીયા થઈ તેમાં પહેલાં નામદાર ગવરનર–જનરલે તખત તરફ જઈ વાંકા વળી નમન કીધું હતું તે પછી નામદાર સેનાપતી અને નામદાર વાઇસરોયની કારોબારી કાઉનસીલના સભાસદોએ નામદાર વાઇસિરોયની માફકજ નમન કીધું હતું. નમન કરતી વેળાએ તેઓ દરેકના નામો નામદાર ગવરનર–જેનરલે પોકારયાં હતાં. તે બાદ પહેલા વરગના દેશી રાજકરતાઓ અનુક્રમે નમન કરવા આવયા હતા. તેઓ પાછળ બંગાલનો નામદાર વડો જડજ અને બીજા જડજો, વડી ધારાસભાના સભાસદો, પ્રાંતોના હાકેમો અને વડાઓ અને તેમની કારોબારી કાઉનસીલોના સભાસદો, ઇલાકાઓના દેશી રાજકરતાઓ અને તે બાદ જુદા જુદા ઇલાકા તરફના પ્રતીનીધીઓ પોતાના દરજ્જાના ક્રમવાર નમન કરી ગયા હતા.

નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ પાદશાહી મંડપ તરફ ગયાં હતાં જે વખતે સોનેરી અને કીનખાબના પોશાકમાં દીપી રહેલા હજુરયાઓએ તેમના ઝભાઓની કોર ઉપાડી હતી અને કીરમજી અને સોનેરી પોશાકમાં સજ થયલા ચોબદારોએ તે નામવરોના સર ઉપર સોનેરી છતરો ધરયાં હતાં. બાદશાહી જોડાંની પુઠે નામદાર ગવરનર જેનરલ અને હીંદી પ્રધાન લોર્ડ ક્રયુ, ડયુક ઓફ ટેક અને ડચેસ ઓફ ડેવનશીયર તેમને વળાવા ગયા હતા. એ પછી નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુએ પાદશાહી મંડપનાં ઉંચા આસન ઉપર ચહડી બાદશાહી તખત ઉપર પોતાની બેઠક લીધી હતી બાદ મેદાનમાંના બેનડોએ સરોદો વગાડી નેકી પોકારનારા હેરલ્ડોને બોલાવયા હતા જેઓ પોતાના રમણીય પોશાકમાં બાહેરથી પડઘમો વગાડી તેનો જવાબ આપવા મંડયા હતા. આ અવાજ બંધ પડતાં હેરલ્ડોના સફેદ ઘોડાઓનું સરઘસ તમાશબીનોની ફરતી બેઠકની વચોવચ આવી ઉભું રહયું હતું અને પાછા પડઘમો વાગી રહયાં હતાં. અહીંથી વળી આ સરઘસ ઘોડા દપટાવતું બાદશાહી મંડપને મોખરે જઇ લાગયું હતું અને ત્યાં ત્રીજીવાર પડઘમ વગાડી સલામી આપી હતી.

દેહલીના 'હેરલ્ડ એક્સ્ટ્રા ઓરડીનરી' મેજર જેનરલ પેટને નામદાર શેહેનશાહ જ્યોરજના રાજ્યાભીષેકનો નીયમસરનો ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવયો હતો; અને મદદનીશ હેરલ્ડ મલીક ઉમર હયાતખાને મધ્ય ભાગમાંથી ઉરદુ ભાષણમાં ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવયો હતો, તે નીચે મુજબ હતો:–" અમારાં રાજ્યનાં પેહલાં સને ૧૯૧૦ નાં વરસની તા૦ ૧૯ મી જુલાઇ અને ૭ મી નવેમ-બરના દીવસોએ બાહેર પાડવામાં આવેલા અમારા ઢંઢેરામાં અત્રે નામદાર ઇશ્વરની મેહેરબાની અને આશીશથી સને ૧૯૧૧ ની બાવીશમી જુનને દીવસે અમારી બાદશાહી રાજ્યાભીષેકની ક્રીયા પુરતી ગંભીરાઇથી કરવાનો અમારો એરાદો અમે જાહેર કીધો હતો અને ઇશ્વરની મેહેરબાની અને આશી-શથી અમો તે ગંભીર ક્રીયા ગુરૂવાર તા૦ ૨૨ મી જુનને દીને કરવાને સામરથવાન થયા હતા અને અમે સને ૧૯૧૧ નાં અમારા પેહેલાં વરસની તા૦ ૨૨ મી મારચને દીને અમે જાહેર કીધું હતું કે અમારી હીંદી સલતનતમાંની અમને ચહાતી અમારી બધી રઇયતોની પીછાન કરવાની અમો ઉમેદ તથા ખાહેશ રાખયે છીએ. આ મુજબની ગંભીર ક્રીયા હાલમાં કરવામાં આવી છે અને તેમાં ભાગ લેવા માટે અમારા ગવરનરો, લેફ્ટેનંટ–ગવરનરો અને બીજા અમલદારો, તથા અમારાં રક્ષણ હેઠળના રાજવંશીઓ, સરદારો તથા ઉમરાવોને અને અમારાં હીંદી શેહેનશાહતના બધા પ્રાંતોનાં પ્રતીનીધીઓને અમારી હાજરીમાં બોલાવયા છે. અમો અમારા આ બાદશાહી ઢંઢેરાથી એ વાત જાહેર કરયે છીએ તથા હાલમાં દેલ્હીમાં ભેગા મળેલા બધા અમારા અમલદારો, રાજવંશીઓ, સરદારો અને લોકોને અમારી રાજવંશી સલામ પહોંચાડી અમારાં હીંદી શેહેનશાહત તરફ અમો જે ઉંડુ વહાલ ધરાવયે છીએ તેની ખાતરી આપયે છીએ, કે જે શેહેનશાહતનાં ભલાં અને આબાદી માટે અમો હમેશાં કાળજી ધરાવતા રહયે છીએ અને હમેશાં રહીશું. દીલ્હીમાંની અમારી દરબારમાં આજે અમારા અમલના બીજા વરસમાં તા૦ ૧૨ મી દીસેમબર ૧૯૧૧ ને દીને ઢંઢેરો અમે બાહેર પાડયો છે. ખોદા શેહેનશાહને સલામત રાખો"

ઢંઢેરો વંચાઇ રહયા પછી પડઘમચીઓએ ફરી પડઘમ વગાડયા હતા અને બેનદોએ રાજ ગીતના સરોદો વગાડતાં આખી સભા પાછી ઉભી થઇ ગઈ હતી અને મેદાનમાં મળેલાં ગંજાવર લશકર અને ગાર્ડ ઓફ ઓનરની ટુકડીએ હથયારો નમાવી માન આપયું હતું. તોપખાતાંની બેટરીઓએ એકસો ને એક તોપોની સલામી આપી હતી. નામદાર ગવરનર–જેનરલે ઉભા થઈ નામદાર શહેન-શાહ તરફની મહેરબાની ભરેલી નવાજેશોનો ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવયો હતો, જેને સંતોષના હરષનાદ સાથે વધાવી લેવામાં આવયો હતો:—

"ખોદાની મેહેરબાનીથી ગ્રેટ બ્રીટન અને આયરલેનડનાં એકત્ર રાજયોનો અને દરયાને પેલે પારના મુલકોના રાજા, ધરમના રક્ષણ કરતા તથા હીંદના શહેનશાહ નામદાર પાંચમા જયોરજના હોકમથી તમો અત્રે હાજર રહેલાઓને હું તે નામદારનો ગવરનર–જેનરલ આ કીરતીવંત અને યાદગાર અવસર વેળા જે છુટછાટ, મદદ તથા સખાવતની નવાજેશ તે નામદારે ફરમાવી છે તે જાહેર કરૂં છું.

નામદાર શેહેનશાહની ખાહેશ અને ઇચ્છાને માન આપી હીંદી સરકારે હીંદી પ્રધાનની સંમતી સાથે હીંદી શેહેનશાહતનાં સાધનોનો કેળવણીના વધારા માટે ઉપયોગ કરવાનો પેહેલા હક સ્વીકારવાનો ઠરાવ કીધો છે અને એવું ઠરાવયું છે કે કેળવણી માટેની આ દેશમાં જે વખાણવાજોગ માગણી થાય છે તેની પીછાનમાં હીંદમાં કેળવણી બને એટલી મોટી સંખયાને મળી શકે તેવી અને બહોળી બનાવવી. આ નેમથી સરકાર ખરેખરી લોકપ્રીય કેળવણી વધારવા માટે એકદમ પચાસ લાખ રૂપયા આપવા માગે છે અને સરકારનો મકમ એરાદો છે કે હાલમાં જે મદદ જાહેર કરવામાં આવી છે તેમાં ભવીષનાં વરસોમાં વધુ વધારો કરતા રહેવું.

પોતાનાં જમીન તથા દરયા ઉપરનાં લશકરે બજાવેલી વખાણવાજોગ અને વફાદાર સેવા ધયાનમાં લઇને નામદાર શેહેનશાહે મને તમને જાહેર કરવા જણાવયું છે કે હીંદમાંનાં બંને અગ્રેજ

તથા હીંદી લશકરમાંના પચાસ રૂપયાથી ઓછો પગાર મેળવતા બીનસનદી અમલદારો અને સેપાહોને લશકરી ખરચે અરધા મહીનાનો પગાર આપવો. તે ઉપરાંત નામદાર શેહેનશાહે ફરમાવયું છે કે હવેથી હીંદી લશકરમાંના વફાદાર હીંદી અમલદારો અને સેપાહો બહાદુરી માટે વીકટોરીયા ક્રારસનો ચાંદ મેળવી શકશે. અત્રેના રાજયાભીશેક પછીના દાહેકામાં બ્રીટીશ ઇંડયાના આરડરમાં પેહેલા વરગમાં બાવન નેમણુંકો વધારવામાં આવશે અને આ ઈતીહાસીક ક્રીયાની યાદગારીમાં પહેલા વરગમાં પંદર અને બીજા વરગમાં ઓગણીસ નવી નેમણુંકો તુરતજ કરવામાં આવશે. હવેથી સરહદ તરફનાં લશકર અને પોલીસના હીંદી અમલદારો ઉપલા વરગમાં દાખેલ થઇ શકશે. હવેથી હીંદી લશકરના જે ચોકસ હીંદી અમલદારોએ લાંબી અને માનભરેલી સેવા બજાવી હોય તેઓને જમીનની ખાસ મદદ આપવામાં આવશે અથવા તો જમીનની ચોકસ મેહેસુલ માફ કરવા અથવા છોડી દેવામાં આવશે તથા હીંદ "ઓરડર ઓફ મેરીટ" ના સભાસદોનું મરણ નીપજતાં તેઓની વીધવાઓને ત્રણ વરસ સુધી ખાસ પેનશન આપવામાં આવે છે તે દરબારના દીવસથી એવી વીધવાઓને તેઓની આખી જીંદગી અથવા લગન સુધી આપવામાં આવશે.

પોતાના સનદી નોકરોની ખંતીલી અને ફતેહમંદ મહેનત ધયાનમાં લઇને નામદાર શેહેનશાહે મને એવું જાહેર કરવાનો હોકમ કીધો છે કે જે સનદી નોકરીમાંના કાયમના નોકરોનો પગાર પચાસ રૂપયાથી વધુનો નહી હોય તેઓને અરધા મહીનાનો પગાર બખશેશ તરીકે આપવો.

વળી નામદાર શેહેનશાહનું એવું ફરમાન છે કે, જે આસામીઓને અત્યાર આગમચ દીવાન બહાદુર, સરદાર બહાદુર, ખાનબહાદુર, રાયબહાદુર, ખાન સાહેબ, રાયસાહેબ અથવા રાવસાહેબના ખેતાબ આપવામાં આવયા છે અથવા હવે પછી આપવામાં આવે તેઓને માનની નીશાની તરીકે જુદી જુદી જાતના ચાંદ મળશે અને જેઓને મહામહોપાધયા તથા શમ્સ–ઉલ–ઉલમાના ખેતાબ આપયા છે અથવા હવે પછી આપવામાં આવશે તેઓને તેમનાં પ્રાચીન જ્ઞાનના સારા અભયાશ માટે થોડુંક વારસીક પેનશન મળશે.

વીશેષમાં આ દરબારની યાદમાં તેમજ વખાણવા યોગય જાહેર સેવાના બદલામાં બલુચીસ્તાન અને વાવય સરહદને લગતા પ્રાંતમાં મહેસુલથી મોકળી રાખીને ચોકસ જમીન જીંદગી પરયંતને માટે બક્ષીસ આપવામાં આવશે અને વળી સ્થાનીક સરકારને યોગય લાગશે તો તે જમીન તેના એક વારેસને પણ બક્ષીસ તરીકે રહેવા દેવામાં આવશે.

પોતાના હીંદી રાજવંશી સરદારો પ્રતયેની લાગણીથી નામદાર શેહેનશાહે મને જાહેર કરવા ફરમાવયું છે કે, હવેથી તેઓ ગાદીનશીન થાય ત્યારે કાંઇ પણ નઝરાણું કરવું પડશે નહી અને કાઠયાવાડ તથા ગુજરાતની સરકારી સતા નીચે નહી એવી જે મીલકતો તેમજ મેવાડના જે ભુમીઆ સરદારોને પાસે સરકારનું પરચુરણ લેણું છે તે સદંતર અથવા તો તેનો ચોકસ ભાગ કહાડી નાખવામાં આવશે.

ઇમપીરીઅલ સરવીસ તુરૂપસમાં પણ ચોકસ વધારે નેમણુકો કરવામાં આવશે. વળી નામદાર શહેનશાહે મહેરબાનીની રાહે એવો હોકમ ફરમાવયો છે કે, ગુનહા અથવા ખરાબ વરતણુંકના સબબે જે ચોકસ આસામીઓ કાયદા પ્રમાણે સજા ભોગવે છે તેઓને કેદખાનામાંથી છોડી મુકવામાં આવશે તેમજ જેઓ દગા ફટકા વગરનાં માત્ર ગરીબાઇને સબબે થયલાં કરજને લીધે કેદખાનું ભોગવે છે તેઓને સઘળાઓને છોડી મુકવામાં આવશે તથા તેમનાં દેવાની રકમ ભરી દેવામાં આવશે.

આ બક્ષીસ છુટ વગેરે કયા કયા આસામીઓને કેવી કેવી શરતે મળશે તે હવે પછી જાહેર કરવામાં આવશે. ખુદા નામદાર શેહેનશાહનું રક્ષણ કરો."

દીલ્હી દરબારમાં નામદાર શેહેનશાહે જાહેર કરેલી બક્ષેસોમાંની એક બક્ષેશ એવી મતલબની હતી કે શમસુલ ઓલમાં અને મહામહોપાધ્યાનો ખેતાબ ધરાવનારાઓને અમુક રકમનું વારસીક પેનશન આપતું કરવામાં આવશે. તેની રૂએ હાલ નામદાર હીંદી સરકારે જાહેર કરયું છે કે એ ખેતાબ ધરાવનારાઓને તેમજ હવે પછી જેઓને એ ખેતાબ મળશે તેઓને દર વરસ તા૦ ૧૨મી ડીસેમબરને દીને રૂ૧૦૦ નું વારસીક પેનશન આપવામાં આવશે.

બાદશાહી મંડપમાંથી નીકલીને દરબાર શામીઆનામાં આવી પુગયા પછી અને પોતાની ગાડીમાં બેઠક લીધા અગાઉ નામદાર શેહેનશાહ તે બાજુએ ઉભા રહી ગયા અને નીચે મુજબનો ટુંક ખુલાસો કરયો હતોઃ—

"અમારા ગવરનર-જનરલ સાથે મસલહત ચલાવયા પછી અમારા પ્રધાનોએ અમને આપેલી સલાહ ઉપરથી અમારી રઇયત જોગ જાહેર કરવાને અમને ખુશાલી ઉપજે છે કે હીંદી સરકારની બેઠક કલકતા ખાતેથી ફેરવીને અસલ પાયતખત દીલહી ખાતે લઇ જવાનો અમોએ ઠરાવ કરયો છે અને તેજ વેલાએ એ ફેરબદલીના એક પરીણામ તરીકે જેમ બને તેમ જલદીથી બંગાળ ઈલાકા માટે એક ગવરનરનો ઓધો, બીહાર, છોટાનાગપુર અને ઓરીસા માટે એક નવા લેફ્ટેનંટ-ગવરનરનો ઓધો અને આસામ માટે એક વડા કમીશનરનો ઓધો કહાડવાનો અમે નીશ્ચય કરયો છે, અને તે ઓધાઓની સ્થાપના દરમીઆન અમારા ગવરનર-જનરલ હીંદી પ્રધાનની મંજુરીઆત મેળવીને ઘટતા વખતમાં જેમ ઠેરવે તેમ કારોબારી ફેરફારો અને વીભાગોની હદોની ફરીથી વેહેંચણી કરશે. આ ફેરફારો હીંદુસ્તાનનો રાજકારોબાર વધારે સારી રીતે ચલાવવાને અને અમારી વહાલી રઇયતની આબાદી અને સુખ વધારવાને મદદગાર થઈ પડશે એવી અમારી ઘણી આતુરતાભરી ખાહેશ છે."

નામદાર શેહેનશાહે ઉપર મુજબ જે દીલ્લીને પાયતખત નેમયું હતું તે મુજબ તા૦ ૧૫મી ડીસેમબરને દીને શહવારે નવ કલાકે નવાં દીલ્લીનાં પાયતખતનો પાયો નાખવાની દબદબા ભરી ક્રીઆ કીધી હતી—અને તેનાં બાબમાં નામદાર ગવરનર જેનરલે એક લંબાણ ખુલાસો કહી સંભલાવયો હતો. પાયો નખાયા પછે દીલીમાં શરકારી હારીશો, ગવરનરોનાં મઠકો, અને કોરટે વીગરે કયાં કયાં નેમવી તેના લતાઓ અને ગોઠવણો નકી કરવાને વેલાત વેરથી મોટા એ કામના જાણકાર અમલદારો આવેઆ છે જેવો અતીયાર વેર પોતાનું કામ કરયા જાય છે—ને બધી તઈયારી સમપુરણ થવા પછે તથા નેમણુકો નેમાયા પછે નવાં શરકારી વરશથી એટલે આવતા એપરેલ માશથી દીલીમાં પાયતખતની શુરૂઆત થશે એવું શંભવેછે.

પાયો નખાયલો જાહેર થવા પછે નામદાર શેહેનશાહે આ ફેરફારથી લોકોને ફાયદો થશે એવી પોતાની ખુશાલી જાહેર કીધી હતી. પાછાં વાજતાં ગાજતાં શરોડો થતાં નામદાર શેનશાહની દરબારમાંથી વીદયાગીરી થઈ હતી.

દીલ્લી દરબારમાં પારસીઓને મલેલા ખેતાબો—તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબરે દીલ્હી ખાતે થયલી નામદાર શેહેનશાહની રાજયાભીષેકની ખુશહાલીમાં જુદી જુદી કોમના જાણીતા અગ્રેસરોને મલેલા ખેતાબોમાં નીચે જણાવેલા પારસી ગ્રહસ્થો અને બાનુઓને ખેતાબો અને ચાંદો નામદાર શેહેનશાહ તરફથી એનાયત કરવામાં આવ્યા હતાઃ—

મુંબઈના શેરીફ શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાને તથા ઓ૦ બી૦ જસટીસ દીનશાહ ઘેન-જીભાઇ દાવરને અને નાગપુરવાલા ખાનબહાદુર બેજનજી દાદાભાઇ મેહેતાને સર નાઇટના નામીચા ખેતાબ એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા.

હૈદરાબાદવાલા નવાબ ફરીદુનજંગ બહાદુરને સી. એસ. આઈ. યાને કમપેનીયન ઓફ ધી સ્ટાર ઓફ ઈંડિયાનો અને કલકતાની વડી ધારાસભાના વધારાના સભાસદ ઓ૦ મી૦ માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઈ રેજીસ્ત્રારને, લફટનંટ કરનલ એદલજી પાલનજી ફરેંચમેનને અને પુનાવાલા સરદાર નવરોજી પદમજીને સી. આઇ. ઇ. યાને કમપેનીઅન ઓફ ધી ઇંડયન એમપાયરનો ખેતાબ મલેઓ હતો.

કરાંચીવાલા શેઠ જહાંગીર હોરમજી કોઠારીને કયસરે હીંદનો સોનાનો ચાંદ અને અમદાવાદવાલા ડા૦ મોતીબાઈ રૂસતમજી કાપડયાને કયશરે હીંદનો રૂપાનો ચાંદ એનાયત થયો હતો.

દખણના વડા દસ્તુરજી સરદાર દસ્તુર કેકોબાદ આદરબાદ નોશેરવાનને શમસુલ ઓલમા બનાવ્યા છે.

સુરતવાળા ખાનસાહેબ માણેકજી પાલનજી પોહ, કરાંચીવાળા શેઠ નશરવાનજી રૂસ્તમજી મેહેતા, મુંબઇની એલફીનસ્ટન કોલેજના પ્રોફેસર અને મુંબઇની યુનીવરસીટીના રેજીસ્ત્રાર પ્રોફેસર ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર, મુંબઇના આસીસટંટ સરજયન ડા૦ રૂસ્તમજી જમશેદજી કાપડીયા, મુંબઇની પેપર કરંસી બેંકના ત્રેઝરર શેઠ એદલજી ભીખાજી કુમાના અને ભંડારાના ડીસ્ત્રીક્ટ જડજ શેઠ માણેકશાહ રતનજી દસ્તુરને ખાનબહાદુરનો ખેતાબ મલેઓ હતો. મુંબઇના જાહેર બાંધકામ ખાતાંના સુપરવાઇઝર શેઠ જાલ ડોસાભાઈ દુબાશ, કારવારવાળા શેઠ દાદાભાઈ રતનજી બલસારા, વલસાડવાળા શેઠ કાવસજી ધનજીભાઈ ધનભુરા, પશ્ચીમ સરકલના મીલીટરી એકાઉંટસના ખાતાંના કોનત્રોલરની ઓફીસના સુપ્રીનટેનડંટ શેઠ બરજોરજી સી. લીચમોર, જાવરા સ્ટેટના વડા તબીબી અમલદાર ડા૦ હોરમસજી કાવસજી અને એડમસ મેમોરીયલ આસપીટલના વડા મદદનીશ સરજયન ડા૦ અરદેશર કાવસજીને ખાન સાહેબનો ખેતાબ એનાયત કીધો હતો.

મુંબઈ તથા એડનના જાણીતા અને આગેવાન પારસી શેઠયા તથા ત્યાંની ચેમબર ઓફ કોમરસના પ્રમુખ શેઠ હોરમસજી કાવસજી એડનવાળાને નામદાર શેહેનશાહે "એમ. વી. ઓ." યાને "મેમબર ઓફ ધી રોયલ વીકટોરીયન ઓરડર"ના ખેતાબની નવાજેશ કરી છે. નામદાર શેહેનશાહની એડનની મુલાકાત દરમયાન તે નામદારને આવકાર આપવામાં તથા માનપત્ર એનાયત કરવામાં શેઠ હોરમસજીએ આગેવાન ભાગ લીધો હતો.

તા૦ ૧૦ મી જાનેવારીએ મુંબઇનો કીનારો બાદશાહી જેહુ છોડી ગયું તે વખતે સાંજે સ્ટીમર મદીના ઉપર પોલીસના કેટલાક અમલદારોને બોલાવી નામદાર શેહેનશાહે ચાંદો એનાયત કીધા હતા, તેમાં મુંબઇની છુપી પોલીસના ઇનસપેકટર ખા૦ સા૦ કાવસજી જમશેદજી પેટીગરાને રોયલ વીકટોરીયન ઓરડરનો ચાંદ એનાયત કીધો હતો.

નીચલા પારસી બાનુઓ તથા ગ્રહસ્થોને ચાંદો એનાયત કરવામાં આવ્યા હતા :—બાઇ જરબાનું માણેકશાહ બેરામજી દાદાભાઇને હીંદી સરકારે રૂપાનો ચાંદ આપ્યો છે.

કવેટાના વાલનટીયર કોરવાલા ખાનસાહેબ અરદેશર દી. મારકર, ડા૦ ખરશેદજી બેરામજી આંટીયા અને શેઠ કેકોબાદ પી. કેકોબાદને, તથા પુણાવાલનટીર કોરવાલા સારજંટ રૂસતમ ડી. નરીમાન, સારજંટ જાહાંગીર ડી. ગયારા, સારજંટ વીરજી અને કલર સારજંટ કે. એફ. વકીલને તથા નાગપોરવાલા સારજંટ જે. એચ. વીકાજીને વોલનટીયર તરીકે બજાવેલી સેવાની પીછાનમાં કોરોનેશન ચાંદો આપ્યા હતા.

મુંબઇથી પારસી એમબયુલનસ બ્રીગેડના સભાસદો દીહલી દરબારમાં મદદ કરવા ગયા હતા તેઓએ ત્યાં ઘણું ઉપયોગી કામ બજાવી ઘણા જણની સારવાર કરી અને તતકાળીક મદદ આપી હતી. દરબારને દીવસે ભાવનગરના મહારાજાના ભાઈ પ્રીન્સ મંગળસીંહજી બેશુધ થઇ જમીનપર

પડી જવાથી દરબારમાં એમબ્યુલનસ બ્રીગેડના હાજર રહેલાં પારસી સભાસદોએ પ્રીન્સ મંગળસીંહજીની ઘટતી સારવાર કરીને તેમને હોશીયાર કીધા હતા. આથી ભાવનગરના નામદાર મહારાજાએ તતકાળીક મદદ પહોંચાડવાના કામથી બહુ સંતોશ પામી પોતાની ખુશાલી જાહેર કરી ઉપકાર માનનારો એક પત્ર મોકલી તેના ફંડમાં રૂપયા એકસોની રકમ ભરી હતી. વળી સેંટ જોન એમબ્યુલંસ બ્રીગેડના સભાસદોને નામદાર શેહેનશાહે કોરોનેશન મેડલ આપવાનો હોકમ કરવાથી નીચલા પારસી સભાસદોને મેડલો મલયા હતાઃ—સારજંટ હોમી કાવસજી ડાકટરને રૂપાંનો મેડલ, કારપરલ ધનજીશાહ સોરાબજી ભરૂચાને રૂપાંનો મેડલ, પ્રાઇવેટ નવરોજી એદલજી બારીયાને રૂપાંનો મેડલ, પ્રાઇવેટ નવરોજી પેસ્તનજી દલાલને રૂપાંનો મેડલ, મી૰ માણેકશાહ રૂસ્તમજી પટેલને બ્રોનઝનો મેડલ, પ્રાઇવેટ બમનજી દાદાભાઈ ઈન્ડોરવાળાને બ્રોનઝનો મેડલ અને પ્રાઇવેટ રૂસ્તમજી અરદેશર મીસ્રીને બ્રોન્ઝનો મેડલ; પ્રાઇવેટ નસરવાનજી બમનજી પટેલને તેવણુની ત્રણ વરસની સારી સેવાઓ માટે સરવીસ બેંડજ એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

મુંબાઇની બરોડા રેલવેની હારીશના ટાઇમટેબલ કલારક શેઠ કાવશાહ રૂશતમજી જાગોશને બ્રોડગેજ ઉપર નામદાર શેહેનશાહ તથા વાઇસરાય વગેરેની ખાસ ત્રેનોને લગતી ગોઠવન કરવા માટે, અમદાવાદના ડરાઇવર શેઠ કેખશરૂ અસપનડીઆર દસ્તુરને બીજાઓ જોડે વડોદરા રેલવેની બાદશાહી ત્રેન વગેરે લઈ જવા માટે કોરોનેશન મેડલો મલ્યા હતા તથા મી૰ જાગોશને એ કાંમ માટે રેલવે ખાતાવાલાઓએ પણ શાબાશી અને ઇનામ આપીને ખાશ પગારનો વધારો કીધો હતો.

અમદાવાદના પોસ્ટલ સુપરીનટેંડન્ટ શેઠ રતનશાહ ડી. કાલાપેસી અને પુણાના પોસ્ટલ સુપરીનટેંડન્ટ શેઠ દારાશાહ પી. દીવાનને દીહલી દરબાર ટાંકણે પોસ્ટ ખાતામાં બજાવેલી સેવા માટે કોરોનેશન મેડલો આપ્યા હતા.

નામદાર શહેનશાહની દીહલી દરબારમાં હાજર થવાનું જે દેશી અધીપતીઓને માન આપવામાં આવયું હતું તેઓમાં મુંબઇ સમાચારના અધીપતી શેઠ કેખશરૂ માણેકજી બરજોરજી મીનોચેહરહોમજી, રાસત ગોફતારના અધીપતી શેઠ પાલનજી બરજોરજી દેશાઇ, કયસરે હીંદના માલેક અને અધીપતી શેઠ ફરામજી કાવશજી મેહતાની વતી તેમના પ્રતીનીધી શેઠ દાદીબા સી. મહેતા અને ઇંડયન સપેકટેટરના અધીપતી શેઠ એચ. પી. મોદીને દરબારના રૂપાના ચાંદ એનાયત કરવામાં આવે તે પેહલાં દીલી છોડી જવાથી મુંબઇ સરકારે તેઓને ચાંદ એનાયત કરવા માટે પોલીસ કમીશનરને ફરમાવાથી પોલીસ કમીશનરે તા૰ ૧૨ મી જાનેવારીએ ચાંદો એનાયત કીધા હતા.

નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુની દીલ્લી દરબાર વખતે આ શેહેરની મુલાકાત દરમયાન શેહેરના જે ગ્રહસથો તથા પોલીસ અમલદારો અને સીપાઈઓએ સારી સેવા બજાવી હતી તેઓને એ શેહેનશાહી મુલાકાતની યાદમાં કેટલાક દીવશ પાછલથી એટલે તા૰ ૧૮ મી જુલાઇએ પોલીસ કમીશનર મી૰ એસ. એમ. એડવરડસ, એમ. બી. ઓ. એ પોતાની ઓફીસમાં એક મોટો મેળાવડો કરી ચાંદીનાં ચાંદો એનાયત કીધા હતા. તેવોમાં ખાનગી ગ્રહશથોમાં નીચલા પારસીઓને ચાંદો મલ્યા હતાઃ–ડા૰ જાહાંગીર ખરશેદજી દાજી, ડા૰ ફરદુનજી એન. બીસની, શેઠ અરદેશર જમશેદજી ઉમરીગર, શેઠ એમ. આર. કરંજવાળા, શેઠ મેરવાનજી હોરમસજી નીકલશન અને શેઠ એમ. કે. દસતુર. એ સાથે પોલીસ અમલદારોમાં ઇનસપેકટર ખા૰ સા૰ કાવસજી જમશેદજી પેટીગરા અને સબ ઇનસપેકટર શેઠ નવરોજી સકલાટવાલાને પણ હેવા ચાંદો મલ્યા હતા.

નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુના હીન્દના પ્રવાસની યાદગારીમાં હાઇ કોરટના મોટા અધીકારીઓ જેઓએ સારી સેવા બજાવી હતી, તેમને શેહેનશાહના રૂપાંના ચાંદો નવાજેશ કર-

વાની ક્રીયા તા૦ ૨૦ મી જુલાઇએ હાઈ કોરટમાં નામદાર વડા જડજ શર બેસીલ સ્કોટે કરી હતી. નામદાર જડજે જેઓને ચાંદો એનાયત કીધા હતા, તેઓમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—એપેલેટ સાઇડના ડેપયુટી રેજીસ્ત્રાર શેઠ એન. ગારડા, કોરટના નાઝર શેઠ મેરવાનજી રાંદેલીઆ, કમીશનર અને માસ્તર ઈન એકવીટી શેઠ જે. ઇ. મોદી, ટેક્ષીંગ માસતર શેઠ કેખોશરૂ એફ. મોદી અને પ્રોથોનોટરીના હેડ કલારક અને કોરટ કીપર શેઠ અરદેશર મોતીવાલા. મદદનીશ પ્રોથોનોટરી શેઠ પીરોઝ બી. એમ. મલબારી આ ક્રીયામાં હાજર થઈ શકયા નહીં હતા જેથી તેમને આ મેલાવડામાં જાહેર રીતે ચાંદ એનાયત કરી શકાયો હતો નહીં.

મુંબઇમાંબી તા૦ ૧૨ મી દીસેમબરે નામદાર શેહેનશાહની તાજપોશીને લગતો ઢંઢેરો વાંચવાની દમામદાર ક્રીયા કોટના રાજાબાઇ ટાવરની સામે દરયા તરફની મેદાનની કીનારીએ મોટા મંદપમાં મુંબઇના કલેકટર મી૦ ઇ. એલ. સેલના વડપણ હેઠળ એક મોટા મેલાવડા સનમુખ કરવામાં આવી હતી. એ વખતે જુદા જુદા લશકરોની ફોજબી હાજર થઇ હતી તથા નગારાનાં અવાજો થયાં હતા. કલેકટરે ઢંઢેરો વાંચયા પછી હાજર રહેલી બેટરીએ ૧૦૧ તોપની સલામી આપી હતી અને લશકરી બેંડોએ રાજ ગીતો વગાડયાં હતાં અને નામદાર શેહેનશાહ માટે ખુશાલીના ત્રણ પોકારો કરવામાં આવ્યા પછી કલેકટર મી૦ સેલે જાહેર સેવા બજાવવા માટે મુંબઈના ગ્રહસ્થોને બક્ષવામા આવેલા ખેતાબો જાહેર કીધા હતા, તેમાં પારસીઓમાં મુંબઇના કસતમના મદદનીસ કલેકટર શેઠ જેહાંગીર ડોસાભાઈ ફરામજી કરાકાને ઈમપીરીયલ સરવીસ ઓરડરનો, યુનીવરસીટીના રેજીસ્ત્રાર પ્રોફેસર ફરદુનજી મનચેરજી દસ્તુર, ડાકટર રૂસ્તમજી જમશેદજી કાપડયા અને પેપર કરંનસી બેંકવાળા શેઠ ભીખાજી એદલજી કુમાનાને ખાન બહાદુરનો ખેતાબ તથા પબલીક વરકસ ડીપારટમેંટવાલા શેઠ જાલ ડોસાભાઈ દુબાશને ખાન સાહેબનો ખેતાબ મલેલો જણાવ્યો હતો. વળી એ વેલાએ મી૦ સેલે નામદાર શેહેનશાહ તરફની એનાયત કરવામાં આવેલી લાયકાતની સરટીફીકેટો જે ગ્રહસ્થોને બખશી હતી તેમાં નીચલા પારસીઓ હતા:—શેઠો પીરોજશાહ પાલણજી, કુંવરજી દારાશાહ, ફરામજી રતનજી સરવેયર, બમનજી નવરોજી ખંબાતા અને ડા૦ રૂસ્તમજી નાનાભાઈ રાણીના.

સુરત ખાતે કીલામાં ભરાયલી દરબારમાં ઢંઢેરો વાંચ્યા પછી જીલ્લા જડજ મી૦ અડવાણીએ નીચલા પારસી ગ્રહસ્થોને નામદાર શેહેનશાહ તરફથી સરટીફીકેટ ઓફ મેરીટની સનંદ આપી હતી:—ખા૦ બા૦ બરજોરજી નશરવાનજી વકીલ, ખા૦ બા૦ બમનજી એદલજી મોદી, શેઠ અરદેશર ખરશેદજી દોટીવાળા અને વલસાડવાળા ખા૦ સા૦ કાવશજી ધનજીભાઇ ધનભુરા. એની સાથે એ વખતે આગળ વસ્તીની ગણત્રીમાં મદદ કરનારાઓને નામદાર ગવરનર તરફથી જે સનદો આપવામાં આવી હતી, તે નીચલા પારસી ગ્રહસ્થોને એનાયત કીધી હતી:—ત્રીજા વરગની સનદ શેઠો હોરમજી આર. લાંબા, ડોશાભાઇ જી. બારીયા, શાવકશા એમ. ચીનીમીની, રતનશાહ નશરવાનજી હીલુવાળા અને શાવકશા પેસતનજી મુડીગર જયારે શેઠ શાવકશાહ એદલજીને પાઘડીનું ઇનામ આપયું હતું.

ભરૂચ ખાતે શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાના ટાઉન હોલમાં જીલ્લા કલેકટર મી૦ શેફીલ્ડે ઢંઢેરો વાંચીયા પછી સરટીફીકેટ ઓફ મેરીટની સનદ નીચલા પારસી ગ્રહસ્થોને નામદાર શેહેનશાહના નામથી એનાયત કરી હતી:—શેઠો પીરોજશાહ રૂસ્તમજી વખારીઆ અને જેહાંગીર દીનશાહ દલાલ.

નામદાર શેહેનશાહની રાજયાભીષેકની ખુશાલીમાં નીચલા જરથોશતીઓને સરટીફીકેટ ઓફ મેરીટની સનડ એનાયત કરવામાં આવી હતી:—કલકત્તાવાળા શેઠો હીરજીભાઈ માણેકજી બનાજી અને રૂસતમજી ધનજીભાઈ મેહતા, કરાંચીની કરંસી આફીસનાં હેડ કેશીયર શેઠ પેસતનજી દીનશાહ દસ્તુર અને કરાંચીની સીંધ મદરેસાના વાઇસ પ્રીનસીપલ શેઠ ધનજીભાઇ પેસતનજી

કોટવાલ, અજમેર મેરવાડાના એકસાઈઝ સુપ્રીનટેનડંટ શેઠ ખરશેદજી એન. સંતોક, સીગામવાળા શેઠ રૂસતમજી માણેકજી દારૂવાળા, થાણાવાલા શેઠ કાવશજી બેરામજી દીવેચા, અહમદનગરવાળા શેઠ દારબશાહ એદલજી નગરવાળા, દવીયરવાલા ખાં૦ બાં૦ અરદેશર દારાબજી દવીયરવાળા, રાજકોટવાળા ખાં૦ બાં૦ બેજનજી મેરવાનજી તથા ડાં૦ બમનજી નવરોજી અંકલેસરીયા, અને શેઠ નશરવાનજી બેજનજીને સેનસસમાં સારૂ કામ કરવા માટેની, દેવલાલીવાળા શેઠ રૂશતમ માણેકજી ટોકાભાઈ ફ્રામરોઝને સેનસસમાં કરેલી મદદ માટે, અમદાવાદવાળા ડાં૦ ધનજીશાહ અંકલેશરીયા, સોલાપુરની અંજુમનના સેકરેટરી શેઠ પીરોશાહ નગરવાળા, અને અંકલેસ્વરની મ્યુનીસીપલના પ્રેસીડંટ શેઠ જમશેદજી.

નામદાર શેહેનશાહની તા૦ ૧૨ મી દીશેમબરે દીલ્લી ખાતે થયલી રાજ્યાભીષેકની ખુશાલીમાં મુંબઇમાં જુદી જુદી કોમના મેલાવડાઓ, સભાઓ ભરાઇ હતી, તથા દરેક કોમે પોતપોતાના ધરમના મકાનોમાં બંદગી કીધી હતી. એ ઉપરાંત હીંન્દના ઘણા દેશાવરો ખાતે જાહેર મેલાવડાઓ તથા જુદી જુદી કોમે પોતાના ધરમના મકાનોમાં બંદગી કરી બાદશાહી જોડાને દીરઘાયુશ ઇચ્છયું હતું. વળી કલકતા, મધરાસ, રંગુન, લાહોર, કરાંચી જેવા ઘણા શેહેરો અને ગામોમાં બાદશાહી ઢંઢેરો વાંચી સંભળાવવામાં આવયો હતો. મુંબઇમાં કોરોનેશનનો મહાન દીવસ ગરીબોમાં પણ યાદગાર રહી જાય તેથી એ દીને દરીયે કીનારે ત્રીશ હજાર ગરીબ હીંદુ, મુસલમાન તથા ખ્રીસતીઓના મરદો, ઓરતો અને બાળકોને મીઠાઇનું જમણ આપી તેઓને કપડાં વહેંચી આપ્યાં હતાં. અતરેની વીકટોરીઆ સ્વીમીંગ બાથનાં માલેકો શેઠો દાદી અને ફ્રામરોઝ સી. ગોલવાળાએ કોરોનેશનને દીવસે દીહલી ખાતે મુબારકબાદીનો તાર મોકલાવ્યો હતો.

સુરત ખાતે પારસી કોમે મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદીના આતશબેહરામમાં જશનની કીયા ઓ૦ સરદાર દાવર કેખશરૂ એદલજી મોદીના પ્રમુખપણા હેઠળ કરી મુબારકબાદીનો તાર નામદાર શેહેનશાહ ઉપર મોકલાવ્યો હતો. એ દીને થયલી આતશબાજી નીહાલવા માટે સરદાર દાવર કેખશરૂએ પોતાના બંગલામાં બેઠક કરી જોવા આવનારાઓને રીફ્રેશમેન્ટ આપયું હતું.

કલકતા ખાતે શેઠ બનાજીની દરેહમેહરમાં અંજુમનના ત્રસ્ટી શેઠ નવરોજી જામાસ્પજી અરજાનીના પ્રમુખપણા હેઠળ જશનની ક્રીયા કરી તારનો સંદેસો અંજુમન તરફથી મોકલાવયો હતો. તેમજ શેઠ રૂશતમજી ધનજીભાઇ મેહતાએબી પોતાની દરેહમેહરમાં જશનની ક્રીયા કરી ખુશાલીનો એક સંદેશો મોકલાવયો હતો.

કરાંચીની શેઠ વાહાડયાવાળી દરેહમેહરમાં જશનની ક્રીયા કરી તયાંની સ્કુલના છોકરાંઓને ખાં૦ બાં૦ નશરવાનજી રૂશતમજી મેહતા તરફથી ચાંદો તથા મીઠાઇ વેંહચવામાં આવી હતી. પ્રસંગને અનુસરતું ભાષાણ દસ્તુર ધાલાએ કરવા પછી તારનો સંદેસો મોકલાવયો હતો.

ભરૂચના જરથોશતીઓએ ત્યાંની દરેહમેહરમાં ભેગી બંદગી તથા જશન કરી તારનો સંદેહસો મોકલાવયો હતો. સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાએ બંધાવી આપેલો સર શાપુરજી બ. ભરૂચા હોલમાં ભરૂચના કલેકટર મી૦ રોથરીલડે દરબાર ભરી ઢંઢેરો વાંચ્યા પછી સર શાપુરજીએ બંધાવેલો હોલ ખુલ્લો મેલાયલો જાહેર કીધો હતો. એ ઉપરાંત નાગપોર, લાનોલી, કેનટોન અમદાવાદ, ભુસાવલ, રાંદેર, ઈનડોર વગેરે ઘણા શેહેરોમાંથી જરથોસ્તી કોમના મુબારકબાદીના સંદેશાઓ ગયા હતા. તથા નવસારી, સુતારા, ઉડવારા, એલાવ, ગંદેવી, વેશુ, કરંજ, ધુલીઆ, વગેરે ઠેકાણે ઠેકાણે જશનો થયાં હતાં.

પુણા ખાતે વસ્તા જરથોસ્તીઓ તરફથી દસ્તુર ખરશેદજી બપુના પ્રમુખપણા હેઠળ કદમી શેહેનશાહીવાલી દરેહમેહરમાં જશન થયું હતું. તેમ સરદાર નવરોજી પદમજી સી. આઇ. ઇ. એ

ણાના સરવે જરથોસ્તીઓને સર જમશેદજીવાલી દરેહમેહરમાં ખાણું આપ્યું હતું તથા ૦ ધનજીશાહ હીરજીભાઇ પટેલે પુણા પાસેના ગામડાના ખેડુનો તથા ગરીબ માણસોને કાઇનું ખાણું આપયું હતું.

એડન ખાતે શેઠ દાદાભાઈ મામાએ બાદશાહી જોડાંની પધરામણી ટાંકણે ત્યાના છોકરાંઓને ત ગાવાનું શીક્ષણ આપવાથી એવણને કોરોનેશન કમીટી તરફથી શેઠ હોરમજી કાવશજી નશાહે એક સોનાનું ઘડીઆળ ભેટ આપયું હતું.

દીલ્લી દરબાર ટાંકણે નામદાર સરકાર તરફથી સઘલી ગ્નાતનાં પરોણાઓને નોતરવામાં ાવેલા–તેમાં પારશીઓમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈ અને તેમનાં બાનુ, સર દીનશા માણેકજી ટીટ બેરોનેટ, સર કાવશજી જહાંગીર રેડીમની અને બાનુ, સર દોરાબ તાતા અને બાનુ, ઓનરે- લ સર પીરોજશા મેરવાનજી મેહતા બેરીસ્ટર, ઓ૦ ડા૦ ટેમુલજી બી. નરીમાન અને બાનુ, ર શાપુરજી બ૦ ભરૂચા, સર દીનશાહ ધનજીભાઇ દાવર જડજ, ખા૦ બા૦ મનચેરજી રૂશતમજી લુ–એડનવાલા, સરદાર બમનજી એદલજી દલાલ, સરદાર નવરોજી પદમજી, શેઠ જાહાંગીર એચ. ાઠારી–કરાંચીવાલા, આ૦ શેઠ નવરોજી પેસતનજી વકીલ–અમદાવાદવાલા, નવાબ ફરેદુનજંગ, મરાવતીવાલા ખા૦ બા૦ ચીનાઈ, બાલાગાતવાલા ખા૦ બા૦ મુલ્લાં, ભનદારેવાલા શેઠ માણેકશાહ ત્તુર, આનરેબલ શેઠ એમ. બી. દાદાભાઈ, ખા૦ બા૦ ફરદુનજી કુવરજી તારાપોરવાલા, બરમાહવાલા ગુનના આનરરી માજીસ્ત્રેટ આ૦ શેઠ મેરવાનજી કાવશજી કેપટન, એવોને તો વલી બરમાહના તીનીધી તરીકે શેહેનશાહની કુરનશ બજાવવા પણ બરમા સરકારે નેમેયા ને મોટું માન મલેલું તું. મુંબઈવાલા સર ફીરોજશા મેહતાનેબી તેમ્જ કરાંચીવાલા શેઠ કોઠારીને પણ હેવું કુરનશ બજાવાનું ાન મલયું હતું. જબલપોરવાલા કટની મુરવાલા કસબાના મયુનીશીપલ ચેરમેન એરવદ ટેમુરશ વશજી બન્જાંને પણ નોતરયા હતા.

એ રીતે દીલ્લી દરબારનાં શંધા કીરયા કાંમ કરી પરવાડેઆ પછે દીલ્લીથી રવાનગી થઈ હતી હેવી રીતે કે તા૦ ૧૬ મી ડીસેમબરે સેલીમગઢ સ્ટેશન ખાતેથી બાદશાહી ત્રેન મોટા ઠાઠમાઠ શમેત ભાગમાં ઉપડી હતી. એક ત્રેનમાં નામદાર શેહેનશાહ અને રસાલો નેપાલ ખાતે જવાને શેકારગાહે પડી ગયો હતો અને બીજી ત્રેનમાં નામદાર શેહેનશાહ બાનુ અને રસાલો આગ્રા તરફ ફરવા વાને ઉપડી ગયાં હતાં.

પાદશાહી જોડાંએ બધે ફરીને તા૦ ૩૦ મી ડીસેમબરે કલકતા ખાતે પધરામણી કીધી– યાં પણ બધાં શેહરોની માંફક બલકે તેથીબી વધુ માંન અકરામો અને આવકાર મલેઆ–શરઘશ, લાવડા અને મુલાકાતો મુંબઇ અને બીજાં મઠકોની માફક ઘણું થયું, કે જેનો તેનો તેજ વીશતાર બાવવાની અતરે અગત જેવું નથી. કલકતાવાલા એલફીનસ્ટન બાયોસકોપના માલેક શેઠ જે. ફ. માદનને સીનેમેટોગ્રાફનો ખેલ શેહેનશાહી પધરામણી ટાંકણે કરવાનું ફરમાન થયું હતું. તે ુજબ તા૦ ૭ મી જાનેવારીની રાતના નામદાર શેહેનશાહ અને શેહેનશાહબાનુ, નામદાર વાઇસ- ાય અને લેડી હારડીંગ, તેમજ ડીનર પારટીમાંના મેજબાનો વગેરે તે જોવા ગયાં હતાં. દીલ્લી રબારના દેખાવોની ફીલમો રજુ કરવામાં આવી હતી. ખેલ ખલાસ થતાં નામદાર શેહેનશાહે ી૦ માદનને પોતાની હજુરમાં બોલાવી પોતે જોયલી સુંદર ફીલમો માટે ખુશાલી જાહેર કરી હતી. લકતેથી પાછા મુંબઈ આવવા નીકલેલા તા૦ ૯ મી જાનેવારીએ નાગપોર ખાતે ઉડતી મુલાકાત ફક્ત બે કલાકની બાદશાહી જોડાંએ આપી હતી. સ્ટેશન ઉપર હાજર રહેલાઓમાં ઓ૦ શેઠ ાણેકજી બેરામજી દાદાભાઈ સી. એસ. આઈ. તથા સર બેજનજી દાદાભાઇ હતા. સર બેજનજીની ળખાણ નામદાર શેહેનશાહ સાથ કરાવતાં પોતાની ખુશાલી જણાવી હતી. તેમજ પારસીઓએ

ઉભા કીધેલા સમયાના આગલ બાદશાહી જોડાંની મોટર આવી પુગતાં મીસીસ સકલાતવાલાએ નામદાર રાણીને પારસી કોમ તરફથી એક ફુલનો તોરો ઓવરણા લઇ ભેટ કીધો હતો.

કલકતેથી મુંબઈ આવવાનું કારણ કે નામદાર શેહેનશાહ જે મનવારોમાં હીંદની મુસાફરી કરવા નીકલેઆ હતા. તે આખો કાફલો જયાંવેર નામદાર હીંદુશથાનમાં રહેઆ, વશેઆ, ફરેઆ તયાંવેર મુંબઇનાં બારાંમાંજ રાખવામાં આવયો હતો. અને ચોકશ વખતે મુંબઇની પ્રજાને પોતાની મનવારો જોવાની પરવાનગીબી આપી હતી. રેલ્વેની મુસાફરી પુરી કરી બોરીબંદરનાં સટેશને ઉતરી તયાંથી પાદશાહી શવારી ફકત શાદીજ રીતે બંદરપર પસાર થઇ હતી. એ રીતે નામદાર શેહેનશાહ જયોરજ પાંચમા અને શેહેનશાહબાનુ મેરી હીન્દી પ્રવાસ સુખરૂપ પસાર કરી તે નામદારો હીંદીવાનોની ભલી દુવાઓ અને આશીશો વચે તા૦ ૧૦ મી જાનેવારીએ બાદશાહી સટીમર "મદીના" ઉપર સવાર પોતાને વતન જવા મુંબઇનો કીનારો છોડી ગયાં હતાં. તે નામદારોએ લોકો તરફની પોતાની દીલશોજીથી સરવેનાં દીલ પોતા તરફ જીતી લીધાં હતાં. તે નામદારો કલકતા ખાતે સઘળે ઠેકાણે કાંઇ પણ લશકરી દોરદમામ વગર પુર છુટથી ફરયાં હતાં, જેથી પ્રજા ઉપર પોતાનો કેવો મોટો વીશવાશ છે તે નામદાર શેહેનશાહે દેખાડી આપયું છે અને બીજા હાથ ઉપર તે નામદાર પ્રજા ઉપર વીશવાસ રાખવામાં વાજબી છે એવું પણ સાબેત થયું છે. વળી તે નામદારે કરેલાં દરેક ભાશણમાં હીંન્દ અને હીંન્દીવાનો તરફ અંતઃકરણ પુરવક દીલસોજીના ઉદગારો બહાર પાડયા હતા જેથી હીન્દી પ્રજા દરેક ઠેકાણે તે નામદારો તરફ જાન-ફેશાની બતાવતી રહી હતી.

નામદાર શાહાનશાહ અને શાહાનશાહબાનુની આપણા દેશ ખાતેની પધરામણીથી આવેલાં શુભ પરીણામ માટે સંતોષ અને આભારની લાગણી દરશાવવા માટે મુંબઇના શેહરીઓની એક જાહેર સભા તા૦ ૩ જી ફેબરવારીએ મુંબઈના શેરીફ મારફતે બોલાવેલી ટાઉન હોલ મધે ઓ૦ સર ફીરોજશાહ મેહરવાનજી મેહેતાનાં પ્રમુખપણાં નીચે મલી હતી. આ સભામાં થયલા ઠરાવો તેમજ બહારગામમાંબી એવી મલેલી સભાઓમાં થયલા ઠરાવો આવે તેનો સારબી નામદાર વાઇસરાય ઉપર લખી મોકલવાનું નકી કરવામાં આવયું હતું.

સ્ટીમર મદીના ઉપર કહેલી તા૦ ૧૦ મી જાનેવારીએ પોતાપર શાનશાહી કીમતી બોજો લાધીને નીકળેલી એડન વગેરેનાં બારાં કરતી લનડન ખાતે તા૦ ૫ મી ફેબરવારીએ પુગી હતી—અને તે વખતે તયાંનાં લોકોનાંબી હઇયાં ખુબ હરખાઇ ગીઆં હતાં કેમકે નામદાર શેહેનશાહી જોડું પોતાની પાદશાહી મુસાફરી સહીસલામત પુરી કરીને પોતાની વાહાલી માવતરની ગોદમાં અને પયારી પ્રજાના પ્રવાશમાં ૮૭ દાહાડે આમેજ થયું. એ થોડી ખુશાલી ભરેલો બનાવ કેહવાય નહી અને તેને માટે તે પાક પરવરનો પાડ હીંદ અને વેલાતી પ્રજાએ હસને મુખડે માંનવો સજાવાર છે.

જાહેર ખબરો.

હમારા પરપેચ્યુલ કાલેનડર માટે અતરેના વરતમાન પતરોએ પોતાના જે અભીપ્રાય આપયા છે. તે નીચે આપયે છીયે.

નવાં પારસી કેલેંડરો.—વહાડયાજીનાં આતશબેહેરામની સામેના સુખડના અરમી સદીના પુરાણા વેપારી મીં૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ વખતોવખત જરથોસ્તી રોજ માહના કેલેંડરો બાહેર પાડતા રહયા છે. પોતાના આગલા કેલેંડરમાં ઘણાક નવા સુધારા વધારા કરીને હાલ તેવણે એક ફાંકડું નંગ જરથોશતી આલમ સનમુખ રજુ કરયું છે. આ નવાં કેલેંડરો વાપરવામાં જેટલાં ઉપયોગી તેટલાજ દેખાવમાં સુંદર છે. વચમાં પયગમબર જરથોસ્ત સાહેબની એક તસવીર આપી છે. તેની આસપાસ ચોમેર પારસી રોજ માહ, ઈંગરેજી તારીખ વાર વગેરેના ગાળા છે. તારીખ વાર વગેરે દરરોજ ફેરવવા માટે કેલેંડરની બંને બાજુએ ચાવીઓ રાખી છે. ટુંકમાં મીં૦ દાદાભાઈ સુખડવાળાનાં આ નવાં કેલેંડરો દેખાવમાં ઘણા સુંદર હોવા ઉપરાંત વાપરવામાં ઘણા ધરખમ અને વરસો સુધી જવાબ દે તેવાં છે. તે દીવાલ ઉપર ટાંગી શકાય તેમજ ટેબલપર મેલી શકાય એવી ગોઠવણ રાખી છે. મુકતાદનો હીંગામ નજદીક આવેલો હોવાથી એ કેલેંડરો લાયક પ્રસંગે બાહેર પાડેલાં લેખાશે. આ કેલેંડરની કીંમત રૂ. ૧ છે. ચંદનવાડી વહાડીયાજીનાં આતશબેહેરામની સામે આવેલી મીં૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાની દુકાનેથી તે મળશે.

જામે જમશેદ—તા૦ ૨૪ મી મે ૧૯૧૨.

જરથોસ્તી ભાઇઓ માટે વરસો સુધી ચાલે એવું જાથુકનું કેલેંડર, જે મીં૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાએ ઝોરાસ્ટ્રીયન પરપેચુઅલ કેલેંડરને નામે માત્ર એક રૂપરડીની કીંમતમાં બાહેર પાડયું છે, તેની સુંદર રચના, શોભાયમાન છપાઈ અને સમજવડભરી ગોઠવણથી મીં૦ પારસી પંચનો જીવ તદન ખુશખુશ થઈ ગયો છે. આ કેલેંડર તમારી ટેબલને શોભા આપશે, જયાં તમો તે ટેકવીને તમારી સામે ને સામે આખો વખત રાખી શકશો અને દર ઘડીએ અને પળે પયગમ્બર સાહેબ અશો જરથોસ્તનાં અને આતશના કેબલાનાં દરશન કરયા કરશો અથવા તમારા દરોઈંગ રૂમ, તમારા લાઈબરેરી રૂમ, તમારા ઓફીસ રૂમ કે તમારા સુવાના ઓરડાની ભીંત ઉપર તે ટાંગી ચીત્રકળાના એક સુંદર નમુના તરીકે તેમજ દરરોજની એક ઉપયોગી ચીજ તરીકે તેનો ઉપયોગ તમો કરી શકશો. એવાં ઉપયોગી કેલેંડરમાં દરરોજનાં પારસી રોજ, માહ અને વરસ સાથ અંગરેજી તારીખ, વાર, મહીના ને વરસની અંગરેજી તેમજ ગુજરાતીમાં કીધેલી સમજ એવી અચ્છી કારીગરીથી ગોઠવી છે કે, જેમ ઘરસંસારમાં તેમજ ઓફીસનાં કામકાજ અને વ્યવહારમાં પણ તે એકસરખી રીતે કામે લાગી શકશે.

હીંદીપંચ—તા૦ ૨૭ જુન ૧૯૧૨.

એક સુંદર પારસી કેલેંડર—વાડિયાજીના આતશબેહેરામની સામે સુખડની દુકાન માંડનાર મીં૦ દાદાભાઈ મોટાભાઇ સુખડવાળાએ આદર ઈજદનાં છેલ્લાં પવિત્ર પરવને ટાંકણે પોતાનાં ગ્રાહકો અને બીજા જરથોશતીઓને માટે એક સુંદર અને શોભાયમાન પારસી કેલેંડર તઈયાર કરાવયું છે, જે ટેબલ ઉપર મુકી યા ટાંગી શકાય એવું છે. આમાં પારસી મહિના, રોજ અને વરષનાં તેમજ ઈંગરેજી મહિના, તારીખ અને વરષનાં નામો બટન ફેરવવાથી ગોઠવાઈ જાય છે, અને એ બે કિસમના જોહડા જોડે સાત વારનાં નામો પણ ગુજરાતી તેમજ ઈંગરેજીમાં એજ યુકિતથી ગોઠવીને આપયા છે. આ કેલેંડરના વચોવચમાં પેગમ્બર સાહેબ અશો જરતોસ્તની ઓળખાણ આપનારી તસ્વીર ચિતારી છે, અને બંને બાજુએ અફરગાનિયાંમાં પવિત્ર આતશને રોશન થયલો બતાવયો છે. મીં૦ સુખડવાળાનું કેલેંડર ઈસ્વી ૧૯૪૮ સુધી અને યજદેજરદ ૧૨૮૭ સુધી જવાબ દે એવી તેમાં ગોઠવણ રાખેલી છે. તેની ઢબછબ અને રચના પસંદ કરવાજોગ છે.

રાસ્ત ગોફતાર—તા૦ ૨૬ મી મે ૧૯૧૨.

જાહેર ખબરો.

નવાં પરપેચ્યુઅલ પારસી કેલેંડરો.—ચંદનવાડી ખાતેના સુખડના પુરાણા વેપારી મી૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ તરફથી દર સાલ બાહેર પાડવામાં આવતાં પારસી રોજ માહના કેલેંડરોમાં ઘણાંક નવા સુધારા વધારા કરીને હાલ તેવણે એક સુંદર પરપેચ્યુંઅલ કેલેંડર બાહેર પાડયું છે. આ નવાં કેલેંડરો વાપરવામાં જેટલાં ટકાઉ તેટલાંજ દેખાવમાં શોભીતી માલમ પડે છે. વચમાં અશો જરથોસ્તની એક તસવીર આપી છે. તેની આસપાસ ચોમેર પારસી રોજ, માહ, ઈંગરેજી તારીખ વાર વગેરેના ગાળા રાખવામાં આવયાં છે. તારીખ વાર વગેરે દરરોજ ફેરવવા માટે કેલેંડરની બંને બાજુએ ચાવીઓ રાખવામાં અવી છે. વળી તે જાયુકના ચાલી શકે તેવાં છે અને દેખાવમાં ઘણાં સુંદર હોવા ઉપરાંત વરસો સુધી દીવાલ ઉપર ટાંગી શકાય તેમજ ટેબલપર મેલી શકાય એવી તેમાં ગોઠવણ રાખવામાં આવી છે. આ કેલેંડર પાછળ કરવામાં આવેલો મોટો ખરચ અને તેની સુંદરતા તથા ટકાઉપણાં તરફ જોતાં રૂ. ૧ ની કીંમત નજીવી લેખાશે.

પારસી—તા૦ ૨૬ મી મે ૧૯૧૨.

પહોંચ—વહાડયાજીના આતશબેહેરામની સામેના જાણીતા સુખડના વેપારી મી૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળા તરફથી જાયુકનું જરથોશતી કેલેંડર મળયું છે, તેની પહોંચ માન સહીત સવીકારયે છીએ. આ કેલેંડર જાડાં કારડ બોરડ ઉપર શોભાયમાન રીતે નવ જાતના જુદા રંગથી છાપેલું છે અને તેની વચમાં સપેતમાંન જરથુસ્તની સુંદર સબી આપવામાં આવી છે. તેની બંને બાજુએ આતશનું પાતરં મેલવામાં આવયું છે, અને તેની નીચે માણસનું મોહડું ધરાવનારા પાંખવાળા ગોધાની આકરૂતી આપવામાં આવી છે. ચીત્રને ફરતા આઠ ગાળા પાડી તેમાં પારસી તથા ખ્રીસ્તી સનૈ, રોજ તથા માહના નામો સાથનાં ચકર ગોઠવવામાં આવયાં છે જે તે ઉપર મેલેલી ચાવી વડે ફેરવીને ગોઠવી શકાય છે. તે દીવાલ ઉપર ટાંગી તેમજ ટેબલપર ઉભું રાખી શકાય તેવી ગોઠવણ સાથનું છે. આ પંચાંગ સાત વરસ સુધી ચાલી શકે તેવી તેમાં રચના કરવામાં આવી છે. તે સુશોભીત સાહીથી હાટ કંપનીનાં લીથો છાપખાનામાં છાપવામાં આવેલું છે, અને તે દેશી ચીત્રકળાના ઉમદા નમુના સમાન છે. સફાઈદાર રીતે છાપેલું તથા દીપાયમાન હોયાથી ઘરમાં એક સણગાર તરીકે તે જાલવી રાખવા લાયક છે. તેનો દેખાવ અને ચકરોની ગોઠવણ જોતાં રૂપયા એકની કીંમત ઘણી નહીં કહેવાશે.

મુંબઈ સમાચાર—તા૦ ૨૭ મી મે ૧૯૧૨.

નવું પારસી કેલેંડર—હાલમાં પારસીઓનો પવીત્ર આદર માસ ચાલે છે તે તકનો લાભ લઈ સુખડના જુના વેપારી મી૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ જેઓની પુરાણી અને જાણીતી દુકાન ચરનીવાડી ઉપર વહાડયાજીના આતશબેહેરામની સામે આવેલી છે તેઓએ પરાસીઓ માટે એક ઘણું ખેંચાણકારક પારસી કેલેંડર બાહેર પાડયું છે. મી૦ દાદાભાઈ પારસીઓની સગવડ સચવાય એવા કેલેંડરો દર વરસે બાહેર પાડે છે, પણ આગલાં સઘળાં કેલંડરોને ભુલાવે એવું આ ઉપયોગી અને શોભીતું કેલેંડર છે. આ કેલેંડર વરષો સુધી ચાલે એવું જાયુકનું છે. વચમાં અશો જરથોસ્ત પેગમબર સાહેમની એક તસવીરનું સુંદર રંગીન શાહીઓમાં શીલાલેખથી છાપેલું મનોહર ચીત્ર છે. સબીની આસપાસ પારસી રોજ, માહ અને ઈંગરેજી તારીખવાર વીગેરેના ગાળા છે અને તે દરેક ગાળા ઉપર અકેકી ચાવી છે, જે ફેરવવાથી વાર, તારીખ, રોજ, માહ વીગેરે ફેરવી શકાય છે. વળી આ કેલેંડર દીવાલ ઉપર ટાંગી શકાય યા મેજ ઉપર મુકી શકાય એવું છે. જોકે કેલેંડરનું ચીત્ર અને છાપવાનું તથા તે તઇયાર કરવાનું સઘળું કામ અતરે કરવામાં આવયું છે, છતાં તે વેલાતથી આવતાં કેલેંડરને ટકકર મારે તેવું છે. દરેક પારસી ઘરમાં અશો જરથોસ્ત પેગમ્બર સાહેબની સુંદર તસ્વીર સાથનું આ કેલેંડર જાળવી રાખવા લાયક છે. કેલેંડરની કીંમત રૂ. ૧ રાખવામાં આવી છે અને તે વહાડયાજીના આતશબેહેરામની સામે આવેલી મી૦ દાદાભાઈ સુખડવાળાની દુકાન ઉપરથી મળી શકશે.

સાંજ વરતમાન—તા૦ ૨૮ મી મે ૧૯૧૨.

એક અતી ઉપયોગી પારસી કેલેંડર—ધોબીતળાવ વહાડયાજીનાં આતશબેહેરામની સામેના સુખડના વેપારી મી૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળાનું નામ જાણીતું છે. એ પુરાણા વેપારો તરફથી એક સુશોભીત જરથોસ્તી કેલેનડરની ભેટ મળી છે, જે તેનાં દેખાવમાં, તેના ટકાઉપણાંમાં અને તેનાં ઉપયોગીપણાંમાં હરીફાઈ વગરનું છે, વચમાં પયગમ્બર જરથોસતની સુંદર છબી આપવામાં આવી છે જયારે બંને બાજુએ રોશાન આતશ બળતો દેખાડવામાં આવયો છે. પારસી રોજ, માહ, વરસ ઉપરાંત ઈંગરેજી તારીખવાર વગેરે આ કેલેનડર ઉપરથી માલમ પડી શકે છે. દરરોજની તારીખ વાર વીગેરે ચાવીઓથી ફેરવી શકાય છે. આ કેલેંડર જેમ ટેબલનો સણગાર થઈ પડે એમ છે તેમ તે ટાંગી શકાય એવું છે. સામટી રીતે લેતાં રૂ. ૧ ની કીમતમાં આ કેલેંડર સોનાનાં મુળનું થઈ પડે એમ છે.

અખબારે સોદાગર—તા૦ ૧ લી જુન ૧૯૧૨.

એક ઉપયોગી કેલેંડર—મી૦ દાદાભાઈ મોટાભાઈ સુખડવાળા જેઓ ધોબીતળાવ વહાડયાજીનાં આતશબેહેરામની સામે સુખડ વીગેરેનો ધંધો કરે છે. તેઓ તરફથી કેલેંડરની એક નકલ અમોને મળી છે, જે ઉપર નજર કરતાં તે જેમ દેખાવે સુંદર છે તેમ તેને દરેક રીતે ઉપયોગી બનાવવાની કાળજી રાખવામાં આવેલી જોવામાં આવે છે. કેલેનડરની વચોવચમાં જરથોસત સાહેબની એક સુંદર તસવીર આપવામાં આવી છે. પારસી રોજ, માહ સાલ તથા અંગરેજી તારીખ વાર આ કેલેનડર ઉપરથી માલમ પડે છે. દરરોજ કારડો ફેરવ ફેરવ કરવાની કડાકુટ આ કેલેંડરમાં જોવામાં આવતી નથી, ફકત બટન ફેરવવાનીજ ખોટી છે. આ કેલેંડર ઘણી સુંદર રીતે છાપવામાં આવયું છે અને ખુબી તો એ છે કે તે દેશીછાપાકળાનો નમુનો છે. આ કેલેંડરની કીંમત રૂ. ૧ રાખવામાં આવી છે, જે તેના ઉપયોગીપણાં અને સુંદરતા સાથે સરખાવતાં ઘણીજ નજીવી છે.

નંબર. ૧૪૧ ચંદનવાડી—મુંબઈ વરતમાન પરેસમાં મનચેરજી હોરાંગજી જાગોસે ધણી માટે છાપી પ્રગટ કીધું છે.

તૈયાર છે ! નવી આવૃતી તૈયાર છે !

જાદુ કળા પ્રકાશ.

મંત્ર, તંત્ર, વશીકરણ વિદ્યા અને નવાઇ જેવા જાદુના ખેલો ઉપરાંત ઘણીજ ચમત્કારીક બાબતો સવા બસો પાનાના પાકા પુંઠાના સોનેરી નામવાળા આ દળદાર પુસ્તકમાં સમાવી છે. **કીંમત સવા રૂપીઓ.** પોષ્ટેજ સાથે મોકલો.

અમારે ત્યાં વેચાતાં બીજાં ચમત્કારી પુસ્તકોનું લીષ્ટ.

	રૂ. આ. પૈ		રૂ. આ. પૈ
માનસિક યોગ મેસ્મેરીઝમ ...	૨– ૦– ૦	સ્પીરીચ્યુએલીઝમ	૦– ૪– ૦
યોગની ચાવી સ્હોટી... ...	૨– ૦– ૦	હીપનોટીઝમ	૦– ૪– ૦
જાદુઇ દેવ વિદ્યા	૧– ૦– ૦	મેસ્મેરીઝમ નાની	૦– ૪– ૦
અનંત રંગ-(કોકશાસ્ત્ર) ...	૧– ૦– ૦	જાદુઇ જડી બુટ્ટી	૦– ૪– ૦
દેવતાઇ જાદુગર ચીત્ર સાથે ...	૦– ૮– ૦	કીમીયાગર ચરિત્ર	૦– ૪– ૦
ફેનબાજી–ગંજીફાની ઠગબાજી...	૦– ૮– ૦	સામુદ્રિક શાસ્ત્ર...	૦– ૪– ૦
પાંતજલ યોગ દર્શન	૦–૧૨– ૦	જાદુ કપટ વિદ્યા...	૦– ૪– ૦
રાજયોગ...	૦–૧૦– ૦	સ્વર શાસ્ત્ર	૦– ૪– ૦
યોગની કુંચી–મન વશ કરવાને	૦– ૪– ૦	મંત્રની ચોપડી	૦– ૨– ૦
દેવતાઈ કામો–ગેબી મદદગારો	૦– ૪– ૦	મહાન ગુરૂનો પ્રસાદ	૦– ૧– ૦

ચમત્કારી જાદુઈ ભેટ મંગાવજોજી.

ધારેલું કામ પાર પાડવાની જાદુઇ વિદ્યા શીખવી હોય તો ફક્ત પોષ્ટેજ એક આનો મોકલીને ગુજરાતી મેન્ટલ ટેલેપથીની બુક સુખેથી અમારા ત્યાંથી મંગાવી લેજો. તેમજ તમારા મનમાં જાદુ કોટકની કાંઇ ધાસ્તી હોય તો સુખેથી અમારી મદદ માગજો. એક ભાઇ તરીકે લાચાર નીરાધાર બાળકો તથા બાળકીઓને જરૂર જોગી મદદ કરવામાં અમે રાજી થઈશું.

સૂચના—અમારા દરેક ગ્રાહકને નમનતાઈ પૂર્વક અરજ કરીએ છીએ કે મંત્રના કામકાજ સારૂ અમારે વારંવાર બહાર ગામ જવું પડે છે તેથી વી. પી. થી કોઈ ચીજ મોકલવાને બનતું નથી. એટલા સારૂ આપ જે કાંઈ મંગાવો તેના પૈસા **મની ઓરડર** કે પોષ્ટની ટીકીટો મારફતે અગાઉથી મોકલવા મેહેરબાની કરવી. તેમજ જવાબ સારૂ ટીકીટ બીડવી કે જલદી જવાબ મળશે.

માસ્તર નાનાલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

ઠેકાણું—રીચીરોડની સડકપર—અમદાવાદ.

ઑનરેબલ

સર દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવર, નાઈટ.

હાઈ કોરટના નામદાર જડજ.

જનમ.— રોજ ૧૩ મો માહા ૨ જો શેહેનશાહી સને ૧૨૨૬ યઝદેજરદી, તારીખ ૬ ઠી નવેમબર ઇ. સને ૧૮૫૬ ને વાર ભેસપત.

જડજ નેમાયા.— તા૦ ૨૨ મી અકટોબર સને ૧૯૦૬.

સર નાઈટ થયા.— તા૦ ૧૨મી દીસેમબર સને ૧૯૧૧.

આનરેબલ
સર દીનશાહ ધનજીભાઇ દાવર, નાઇટ,
હાઇ કોર્ટના નામદાર જડજનું
જન્મ ચરિત્ર.

નામદાર શેહનશાહ જયોર્જ પાંચમાંએ પોતાની તાજપોશીની ક્રીયા હીંદુસ્થાનમાં આવીને કીધી અને તેને લગતી એક મોટી દબદબા ભરેલી દરબાર હીંદુસ્થાનના પ્રખ્યાત દીલ્લી શેહેરમાં તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧ ને દીને ભરી હતી. તે વેલાએ નામદાર પાદશાહ તરફથી અપાયલા ખેતાબોમાં સર નાઈટનો માનવંત ખેતાબ ઉપર કહેલા એક ઘણાજ લાયક અને માનવંત પારસી ગૃહસ્થ શેઠ દીનશાહ ધનજીભાઈ દાવરને એનાયત કીધો હતો. એ ખેતાબ એવા એક લાયક ગૃહસ્થને મલ્યો કે જેમનું નામ સમજીને આખી પારસી કોમને મોટો હરખ ઉપજયો હતો. કેમકે જયારથી નામદાર સર દીનશાહજી હાઈ કોરટના ન્યાયાસન ઉપર બીરાજ્યા ત્યારથી એવણની કીર્તી ખુબ દીપી રહી છે. એ મુદત દરમ્યાન કરેલા ઇનસાફો અને વાપરેલી દુરઅંદેશી એવી શરશ નીવડી છે કે તેથી નામદાર સરકાર અને પ્રજાને એક સરખો સંતોષ ઉપજયો છે. તેમાં કેટલાએક બીકટ સવાલોના મુકદમાં તો એવી સરસ બાહોશીથી ચુકવ્યા છે કે તેની ભારી પ્રસંસા થયા વગર રહી નથી. તેમાં અગત કરીને પારસીઓનાં ઘણાં સારાં ભાયગે અને તેમના વડાવાનાં પુણને લીધે પારસી કોમને લગતા એકુ બે મુકદમાં એવણના ઇનસાફ તળે એવી રીતે આવી ગયા કે તેના ચુકાદા જો જસટીશ નામવર સર દીનશાના જેવા દુરઅંદેશી ભરેલા જડજ નયાયાસનપર નહી હતે તો તેવા ચુકાદા પારસી કોમને કેટલા ઉપયોગી થઇ પડતે તે કાંઈ સમજી શકાતું નથી. એવા એમના સરસ ઇનસાફની સાથે વલી એવો સાહેબની બીજી કારકીરદી અને નામદાર સરકારની તથા પ્રજાની સેવા બજાવવાની પ્રકૃતી એવી નીવડી કે તેથી એવો સાહેબને પ્રજા અને સરકાર એક સરખી રીતે ચાહવા લાગા. એવોના એવાં કાંમની ખુબી દર વરસે નોંધાતી ચાલી છે, જે હમારાં હંમેશનાં ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડરમાં પણ એવોના જડજ નેમાયા પછે દર વરસે નોધાતી રહી છે. તેવા લાએક ગ્રહસ્થને સર નાઇટનો માનવંત ખેતાબ મલ્યો તેની ખુશાલી તથા જાહેર નોંધ આ હમારાં કેલેન્ડરમાં જાલવી રાખવાની મોટી અગત જણાય છે. હમારાં કેલેન્ડરનો સરેસતોજ છે કે જે એવા નામીચા પારસી નરોને સર નાઇટના અને બારોનેટ જેવા ઉંચા ખેતાબ મલે તેવા સદ ગ્રહસ્થોનાં જન્મ ચરીત્ર તેમાં હમો લેતા રહીએ છીએ. તે હમારા સરેસતા મુજબ સર દીનશાહજીનું જન્મ ચરીત્ર પણ કેલેનડરમાં પ્રગટ કરવાનું ઘણું વાજબી વીચારીએ છીએ અને તેવણને લગતી જે જે માનવંત નોંધો એક તરફથી આપણા હેવા જનમ ચરીત્રના એક જાહેર લેખક મી૦ રૂશતમજી બરજોરજી પેમાશતર વકીલ તરફથી અને બીજી રીતે બીજી જે જે વીગતો મલી આવી છે તે નીચે પ્રગટ કરીએ છીએઃ—

સર દીનશાહજીનો જનમ અને તેવણનું ખાનદાન—નામવર સર દીનસાહજીનો મુબારક જન્મ પારસી રોજ ૧૩ મો તીર યઝદ માહ ૨ જો અરદીબેહેસ્ત અમસાસપંદ શેહનશાહી સને ૧૨૨૬ યઝદેજરદી, યાને તા૦ ૬ ઠી નવેમબર ૧૮૫૨ ને વાર બેસપતને દીને થયો હતો.—તેવણ પ્રખ્યાત બનાજી ખાનદાનના નબીરા છે. તેમના પીતા શેઠ ધનજીભાઈ દીનશાહ તે શેઠ નાનાભાઇ ફ્રામજી નાનાભાઇ બહેરામજીની પેહડીમાં હતા. આ છેલ્લા બેહેરામજી તે મરહુમ શેઠ બનાજી લીમજી રૂસતમજી

અસપંદીઆરજીના બેટા હતા. આ અસપંદીઆરજી તરફથી બનાજી ખાનદાનના વડવાઓ ઉતરી આવેલા. એ બનાજી કુટુંબનોજ એક ફાંટો હીરજી રેડીમનીની તરફનો છે, જેમની દીકરીનો દીકરો તથા પાલક સર જહાંગીર કાવસજી જહાંગીર બેરોનેટ ઉતરી આવયા છે. આ નામીચા બનાજી ખાનદાનના નર વારસો ૩૮ વરસની વાત ઉપર ૨૬૧ ગણાયા હતા તે હવે વધીને આશરે ત્રણ ગણા થએલા હોવા જોઈએ. એજ કુટુંબમાં દાવર ખાનદાન પણ આવે છે. મરહુમ શેઠ બનાજી લીમજી સુરત શેહરની પાસે આવેલાં ભગવા દાંડી નામના ગામડાંની અંદર ૧૦૨૩ ના ય૦ સાલમાં જન્મ પામયા હતા અને તેવણ ૩૯ વરસની વયના થયા બાદ અત્રે આવી વાસો કરી તેવણ પારસી પંચાયતની અંદર 'દાવર' નો દરજજો ધરાવતા હતા. બનાજીના વડા દોત્રા શેઠ નાનાભાઈ બહેરામજી દાવર પાકી પરહેજગારી ઉપરાંત ઇનસાફી વાતોમાં ઘણા પક્ષપાત નીવડયા તે ઉપરથી અંજુમને તેમને તેમનો બાપીકો 'દાવર' નો ખેતાબ આપયો હતો અને ત્યારથી તેમનો વસીલો નવા એલકાબને આધીન રહયાથી અસલ દરખ્ત માહેલી એક ડાલી છુટી પડેલી કહેવાય છે. (જુઓ મુંબઇનો બાહાર) આ શેઠ નાનાભાઈ દાવર ૧૧૫૭ ના ય૦ શાલમાં મરણ પામ્યા હતા. તેમના દીકરા માહેલ વડા શેઠ ફરામજી નાનાભાઈ દેશાવરો સાથે બોહોલો વેપાર ચલાવતા હતા ને તેનાજ ઉપયોગ માટે બે મોટાં સફરી વાહાણોનાં માલેક હતા અને તેવણ ય૦ ૧૧૯૦ ના સાલમા ગુજરી ગયા હતા. જસટીસ સર દીનશાહ દાવરના બાવાના કાકા કાવશજી નાનાભાઇ દાવર બહુજ સાહસીક હતા. તેવણે મુંબઈમાં બબે બેંક ઉભી કરવા ઉપરાંત રૂ દાબવાનો પ્રેસ તથા સાંચાથી સુતર વણવાની મીલ પહેલવહેલી મેનચેસટરના ધોરણ ઉપર કાહાડી હતી. વલી રૂ સાફ કરી સફાઈપર લાવવા માટે કોલાબા તરફ કોટન કલીનીંગ કુંપની કાહાડી હતી અને તારદેવ તરફ એલાયનસ સ્પીનીંગ કું૦ પહેલવેહલી ઉભી કરી હતી. પ્રખ્યાત શેઠ કાવશજી બહેરામજી બનાજી મજકુર બહેરામજી બનાજીના પાંચમાં બેટા હતા અને તેવણની અટક પોતાના ધોધારી અવાજને લીધે ધોધા કરીને પડી હતી. તેમનાજ બેટા શેઠ ફરામજી કાવશજી બનાજીને નામનું આતશબેહરામ આજે જાણીતું છે. જયારે શેઠ બહેરામજી બનાજીના વડા બેટા શેઠ નાનાભાઈના વંશના જસ્તીસ દાવર ત્યારે પાંચમાં યાને સરવેથી નાના બેટા કાવશજીના શેઠ બેટા શેઠ ફરામજી કાવશજી બનાજી હતા. શેઠ કાવશજી બનાજી પોતે બહેલી હોમજીના પેશતનજીની વડી દીકરી બાઈ જાઈજી તે દાદીશેઠની બહેનની દીકરી સાથ પરણ્યા હતા અને તેથી માલેતોજાર દાદીશેઠના કુટુંબની સગાઇમાં ભેલાયા હતા. તેમની બોહોલા પાયા ઉપર ઇંગ્રેજી ખોરાકીની દુકાન હતી જે મુંબઇનાં કોટમાં વહાડીઆજીના ચકલા ઉપર હાલ જ્યાં મેશરસ ગ્રેહેમની કું૦ આવી છે ત્યાં હતી. શેઠ કાવશજી બનાજીનો પાંચમો બેટો શેઠ લીમજી કાવશજી બનાજી હતા જેવણે કેટલાક જરથોસ્તીઓને ધંધે રોજગારે લગાડયા હતા અને શેઠ કાવશજી બનાજીના સાતમા દીકરા શેઠ રૂશતમજી કલકતામાં પ્રખ્યાત થયા હતા, તેમના પછી તેમના બેટાઓ શેઠો દાદાભાઈ રૂશતમજી તથા માણેકજી રૂસ્તમજી બનાજી હતા જે છેલ્લાને નામદાર ઈરાનના શાહે પોતાના એલચી નેમ્યા હતા. એવી રીતે જસતીસ દાવરનું કુટુંબ પંકાયલુ અને તે સાથે મોટા મોટા ખાનદાન સાથે જોડાયલું છે.

નામદાર જસટીસ દાવરે ૫૫ વરસની ઉમર પુરી કરી છે. તેવણે અત્રેની પ્રોપ્રાયટરી હાઇ સકુલમાં કેળવણી લીધી હતી અને ૧૮૭૩ ના સાલમાં અત્રેની મેત્રીકયુલેશન પરીક્ષા પસાર કરી તેવણ એલફીનસટન કોલેજમાં જોડાયા હતા અને ૧૮૭૭ ના સાલમાં તેવણ વીલાયત ધારાનો અભયાસ કરવાને સીધારયા હતા. તેવણે તા૦ ૩ જી જુન ૧૮૮૦ ને દીને વીલાયત મધે ઇંગલંડ અને હીંદુસતાન વીશે "ઇસટ ઇંડયા એસોસીએશન" ની એક જાહેર સભા સનમુખ સર આરથર હોબહાઉસ કે. સી. એસ. આઇ. ના પ્રમુખપણા હેઠળ એક ભાશણ આપયું હતું અને તયાર બાદ ૬ દીન રહીને એટલે તા૦ ૯ મી જુન ૧૮૮૦ ને દીને તેવણે ઇંગલંડમા બેરીસટરની પરીક્ષા ફતેહમંદી સાથ પસાર કીધી હતી. શરૂઆતમા અત્રેની સમોલ કોઝ કોરટ અને પોલીશ કોરટોમાં ધંધો ચલાવવા માંડયો અને તેમાં ભારે ફતેહ મેળવી તયાર બાદ ૧૮૯૬ ના સાલમાં તો હાઈ કોરટમાં ધંધો ચલાવવા શરૂ કીધો.

તેવણુની બેરીસટર તરીકે દેશાવરમાં પણ મોટી ઘરાકી હતી. તેવણુની બહુ તીક્ષણ અને તીખી તેમજ રામબાણ ઉલટપાલટ તપાસને માટે વખાણાયા હતા. તેવણે હાઈ કોરટની શરૂઆત તીલક કેસથી કીધી હતી. જે વેળા હાઇ કોરટ મધે દેશી બેરીસટરને ફાવવાનું બહુજ મુશકેલ હતું, તે વેળા તેવણે પગપેસારો કરી થોડાજ વખતમાં ઉગી નીકળયા અને પોતાના દેશી ભાઇબંધો માટે બંધ રહેલો રસતો ખોલ્લો કરી આપયો. પોતાના બેરીસટર તરીકેના ધંધામાં તેવણ પોતાના ઘરાકના લાભ સાચવવામાં ઘણા ચીવટ હતા અને તેજ મુજબ વરતવાની તેવણે પોતાનાં એક ભાશણ મધે જવાન ધારાના વીદયારથીઓને સલાહ આપી હતી. તેમને ૧૮૯૮ ના સાલમાં મુંબઇના સરકારી લો કલાસના પ્રોફેસર નેમયા હતા અને તા૦ ૨૬ મી ડીશેમબર ૧૯૦૦ ને દીને અત્રેની સરકારી લો સકુલના કામચલાઉ પ્રીનસીપાલ નેમયા હતા. તા૦ ૩ જી મારચ ૧૯૦૧ ને દીને તેવણે અત્રેના યુનીવરસીટી કમીશન સનમુખ સાક્ષી આપી હતી. શેઠ હોરમસજી દાદાભાઇ સમોલકોઝ કોરટના આસાન ઉપરથી જયારે રીટાયર થવા તયારે તેમને વીદાયગીરીનું માન આપવા સારૂં થયલા ખાણા મધે સર દીનશાહને પ્રમુખપદ આપયું હતું. એમને નામદાર સરકારે તા૦ ૧૦ મી મારચ ૧૯૦૪ ને દીને એક સુલેહના અમલદાર નેમયા હતા. તા૦ ૧૫ મી નવેમબર ૧૯૦૫ ને દીને અત્રેની હાઇ કોરટની એડવોકેટની પરીક્ષાના એક પરીક્ષક તરીકે નામદાર જડજોએ એમને નેમયા હતા. તા૦ ૨૨ મી અકટોબર ૧૯૦૬ દીને એમને નામદાર સરકારે મુંબઇના હાઇ કોરટના એક જડજ નેમયા હતા અને પોતાની ૫૦ વરસની સાલગેરહને ત્રીજે દીને અકટોબરની રજા પછી કોરટ ઉઘડતાં તા૦ ૯ મી નવેમબર ૧૯૦૬ ને દીવસે હાઈ કોરટના નયાયાસન ઉપર પહેલી બેઠક લીધી હતી.

મુંબઇની હાઈ કોરટના પહેલવહેલા એક જાયુકના પારસી જડજ તરીકે નેમણુક કરવાથી એ બનાવની ખુશાલીમાં જસટીસ દાવરને મુબારકબાદી આપવાને એલફીનસટન કલબ તરફથી તા૦ ૨૭ મી અકટોબર ૧૯૦૬ ને દીને રાત્રે એ કલબના મકાનમાં શેઠ હોરમસજી દાદાભાઇ જડજના પ્રમુખપણાં હેઠળ એક ખાણાંનો મેળાવડો કરવામાં આવયો હતો. એ વખતે પ્રમુખ શેઠ હોરમસજીએ જસટીસ દાવરની સલામતી લેવાડતાં જણાવયું કે તેવણ પોતાની ઉંચી બાહોશી અને જાતી લાયકાતથી ધીમે ધીમે આગળ વધી હાઈ કોરટના જડજના માનવંત ઓધા ઉપર આવયા છે. નામદાર સરકારે સર દાવરની નેમણુંક કરવાથી આખી પારસી કોમને માન મળયું છે અને એવણ ઘણા મીલનસાર હોવાથી મીત્ર મંડળમાં તેમજ ધારા મંડળમાં ઘણા માનીતા થઇ પડયા છે. જસટીસ દાવરે ઉપકાર માનતાં જણાવયું કે મને મળેલા ઓધા માટે પારસી કોમ પોતાને માન મળેલું સમજે છે એમ સાંભળી હું ઘણો ખુશી થયો છું. સરકારે મને જે માન આપયું છે તેને લાયક નીવડવાને મારાથી બનતું કરીશ. તે વચન તેવણે પાળયું છે. એ ઉપરાંત અત્રેના પારસી, હીંદુ, યુરોપીયન સોલીસીટરોએ તા૦ ૫ મી નવેમબરે રાતે તાજમહાલ હોટલમાં જસટીસ દાવરના માનમાં એક ખાણાંનો મેળાવડો કરયો હતો. વળી અત્રેના દેશી બારીસટરોએ રીપન કલબમાં તેમને ટી-પારટી આપી હતી. લંડનની પારસી અંજુમન અને એડીનબરોના પારસી યુનીયન તરફથી તેમની નેમણુક થતાંને વાર મુબારકબાદીના તારના સંદેશાં મોકલવામાં આવયા હતા. તેમજ મુંબઇ ઇલાકાની નેશનલ મોહોમેદન એસોસીએશનના સરનશીને પણ મુબારકબાદીનો સંદેશો મોકલાવયો હતો. તા૦ ૧૫ મી ફેબરવારી ૧૯૧૧ ને દીને તેવણે અત્રેની સરકારી લો સકુલના વીદયારથીઓને "Hints to young Lawyers" એ વીશય ઉપર એક ભાશણ આપયું હતું. એક જડજ તરીકે ઇનસાફ આપવા માટે તેવણ કેવી કાળજી ધરાવે છે તેનો ખયાલ તેવણે પોતેજ વીદયારથીઓ સનમુખ કીધેલાં એ ભાશણ ઉપરથી મળે છે. તેવણે કહયું તેમ એક મુકદમામાં મોટા બારીસટરની સામે જો કોઈ થોડા અનુભવનો વકીલ યા બારીસટર હોય તો સીનયર પોતાની ધાંધલ ધુંધલથી ફાવી ન જાય તેની તેવણ ખાસ સંભાળ લે છે. એ વીશેની એક જડજની ફરજ શી છે તે તેવણે ઉપલાંજ ભાશણમાં સમજાવી છે.

તા૦ ૨ જી એપ્રીલ ૧૯૧૧ ને દીને જસ્ટીશ દાવરે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી જાંહાંગીર વાહાડી આની યાદગારી રાખવા માટે એક મકાન ગીલડર સ્ટ્રીટમાં ગરીબ જરથોસ્તીઓના રહેહાણોના ફંડ તરફથી બાંધવામાં આવ્યું હતું તેને ખુલ્લું મેલવાની ક્રિયા કરી હતી. જે વેલા લાગતા વલગતા સાહેબોનો ઉપકાર માની જસ્ટીશ દાવરે જણાવ્યું હતું કે આપણા બાપ દાદાઓના પ્રતાપથીજ આપણુ હાલની હાલતે રહયા છીએ અને તેઓની જુની કેટલીક રાહ રસમો સારી હતી.

અત્રેની ઝોરાસ્ત્રીયન બીલડીંગ સોસાયટી તરફથી તારદેવ ખાતે પારસીઓ માટે સસતા ભાડાંની બાંધવામાં આવેલી પહેલી ચાલી ખુલ્લી મેલવાની ક્રીયા જસ્ટીસ દાવરે રોજ ૧૬ મો માહ ૯ મો ય૦ ૧૨૭૭ ને દીને કરી હતી. જે વેલા તેવણે ઇચ્છા બતલાવી કે શ્રીમંત પારસીઓ તરફથી કરવામાં આવતી સખાવતનો લાભ પહેલાં ગરીબ પારસી કોમને મલે તો શારૂં.

જે દહાડેથી તેવણુ જડજ નેમાયા તે દીનથી તેવણુ અત્રેની વડી પારસી મેત્રીમોનીયલ કોરટના જડજ તરીકે પણ ઓધો ભોગવતા આવયા છે. તેવણે બાજ રોજગારને લગતા, પારસી પંચાયત વીરૂધના જુદદીન સવાલ તથા ત્રસટીઓની નેમણુંક સંબંધી તેમજ બીજા અનેક પ્રખયાત પારસી મુકદમા ચુકવી ઇનસાફની જાળવણી સાથ કોમની કીમતી સેવા બજાવી છે. પારસી અંજુમનને પંચાયતના ત્રસટીઓની ચુંટણી કરવાનો હક આપવાને માટે તેવણે જસ્ટીસ બીમન સાથે ઉદાર ધોરણ ઉપર ઘડાયલી એક યોજનાને બહાલી આપી છે. તેવણુ પારસી કોમના લાભના અનેક સવાલ ઉપર બારે ઉલટ સાથ ધયાન આપે છે. અને તેમ કરતાં પોતાની કીમતી સલાહનો લાભ આપવાને તેવણુ ચુકતા નથી. તેવણે અત્રેના એક રોજીંદા પત્રના છેલ્લા નવરોજના અંકમાં પારસી ભાઇબંધી વીશે એક લાગણીવાળું કીમતી લખાણ કરયું હતું.

છેલ્લાં ૩૦ વરસ દરમયાન એક બારીસટર તરીકે તેમજ એક જડજ તરીકે તેવણુ બનતા સુધી પક્ષકારો વચે સમજુતી કરાવવા માટે જાણીતા થયા છે. તેવણુ દરેક મુકદમાનું તોલ એક વહેવારૂ દુનયાદારીની ઉંચા પ્રકારની સાદી સમજ ધરાવનાર અનુભવી નયાયાધીશની નજરે કરે છે અને તેથી તેમના ચુકાદા અપીલમાં ફરવા મુશકેલ હોય છે. ઇનસાફના કામમાં થતી નાહકની ઢીલ તેમને પસંદ નથી અને તેવણે વરસોવેર જે મુકદમાઓ પાટી ઉપર સબડી કાટ ખાતા હતા તેમના નીકાળ કહાડવાને કાળજી બતાવી છે. તેવણુ બે વરસની વાત ઉપર રજા ઉપર વેલાત ગયા હતા પણ સટીમર મધેજ બીમાર થવાથી અત્રે તેમને પાછું ફરવું પડયુ હતું.પણ બીજી વેલાની મુશાફરી ફતેમંદીથી પાર કીધી હતી.નામદાર શેહેનશાહે છેલ્લી મુંબઇ તરફની મુલાકાત દરમયાન તેમને સટીમર મદીના ઉપર જમવાને ઇજન કીધું હતું અને તેજ મીસાલ દીલ્હી દરબારમાં હાજર થવાને તેમને ઇજન થવાથી તેવણુ તયાં સીધારયા હતા. તેવણુ ધી બહમનજી દીનશાહ પીટીટ જનરલ આસપીટલના એક કારોબારી તરીકે નેમાયા છે. તેમનો બેટો મી૦ જહાંગીર એક જાણીતા બારીસટર ઉપરાંત એરોપલેન હાંકનાર પહેલાજ પારસી છે અને મરહુમ ચોથા સર જમશેદજી જીજીભાઇના જમાઇ થાય છે.

જસતીસ દાવરને નાઇટનો ખેતાબ મલયો. તેમને અનેક મંડળોએ મુબારક-બાદી આપી હતી—તેમાં તા૦ ૧ લી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને પારસી એશોશીએશનની મેને-જીંગ કમીટીએ "એવા એક મહાન પ્રસંગે એક વીદવાન જડજની કીમતી સેવાઓ અને બાહોશીની પીછાન આપણા નામદાર શહેનશાહ તથા તે નામદારની સરકારે કરવાથી, તે માટે ખુશાલીનો ઠરાવ પસાર કીધો હતો અને તે માટે આપણી કોમ જેનાં ભલાં માટે તેવણુ આટલા બધા કાલજી ધરાવે છે તે ઉપર ઈશારો કીધો હતો."

તા૦ ૧૦ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને અત્રેના સોલીસીટરની પરીક્ષા માટે અભ્યાસ કરતા આરટીકલડ કલ્લારકોની એસોસીએશને મી૦ ફેયઝભી તયબજી બેરીસ્ટરના પ્રમુખપણા હેઠળ સર દીનશાહ દાવર જેવણ એ એસોસીએશનના એક પેટ્રન છે તેમને પોતા તરફની મુબારકબાદી આપી હતી. અને ઠેરાવ કીધો કે સર દીનશાહને આ ખેતાબ મલવા માટે આ સભા પોતાની ઉંડી આભારની લાગણી જાહેર કરે છે.

એલફીનસ્ટન કલબે આપેલું ખાણું.–અત્રેની પારસીઓની આગેવાન એલફીનસ્ટન કલબ જેના જસટીસ સર દીનશાહ દાવર પ્રમુખ અને સર સાપુરજી ભરૂચા સભાસદ છે. તે કલબે તા૦ ૫ મી ફેબરવારી ૧૯૧૨ ને દીને સર દીનશાહ અને સર શાપુરજીને સર નાઇટનો ખેતાબ મલવાની ખુશાલીમાં ખાણું આપયું હતું. તેનું પ્રમુખસ્થાન શેઠ હોરમજી એ. વાડયા બેરીસટરે લીધું હતું. તેવણે પોતાના ભાષણમાં જણાવયું કે સર દીનશાહને હું અરધી સદીથી ઓલખુ છું. તેવણ માંગયા વગર બેંચપર આવવા પામયા છે. અને બારના એક લાયક મેમબર તરીકે તેમને એ માન આપવામાં આવયું છે. અલબતાં હાઇ કોરટની બેંચપર તેવણે શારી સેવા બજાવી છે.

પારસી કોમ તરફનું માન આપવાને થયલો ઠરાવ–તા૦ ૨૨ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને જસટીસ સર દીનશાહ દાવર તથા સર શાપુરજી ભરૂચાને નાઇટહુડનો ખેતાબ મલયો તે માટે તેમને પારસી કોમ તરફથી મુબારકબાદી આપવાને કેવાં પગલાં લેવાં તે વીષે સર જમશેદજી સ્કુલના દીવાનખાનામાં સર જમશેદજી જીજીભાઈનાં પ્રમુખપણા હેઠલ એક સભા મલી હતી જે વેલા તેમના માનમાં એક જાહેર મેલાવડો કરવાનો ઠરાવ પસાર થયો હતો પણ નવા પારસી નાઇટોએ કોમ તરફથી જાહેર જયાફત સ્વીકારવાને ના પાડવાથી તેમના મીત્રો તથા વખાણનારાઓ તરફનું એક ખાણું આપવાની ગોઠવણ થઈ હતી.

પારસીઓ તરફનું દબદબા ભરયું ખાણું—તા૦ ૧૭ મી ફેબરવારી ૧૯૧૨ ને દીને નવા પારસી નાઇટો જસટીસ સર દીનશાહ દાવર તથા સર શાપુરજી ભરૂચાના માનમાં તેમના પારસી મીત્ર તથા વખાણનારાઓએ રેડીમની હાઉસના કમપાંઉનડમાં ઉભા કરેલા એક શુંદર શણગારેલા શામીયાણામાં એક મોટો મેલાવડો કરવામાં આવયો હતો. જયાં કીટસન અને ઇલેકત્રીક લાઈટ અને બી. બી. એન્ડ સી. આઇ. રેલવેનું વોલંટયર બેંડ પણ હતું. ખાણાની ટેબલની ઉપર બેસવા અગાઉ સઘલાઓ ડરોઈંગ રૂમમાં એકઠા થયા હતા, તેમનો એક સુંદર ફોટો તથા બીજો ફોટો ખાણાની ટેબલવાલો પણ લેવામાં આવયો હતો. ખાંણાની મીજલશમાં સર જમશેદજી જીજીભાઇ બેરોનેટ પ્રમુખસ્થાને બીરાજયા હતા. તેઓએ નામદાર શેહનશાહ અને બાદશાહી કુટુંબની તથા બેઉ સર નાઇટોની સલામતી લાયક રીતે લેવાડી હતી, જે હાજર રહેલાઓએ ઘણીજ ઉતશાહથી ઉપાડી લીધી હતી. નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઇએ જણાવયું કે જસટીસ દાવરની ફતેહનો આધાર તેમની ઉંચી મગજ શકતી તથા ઘણી સારી સમજને આભારી છે. અને તેવી કાયનત ધરાવાથીજ આપણા માનવંત પરોણાને તેવણના ધંધામાના સઉથી ઉંચા માનો મલ્યાં છે એટલુંજ નહિ પણ પોતાની કોમનું માન અને ચાહ જીતી લીધાં છે, કે જે કોમ તેવણને પોતાના તરીકે ગણવાને મગરૂર છે. અને આપણી નાની કોમમાં એવા પુરૂષોની કારકીરદીઓએ આ દેશની જાહેર જીંદગી ઉપર પોતાનો છાપ મારયો છે અને જે હજી નહી જનમેલી ઓલાદો માટે ગોખી રાખવા લાયક દાખલા અને

ઉત્તેજન સમાન થઈ પડશે. જ્યાં સુધી આપણી વચ્ચે સર દીનશાહ દાવર અને સર શાપુરજી ભરૂચા જેવા પુરૂસો છે ત્યાં સુધી હું ભવીશય તરફ મોટા વીશવાશ સાથે જોઉં છું.

જસટીસ સર દીનશાહ દાવરે પોતાના તરફનો જવાબ વાલતાં એવો એકરાર પારસી કોમ પીગે કીધો હતો કે કોમના નીચલે વાઘેના ને નીચલા વરગના સભાસદો તરફ મારી લાગણી અને દીલસોજી એક સરખી છે. તેની સાથે સર દીનશાહે બીજું એ જણાવ્યું કે હમોને બેઉ જણાને જે જાહેર મોટું ખાણું આપવાની હીલચાલ થઇ હતી અને તેને માટે હમોને કેટલાંક કારણોસર ના પાડવું પડયું હતું તે ના પાડવાના કારણો તદન જુદાં અને અલાહેદાંજ હતાં. હું ભાર મેલીને જણાવાની ઇચ્છા રાખું છું કે એક ત્રીજું નામ સાથે જોડવામાં આવે તેથી અથવા તો આ હીલચાલમાં કોમમાં બીજા વરગના સભાસદો જોડાયા તેથી કાંઈ આ સુચના ના પાડવાનો સહેજબી સબબ હતો નહી. ત્રીજા ગ્રહસ્થ એવા ગ્રહસ્થ છે કે જેવણને માટે અમો મોટું માન ધરાવીએ છીએ. હું તમોને ખાતરી આપુ છું કે મારે મનસે તો એક પારસી તે પછી એક નાઇટ હોય યા જડજ હોય યા એક બબરચી હોય યા સુતાર હોય તે મારી નજરમાં એક સરખા છે. તે સઘલા માટે મારી એક સરખી દીલસોજી છે.

સર દીનશાહ દાવર અને સર શાપુરજી ભરૂચાને નાઇટનો ખેતાબ મલયો તેથી સુરતની પારસી કોમને ઉપજેલી ખુશાલીમાં એક શુકરગુજારીનું જશન તા૦ ૬ ઠી મારચે મરહુમ શેઠ દાદાભાઈ નશરવાનજી મોદીના આતશબેહરામમાં કરવામાં આવયું હતુ, તે વેલાએ ઓનરેબલ સરદાર દાવર કેખશરૂ એદલજી મોદીએ એક પીદવતા ભરયું ભાષણ કરયું હતું અને બંને નવાજેશ પામનારાઓના સારા ગુણોના વખાણ કરયાં હતાં તે સાથ જરથોસ્તી ટોળાંનો નામદાર શહેનશાહ તરફ કેટલો ભકતીભાવ અને ચાહના છે તે બાએ વીવેચન કરયું હતું. અને બીજું એ જણાવયું હતું કે પારસીઓમાં કોઈ હાઇ કોરટ જડજ ન હોવાથી એ કોમને સોભા મલે તેટલા માટે જસ્તીસ સર દીનશાહ દાવરે બેરીસટર તરીકેની પોતાની બહુ મોટી કમાઇનો ધંધો છતાં તે છોડીને રૂપયા ચાર હજારના દરમાયાની જડજની જગ્યા લઈ કોમ ઉપર અહેસાન કરયું છે. બીજા કેટલાક ગ્રસ્થોએ ભાષણ કીધા પછી એવો ઠરાવ કરવામાં આવયો હતો કે ઓનરેબલ સરદાર દાવર મોદીએ બંને નવાજેશ પામનારાઓપર ખુશાહાલી પ્રદરશીત કરનારા સંદેશાઓ રવાના કરવા.

સેવટે આપણે ઇચ્છીશું કે નામદાર જસટીસ સર દીનશાહજી પોતાની કારકીરદીથી જે આવું માન મેલવવા પામયા છે તેમાં એથી વધુ જયાદતી થાય. અને એવો સાહેબ લાંબી સુખાકારી ભરેલી જીંદગી ભોગવીને ચઢતે દરજજે કાયમ રહે. તથા એથી વધુ માન પાન મેલવે. તથાસ્તુ.

આ જનમચરીત્રની સાથે એવો શાહેબની એક સુંદર શબી પણ વાંચનારાઓના જોવામાં આવશે.

જાહેર ખબરો.

સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા, નાઈટ.

મુબઈના શાહ દલાલ અને મીલ એજંટ.

જનમ. રોજ ૫ મે માહ ૮ મે શેહેનશાહી સને ૧૨૧૪ યઝદેજરદી. તારીખ ૩૦મી એપ્રીલ ઇ. સન ૧૮૪૫ ને વાર બુધને દીને ભરૂચમાં થયા હતા.

સર નાઈટ થયા.—તા૦ ૧૨મી ડીસેમબર સન ૧૯૧૧.

સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા, નાઇટ, મુંબઈના શાહ દલાલ અને મીલ એજન્ટનું જન્મ ચરિત્ર.

નામદાર શેહનશાહ જ્યોરજ પાંચમાંએ પોતાની તાજપોશીની ક્રીયા કરવા હિંદુસ્થાનમાં આવીને એક મોટી દબદબા ભરેલી દરબાર હીંદુસ્તાનના પ્રખ્યાત દીલ્લી શેહરમાં તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧ ને દીને ભરી હતી. તે વેલાએ નામદાર પાદશાહ તરફથી અપાયલા ખેતાબોમાં સર નાઈટનો માનવંત ખેતાબ ઉપર કહેલા એક ઘણાજ લાયક અને માનવંત પારસી ગ્રહસ્થ શેઠ શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા દલાલને એનાયત કીધો હતો. સર શાપુરજી પોતાનાં કીરતીવંત કારયથી અતરે બહુ વખણાયલા છે, તેમની બાહાદુરશીની જબરી તારીફ થઈ છે અને વલી સખાવતનો હાથ એટલો લંબાવેલો છે કે નાહાની મોટી સખાવતનો જુમલો થોડો કેહવાતો નથી. જેવો સર શાપુરજીની જાહેર કારકીરદીથી જાણીતા છે તેવા એક અવાજે કબુલ્યા વના રેહશે નહી કે સર શાપુરજી કાંઇ સર નાઇટના ખેતાબને માટે ઓછા લાયક નથી. તેવા એક લાયક નરને હાતાં મલેલાં મોટાં માનની વખતે તેમની યાદગારીની નોંધ રેહવાના હેતુથી તેમનું જનમ ચરીત્ર અતરે આપવું ઘણું વાજબી ગણાય છે. એમને લગતી શઘલી વીગતો નીચે મુજબની છે.•

કુટુંબ અને તેમના બાપદાદાઓ—સર શાપુરજીના પીતા શેઠ બરજોરજી દાદાભાઈ ખેશવાલાના બાવાનું નામ શેઠ અસલાજી દાદાભાઇ હતું અને આ છેલ્લા શેઠ દાદાભાઇના બાવા અશલા શેઠને નામે ભરૂચમાં ઓલખાતા હતા. મજકુર અસલાજીના બે પુત્રો હતા જેમાના એક સર શાપુજીના બપાવા ત્યારે બીજા બહેરામજી નામના હતા. શેઠ શાપુરજીના બપાવા દાદાભાઇના ત્રણ બેટાઓ શેઠો બરજોરજી, બહમનશા અને શેહરયારજી નામે હતા જે મધે બરજોરજી (તે શાપુરજીના બાવા) વડા દીકરા હતા અને બે બેટીઓ બાઇઓ વીરબાઇ અને આવાંબાઇ હતાં, જેવો સર શાપુરજીના ફુઈ થતાં હતાં. શેઠ શાપુરજીના વડા ભાઇ નશરવાનજી તેમના બાવાની પછી થોડાજ દીનમાં ગુજરી ગયા હતા અને તેથી તેમના માતાને એકજ દીકરો શાપુરજી અને બે દીકરી દીનબાઈ અને જરબાઇનું ગુજરાણ કરવું પડયું હતું. સર શાપુરજીના કાકા શેઠ શેહરીયારજીના ત્રણ બેટા નામે શેઠો મેહરવાનજી, એદલજી અને રૂસ્તમજી અને ત્રણ બેટીઓ બાઈઓ જરબાઇ, પીરોજબાઈ અને નવાજબાઇ હતા. (એવોમાના બાઈ પીરોજબાઇ તે હાલનાં લેડી શાપુરજી થાય છે) સર શાપુરજીના પીતા મરહુમ શેઠ બરજોરજી ખેશવાલા ભરૂચવાલા મરહુમ શેઠ ફરદુનજી નવાબનજીના દીકરા શેઠ બેહરામજીના દીકરી બાઈ માણેકબાઇના બેટા થતા હતા અને તેમને નાની વયના મુકી ભરૂચ ખાતે ગુજરી ગયાં હતાં.

સર શાપુરજીના બપાવાના બાવા શેઠ અસલાજી જેવણ અશલા શેઠ તરીકે ભરૂચમાં ઘણા જાણીતા હતા તેવણ લગભગ અરધા ભરૂચ શેહરનાં માણસો રાખી વણવાનું કામ કરાવતા હતા. તેમજ એક હજાર ઉપર લુમવાળાઓ રાખી તેઓ પાસ કામ લેતા હતા. પણ મેનચેસટરથી સને ૧૮૦૦ પછી કાપડ આવવા લાગવાથી આવો ઉદયોગી ધંધો પડી પડવા લાગો હતો અને એ ધંધો બરાબર નહી ચાલવાથી સર શાપુરજીના બપાવા તેમજ બાવાએ ભરૂચખાતે કાપડ વેચવા માડયું હતું.

સર શાપુરજીનો જનમ તથા કેળવણી—સર શાપુરજીનો મુબારક જન્મ પારસી રોજ ૫ મો માહ ૮ મો શેહનશાહી સને ૧૨૧૪ યઝદેજરદી, યાને તા૦ ૩૦ મી એપ્રીલ ૧૮૪૫ ને વાર બુધને દીને ભરૂચ મધે કાંઇ ઘણા શારા શુભ ચોઘડીએ થયો હતો. જેથી તેવણ હાલ ૬૭ વરસની ઉમર

ભોગવે છે. તેવણે ગરીબ માબાપને ત્યાં જન્મ લીધો હતો—તેવણે સ્કુલ કેલવણી લઈ મેત્રીકયુલેશનની પરીક્ષામાં હાજરી આપી હતી પણ તેમાં ફતેહમંદ નીવડયા ન હતા. જો કે સર શાપુરજીનું અંગ્રેજીનું જ્ઞાન ઘણું સરસ છે.

સર શાપુરજીએ પેહલવેહલો શરૂ કીવેલો વેપાર ધંધો.—સર શાપુરજી પેહલવેહલા બરોડા રેવલેમા રેવીન્યુ દીપારટમેંટમાં ચાકરીએ રહેયા હતા. એ નોકરી છોડી એસીઆટીક બેંકમાં કલારક તરીકે રહેયા હતા. એ પછી એવો શેઠ દલાલ તરીકે ધંધો કરવા માંડયો હતો. સને ૧૮૬૪ નાં સપટેમબરથી શેઠ રૂસતમજી માંણેકજી એનજીનીયર સાથે ભાગમા જોડાઇ દલાલી કરવા માંડી હતી, જે પછી ૧૮૬૬ માં ભાગ છુટો કરવામાં આવ્યો હતો. સર શાપુરજીએ ૧૮૭૧ સુધી પોતે એખલાએ દલાલીનો ધંધો કરયો હતો. એવણે સને ૧૮૭૧ માં શેઠ તલકચંદ માણેકચંદને પોતાના ભાગમા કીધા હતા. જે ભાગ સને ૧૮૯૭ સુધી યાને શેઠ તલકચંદ મરણ પામયા ત્યા સુધી ચાલુ હતો. એ પછી હાલમાં એવો શેઠ એખલા બધો વહીવટ કરે છે.

સર શાપુરજી હસતક મોટી મોટી દલાલીના કામો થાય છે જેથી હજાર, બે હજાર નહી પણ લખો રૂપયાની દલાલી એવો શેઠને મલે છે. હાલમાં એવો શેઠ હસતક શેઠો તાતાની સ્ટીલ કંપનીના દીબેનચરોનું, હાઇદરોલેટીકના દીબેનચરોનું અને ટરામ કંપનીના શેરોનું વેચાણ તેમજ બીજી કંપીનીઓના ઘણા બીઝનેઝો કરવામાં આવયાં હતાં. જે માટે એવણને આવા એક એક બીઝનેસ માટે લાખ રૂપયા ઉપરની દલાલી મલી હતી.

સર શાપુરજી ૧૮૬૪ ના સાલના શેર સટાના વખતમાં મરહુમ શેઠ પ્રેમચંદ રાયચંદની સાથે વેપારની બાબદમાં ઘણા સારા સબંધમાં આવયા હતા જે સંબંધ મરહુમ શેઠ પ્રેમચંદના મરણ સુધી ઘણો સારી રીતે ચાલુ હતો. એવણ પહેલાં શેઠ સકલાતવાળાના કુટુંબને તયાં ખાનગી ટયુશન આપવા રહયા હતા અને પાછળથી પઇસા મેળવી તેવણનોજ બંગલો જે ખેતવાડી ૧૧ મી ગલીમાં છે તે સર શાપુરજીએ વેચાતો લીધો છે.

સને ૧૮૮૧ થી ૧૮૯૧ સુધી એક સીનડીકેટ ઉભી કરી મીલો બાંધવાના કંટરાકટો એવોએ લીધાં હતા. બધી મલી લગભગ ૨૦ મીલો અને ૩ ફ્લોર મીલો બાંધવામા આવી હતી, જેમાની મુંબઇમાં ફીનીકસ મીલ, કવીન મીલ, લક્ષ્મીદાસ મીલ, સ્ટાર મીલ, બોમબે કોટન મીલ અને નાયગામ મીલ વગેરે છે. એ ઉપરાંત દીહલીમાં બોમબે ફ્લાવર મીલ, બેંગલોરમાં બેગલોર સપીનીંગ મીલ, આગરામાં આગરા સપીનીંગ એનડ વીવીંગ મીલ અને મુંબઈમાં આટાની વોલેસ મીલ અને યુનીયન ફ્લોર મીલો છે. એ બધી મીલોમાં મશીનરીઓ બરાબર ગોઠવી એનજીન ચાલુ કરી એજનટોને સોપવામાં આવતી હતી.

સર શાપુરજી હસતક હાલમાં ગોલમોર મીલ અને ફીનીકસ મીલ છે અને એના એવો શેઠ એખલાજ એજનટ છે. એ બેઉ મીલોનો કારોબાર એવો શેઠના હસ્તક સને ૧૯૦૫ માં આવયો હતો જેનું કામ હાલમાં ફતેહમંદીથી ચલાવવામાં આવે છે. એ ઉપરાંત યુનીયન ફ્લોર મીલ જેના એવો શેઠ સાથે બીજા બે ગ્રહસયો માલેક છે તેનું બી એવણ મેનેજમેનટ કરે છે.

સર શાપુરજીએ ૧૮૬૨–૬૩માં અરેબીયન નાઇટનો તરજુમો કરી ત્રણ વીદયારથીઓનો નામે બહાર પાડયો હતો, તેઓમાં સર શાપુરજી ઉપરાંત શેઠ એદલજી જમશેદજી ખોરી અને શેઠ હોરમજી મનચેરજી ચીજગર હતા.

સર શાપુરજી ભરૂચાને આપણી નામદાર અંગરેજ શરકારે તા૦ ૧૬ મી એપ્રેલ ૧૮૯૬ ને દીને એક સુલેહના અમલદાર અને તા૦ ૬ ઠી જુલાઇ ૧૯૦૫ ને દીને મુંબઇના આનરરી માજીસ્ત્રેટ નેમયા હતા. સને ૧૮૭૧ માં મુંબઇમાં બોમબે સ્ટોક એકસચેનજ એસોસીએશન સ્થાપવામાં આવી હતી, ત્યારથી એ એસોસીએશનના સર શાપુરજી વાઇસ પ્રેસીડંટ હતા અને તે વખતે શેઠ ચુનીલાલ

મોતીલાલ પ્રેસીડંટ હતા. સને ૧૮૯૬ માં શેઠ ચુનીલાલના મરણ પછી સર શાપુરજી એ એસોસીએશનના પ્રેસીડંટ નેમાયા છે. વળી એવણ મુંબઈની આયરન એંડ સ્ટીલ કંપનીના એક ડાયરેકટર હમણા નેમાયા છે. સર શાપુરજીને કલકત્તાની સ્ટોક એકસચેનજ એનકે પોતાના આનરરી લાઇફ મેમ્બરનું માન આપયું છે. વાઇસરાયની કાઉનસીલના નાણાતંત્રીએ સર શાપુરજીની ભારે પ્રસંશા કરી હતી અને બાદશાહી હરશલ કમીટીએ સીલવર કવેસચન વખતે તેમને સાક્ષી આપવા ઈજન કરયું હતું.

સર શાપુરજી ૧૯૧૦-૧૧ ના સાલમાં મુંબઇના શેરીફ નેમાયા હતા. એજ મુદત દરમયાન નામદાર શેહેનશાહના વીલાયતથી પધારી દીલ્લી દરબાર ભરી તાજ પહેરવાના હાલના પ્રસંગે તેવણે તે વીષેનું ફંડ ભરાવામાં તથા તે માટેની સરવ તઈયારીઓ કરવામાં ભારે ઉલટ બતાવી હતી. અને પોતાના શેરીફના હોધાની રૂહે નામવર શેહનશાહ જેટલો વખત મુંબઈમાં રહેઆ તથા દીલ્લીમાં પધારયા તેટલો બધો વખત સર શાપુરજીએ ખરેપગે ઉભા રહીને રાત દીવસ એટલી જેહમત ખેંચી કે તેમના હેવા શાહાશ અને કલેવલેથી બધા મેલાવડા ખુબ ડીપી રહેઆ, મેદાનના ૨૭૦૦૦ જેવી ઓહલી સંખયાના શકુલોનાં છોકરાંઓના મેલવડા અને પાદશાહી શવારીનાં શરઘશ વખતની સર શાપુરજીની કારશાજી વખાંણવા લાયક અને તેમની મેહનત જેહમત બહુજ તારીફ લાયક નીવડી હતી. તેવો ઘડીભર શખે બેઠા નહી કે રાત અભોર બપોરે વગર હાકવે બધુ કાંમકાજ આટપી લીધું હતું. નામદાર પાદશાહથી તે નામવર મુંબઇના ગવરનર અને બીજા મોટા અમલદારોએ વટીક સર શાપુરજીની હેવી જીવતોડ મેહનત અને શેવા જોઇને ભારે અજાયબી બતાવી હતી તથા ભારે શંતોશ મેલવયો હતો. એ ઉપરાંત એવણની હેવી હેવી આજવેરની જાહેર શેવા સાથે લાંબા વખતની જાંહમરદી, વેપાર વહેવારની વેપારી શહલાકારક કારશાજી અને વલી હજારો-બલકે લખોની શખાવતનાં બદલામાં એવોને દીહીલી દરબારનાં ખેતાબોમાં સર નાઇટ જેવા માનવંત ખેતાબથી નવાજયા હતા.

તારીખ ૧૮ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને મુંબઇના માજી શેરીફ સર શાપુરજી બી. ભરૂચાનાં માનમાં મુંબઇનાં પ્રદરશનમાં એક ગારડન પારટીનો મેળાવડો થયો હતો. મુંબઈનાં નામદાર ગવરનર સર જયોરજ સીડનહેમ કલારક અને લેડી કલારકે આ પ્રસંગે ખાસ હાજરી આપી હતી. શેહેરના ઘણાક જાણીતાં બાનુઓ અને ગ્રહસથો ઉપરાંત શેર બજારના આગેવાન દલાલો અને શેહેરનાં મુખી વેપારીઓ તેમજ પ્રદરશન કમીટીના મેમબરો પણ હાજર હતા. કલબલેંડની બાજુની ખુલી જગયાને સુંદર રીતે ફુલનાં કુડાંઓ અને વાવટા વગેરેના શણગારથી સણગારવામાં આવી હતી. સવાપાંચ વાગેથી પરોણાઓએ આવવા માંડયું હતું. કલબલેંડની બાજુમાંજ એક સુંદર પલાટફોરમ ઉભો કરી તયાં વીજલીક લાઈટ વગેરેની ગોઠવણ રાખી નામદાર ગવરનર અને લેડી કલારક માટે ખાસ બેઠકો બનાવવામાં આવી હતી. પરોણાઓને રીઝવવાને માટે એક સુંદર બેંડ હાજર હતું. કલબલેંડની બાજુમાં ઉભા કીધેલાં પલાટફોરમ ઉપર ગોઠવેલા એક પીયાના ઉપર સુંદર અંગ્રેજી ગાયનનું પ્રોગ્રામ એક અંગ્રેજ ગ્રહસથ તરફથી તેમજ પારસી બાનુઓ તરફથી રજુ કરવામાં આવયું હતું. તવારબાદ નામદાર ગવરનર, લેડી કલારક, સર જમશેદજી જીજીભાઈ, સર શાપુરજી બી. ભરૂચા, સર સાસુન જે. દેવીડ, ઓ૦ સર ચંદાવરકર પરોણાઓની વચ્ચેની બેઠક છોડી એ નામદારો માટે ખાસ ગોઠવેલી પલાટફોરમ ઉપરની જગયા ઉપર આવી બીરાજયાં હતાં. જયાથી નામદાર ગવરનરે નીચલું ભાષણ સર શાપુરજી ભરૂચાની વખાણમાં કરયું હતું:—

નામદાર ગવરનરે ભાશણ કરતાં જણાવયું કે—"આજે સાંજનાં એક ઘણીજ ખુશનુમાં ફરજ બજાવવા સારૂ મને અતરે બોલાવવામાં આવયો છે. અને આજનાં એક સુંદર મેલાવડા મધે ભાગ લેવાનું મને માન આપવામાં આવયું છે. ઇ૦ સ૦ ૧૯૧૦ નાં વરસની છેવટે મી૦ શાપુરજી ભરૂચાને મુંબઈનાં શેરીફ નેમવામાં આવયા હતા—તયારે સઘળે ઠેકાણેથી એવું બોલવામાં આવયું હતું કે એના કરતાં વધુ સારી નેમણુંક થવા પામતે નહી. આ ઘણું મોટું કામ આપણે એવણ તરફથી

માંગીએ છીએ પણ તમો સઘલા મારી સાથે એક મત થશો કે સર સાપુરજી ભરૂચા ઉપલી દરેક બાબદોમાં એક નમુનેદાર શેરીફ નીવડયા છે અને એક માહન જુના ઓધા ઉપર નવો ચલકાત ફેંકયો છે. નામદાર શહેનશાહી જોડાની પધરામણી વેલા તેને લાયક થઇ પડે તેવી ગોઠવણ કરવાનું સર શાપુરજી ભરૂચાને માથે આવી પડયું હતું. તેવણે ઘણું ડાહપણ ખરચીને ઉતાવળે કામ સહરૂ કરયું અને ઘણાક શેહરીઓની મદદથી આવું પસંદ કરવા જોગ પરીણામ નીપજાવયું. અત્રે મલેલા આવકારને માટે પોતાની બેહદ ખુશાલી તથા સઘળી ગોઠવણોને માટે પોતાનો સંપુરણ સંતોશ નામદાર શહેનશાહી જોડાંએ મારી આગળ જાહેર કરયો હતો. સટીમર મદીના ઉપરથી ગયા સોમ-વારને દીને એક વાયરલેસ સંદેશામાં આપણને જણાવવામાં આવયું હતું કે તે નામદારો ઘણી દલગીરી સાથ પણ ઘણી ખુશાલી ભરી યાદગારીઓ સાથ આપણા ઇલાકાની હદ છોડી ગયાં હતાં. આપણે જાણીને ખુશી છઇએ કે નામદાર શેહનશાહી જોડાંની મુલાકાત ન ધારેલી રીતે ફતેહમંદ ઉતરી છે અને તે નામદારોને દીલસોજી અને સુખનોથી આખી પ્રજાની લાગણી ઉપર અસર થવા પામી છે. આપણે તે નામદારોને આવકાર દેવામાં અને સફલ સફરની છેલી સલામ કરવામાં આપણે એકત્ર થયા હતા; અને તે નામદારો તરફથી છેલો માયાકુલ સંદેશો મેલવવાનું આપણને માન મલયું હતું. આ ઘણો સારો બનાવ બનયો છે કે આ મેળાવડો પ્રદરશન મધે થયો છે કે જે પ્રદરશનને ફતે-હમંદ બનાવવામાં સર શાપુરજી ભરૂચાનો મોટો હાથ છે. હાજતમંદ ખાતાંઓમાં અને જુદાં જુદાં માણસોને જે મદદનો હાથ સર શાપુરજી લંબાવે છે તેની અરધી ખબર પણ કોઇબી માણસ જાણી શકતો નથી. એવણની સખાવતોના દાખલાઓ વીશે હું વખતો વખત સાંભલું છું અને મુંબઇને મુબારકબાદી લેવી ઘટે છે કે તે આવો એક શાહેરી ધરાવે છે. અને સર શાપુરજીને મુબારકબાદી લેવી ઘટે છે કે તેવણની સખાવતો અને ભલાં કામોની સઘલી તરફથી પીછાંણ કરવામાં આવે છે. એક માણસની દોલત તેને હાથે સુખી થયલાં માણસોની સંખયાની ગણતરી ઉપરથી કરવી જોઇએ અને આપણે કહીંશું કે સર શાપુરજીની તે દોલત ગંજાવર છે."

ભાશણ ખતમ થતાં નામદાર ગવરનરે સર શાપુરજી ભરૂચા માટે ટોસ લીધો હતો, જે સઘલા-ઓએ હરખના પોકારો સાથે ઉપાડી લીધો હતો. તયાર બાદ સર શાપુરજી બી. ભરૂચાએ નામદાર ગવરનરના ભાશણનો જવાબ આપતાં જણાવયું કે નામદાર શેહેનશાહે મારી ઉપર જે ખેતાબ નવા-જીને મને ઉપકારી કીધો છે તે નામદાર ગવરનરનો આભારી છે. તમો નામદારે મેં કાંઇ કીધું છે તેને માટે ઘણુંજ માયાકુલ બોલોમાં મારે માટે હાલમાં જે કહયું છે તે મેં જે કાંઇ નજીવી ફરજ બજાવી છે તેનાં કરતાં વધું માન તમો નામદારે મને આપયું છે. પોતાની કારકીરદી વીશે બોલતાં સર ભરૂચાએ જણાવયું કે મારી છ વરશની નાંની ઉમરમાં મારા વહાલા પીતાને મેં ખોહયા અને તયારબાદ છ માસમાં મારા વડા ભાઇને મેં ખોહયા અને મારા માતાજી પોતાના વહાલાં ત્રણ ફરજંદો સાથે ભરૂચ છોડી મુંબઈ આવયા અને હમોને સારી કેળવણી આપી અને એવ' વખતમાં વધુ કેળવણી લેવાને હું નસીબવંત નહી હોવાથી મને ૧૭ વરશની ઉમરે મારા ઘેરને સંસાર ચલાવવાની ફરજ પડી. એ વીગેરેનુ બોલાયા પછે મેલાવડો વીખરાયો હતો.

મુંબઇના મેદાનમાંનું એકજીબીશન ખલાશ થવા આવેલું તે કેટલું ફતેહમંદ નીવડેલું તે વીશે નામદાર હાકેમ સર જયોરજ કલારકે સર શાપુરજી ઉપર પોતાને હાથે લખેલો એક પત્ર અને તેનો સર શાપુરજીએ વાલેલા જવાબની જાણંવા જોગ વીગત નીચે મુજબની છે:—

વાહાલા સર શાપુરજી ભરૂચા, તા૦ ૧૯ મી ફેબરવારી ૧૯૧૨.

હમણા જયારે એકઝીબીશન બંધ થયું છે તયારે જે મોટી ફતેહ તમોએ મેલવી છે તે માટે તમોને અને કમીટીને હું મુબારકબાદી આપવા ઇચ્છું છું. આ મોટી હીલચાલ હાર પાડવાનું જે કામ તેના કારોબારીઓને માથે આવી પડયું હતું તે બહું ભારે હોવું જોઇયે અને તેમની કોશેશોને

માટે હું તેમનો બહુ આભાર માનું છું. મને આશા છે કે જે ખોટ ગઈ છે તે સીનીક રેલવે અને જોય વીહલ ચાલુ રાખવાથી ભરપાઇ થવા પામશે, પણ કોઇબી રીતે મી૦ વોરડલો મીલનના પસંદ કરવા જોગ ખયાલથી થયલી ગોઠવણ સર્વેથી સારા પરીણામો નીપજાવી શકી છે. આપણે ખાત્રીથી માની શકીશું કે પ્રજાના અતીશય મોટા ભાગને ઘણી મોજમજાહ મળી છે અને જે રમતગમતો તથા એક્ષીબીટસના નમુનાઓ તેમની આગળ ખુલ્લા મુકવામાં આવયા હતા તેથી તેમને નવા ખ્યાલો અને જીંદગીમાં નવી ઉલત પેદા કરનારા સંજોગો જણાયા હશે.

આ એક મોટો અને જાથુક નીભે તેવો લાભ થયો છે જેને માટે તમોને અને તમારા ગોઠીયાઓને શાબાશી ઘટે છે. હું દલગીર છું કે ગયા શનીવારે એક મોટા ખાણાના મેળાવડામાં અમને હાજર થવાનું હોવાથી અમો એકઝીબીશન મધે હાજર થઈ શક્યાં હતાં નહી, પણ તે મેળાવડાની ગોઠવણ ત્રણ અઠવાડીયા અગાઉની થઇ ચુકેલી હતી અને તે મુલતવી રાખવાનું બની શક્યું હતું નહી. તમારી ઉતમ કમીટીને અને તમોને જેઓએ મદદ આપી છે તે સઘળાઓને મારી તરફનો મુબારકબાદી અને ઉપકારનો સંદેશો મેહેરબાની કરીને પુગાડજો અને તમો પોતે મારી તરફની ભલી દુવાઓ સવીકારજો.

હું છું તમારો સાચો,—(સહી) **જી. એસ. કલારક.**

વહાલા સર જોરજ કલારક, મુંબઈ, તા૦ ૨૧ મી ફેબ્રુવારી ૧૯૧૨.

જુના મુંબઈના એકઝીબીશનની ગોઠવણ, બંધારણ, ખીલવણી અને ફતેહની ઉંચી પીછાણમાં તમો નામદારે ગઇ તા૦ ૧૯ મીને દીને લખેલા કાગળથી સેક્રેટરીઓ અને કારોબારી કમીટી ઉપર ઘણી ઉંડી અસર થવા પામી છે.

તમો નામદારે બહુ માયાકુળ રીતે જે પીછાણ કીધી છે તે માટે તમો નામદારનો ભારે આભાર સેક્રેટરીઓ અને કારોબારી કમીટી માને છે. પણ તે સાથે એમ પણ માનયા વના રહી શકાતું નથી કે તેમની સુચનાઓ ઉપર માયાકુળ રીતે તમો નામદારે ધયાન આપયું તેથી તથા બળવાન ટેકો આપયો તેથી તેમને ખરાં દીલથી તથા મળી ભેટીને કામ બજાવવામાં ફતેહ મળી છે.

નામદાર શેહેનશાહ પોતાની તાજપોશી જાહેર કરવાને પોતે આપણા વચ્ચે પધારીયા હતા તે બનાવ ખાસ અસાધારણ હોવાથી પ્રજાની યાદમાં ખુશાલી અને મોજ મજાહના બનાવ સાથે જળવાઈ રહે એવી મતલબે મી૦ વોરડલો મીલનને તે "પસંદ કરવા જોગ ખયાલ" આવયો હતો.

તે બનાવને અનુકુળ થઇ પડે તેવા મોટા પાયા ઉપર જુના મુંબઈનું એકઝીબીશન બનાવવાની કોશેશ થઈ હતી; અને તે એકઝીબીશનને તેની ગોઠવણ કરનારાઓની સઘળી આશાઓ પરીપુરણ કરી આપી છે. તેનાથી પ્રજાના મોટા ભાગને ખુશાલી અને આનંદ મળયો છે અને જુદી જુદી કોમવાળાઓને આનંદથી સાથે મળીને છુટથી એક બીજાના આચાર વીચાર જાણવાની તક તેણે પુરી પાડી છે. મુંબઈની તેમજ બહાર ગામની સ્ત્રીઓને શીક્ષણ આપવામાં તેણે મોટું કામ બજાવયું છે. આટલી મોટી સંખયાની જુદી જુદી કોમની સ્ત્રીઓએ પરદાનો રીવાજ બાજુએ મુકીને એકઝીબીશનને પોતાની આનંદભરી મુલાકાતની જગા એવી રીતે બનાવી હતી કે તેવો બનાવ મુંબઇની તવારીખમાં આગળ કદીબી બનયો નથી. નામદાર શેહેનશાહી જોડાંની આપણા વચેની પધરામણીના બનાવની અને પરદો ઉઠાવી નાંખવાના બનાવની યાદ જુના મુંબઇનું એકઝીબીશન હંમેશાં લોકોના મનમાં તાજી રાખશે.

કારોબારી કમીટીના સેક્રેટરીઓ અને મેમબરોએ તમો નામદારનો ભારે આભાર માનવાનો સંદેશો તમો નામદાર ઉપર મોકલવાની મને માંગણી કીધી છે જે આભાર માનવામાં હું પણ ભાગ લઉં છું.

લા૦ તમારો વીસવાસુ—(સહી) **એસ. બી. ભરૂચા.**

પારસી કોમ તરફના જાહેર માન માટે ઠરાવ—તા૦ ૧૯ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને અત્રેની સર જમશેદજી જીજીભાઇ હાઇ સ્કુલના હોલમાં સર જમશેદજી જીજીભાઈના પ્રમુખપણા હેઠલ એક શભા મલી હતી. જે વેલા જસ્ટીસ સર દીનશાહ દાવર સાથ સર શાપુરજી ભરૂચા તથા સર બેજનજી મેહતાને પારસી કોમ તરફથી એક જાહેર મેલાવડો કરી માન આપવાને લગતા ઠરાવો પસાર થયા હતા પણ પાછલથી એ સાહેબોએ ઉપલું જાહેર માન સ્વીકારવાને ઉપકાર સાથે ના પાડયું હતું. તે ઉપરથી તે જાહેર મેલાવડો માંડી વાલીને માત્ર પારશીઓ તરફનું ખાણુંજ આપવામાં આવયું હતું.

પારસીઓ તરફનું ખાણું—તા૦ ૧૭ મી ફેબરવારી ૧૯૧૨ ને દીને જસ્તીસ સર દીનશાહ દાવર તથા સર શાપુરજી ભરૂચાને અત્રેના રેડીમની હોલમાં તેમના પારસી મીત્રો તથા વખાણનારાઓ તરફથી એક ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું જે વેલા સર જમશેદજી જીજીભાઇએ સરનસીનની ખુરશી લીધી હતી. એ વેલા સર જમશેદજી જીજીભાઈએ જણાવ્યું હતું કે નાણા, વેપાર ઉદયોગ તથા બીજી દરેક રાજદ્વારી બાબદમાં સર શાપુરજીએ પોતાની શકતીનો ઓહોલો ઉપયોગ કરયો છે. તેઓના સખી દીલશુરદાના સબબે આજે તેઓએ જે સંખ્યાબંધ મનુષ્યોનું ભલું કીધું છે તે બીજાં ઘણાકોની જાનમાં આવ્યું નથી. વલી દલાલોનાં માનપત્રોમાં જણાવયું હતું તેમ કાંઇ પણ ઇચ્છીત હાલ પ્રાપ્ત કરવાની અભીલાસા શુધ બુધીથી મનુષ્ય માત્ર તરફથી સરમાલ સંકા રાખવે પરમારથી કરવાને તેવણ તતપર રહે છે. સર શાપુરજીએ કેટલીકવાર સાહીત્યમાં પણ જીપલાવેલું માલમ પડે છે અને એકવાર તેવોએ અરેબીયન નાઇટનો તરજુમો પણ કરયો હતો. આજે વળી નાની સખાવતોનીબી લોકો યાદગારી રાખવા માગે છે તેવે વખતે સર શાપુરજીની ગુપચુપ સખાવતો વધારે અસરકારક જણાય છે. તેવોના માનમાં થયલા છેલ્લા મેલાવડાની વખતે નામદાર ગવરનરે હાજરી આપી હતી એ સર શાપુરજીને થોડું માન ભરેલું નથી. એવાં એવણના કારય માટે આપરી નાધલી કોમ મગરૂર છે, અને ભવીષ્યમાં એમને માટે ઉંચી આસા રાખી શકાય છે. એના જવાબમાં સર શાપુરજીએ જણાવ્યું કે પારસીઓ જેવી ઉદાર અને સખી પ્રજા બીજી કોઇબી નથી. મારી હવડાની જાહેર સખાવતની વાત સમજીને મારીપર એટલાં માંગાં આવ્યા છે કે બોલવાની વાત નહી. લોકો દીકરી પરણાવવા માગે છે, દુકાનો ઉઘાડવા માગે છે, વેલાત જવા માગે છે અને એવાં બીજાં એટલાંતો માંગાં આયાં છે કે બધાંપર અમલ કરવા જઇએ તો રીસીવરને એપલાઇ થવું પડે ! એવોજ એક વેલાતનો દાખલો કહી સંભળાવ્યો કે રેલવેમાંથી પૈસા જમાવ કરનાર એક જાણીતા કરોડપતીની વીધવા ઉપર બે કરોડ એસી લાખ પાઉન્ડ એટલે બેતાલીસ કરોડ રૂપયાની માગની આવી હતી કે જેની અરધી કીમતબી તેની સોરે હતી નહી. સર જમશેદજીએ મારી લાયકાત કરતાં વધારે કહયું છે અને તે માટે હું તમારો સંધાંનો ઉપકાર માનુંછું. અરસપરસ બીજાં વીવેચનો થયાં પછી મેલાવડો વીસરજન થયો હતો.

તા૦ ૫ મી મારચ ૧૯૧૨ને દીને સર શાપુરજીને અત્રેના દલાલોની મંડલીએ પોતાના પ્રમુખ તરીકે માન આપવાનો એક મેળાવડો સર દીનશાહ પીટીટ નેટીવ બ્રોકરસ એક્ષચેંજ હોલમાં મી૦ પ્રભુદાશ જીવણદાસ કોઠારીના પ્રમુખપણા હેથલ કરયો હતો. એ વખતે પ્રમુખે જણાવયું હતું કે છેલ્લી અરધી સદીથી આજ દીન સુધી તે ભાઇમાં હું સાદાઇ, ચપલતા નીયમીત છુપી પરોપકાર વૃતી અને એક ખરા દલાલની ખુબી વિષે અનેક સદગુણો દીનપ્રતીદીન વધુ અને વધુ પ્રમાણમાં ખીલતાં જોતો આવ્યો છું.

પારસી દલાલો તરફનું ખાણું—તા૦ ૧૭ મી ફેબરવારી ૧૯૧૨ને દીને અત્રેના ક્રીમેશન હોલમાં સર શાપુરજીને મુબારકબાદી આપવા માટે મુંબઇના પારસી શેર બ્રોકરસોએ એક ખાનગી ખાણું આપ્યું હતું જે વેલા તેમને એક ટી સેટ ભેટ આપવામાં આવ્યો હતો.

સુરતની અંજુમન તરફનું જશન—તા૦ ૬ ઠી મારચ ૧૯૧૨ ને દીને સુરતના જરથોસતી અંજુમને સર દીનશાહ દાવર તથા સર શાપુરજી ભરૂચાને મલેલા નાઇટના ખેતાબ માટે એક સુકરગુજારીનું જશન ત્યાંના મરહુમ શેઠ દાદાભાઇ નશરવાનજી મોદીના આતશબેહરામમાં કીધું હતું.

સર શાપુરજી ૧૯૧૨ ના જુન માસમાં વેલાતની મુસાફરીએ ગયા હતા તે વેલાએ હીન્દી વજીર લોરડ ક્રયુ અને માજી હીન્દી વજીર લોરડ મોરલી તથા બીજા મોટા નામીચા અધીકારીઓ સાથે મુલાકાત કરવાનું માન એવણને મલ્યું હતું. તે વેલાએ હીન્દને લગતી ઘણી જુદી જુદી બાબદો ઉપર બાંબો વખતવેર વાતચીત થઇ હતી. વળી છાપાના પ્રતીનીધી સાથેબી ચીનના અફીણના બજાર વીષે અગતની વાતચીત થઇ હતી.

સર શાપુરજી સને ૧૮૭૩ પછી વેલાતની સફરે ઘણી વખત જઇ આવયા છે તેમાં સને ૧૯૦૮ ના સપટેમ્બર માસમાં સર શાપુરજી વેલાત જઇ આવેલા ત્યારે એવણના માનમાં અત્રેના ભાઇબંધ દલાલોએ એક મેલાવડો કરીને વેલાતની એડીનબરો પારસી યુનીયનને એક હજાર પાઉન્ડની કીધેલી બખશેસ માટે તથા અનરેસટ ઇન ઇન્ડીઆ એ બાબદ ઉપર કરેલાં એક ભાષણ માટે એવણને ઘણી સાબાશી આપવામાં આવી હતી. વળી બીજે મેળાવડો તા૦ ૨૨ મી અકટોબરે કરીને એક માનપત્ર ભેટ આપયું હતું.

સને ૧૯૧૦ ના સાલમાં શેર દલાલોએ સર શાપુરજીની સબી મુંબઇના સ્ટોક એક્ષ્ચેનજ બરોકરસ હોલમા ખુલ્લી મેલી હતી.

સર શાપુરજીએ કરેલી સખાવત—સર શાપુરજીએ અત્યાર સુધીમાં લગભગ આઠથી દશ લાખ રૂપયા ાા સખાવત કીધી છે. એવો શેઠ તરફથી પારસી તેમજ બીજી કોમોના વીદયારથીઓને છેક યુરોપખાતે મોકલી તેઓને બેરીસટર, ડાકટર વીગરેની ઉંચી કેલવણી આપવામાં આવે છે. તેમજ મુંબઇની કોલેજના, તથા શેઠ જ. ન. પીટીટ આરફ્નેજના, પુણાની સાયનસ કોલેજનાં વીદયારથી-ઓની ફી વગેરેનો ખરચ કરવામાં આવે છે. એ ઉપરાંત પારસી તેમજ હીંદુઓની ગરીબ અને લાચાર બાઇ બાવરીઓને તથા હાજતમંદોને માસીક પગારો આપવામાં આવે છે. જે માટે વરસ દહાડે સર શાપુરજી અરધાથી પોણો લાખ રૂપયો સવાખતમાં આપે છે.

સર શાપુરજીએ પેહેલેથી તે આજ સુધી કરેલી આઠથી દશ લાખની સખાવતોમાંની કેટલીક મુખ્ય સખાવતોની મલી આવેલી વીગત નીચે આપયે છીએ:—

પારસી વિધવાઓ માટે સવા લાખની સખાવત—ફેબરવારી ૧૯૧૨ માં સર શાપુરજીએ ગરીબ પારસી વીધવાઓ તથા નાવારેશ બાળકોના સંકટ નીવારણ અરથે ત્રામવે કુંપનીના ૬ ટકાના વ્યાજના પ્રેફરંસ શેરો જેની કીંમત લગભગ રૂપયા એક લાખ વીશ હજારની થવા જાય છે, તે શેરો અત્રેની પારસી પંચાયતના ત્રસ્ટીઓને ભેટ આપીયા હતા. એ શેરોનું વ્યાજ દર સાલ રૂ ૬) હજાર જેટલું ઉપજશે તેમાંથી રૂ ૪) હજાર માબાપ વગરના બાલકોની કેળવણી માટે અને રૂ ૨) હજાર પારસી વીધવાઓને પોતાને બરના હુનર ઉદયોગો શીખવા તથા તેમના લાભ માટે આપ્યા છે.

યુરોપીઅન નીરાધારોને માટે સવા લાખની સખાવત—સને ૧૯૧૨ ના એપ્રીલ માસમાં સર શાપુરજીએ બોમ્બે યુરોપીઅન રીલીફ એસોસીએશનને મુંબઈ ટરામવે કુંપનીના ૬૭૦ પરેફરંસ શેરો જે આજના ભાવે લગભગ રૂપયા સવા લાખની કીંમતના થવા જાય તે ભેટ આપ્યા હતા. એની વારસીક આવક રૂ ૬૦૩૦ ની થવા જશે તેમાંથી નીરાધાર હાલતમાં આવી પડેલા ઈંગ્રેજ વીધવાઓ બાલકો તથા ઓરફનોને નીભાવવા તેમજ તેમને વેલાત મોકલી આપવાની ફી આપવી.

શેર દલાલના કુટુંબને રૂ ૪૨૦૦૦ ની કરેલી મદદ—સર શાપુરજી નેટીવ શેર અને સ્ટોક બરોકરસ એસોસીએશનના સરનશીન હોવાથી એવો સાહેબે એ એસોસીએશનના ગરીબ અવસ્થામાં આવી પડેલા હઇયાત દલાલો તેમજ મરણ પામેલા દલાલોના ગરીબ કુટુંબને મદદ કરવા તથા તેમનાં છોકરાંઓને કેળવણી આપવામાં મદદ કરવા સારૂ એક ફંડ સ્થાપવાની આગેવાની લઇ તેને માટે રૂ ૧૫૦૦૦ ની કીંમતના બોમબે ઇલેકટ્રીક ત્રામના ૭ ટકાના એક સો પરેફરંસ શેરો ય. સને ૧૨૭૭ ના સાલમાં એ એસોસીએશનની કમીટીને એનાયત કીધા હતા. વલી એજ ફંડમાં બીજા વધુ રૂ ૬૦૦૦ ય. સને ૧૨૭૮ ના સાલમાં સર શાપુરજીએ આપયા હતા.

શેર દલાલોની મુબારકબાદી—રૂ ૨૧ હજારની સર શાપુરજીની વધુ સખાવત—તા૦ ૨૨ મી જાનેવારી ૧૯૧૨ ને દીને અત્રેના શેર બજારના દલાલો તરફથી સર શાપુરજીને નાઈટ હુદ્દનો ખેતાબ મલવા માટે એક માનપત્ર એનાયત કરવા માટે ગોઠવણ કરવા એક ખાસ સભા મલી હતી. તે પછી તા૦ ૫મી મારચે અતરેના બરોકરસ હોલમાં તેમના માનમાં એક ઇવનીંગ પારટીનો મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો તથા તે પ્રસંગે એક માનપત્ર એમને આપવામાં આવ્યું હતું. આ વેલા સર શાપુરજીએ શેર બજારના ગરીબ દલાલોના નીભાવ ફંડમાં ઉપર જણાવેલા રૂ ૨૧૦૦૦ ઉપરાંત બીજા વધુ રૂ૨૧૦૦૦ ની રકમ ભરી હતી જે માટે તેમના ભાઇબંધોએ તેમનો ઉપકાર માન્યો હતો.

દુકાળના ફંડોને કરેલી મદદ-ચાલુ સાલમાં ગુજરાત તથા કાઠયાવાડમાં દુકાળ પડવાથી મુંબઈની સાલવેસન આરમીને લગતા ૨૦૦ થી ૩૦૦ છોકરાંઓનું પોષણ સર શાપુરજી તરફથી કરવામાં આવયું હતું. તેમજ જુદા જુદા દેશાવરો ખાતે દુકાળ માટે ઉગાડેલા ફંડોમાં લગભગ દશ પંદર હજાર રૂપયા એવોએ આપયા હતા. તેમાં નીચલાં ફંડોને બી મદદ કરી હતી. મુંબઈના દુકાલ સંકટ નીવારણ ફંડમાં રૂ૨૫૦૦, કાઠીઆવાડના ખેતીના ઢોરોના નીભાવ કરવા માટે રૂ૧૦૦૦, જેતપુર ખાતેના પાંજરાપોલના ફંડમાં રૂ૨૦૧ તથા રાધનપુરની પાંજરાપોલના લાભ અરથે ઉઘાડેલા ફંડમાં રૂ ૩૦૧ ભરીયા હતા.

યુનીઅન જેક કલબને સખાવત—લંડનની યુનીયન જેક કલબની મુંબઈમાં સ્થાપનારી શાખાના ફંડમાં સર શાપુરજીએ ૧૯૧૧ ના સપટેમબર માસમાં રૂ૧૦૦૦૦ ની રકમ ભરી હતી. એ કલબની નેમ જમીન તેમજ દરીઆઈ લશકરના માણસોને આશરો આપવાની છે તેના પેતરન નામદાર શેહેનશાહ છે.

તા૦ ૨૧ મી જુલાઇ ૧૯૧૨ ને દીને સર શાપુરજીએ અતરેના પારસી ઇંડસટરીઅલ હોમને રૂ ૫ હજારની સખાવત કરી હતી.

ઈરાનના રેડ ક્રેસંટ સોસાયટીના ફંડમાં ઈરાનના કમનસીબ કુટુંબો જેઓ આફતમાં આવી પડેલાં હોય તેઓને મદદ કરવા માટે સર શાપુરજીએ ૧૯૧૨ ના જાનેવારી માસની શરૂઆતમાં કલકતા ખાતે રૂ ૧૦૦૦ મોકલી આપ્યા હતા.

ભરૂચ ખાતે બધી મલી કુલે સવા લાખ રૂપયાની કીધેલી સખાવત-એમાં સર શાપુરજીએ પોતાના વતન ભરૂચની પારસી પંચાયતને રૂ૯૪૫૦૦ની નીચે મુજબની સખાવતો કીધી છેઃ—સર શાપુરજીએ રૂ૩૭૫૦૦ આપયા હતા કે મુદલ રકમ અનામત રાખી એના વ્યાજમાંથી ભરૂચનાં તથા તેને લગતાં ગામો ખાતેની ગરીબ જરથોશતી વીધવાઓને માસીક પગાર આપવા તથા તેમનાં બચ્ચાંઓને કેળવણીના કામમાં મદદ કરવી. એ રકમ હાલમાં સીંકીંગ ફંડ સાથે મલી ૩૪૨૪૦૨-૫-૯ ની થઈ છે. આ રકમના વ્યાજમાંથી ગરીબ જરથોસ્તી વીધવાઓ જેમને મદદની જરૂર હોય અને જેવો મદદને લાયક હોય તેમને દરેકને ઓછામાં ઓછો માસીક રૂ૪ નો પગાર આપવો અને વીધવાઓનાં છોકરાંઓને કેળવણીના કામમાં મદદની જરૂર હોય તો તેવા છોકરાંઓને દરેકને દર માસે રૂ૧ થી રૂ૨ મદદ તરીકે આપવા.

સર શાપુરજીએ પોતાના માસી બહેશતનશીન બાઇ મહેરબાઇ તે શેઠ શેરીઆદજી મોટાભાઈનાં ધણીઆણી તથા બાઈ કુંવરબાઇ તે મરહુમ શેઠ નશરવાનજી અસપનદીઆરજી મીસતરીના વીધવાના પુણને વાસતે ભરૂચની પારસી પંચાયતને જુદી જુદી વખતે મલી કુલે રૂ૧૯૫૮૮ આપયા હતા કે એ રૂપયા અનામત રાખવા અને દરશાલ વ્યાજની ઉપજમાંથી રૂ૧૦૦૦ નું વ્યાજ ભરૂચના રવાનોને અવલમંજલ પહોચાડવાનાં ફંડમાં વાપરવું અને બાકીના વ્યાજની રકમમાંથી દર વરસે શહરેવર મહીનામાં ચોઠા ગહમબારને દીવસે સર શાપુરજીના માતાજી બાઇ માણેકબાઈ તથા માસી બાઇ મેહરબાઇની નેયતે બૈરાં માટીડાનું જમણ કરયા કરવું.

સર શાપુરજીએ તથા તેવણના ધણીયાણી લેડી પીરોજબાઇએ મરહુમ શેઠો બરજોરજી તથા શેરીયાદજી દાદાભાઇ ખેશવાલાના પુણ માટે રૂ૧૦૦૦ ભરૂચની પારસી પંચાયતને આપયા હતા કે એનું વ્યાજ ભરૂચના પારસી કાપડયાઓ તરફથી બીજા ધંધાદારીઓ ભેગા ગહમબારનુ મરદોનું

જમણ થતું હતું પણ મરદો માટેનાં જમણો વધી પડવાથી કાપડયાઓએ પારસી બાનુઓ માટે અલાહેદો ગહમબાર કરવાનું ચાલુ કીધું છે તેના ફંડમાં દર વરસ આપ્યા જવું.

સર શાપુરજીએ પોતાના માતાજી બાઈ માણેકબાઇના પુણ માટે રૂ૫૦૦ અને પોતાના મરહુમ માસીના પુણ માટે ભરૂચની પારસી પંચાયતને રૂ૫૨૫ આપયા હતા કે એનું વ્યાજ ગરીબ જરથોસતીઓને આશરો આપવાના ફંડમાં વાપરવું. વળી લેડી પીરોજબાઈ શાપુરજી ભરૂચાએ બેહેસતનશીન શેઠ ખરશેદજી શેરીયારજી ભરૂચાના પુણ માટે રૂ૫૦૦ આપયા હતા કે દરસાલ એનું વ્યાજ ભરૂચની શેઠ જ. ન. પીટીટ કનયાશાળાના ખરચમાં વાપરવા આપવું.

સર શાપુરજીએ ભરૂચની પાંજરાપોળને રૂ૧૦૦૦ની મદદ તા૦ ૧૭ મી અકટોબર ૧૯૧૧ ને દીને કરી હતી કે તે રકમ ગરીબ વાચા વગરના જનાવરોને મોંઘવારીના વખતમાં પાળવામાં ઉપયોગમાં લેવી. વળી એવોએ ભરૂચમાં ભરાયલાં સ્ત્રીઓના હુનર ઉદયોગના પ્રદરશનમાં રૂ૨૦૧, અને ભરૂચના ગરીબ જરથોસ્તીઓના સંકટ નીવારણ ફંડમાં પલેગ વખતે રૂ૫૦૧ આપયાં હતા. એ ઉપરાંત ભરૂચની નરમદા ઇનગ્લીશ સ્કુલને તથા ભરૂચના હીન્દુ અનાથ આશ્રમને દર વરસે નાણાની સારી મદદ કરવા ઉપરાંત આશ્રમના બે બાલકોના પોષણનો ખરચ આપયા કરે છે.

ભરૂચની રાયચંદ દીપચંદ લાઇબરેરી અને સર ભરૂચા હોલ—આ લાયબરેરીનું મકાન નાનું પડતું હોવાથી અને ભરૂચમાં ટાઉન હોલની જરૂર હોવાથી તે બંધાવી આપવા માટે રૂ૫૦ હજારની તેવણે નાદર સખાવત કરી હતી. તે મકાનનો પાયો નાખવાની ક્રીયા કરવાનો મેળાવડો તા૦ ૧૫ મી એપ્રીલ ૧૯૧૦, રોજ ૫ મો માહ ૮ માને દીને મ્યુનીસીપાલ હોલમાં કલેકટર મી. જે. એ. જી. વેલસના પ્રમુખપણા હેઠલ મલ્યો હતો. આ લાયબરેરી માટે એવણે મોટી રકમ આપવા છતા એ લાયબરેરીનું અસલ નામ જે રાયચંદ દીપચંદ હતું તે નામ મરહુમ શેઠ પ્રેમચંદના માન ખાતર કાયમ રાખ્યું છે અને તાઉન હોલને સર શાપુરજી ભરૂચા હોલ એવું નામ આપવામાં આવ્યું છે.

ભરૂચનો ઉપલો સર શાપુરજી હોલ ખુલ્લો મુકવાની ક્રીયા—તા૦ ૧૨ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧ ના દીલ્લી દરબારને દીવસે ભરૂચના કલેકટર મી૦ રોથફીલ્ડે ભરૂચના સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચા હોલમાં દરબાર ભરી હતી અને ઢંઢેરો વાંચી સંભલાવ્યો હતો. ત્યારબાદ તેવણે જાહેર માટે મજકુર હોલ ખોલ્લો મુકતાં જણાવ્યું કે "મારી પોતાની તરફથી તેમજ ભરૂચ શેહેરની પ્રજા તરફથી ખુશાલી ભરી ફરજ બજાવવાની છે. આજના માગલીક પ્રસંગે આપણા ભરૂચવાશી અને જાણીતા સખી ગ્રહસ્થ સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાએ, જે હોલમાં સરવે બેઠા છઇએ તે ઉપયોગી હોલ ભરૂચની રઇયતને ભેટ આપયો છે તે માટે એ સખી ગ્રહસથનો ઉપકાર માનવાની દરખાસત મુકુછું અને આજના કોરોનેશનના શુભ દીવસે ખુલ્લો મુકેલો જાહેર કરૂંછું.

ભરૂચાઓનો આભાર—તા૦ ૪ ઠી મારચ ૧૯૧૨ ને દીને ભરૂચ મધે ત્યાંના રેહવાસીઓની જાહેર સભા મલી હતી જે વેલા સર શાપુરજીએ ટાઉન હોલ તથા લાઇબરેરી બંધાવી આપવા માટે રૂપયઃ અરધા લાખની કીધેલી સખાવત સારૂ તેમનો આભાર માન્યો હતો. અને તેની કદરશનાશી તરીકે એ ટાઉન હોલમાં સર શાપુરજીની સબી મેલવા તથા બાવલું ઉભું કરવા માટે એક ફંડ ઉભું કરવાનો ઠરાવ ત્યાંના જડજ મી૦ મોહસીન બદરૂદીન તઇયબજીની દરખાસ્ત ઉપરથી પસાર થયો હતો.

સર શાપુરજીએ હાલની નામદાર શેહેનશાહ તથા શેહેનશાબાનુની મુલાકાત વેળા તેમને યોગય આવકાર દેવાનાં ફંડમાં રૂ૧૦ હજારની રકમ ભરી છે. તેમજ કોરોનેશનને દીવસે મુંબઇમાં ગરીબોને ભોજન જમાડવાના ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ આપયા હતા.

સર શાપુરજીએ વેલાતનાં બરીટીશ ફલેગનાં ફંડમાં રૂ૧૫૦૦૦ ભરયા હતા.

સર શાપુરજીએ ૫૦ જ૦ સને ૧૨૭૮ ના સાલમાં રૂપયા અરધો લાખ ડા૦ માસીના આસપીટલ બીલડીંગ ફંડમાં ભરાયા હતા. એ રકમ આ ચાલુ સાલમાં આપવામાં આવી હતી.

સર જમશેદજી જીજીભાઇની સ્કુલના ગરીબ છોકરાંઓને બપોરના ભોજણ આપવાના ફંડમાં રૂ ૧૦૦૦૦ ય. સને ૧૨૮૦ ના સાલમાં આપયા હતા.

હીંદી ક્રીકેટ ટીમ ૧૯૧૧ ના સાલમાં વેલાત ગઈ તેનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ તથા ત્રાનસવાલના હીન્દી ફંડમાં રૂ૧૧૦૦ ભરયા હતા.

સર શાપુરજીએ ૧૮૬૧ ના સાલમાં વીલાયત અને યુરોપના જરથોસતીઓનાં ધરમ ફંડમાં ૫ પાઉંડ અને ૫૦ સને ૧૨૭૭ના સાલમાં યુરોપના ઝોરાસ્ટ્રીયન ફંડમાં ૫૦ પાઉંડ આપ્યા હતા.

જેપાન ખાતે હીંદુસ્તાનના વેપારીઓ વગેરે જાય તેઓની સગવડ માટે હીંદી જાપાનીસ એસોશીએશનના ફંડમાં રૂ ૧૫૦૦ આપ્યા હતા.

પુના નજદીક સાલુંબ્રામાં છેલ્લી રામનવમીને દીને ભયંકર આગ લાગી હતી તે ફંડમાં પારસીઓ મધેથી સરવથી મોટી રકમ શેઠ શાપુરજીએ ભરી હતી. તેવણે મરહુમ શેહેનશાહ સાતમા એડવરડની યાદગારીનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦૦ ભરયા હતા તથા જુલાઇ ૧૯૧૦ માં સટીમર ત્રીએસટ દરીયાની અંદર અટકી પડી તેને બચાવનાર બહાદુર એનજીનીયર મી૦ રેમશોની વીધવાને આશરો આપવાનાં ફંડમાં રૂ૧૦૦ ભરયા હતા. એજ વરસમાં ભરૂચ ખાતેની સ્ત્રીઓ માટે ભરાયલા પ્રદરશનમાં તેવણે રૂ૨૦૧ ભરયા હતા.

૧૮૯૬ ના સાલની આખેરીએ મુંબઇ શેહેરમાં મરકીનો રોગ પહેલાં ફાટી નીકળયો હતો. તે વેલા મરકી લાગુ પડેલા આજારી માણસોને તુરત ઘરમાંથી ખશેડવા જોઇયે એવો સરકારે હુકમ કહાડયો હતો. પારસીઓ માટે એક અલાહેદી આસપીટલ ઉઘાડવાને મુંબઇની પારસી પંચાયતનાં ફંડના ત્રસટી સાહેબોએ એક ફંડ ઉભું કરી રૂ૨૮૦૫૮ એકઠા કીધા હતા અને મરહુમ ડા૦ કેખશરૂ નશરવાનજી બહાદુરજીના ઉપરીપણા હેઠળ પરેલ મધે મરહુમ શેઠ મનચેરજી ફરામજી કામાજીના કુશાદે બંગલામાં એક "પારસી ફીવર આસપીટલ" ડીસેમબરથી તે આગસટ સુધી ૯ માસ ઉઘાડી હતી. ડા૦ બહાદુરજીએ ઘણા સખી દીલગુરદાથી એ આસપીટલનો સરવ કારોબાર મુફત ચલાવયો હતો. એ આસપીટલના બંગલાનું ભાડું શેઠો સોરાબજી તથા કાવસજી દાદાભાઇ દુબાશે દર માસે રૂ૨૫૦ આપયું તથા સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાએ તેમાં હુશીઆર તબીબો રાખવાના ખરચ માટે દર માસે રૂ૫૦૦ આપયા કીધા હતા.

એડીનબરો પારસી યુનીયનનું મકાન— ભરૂચા હાઉસ.—૧૯૦૮ ના સાલમાં સર શાપુરજીએ એડીનબરો મધે વસતા પારસી વીદયારથીઓ માટે એડીનબરોના પારસી યુનીયનને એક મકાન બંધાવી આપ્યું હતું. એ મકાન બાંધવા પાછલ તેમજ કેટલોક બીજો ખરચ મલી લગભગ રૂ૨૦૦૦૦ એવા શેઠને થયા હતા. એ મકાનનું નામ 'ભરૂચા હાઉસ' રાખવામાં આવયું છે તે ખુલ્લું મેલવાની કીયા તા૦ ૧૩ મી મારચ ૧૯૦૯ ને દીને કરવામાં આવી હતી. જે વેળા લોરડ પ્રોવોસટે આવું મકાન સથાપવા માટે સર શાપુરજી ભરૂચાને તથા યુનીયનના સભાસદોને મુબારકબાદી આપી હતી. એ પછી પ્રીનસીપલ સર વીલ્યમ્ તરનરે જણાવયું કે હીંદુસતાનમાની પારસી કોમ બ્રીટીશ પ્રજા તરફ સારો મીત્રભાવ ધરાવે છે, પારસીઓ અને બ્રીટીશ લોકો પરમુલકથી હીંદુસતાનમાં આવી વસેલી પ્રજાઓ છે, જો કે પારસીઓ બ્રીટીશ કરતાં હજારેક વરસ વહેલા આવયા હતા. એમ જણાવી પારસી કોમની બાહોશી તથા વેપારી બુધી વગેરેની તેવણે તારીફ કીધી હતી અને સેવટે સર શાપુરજી ભરૂચાની આખા કદની સબી લોરડ પ્રોવોસટના બાનુ મીસીસ ગીબસનને હાથે ખુલ્લી મેલાઇ હતી. વળી સર શાપુરજીએ સને ૧૯૧૨ માં બીજા વધુ રૂ૧૫૦૦૦ની મદદ એ યુનીયનને કરી છે.

ઉપલી વીગત મુજબ સર શાપુરજીની જીંદગીને લગતી જેબી જાણુવાજોગ વીગત હતી તે અમોએ અમારી યથા શકતી મુજબ સંપુરણ કરીને એવણનું જન્મ ચરીત્ર પુરૂં કીધું છે. તે ઉપરથી વાંચનારા સાહેબોને એવણની જીંદગીને લગતો ઘણો જાણવાજોગ ધડો મલી આવશે. તેની સાથે બીજું એ જણાશે કે ભરૂચમાં પણ બે એક પારસી નામાંકીત નરો પેદા પડયા છે. યાને જેમ નવસારીએ સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ, શેઠ દાદાભાઈ નવરોજી તથા શેઠ જમશેદજી નશરવાનજી તાતા જેવા નામાકીત પારસી નરો પુરા પાડયા છે તેમ ભરૂચે પણ શેઠ નવરોજજી ફરદુનજી સી. આઈ. ઇ. અને સર શાપુરજી બરજોરજી ભરૂચાનો વધારો કીધો છે. સર શાપુરજી જેવા એક નામાકીત નરનું જન્મ ચરીત્ર સંક્ષેપમાં પુરૂં કરતાં આપણે દુવા ગુજારીશું કે સર શાપુરજી પોતાના ભલા ગુણોથી એ કરતાંબી જયાદા માનને પાત્ર થાય અને સુખાકારી સાથે લાંબી જીંદગી ભોગવવાને ખોદાતાલા એવણને સામરથવાન કરે, એ ચાહી દુવા આમીન થાવો!

એવા સાહેબની એક સુંદર શબી આ જનમ ચરીત્રની સાથે વાંચનારા સાહેબોના જોવામાં આવશે.

જાહેર ખબરો.

ઠગાશો ના.

દસ્તુર નાંમે આંખના ડાકટર

ફકત એકજ છે અને તે

કોટમાં ત્રીચર કું૦ સાંમે કાલા પથરની બેંક આગળ

દીનશાહ એમ૦ દસ્તુર કુંપનીની

પુરાણી પેઢીમાં છે. (અમારા પાંટિઆ ઉપર પુરાણી પેઢી જુઓ)

જેઓએ લનડનની જાણીતી આંખની હોસ્પીટલોમાં લાંબી મુદત રહી "કલીનીકલ એસીસટંટનો ઓધો બજાવી આંખના દરદીઓની દવા, ઈલાજ અને ઓપરેશન કરી જાતી અજમાયસ" મેળવી ત્યાંના વીદવાન વડીલ આંખનાં ડાકટરોના લેખીત શબદો જેવા કેઃ—

"ડાકટર દીનશાહ દસતુરે આંખનાં ઘણાં ઓપરેશનો ઘણી સફાઈ અને ચતુરાઈથી કીધાં છે અને એવણ આંખનાં દરેક કામમાં પુરેપુરા પ્રવીણ અને કુશળ આંખનાં સરજયન ડાકટર છે."

એ વીગેરે ઉંચા મતોનું માન મેળવનાર અમારી કંપનીના આંખના ડાકટર

દીનશાહ એમ૦ દસ્તુર, એમ૦ ડી૦

ચસમાથી આંખની મુશકેલ ખામીઓ સુધારવા આંખ મુફ્ત તપાસે છે, જેવો લાભ મુંબઈમાં ફકત અમારે ત્યાંજ મળે છે. વળી ખાસ બંદોબસ્તથી આંખની દવા તેમજ ઓપરેશન પણ કરતા આવ્યા છે, જે કામ મુંબઈમાં કોઈ પણ ખાતામાં થવું મુશકેલ છે.

સરવે કરતાં ઓછા ભાવે

ઉંચી જાતના પથરના ચસમાં તરેહવાર કમાનોમાં, દુરબીનો, નકલી આંખો, તાવ તપાસવાના થરમામીટરો મળશે.

"લુ-લુ" આંખનાં ટીપાં!

આંખનાં દરદોનો તદન ખાત્રી ભરેલો ઠંડક આપનાર અકસીર ઇલાજ છે.

આંખોનું આવવું, સુજવું, રતાસ, બલત્રા, ખીલ, કીડ, પોપચાંનું સુજવું, પાણી ગલવું, અજવાલું ન દેખી શકાય, ઝાંખ, જાલાં, આંખોમાં ચીપડા થવા, વલગી જવું, ચાંદાં વીગેરે આંખનાં દરદો તેમજ નબલી અને થકેલી **આંખો માટે** બીન હરીફ **સલાંમત** ઈલાજ છે. '**લુ-લુ**' આંખનાં ટીપાં **છેલ્લી સોધ** અને **લાંબા વખતની અજમાયશનું** પરીણામ છે.

કીમત રૂ. ૧.

ન૦ ૫૬, એસપલેનેડ રોડ, કોટમાં બોંમબે કલબ સાંમે, મુંબઈ.

શા માટે રીબો છો?

હાંફણ, ખાંસી, બ્રોંકાઈટીસ, સસની જેવાં જીવલેન **સખત** અને **મુદતનાં**

દરદોમાં **"કાદી"**નો **એકજ ભાગ** તુરત આરામ આપી દરદ મટાડવાને કદી નીશફલ જશે નહીં. કીં રૂ. ૧॥.

ઉપલે ઠેકાણેથી તથા બીજા દવા વેચનારાઓ પાસેથી મલશે.

મેહરબાની કરી ઓરડર મોકલતી વેલા આ કાલેનડર વીષે જણાવવું.

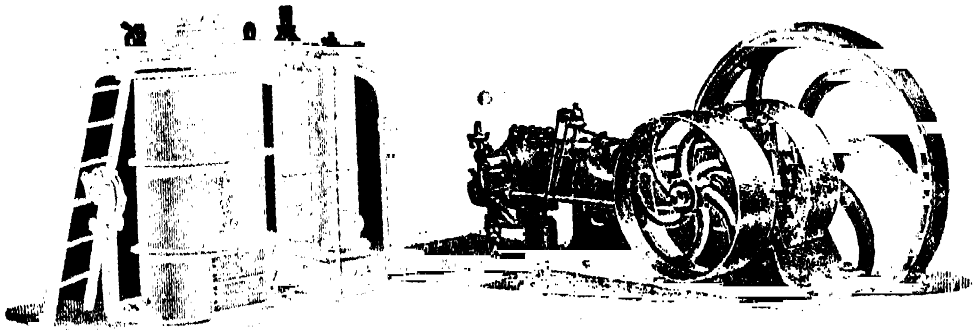
સ્તીમ એનજીનનો તથા તેલના એનજીનનો મોહટો હરીફ.

મેશરસ ક્રોસલી બ્રધરશ લીમીટીડના છેલ્લામાં છેલ્લી સોધના "**ઓટો**" ગેશ એનજીનનો તથા ગેશ પ્રોડયુશર પલાનાટો જેવા કે શકસન તથા પ્રેસર તાઈપના ગેશ પ્રોડયુશરો, **બીતુમીન્સ** કોલ ગેશ પ્રોડયુશરો જે મધે દર કલાકે દર હોરશ પાવરે એક રતલથી ઓછો કોલશો બાલી કામ આપે છે અને શઉથી ઓછા બલતને કામ કરતા સ્તીમ એનજીનનો કરતાં અરધે બલતણે કામ આપે છે.

કેરોસીન તેલથી ચાલતા ક્રોશલી "ઓટો" ઓઈલ એનજીનો.

નેપથાતેલ યાને **ક્રુડ ઓઇલથી** ચાલતા 'ઓટો' ઓઈલ એનજીનો જે કેરોશીન કરતા $\frac{1}{3}$ કરતા પણ ઓછે ખરચે કામ આપે છે.

વીજલી મોટર સારૂં

ગયાશ એનજીન અને શકશન ગયાશ પલાનટ.

૧ થી ૪ શીલેનદરના વરતીકલ ઓઇલ એનજીનો, બોટો, વીજલી તથા દરેક કામ શારૂ.

વરતીકલ અને હોરીઝેનતલ પેત્રોલ આલકોહોલ સ્પીરીટ અને ગયાસ એનજીનો.

ઉપલા સઘળા એનજીનો મીલો, વરકશોપો, આઈશ તથા સોદા મસીનો, ખેતીવાડી તથા બીજા કામો સારૂ પાણીના બુંબાઓ, ઘંટીઓ, જીનો, પ્રેસો તથા સરવે જાતના સાંચાકામ ચલાવવાને કામના ઘણાજ મજબુત, બીન અનુભવી ચલાવી શકે તેવા સેહેલાં અને અત્યાર સુધી શોધી કહાડેલા એનજીનોમાંના સઉથી ઓછે બલતણે કામ આપનારા ઘણાજ સેહેલા એનજીનો છે.

જેને આજ લગણ ઉંચા ચાંદો મલ્યા છે અને મલે છે.

એકલા આડત્યા, ફરામજી કાવશજી,

૧૧૫-૧૧૭-ઓલડ પોલીસ કોરટ બીલડીંગ-હોરનબી રોડ- કોટ, મુંબઈ.

જીવન.

આ જીવન ઉત્તમ વનસ્પતિઓમાંથી બનાવવામાં આવે છે. એમાં એકપણ નુકશાનકારક પદાર્થ આવતો નથી. તમામ પદાર્થો જીવનીયગણ આવેછે. ખાવામાં સ્વાદીષ્ટ છે રોગી અને નીરોગી બંન્નેએ વાપરવા યોગ્ય છે. આ જીવન પુરૂષો, સ્રીઓ, બાલકો અને વૃદ્ધોએ સેવન કરવા યોગ્ય છે. આ જીવન શરીરમાં નિરોગીપણાનાં તત્વો વધારવાને, પ્રકૃતીને સમાન યોગમાં લાવવાને, લોહી વીર્ય, શક્તિ વધારવાને અને સરીર સુધારવાને અમૃત સમાન છે. કરી, પરેહુજી પાલવાની નથી. આ જીવન કેમીકલ ફુડ અથવા મેલીન્સ ફુડ જેવો ખોરાક છે. એના હમેશના સેવનથી અનહદ ફાયદા થાયછે. આ દવા દેશી દવાઓમાં સર્વોત્તમ ગણાય છે. ક્ષય, ઉધરસ, જીર્ણજવર આદી મટાડે છે. અને વિર્યના તથા લોહીના અનેક દોષો દૂર કરેછે. દરેક ત્રીસ તોલાના ડબાનો રૂપીઓ એક. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

નયનામ્રત.

રોગી અને નિરોગી આંખોમાં આ અંજન આંજવાથી અનેક ફાયદા થાય છે. આંખે થતાં ફુલાં, ડોળ, વેલ, મોતીઆ, સુવા, આંજણીઓ, ઝામરવા, તાપોડીયાં, ખીલ, છારી અને ઝાંખ મટી જાય છે. આંખમાથી પાણીનું નીકળવું, ચીપીઆનું વળવું, લોહી અને ગરમીનું ચઢવું બંધ થાય છે. આંખની શક્તિ અને તેજ વધે છે. દુઃખવા આવેલી આંખો મટી જાય છે અને ઠંડક વલે છે. સવા તોલાની શીશી એકની કીંમત રૂપીઓ એક. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

કેશ કલપ.

આ કલપ લગાડવાથી વાળ અસલ કાળા થાય છે. ચામડીને કાલો દાગ પડતો નથી. ત્રીસ તોલા કલપથી ભરેલી એક ડબીના બાર આના. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

બ્લ્યુ બ્લેક શાહી.

આ શાહીના ગુણ ઇંગ્રેજી શાહીના જેવા છે. છતાં કીંમતમાં ઘણીજ સસ્તી છે, આ શાહીથી લખતાં કલમ બઝાઈ જતી નથી. ટાંક ખરાબ થઈ જતી નથી. અક્ષરો, હવા, પાણી, ગરમી અને ઠંડીથી બગડતા નથી. પણ હમેશને માટે કાયમ રહે છે, દરેક પડીકામાંથી વીસ આંઊસ શાહી થાય એવાં જનરલ ક્વોલીટીનાં ડઝન પડીકાંના રૂપીઓ દોઢ. પેકીંગ, પોષ્ટેજ અને કષ્ટમ ડયુટી મંગાવનારને શીર છે.

એજંટો જોઇએ છીએ. અરજ કરવાથી સરતો પુરી પાડીશું.

બનાવનાર તથા વેચનાર } **શાહ નારણજી અમરસીની કું.**

મુકામ વઢવાણ શહેર—કાઠીઆવાડ.

મુંબઈમાં નીચલે ઠેકાણેથી મલશે.

ર. બી. એજનસી, કાનતા બીલડીંગ-પેહેલે માળે—કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

પારસીઓ તરફથી પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

[અસલથી સને ૧૮૮૯ સુધીનાં વરસોમાં પારશીઓ તરફથી પ્રગટ થયલી ચોપડીઓનું લીસ્ટ—યજદેજરદી સને ૧૨૬૦ નાં વરસનાં ઝોરાસ્ટ્રીયન કાલેંડરમાં આપવામાં આવ્યું હતું—ત્યાર પછીનાં વરસોનું લીસ્ટ અતરે આપીએ છે:—]

સને ૧૮૮૯ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકળી.	ફી૦ રૂ. આ.
એ બુક ઓફ કોરેસપોંડંસ કનટેનીંગ એક્ષામપ્લસ ઓફ લેટરસ ફ્રેંડલી મરકનટાઇલ એન્ડ ઓફીસીયલ	ઈંગ્રેજી	બરજોરજી ડોસાભાઇ મારફતીઆ	પરચુટણ	સુરત મીસન પ્રેસ.	૧– ૫	૧– ૦
ધી એવીલ સોસીયલ કસ્તમસ એટ પ્રેસેંટ પ્રેવેલેંટ અમંગ ધી પારસીસ એન્ડ ધી બેસ્ટ મીન્સ ઓફ એરડીકેટીંગ ધેમ... ...	,,	શાપુરજી સોરાબજી	,,	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨૨– ૫	૦– ૬
ચીલડ્રન્સ કાસકેટ ઓફ પોએટીક ગેમ્સ સીલેકટેડ એન્ડ એરેનજડ વીથ નોટસ ...	,,	ડી. એન. વાડીઆ, એમ. એ.	કવીતા.	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૪– ૬	૧– ૮
ધી ફીલોસોફી ઓફ ધી માજદીઅસનાન રીલીજયન અનડર ધી સાસાનીસ	,,	ફીરોઝ જામાસજી દસ્તુર જામાસપ આ૦	ફીલોસોફી	,, ,, ,,	૨૪– ૬	૫– ૦
હેંડ બુક ઓફ ઈંગલીશ પારસીંગ ઈન તુ પાર્ટસ.	,,	દોશાભાઇ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પરેસ ,,	૨૪– ૮	૦– ૬
ફ્રી ટુ ઓલજીબરાકલ ફેકટરસ	,,	દોરાબજી એચ. વાછા, એમ. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	આ.ત્રે.એંડ બુક ડી.પ્રે	૧– ૮	૦–૧૦
એલીમેનટરી ઓલજીબરા	,,	જમશેદજી અરદેસર દલાલ એમ. એ. એલ. એલ. બી.	,,	એજ્યુ. સો. પરેસ	૨૩– ૮	૧– ૪
એ મેન્યુઅલ ઓફ એનજીન્સ એન્ડ બોઈલર્સ...	ગુજરાતી	ખરશેદજી માનેકજી	આરટસ	યુ.પ્રી એંડ જ.એ. કુ.	૧– ૧	૦–૧૩
અરેબ્યન નાઈટસ એનટરટેનમેંટસ ...	,,	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	ફીકસન	સ્ટેનડર્ડ પ્રી. પરેસ.	૧– ૬	૧– ૮
ફુલનજી	,,	ઇ. એ. સુરતી	,,	નીરણુય સાગર પરેસ.	૧૦– ૪	૧૮ પૈ.
ગામડેનો બરો હુશીયાર કુમલો	,,	માનેકજી બરજોરજી	,,	મું૦ સમાચાર પરેસ.	૧– ૫	૧– ૦
ચતા હુકમો, મુંબઈની નીવાયધીકારી કોરટની અપીલ સ ખાએ પોતાના તાબાની ફોજદારી કોરટો તથા અધીકારીઓના વહીવટને અરથે છપાવી પ્રસીધ કર્યા છે તેમનુ ગુજરાતી ભાશાંતર	,,	ફીરોઝશાહ દારાશાહ માનેકશા	કાયદા	એજ્યુ. સો. પરેસ.	૧૧– ૭	૨– ૦
અમીરઅલી	,,	ફકીરજી એદલજી ભરચા	પરચુટણ	જામે જમશેદ પરેસ.	૨૩– ૭	૨– ૦
મહાબળેશ્વર	,,	શાપુરજી બેરામજી કાતરક	,,	,, ,,	૧– ૮	મફત.
મેહેર અને જશને મેહેરગાન	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	,,	ફોરટ પ્રી. પરેસ.	૨૭– ૭	૧ –૦

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
બનાશની જીંદગી અથવા આત્માનુ અમરપણુ ..	ગુજરાતી	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	ફીલોસોફી	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૯– ૭	૩– ૦
સ્પેંતોમેન્યુસ અને અંગરેમેન્યુસ	,,	એરવદ બરજોરજી એરચજી ખજાં	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ	૧– ૭	૦– ૪
જરથોસ્તી ધરમો ઉપદેશ	,,	જામાસજી એદલજી દાદાચાનજી	ધર્મ	ફોર્ટ. ,, ,,	૨૦– ૬	૦– ૬
હીંદના ઇતીહાસીક સ્તાવારે બનાવોની ટુંકી નોંધ.	,,	અરદેશર દીનશાહ ગાંધી	હીસતરી	પ્રી. ઓ. વે. પ્રીં. પ્રે.	૨૦– ૭	૩૦ પૈ.
હીસતરી ઓફ ઇન્ડીઆ	,,	માણેકજી હોરમજી કાંગા	,,	યુનીયન પરેસ.	૧– ૮	૦– ૮
આઉટ લાઈનસ ઓફ ધી હીસતરી ઓફ ઈન્ડીઆ	,,	જે. એફ. માદન	,,	રીપન પ્રીં પરેસ.	૨૪– ૬	૦– ૬
ગુજરાતી કોપી બુક	,,	નાનાભાઇ નશરવાનજી માસ્તર	પરચુટણ	બોમબે સીટી પ્રેસ.	૧૦– ૭	૯ પૈ.
શાળોપયોગી અંકગણીત	,,	નશરવાનજી દોરાબજી આદરીયાનવાલા	સાયનસ મેથેમેટીકલ	યુનીયન પરેસ.	૧– ૭	૦– ૪
ભુગોળ વિધ્યા–યુરોપખંડનું વરણન ...	,,	જહાંગીર બી. મરઝબાન	,, નેચરલ	જામે જ૦ સ્ટીમ પ્રે.	૧– ૮	૦– ૫
અવર આઇસ એન્ડ હાઉ ટુ પ્રીસરવ ધેમ ...	ઈ૦ ગુ૦	એમ.આર.શેઠના,એલ.એમ.એંડએસ.	પરચુટણ	એં. જ. એંડ વ.પ્રે	૨૧– ૬	૦– ૨
એ ગાઇડ ટુ સેક્યુઅલ	,,	આર. એચ. મીસતરી	લેંગવેજ	ફો૦ પ્રીંટીંગ પરેસ.	૨૦– ૬	૦– ૬
જરથોસ્તી ધર્મ નીતી	ઝંદ-ગુ૦	હોરમજી નવરોજી લોરડ	ધર્મ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧– ૭	૦– ૨
પીકીંગ્સ ફ્રોમ ધી અવસ્તા	,,	નાદીરશાહ હોરમજી એદલજી સુખીઆ એલ. એમ. એંડ એસ.	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં૦ પરેસ	૨૪– ૭	૦– ૬
ઈંગલીશ ટ્રાન્સલેસન એન્ડ એક્સપ્લેનેટરી નોટસ ઓફ ફીફ્ટી ઓડસ ઓફ હરીઝ... ...	ઈ. પરશીયન	હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૩૦– ૪	૧– ૮
પતેત ઇરાની સ્વાનની નઈયતે પઢવાની તેના તરજુમા સારાંસ સાથે	પેહલવી અને ગુજરાતી	શોરાબજી હોરમસજી	ધર્મ	ઈન્ડીઅન પ્રીં૦ પરેસ	૨૬– ૬	૦– ૨
ફેમીલી મેગેજીન, નં૦–૫	ઈંગ્રેજી	કે. એન. બનાજી	પરચુટણ	એજયુ. સો. પ્રેસ	૮– ૬	૦– ૮
,, ,, નં૦–૬	,,	બરજોરજી નશરવાનજી બીલીમોરીયા	,,	,, ,, ,,	૨૨– ૭	૦– ૬
સ્ટુડન્ટસ ફ્રેંડ	,,	ધનજીભાઇ દોરાબજી ગીલ્ડર	,,	એં. જ. એંડ વ. પ્રે.	૨૫– ૪	૦– ૬
જહાંગીર કરાંણીનો વાર્તા સંગ્રહ	ગુજરાતી.	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	ફીકસન	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ	૧– ૬	૦– ૧
વાર્તા માલા	,,	માનેકજી એદલજી વાછા	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૧૦– ૩	૦– ૨
ચાનક	,,	બરજોરજી અરદેશર દાદીનાથા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પરેસ	૧૭– ૫	૦– ૨
જ્ઞાન વરધક પુસ્તક ૧૭ મું	,,	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	,,	સ્ટેનડરડ પ્રી૦ પરેસ.	૧– ૬	૦– ૮
ફુરસદ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૦– ૬	૦– ૪

પારસીઓની ચોપડીઓનું લીસ્ટ.

મધુર વચન	ગુજરાતી	શેરાબજી કાવસજી ખંબાતા	પરચુટણ	બોમબે પ્રી પરેસ.	૧૦– ૮	૦– ૬
નુરે એલમ	,,	પી૦ બી૦ દેશાઇ	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૬– ૭	૦– ૪
શ્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧૫– ૬	૦– ૪
શ્રી મીત્ર	,,	ફરામજી સી. મેહેતા	,,	કયસરે હીંદ પ્રેસ.	૨૬– ૬	૦– ૬
ગુજરાત એન્ડ ગુજરાતીસ	ઇંગ્રેજી	બેરામજી મેરવાનજી મલબારી	,,	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫– ૯	૫– ૦
ઝોરાસ્ટ્રીઅનીસમ ઇન ધી લાઇટ ઓફ ઓકલ્ટ ફીલોસોફી	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીઆ	ફીલોસોફી.	રીપન ,, ,,	૧૭–૧૦	૦– ૮
મેટ્રીકયુલેશન ટાઇપ્સ ઇન ઇંગલીશ	,,	એન. એમ. કુપર	લેંગવેજ.	બોમ્બે ,, ,,	૨૮–૧૦	૧– ૦
એડ ટુ ધી સ્ટડી ઓફ ટેગ્રુનટરસ એલજીબ્રા..	,,	શેરાબજી નશરવાનજી કોયાજી બી.એ.	સાયન્સ મેથેમેટીક્સ.	એજ્યું. સો. પ્રેસ.	૧૭– ૯	૩– ૦
બાઇ સાહેબ યાને એક અજબ ભરમ	ગુજરાતી	જીજીભાઇ ખરશેદજી કાપડયા	ફીકસન.	સ્ટેનડરડ પ્રી. ,,	૧૩–૧૦	૧– ૦
કાવલાની કહાણી ભાગ ૪ થો	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	ફોરટ ,, ,,	૧૦– ૯	૨– ૦
આંખ અને ચશમો	,,	ડા૦ હોરમજી ડોશાભાઇ પેસીકાકા એલ.આર.સી. પી. એસ. એફ. પી.	દવા.	સ્ટેનડરડ ,, ,,	૧૫– ૭	૧– ૦
દુ:ખ નિવારણ	,,	ડા૦ પેસતનજી નવરોજી • [વીગેરે	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૨૦– ૯	૫– ૦
રૂસતમી પંદનામું	,,	રૂસતમ ઇરાની	કવીતા	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૧– ૯	૦– ૧
મુનાજાત	પરસીયન ગુ.	મેહરજી બેરામજી દોતીવાલા	ધરમ.	,, ,, ,,	૧૮–૧૦	૦– ૪
ચઉ–ચઉ	ગુ.–ઇં.	સી. ડી. ભાઠેના	લેંગવેજ.	સુબોધ પ્રકાસ પ્રેસ.	૧–૧૦	૦– ૪
શોર્ટ સેનટેનસીસ ઈંગલીશ એન્ડ ગુજરાતી વીથ એ ગ્લોસરી ઓફ યુસફુલ વર્ડસ...	ઇ.–ગુ.	નાનાભાઇ રૂશતમજી રાણીના	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧–૧૦	૦– ૧
તુરાના ગુજરાતી તથા હીંદુસ્તાની દીલપસંદ પ્યાલો	ગુ.–હીંદી	દાદાભાઇ બેરામજી તુરાવાલા	ગીત.	ઇ.-ગુ.-જોબ-પ્રી. પ્રેસ	૧૦–૧૦	૧– ૦
ફર્સ્ટ સ્ટેપ ઇન પરશીયન ઓન એ ન્યુ પ્લાન...	ઇં.–ગુ. પરશીયન	એરવડ હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ.	જગદીશ્વર પ્રેસ.	૧૫–૧૧	૦–૧૩
ધી ફેમીલી મેગેઝીન	ઇંગ્રેજી	બરજોરજી નશરવાનજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૭–૧૦	૦– ૬
અજબ	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫–૧૦	૪ પાઇ
આનંદી	,,	જેહાંગીર કુવરજી પ્રધાનનાં	,,	,, ,,	૨૫–૧૦	૧૬ ,,
એ કમપેનીયન રીડર તુ લોકેરસ એસ્ટ્રોનોમી પ્રાઇમર ફોર મેટ્રીકયુલેશન સ્ટુડન્ટસ	ઇંગ્રેજી	દોરાબજી એચ. વાછા, એમ. એ.	સાયન્સ નેચરલ.	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે.	૧– ૧	૦–૧૨
નાના ફડનવીસ	ગુજરાતી	દાદાભાઇ મનચેરજી ગોભાઇ	બાયોગ્રાફી.	કાસીદ પ્રેસ.	૧૮– ૨	૦– ૮
દુશમન દારાબ	,,	રૂસતમજી હોરમજી મીસતરી	ફીકશન.	એંગલો જવીસ એન્ડ વરનાકયુલર પ્રેસ.	૪–૧૧	૧– ૮

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી	કીંમત રૂ. આ.
જનાનખાનાની બીબીઓ	ગુજરાતી	પેસતનજી જમશેદજી	ફીક્શન.	ગુજરાતી પ્રીં. પ્રેસ	૧૫-૧૨	૨- ૦
દસ્તાવેજ લખનાર	,,	નાનાભાઈ બરજોરજી દેશાઈ	કાયદા	ગુજરાત સ્ટે. પ્રેસ.	૮- ૨	૦-૧૦
વલસાડ મધે મુંબઇવાલા એહસ્તી અંધીયારૂ શેઠ હોરમજી બીખાજી ચીનાઇએ અગીઆરી બંધાવેલી તેનો હેવાલ	,,	જમશેદજી પેસતનજી	પરચુટણ	વીકટોરીયા પ્રેસ.	૧- ૧	મફત.
આઉટ લાઇન્સ ઓફ ધી હીસતરી એફ ઇંન્ડીયા ધી મહોમેડન પીરીઅડ.	,,	જમશેદજી દી. માસતર	હીસતરી.	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૩૦-૧૧	૦- ૩
ટેબલ્સ ફોર કેલક્યુલેટીંગ કોસ્ટ ઓફ યાર્ન, લુસ એન્ડ ઇન બેલ્સ	ઈ-ગુ.	જહાંનગીરજી ફરામજી માસતર અને માનેકજી મનચેરજી બતીવાલા	પરચુટણ	દફતર આશકરા પ્રેસ	૩૧-૧૨	૩- ૦
કોલોકવીલ ફ્રેસીસ ફોર સ્ટુડનટસ એન્ડ અધર્સ ઇન ગુજરાતી એન્ડ ઈંગલીશ	,,	એન. ડી. કાશીનાથ	લેંગવેજ.	રોયલ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૩- ૬	૦- ૮
એ ગ્લોસરી ઓફ વર્ડસ અકરીંગ ઇન ધી ફર્સ્ટ ૭૫ લેસન્સ ઇન સોર્ટ સ્ટોરીસ	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૦- ૨	૦- ૮
એ ગાઇડ તુ ન્યુ રોયલ રીડર	,,	નાનાભાઈ બેજનજી કરાણી	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૩૦- ૯	૦- ૬
નવજોત ક્રિયા...	ઝંદ-ગુજરાતી	જામાસ્પજી એદલજી દાદાચાનજી	ધરમ.	ફોરટ. ,, ,,	૨૦-૧૨	૦- ૩
ફર્સ્ટ રીડીંગ બુક ઓફ પરશીયન બીઇંગ એ ગ્રેમેટીકલ ગાઇડ તુ હેકાયતે લતીફ. ...	ઈ.-પરશીયન	ડોશાભાઇ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ.	આઇરીશ મીશન પ્રે	૧૮- ૨	૦- ૬
એનીસીએન્ટ પરશીયન સ્કલચરસ... ...	ઈ.-ગુ. પ	કાવશજી દીનશાજી કીઆસ	પરચુટણ	એજ્યું. સો. પ્રેસ.	૧૩-૧૨	૫- ૦
ટેમપરંસ એન્ડ સોસીયલ પ્યુરીટી એડવોકેટ....	ઇંગ્રેજી	દી. દી. ગીલડર	,,	એં. જ. એન્ડ વ. પ્રે.	૧૨-૧૧	૦- ૩
જહાંગીર કરાણીનો વાર્તા સંગ્રહ	ગુજરાતી	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	ફીકસન	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ	૧-૧૧	૦- ૧
વાર્તા માળા	,,	માણેકજી એદલજી વાછા	,,	રીપન. ,, ,,	૧૫-૧૧	૦- ૨
ગામગોસાર	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસ્તર	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન ,,	૧૦- ૨	૦- ૪
મધુર વચન	,,	શોરાબજી કાવશજી ખંબાતા	,,	બોમ્બે પ્રીં. પ્રેસ	૧- ૧	૦- ૬
માસીક મજાહ	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫- ૧	૧૬ પૈ.
સ્ત્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૫- ૧	૦- ૪
હુનર પોથી	,,	બરજોરજી સોરાબજી છાપગર	આર્ટસ.	રોયલ. પ્રીં. પ્રેસ	૧૪- ૪	૦- ૩
એક પથરના પરતાપ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ફીકશન.	ફોરટ. ,, ,,	૨૦- ૨	૧- ૦

સને ૧૮૯૦ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

હુશનઆરા	ગુજરાતી	એરામજી ફરદુનજી મરજબાન	ફીકસન.	દફતર આશકારા પ્રે.	૯– ૩	૧– ૮
તલેસમાટીક વીટીઓ	,,	જહાંગીર એજનજી કરાણી	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧–૧૨	૦– ૪
ધી હીસતરી ઓફ સુરત...	,,	એદલજી બરજોરજી પટેલ	હીસતરી	સુરત અખબાર પ્રે.	૧૩– ૩	૨– ૦
ધી ફર્સ્ટ બુક ઓફ યુકલીડસ એલીમેન્ટસ ઓફ જોમેતરી	,,	જમશેદજી અરદેશર દલાલ એમ. એ. એલ. એલ. બી.	સાયન્સ મેથેમેતીકલ	એજયું. સો. પ્રેસ.	૫– ૩	૦– ૮
ભુગોળ વીધ્યાના મુળ તત્વો	,,	જે. એફ. માદન	,, નેચરલ	જગદીશ્વર પ્રેસ.	૫– ૪	૦– ૩
ફરેબે ફ્રીટીઆ આબે ઈંગલીશ નાટક ...	,,	કાવશજી પાલનજી ખટાઉ	ડ્રામા	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રેસ	૨૬– ૩	૦– ૮
વેજીટેરીયન ફકરી વીથ તેસ્ટીમની ઓફ એમીનેન્ટ ફીઝીશ્યનસ કેમીસ્ટસ, સાયનટીસ્ટસ, નેચરલીસટસ ફીઝીઓલોજીસ્ટસ વીગેરે ...	ગુ.–ઈં.	એરામજી દીનશાજી પાંડે	પરચુટણ	ડયુમ. સ્ટેન્ડર્ડ પ્રીં. પ્રે.	૧૮– ૩	૦– ૮
નોટસ ઓન પોપસ હોમર્સ આઇલેડ ...	ઈં.-ગુ.મરાઠી	રૂશતમજી હોરમજી મીસતરી	લેંગવેજ	એં. જ. એન્ડ વ. પ્રે.	૧૮– ૨	૦– ૫
ફેમાલી મેગેજીન	ઈંગ્રેજી	બરજોરજી નશરવાનજી બીલીમોરીઆ	પરચુટણ	એજયું. સો. પ્રેસ.	૧૭– ૨	૦– ૬
સ્ટુડનટસ ફ્રેંડ	,,	ધનજીભાઈ હોરમજી ગીલડર	,,	એં. જ એન્ડ વ. પ્રે	૧– ૩	૦– ૪
ધી ટેમપરંસ એન્ડ સોશીયલ પ્યુરીટી એડવોકેટ.	,,	દી દી. ગીલડર	,,	હીન્દુ એન્ડ ઈંગલીશ પ્રે	૧– ૩	૦– ૩
અજબ	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ. પ્રેસ.	૧૦– ૩	૪ પઇ
જ્ઞાન વરધક	,,	જહાંગીર એજનજી કરાણી	,,	સ્ટેન્ડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧– ૨	૦– ૮
ફુરસદ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫– ૨	૦– ૪
મધુર વચન	,,	શોરાબજી કાવશજી ખંબાતા	,,	બોમ્બે પ્રીં. વરકસ.	૧– ૪	૦– ૬
મારીફ મજાહ	,,	ડી. એ. તારાપોરવાલા અને સોરાબ એલ. પાલમકોટ	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૮– ૩	૧૬ પૈ.
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર. આશકારા પ્રે.	૩– ૩	૦– ૪
ધી ઓથ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,,	૩– ૪	૦– ૪
એ લીટરલ ટ્રાનસલેશન ઓફ ધી ફર્સ્ટ ફીફટી સ્ટોરીસ ફ્રોમ સેડ હેકાયત	ઈંગ્રેજી	ઈ. આર. સહીઆર	ફીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૧– ૫	૦– ૪
સોર્ટ એસેસ ફોર યુસ ઇન સ્કુલસ	,,	આર. એચ. મીસતરી. માસ્તર	પરચુટણ	કરનાટક પ્રેસ.	૧– ૫	૦– ૪
ધી ફીલોસોફી ઓફ હેપીનેસ	,,	જહાંગીર ખરશેદજી દાજી	ફીલોસોફી	યુનીયન પ્રેસ.	૧– ૬	૩ પૈ.

ચોપડીઓનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
નોટસ ઓન સ્માઈલ્સ કેરેકટર ચેપટરસ ...	ઈંગ્રેજી	મેરવાનજી ફરામજી મોદી	લેંગવેજ	એજ્યું. સો. પ્રેસ.	૧૫- ૪	૧- ૮
સોલ્યુસન્સ ઓફ એક્ષામપલ્સ ઈન તોધુનટરસ ચ્રેટીસ ઓન ધી ઇનતેગ્રલ કેલકયુલ્સ ..	,,	પ્રોફેસર કે. જે. સંજાના	સાયન્સ મેથેમેટીકલ.	,, ,,	૨૨- ૫	૧- ૮
ધી સ્ટુડન્ટસ કેમીસ્ટરી ઇન તુ વોલ્યુમ્સ ...	,,	એમ. સી. બામજી	,, નેચરલ	ઓરફનેજ પ્રેસ.	૧- ૫	૫- ૦
ગામરેની ગોરી નાટક ત્રણ અંકી	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ડ્રામા	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રીં. પ્રે.	૨૮- ૬	૦- ૮
નેક ખસલત તેહમીનાં યાને રંજનો બદલો નાટક	,,	ફીરોજશાહ રૂશતમજી બાટલીવાલા	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧- ૬	૦- ૮
ઉપકાર કે અપકાર અથવા જાની મીત્રે બેજાન કીધાં–એક કરૂણારસ નાટક	,,	જહાંગીર એજનજી કરાંણી	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ	૧- ૩	મફત.
ભુલ ભુલામણી અથવા નજરનું જોર. ...	,,	જહાંગીર એરામજી મરઝબાન	ફીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧- ૫	૧- ૮
ગુલી ગરીબ	,,	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧- ૮	૦- ૮
કનક તારા	,,	રતનજી નશરવાનજી આંટીઆ	,,	ગુજરાતી પ્રીં. પ્રેસ.	૨૬- ૭	૦- ૨
હાય હાય અને ઓય ઓય શેઠ અને ગુમાસ્તાની વારતા	,,	જે. ડી. મેહતા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૪- ૬	૬ પૈ.
ખજાને હેકાયત	,,	કાવસજી પેસતનજી સુકાએરાના	,,	ઈનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૧- ૧	૧- ૪
તુચકા સંગ્રહ...	,,	જહાંગીર એરામજી મરઝબાન	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૯- ૫	૧- ૮
વોહુમનો એટલે બેહેમન અવસ્તામાંથી મલતું અને લગતુ વરણન તથા તેનો બીજા ધરમોમાં મલતી અને લગતી બેદો સાથનો મુકાબલો...	,,	ધનજીભાઇ નવરોજી કુરસેવાલા	,,	દફતર અશકારા પ્રેસ.	૨૦- ૬	૦- ૪
ઓમ્બે ક્રીકેટ કલબના અગીઆરમાં સાલની ખુશાલીમાં ભરેલા ખાસ મેલાવડામાં ભજી બતાવેલા "પાહલી પેહલવાન" નામના નાટકમાં ગવાયલાં ગાયણો	,,	ફીરોઝશાહ મોદી	ગીત	ઈનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ.	૧- ૧	૦- ૧
ફીરોજી નાટક ગાયણ	,,	ફીરોઝશાહ રૂશતમજી બાટલીવાલા	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧- ૫	૦- ૨
ગુજરાતી કોપી બુક નં૦ ૧ લો	,,	નાનાભાઇ નશરવાનજી માસતર	પરચુટણ	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૨૫- ૭	૦- ૧
ધી એક્ઝામીનેશન પેપરસ રીટ સહીત ..	,,	હોરમજી નવરોજી ખંબાતા	સાયન્સ મેથેમેનીકલ	રાઈઝીંગસ્ટાર પ્રીં પ્રે.	૧- ૭	૦-૧૦
ધી સ્ટુડનટસ જોગરાફીકલ મીરર	,,	બમનજી ધનજીભાઇ પટેલ	,, નેચરલ	ગુ. સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રે.	૧- ૫	૦- ૪
રાહનુમાએ માજદીઅસનાન જરથોસ્તી ધર્મ નીતી	ગુ.–ઝંદ	એરવડ શેરીયારજી દાદાભાઇ ભરૂચા	ધરમ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૫- ૭	૦- ૪

એ ગ્લોસરી ઓફ હેકાયતે લતીફ	પરશી-ઈં.-ગુ.	ડોશાભાઇ એરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૨૮- ૬	૦- ૪
વાર્તા માળા	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રીં પ્રેસ.	૨૦- ૨	૦- ૨
આનંદી પુસ્તક પેહેલું	,,	જહાંગીરજી કુવરજી પરધાનનાં	પરચુટણ	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૮- ૬	૧- ૦
ચાનક „ ,, ...	,,	બરજોરજી અરદેશર દદીનાથા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૩૧- ૭	૦- ૨
ગમ ગોસાર	,,	જીજીભાઇ જમશેદજી માસતર	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧- ૬	૦- ૩
રૂડીમેનટસ ઓફ ઈંગલીશ ગ્રામર વીથ હીંટસ ઓફ ઈંગલીશ પારર્શીંગ	ઈંગ્રેજી	ડોશાભાઇ એરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૧-૧૨	૦- ૮
ખંડેરાવ ગાયકવાડ અથવા પ્રભાલાની જાગીર ફ્રાણુની	ગુજરાતી	જે. એન. પટેલ	ફીકસન	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫- ૮	૧- ૦
ફીરોઝી રમુજી ગાયણ	,,	ફીરોઝશાહ રૂશતમજી બાટલીવાલા	ગીત	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે	૧૫- ૮	૦- ૨
નવા રમુજી ગરબા	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧૦-૧૧	૦- ૧
પાક ખોરદેહ અવસ્તાની મુબારક કેતાબ ...	ઝંદ-ગુ.	જે. બી મરઝબાનની કું.	ધરમ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૮- ૯	૦-૧૨
એ કંપલેટ ગ્લોસરી ઓફ ઓલ ધી વર્ડસ એન્ડ ફ્રેઝીસ અકરીંગ ઈન ૧૦૨ પેજીસ ઓફ રોયલ રીડરસ નં૦ ૩	ઈં.-ગુ.	દીનશાહ મેરવાનજી કુકામા	લેંગવેજ	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે.	૨૦- ૯	૦-૧૦
એ ગાઇડ ટુ એંગલો વરનાક્યુલર સ્ટેનડર્ડ ૩...	,,	ડોશાભાઇ એરામજી હકીમ	,,	મીસન પ્રેસ.	૧-૧૨	૦- ૩
ખોરદેહ અવસ્તા	ઝંદ-ગુ.	કાવસજી એદલજી કાંગા	ધરમ	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૧- ૯	૨- ૮
જરથોસ્ની ધર્મ શીક્ષક	ગુ.- ઝંદ	એદલજી કેરસાસપજી આંતીઆ	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧- ૫	૦- ૪
ધી ટેમપરંસ એન્ડ સોસીયલ પ્યુરીટી એડવોકેટ.	ઈંગ્રેજી	દી. દી ગીલડર	પરચુટણ	,, ,,	૧૦- ૩	૦- ૨
લુકીંગ ગ્લાસ ફોર માઇ પોલી કોમેડીક એકટર્સ ઈન યુરોપ	,,	ડા કે. આર. વીકાજી	,,	એજ્યું. સો. પ્રેસ.	૬- ૨	૨- ૦
બીસત્રીસ પરશીયન સીરીસ	,,	કેખશરૂ બરજોરજી જે. લાલા	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૦- ૯	૦- ૯
ત્રાન્સલેશન વીથ એક્ષપ્લેનેશન ઓફ સેવનતી ફાઇવ ઓડસ ઓફ હાફેઝ	,,	દીનશાહ ફરદુનજી મુલ્લાં એમ. એ.	,,	એજ્યું. સો. પ્રેસ.	૧૪- ૧	
મીકેનીકલ એનજીનીયરસ કમપેનીયન ...	ગુજરાતી	હોરમજી એદલજી એલચીદાના મી.એ.	આરટસ	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૪-૧૦	૫- ૦
પેગમબર અશો જરથોસ્તનાં જનમારાના હેવાલ.	,,	ખરશેદજી રૂશતમજી કામા	બાયોગ્રાફી	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫-૧૨	
ધી અરેબ્યન નાઇટસ એનટરતેનમેન્ટસ ઈન ટુ વોલ્યુમસ	,,	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	ફીકસન	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫- ૧	૨- ૦
ગુલી ગરીબ ભાગ ૨ જો	,,	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧-૧૨	૦- ૮

સને ૧૮૯૭ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
મારી મોસતીની મોસમ....	ગુજરાતી	દીનશાહ શોરાબજી રાઇટર	ફીકસન	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૧૦– ૨	૦– ૮
મગરૂર મેરીયા	,,	માનેકજી એદલજી વાછા	,,	,, ,, ,,	૧૦– ૨	૦– ૮
પીરોજા	,,	અરદેશર બેરામજી પટેલ	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે	૨૩– ૨	૧– ૪
ચોથીઆ તથા આંતરીયા તાવની કથા ...	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧૦– ૧	૦– ૧
બ.ગે દાનેશ	,,	પેસતનજી મોટાભાઇ કારખાનાવાલા	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧–૧૨	૦– ૪
દસકત શીક્ષક કોપી બુક	,,	આદરજી કાવશજી માસતર	પરચુટણ	એમ્બે સીટી પ્રેસ.	૨– ૧	૦– ૨
એ ગાઇડ તુ પરશીયન કોમપોઝીશન ...	ઈ.–પરસીયન	હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ	,, ,, ,,	૧–૧૨	૦– ૮
હીંટસ ઓન ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન ...	,,	જ૦ એમ૦ કાંગા અને પે૦ કા૦ કાગા	,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૬– ૧	
એક્ષામીનેશન પેપરસ કનતેનીંગ કવેસચન્સ પુત તુ કેનડીડેટસ ફોર ધી હાઇ કોરટ વકીલસ એન્ડ સમ જડજીસ એક્ષામીનેશન ફોરમ વીથ ધેર એનસરસ	ઇંગ્રેજી	બેજનજી રતનજી કોટવાલ	કાયદા	ધગળ પ્રીં. પ્રેસ.	૯– ૨	૧૦–૦
પ્રોસપેકટસ ઓફ સ્પેશીફીકેશન, રેટસ, કનટીસન્સ વીગેરે	,,	નવરોજી નશરવાનજી દોટીવાલા	પરચુટણ	મીસન પ્રેસ.	૨૬– ૪	મફત.
ગુલી ગરીબ ભાગ ૩ જો...	ગુજરાતી	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	ફીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૧૫– ૩	૦– ૮
મોટાંમાયની વારતા	,,	કે. એન. કું.	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫– ૪	૦– ૪
ગુજરાતી સાઇકલોપીડયા...	,,	મા૦ ઇ. વાછા અને અ૦ એફ. સોલન	પરચુટણ	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૩૦– ૪	૧– ૮
તંદરૂસ્તી	,,	ડા૦ રૂસતમ નાનાભાઇ રાણીના	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧૫– ૫	૧– ૦
ડીક્ષનરી ઇંગ્રેજી-ગુજરાતી	ઈ.–ગુ.	અ૦ ફ૦ મુસ અને ના૦ રૂ૦ રાણીના	લેંગવેજ	,, ,,	૨૧– ૪	૨– ૮
એ પ્રેકટીકલ ગ્રામર ઓફ ધી અવસ્તા લેંગવેજ કમપેરડ વીથ સન્સક્રીટ	ઈ.–ઝંદ	કાવશજી એદલજી કાંગા	,,	એજ્યું. સો. પ્રેસ.	૧૭– ૪	૫– ૦
વારતા માળા	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૨૦– ૨	૦– ૨
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧– ૪	૪ પઇ.
આનંદી	,,	જહાંગીર કુવરજી પરધાનનાં	,,	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૦–૧૦	૪–૧૦
જ્ઞાન વરધક	,,	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧– ૧	૦– ૮
ગુલ અફ્સાન...	,,	એ. એફ. સોલન [પોરવાલા	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૨૨– ૩	૦– ૪
માસીક મજાહ...	,,	સો. એલ. પાલમકોટ અને ડી.એ. તારા-	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૩૧– ૩	૦– ૨

જુરે બોમ	ગુજરાતી	પી. બી. દેશાઈ	પરચુટણ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૫- ૩ ૦- ૪
જી બોમ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૨૪- ૩ ૦- ૪
ધી પ્રેક્ટીશનરસ વેડ મેકયુમ	ઇંગ્રેજી	એદલજી કાવસજી અપુ (તુકીના) એલ. એમ. એન્ડ એસ	દવા	ઇમપીરીયલ પ્રેસ.	૧- ૯ ૮- ૦
જમરશીયલ ત્રેનીંગ બુક	,,	જમશેદજી હોરમજી	પરચુટણ	જામે જ. પ્રેસ.	૧૮- ૪ ૦- ૮
ઓલ્ડ સ્મીથ હરમીત વીથ ફ્રાન્શ નોટસ ...	,,	આર. એચ. મીસતરી	કવિતા	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫- ૬ ૦- ૪
મોડલ એકઝામપલસ ઇન એલજીબરા ...	,,	હોરમસજી શાપુરજી કાતરક	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એજ્યુ સો. પ્રેસ.	૩- ૭ ૧- ૮
હારમોનીયમ ગાઈડ	ગુજરાતી	ડોસાભાઇ એદલજી અરીમવાલા	આરટસ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧- ૪ ૦-૧૨
સ્ટીમ એનજીનનું વરણન તથા ઈજનેરનો સાથી.	,,	દીનશાહ શાપુરજી	,,	જગદિશ્વર પ્રેસ.	૧૫- ૫ ૪- ૦
ધી ગેઇટી કલબ કુટુંબો માટે કરવામાં આવેલા ખાસ મેલાવડામાંના સભાસદો તરફથી ગવાએલાં ગાયણો તથા તે પ્રસંગે સભાસદોએ ભજી બતાવેલો ફારસ નામે ભુલો પડેલો ભીમભઇ	,,	બી. એન. કાબરાજી	ડ્રામા	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧- ૫ ૦- ૪
સુખલાજીનાં સંકટો	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	પારસી ,, ,,	૧૫- ૧ ૦- ૪
ગુલી ગરીબ	,,	કેખુસરો નવરોજી કાબરાજી	ફીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૨૮- ૬ ૦- ૮
પાક નાર યાઉવન	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧- ૮ ૧- ૦
અવસ્તા તથા પેહલવી કેતાબમાં જનાવરો વીશે મલતું વરણન અને તેનો બીજા ધરમોમાં મલતી અને લગતી બાબદો સાથનો મુકાબલો.	,,	ધનજીભાઇ નવરોજી કુરલેવાલા	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૮- ૫ ૦- ૬
એક પુનર વીવાહની કાહણી	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૧- ૭ મફત.
જરથોસ્તી ધરમની મોતેબરી	,,	એરવદ દાદાભાઇ ખરશેદજી દોરડી	,,	વરતમાન પ્રેસ.	૧૫- ૮ ૦- ૬
કદીમ ઇરાનીઓપર એકજ લોહી ધરાવતાં સગાંઓમાં પરણવા બાબે મુકેલાં બોહતાનનો રદીઓ	,,	રૂશતમજી એદલજી શાપુરજી મેહતા	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૬- ૪ ૦-૧૨
મેસ્મેરીઝમ	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	,,	ઇન્ડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ.	૧૧- ૫ ૧- ૦
પારસી પ્રકાશ	,,	બમનજી બેરામજી પટેલ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૩૦- ૬ ૧- ૦
રમુજ સંગ્રહ	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧- ૮ ૦-૧૨
કાદી દોહરા સંગ્રહ	,,	દી. એ. તારાપોરવાલા	કવિતા	આર્યોદય પ્રેસ.	૨૧- ૧ મફત.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકળી.	કીંમત રૂ. આ.
સંકટમાં ફસી પડેલી ગરીબ ગુલાં અથવા દુઃખી સુખ-કર ને જેનાં ખેલનાં ગાયણો. ...	ગુજરાતી	કેખશરૂ ફરામજી દલાલ	કવિતા	પારસી પ્રીં. પ્રેસ.	૩૦- ૭	૦- ૨
શેઠ પેસતનજી હોરમજી કામા, સી. આઈ. ઈ. નું ખ્યાનરૂપી જન્મ ચરિત્ર	,,	શીરોશાહ રૂશતમજી બાટલીવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧- ૮	૦- ૨
જયોતીશ વિધ્યા સરસ્તી રચના	,,	કેખશરૂ બરજોરજી દેશાઈ	સાયન્સ નેચરલ	ગુજરાત સ્ટે. પ્રીં. પ્રે.	૩- ૭	૪- ૦
ગુજરાતી કોપી બુક	,,	બરજોરજી દોરાબજી	પરચુટણ	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૧૧- ૭	૦- ૧
જરથોસ્તી ધરમ તથા નીતી ગ્યાન... ...	ગુ.-ઝંદ	મેરનોસજી બરજોરજી દસ્તુર મેરજીરાણા	ધરમ	દફતર આશકારા પ્રે.	૩- ૯	૦- ૬
દીનકર્દ	ગુ.-ઈં.-પેલવી	પેશોતન દસતુર બેહરામજી સંજાના	,,	,, ,, ,,	૫- ૯	૫- ૦
વારતા માળા	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	શીકસન	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૨૦- ૬	૦- ૨
અંજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧- ૭	૪ પૈ.
આનંદી	,,	જહાંગીર કુવરજી પરધાનનાં	,,	આર્યોદય પ્રેસ.	૨૧- ૧	૦- ૩
ગ્યાન વરધક	,,	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧- ૨	૦- ૮
ફુરસદ	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧- ૧	૦- ૪
ગુલ અહ્સાન...	,,	એ. એફ. સોલન	,,	રીપન ,, ,,	૨૦- ૬	૦- ૪
માસીક મજાહ	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ અને ડી. એ.	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૩૦- ૬	૦- ૨
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેશાઈ [તારાપોરવાલા	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૫- ૬	૦- ૪
શ્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૨૫- ૬	૦- ૪
શ્રી મીત્ર	,,	ફરામજી સી. મહેતા	,,	કયસરે હીંદ પ્રેસ	૫- ૫	૦- ૩
મુંબઈ સમાચારનું સુધ ગુજરાતી પંચાંગ ...	,,	માનેકજી બરજોરજી મીનોચેરહોમજી	,,	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧- ૭	૩૦ પૈ.
એનલીટીકલ એસેસ	ઈંગ્રેજી	આર. એચ. મીસતરી	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૦-૧૧	૧- ૦
એલજીબ્રાકલ એકચરસાઈઝ ફોર મેટ્રીક્યુલેશન કેનડીડેટસ	,,	હોરમજી શાપુરજી કાતરક	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૫- ૯	૦- ૮
હારમોનીયમ ગાઈડ	ગુજરાતી	એસ. ધનજીભાઈની કું.	આરટસ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧- ૯	૦-૧૨
સુખી ગરીબ ભાગ ૬ ઠો...	,,	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	ફીકશન	યુનીયન પ્રેસ	૨૬- ૮	૦- ૮

ઇન્ડીઅન નાઇટસ યાને હીંદી વારતાઓ ...	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧- ૭	૦-૧૦
રંજનો બહલો ગંજ યાને સદગુણી શીરીનનાં સંકટો	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	ફોરટ ,, ,,	૧૦- ૯	૧- ૦
લેન્ડ લોર્ડસ ફ્રેંડ	,,	એરામજી જમશેદજી ખાન સાહેબ	કાયદા	રાઇઝીંગ સ્ટાર પ્રેસ	૮-૧૦	૧- ૦
ગઉરક્ષ ઉપર ભાશણ તથા વધારો	,,	દોરાબજી જમશેદજી મેઘોરા	પરચુટણ	રાજ્યભકત પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૨	૩૦ પૈ.
ગુજરાતના જરથોસ્તીઓનાં મરણ વખતના અરસપરસનાં લાભનું ફંડ	,,	રૂશતમજી નવરોજી પટેલ અને અરદેશર મેરવાનજી ગાંધી	,,	ગુજરાત સ્ટે. પ્રેસ	૨૧-૧૧	૦- ૨
ફીસ્સે આતસબેરામે નવસારી	,,	એક દસ્તુર	,,	વિકટોરીયા પ્રેસ	૧-૧૦	મફત.
પારસીઓનાં નીતીનું ધોરણ તે સુધારવાની જરૂર.	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	,,	તત્વવીવેચક પ્રેસ	૨૧-૧૨	૦- ૨
પારસીઓમાં આજકાલની સ્ત્રી કેળવણીની ખામીઓ અને તે સુધારવાની થોડીક સુચના.	,,	બંદે ખુદા	,,	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧- ૮	મફત.
રમુજ સંગ્રહ...	,,	નવરોજી મેરવાનજી મેહતા	,,	યુનાઇટેડ પ્રી. પ્રેસ	૧- ૮	૧- ૦
વોહરાના વડા મુલાજી સાહેબોની તવારીખ ...	,,	દાદાભાઇ મનચેરજી બંદે ખુદા	,,	કાસીદ પ્રેસ	૧-૧૦	૦- ૨
હીસતરી ઓફ ઇન્ડીઆ...	,,	માનેકજી હોરમજી કાંગા	હીસતરી	આર્યોદય પ્રેસ	૨૧- ૬	૦- ૮
ખોરદેહ અવસ્તા	ઝંદ-ગુ.	બી. જે. મીસ્રી અને એ. એફ. સોલન	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૭- ૯	૩૦ પૈ.
નોટસ ઓન ધી "પરસીયન વેસ" ...	ઈં.-ગુ.	એન. બી. કોટવાલ	લેંગવેજ	ફોરટ ,, ,,	૧-૧૦	૦- ૬
હેલ્પ ટુ ઈંગ્લીશ કોમપોઝીશન	,,	જીજીભાઇ ખરશેદજી કાપડયા માસ્તર	,,	એંગલો પરસીયન પ્રે.	૧૫-૧૧	૦- ૮
વારતા માળા	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૧- ૭	૦- ૨
ગમ ગોસાર	,,	જીજીભાઇ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન પ્રે	૪-૧૦	૦-૧૨
ગુલ અફસાન...	,,	એ. એફ. સોલન	,,	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૧- ૭	૦- ૪
લેટેસ્ટ મેમોરેન્ડમ ઓન ધી બરોડા સીટી ડ્રેનેજ કવેસચન	ઇંગ્રેજી	દીનશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૦-૧૧	૦- ૪
લેકચરસ ઓન ધી હીસતરી ઓફ લીટરેચર ઓર ધી સકસેસીવ પીરયડસ ઓફ યુરોપ્યન કલચર ડીલીવરડ ઇન ૧૮૩૮ બાઇ થોમસ કારલલે.	,,	આર. પી. કરકરીઆ	,,	ટાઇમ્સ ઓફ ઈંડીયા સ્ટીમ પ્રી. પ્રેસ	૧- ૧	૭- ૮
એ હેંડ બુક ઓફ ઈંગલીશ પારસીંગ ...	,,	ડોશાભાઈ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ	૧૯- ૧	૦- ૮
જેમ્સ ઓફ ઈંગલીશ પોએટરી સીલેકટેડ એન્ડ એરેન્જડ વીથ ઇનટ્રોડકશન એન્ડ નોટસ ભાગ ૧ લો-બીજો	,,	ડી. એન. વાડીઆ. એમ. એ.	કવિતા	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૬- ૧	૧- ૪

સને ૧૨૯૨ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીંમત રૂ. આ.
નાંજ શીરીન...	ગુજરાતી	નાનાભાઇ રૂશતમજી રાણીના	નાટક	યુનીયન પ્રેસ	૬- ૨	૦- ૪
આરમઇતી અને તરોમઇતી યાને નમનતાઇ અને મગરૂરી ઉપર દસ્તુર પેશોતનજી બેહરામજી સંજાનાએ મરહુમ શેઠ હોરમજી બહમનજી વહાડીયાજીનાં આતશબેહેરામ સાહેબની ૬૨ માં વરસની સાલગ્રેહને દીને જશનની ગીજ્ઞસમાં કીધેલી વાયજ	"	દસતુર પેશોતનજી બેરામજી સંજાના	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૫-૧૧	૦- ૪
મારી મજેહ તથા બીજી કવિતાઓ ...	"	જમશેદજી નશરવાનજી પીટીટ	કવિતા	જ. ન. પી. પારસી ઓરફનેજ કે. પ્રી. પ્રે	૮- ૩	મફત.
રાજબાઇ તાવરવાલી માહેતમનાં ગાયણો ...	"	ડી. એ. તારાપોરવાલા	"	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧- ૧	૦- ૨
ન્યુ હિસતરી ઓફ ઇન્ડીઆ	"	મે. એ. દારવાલા અને જ. દો. મીસ્ત્રી	હીસતરી	યુનીયન પ્રેસ	૧૫- ૧	૦- ૬
યેગમદરયા અથવા મોહત વીશે વાયજ તથા બંદગી	ઝંદ-ગુ.	મેહરજીભાઇ પાલનજી	ધરમ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૨-૧૨	૦- ૪
રાહનુમાએ માજદીઅસનાન જરથોસ્તી ધર્મ નીતી	ગુ.-ઝંદ.	એરવડ શેરીયારજી દાદાભાઇ ભરૂચા	"	દફતર આશકારા પ્રે.	૯- ૧	૦- ૫
નોટસ ઓન ધી ફોરેસ્ટર વન ઓફ એડજ્વરથસ મોરલ ટેલ્સ	ઈંગ્રેજી	એન. બી. કોટવાલ	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૪- ૪	૦- ૮
પોપ્સ હોમર્સ આઇલ્યદ...	"	મા૦ બેજનજી અને હો૦ રૂસતમજી	"	" " "	૨૦- ૪	૦- ૮
જીલુ ગોરાણી...	ગુજરાતી	જહાંગીર બેરામજી મરજબાન	ફીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧- ૫	૧- ૮
તારાબાઈ	"	" " "	"	" " "	૧- ૬	૨- ૦
આપઘાતમાં સમાયલા જોખમો	"	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	રીપન પ્રેસ	૩- ૪	૦- ૨
ખુશ દરપણ	"	જહાંગીર બેરામજી મરજબાન	"	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧- ૫	૧- ૮
આલફ્રેડ નાટક મંડળીનાં ભોલી ગુલ યાને ગુલની બુલ એ ખેલમાં ગવાતાં ગાયણો.. ...	"	ફીરોજશાહ રૂશતમજી બાટલીવાલા	ગીત	વરતમાન પ્રેસ	૨૬- ૩	૦- ૧
સરોદે પાક દામાની અને સીતમે ઓનાર ...	"	" " "	"	" "	૨૧- ૫	૧- ૪
કોલોકયલ ફ્રેસીસ ફોર સ્ટુડેન્ટસ એન્ડ અધર્સ ઇન ગુજરાતી એન્ડ ઈંગલીશ	"	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫- ૫	૦- ૮
ફયુનરલ શેરીમનીસ ઓફ ધી પારસીસ ...	ઈ.-ઝંદ	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૧- ૫	૦- ૪

ખોદાબખશ એોર ગોડસ ગીફ્ત	ઈ.–ગુ.	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧–૬૦–૧
ધી પોઝીશન ઓફ ઝોરાસ્ટ્રીયન વુમન ઇન રીમોટ એન્ટીકવીતી	ઈંગ્લીસ	દારાબ દસતુર પેશોતન સંજાના બી.એ.	"	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૪–૬૧–૦
સ્ટાવકસ એન્ડ સુદાબે	"	" " "	"	" " "	૪–૭૦–૪
માથેરાન	"	બી. આર. કોટવાલ	ગીત	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૧૧–૭મફત.
ફુન્નર પોથી	ગુજરાતી	બરજોરજી સોરાબજી છાપગર	આરટસ	રોયલ " "	૧૫–૮૦–૧૨
વેહમાયલી જર અથવા ખોદયો ડુંગર અને મારયો ઉંદર	"	નાનાભાઈ રૂસ્તમજી રાણીના	નાટક	યુનીયન પ્રીં. પ્રેસ	૩૦–૬૦–૪
આજના પારસીઓ તેમનો ધર્મ અને સંસાર...	"	એરવડ બેરામજી ખરશેદજી દોરડી	પરચુટણ	રીપન " "	૨૨–૮મફત.
ચીન દેશ	"	હોરમજી ખરશેદજી ધાભર	"	યુનીયન " "	૧–૭૧–૦
ધી એકસેલેન્સ ઓફ ધી ઝોરાસ્ટ્રીયન રીલીજીયન	"	એરવડ દાદાભાઇ ખરશેદજી દોરડી	"	વરતમાન " "	૧૫–૮૦–૮
લગન શીક્ષક	"	રૂસતમજી મનચેરજી મોબેદજી	"	જ. ન. પી. પા.ઓ.	૧–૬૦–૧
તુચકા સંગ્રહ	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧–૯૦–૪
સાળાઓની અંકગણીત	"	નશરવાનજી દોરાબજી આદુરીયાનવાલા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	યુનીયન પ્રેસ	૧૫–૭૦–૪
ધી સ્ટુડન્ટસ એનલારજડ ઈંગ્લીશ પરશીયન ડીક્ષનરી	ઈ.–પરશીયન	સોરાબશાહ બેરામજી ડોકતર	લેંગવેજ	આઈરીશ મશીન પ્રે	૫–૭૯–૦
જેમ્સ ઓફ પરશીયન પ્રોસ એન્ડ પોએતરી...	પરશીયન ઈંગ્લીસ	જમશેદજી બેજનજી કાંગા અને પેસતનજી કાવશજી કાંગા	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૭–૬૧–૦
સીલેકટ નોટસ ઈન ફ્રેંચ ઇડીઅમ ફોર બીગીનરસ એન્ડ એડવાન્સ સ્ટુડન્ટસ ...	ફ્રેંચ–ઇંગ્રેજી	ઇ. આર. સહીઆર	લેંગવેજ	" " "	૨૩–૭૦–૬
એ ડીક્ષનરી ઓફ અવેસ્ટીક પ્રોપર નેમ્સ ...	ઝંદ-પે.પ.-ગુ.	જીવનજી જમશેદજી મોદી. બી. એ.	"	" " "	૨૨–૬૩–૦
સ્ટુડેન્ટસ ફ્રેંડ	ઇંગ્રેજી	દી. દી. ગીલડર	પરચુટણ	સુબોધ પ્રકાશ "	૫–૮૦–૪
વારતા માળા	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૨૬–૬૧–૦
અજબ	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧–૭ ૪પૈ.
ફુરસદ	"	બી. એન. કાબરાજી	"	ફ્રેરટ પ્રીં. "	૫–૭૦–૪
આસીક મજાહ	"	શોરાબ એલ. પાલમકોટ	"	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૩૧–૫૦–૩
તુરે એશમ	"	પી. બી. દેશાઇ	"	દફતર આશકારા પ્રે.	૬–૬૦–૪
સો બોધ	"	કે. એન. કાબરાજી	"	" " "	૧૯–૬૦–૪
ખોદાબખશ	"	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	"	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧૫–૬૦–૧

ચોપડીઓનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
એકઝામીનેશન પેપરસ કનટેનીંગ કવેસચન્સ પુત તું કેમડીડેતસ ફોર ધી એલ. એલ. બી. ...	ઈંગ્રેજી	બેજનજી રતનજી કોટવાલ	કાયદા	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૧૬– ૯	૦– ૮
હીંદુ લૉ ઈન બોમ્બે	,,	એફ. આર. વીકાજી, બારીસ્ટર-એટ-લૉ.	પરચુટણ	બોમ્બે ગે. સ્ટીમ પ્રે.	૫– ૯	૦– ૮
Muhsin's Ethics, being a Complete translation of the Akhlae-i-Muhsini	,,	એન. બી. કોટવાલ	ફીલોસોફી	યુનીયન પ્રેસ	૧૦–૧૦	૪– ૦
એક્ષામપ્લસ ઈન એલીમેનટરી ત્રીગોનોમેટરી વીથ મોડલ સોલ્યુસન્સ એન્ડ એ સમરી ઓફ પરફક્સ એન્ડ રીઝલ્ટસ	,,	કે. ઈ. સંજાના બી. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૩૦– ૯	૧– ૦
એ હેલ્પ ટુ સ્ટુડન્ટસ ઈન એલજીબ્રા ...	,,	ફીરોજશાહ જમશેદજી અને મ૦ પા૦	,, ,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ	૨૩–૧૦	૦–૧૦
અસલાજી યાને કંજુસની કહાની–નાટક ...	ગુજરાતી	ખરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલા	નાટક	યુનીયન ,, ,,	૨૯–૧૦	૦– ૮
નીરદોશ નાંજ	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	ફીકસન	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧૬– ૯	૦– ૬
ઓ મારી બેહન	,,	જહાંગીર એરામજી મમઝબાન	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧–૧૧	૨– ૮
પાક દામાન પીરોજા	,,	દી. એ. તારાપોરવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧૫– ૯	૦– ૬
રંજનો બદલો ગંજ યાને સદગુણી શીરીનના સંકટો–ભાગ બીજો	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૬– ૯	૧– ૮
દીલખુશ અથવા રમુજે ફુરસદ	,,	પાલનજી બરજોરજી દેશાઈ	પરચુટણ	નીરણય સાગર પ્રેસ	૧૮–૧૧	૧– ૪
એક ડીટેકટીવનું સંકટ	,,	આર. એચ. મોદી	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧–૧૨	૦– ૧
મીનોચેહર હોમજીનાં મલતીઆ સાથના મોબેદો ઉપર ભમરીઆ મોબેદનાં સાથ તરફથી કરવામાં આવેલા હુમલાનો રદ જવાબ ...	,,	ફીરોજશાહ એદલજી દાલાચંદ	,,	નીરણય સાગર પ્રેસ	૧૬–૧૧	મફત.
પારસી પ્રકાશ...	,,	બમનજી બેરામજી પટેલ	,,	દફતર આશકારા ,,	૧૬–૧૧	૧– ૦
એપીટમં ઓફ થીઓસોફીકલ તીચીંગ બાથ વીલીઅમ કયુ જડજ	,,	દીનશાહ જીવાજી	ફીલોસોફી	વિકટોરીયા પ્રેસ	૯–૧૦	૦– ૨
હીંટસ ઓન ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન ...	ઈં–પરસીયન	જ૦ એ૦ કાંગા અને પે૦ કા૦ કાંગા	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૦–૧૧	૨– ૦
વારતા માળા	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૧૩– ૯	૦– ૨
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧–૧૦	૪ પૈ.

પુરેસાહ	ગુજરાતી	બી. એન. કાબરાજી	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૫- ૫	૦- ૪
ધી ઇન્ડીઅન ટ્રેડર્સ જરનલ.	,,	સોરાબજી એમ. રતનાગર	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૫-૧૧	૦- ૮
બી ઓપ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧૮-૧૧	૦- ૪
બી મીત્ર	,,	પારસી લેડીસ	,,	કયસરે હીંદ સ્ટીમ પ્રે	૧-૧૨	૦- ૪
ખોદાબખશ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧-૧૦	૦- ૧
નોટસ ઓન જીયોરજ એલીયટસ સીલ્સ મરનર.	ઇંગ્રેજી	મેરવાનજી ફરામજી મોદી	લેંગવેજ	એજયું. સો. પ્રેસ	૩૧- ૧	૦- ૮
હીંદુ એકસપેડીશન તુ ધી ચીકાગો એકઝીબીશન.	,,	ખરશેદજી સોરાબજીની કુંપની	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨૭- ૧	૦- ૧
હીસતરી ઓફ પારસી ક્રીકેટ	,,	માનેકજી કાવશજી પટેલ	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨-૧૨	૦- ૮
ગુસતાદ ગામત	ગુજરાતી	ખુરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલા	નાટક	યુનીયન પ્રેસ	૧૫- ૧	૦- ૨
વેચપણો વર અથવા પેસા કમાવાની નવી રીત..	,,	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫-૧૨	૧- ૦
લેખાં પોથી	,,	જીવાભાઇ દાદાભાઈ પટેલ	પરચુટણ	વીજય પરવતક પ્રેસ	૧૭-૧૨	૦- ૪
પારસી ક્રીકેટ કલબની મુસાફરીનો રમુજી હેવાલ.	,,	પેશતનજી જીવનજી માસતર	,,	રાઇઝીંગ સ્ટાર પ્રીં.પ્રે	૨૫-૧૨	૦- ૬

સને ૧૮૯૩ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

કલગીના ગાયણ રમુજી એસ્કી અને નસીયત ખ્યાલ સંગ્રહ	ગુજરાતી	માનેકજી કાવશજી શાહેર	ગીત	ખોદાબખશ પ્રેસ	૫- ૧	૦- ૮
હીસતરી ઓફ ઇન્ડીઆ	,,	માનેકજી હોરમજી કાંગા	હીસતરી	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે	૧- ૧	૦- ૮
ધી ફરસ્ટ થ્રી બુકસ ઓફ યુકલીડસ એલીમેંટસ ઓફ જોમેટરી ફોર ગુજરાતી સ્કુલ ...	,,	જમશેદજી અરદેશર દલાલ એમ.એ., એલ. એલ. બી.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ગનપત કીશનાજી પ્રે.	૧૬- ૨	૧-૧૨
ભુગોલ વિદ્યા...	,,	નાનાભાઇ નશરવાનજી માસતર	,, નેચરલ	દફતર આશકારા પ્રે	૨- ૨	૦- ૪
ધી ઇન્ડીયા કમપેનીયન ઓર ધી ઓયશ બુક ...	,,	અરદેશર નશરવાનજી મેહતા	લેંગવેજ	રાઇઝીંગ સ્ટાર પ્રેસ	૨૧- ૧	૦-૧૨
ધી ઇંડીઅન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યુ ...	ઈ.-ગુ.	ડા૦ એન. એચ. ચોકસી	મેડીસીન	ઇનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૩૦- ૧	૧- ૦
પોસીસ	ઇંગ્રેજી	નશરવાનજી ફરામજી ખીલીમોરીયા	પરચુટણ	તત્વ વીવેચક ,,	૨૧- ૧	૦- ૨
વારતા માળા	,,	માનેકજી મોહલજી વાછા	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૩- ૪	૦- ૮
ગમ ગોસાર	ગુજરાતી	જીજીભાઇ ખરશેદજી માસતર	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે	૧૦-૧૨	૦- ૨
મધુર વચન	,,	શોરાબજી કાવશજી ખંબાતા	,,	ઇગલ પ્રીં. પ્રેસ	૧૩- ૧	૦- ૬
માસીક મજાહ	,,	દી. એ. તારાપોરવાલા	,,	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૩૦-૧૨	૦- ૩
નુરે ઓલમ	,,	પી. બી. દેસાઇ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૪-૧૨	૦- ૪

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાવલી.	ક્યારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
એકઝામીનેશન પેપરસ કનટેનીંગ કવેસ્ચન્સ પુટ ટુ કેનડીડેટસ ફોર ધી એલ. એલ. બી. ...	ઇંગ્રેજી	બેજનજી રતનજી કોટવાલ	બાયોગ્રાફી	ઇન્ડીઅન પ્રીં. પ્રેસ	૨૮- ૨	૦-૧૨
Cucullin and Conloch and Rustom and Sohrab	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૭- ૫	૦- ૪
એ કમ્પેનીઅન રીડર ટુ લોકરીસ એસ્ટ્રોનોમી પ્રાઇમર ફોર મેટ્રીકયુલેશન સ્ટુડન્ટસ ...	,,	દોરાબજી એચ. વાછા એમ. એ.	સાયન્સ નેચરલ	,, ,, ,,	૧૪- ૩	૦-૧૨
A Treatire on the Method of working the Cotton Gin or Charkha.	,,	પાલનજી દાદાભાઈ ચવના	આરટસ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૫- ૪	૧- ૦
Kalagamana Kathao	ગુજરાતી	એમ. જે. પોરટવાલા	ફીકસન	ખોદાબખશ પ્રેસ	૨૦- ૫	૦- ૧
પાપીનો પન્તો—ભાગ પેહલો	,,	કે. એ. સંજાના બી. એ.	,,	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૩૦-૧૧	૦-૧૨
સનસાર	,,	બહમનજી એન. કાબરાજી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૫- ૪	૧- ૮
ઘણુંજ પુરાતન જમાનાની જરથોસ્તી બાનુંનો મરતબો	,,	રૂસતમજી એદલજી શાપુરજી મેહતા	પરચુટણ	વરતમાન પ્રેસ	૨૦- ૩	૦- ૬
સામન્ય ગ્નાન દીપક	,,	મોટાભાઈ શાપુરજી મોટાશાપુર	,,	તીરણય સાગર પ્રેસ	૧૫- ૪	૦-૧૨
થીઓસોફીકલ સોસાયટી	,,	પી. એચ. મેહતા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૨૧- ૪	૦- ૮
ગોપીચંદના ગાયણો	,,	દાદાભાઇ રતનજી થુંથી	કવીતા	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૪- ૪	૦- ૨
સતબોધ સંસાર દરપણ ગ્નાન સંગ્રહ ...	,,	આદરજી દાદાભાઈ પેટીવાલા	,,	ઇ. ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રે	૫- ૬	૦- ૮
સુબોધ કલગી ગાયણ સંગ્રહ	,,	અરદેશર નશરવાનજી	ગીત	રોયલ પ્રીં. પ્રેસ	૨૪- ૪	૦- ૬
સ્ટડી ઓફ ઈંગ્લીશ ઇડીઅમ્સ ફોર ગુજરાતી સ્ટુડન્ટસ	ઈં.—ગુ.	રૂસતમજી હોરમજી મીસતરી	લેંગવેજ	ફોરટ ,, ,,	૧૧- ૪	૦- ૯
ફુરસદ	ગુજરાતી	બી. એન. કાબરાજી	પરચુટણ	,, ,, ,,	૧- ૩	૦- ૬
જ્ઞાન બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૪- ૩	૦- ૪
ખોદાબખશ	,,	એમ. જે. પોરટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧- ૪	૦- ૧
એન એડ ટુ ધી સ્ટડી ઓફ ઈંગ્લીશ હીસતરી કમપાઈલ્ડ ફ્રોમ વેરીઅસ સરસીસ ...	ઈંગ્રેજી	એન. એમ. કુપર	હીસતરી	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૫- ૧	૦- ૨
મીકેનીકલ પાવર્સ બીઈંગ ધી ફર્સ્ટ સ્ટેપ્સ ઈન મીકેનીક્સ વીથ ફુલ્સ ઇલીસ્ટ્રેશન એન્ડ પ્રોબ્લેમ્સ.	,,	દોરાબજી એચ. વાછા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨- ૫	૧- ૦

ડોકટર પાલનજીનું જન્મ ચરિત્ર	ગુજરાતી	ખરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	બાયોગ્રાફી.	નીરણ્ય સાગર પ્રેસ.	૧- ૬	મફત.
જો તે જાણી	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા માસતર	શીકસન.	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૨૦- ૬	૧- ૦
હીરાની વીંટી	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૫- ૮	૦- ૮
મંબરૂક લુતારો યાને જંગલનો શાહ ...	,,	ફરદુનજી બેરામજી મરજબાન	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૭- ૭	૧- ૮
ઝોખી અને હેરી	,,	રૂશતમજી હોરમજી મીસતરી	,,	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧- ૮	૧- ૦
ધી હીસતરી ઓફ ધી એનસીએંટ કીંગ્સ ઓફ ધી પારસીસ ટ્રાન્સલેટેડ ઇન તુ ગુજરાતી ફ્રોમ ફીરદોશીશ શાહ નામેહ ...	,,	મનચેરજી કાવશજી શાપુરજી મનસુખ	હીસતરી	ઇંગલ પ્રી. પ્રેસ.	૧૮- ૮	૧- ૮
જરથોસ્તીઓને માસ ખાવાની મનાઇ ...	,,	રૂશતમજી મનચેરજી મોબેદજી	પરચુટણ	ફોરટ. ,, ,,	૨- ૫	મફત.
મનસુખી ગંજ નામેહ	,,	મનચેરજી કાવશજી શાપુરજી	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧- ૫	૮- ૦
એલીમેંટસ ઓફ યુકલીડ બીઈંગ ધી ડેફીનેસન્સ, એકસીઅમ્સ, પોસ્ટચ્યુલેટસ એન્ડ એનાઉન-સીએસન્સ ઓફ ધી પ્રોપોઝીશનસ ઇન ધી ફર્સ્ટ એન્ડ સેકંડ બુકસ ટ્રાન્સલેટેડ ઇન તુ ગુજરાતી	ગુ.-ઈ.	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એંગલો પરશીયન ,,	૫- [illegible]	૦- ૧
રમુઝ-એ-દીલપસંદ	ગુ.પરશી-ઉરદુ	અરદેશર ડોશાભાઈ મુનશી	પરચુટણ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૭- [illegible]	૧- ૮
...બખશના વૃતાંત માહેલા કઠણ સબ્દોનાં અર્થ.	મરાઠી-ગુ.-ઈ.	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	લેંગવેજ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૦- [illegible]	૦- ૪
એ લીટરલ ટ્રાન્સલેશન ઓફ ધી ફર્સ્ટ તુવેન્ટી ટેલ્સ ઇન સેડ હેકાયત વીથ એ કોપ્પુસ ગ્લોસરી ઓફ વર્ડસ અકરીંગ ઇન ધેમ ...	પરશીયન-ઈ.-ગુ.	,, ,, ,,	શીકસન	,, ,, ,,	૧- ૭	૦- ૫
ધી સ્ટુડન્ટસ ફ્રેંડ	ઈંગ્રેજી	ડી. ડી. ગીલડર	પરચુટણ	સુબોધ પ્રકાસ પ્રેસ.	૨૦- ૬	૦- ૩
ધી ઓસોરીક ગ્લીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પ્રેસ.	૫- ૮	૦- ૨
એ મેન્યુઅલ એનજીન્સ એન્ડ બોઇલરસ ...	,,	ખરશેદજી માનેકજી વરીઆવા	આર્ટસ.	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫- ૬	૦-૧૩
ધી સેનટરલ પ્રોવીનસીસ તેનનસી એકટલ ...	,,	માનેકજી બેરામજી દાદાભાઈ	કાયદા	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૭- ૯	૬- ૦
એ બ્રીફ સ્કેચ ઓફ ધી ઝોરાસ્ટ્રીયન રીલીજીયન એન્ડ કસ્ટમ્સ	,,	એરવદ શેરીયારજી દાદાભાઈ ભરૂચા	પરચુટણ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૧-૧૧	૦- ૮
એ શોર્ટ હીસતરી ઓફ ધી લીવ્સ ઓફ બોમ્બે ઓપીઅમ સ્મોકરસ...	,,	રૂશતમ પેશતનજી જહાંગીર	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૫- ૩	મફત.
...કળા	ગુજરાતી	ખોરશેદબાઈ પેસતનજી નવરોજી ડોકટર	આરટસ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૨-૧૦	૧-૧૨

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીં૦ રૂ. આ.
રેંજના બદલો ગંજ યાને સદગુણી શારીનનાં સંકેટો	ગુજરાતી	બી. એન. કાબરાજી	ફીકસન	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫-૧૧	૧- ૮
ટીપુ સુલતાન...	,,	અરદેશર કુવરજી મીઠાઈવાલા, નશરવાનજી હોરાબજી આદરાનવાલા	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૨૦-૧૦	૩- ૦
વારતા માળા...	,,	માણેકજી એદલજી વાછા	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૧૬-૧૧	૦- ૮
વૈરાગ માળા પેહલી	,,	,, ,, ,,	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨૦-૧૧	૧- ૦
ગુજરાતી સીધ્ધ ગણીત અથવા રેડી રેકનર ...	,,	રૂશતમજી શોરાબજી કોનત્રાકટર	,,	રોયલ પ્રીં. પ્રેસ.	૯-૧૧	૧- ૪
રી-ઇનકરનેશન બાઈ મીસીસ એની બીઝેનટ ત્રાન્સલેટેડ	,,	ડી. જે. એદલબેરામ	ફીલોસોફી.	વીકટોરીયા પ્રેસ.	૧૦-૧૧	૦- ૪
અંકગણીત	,,	ખરશેદજી બેરામજી દીવેચા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ.	નીરણય સાગર પરેસ.	૧૫-૧૧	૦- ૪
આલમશાહના ગાયણો	,,	ધી પારસી નાટક મંડળી	ગીત.	મું૦ સમાચાર પરેસ.	૧૭- ૯	૦- ૨
ચત્રા બકાવલીનાં ,, ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૪- ૯	૦- ૨
દામાનનાં ,, ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૫- ૯	૦- ૨
ગુલસને બહારનાં ,, ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૭-૧૨	૦- ૨
કમરુલ જમાનનાં ,, ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૫- ૯	૦- ૨
ખુદાદાદનાં ,, ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૬-૧૨	૦- ૨
ખુશરૂ હસીનાનાં ,, ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૬-૧૨	૦- ૨
જેમ્સ ઓફ પરશીયન પ્રેસ એન્ડ પોએતરી...	પરસીયન-ઈ.	જમશેદજી એજનજી કાંગા અને પેશતનજી કાવશજી કાંગા	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૬- ૯	૨- ૦
પ્રાઈઝ એસે ઓન ધી ફોર કલાસીસ ઓફ ધી એનસીએંટ ઇરાનીઅન્સ ઇન ધી અવસ્તા પીરીઅડ	ગુ.-ઝંદ	પાલનજી ખરશેદજી મીસતરી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫-૧૧	૦- ૮
ધી થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	ઈંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પ્રેસ	૩૦-૧૧	૦- ૨
અજબ	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧-૧૨	૪ પઈ.
આલીક મનસ	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	,,	શુબોધ પ્રકાશ ,,	૧૩- ૯	૦- ૬
નુરે ઇલમ	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૫-૧૧	૦- ૪
[illegible] ગોધ	,,	કે. એન કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧૨-૧૧	૦- ૪
[illegible] ગીત	,,	પારસી લેડી	,,	કૈસરે હીંદ પ્રેસ.	૧-૧૨	૦- ૪

સુખ દુઃખનો સાથી	ગુજરાતી	માનેકજી બરજોરજી મીનોચેર હોમજીનાં	પરચુરણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧–૧૨	૦– ૨
વીદયા મીત્ર	”	” ” ” ”	”	” ”	૨૨– ૯	૦– ૨
ખોદાબખશ	”	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	”	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧–૧૨	૦– ૧
ધી પીપલ્સ રેજીસ્ટર ઓફ કોનડકત પ્રોગ્રેસ એન્ડ એટેનડેન્સ	ઈંગ્રેજી	ડી. એન. વાડીઆ એમ. એ.	”	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૪– ૬	૦– ૩

સને ૧૮૯૪ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ ડીરેકટરી ઓફ ઇન્ડીઅન મેન્યુફેકચરીસ	ઈંગ્રેજી	સોરાબજી એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન સ્ટીમ પ્રી. પ્રે.	૮– ૨	૫– ૮
હાઇડ્રોફોબીયા...	”	કે. એન. બહાદુરજી એમ. ડી.	દવા.	કયસરે હીંદ સ્ટીમ પ્રે.	૧૬– ૨	૦– ૮
ધી કલેટા ડીરેકટરી	”	આર. આર. ગોલવાલાની કું.	પરચુરણ	મરકનટાઇલ પરેસ.	૩૧– ૧	૧– ૦
નોટસ ઓન જાનેઓસ્ટેન્સ સેન્સ એન્ડ સેનસીબીલીટી	”	સોરાબજી કાવસજી ખંબાતા	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૦– ૧	૧– ૦
ચેરીમેરી અથવા કાલાં મેઠાં ભાગ ૧ લો ...	ગુજરાતી	દી. એન. પટેલ	ફીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૧૫– ૧	૦– ૮
શીઆની શીરીન	”	જહાંગીર એરામજી મરઝબાન	”	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે	૨૫– ૧	૧– ૮
ઇરાનીઅન એસેસ	”	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુરણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૦– ૨	૨– ૦
કીસ્સે આતશબેહેરામે નવસારી	”	એરવદ રૂશતમજી જામાસજી	”	ગુજરાત મીત્ર પરેસ	૧– ૧	મફત.
માહા ગુરૂ શેકસપીઅરનાં નાટકો માહેલી ભુલચુકની હસાહસ નામની વારતા... ...	”	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	”	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧– ૨	૦– ૪
ટુચકા સંગ્રહ ભાગ ૨ જો	”	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	”	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧– ૧	૦– ૮
કોલોકયલ ફ્રેસીસ ફોર સ્ટુડન્ટસ એન્ડ અધર્સ ઇન ગુજરાતી એન્ડ ઈંગ્લીશ	ગુ.–ઈ.	નવરોજી દાદાભાઈ કાશીનાથ	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પરેસ.	૧૫– ૧	૦– ૮
એ ગાઇડ તુ ધી ચેમબર્સ એક્ષપ્રેસીવ પ્રાઇમર..	ઈ.–ગુ.	જાઈજી સી. કોલાહ	”	યુનીયન પ્રેસ.	૧૬– ૧	૦– ૪
કરીમા	ઈ. પરશીયન	ઈ. આર. સહીઆર	”	એજ્યુ. સો. પરેસ.	૨૩–૧૨	૦– ૪
યસ્ત વ નીરંગ	ઝંદ-પરશીયન	ટેમુરસજી	ધર્મ	દત પ્રસાદ પરેસ	૫– ૧	૩– ૦
ધી સ્કુલ બોયઝ જરનલ...	ઈંગ્રેજી	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુરણ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૨૪– ૧	૦– ૨
ધી થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	”	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ.	૫– ૩	૦– ૨
વારતા માળા...	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨૫– ૨	૦– ૨

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
અંજુમ	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧– ૩	૪ પૈ.
ફુરસદ	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	ફ્રેરટ પ્રી. પ્રેસ.	૫– ૨	૦– ૬
ગમ ગોસાર	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૨૯– ૧	૦– ૩
માસીક મજાહ	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	,,	શુબોધ પ્રકાશ પરેસ.	૧– ૨	૦– ૬
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર આશકારા પ્રે	૩– ૨	૦– ૪
શ્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૮– ૨	૦– ૪
સ્રી મીત્ર	,,	પારસી લેડી	,,	કયસરે હીંદ પરેસ.	૧– ૨	૦– ૪
તલાતી સમાચાર	,,	ઈ. દી. તલાતી	,,	અખબાર પરેસ	૧– ૨	૨– ૦
વીદયા મીત્ર	,,	માનેકજી બરજોરજી મીનોચેર હોમજીના	,,	મુંબઇ સમાચાર પ્રે.	૧૦– ૨	૦– ૨
ખોદાબખશ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧– ૨	૦– ૧
આઇકલીસ્ટ હેંડ બુક	ઇંગ્રેજી	વાછા બ્રધર્સ	આરટસ	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦– ૩	૦– ૪
એક્ષામીનેશન પેપરસ કનસરનીંગ કવેસચન્સ પુત ટુ કેનડીડેટસ ફોર ધી એલ. એલ. બી. ...	,,	બેજનજી રતનજી કોટવાલ	કાયદા	રીપન ,, ,,	૧૩– ૪	૦– ૯
એ બુક ઓફ કોરસપોનડેન્સ	,,	બરજોરજી ડોશાભાઈ મારફતીઆ	પરચુટણ	યુનાઇટેડ પ્રી. પ્રેસ	૧૫– ૫	૧– ૫
એન એડ ટુ ધી સ્ટડી ઓફ ધી હીસતરી ઓફ રોમ ફ્રોમ ધી ફાઉનડેશન ઓફ ધી સીટી ટુ ધી ડેથ ઓફ જ્યુલીસ કઇસર.. ...	,,	વીકાજી ફરદુનજી બી. એ.	હીસતરી	એજ્યુ સો. પ્રેસ.	૨૩– ૪	૧– ૦
એ સ્મોલ હીસતરી ઓફ ઈંગલાંડ અપ ટુ ધી ઇઅર ૧૮૪૫	,,	ડોશાભાઈ ગુસતાદજી લાહેર	,,	આર્ઇરીશ મીશન પ્રે	૧૧– ૫	૦– ૪
ચાંદ બીબી	ગુજરાતી.	પેશતનજી જમશેદજી શેઠના	રીકશન.	ગુજરાતી પ્રી. પ્રેસ	૨૦– ૪	૨– ૦
આતશબેહરામે દેશાઇ ખોરશેદ	,,	શોરાબજી મનચેરજી દેશાઈ	પરચુટણ	હીંદુસ્તાન ,, ,,	૧૭– ૪	મફત.
અનુભવીકા	,,	બેહરામજી એમ. મલબારી	કવીતા	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૫– ૪	૨– ૦
સાબરમતીનું તોફાણ	,,	કે. સી. દલાલ	,,	ત્રીભોવન પ્રી. પ્રેસ	૮–૧૧	૦– ૧
સુબોધ કલગી ગાયણ સંગ્રહ	,,	અદલ નશરવાન	,,	ભુલેશ્વર ,, ,,	૩– ૫	૦– ૬
સનસાર કોશ	,,	ડોશાભાઈ હોરમજી બામજી	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૮– ૩	૧– ૦
ધી પરશીઅન પ્રાઈમર	પરશીયન–ઈ.	શોરાબશાહ બેહરામજી ડોકટર	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૩– ૪	૦–૧૨
કલગી ગાયણ સંગ્રહ	ગુ.–ઉરદુ	દોરાબજી પેસતનજી	કવીતા	ફ્રેરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫– ૫	૧ –૦

ધી મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યુ	ઇંગ્રેજી	ડા૦ એન. એચ. ચોકસી	મેદીશીન	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ.	૩૧- ૩૧- ૦
ડીમોનસ્ટ્રેશન્સ ઇન ધી મોડસ ઓફ હેંડલીંગ એન્ડ એક્ષામીનીંગ ધી હોર્સ	”	ન. દો. ધાકમારવાલા જી. બી.વી.સી.	આર્ટસ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૧- ૯૨- ૦
ધી ટ્રુથ અબાઉટ ધી ઓપ્ઝે ઓપીઅમ ડેફ્રેમેશન કેસીસ, બેસ્ડ ઓન ધી ફેક્ટરી એસરટેન્ડ ડયુરીંગ ધી ત્રાયલ	”	રૂશતમ પેશતનજી જહાંગીર	કાયદા	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૩- ૯ મફત.
એ કમપેનીઅન રીડર ટુ રોસકોસ કેમીસ્ત્રી પ્રાઇમર વીથ એસે પ્રોબલેમ્સ ફોર ઇન્ડીઅન સ્ટુડન્ટસ	”	ડી. એચ. વાછા એન. એ.	સાયન્સ નેચરલ.	એજ્યુ. સો. પરેસ	૩૧- ૩૦-૧૨
વીવીધ વાની અથવા પકવાન બનાવવાનું પુસ્તક.	ગુજરાતી	મેરબાઈ જમશેદજી ન. વાહડીઆ	આરટસ	રીપન પ્રી પરેસ	૬- ૯૨- ૦
એશીઆની સદગુણી બાનુઓ	”	રતનજી ફરામજી શેઠના	બાયોગ્રાફી	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ.	૧૫- ૬૧- ૮
આદાની શુંઠ અથવા પીરોજનાં પાખન ...	”	જહાંગીર બેરામજી મરઝબાન	ફીકસન	જામે જમશેદ પરેસ.	૧૩- ૬૧- ૮
એક ડીટેકટીવનું સંકટ	”	કે. એચ. મોદી	”	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૫- ૬૦- ૪
ગુલબાનું	”	રૂશતમજી હોરમજી મીસતરી	”	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ.	૧૫- ૬૧- ૦
ગુલની ભુલ ને ભુલનો ભોગ	”	બી. એન. એંટી	”	” ” ”	૧૫- ૬૧- ૦
રસીક વારતા સંગ્રહ	”	બી. એન. કાબરાજી	”	ફો૦ પ્રીટીંગ પરેસ.	૧- ૬૧- ૮
દરફેશી કાવાની યાને કાવાનો બાદશાહી ગુંદો...	”	એરવદ દાદાભાઇ ખરશેદજી દોરડી	હીસતરી.	વરતમાન પ્રેસ.	૮- ૬૧૮ પૈ.
બચ્ચાંની ઘરની કેળવણી વીશે માતાની ફરજો..	”	જરથોસ્તી બાઈ	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા ઓ.	૧- ૬૦- ૮
ધરમ નીતી	”	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	”	વરતમાન પ્રેસ	૧૩-૧૦૦- ૪
અયોરનાનં દાદાભાઇ નવરોજી એમ. પી. ...	”	શેરાબજી હોરમશજી ચીકન છાપનાર	પોએતરી	રોયલ પ્રી. પ્રેસ.	૭- ૨૦- ૪
એ ડીક્ષનરી ઇંગલીશ–ગુજરાતી	ઇ.–ગુ.	અરદેશર ફરામજી મુસ અને નાનાભાઇ રૂશતમજી રાણીના	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૨૬- ૬૨- ૮
ધી વીત એન્ડ હયુમર ઓફ ધી પરશીયન્સ ...	ઇ.–પરશીયન	મેરજીભાઈ નોશરવાનજી કુકા, એમ.એ	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૯- ૬૨- ૦
દીનકર્દ	ગુ.-ઈ.પેહલવી	પેશોતન દસ્તુર બેહરામજી સંજાના	ધર્મ	દફતર આશકારા પ્રે.	૫- ૬૫- ૦
ધી ઇન્ડીઅન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યું ...	ઈંગ્રેજી	ડા૦ એન. એચ. ચોકસી	દવા	ઇન્ડીઅન પ્રી૦ પરેસ	૧૮- ૬૧- ૦
ધી સ્કુલ બોયઝ જરનલ...	”	જીજીભાઇ ખરશેદજી માસતર	મેડીશીન	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૦- ૬૦- ૨
ધી એકસચેન્જ કેલકયુલેટર ઇન સ્ટરલીંગ એન્ડ ઇન્ડીઅન કરંસી ફરામ ૯ ડી... ...	”	બેરામજી પેશતનજી મેહતા અને ખરશેદજી હોરમજી બાર.એટ	પરચુટણ	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧- ૬૨- ૦
ઇનટરેસ્ટ કેલકયુલેટર	”	રૂશતમજી દીનશાહ ભરૂચા	”	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રી. પ્રે.	૧૩- ૬૧- ૦

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકળી.	કીંમત રૂ. આ.
વીકટર આલબમ	ગુજરાતી	ડા૦ ડી એન. પટેલ, જી. બી. વી. સી	બાયોગ્રાફી	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૨૦–૧૦	૨– ૦
ગરીબીમાં તવંગરી	,,	બેહરામજી પેશતનજી મેહતા	ફીકસન	યુનીયન પ્રેસ.	૫–૧૦	૧– ૦
રતન લક્ષમી	,,	જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫–૧૦	૦–૧૨
તારાપોરવાલા વીકાજી મેહેરજીનાં ખાનદાનની તવારીખ	,,	દી. એ. તારાપોરવાલા	હીસતરી	,, ,, ,,	૧૦–૧૦	મફત
બાળ રક્ષણ	,,	દાદાભાઈ માણેકજી લાકડાંવાલા	દવા	વિકટોરીયા પરેસ	૧૦–૧૯	૧– ૪
દાનાવોની નસીઅતો	,,	બાનુબાઈ ફરામજી મીરજાં	પરચુટણ	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ	૨૯–૧૦	૧– ૦
પારસી પ્રકાશ...	,,	બમનજી બેરામજી પટેલ	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૫–૧૦	૧– ૦
રમુજી ગરબા સંગ્રહ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	કવીતા	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧–૧૧	૦– ૨
વંદીદાદ	,,	કાવશજી એદલજી કાંગા	ધર્મ	નીરણય સાગર પ્રેસ	૨૦–૧૦	૨– ૮
રાહનુમાએ માજદીઅસનાન સભા—જરથોસ્તી ધર્મ નીતી અંક પાંચમો	ગુ.–ઝંદ	એરવદ શેરીઆરજી દાદાભાઈ ભરૂચા	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૪– ૯	૦– ૬
ધી ઇન્ડીઅન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યુ ...	ઈંગ્રેજી	ડા૦ એન. એચ. ચોકસી	દવા	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ	૩–૧૧	૧– ૦
ધી સ્કુલ બોયઝ જરનલ...	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતરે	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧–૧૧	૦– ૨
ધી થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	,,	એન એફ. બીલીમોરીઆ	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ.	૫–૧૧	૦– ૨
ગુલશને દાનેશ	ગુજરાતી	માણેક એન. ધાલા	પરચુટણ	વીકટોરીયા પરેસ	૨૨– ૯	૦– ૪
લક્ષમી	,,	સીરવઈની કુંપની	,,	લીથોગ્રાફીક પરેસ	૧૫–૧૧	૦– ૬

સને ૧૮૯૫ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકળી.	કીંમત રૂ. આ.
ઓબઝરવેસન્સ ઓન ધી મેનેજમેંટસ ઓફ કોટન મીલ્સ એન્ડ સજેસન્સ ફોર એમેડમેંટસ ઇન ધી ઇન્ડીઅન કમપનીસ એકટ ...	ઈંગ્રેજી	ધનજીભાઈ દી. દાદી	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૩૧– ૯	૦– ૪
ટ્રાન્સલેશન એન્ડ એક્ષપ્લેનેશન ઓફ સાદીસ...	,,	ડી. એફ. મુલ્લાં એમ.એ.એલ.એલ.બી	,,	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૧૫– ૧	૨– ૪
પ્રફુલ્લીત યાને તીલેસમાતી બાહાર... ...	ગુજરાતી	ફરામજી મનચેરજી ગજદર	ફીકશન.	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૦– ૧	૦– ૮
મધુર વચનનું બચ્ચું બેહસ્તન હોમલીબાઇની વાર્તા	,,	શેરીઆરજી કાવશજી ખંબાતા	પરચુટણ	પ્રેસીડન્સી પરેસ	૧૫– ૨	૧–૧૨

ઍલોકયુલ ફ્રેસીસ ફોર સ્ટુડેન્ટસ ઍન્ડ અધ ઇન ગુજરાતી ઍન્ડ ઇંગલીશ ટુ ગેધર વીથ ચીફ નોટસ, ભાગ ૨ જો	ગુ.–ઈ.	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૦– ૨૦– ૮
ધી પ્રીન્સીપલ્સ ઑફ ગુજરાતી ગ્રામર ઇન ઇંગલીશ	ઈ.–ગુ.	મનચેરશાહ પાલનજી કેકોબાદ	,,	મીસન પ્રેસ.	૧૪– ૧૦–૧૪
કાંગાસ પરશીઅન શીરીસ	પરસીયન–ઈ.	જમશેદજી એજનજી કાંગા	પરચુટણ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૯–૧૨ ૧– ૦
ધી ડાઈંગ ઇનડસટ્રીયલ ઈંડીઆ ટ્રાન્સલેશન ઍન્ડ ઍક્ષપ્લેનેશન ઑફ અખલાક–ઇ–મોહસીની.	ઈંગ્રેજી	ડી.એફ. મુલ્લાં, એમ.એ.એલ.એલ.બી.	,,	સ્ટેનર્ડ પ્રી. પરેસ.	૧– ૧૧– ૦
પકવાન સંગ્રહ	ગુજરાતી	જે. બી. મરઝબાન	આરટસ	જામ જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧– ૫૧– ૮
ચેરીમેરી કાલાં મેઠાં	,,	ડી.એન.પટેલ, વેટરીનરી સરજીયન જી	શીક્સન	ગીપન પ્રી પ્રેસ	૨૭– ૨૦– ૮
જહાંગીર કરાણીવાલી ગુજરાતી પુસ્તક માલા...	,,	રશીક [બી. વી. સી.	,,	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧૫– ૨૦– ૮
બાપનો ભોગ અથવા દોસ્તીનો ભોગ ...	,,	રતનજી બેરામજી માદન	,,	,, ,, ,,	૧– ૧૧– ૦
શરાબનાં પરીણામ ખરાબ.	,,	ગોદરેજ મનચેરજી હારવર	,,	ખોદાબખશ પરેસ.	૫– ૬૦– ૮
હખામનીઅન શેહનશાતની જાહોજલાલી ...	,,	એરવદ દાદાભાઇ ખરશેદજી દોરડી	હીસતરી	મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસ.	૨– ૨૦– ૨
ધર્મ નિતી ભાગ બીજો	,,	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	પરચુટણ	,, ,, ,,	૧૫– ૫૦– ૪
બ્લેની ગીતાવળી	,,	ડોશાભાઇ ન. રતનજી આંટીઆ	કવિતા	સ્ટેનડરડ પ્રી. પ્રેસ	૧– ૧૦– ૪
હીસતરી ઑફ ઇન્ડીઆ...	,,	માનેકજી હોરમજી કાંગા	હીસતરી	પ્રી. ઑ. વે. પ્રી. પ્રે.	૨૫– ૪૦– ૮
એ ગ્લોસરી ઑફ ડા૦ મોરેલ્સ "ધી ફર્સ્ટ સ્ટેપ ઈન ઈંગલીશ કોમપોઝીશન	ઈ.–ગુ.	એફ. એસ. કામા	લેંગવેજ.	રીપન પ્રી. પ્રેસ.	૩૦– ૩૦– ૮
કાંગાસ પરશીયન સ્ટેનડર્ડ સીરીઝ	પરશીયન–ઈ.	જમશેદજી એજનજી કાંગા	,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૦– ૫૦–૧૨
મોર્ન રેડી રેકેનર	ઈંગ્રેજી	જહાંગીર શેરાબજી પનથકી	પરચુટણ	જેનરલ પ્રી. પ્રેસ.	૧૦– ૯૫– ૦
સોલ્યુશન પ્યુરલી બાઇ ઇન્સપેકશન ઍન્ડ ફેકટર્સ ઑફ થ્રી હંદરેડ ઍલજીબ્રાકલ સમ્સ ઇન ફેકટરસ	,,	નશરવાનજી દોરાબજી કાતરક	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	સ્ટેનડરડ પ્રી. પરેસ.	૧૭– ૯૦– ૮
હોશંગ બાગ અથવા આપનો સુધારો આપણને ક્યાં ઘસડે છે	ગુજરાતી	કે. એન. કાબરાજી	શીકશન.	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૫– ૫૨– ૦
ગ્રીથુની યાને તાંકીનાં રોગો	,,	ડા૦ ભીખાજી જીવાજી દમનીઆ	દવા	યુનીયન પ્રેસ.	૨૪– ૭૪– ૦
જરથોસ્તીઓ માટે બંદગી કરવા લાયક કલામ તે પાક અવસ્તા છે	,,	નવરોજી મનચેરજી મોબેદજી	પરચુટણ	તત્વ વિવેચક પરેસ	૨૭– ૭૦– ૬
ગાફીલ હાલતવાળી ઓરતોને દૂર બેસવાની જરૂર	,,	દાદાભાઇ ધનજીભાઇ જશાવાલા	,,	મુંબઇ વર્તમાન પ્રેસ.	૧૨– ૬ મફત.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકળી.	કીમત રૂ. આ.
કલાબાજ કેરમાનનાં ખેલનાં ગાયણો... ...	ગુજરાતી	ફીરાજશાહ પેસતનજી એનજીનીયર	કવીતા	રાઈઝીંગ સ્ટાર પ્રીં પ્રે.	૧૫- ૬	૦- ૨
પંદ નામુ	,,	ડી. અરદેશરની કું.	ધરમ	તત્ત્વ વીવેચક પરેસ	૨- ૭	૦- ૨
જે. બી. કરાણીસ ત્રાન્સલેશન સીરીસ ..	ઈ.-ગુ.	જમશેદજી હોરમજી બારીઆ	લેંગવેજ	સ્ટેનડરડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫- ૩	૦-૧૦
ફરજીઆતે દીની	ઝંદ-પરશીયન	કેખશરૂ બીન ખુદાબખશ	ધરમ	ગુલજારે હશની પ્રેસ	૧- ૯	૨- ૦
ગારાડે ચમન ગાયણ સંગ્રહ	ગુ.-ઉરદુ	ડોશાભાઇ એદલજી અરીનવાલા	કવીતા	જેનરલ પ્રીં. પરેસ	૩૦- ૩	૦-૧૨
દીન-ઇ-મેન્યુ-ઈ-ખ્રત	પહેલવી ઈ.-ગુ.	દારાબ દસતુર પેશોતન સંજાના	પરચુટણ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૦- ૯	૫- ૦
ધી ઇન્ડીઅન આઇ ઓન ઈંગલીશ લાઇફ ઓર રેમબલ્સ ઓફ એ પીલગ્રીમ રીફોરમર ...	ઈંગ્રેજી	બેરામજી એમ. મલબારી	મુસાફરી અને વાયઝી	એપોલો પ્રીં. વરકસ	૧-૧૦	૫- ૦
કર ને જો	ગુજરાતી	જહાંગીર બેરામજી મરજબાન	શીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧-૧૧	૧- ૮
પરી ચેહેર	,,	રૂસતમ ખુરશેદ ઇરાની	,,	વિકટોરીયા પરેસ	૧૦- ૯	૦- ૮
કાકા કાહન	,,	જીજીભાઇ પેસતનજી મીસ્ત્રી એમ.એ.	પરચુટણ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧-૧૨	૩- ૦
શ્રી શીક્ષક	,,	રતનબાઇ	,,	કચ્છ સમાચાર ,,	૩-૧૨	૦- ૧
કબ્જાર'તી અથવા અદનીના વીલાપ... ...	,,	દીનશાહ માનેકજી સુતરીઆ	,,	ગુજરાતી પ્રીં. પ્રેસ.	૧૦-૧૦	૦- ૮
દશાબોધનન ભાશાંતર	,,	પેસતનજી ફરામજી કામા ત્રાન્સલેટર	ફીલોસોફી	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૧૦- ૯	૪- ૦
એહવાલે સર જમશેદજી જીજીભાઇ બારોનેટ....	પરશીયન	ફરામરોજ નવરોજી કુતાર	બાયોગ્રાફી	બોમબે સીટી પ્રેસ.	૧૫-૧૦	મફત.
ઈઝી લેટર રાઇટર (ભાગ ૧)	ઈ.-ગુ.	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. ,,	૨૮-૧૦	૦-૧૦
આશાનો ગુજરાતી તરજુમો	ઝંદ-ગુ.	કાવશજી એદલજી કાંગા, ત્રાન્સલેટર	ધરમ સંબંધી	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૨- ૯	૩- ૦
ઇન્ડીયન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યું મંથલી જરનલ	ઈંગરેજી	ડાકટર એન. એચ. ચોકસી	દવા	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ	૨૫-૧૦	૧- ૦
સ્કુલ બોયઝ જરનલ	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧-૧૧	૦- ૨
થીયોસોફીકલ ગ્લીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૫-૧૦	૦- ૨
ઈંડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૨૫-૧૦	૦- ૪
વાર્તા માળા	,,	માનેકજી એદલજી વાચ્છા	શીકસન	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૨૬- ૯	૦- ૨
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પરેસ	૧૦- ૭	૪ પાઇ
સુખ અફસાન...	,,	રૂસતમજી એચ. ખરશેદજી	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૨૬- ૯	૦- ૪
માસીક મજાહ...	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	,,	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ.	૧-૧૧	૦- ૬
ગુરે એશમ	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૬- ૯	૦- ૪
શ્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧૧- ૯	૦- ૪

ગી ગીત	ગુજરાતી	પારસી બાનુ	પરચુટણ	કૈસરે હીંદ પ્રેસ	૮– ૯	૦– ૪
ગાહેરાહન	,,	દી. અરદેશરની કુંપની	ધરમ સંબંધી	રીપન પ્રી. પરેસ	૩૧–૧૦	૦– ૪
ખોદાબખશ	ઈ.–ગુ.	એમ. જે. પોરટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પરેસ	૧૦– ૯	૮ પૈ.
મુંબઈ સમાચારનું સુધ ગુજરાતી પંચાંગ ...	ગુજરાતી	માનેકજી બરજોરજી મીનોચેરહોમજી	,,	મુંબઈ સમાચાર પ્રે.	૫– ૮	૩૦ પૈ.
પકવાન પોથી...	,,	બેરામજી ફરદુનજીની કુંપની	આરટસ	દફતર આસકારા પ્રેસ	૧૫– ૨	૨– ૦
ખુબસુરત નામકન	,,	ડી. એન. પરેખ, જી. બી. વી.	ફીકસન	રીપન પ્રીં પ્રેસ.	૨૫–૧૨	૧– ૦

સને ૧૮૯૬ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

કાઉન્ટ ઓફ મોંટ ક્રીસ્ટો	ગુજરાતી	માણેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રી. પરેસ.	૧– ૧	૨– ૦
ઈનસાફની આરસી યાને દાબા હાથનું ખુન ...	,,	ભીખાઈજી લીમજીભાઈ પાલમકોટ	,,	સુબોધ પ્રકાસ પ્રેસ	૨૫–૧૨	૧– ૮
સરોવરની શુંદરી	,,	દી. એફ. લંગરાના	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. વરકસ	૧– ૨	૦– ૪
ગયોમર્દ, શયામક, તથા હોશંગ નામું ...	,,	અરદેશર નશરવાનજી બીલીમોરીયા	હીસતરી	વરતમાન પરેસ	૧૫– ૨	૦– ૪
હીસતરી ઓફ ધી કીંગ ઓફ પરશીયા ...	,,	પાલનજી બરજોરજી દેસાઈ	,,	સ્ટેનડરડ પ્રીં. વરકસ	૧– ૨	૮– ૦
દીલજાન રમુજ ભંડાર	,,	દી. એ. તારાપોરવાલા	પરચુટણ	ખોદાબક્ષ પ્રેસ.	૭– ૨	૦– ૮
ફુરસદી રમુજ	,,	આર. જે. બાહેના	,,	જેનરલ પ્રીં. પ્રેસ	૧૫– ૨	૦– ૮
કરણીનો કાયદો	,,	ડા૦ પે. ન. પાવરી, જી.જી. એમ. સી.	,,	દફતર આસકારા પ્રેસ	૧૫– ૨	૨– ૦
માસીક હાલતવાલી ઓરતોએ ંદર બેસવાની જરૂર	,,	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જમશાવાલા	,,	વરતમાન પરેસ	૧–૧૨	મફત.
એમેચ્યુઅર ઝોરાસ્ત્રીયન ક્લબ પુસ્તક માળા...	,,	ફીરોજ ફરામજી નાનપોરીયા	ગીત	યુનીયન પ્રેસ.	૧૫–૧૧	૦– ૬
માજદીઅસની લોકો ફરજ્યાત બંદગી અવસ્તા જબાનમાં કરવાને બંધાયલા છે તેમ કરવાનું કારણ શું ? બીજી ભાશામાં નહીં કાંય કરવી.	,,	દસતુરજી સાહેબ ડાકટર જામાસજી મીનોચેરજી એમ. એ. પી. એચ. ડી., ડી. સી. એલ.	ધરમ સંબંધી	વરતમાન પરેસ	૧–૧૨	૦– ૨
ગુજરાતી ભાશાનું શાળોપયોગી વ્યાકરણ ...	,,	જહાંગીરજી નશરવાનજી પાલીસવાલા	લેંગવેજ	તત્વ વિવેચક પ્રેસ	૨૮–૧૨	૦– ૪
ગાયન સીતા હરન નાટક	ઉરદુ	મુંબઈની પારસી ઓરીજીનલ ઓપેરા કુ.	ગીત	બોમ્બે ન્યુ પ્રેસ.	૧૫– ૨	૦– ૨
એ કંમપ્લીટ ગલોસરી ઓફ ધી વર્ડસ ...	ઈ.–ગુ.	પેસતનજી મોટાભાઈ કારખાનાવાલા	લેંગવેજ	યુનીયન પરેસ.	૧૦– ૨	૦– ૩
ધી ઈંડીયન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યું ...	ઈંગ્રેજી	ડાકટર એન. એચ. ચોકસી	મેડીસીન	સુબોધ પ્રકાસ પરેસ	૬– ૧	૧– ૦
થીયોસોફીક મલીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વિવેચક પરેસ	૪– ૩	૦– ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	,,	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૨૦– ૧	૦– ૪
વાર્તા માલા	,,	માણેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	રીપન પ્રી. પરેસ	૫– ૧	૦– ૨

ચોપડાનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકળી	કિંમત રૂ. આ.
[illegible]	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પરેસ	૫— ૩	૪ પાઇ
[illegible] વરધક	,,	જે. બી. કરાણી	,,	સ્ટેન્ડરડ પ્રી. પરેસ	૧— ૧	૦— ૪
ખોદા બખશ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પરેસ	૨૫—૧૨	૦— ૧
[illegible] રોશન	,,	ડી. અરદેશરની કુંપની	રીલીજયન	રીપન પ્રી. પરેસ	૩— ૧	૦— ૪
કલેતા ડીરેકટરી	ઈંગ્રેજી	આર. આર. ગોલવાલા	પરચુટણ	મરકનટાઇલ પરેસ	૨૨— ૧	૧— ૦
[illegible] એન્ડ એકસપ્લેનેશન ઓફ સાદીસ તેયબ	,,	ડી. એફ. મુલાં, એમ. એ., એલ. એલ. બી.	,,	જેનરલ પ્રી. પરેસ	૧૫— ૨	૨— ૪
સ્લીપીંગ બાય. માર્ટીન...	ગુજરાતી	બેરામજી બરજોરજી દેશાઈ	આરટસ	વિકટોરીયા પરેસ	૧૩— ૫	૦— ૨
[illegible] પારસીઓ તેમનો ધર્મ અને સંસાર...	,,	એરવદ બેરામજી ખરશેદજી દેરડી	,,	રીપન પ્રી. પરેસ	૫— ૫	મફત.
દીવાન બહાદુર મનીભાઇ જસભાઇની નવસારીની પધરામણીનો મહીમાં	,,	ખરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	ગીત	ગુજરાતી પ્રી. પરેસ.	૧૦— ૪	૦— ૫
સર જે. જે. ઝંદ મદરેસા પ્રાઇસ એસે ...	,,	પાલનજી ખરશેદજી મીસતરી	,,	ફોર્ટ ,, ,,	૧૩— ૩	૦— ૬
વ્યાકરણ	,,	હોરમસજી કે. ધાભર	લેંગવેજ	જ.ન. પીટીટ પા. ઓ.	૧— ૫	૦— ૨
હિંદુસ્તાનનો ઇતીહાસ	,,	રશતમજી દાદાભાઈ મીસતર	સાયન્સ નેચરલ	કચ્છ સમાચાર પ્રેસ	૩૦— ૪	૦— ૨
સુરત જીલ્લાની ભુગોલ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પરેસ	૫— ૪	૦— ૨
ખોરદેહ અવસ્તા	ઝંદ-ગુજરાતી	કાવસજી એદલજી કાંગા	ધરમ બાબદ	નીરણય સાગર પ્રેસ	૨૫— ૫	૦— ૪
,, ,, ...	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૨૫— ૫	૨— ૮
થીઓસોફીકલ મહીનર	ઈંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીયા	થીઓસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૫— ૫	૦— ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેકસટન પ્રી. પરેસ	૨૦— ૫	૧— ૪
[illegible]	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પરેસ.	૫— ૫	૪ પૈ.
માસીક મદદ	,,	સી. બી. એનજીનયર	,,	વિકટોરીયા પરેસ	૩૧— ૫	૧— ૦
માસીક મજાહ	,,	સોરાબ એલ. પીલમકોટ	,,	સુબોધ પ્રકાસ પરેસ	૧— ૫	૦— ૬
[illegible]	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર આસકારા પ્રેસ	૩— ૬	૦— ૪
[illegible] બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૨૬— ૫	૦— ૪
[illegible] ગીત	,,	ફરામજી સી. મેહતા	,,	કયસરે હીંદ સ્ટીમ પ્રે.	૧— ૬	૦— ૪
[illegible]	,,	ડી. અરદેશરની કું.	ધરમ બાબદ	રીપન પ્રી. પરેસ.	૩— ૫	૦— ૪
[illegible]	ઈંગ્રેજી	આર. પી. કરકરીઆ	ડીક્ષનરી	[illegible] પરેસ	૨૫— ૫	૦— ૮

જેમ્સ ઓફ ઇંગલીશ પોએટરી	ઇંગ્રેજી	ડી. એન. વાડીઆ એમ. એ.	પોએતરી	એજ્યુ. સો. સ્ટીમ પ્રે.	૧૯- ૨	૧- ૦
પ્રાઇમર ઓફ જોમેતરી...	,,	બી. એન. બહાદુરજી બી. એ.	સાયનસ મેથેમેટીકલ	હોપફુલ પ્રી. પરેસ	૩૦- ૬	૦- ૮
કનસરટી હાથ વાજુ શીક્ષક	ગુજરાતી	એમ. જે. પોરટવાલા	આરટસ	બોહાબઅસ પ્રેસ	૧- ૭	૦- ૩
કોલેરા 'અબઓક' નીવારણ	,,	જામાસજી દાદાભાઈ હાથીખાનાવાલા	દવા	રાઇઝીંગ સ્ટાર પ્રેસ	૧- ૫	૦- ૪
અઇઓમે નેસાસે હીંગામે નરોઝ	,,	સોરાબજી મનચેરજી દેશાઇ	પરચુટણ	વરતમાન પ્રેસ	૧- ૭	૧૮ પૈ.
ધર્મ નીતી ભાગ ત્રીજો	,,	મનચેરજી હોરમજી જાગોસ	,,	,, ,,	૨૫- ૬	૦- ૪
સપેનતા આરમઇતી યાને અસફનદારમદ અમ-સાસપંદ	ઝંદ-ગુજરાતી	બહાદુરજી મેરવાનજી બહાદુરજી બી. એ.	ધરમ	હોપફુલ પ્રી. પરેસ	૧૦- ૫	૧- ૦
સ્ટુડન્ટ્સ ઇંગલીશ કંમ્પેનીયન	ઇંગ્રેજી	કાવસજી દીનશાહ એનજીનયર	પરચુટણ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫- ૭	૦- ૨
સાઇકલીસ્ટ હેંડ બુક	,,	વાછા બ્રધર્સ	,,	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧- ૭	મફત.
ધી ત્રેવેલર	,,	કે. બી. જે. લાલા	કવિતા	ફોરટ પ્રી. ,,	૨-૧૦	૦- ૧
હેલ્પ ટુ લોકોર્સ એસતરોનોમી પ્રાઇમર ...	,,	ડી. એમ. તાડીવાલા	સાયન્સ નેચરલ	જેનરલ પ્રી. પરેસ	૧-૧૦	૦- ૮
ટેબલેટ્સ ઓફ ફીઝીકલ લેબોરેટરી પ્રેકટીસ...	,,	એચ. કે. તવરીઆ બી. એસ. સી.	,,	યુનીવરસલ પરેસ	૨૪-૧૧	૦- ૨
,, હીટ થરમોમેટરી નં૦ ૧.	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	,,	,,
,, ,, ,, નં૦ ૨.	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	,,	,,
ટેબલેટ્સ ઓફ ફીઝીકલ લેબોરેટરી પ્રેકટીસ હીટ, ધી ડેટરમીનેસન ઓફ ધી સ્પેસીફીક હીટ ઓફ સોલીડસ	,,	,, ,, ,,	,,	વિક્ટોરીઆ જ્યુબીલી ટેકનીકલ ઇનસટીટયુટ	૧-૧૦	,,
ટેબલેટ્સ ઓફ ફીઝીકલ લેબોરેટરી પ્રેકટીસ હીટ ધી મેઝરમેંટ ઓફ ધી એબસોલ્યુટ હયુમીડીટી એન્ડ ધી હાઇગ્રોમેટીક સ્ટેટ ઓફ ધી એર ઇન ધી લેબોરેટરી	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	,,	,,
ટેબલેટ્સ ઓફ ફીઝીકલ લેબોરેટરી પ્રેકટીસ ઇન ઇલેકટરીસીટી એન્ડ મેગનેટીઝમ ...	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	,,	,,
ટેબલેટ્સ ઓફ ફીઝીકલ લેબોરેટરી પ્રેકટીસ ઇન હીટ ડીટરમીનેશન ઓફ ધી કોફીશીયંટ ઓફ એક્ષપેનશન ઓફ લીકવીડસ	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	,,	,,
નીમક હરામ	ગુજરાતી	જેહાંગીર બેરામજી મરઝબાન	ફીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧-૧૧	૧- ૮
રજપુત વીરારસ કથા, પુસ્તક ૧ લું ...	,,	રૂશતમ ગુસ્તાસ્પ ઇરાની	,,	સરસવતી પ્રી. પ્રેસ	[illegible]	- ૮

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
આપઘાતમાં સમાયલા જોખમો	ગુજરાતી	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	તત્વ વીવેચક પ્રેસ	૨– ૯	મફત.
પારસી પ્રકાશ (ભાગ ૪ થો)	,,	બમનજી બેરામજી પટેલ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૮–૧૨	૧– ૦
પશુ હક રક્ષક ભાગ ૧ લો	,,	દાદી એદલજી તારાપોરવાલા	કવિતા	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧–૧૧	૦– ૨
જરથોસ્તી ધર્મ ક્રીયાઓ...	,,	એરવદ જહાંગીર બમનજી પાવરી	ધરમ	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૫–૧૨	મફત.
ગુજરાતી ભાશાનું શાળોપયોગી વ્યાકરણ ...	,,	જહાંગીરજી નસરવાનજી પાલીશવાલા	લેંગવેજ	તત્વ વીવેચક પરેસ	૨૬–૧૦	૩૦ પૈ.
એમ. જેહાંગીર બી. કરાણીની ત્રાન્સલેશન સીરીસ	ઈં.–ગુ.	નાનાભાઈ બેજનજી કરાણી	,,	સરસવતી પ્રીં. પ્રેસ	૩૦– ૯	૦– ૬
રૂડીમેન્ટસ ઓફ ઈંગલીશ ગ્રામર	,,	ડોશાભાઈ બેરામજી હકીમ	,,	મીસન પ્રેસ	૧૪–૧૨	૦– ૫
ઇન્ડીઅન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યુ ...	ઈંગ્રેજી	ડા૦ એન. એચ. ચોકસી	દવા	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૨૨– ૩	૧– ૦
થીઓસોફીક ગલીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૬– ૬	૦– ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૨૦– ૯	૦– ૪
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૨૦– ૯	૪ પૈ.
ચંદ્ર	,,	હોરમજી જમશેદજી	,,	ગુજરાત સ્ટે. પ્રેસ	૬–૧૦	૦– ૪
માસીક મદદ નં૦ ૬–૯	,,	સી. બી. એનજીનયર	,,	વિકટોરીયા પ્રેસ	૭– ૯	૦– ૨
માસીક મેગ્જીન નં૦ ૨–૩–૪–૬–૧૧–૧૨ ...	,,	સોરાબ એલ. પાલમકોટ	,,	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૧– ૯	૦– ૬
શ્રી બોધ નં૦ ૬–૯	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૪– ૯	૦– ૪
નુરે એલમ નં૦ ૯–૧૧...	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	,, ,, ,,	૪– ૯	૦– ૪
રાહે રોશન	,,	દી. અરદેશરની કુંપની	ધરમ	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૨૮– ૨	૦– ૪
એ પેપર ઑન નેઝલ પોલીપી રેડ બીફોર ધી ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજ સોસાયટી... ...	ઈંગ્રજી	એચ. જે. દાદીશેઠ	દવા	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૧–૨	૦– ૩

સને ૧૮૯૭ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
જેમ્સ ઓફ ઈંગલીશ પ્રોઝ	ઈંગ્રેજી	દી. એન. વાડીઆ એમ. એ.	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૫– ૧	૧– ૦
શાહ નામુ	ગુજરાતી	ફરદુનજી મોબેદ મરઝબાનજી	હીસતરી	દફતર આશકારા પ્રેસ	૫–૧૨	૧– ૪
કલાબાજ હેરમાન ખેલના ગાયણો	,,	પારસી એમેચ્યુર ડરેમેટીક કું.	ગીત	વિકટોરીયા પ્રેસ	૧૬– ૨	૦– ૨
ધી ઇન્ડીઅન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યુ ...	ઈંગ્રેજી	ડા૦ એન. એચ. ચોકસી	દવા	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫–૧૨	૧– ૦

થીઓસોફીક મશીનર નં૦ ૪–૭	ઈંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૬– ૩ ૦– ૮
ઈંડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ નં૦ ૧૫–૧૬ ...	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેકસટન પ્રી. પરેસ.	૧–૧૨ ૦– ૪
ચંદ	”	હોરમસજી જમશેદજી	પરચુટણ	ગુજરાત સ્ટે. પ્રેસ.	૨– ૩ ૦– ૪
માસીક મદદ	”	સી. બી. એનજીનયર	”	વિકટોરીઆ પરેસ	૨૦– ૨ ૦– ૨
નુરે એલમ નં૦ ૧૨	”	પી. બી. દેસાઈ	”	દફતર આશકારા પ્રે.	૩૦– ૧ ૦– ૪
રાસ્તી બોધ	”	કે. એન. કાબરાજી	”	” ” ”	૯– ૨ ૦– ૪
અંજામ	”	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	”	ખોદાબખશ પ્રેસ	૫– ૩ ૪ પૈ.
એ બાયોગ્રાફીકલ સ્કેચ ઓફ સરદાર મીર અબદુલ અલી	ઈંગ્રેજી	નવરોજી માનેકજી દુમસીઆ	બાયોગ્રાફી	બોમ્બે ગે. સ્ટીમ વ.	૧૫– ૩૭– ૦
એ શોર્ટ બાયોગ્રાફીકલ સ્કેચ ઓફ ધી લેટ શેઠ વરજીવનદાસ માધવદાસ	”				
ખુરશીદે જરનીગા	ઉરદુ	ધી ”બોમ્બે ”પારસી ”ઓરીજીનલ ઓપેરા કુંપની	” ગીત	” ” ” પારસી પ્રી. પ્રેસ.	૧૫– ૩ મહત. ૧૫– ૪૦– ૨
મેકલેસ ફરટયુસ વીથ એન ઈનટ્રોડકશન, ફુલ નોટસ, પેરાફરેઝ એન્ડ ટ્રાન્સલેશન ...	ઈં.–ગુ.	કે. બી. જે. લાલા	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૩– ૭૧– ૪
પરશીયન ગ્રેમેટીકલ સીરીસ પાર્ટ ૨. ...	ઈં–પરસીયન	” ”	”	” ” ”	૧૦– ૯૧– ૮
ધી ઇન્ડીઅન મેડીકો ચીરરજીકલ રીવ્યુ ...	ઈંગ્રેજી	એન. એચ. ચોકસી	દવા	સુબોધ પ્રકાશ પ્રેસ	૧૦– ૫૧– ૦
થીયોસોફીકલ મશીનર	”	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક ”	૩– ૫૦– ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેકસટન પ્રી. પરેસ	૨૫– ૫૦– ૪
ચંદ	”	હોરમજી જમશેદજી	પરચુટણ	ગુ. સ્ટેનડરડ પરેસ	૨૧– ૫૦– ૪
માસીક મદદ	”	સી. બી. એનજીનીયર	”	વિકટોરીયા પરેસ	૩૦– ૫૦– ૨
માસીક મજાહ	”	એસ. એલ. પાલમકોટ	”	સુબોધ પ્રકાશ પરેસ.	૧– ૨૦– ૬
નુરે એલમ	”	પી. બી. દેસાઈ	”	દફતર આશકારા પ્રે.	૨૬– ૫૦– ૪
રાસ્તી બોધ	”	કે. એન. કાબરાજી	”	” ” ”	૨૫– ૫૦– ૪
અંજામ	”	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	”	ખોદાબખશ પ્રેસ	૫– ૫ ૪ પૈ.
રાહે રોશન	”	દી. અરદેશરની કુંપની	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧– ૫૦– ૪
એ મેન્યુઅલ ઓફ ટીકેનીક્સ ફોર મેત્રીક્યુલેશન	ઈંગ્રેજી	કે. એફ. દારૂવાલા, બી. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૪– ૯૧– ૦
મેત્રીક્યુલેશન એસટ્રોનોમી ઇન ક્વેસચન્સ એન્ડ એનસરસ	”	એફ. ડી. માસતર, બી. એ.	” નેચરલ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫– ૯૦– ૮

ચોપડીઓનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાણી.	ક્યારે છપાઈ નીકળી.	કીમત રૂ. આ.
બાયોગ્રાફીકલ સ્કેચ એન્ડ જીનીઓલોજીકલ ટ્રી ઓફ ધી વાલકાકા ફેમીલી	ગુજરાતી	એદલજી પાલનજી વાલકાકા	બાયોગ્રાફી	ગુજરાત સ્ટે. પ્રી. પ્રે.	૨૨-	૧-૦
ભાનુ યાને સજીવન થયેલો આસક.... ..	,,	જહાંગીર નશરવાનજી પટેલ	ફીક્સન	ફોર્ટ પ્રી. પ્રેસ	૬- ૮	૧-૮
બે ખરનેતર યાને પેહલી ખરી અને બીજી ખોટી.	,,	બેહરામજી પેસતનજી મેહતા	,,	યુનીયન પરેસ.	૨૪- ૮	૧-૮
ગેરીસ યાને લરકી વચ્ચે ચાલેલી લડાઈની મુખતેસર તવારીખ	,,	દાદાભાઈ મનચેરજી ગોળાઈ	તવારીખ	ઘસલાણી પ્રી. પરેસ.	૧- ૮	૦-૪
ભાણુ ભાઉઓની હીમાયતમાં કાકા કાહાન ...	,,	અરદેશર નશરવાનજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૬- ૭	૦-૪
એસેસ ઓન ધી ડોકટરીન ઓફ ધી અવસ્તા રીગારડીંગ પ્લેગ એન્ડ ઓન ક્લીનલીનેસ ઓફ ધી બોડી	,,	પાલનજી ખરશેદજી મીસતરી	,,	ગોવરધન મુદ્રાલય પ્રે.	૨૫- ૫	મફત.
વાઈઝ વચન	,,	ડા૦ રૂસતમ નાનાભાઈ રાણીના	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧૪- ૬	૧-૦
કુમત, કુમત, કુવરસત...	,,	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જસાવાલા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫- ૮	૩૦ પૈ.
હીંદુસ્તાનનો ઇત્લાસ ભાગ ૧ લો	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડીઆ માસતર	હીસતરી	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૭- ૬	૦-૪
પરશીયન ગ્રામર	ઈ.–પરશીયન	શેરાબશા એરાચજી ડોકટર	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ	૮- ૬	૧-૪
થીઓસોફીકલ ગલીનર	ઇંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીઆ	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૪- ૮	૦-૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	ફેક્ષટન પ્રી. વર્કસ [redacted]	૨૦- ૮	૦-૪
ફુરસદ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	મુંબઇ સમાચાર પ્રે. [redacted]	૧- ૧	૦-૪
માસીક મદદ	,,	સી. બી. એનજીનયર	,,	દેશી મીત્ર પરેસ	૧૪- ૮	૦-૪
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેસાઇ	,,	દફ્તર આશકારા પ્રેસ	૧૧- ૮	૦-૪
ધી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૩૧- ૮	૦-૪
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧- ૮	૪ પૈ.
રાહે રોશન	,,	દી. અરદેશરની કું.	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૮- ૮	૦-૪
સાઇકલીસ્ટ હેંડ બુક	ઇંગ્રેજી	વાછા બર્ધર્સ	પરચુટણ	,, ,, ,,	૫- ૬	૦-૪
એ ક્રોનીકલ ઓફ ક્રીકેટ અમંગસ્ટ પારસીસ એન્ડ ધી સ્ટ્રગલ પોલો વરસીસ ક્રીકેટ ...	,,	સાપુરજી સોરાબજી	,,	,, ,, ,,	૧૪-૧૧	૦-[illegible]
ધી ઇનસ્ટીટ્યુશન ઓફ ટ્રાઇલ બાઇ જુરી ઇન ઇનડીઆ	,,	સોરાબ પી. એન. વાડીઆ	,,	ફોર્ટ ,, ,,	૨૫-૧૧	૧-[illegible]

ધી ઓફ ઇવેન્ટસ.	ઇંગ્રેજી	નાદરશાહ ડોસાભાઈ બાટલીવાલા	હીસતરી	ઇન્ડીઅન પ્રી પ્રેસ	૬-૧૧	૦-૫
વિકટોરીઆ રીડીંગ આઇડ...	ગુજરાતી	જમશેદજી મનચેરશાહ ખીલીમોરીઆ	આરટસ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૨-૧૨	૦-૮
શાહનામું અને ફીરદોસી	”	જીવનજી જમશેદજી મોદી, બી. એ.	બાયોગ્રાફી	નીરણય સાગર પ્રેસ	૬-૮	૨-૮
વિજય વિકટોરીઆ	”	પુતલીબાઈ જહાંગીર કાબરાજી	”	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૫-૯	૦-૮
અરેબ્યન ટેલ્સ	”	પાલનજી બરજોરજી દેશાઈ	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૭-૧૧	૩-૦
એક પરનેતરનો પ્યાર પૈસા	”	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	”	પ્રજા પ્રબોધક પ્રી. પ્રે	૨૪-૯	૦-૮
અરેબ્યન નાઈટ બે વોલ્યુમ સાથે	”	જહાંગીર બેજનજી કરાણી	”	સરસવતી પ્રી. પરેસ	૧-૯	૨-૦
કરાણીની નવી વારતા માળા નં° ૧ લો ...	”	હલકારૂ	”	” ” ”	૨૨-૯	૦-૬
કલીયો પૈત્રા	”	ડી. એન. પટેલ, જી. બી. વી. સી.	”	” ” ”	૧-૯	૨-૮
પ્યાર બડો કે પૈસો	”	ફરામજી હોરમસજી મીસ્ત્રી	”	જેનરલ પ્રી. પરેસ	૧-૯	૦-૧૨
સીતમે સૈબીરીઆ	”	મેહરવાન બેજનજી ઘડીઆલી	”	પ્રજા પ્રબોધક પ્રી. પ્રે.	૨૦-૯	૧-૦
દુખનો તરત વેલાનો ઉપાય યાને ઘરનો છાલો પાલો	”	નારોજી ડોસાભાઈ કાશીનાથ	દવા	રોયલ પ્રી. પ્રેસ	૨૦-૯	૧-૦
દુકાળ	”	સોરાબ પી. એન. વાડીયા	પરચુટણ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૬-૧૧	૦-૪
જરથોસ્તી દીનને મદદ કરનારી સખાવત ...	”	દારાબ દસતુર પેસોતનજી સંજાના	”	સરસવતી પ્રી. પરેસ	૨૦-૯	મફત.
મઝદીઅસની ધર્મ અને ખોદા સનાસી ...	”	ધનજીભાઈ પેસતનજી કોટવાલ	”	રીપન ” ”	૧-૧૦	૧-૦
ખોરદેહ અવસ્તા	”	ડોસાભાઈ ફરામજી લંગરાના	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧૫-૯	૧-૦
વ્યાકરણ	”	હોરમજી કે. ધાભર	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૪-૧૨	૦-૨
એ આઇડ ટુ ન્યુ રોયલ પ્રાઇમર	ઈં.—ગુ.	નાનાભાઈ બેજનજી કરાણી	”	પ્રજા પ્રબોધક પ્રી. પ્રે	૧-૧૦	૦-૩
લોંગમેન્સ ન્યુ રીડર્સ ફર્સ્ટ પ્રાઇમર... ...	”	જમશેદજી અસપંદીઆરજી ચીનાઈ	”	સરસવતી પ્રી. પરેસ	૧-૯	૦-૪
એકોરડીઅન આઇડ.	ગુ.—ઉરદુ	નવરોજી મંચેરજી ભરૂચા	આરટસ	ગજાનન પ્રી. પરેસ	૧-૧૧	૦-૫
સ્પેનતા આરમઈતી	ઝંદ—ગુ.	ફરામરોજ પેસતનજી કાવસજી માદન	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૯-૧૧	૦-૬
થીઓસોફીક ગ્લીનર	ઈંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીઆ	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૦-૧૨	૦-૨
ઇંડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીઃ વર્કસ	૧૦-૧૦	૦-૪
જ્ઞાન વરધક (વોલ્યુમ)	”	રૂસતમજી હોરમજી મીસતરી	પરચુટણ	ડાયમંદ પ્રી. પ્રેસ	૧-૧૧	૩-૦
માસીક મદદ	”	સી. બી. એનજીનયર	”	દેશી મીત્ર પરેસ	૧-૧૧	૦-૨
નુરે એલમ	”	પી. બી. દેશાઈ	”	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૧-૧૧	૦-૪
ધી બોધ	”	કે. એન. કાબરાજી	”	” ” ”	૨૦-૧૧	૦-૪
અંજમ	”	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	”	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧-૧૦	૪ પૈ.
રાહે રોશન	”	દી. અરદેશરની કું.	ધરમ	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૬-૧૨	૦-૪

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાવલી.	ક્યારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
ગાઇડ ટુ ઇન્ડીયન સીક્યુરીટીસ સ્ટોક એન્ડ કરન્સી નોટસ	ઇંગ્રેજી	નવરોજી જમશેદજી બલસારા	પરચુટણ	એજ્યુકેશન સ્ટી. વ.	૧૫– ૧	૦–૧૨
ધી કવેટા ડીરેક્ટરી	,,	આર. આર. ગોલવાલાની કું.	,,	મરકનટાઇલ પ્રેસ.	૧– ૩	૧– ૦
ધી ટુ હીસતરી વીથ એ ગ્લોસરી ઓફ બેટલસ, એકટસ, વીગેરે	,,	નાદીરશાહ ડોશાભાઈ બાટલીવાલા	હીસતરી	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૨૩–૧૨	૦– ૮
ધૂપ નીરંગ યાને આફરીગાનમાં યાદ કરવામાં આવતાં નામીચા નર નારીના નામો તથા તેમનાં ભલાં કામોની નોંધ વીગે ઇનામનો નીબંધ...	ગુજરાતી	બહમનજી બેરામજી પટેલ	બાયોગ્રાફી	દફતર આશકારા પ્રે.	૩૧–૧૨	૦– ૮

સને ૧૮૯૮ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાવલી.	ક્યારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
જંગેલો ભીખો...	ગુજરાતી	આર. બી. માદન	ડ્રામા	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૮– ૧	૦– ૩
ઘેરના ઘેલા ને બહારના ડાહયા	,,	જેહાંગીર બેરામજી મરજબાન	ફીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૩૧– ૧	૧– ૮
જંગી જબરદસ્ત લુંટારૂ અને ભેદી ગુફા ...	,,	ગુલબાનુ કાવસજી દાવર	,,	આર્ય મુદ્રાલય પરેસ	૨૦– ૧	૦–૧૨
ઝૂના વાસ	,,	જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	,,	જે. બી. મ. પ્રી. પ્રે.	૩૧– ૧	૧– ૮
જરથોસ્તી મંડળ	,,	ખરશેદજી બમનજી વાડીઆ	પરચુટણ	આર્ય મુદ્રાલય પરેસ	૨૮– ૧	મફત.
જરથોસ્તીઓને ખાસ ઈદાની મનાઇ ...	,,	રૂશતમજી મનચેરજી મોબેદજી	,,	વરતમાન પ્રેસ	૨૫–૧૨	૦– ૩
જરથોસ્તી મજહબ	,,	અરદેશર નશરવાનજી બીલીમોરીયા	ધરમ	,, ,,	૨૨–૧૨	મફત.
હીંદુસ્તાનનો ઇતીહાસ	,,	જે. એફ. માદન	હીસતરી	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૫– ૧	૦– ૨
ધી કંપલીટ ગ્લોસરી ઓફ ધી વર્ડસ ...	ઈં.–ગુ.	પેસતનજી મોટાભાઈ દારૂખાનાવાલા	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ	૧૫– ૧	૦– ૪
પારસી બાલકો માટે જરથોસ્તી મહજબ ...	ઝંદ–ગુ.	ફરદુનજી નશરવાનજી રબાડી	ધરમ	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ.	૨૦–૧૨	૦– ૪
થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	ઈંગલીસ	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૨– ૨	૧– ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	ફેક્ષટન પ્રી. વર્કસ	૧૫– ૨	૦– ૪
ફુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	પ્રજા પ્રબોધક પ્રી. પ્રે.	૪– ૨	૩– ૦
માસીક મદદ	,,	સી. બી. એનજીનયર	,,	દેશી મીત્ર પરેસ	૨૮– ૨	૧– ૦
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેશાઈ	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૮– ૨	૦– ૪
ગ્રી ગોપ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧૬– ૨	૦– ૪

અંજબ	ગુજરાતી	એમ. જે. પોરટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૨૦– ૩	૪ પૈ.
રાહે રોશન	,,	દી. અરદેશરની કુંપની	ધરમ	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૩૧– ૧	૦– ૪
આર્કીટેક્ટ હેંડ બુક	ઈંગ્રેજી	વાછા બ્રધર્સ	પરચુટણ	,, ,, ,,	૧૫– ૧	મફત.
નોટસ ઓન કેમીસટરી ફોર મેત્રીકયુલેશન ...	,,	એચ. એન. બીલીમોરીયા, બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૬– ૪	૦–૧૦
ગ્રેટબ્રીટન અને આયરલેંડની રાણીઓ ...	ગુજરાતી	સુનાબાઈ દીનશાહ તાલીયારખાન	બાયોગ્રાફી	એજયુકેશન સો. પ્રે	૨૫– ૬	૦– ૮
પવીત્ર પ્યાર	,,	દીનશાહ જમશેદજી તાંત્રા	ફીકસન	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૬– ૩	૦– ૮
સપનની શુનાં અને બેરામને પુછો	,,	રૂશતમજી હોરમજી મીસતરી	,,	ડાયમંદ પ્રીં. વરકસ	૧– ૧	૧– ૪
આતશની આરાધના	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	નીરણય સાગર પ્રેસ	૧૮– ૩	મફત.
મીં૦ મનસુખના કીમતી ભાષણો	,,	મનચેરજી કાવશજી મનસુખ	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ	૨૮– ૪	૧– ૦
તાજ નામું	,,	દી. અરદેશરની કુંપની	,,	,, ,, ,,	૧૪– ૪	૦– ૧
આદમી અને તેની દુનીયા	,,	બી. એમ. મલબારી	કવિતા	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫– ૪	૧– ૦
માસ્તર્સ કોપી બુક	,,	નાનાભાઈ નશરવાનજી માસતર	પરચુટણ	બોમ્બે સીટી પરેસ	૧૦– ૪	૦– ૨
પુસ્તક માળા હારમોનીયમ ગાઇડ	,,	ફીરોઝ ફરામરોજ નાનપોરીયા	આરટસ	સરસવતી પ્રીં. પરેસ	૧– ૪	૦– ૮
ખોબી નુમાયાદીન જરતુસ્તી	પરશીયન	દસ્તુર ખોદાયાર	ધરમ	ગુલજારે હસની પ્રેસ	૧૦– ૪	૦– ૫
ધી ન્યુ પરશીયન કોપી બુક	,,	એ. બી. લાલા	પરચુટણ	એજ્યુકેશન સો. પ્રે.	૩– ૬	૦– ૨
કમ્પેનીયન ટુ ન્યુ કનવરસેસનલ ફર્સ્ટ ફ્રેંચ રીડર	ફ્રેંચ–ઈંગ્રેજી	કે. બી. જે. લાલા	લેંગવેજ	બોમ્બે એજ્યુ. સો.પ્રે.	૩– ૯	૦–૧૨
ગાઇડ ટુ ઈંગ્લીશ કનવરસેસન	ગુ.–ઈ.	,, ,,	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૧– ૫	૦– ૪
ધી કમ્પલીટ મલેસરી ઓફ ધી વર્ડસ ...	ઈ.–ગુ.	જે. એમ. પોલીસવાલા અને પેસતનજી મોટાભાઈ કારખા[illegible]	,,	રીપન ,, ,,	૨૮– ૪	૦– ૫
ન્યુ રેવલ પ્રાઇમર ભાગ ૧ લો અને ૨ જો ...	ઈંગ્રેજી	જમશેદજી અસપનડી[illegible]	,,	સરસવતી પ્રીં. પરેસ	૧– ૩	૩૦ પૈ.
પરશીયન ગ્રામેટીકલ સીરીસ ભાગ ૨ જો ...	પરશી-ઈંગ્લીશ	કે. બી. જે. લાલા	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૧– ૫	૦– ૮
ઈંડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	,,	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૩૦– ૫	૦– ૪
એલીમેંટરી ઓલજીબરા...	કનારીસ	જમશેદજી અરદેશર દલાલ, એમ. એ. એલ એલ. બી.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એસલ મીસન પરેસ		૧– ૬
પરશીયન ટ્રાન્સલેશન સીરીસ	ઈંગ્રેજી	જે. એચ. બારીઆ	ફીકસન	સરસવતી પ્રીં. પરેસ	૨૫– ૫	૦– ૪
ગાઇડ ટુ ઇન્ડીઅન હીસતરી	,,	ધનજીભાઇ બેરામજી પટેલ	હીસતરી	ઇંડીઅન પ્રીં. પરેસ	૧– ૮	૦– ૩
કી ટુ ઓલજીબરા	,,	દોરાબજી એચ. વાચ્છા એમ. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૪– ૮	૧– ૦
એરથમેટીક ભાગ ૧ લો...	,,	કેખશરૂ રતનજી શસેફ અને બેરામજી નશરવાનજી કાપડીઆ	,, ,,	બોમ્બે ગેઝેટ સ્ટીમ પ્રીં. વર્કસ.	૮– ૭	૦– ૬

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ.આ.
મેત્રીકયુલેશન કમાસતરી...	ઈંગ્રેજી	પી. એન. સુખડવાલા	સાયન્સ નેચરલ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૧– ૭	૦– ૮
મીલ એનજીન બોઈલર અને ગીયરીંગ ...	ગુજરાતી	ફકીરજી એદલજી ભરૂચા એલ.એમ.ઈ.	આરટસ	યુનીયન પ્રેસ	૧૫– ૫	૬– ૦
અશો જરથોસ્ત તેની દીન તથા અસલ ઈરાન વતન	,,	પદમજી શોરાબજી મનચેરજી જોશી	પરચુટણ	વરતમાન પ્રેસ.	૨૨– ૮	૦– ૬
પારસીઓ અને હિંદુઓનું	,,	એરવદ દાદાભાઈ ખરશેદજી દોરડી	,,	,, ,,	૨૨– ૮	૦– ૪
થીઓસોફી	,,	ફરામજી બેરામજી પટેલ	ફીલોસોફી	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૨૭– ૫	૧– ૦
માસ્તરસ કોપી બુક	,,	નાનાભાઈ નશરવાનજી માસતર	પરચુટણ	બોમ્બે સીટી પ્રેસ.	૧૫– ૬	૦– ૨
ઓપીયમ્ દ ખેલનાં ગાયણો	ઉરદુ–ગુ.	ધી બોમ્બે પારસી ઓરી. ઓપેરા કું.	ગીત	પારસી પ્રી. પરેસ	૧૫– ૬	૦– ૨
ગુલશને ઈસમત યાને જરખરીદ ખુરશીદના ખેલના ગાયણો	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧– ૭	૦– ૨
સચી મોહોબત યાને રૂખમની મંગળ નામનાં ગાયણો	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૨૫– ૭	૦– ૨
ફ્રેરવરદીન યસ્ત સ્તોમ સાથે	ઝંદ	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	ધરમ	મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસ.	૧– ૯	૦– ૪
સીલેકટ કવેસચન્સ ઈન ફ્રેંચ ગ્રામર વીથ એનસર્સ	ફ્રેંચ–ઈ.	ઈ. આર. સહીઆર	લેંગવેજ	એજ્યુ સો. પ્રેસ.	૧૬– ૮	૧– ૦
ડીક્ષનરી ઈંગ્રેજી અને ગુજરાતી	ઈ.–ગુ.	અ. ફ. મુસ અને નાં. રૂ. રાણીના	,,	યુનીયન પ્રેસ.	૧૧– ૭	૨– ૮
એ કમ્પ્લેટ ગ્લોસરી ઓફ ધી વર્ડસ ફ્રેસીસ એન્ડ ઈડીઅમસ કનતેન્ડ ઈન ધી ન્યુ ઓરીએન્ટ રીડર	,,	જે. એમ. પોલીસવાલા અને પેસતનજી મોટાભાઈ કારખાનાવાલા	,,	કલીઆન પ્રી. પરેસ	૨૨– ૭	૦– ૯
રેડુડન્ટસ પરશીયન એન્ડ ઈંગલીશ ડીક્ષનરી...	પરશીયન–ઈ.	શોરાબશાહ બેરામજી ડોકટર	,,	એજ્યુ. સો. પરેસ	૧૩– ૭	૩– ૮
હીંટસ ઓફ ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન ...	ઈ.–પરશીયન	પે. કા. કાંગા અને જ. બે. કાંગા	,,	,, ,, ,,	૧૭– ૯	૧– ૮
ખુને નાહક ખેલનો સાર અને ગાયણો ...	ગુ.–ઉરદુ	કાવશજી પાલનજી ખતાવ	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ	૧૫– ૬	૦– ૩
બોમ્બે યુનીવરસીટી મેત્રીકયુલેશન... ...	ઈંગ્રેજી	બી. સી. સંજાણા એમ. સી. પી.	લેંગવેજ	એજ્યુ સો. પ્રેસ	૧૭–૧૦	૧–૧૨
ટેક્ષ્ટ બુક ઓફ કેમીસટરી ફોર મેત્રીકયુલેશન...	,,	ખરશેદજી ફરામજી દારવાલા બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧૫– ૯	૩– ૦
ભલો કે ભુંડો...	ગુજરાતી	જેહાંગીર બેરામજી મરઝબાન	ફીકસન	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે	૧–૧૧	૧– ૮
ફ્રેરદુનજી મરઝબાનજીનું જન્મ ચરિત્ર ...	,,	કેકોબાદ બેરામજી મરઝબાન	બાયોગ્રાફી	,, ,, ,,	૧–૧૨	૧– ૮
કેનક કાનતા પરથમ ભાગ	,,	એમ. જે. માસતરી	ફીકસન	ગુજરાત ગેઝેટ પરેસ	૨૭– ૮	૧– ૮
મનસુખી નીતી વચનના ગોહરો	,,	મનચેરજી કાવસજી મનસુખ	પરચુટણ	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૨–૧૧	૨– ૦
રેવાનની રાહબરી	,,	એરવદ માનેકજી નશરવાનજી ધાલા	,,	વીકટોરીયા પ્રેસ.	૩૦– ૯	૨– ०

શ્રી સીયાજી ગીતાવલી	ગુજરાતી	ખરશેદજી બમનજી ફ્રામરોજ	ગીત	વરતમાન પ્રેસ	૨૨–૧૧	૦– ૪
અમેરેતાત	,,	બી. એમ. બહાદુરજી બી. એ.	ફીલોસોફી	કમર પ્રીં. પરેસ	૧– ૮	૦– ૮
ખુરશીદે જરનીગાર	ઉરદુ–ગુ.	નવરોજી મનચેરજી ભરૂચા	આરટસ	,, ,, ,,	૨– ૮	૦– ૪
સ્કુલ પરશીયન રીડર્સ	પરશીયન	પેસતનજી સી. તાસકર	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૧૧–૧૧	૦– ૮
સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર	ઈ.–ગુ.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૧– ૯	૧– ૪
પાક ખોરદેહ અવસ્તા બા માએની	ઝંદ–ગુ.	દીનશાહ હોરમજી સોપારીવાલા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૯	૦– ૨
એક્ષપ્લેનેટરી અને ગ્રેમેટીકલ નોટસ ...	ઈ.–ગુ.–મરાઠી	એફ. બી. કરાની	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૦– ૧	૦–૧૦
મંથલી કમરશીયલ સેલ્સ રીપોરટ... ...	ઇંગ્રેજી	રતનજી કાવશજી કલ્યાણીવાલા	પરચુટણ	કલ્યાણ પ્રીં. પરેસ	૧–૧૧	૬– ૦
થીઓસોફીક ગ્લીનર	,,	ડી. ડી. જશાવાલા	ફીલોસોફી	તત વીવેચક પ્રેસ.	૩–૧૨	૦– ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એન. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૧૨–૧૨	૦– ૪
ફુરસદ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૧–૧૦	૩– ૦
કોહીનુર	,,	ડોશાભાઇ એફ. લંગરાના	,,	,, ,, ,,	૧–૧૧	૩– ૦
માસીક મદદ	,,	સી. બી. એનજીનીયર	,,	દેશી મીત્ર પરેસ	૨૮– ૯	૧– ૦
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેશાઇ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૮–૧૧	૦– ૪
સ્ત્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૨૯–૧૧	૦– ૪
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧૦–૧૨	૪ પૈ.
રાહે રોશન	,,	નવરોજી મનચેરજી મોબેદજીના	,,	રીપન પ્રી. પ્રેસ	૧૪–૧૧	૨– ૦
ગોલડન હીંટસ તુ સાઇક્લીસ્ટ	ઈંગ્રેજી	રૂશતમ નશરવાનજી મેહતા	,,	કલ્યાણ પ્રીં. પરેસ	૧–૧૨	૦– ૬
યુનીવરસલ કેલકયુલેટર	,,	પીરોઝશાહ કાવસજી પોંચાજી	,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૫– ૫	૭– ૦
ધી એક્ષેલન્સ ઓફ ઝોરાસ્ટ્રીયનીસમ ...	,,	અરદેશર એન. બીલીમોરીયા અને દીનશાહ દી. આલપઇવાલા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫–૧૨	૨– ૮
સોમનાથની પવિત્ર મુર્તી...	ગુજરાતી	જીજીભાઇ ખરશેદજી કાપડીઆ	ફીકસન	સન પ્રીં. પરેસ	૨૮–૧૨	૦– ૮

સને ૧૮૯૯ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ગંગબાન યાને ત્રીયા તેજ	ગુજરાતી	ડા. ડી. એન. પટેલ, જી. બી. વી. સી.	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. એ	૨૫– ૧	૨– ૦
વર્ઇદીક ટુચકા સંગ્રહ	,,	સર દીનશાહ માનેકજી પીટીટ બારોનેટ	દવા	ગુજરાતી પ્રીં. પરેસ	૧– ૨	૩– ૦
ગ્યાન પ્રસારક વિસયો	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૧૨–૧૨	૪– ૦
સંસારીકા	,,	બેહરામજી મેરવાનજી મોદી	કવિતા	,, ,, ,,	૨૧–૧૧	૨– ૦

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કિંમત. રૂ. આ.
અરદાબિહસ્ત અમસાસ્પંદ	ગુજરાતી	પાલનજી ખરશેદજી મીસતરી	ધરમ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫-૧૧	૧- ૦
જરથોસ્તી ધરમ ઉપદેશ...	,,	જામાસપજી એદલજી દાદાચાનજી	,,	,, ,, ,,	૨૦- ૧	૦- ૪
ધરગતુ હીસાબ મોહડે ગનવાની રીતી ...	,,	નાનાભાઇ એન. માસતર	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૯- ૧	મફત.
જુલ્મે સાહદદ નામે ખેલનાં ગાયણો ...	ઉરદુ—ગુ.	ધી એમ્પ્રે પારસી ઓ. ઓપેરા કું.	કવીતા	પારસી પ્રીં. પરેસ	૧-૧૨	૦- ૨
ગાઇડ તુ પરશીયન કોમપોઝીશન	ઈ.—પરશીયન	હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫- ૯	૦- ૮
આઇને ખુરશીદ શાહનામું	પરશીયન	ખરશેદજી માનેચેરજી કટેલી	કવિતા	ગુલજારે હશની પ્રેસ	૨૫-૧૨	૬- ૦
વંદીદાદ	ઈ.—પહેલવી	નવરોજી માનેકજી નશરવાનજી કાંગા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩- ૨	૩- ૦
મુંબઇ કમરશીઅલ સેલ્સ રીપોરટ... ...	ઈંગ્રેજી	રતનજી કાવશજી [illegible]	પરચુટણ	કલ્યાણ પ્રીં. પરેસ	૧-૧૨	૬- ૦
થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	,,	દી દી. જશાવાલા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૨૮- ૧	૦- ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૭- ૨	૦- ૪
ફુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	જ. ન. પી પા. ઓ.	૧૦- ૧	૩- ૦
કોહીનુર	,,	ડોશાભાઇ એફ. લંગરાના	,,	,, ,, ,,	૧૬- ૨	૩- ૦
માસીક મદદ	,,	સી. બી. એનજીનીયર	,,	દેશી મીત્ર પરેસ	૩૧-૧૨	૧- ૦
નવરાસ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫- ૨	૧- ૮
નુરે એલમ	,,	પી. બી. દેશાઇ	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૬- ૨	૦- ૪
સ્ત્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧- ૨	૦- ૪
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૫- ૨	૪ ૫૪
રાહે રોશન	,,	નવરોજી મનચેરજી મોબેદજીના	ધરમ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૨૪- ૨	૨- ૦
વેલ્ત તુ કુ વીથ અવર મન્સ	ઇંગ્રેજી	ઇ. દી. તલાટી, હેડ માસતર	પરચુટણ	યુનીયન પ્રેસ.	૧૨- ૨	મફત.
ધી પાર્ટ ટેકન બાઇ ધી પારસી રીલીજીયન ઇન ધી ફોરમેશન ઓફ ક્રીસચનીટી એન્ડ જુદીસમ	,,	પેસતનજી દાદાભાઇ કુકા	ધરમ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫- ૩	૧- ૦
રેશીપ્રોકલ પોલીગોન્સ	,,	જમશેદજી એદલજી બી. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ધી ડાયમંદ જુ. પ્રેસ	૧૫-૧૨	૨- ૮
એનખાસાનામ વરાસા	,,	જહાંગીર ખરશેદજી વીકાજી	ફીકશન	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૦- ૫	૦- ૮
મીઠી ચીઠી	ગુજરાતી	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૩- ૩	૨- ૦
રેડ હસ અથવા સોરાબશાહ શેઠનો વારસ ...	,,	અરદેશર દાદાભાઇ કાતરક	,,	અખબારે સો. પ્રીં.પ્રે.	૨૧- ૪	૧- ૮
શરમાળ કુંવર	,,	રૂસતમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	,,	ડાયમંદ પ્રીં. વરકસ	૧૫- ૪	૦- ૮
પારસી કીરતી સંગ્રહ	,,	મરહુમ એરવદ દાદાભાઇ ખ. દોરડી	પરચુટણ	વરતમાન પ્રેસ.	૧૫- ૪	૧- ૪

પતીવરતા સુંદરી	ગુજરાતી	કેખશરૂ કાવશજી ખોખરી	ગીત.	દેશી મીત્ર પરેસ	૧– ૪	૦– ૨
પ્રેમાનંદ કરીત નળાખ્યાણ	,,	જેહાંગીર નશરવાનજી પાલીસવાલા અને માનેકશાહ એ. સંજાના	,,	મીરૂી પ્રીં. પરેસ	૨૪– ૩	૦– ૬
ધી ડેલી કમ્પેનીઅન ઓફ ધી બોયઝ બુક ...	ઈ.–ગુ.	અરદેશર નશરવાનજી મેહતા	પરચુટણ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૨– ૪	૧– ૪
ધી ન્યુ પોકેટ ગુજરાતી ઇન તુ ઈંગલીશ ડીક્ષનરી	ગુ.–ઈ.	એલ. એમ. બંગાલી અને એચ. જી.	લેંગવેજ	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૧૦– ૪	૧– ૮
એ ગાઈડ તુ ધી ન્યુ રોયલ રીડર્સ	ઈ.–ગુ.	નાનાભાઇ બેજનજી કરાણી [મરચંટ	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૪	૦–૧૦
ધી પેહલવી ટેક્ષ્ટ આદરબાદ મારાસપંદ ...	પે.–પરશીયન	ખુદાયાર દસતુર શેરીયાર ઈરાની	ધરમ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૫– ૩	૪– ૦
ધી ઈંડીઅન સ્ટેમ્પ એકટ	ઈંગ્રેજી	એમ. એમ. મરઝબાન, બારીસ્ટર	કાયદા	એજ્યુ. સો. પરેસ.	૨૧– ૭	૬– ૮
એ હેંડ બુક ઓફ ઈંગલીશ પારસીંગ ઈન તુ તુ પાર્ટસ	,,	ડોશાભાઇ બેરામજી હકીમ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૪– ૮	૦–૧૦
સીલેકશન્સ ઓફ પરનેલ	,,	આર. પી. કરકરીઆ, એમ. એ.	,,	કેક્ષટન સ્ટીમ પ્રીં.પ્રે.	૧૩– ૭	૦– ૪
સ્કોટસ લેડી ઓફ ધી લેક	,,	ડી. ડી. ગીલડર	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩– ૬	૦– ૬
ટેમ્પલેટ્સ ઓફ ફીઝીકલ લેબોરેટરી... ...	,,	એચ. કે. તવરીઆ, બી. એસ. સી.	સાયનસ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૦– ૬	૦– ૪
ગુલામી બાઝાર	ગુજરાતી	મેહરવાન બેજનજી ઘડીયાલી	ફીકસન	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૦– ૬	૧– ૮
તડકામાં એક વાદલી	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૮	૨– ૮
જ્ઞાન ચક્ર યાને ગુજરાતી સાઇક્લોપીડયા ...	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	પરચુટણ	,, ,, ,,	૧૫– ૬	૩– ૦
નસીબનાં સારાં માઠાં લખાણની પરીક્ષા ...	,,	ફીરોઝશાહ ધનજીભાઇ	,,	ગુજરાત પ્રીં. પરેસ	૧૨– ૬	૦– ૪
ચેમ માળા	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	,,	વરતમાન પરેસ	૭– ૫	૦– ૪
અથોરનાનની અરસતગી	,,	એરવદ માનેકજી નશરવાનજી ધાલા	ધરમ	વિકટોરીયા પરેસ	૧૭– ૮	૧– ૦
જરથોસ્તી દીનનાં ભેદની મુળ કુંચી ...	,,	બેહરામજી ડોશાભાઈ બસલા	,,	સમશેર બહાદુર પ્રેસ	૨– ૬	૧– ૦
ગુજરાતી બાલ મીત્ર	,,	માણેકશાહ બેરામજી સંજાના અને જહાંગીરજી ન પાલીસવાલા	લેંગવેજ	મીરૂી પ્રીં. વરકસ	૨– ૬	૦– ૩
હેરતે તસવીર ખેલ કે ગાયન	ઉરદુ–ગુ.	બોમ્બે પારસી ઓરીજીનલ ઓપેરા કું.	ગીત	પારસી પ્રીં. પરેસ	૧૫– ૭	૦– ૨
શાહઝાદી બીન ખેલકે ગાયન ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૫– ૭	૦– ૨
તહીસમે આદમ રૂબા ખેલકે ગાયન ...	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧– ૯	૦– ૨
નાનાભાઈ બેજનજી કરાણીની એનોનેસન સીરીઝ	ઈ.–ગુ.	જે. એચ. બારીયા	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૮– ૬	૦– ૬
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર (બીજી વખત) ...	,,	નવરોજી ડોસાભાઇ કાસીનાથ	લેંગવેજ	ફ્રે. પ્રીંટીંગ પરેસ.	૧૦– ૭	૧– ૪
નવજોત	ઝંદ–ગુ.	બરજોરજી એરચજી બજાં	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૪– ૯	મફત.
સ્કુલ પરશીયન રીડર	ઈ.–પરશીયન	એ. બી. લાલા	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૯– ૬	૦– ૮

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કી૦ રૂ. આ.
માસીક મદદ	ગુજરાતી	સી. બી. એનજીનીઅર	પરચુટણ	દેશી મીત્ર પરેસ	૨૩– ૧	૦– ૧
ધી સમરી ઓફ ભાથેનાસ પ્રીનસીપલ્સ ...	ઈંગ્રેજી	રતનશાહ કોયાજી ભાથેના	કાયદા	તત્વ વીવચક પરેસ.	૧૦–૧૦	૦– ૮
સર જમશેદજી જીજીભાઈ પેહલા પારસી બારોનેટ, એક કીરતીવંત જન્મ ચરિત્ર ...	ગુજરાતી	રતનજી બેરામજી માદન	બાયોગ્રાફી	,, ,, ,,	૧૫– ૯	૩– ૦
જમશેદ હોલ...	,,	પીરોશાહ રૂસતમજી ખંબાતા	ફીકસન	ડાયમંદ જ્યુ. પ્રીં. પ્રેસ	૧૫– ૯	૨– ૦
સાસાની સાહનામું	,,	બરજોરજી પાલનજી દેશાઈ	હીસતરી.	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૧–૧૧	૪– ૦
હીંદુસ્તાનનાં આતશબેહરામો	,,	સોરાબજી મનચેરજી દેશાઇ	પરચુટણ	મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસ.	૩૦–૧૦	૦– ૮
પારસી પ્રકાશ...	,,	બમનજી બેરામજી પટેલ	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧– ૯	૧– ૦
અશો જરથોસ્ત તેની દીન તથા અસલ વતન ઇરાન	,,	પદમ સોરાબજી મનચેરજી જોશી	ધરમ	,, ,, ,	૧૫–૧૦	૦– ૮
જરથુસ્તી દીનનાં ભેદની મુળ કુંચી ...	,,	બેરામજી ડોશાભાઈ બસલા	,,	રેવાકાંથા સમાચારપ્રે.	૨૫– ૯	૨– ૦
શેક શાદીની ગુલીસ્તાન...	,,	હોરમજી બમનજી ગંદેવીઆ	ફીકસન	યુનાઇટેડ પ્રીં. પ્રેસ	૮– ૭	૧– ૦
ગીજાલા ખેલ કે ગાને	ઉરદુ–ગુ.	બોમ્બે પારસી ઓરીજીનલ ઓપેરા કું.	ડ્રામા	પારસી પ્રીં. પરેસ	૧–૧૧	૦– ૨
મારે આસટીન	,,	કાવસજી પાલનજી ખટાઉ	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫–૧૧	૦– ૩
એ કંપલીટ ઈઝી લેટર રાઈટર	ઈં.–ગુ.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫–૧૧	૧– ૪
એંગલો ગુજરાતી કોમ્પોઝીશન સીરીસ ...	,,	દોરાબજી એચ. વાછા, એમ. એ.	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૦–૧૦	૦– ૮
ફુલ એન્ડ એક્ષસોસટીવ નોટસ ઓન સર ડબલ્યુ. ડી. વોરનરસ સીટીઝન ઓફ ઇન્ડીઆ ...	,,	મનચેરશા પી. કેકોબાદ અને પેસતનજી જે. ગાબવાલા	,,	મીસન પરેસ	૬–૧૧	૦–૧૩
એ ગાઈડ ટુ પરશીયન કોમપોઝીશન ...	,,	હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૬–૧૦	૦–૧૦
ધી મંથલી કમરશીઅલ સેલ રીપોર્ટ ...	ઈંગ્રેજી	રતનજી કાવશજી કલ્યાણીવાલા	પરચુટણ	કલ્યાણ પ્રીં. પરેસ	૧૦–૧૦	૬– ૦

સને ૧૯૦૦ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

એ લીટરલ ટ્રાન્સલેશન ઓફ હબીબ-અસ-સીઆર	ઈંગ્રેજી	રતનશાહ કે. કનત્રાકટર (ભાઠેના)	બાયોગ્રાફી	ઇમપીરીયલ પ્રેસ.	૧૫– ૧	૧– ૮
ધી બોમ્બે લેન્ડ લોરડ એન્ડ ધી સીટી ઇમપ્રોવમેંટ એકટ...	,,	કે. એફ. ભાઠેના	કાયદા	ઇન્ડસ્ત્રીયલ પ્રેસ.	૧૫– ૧	૧– ૮
એ વોરનીંગ વર્ડ ટુ પારસીસ	,,	બમનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૫– ૩	૦– ૧

સમેસુલ ઓલમાં દસ્તુરજી સાહેબ પેશોતનજી બેહરામજી સંજાના, એમ. એ. પી. એચ. ડી. નું જન્મ ચરિત્ર	ગુજરાતી	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	બાયોગ્રાફી.	વરતમાન પરેસ	૧૦-૧૨	૦-૨
અમદાબાદ શેહર જાવાનું વખત પત્ર ...	,,	એદલજી દોરાબજી તલાટી	પરચુટણ	આર્યોદય પ્રેસ	૨૭-૧૧	
ઈજશની	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	ધરમ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧-૩	૧-૮
નવજોત ક્રિયા	,,	જામાસજી એદલજી દાદાચાનજી	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૦-૨	૦-૩
પારસી યોગ અભયાસ	,,	દાદાભાઈ માનેકજી બીલીમોરીયા	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૨૦-૧	૫-૦
મુરીદેશક નામના નાટકનો સાર અને ગીત ...	,,	કાવશજી પાલનજી ખતાઉ	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫-૧	૦-૩
એન લાઈટ તુ નોન ઝોરાસ્ટ્રીઅન્સ ઓન મઝદયસનાન, ધી એકસેલંટ રીલીજન ...	ઈ.-ગુ.	જહાંગીર જમશેદજી મોતીવાલા અને બહમનજી નવરોજી સહીઆર	ધર્મ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૧૫-૧	૨-૦
એ ગાઇડ ટુ ધી રોયલ ઇનફેન્ટ રીડર ...	,,	નાનાભાઇ બેજનજી કરાણી	લેંગવેજ	રેબેકા સાઈમન પ્રેસ.	૨૬-૧	૦-૬
મીસ્ત્રીસ પોકેટ ગુજરાતી-ઇંગ્રેજી ડીક્ષનરી ...	,,	રૂસતમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	,,	ડાયમંદ પ્રીં. પરેસ	૧-૧૨	૧-૦
કારનામક-ઈ-અરટકશીર પાપકાન... ...	ઈ.-ગુ. પેહલવી ઝંદ-પરશીયન	એદલજી કેરસાસપજી આંટીઆ	બાયોગ્રાફી	ફોરટ પ્રીં. પરેસ.	૨૪-૨	૪-૦
પખવાડીક વારતા માળા...	ગુજરાતી	જીજીભાઇ ખરશેદજી મારતર	પરચુટણ	સન પ્રીં. પરેસ	૨૦-૨	૦-૪
સાઇકલીસ્ટ હેંડ બુક	ઈંગ્રેજી	વાછા બ્રધર્સ	,,	મેહર પ્રીં. પરેસ	૯-૨	૦-૧
સીંગર્સ ગાઇડ તુ ઇન્ડીઆ	,,	એફ. પટેલ	,,	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૨૭-૧૨	૦-૨
પરપેચ્યુઅલ ક્રીસ્ચીયન એન્ડ પારસી કેલેન્ડરસ ઇંગ્રેજી-ગુજરાતી	ઈ.-ગુ.	કે. આર. શરોફ અને બી. પી. વાડીયા	,,	મેહર પ્રીં. પરેસ	૮-૧૨	મફત
ધી એસબરનર પ્રાઇઝ	ઈંગ્રેજી	ફીરોશાહ રૂસતમજી નરીમાન, બી. એ.	સાયન્સ ટેકનીકલ	ઈંદુ પ્રકાશ પરેસ	૨૦-૩	૧-૦
નવું જરથોસ્ત નામું	ગુજરાતી	પાલનજી બરજોરજી દેશાઈ	બાયોગ્રાફી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-૩	મફત.
રૂશીની આગાહી અને રજપુતની લક્ષમી ...	,,	જહાંગીરજી નશરવાનજી પટેલ	ફીકસન	રોયલ પ્રીં. પ્રેસ.	૫-૫	૧-૮
શેહનશાહી સુંદરી અથવા ત્રીયાતેજ ...	,,	ભીખાઇજી લીમજીભાઇ પાલમકોટ	,,	આર્યોદય પ્રેસ.	૧૦-૧૧	૨-૦
એ વોરનીંગ વર્ડ તુ ધી પારસીસ નામનાં ચોપાન્યાંપર મુંબઈ સમાચારમાં વગર આધારે થયલા હુમલાનો રદીઓ	,,	પદમ શોરાબજી મનચેરજી જોશી	પરચુટણ	ગોવરધન મુદ્રાલ્ય પ્રે.	૧-૫	મફત.
શાહ જમશેદ અને જામે જમશેદ	,,	એરવદ જીવનજી જમશેદજી મોદી	,,	નીરણય સાગર પરેસ.	૧૬-૪	,,
તમામ ખોરદેહ અવસ્તા...	,,	કાવસજી દાદાભાઈ	ધર્મ	વરતમાન પરેસ	૧-૪	૩-૦
ગુલજારે નસીયત અને નસીયતનો બાગ ...	પરસીયન-ગુ.	આદરજી જીવનજી	પરચુટણ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૨૨-૩	

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
એ કમપ્લીટ ડીક્ષનરી ઓફ ધી અવસ્તા લેંગવેજ	ઈ.ગુ.-અવસ્તા	કાવસજી એદલજી કાંગા	લેંગવેજ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૬– ૪	૧૦–૦
એ કમપેનીયન રીડર ટુ ફીઝીકલ જોગરાફી ...	ઈંગ્રેજી	મનચેરશાહ પાલનજી કેકોબાદ	સાયન્સ નેચરલ.	મીસન પ્રેસ.	૨૦– ૮	૦– ૪
એલીમેનટરી એસ્ટ્રોનોમી	,,	દોરાબજી એચ. વાછા	,, ,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ.	૨૪– ૫	૧– ૦
નામાકીત નારીઓ	ગુજરાતી	મેરબાનું, ગુલબાનું, જરબાનું કા. દાવર	બાયોગ્રાફી	આર્યોદય પરેસ	૨૦– ૪	૦– ૬
ડાક્તર બહાદુરજી	,,		,,	કયસરે હીંદ પ્રેસ	૨૩– ૭	૧– ૦
ચાઈનીસ ટેલ્સ	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	ફીકસન	જ. ન. પી પા. ઓ.	૧– ૮	૧– ૪
ફીલસમતનો કેહર અને ચમતકારીક ભેદ ...	,,	એ. દી. કાતરક	,,	,, ,, ,,	૧– ૮	૧– ૮
મી૦ એમ. સી. મનસુખનું ભાષણ ...	,,	મનચેરજી કાવશજી મનસુખ	પરચુટણ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧૭– ૮	૦– ૪
ચંચળ ગ્રંથ	,,	રૂસતમજી હોરમજી ખરશેદજી	,,	રીપન પ્રીં. પ્રેસ.	૬– ૬	૦–૧૨
હીસતરી ઓફ ઈંડીઆ	,,	માનેકજી હોરમજી કાંગા	હીસતરી	પ્રી. ઓ. વે. પ્રીં. પ્રે.	૨૩– ૯	૦– ૮
મેહેર યસ્ત	અવસ્તા	બેહરામગોર ટેમુરસ્પ અંકલેશરીયા	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૯– ૮	૧– ૦
ધી ઇમપીરીયલ્સ જુબીલી મ્યુઝીક બુક ...	ઈ.–ગુ.	સોરાબજી એન. પોંચખાનાવાલા	આરટસ	સન પ્રીં. પ્રેસ	૨૦– ૫	૦– ૮
ધી પ્રીનસીપલ્સ ઓફ ગુજરાતી ગ્રામર ઇન ઈંગ્લીશ	,,	મનચેરશાહ પાલનજી કેકોબાદ	લેંગવેજ.	મીસન પરેસ	૨૦– ૮	૦–૧૪
વંદીદાદ	ગુ.–અવસ્તા	મરહુમ એરવદ કૃ. અસફંદયારજી રબા	ધર્મ	મુંબઇ વરતમાન પ્રેસ	૯– ૬	૪– ૦
વીસપરદ	,,	મનચેરજી જમશેદજી પોસવાલા [ડીના	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૧– ૯	૧– ૮
ટેક્ષ્ટ, ટ્રાન્સલેશન એન્ડ કમેનટરી ઓફ ધી ઓરીજીનલ સ્પીચ ઓફ સપીતમા જરથુસ્ત્રા.	,,	ફરામરોજ સોરાબજી માસ્તર	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૧– ૮	૧– ૮
દીનકરદ	ઈ.ગુ.-અવસ્તા	પેશોતન દસ્તુર બેહરામજી સંજાના	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૩– ૩	૭– ૦
સ્કુલ બોયઝ જરનલ	ઈંગ્રેજી	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસ્તર	પરચુટણ	સન પ્રીં. પ્રેસ..	૧– ૬	૦– ૨
મંખવાદીક વારતા સંગ્રહ	ગુજરાતી.	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૫– ૬	૦– ૪
ધી કોડ ઓફ સીવીલ પ્રાસીક્યુર	ઈંગરેજી	દી. ફ. મુલ્લાં એમ. એ. એલ.એલ.બી.	કાયદા	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૨૦– ૯	૬– ૮
ધી કોડ ઓફ ક્રીમીનલ પ્રાસીક્યુર	,,	ખ. કા. સંતોક બી. એ.એલ.એલ.બી.	,,	મીસ્ત્રી ,, ,,	૧૭–૧૦	૪– ૮
રેનડમ ચીમ્સ બાય એજેક્ષ	,,	જમશેદજી ધ. સકલાતવાલા	કવીતા	ઇનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૨૭– ૯	૧– ૦
એ પ્રેકટીકલ ત્રીટીસ ઓન ઇન્ટરેસ્ટ એન્ડ ડીસકાઉન્ટ	,,	એમ. જે. બાઠેના	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૭– ૯	૧– ૦
રીસીપ્રોકલી રીક્ષેટેડ પ્રીગરસ એન્ડ ધી પ્રીનસીપલ ઓફ કનટીન્યુટી	,,	જમશેદજી એદલજી બી. એ. બી. એસ. [સી.	,, ,,	દાયમંદ જુબીલી પ્રેસ	૮– ૫	૧– ૦

[illegible] એન્ડ એક્ષપ્લેનેશન ઓફ હમીબ-[illegible]-આયર	ઈંગ્રેજી	રતનશાહ ક્રેયાજી કંટરાકટર	આયોઆરી	જોબ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૪- ૯	૦- ૮
ધી [illegible]તાન ઇ-જામી	,,	એસ. એફ. મુલ્લાં એમ. એ.	લેંગવેજ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧- ૭	૨- ૦
[illegible]	ગુજરાતી	બી. એન. કાબરાજી	ફીકશન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-૧૧	૧- ૮
[illegible] ની માથાનો ચમતકાર અથવા લગનની ફ્રન્તેહ	,,	ખરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૧૦- ૮	૧- ૮
[illegible] કે ધીર	,,	જેહાંગીર બેરામજી મરજબાન	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ.	૧-૧૦	૧- ૮
[illegible] તે છુપી [illegible]નો અમલદાર ...	,,	રૂશતમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	,,	આરટ પ્રીં. વરકસ	૧- ૧	૨- ૮
[illegible] અરેબ્યન વારતાઓ	,,	મા. એ. વાછા અને ડો. ફ. લંગરાના	,,	મેહર પ્રીં. વરકસ	૨૦- ૮	૧- ૮
[illegible] અશો જરથોસ્ત	,,	મેહરબાનું કાવસજી દાવર	ધરમ	વીજ્ય પરવતક પ્રેસ	૨૧- ૮	મફત.
[illegible]નીઅન એસેસ	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	,,	નીરણય સાગર પ્રેસ	૧૭-૧૦	,,
કોટન કારડીંગ એન્ડ સ્પીનીંગ	,,	પીરોજશાહ નશરવાનજી વકીલ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ.	રાજનગર ટા. ફ્રા. પ્રે.	૨૭- ૯	૦- ૪
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર...	,,	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૦-૧૦	૧- ૪
થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	ઈંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પ્રેસ	૨૨- ૯	૦- ૩
ઈંડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	ફેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૪-૧૨	૦- ૪
[illegible] વરધક	,,	રતનજી બેરામજી માદન	પરચુટણ	તત્ર વીવેચક પરેસ	૧૫-૧૨	૦- ૫
ફુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૯-૧૧	૩- ૦
કોહીનુર	,,	ડોશાભાઇ ફરામજી લંગડાના	,,	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧૦-૧૧	૩- ૦
[illegible]	,,	સી. બી. એનજીનયર	,,	દેશી મીત્ર પરેસ	૨૪-૧૧	૦- ૮
નવરાસ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ.ન. પીટીટ પા.ઓ.	૧૭-૧૦	૧- ૮
નુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઇ પટેલ	,,	,, ,, ,,	૧-૧૧	૩- ૦
[illegible] બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૫-૧૨	૩- ૦
[illegible]	,,	એમ જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ.	૨૫-૧૧	૦- ૧
[illegible]	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૫-૧૧	૧- ૮
કે. આર. કામા મેમોરીયલ વોલ્યુમ... ...	ઈંગ્રેજી	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૩- ૨	૫- ૦
એક્ષ્પેરીમેન્ટરી અને ગ્રેમેટીકલ નોટસ ...	,,	એફ. બી. કરાણી અને ડી. ડી. ગીલડર	લેંગવેજ	એજ્યુ સો. પ્રેસ.	૧૧- ૩	૦-૧૨
ઓબજેક્ટીવ ફેક્ટરસ વીથ ફોરમ્યુલા ...	,,	કેખશરૂ રતનજી શરોફ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧૪- ૧	૦-૧૨
ગંજે સુલેમાની અથવા સુલેમાનનો ખજાનો ...	ગુજરાતી	આર. બી. માદન	ફીકસન	તત્વ વીવેચક પરેસ	૨૪-૧૨	૧- ૦
[illegible] નાહકનાં ખેલની વાજીંત્ર ગાઇડ ...	,,	નવરોજી શાપુરજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	કમર પ્રીં. પ્રેસ.	૧- ૬	૦- ૮

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
...કરણ	ગુજરાતી	હોરમજી સા. ધાભર	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦-૧૨	૦- ૨
જ્ઞાન ચક્ષ	,,	રતનજી ફ્રામજી શેઠના	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨૮-૧૧	૩- ૪
ભુગોળ વિદ્યા...	,,	નાનાભાઈ નશરવાનજી માસતર	નેચરલ સાયન્સ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૨૦-૧૨	૦- ૪

સને ૧૯૦૭ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
ખુરશેદીન યસ્ત	અવસ્તા-ગુ.	માણેકશાહ જહાંગીરજી એજનજી કરાની	ધરમ	નીરણુય સાગર પ્રેસ	૧૨- ૨	૦- ૩
તીસે રોજની સેતાયસ	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૫- ૨	૦- ૪
ઓહરે દાનેશ	પરશીયન	હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	પરચુટણ	ઓમ્બે સીટી પ્રેસ.	૧૦- ૩	૧- ૦
પ્રીનસીપલ ઓથર્સ ઓફ ઈંડીયન કોટન ...	ઈ.-ગુ.	માનેકજી મેરવાનજી નાનપોરીયા	,,	મુંબઈ વરતમાન પ્રે.	૪-૧૨	૦- ૮
એ વોરનીંગ વર્ડ તુ પારસીસ	,,	બમનજી ફીરોજશાહ બીલીમોરીઆ	ધરમ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૪-૧૨	૦- ૮
ડીક્ષનરી ઈંગ્રેજીને ગુજરાતી	,,	અ. ફ. મુસ અને ના. રૂ. રાણીના	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧૧- ૨	૨- ૮
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર ભાગ ૨ જો ...	ઈં.-ગુ.	નવરોજી દોશાભાઈ કાશીનાથ	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૪- ૨	૧- ૪
ધી ઓમ્બે યુનીવરસીટી મેત્રીકયુલેશન એક્ષામીનેશન પેપરસ-જવાબ સાથે	,,	રતનશાહ કોયાજી બી. એ.	પરચુટણ	મીસન પ્રેસ	૨૩- ૨	૧- ૦
ધી સ્ટુડન્ટસ ફ્રેંડ	ઈંગ્રેજી	ડી. ડી. ગીલડર	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩- ૨	૨- ૦
થીયોસોફીકલ ગ્લીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	થીઓસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૨૨- ૧	૦- ૩
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. વર્કસ	૧૪- ૨	૦- ૪
જ્ઞાન વરધક	,,	રતનજી એરામજી માદન	પરચુટણ	તત્વ વીવેચક પરેસ	૮- ૨	૦- ૫
ફુરસદ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫- ૨	૩- ૦
કોહીનુર	,,	ડોશાભાઈ ફ્રામજી લંગરાના	,,	મેહર પ્રીં. વરકસ	૩૧- ૧	૩- ૦
નવરાસ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૩- ૨	૧- ૮
નુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઇ પટેલ	,,	,, ,, ,,	૨૮- ૧	૩- ૦
સરસવતી	,,	બાઇ મેરબાનું કાવસજી દાવર અને બાઇ જરબાનું મેરવાનજી કોથાવાલા	,,	વીજય પરવરતક પ્રેસ	૮- ૧	૦- ૬
...ની બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૧૮- ૨	૩- ૦
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પરેસ	૨૮- ૧	૦- ૧

ચેરાગ	ગુજરાતી	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૧૪- ૨	૧- ૮
ધી ઈંડીઅન નેશનલ કોનગ્રેસ કારતુન્સ ...	ઈંગ્રેજી	બરજોરજી નવરોજી	પરચુટણ	મુંબઇ સમાચાર પ્રેસ	૨૮-૧૨	૦- ૮
ઓ૦ શેઠ નવરોજી નશરવાનજી વાડીઆ સી. આઇ. ઇ. નું જન્મ ચરિત્ર	ગુજરાતી	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	બાયોગ્રાફી	મુંબઈ વરતમાન પ્રે.	૨૫-	૫૦- ૮
દોરંગી દુનિયા...	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ડ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૭-	૫૦- ૪
ખલીફ હારૂન અલ રસીદ	,,	મા. એ. વાછા અને ર. હો. ખ.	ફીકસન	મેહર પ્રીં. વરકસ	૩-	૫૨- ૪
પખવાડીક વારતા સંગ્રહ	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા માસતર	,,	સન પ્રીં. પરેસ	૧૦-	૫૦- ૪
ત્રાન્સવાલની સુંદરી યાને એક વફાદાર બેટીના સંકટો	,,	મેરવાનજી બેજનજી ઘડીયાલી	,,	મુંબઈ વરતમાન પ્રે.	૧૫-	૫૧- ૮
નિશાળીઓ યાને બાળ નસીયત	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણ	સન પ્રીં. પરેસ	૨૦-	૫૦- ૪
ખોરદાદ સાલ અને નરોજે ખાસ તથા ફરજીઆત બંદગી અને તેના ફાયદા	,,	દસ્તુરજી સાહેબ કેખશરૂ જામાસજી જામાસ્પઆશાના અને નાયબ દસ્તુરજી મીનોચેરજી જામાસ્પઆશાના	ધરમ	મુંબઈ વરતમાન પ્રે.	૩૧-	૫ મફત.
વંદીદાદ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પરેસ	૧-	૭૨- ૮
જ્યુરીસડીકશન ઓફ કોર્ટસ ઇન મેતર્સ ઓફ કાસ્ટ	ઈંગ્રેજી	દી. ફ. મુલાં એમ. એ. એલ.એલ.બી.	કાયદા	કેક્ષટન પ્રીં. વર્કસ	૨૦-	૬૫- ૦
એનજીન બરનદ	,,	એ.દી.લાલકાકા એમ.એ. એલ.એલ.બી	ધરમ	ઇગલ પ્રીં. પરેસ	૧-	૨૦- ૮
પહેલવી વંદીદાદ	,,	નવરોજી માણેકજી કાંગા	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨-	૬ મફત.
તેક્ષ્ટ બુક ઓફ કેમીસ્ત્રી...	,,	ખરશેદજી ફરામજી દારૂવાલા બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ.	૧૦-	૭૦-૧૪
ધી બોમ્બે યુનીવરસીટી મેત્રીકયુલેશન એકજામીનેશન પેપરસ ઇન ઓલજીબ્રા	,,	કે. ર. શરોફ અને બે. ન. કાપડયા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧૫-	૬૦- ૮
એ મેન્યુઅલ ઓફ મીકેનીકસ	,,	ખરશેદજી ફરામજી દારૂવાલા	,, નેચરલ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-	૭૧- ૦
નેજુમ નામું	ગુજરાતી	મરહુમ બેહરામ અરદેશર ઇરાની	પરચુટણ	મુંબઈ વરતમાન પ્રે	૧-	૭૦- ૧
ખુદાને મલવાના ત્રણ મારગો	,,	થીઓસોફીકલ સોસાઇટીના પારસી [મેમ્બર	ફીલોસોફી	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૨૨-૧૦	૦- ૬
ખુને નાહક નામનો ઉરદુ ખેલનો સાર તથા એ ખેલમાં ગવાતાં ગીતો	,,	સી. પી. ખતાઉ	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨-	૬૦- ૩
યસ્તસ ત્રાન્સલીટરેટેડ એન્ડ ત્રાન્સલેટેડ ઇન ટુ ગુજરાતી	,,	કાવસજી એદલજી કાંગા	ધરમ	નીરણય સાગર પ્રેસ	૧૭-	૭૫- ૦
વંદીદાદ	ઝંદ	એરવડ એદલજી કેરસાસપજી આંટીઆ	,,	દફતર આશકારા પ્રે.	૫-	૬ મફત.
ખોરદેહ અવસ્તા	ઝંદ-ગુ.	રતનજી નશરવાનજી આંટીઆ	,,	ગુજરાતી પ્રીં. પરેસ.	૨૦-	૮૨- ૨

ચોપડીઓનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીમત. રૂ. આ.
પેહલવી વંદીદાદ	પેહલવી–ગુ.	નવરોજી માનેકજી કાંગા	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨– ૬	મફત.
ધી સ્કુલ બોયઝ જરનલ...	ઇંગ્રેજી	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	પરચુટણ	સન પ્રીં. પરેસ	૧– ૭	૦– ૨
નાની પ્રેકાશ...	ગુજરાતી	દીનશાહ મેરવાન ઇરાની	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં વરકસ	૨૭– ૫	૦– ૧
પારસી ક્રીકેટ	ઇંગ્રેજી	ડા૦ મેરવાનજી એરચજી પાવરી	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૩– ૯	૩– ૦
એન એનાલીસીસ ઓફ બુકસ	,,	શાપુરશાહ હોરમજી હોડીવાલા	ફીલોસોફી	કમરશીયલ પરેસ	૧૪–૧૦	મફત.
કોમ્ટે એન્ડ ધી પોસીટીવ ફીલોસોફી ...	,,	જહાંગીર શોરાબજી તાલ્યારખાન	,,	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧૬–૧૧	૧– ૦
ધી સીપરોકલી રીલેટેડ ફીગરસ એન્ડ ધી પ્રોપરટી ઓફ ઇકવેનહર મોનસીટી	,,	જ. એ., બી. એ. બી. એસ. સી.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ડાયમંદ જ્યુબીલી પ્રે.	૧૧–૧૦	
એલીમેનટરી ફીઝીકલ જોગરાફી	,,	દોરાબજી એચ. વાછા, અમ. એ.	,, નેચરલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૬– ૯	૧– ૦
બાગે બેહસ્ત	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ડ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦–૧૨	૦– ૮
બોધવચુ	,,	રૂશતમ પેસતનજી મસાની એમ. એ.,	ફીકસન	,, ,, ,,	૧૫– ૯	૧– ૮
અકસમાત અને તેના તાતકાલીક ઉપાય ...	,,	ધ. હો. મેહતા એલ. એમ. એંડ એસ	દવા	આર્યોદય પરેસ	૧૬– ૯	૦– ૮
દરદીની સારવાર	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,,	૧૬– ૯	૦–૧૨
બીમારની માવજત બાબે સંસાર ઉપ્યોગી સુચના	,,	ડા૦ બાપુજી પેસતનજી મોરીએલવાલા	,,	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૬– ૯	૨– ૦
નારી દુખ નીવારણ	,,	શાપુરજી શોરાબજી મીસ્ત્રી	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૧૨–૧૦	૦– ૮
એહવાલે ખાનદાને તલાતી	,,	એદલજી દોરાબજી તલાટી	પરચુટણ	ડાયમંદ જ્યુબીલી પ્રે.	૧૮–૧૮	
ગુલદસ્તે રમુજ અથવા ચલબલ તુચકા ...	,,	જહાંગીર નશરવાનજી પટેલ	,,	પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ પ્રે	૭–૧૧	૨– ૮
શેઠનાં ખાનદાનની ટુંક વંશાવલી તથા એહવાલ.	,,	જાલભાઈ અરદેશર શેઠના	,,	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૦– ૯	મફત.
ગામરેની ગોરીનાં ખેલનાં ગીતો	,,	બી. એન. કાબરાજી	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૯	૦– ૨
કાવ્ય રસીકા	,,	અરદેશર ફ્રામજી ખબરદાર	પરચુટણ	નીરણય સાગર પ્રેસ.	૨૧– ૯	૨– ૦
જરથોસ્તી રાહબર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ધરમ	તત્વ વિવેચક પરેસ	૫– ૮	૨– ૪
ભુગોલ વીદયાના મુળ તત્વો	,,	જે. એફ. માદન	સાયન્સ નેચરલ	,, ,, ,,	૨૫–૧૧	૦– ૩
એ કંપલેટ ગ્લોસરી ઓફ ઓન ધી વર્ડસ એન્ડ ફેરેઝીસ અકરીંગ ઇન રોયલ રીડર નં. ૧.	ઈ.–ગુ.	દીનશાહ મેરવાનજી કુકાના	લેંગવેજ	દેશી મીત્ર પરેસ	૫–૧૦	૦– ૬
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર	ઈ.–મરાઠી	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	,,	તત્વ વીવેચક પ્રેસ	૧–૧૦	૧– ૪
જરથોસ્તી જવાહીરો	ઝંદ–ગુ.	પી. બી. દેશાઈ	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૨– ૯	૧– ૦
ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ	ઈંગ્રેજી	બેરામજી એમ. મલબારી	પરચુટણ	કેક્ષટન પ્રી. વરકસ	૧૨–૧૧	૧– ૦

થીઓસોફીકલ ગ્લીનર	ઇંગ્રેજી	એન. એફ. બીલીમોરીઆ	ફીલોસોફી	તત્વ વીવેચક પરેસ	૨૭–૧૨	૦– ૩
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષ્ટન પ્રીં. વરકસ	૫–૧૨	૦– ૪
લક્ષ્મી	,,	માણેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	મેહર ,, ,,	૧૬–૧૦	૧– ૮
પખવાડીક વારતા સંગ્રહ	,,	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	,,	સન પ્રીં. પરેસ	૧૦– ૬	૧– ૦
સુખાકારી	,,	ડા૦ બાપુજી પેસતનજી નારીયેલવાલા	દવા	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૭–૧૨	૦– ૪
અજબ	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧૫–૧૦	૦– ૮
જ્ઞાન વરધક	,,	રતનજી બેરામજી માદન	,,	ઇ. ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રે.	૧૦–૧૧	૦– ૫
પુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૯	૩– ૦
કોહીનુર	,,	ડોસાભાઈ ફ્રામજી લંગરાના	,,	મેહર પ્રીં. પરેસ	૩–૧૦	૩– ૦
નવરાસ	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૩– ૯	૧– ૮
શ્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨–૧૨	૩– ૦
ચેરાગ	,,	નશરવાનજી ફ્રામજી બીલીમોરીઆ	ધરમ	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૪–૧૦	૧– ૮
એન એનાલીસીસ ઓફ આદમ સ્મીથસ વેલ્થ ઓફ નેશનસ	ઇંગ્રેજી	શાપુરશાહ હોરમજી હોડીવાલા	ફીલોસોફી	કમરશીયલ પરેસ	૧–૧૧	૨– ૦
દોરંગી દુનીયા	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૬	
ઇન્ડીયન નેશનલ કોંગ્રેસ કારતુન્સ	ઇંગ્રેજી	બરજોરજી નવરોજી	પોલીટીકસ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૧–૧૨	૦– ૮

સને ૧૯૦૨ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

મેત્રીકયુલેશન એસ્ત્રોનોમી	ઇંગ્રેજી	એફ. દી. માસતર	સાયન્સ નેચરલ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧– ૨	૦–૧૦
,, ,, ભાગ ૨ જો ...	,,	,, ,, ,,	,, ,,	,, ,,	,,	૧– ૦
ભોલી ગુલ યાને ગુલની ભુલ	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	દ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૧–૧૨	૦– ૮
દખણની દંત કથાઓ	,,	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧– ૧	૧– ૦
દીનના બાગની રાણી	,,	દાવર બેહનો	,,	વિજય પરવતક પ્રેસ.	૨૬–૧૨	૦– ૧
સુલતાની વાર્તા સંગ્રહ યાને નવી અરેબ્યન નાઇટ	,,	માનેકજી એદલજી વાચ્છા	,,	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧–૧૨	૨– ૮
કમલમાં કમળ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૧–૧૨	૧– ૮
ગોહરે જામાસ્પી અથવા જામાસ્પીમાંથી ચુંટી કહાડેલા રતનો	,,	રતનજી ફ્રામજી શેઠના	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨–૧૨	૧– ૮
અવસ્તાનાં ભેદી કલામો તથા ફરમાનોની સમજુતી	,,	નશરવાનજી ધનજીશાહ અંકલેશરીયા	ધરમ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૧–૨	૦–૧૨

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકળી.	કીમત. રૂ. આ.
જરથોસ્તી દીનની પનાહ માટે જરથોસ્તીઓની મુખ્ય ફરજો	ગુજરાતી	સમસુલ ઓલમાં દસ્તુરજી દારાબ પેશુતન સંજાણા બી. એ.	ધરમ	વરતમાન પ્રેસ	૨૮– ૧	મફત.
ગણીત માળા	,,	જાલભાઇ દોરાબજી બરડા	સાયનસ મેથેમેટીકલ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૨૦– ૨	૦–૧૨
ઉપયોગી અંકગણિત...	,,	નશરવાનજી દોરાબજી આદરીયાનવાલા	,, ,,	તત્વ વિવેચક પરેસ	૨૮– ૨	૦– ૪
ફ્રદમી ખોરદેહ અવસ્તા	ઝંદ–ગુજરાતી	જે. બી. મરઝબાનની કું	ધરમ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રે.	૧– ૯	૧– ૦
એ સોવનીર ઓફ ધી શેનન રીવર શો હેલ્ડ ઇન મારચ ૧૯૦૨, ઇનકનેકશન વીથ લેડી નોર્થકોટસ ફેન્સી ફેટ ઇન એડ ઓફ ધી લેડી ડફરીન ફંડ	ઇંગ્રેજી	એસ. એમ. રતનાગર	પરચુટણ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૨૩– ૪	૩– ૮
ધી નજરાના, ઓર ઇંડીઆસ ઓફરીંગ તુ હર કીંગ એમપરર ઓન હીસ કોરોનેશન ...	,,	રૂ. બ. પિમારતર બી.એ., એલ.એલ.બી.	ગીત	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૭– ૬	૧– ૮
એ લીટરલ ત્રાન્સલેશન ઓફ ધી ફરર્ટ ફીફ્ટી સ્ટોરીસ ફરોમ ધી સેડ હેકાયત	,,	ઈ. આર. સહીઆર	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ	૧– ૫	૦– ૪
એ કમપેનીયન રીડર તુ બાલફર સ્ટુઅરટ ફીઝીકસ	,,	ફીરોઝ જે. બીલીમોરીયા, બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૧૪– ૩	
વીવીધ વાની અથવા પકવાન બનાવવાનું પુસ્તક	ગુજરાતી	બાઈ મેહરબાઇ જમશેદજી ન. વાડીયા	આરટસ	જામે જ. સ્ટીમ પ્રેસ	૧૩– ૧	૩– ૦
સખુરીનો વારસો	,,	ખરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	ફીકસન	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૧– ૩	૧– ૮
પ્યાર અને પ્યારની જીંદગી	,,	રૂશતમજી હોરમજી મીસતરી	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૭– ૪	૧– ૦
હુનરનો અરક...	,,	શોરાબજી કાવશજી ડોકતર જી.બી.વી.	સાયન્સ નેચરલ	યુનીયન પરેસ.	૨૨– ૪	૧– ૮
રૂની માહીતી	,,	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ [સી.	,, ,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨– ૩	૧– ૮
જરથોસ્તી ધરમ શીક્ષક... ...	ગુ.–ઝંદ.	એદલજી કેરસાસપજી આંટીઆ	ધરમ	ફોરટ ,, ,,	૧૨– ૪	૦– ૪
સ્ટુડન્ટસ ફંડ	ઇંગ્રેજી	દી. દી. ગીલડર	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૯– ૫	૦– ૮
કોટન ડ્યુટીસ એન્ડ ધી ઇંડીઅન ટેક્ષટાઇલ ઇનડસત્રી	,,	બી. જે. પાદશાહ	,,	કમરશીયલ પરેસ	૨૫– ૪	
રીપોરટર્સ એન્ડ રીપોરટીંગ	,,	સોરાબજી બમનજી મુનસી	,,	,, ,,	૧૫– ૬	૩– ૮
ઇંગલીશ વરડસ ડીસક્રીમીનેટેડ	,,	એફ. ડી. માસ્તર બી. એ.	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૨–૧૦	૦– ૮
એ સ્કેચ ઓફ એલીમેનટરી કેમીસ્ત્રી ...	,,	જે. દી. બરડા બી. એ. [એસ.	સાયન્સ નેચરલ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧– ૬	૦–૧૨
ગાઇડ તુ પ્રેકટીકલ કેમીસ્ત્રી	,,	અરદેશર કા. તરનર એસ. એમ. એંડ	,, ,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦– ૬	૧– ૮

કેમીસ્ત્રી	ઇંગ્રેજી	ડો. ૨. બરડી એલ. એમ. એન્ડ એસ.	સાયન્સ નેચરલ	ટાઈમ્સ ઓફ ઈ. પ્રેસ	૨૧– ૭	૨– ૦
એ મેનર ઓફ ધી લેટ મી૦ મનચેરજી કાવસજી મનસુખ	ગુજરાતી	કાવશજી મનચેરજી મનસુખ	બાયોગ્રાફી	ગુજરાતી પ્રીં. પ્રેસ.	૨૭– ૭	૨– ૦
દારાશાના અથવા કુટુંબનો સંપ તેજ બાપીકો વારસો	,,	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫– ૬	૨– ૦
ઘર સંસાર ખરચ પોથી	,,	શાવકશાહ ફરામજી ઘોંડી	પરચુટણ	ડાયમંદ પ્રીં. પ્રેસ	૧– ૨	૧– ૦
હીસતરી ઓફ ધી રારત ગોફતાર અને સત્ય પ્રકાશ	,,	કેખશરૂ એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૫–૧૧	૨– ૦
જરથોસ્તીઓનો જાનવા જોગ હેવાલ ...	,,	દાદાભાઈ નાનાભાઇ ગાંધી	ધરમ	દેશી મીત્ર પરેસ	૫– ૭	૦– ૪
રૈવાન તથા ફરોહર તેમના કામો તથા ક્રિયાઓ..	,,	એરવડ ફરેદુન રતનજી કાંગા	,,	અખબારે સોદાગરપ્રે.	૨૫– ૭	૦–૧૦
ગણીત માળા ભાગ ૧ લો	,,	જાલભાઇ દોરાબજી ભરડા બી. એ.	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૧– ૬	૦–૧૨
તમામ પાક ખોરદેહ અવસ્તા	ઝંદ-ગુજરાતી	દીનબાઇ શોરાબજી એનજીનયર	ધરમ	યુનીયન પ્રેસ	૧૩–૧૦	૩– ૮
એન ઇઝી લેટર રાઈટર	ઈં.–મરાઠી	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	લેંગવેજ	તત્વ વીવેચક પરેસ	૭– ૭	૦–૧૨
પોપસ હોમર્સ આઇલેડ વીથ ફુલ નોટસ કનતેનીંગ પારટસ ઓફ સ્પીચ ઇટીમોલોજી વીગેરે વીગેરે	ઈ.–ગુ. મરાઠી	એસ. બી. કરાણી અને ઇ આર. સહી	,,	ઈ. ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રે	૧– ૭	૦– ૫
કોરોનેશન નંબર રાસ્ત ગોફતાર અને સત્ય પ્રકાશ	ગુજરાતી	પાલનજી બરજોરજી દેશાઇ [આર	પરચુટણ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૬– ૬	૦– ૮
પારસી લો	ઇંગ્રેજી	ફરામજી એ. રાણા બી. એલ. એલ. બી	કાયદા	એકઝામીનર પરેસ	૧– ૭	૩– ૦
એ બુક ઓફ કોરેસપોંડેંસ	,,	બરજોરજી ડોશાભાઇ મારફતીઆ	પરચુટણ	યુનાઇટેડ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫– ૯	૧–૧૨
ધી પુના ગાઇડ ફોર ૧૯૦૨	,,	કાવશજી ટેમુલજી	,,	પુના ઓબસરવર પ્રે.	૨૭– ૭	૦– ૮
,, ,, ,, એન્ડ ડીક્ષનરી	,,	સોરાબજી જેહાંગીર એન્ડ સન્સ	,,	ડકન હેરલ્ડ પરેસ	૧– ૬	૧– ૦
સુબોધ માળા અથવા નીતી વચન... ...	ગુજરાતી	મીસ મેરબાનું કાવસજી દાવર	,,	વીજય પરવતક પ્રેસ.	૧૦– ૯	૦– ૪
જરથોસ્તીઓમાં જન્મ પામેલાં બાળકોનાં નામ પસંદ કરીને રાખવા માટે બનાવેલું લીસ્ટ...	,,	દોરાબજી પાલનજી કોટવાલ	,,	મુંબઇ વર્તમાન પ્રેસ.	૨૫– ૮	૬ પૈ.
લીરીકસ એન્ડ સોંગ્સ ઇન ગુજરાતી ...	,,	જહાંગીર શોરાબજી તાલ્યારખાન	ગીત	ફોરટ પ્રીં. પરેસ	૬– ૯	૧– ૦
જરથોસ્તી ધરમનાં મકાનો જેવાં કે આતશબેહેરામો, દરેમેહરો, દુખમાં ધરમશાળા જાહેર વપરાસનાં મકાનો તથા મુંબઇની હીંદુસ્તાનની અને ઇરાનની જરથોસ્તી વસ્તીની વીગત વીગેરે વીગેરે	,,	દીનશાહ મેરવાન ઇરાની	ધરમ	મુંબઇ વર્તમાન પ્રેસ.	૭–૧૧	મફત.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
રીપોર્ટ ઓફ ધી પ્રોસીડીંગ્ઝ ઓફ ધી સોસાયટી ફોર ધી પ્રોમોશન ઓફ રીસરચીસ ઇન ટુ ધી ઝોરાસ્ટ્રીયન રીલીજીઅન	ગુજરાતી	જરથોસ્તી દીનની ખોલ કરનારી મંડળી	ધરમ	ફોરટ પ્રીં. પરેસ	૨૪–૧૦	૨– ૦
ગ્નાન ચક્ર યાને ગુજરાતી સાઇકલોપીંડયા ...	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ	૬–૧૦	૩– ૦
મેહર અને જશને મેહરગાન	,,	એરવદ જીવણજી જમશેદજી મોદી બી.	ધરમ	મુંબઇ વર્તમાન પ્રેસ.	૧૬– ૮	મફત.
ધરટ એન્ડ વેરટ	ઈંગ્રેજી	બેહેરામજી એન. બલબારી [એ.	પરચુટણ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧૦–૧૧	૧– ૦
સ્ટુડેંટસ ફ્રેંડ...	,,	ડી. ડી. ગીલડર	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૯– ૯	૨– ૦
થીઓસોફીકલ ગલીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૯–૧૦	૨– ૦
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧૨–૧૧	૦– ૪
સુખાકારી	,,	ડા૦ બાપુજી પેસતનજી નારીયેલવાલા	દવા	જ. ન. પી. પા ઓ.	૧૧–૧૧	૧– ૮
ગ્નાન વરધક	,,	રતનજી બેરામજી માદન	પરચુટણ	ઈ. ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રે.	૨૨–૧૧	૦– ૫
ફુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૪– ૯	૩– ૦
નવરાસ	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૪–૧૧	૧– ૮
નુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઇ પટેલ	,,	,, ,, ,,	૧૩–૧૧	૩– ૦
સરસવતી	,,	મીસ મેરબાનું કાવસજી દાવર અને જરબાનું મેરવાનજી કોથાવાલા	,,	વીજય પરવરતક પ્રેસ	૧–૧૨	૦– ૬
ધી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આસકારા પ્રેસ	૧૩–૧૧	૩– ૦
ચેરાગ	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	,,	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૭– ૯	૨– ૦
ધી ઈંડીઅન નેશનલ કોંનગ્રેસ કારટુન્સ ફરોમ ધી હીંદી પંચ	ઈંગ્રેજી	બરજોરજી નવરોજી	પોલીટીકસ	મું૦ સમાચાર પરેસ.	૧૫–૧૨	૧– ૦
સોર્ટ નોટસ ઓન ઈંગલીશ હીસતરી ફોર સ્ટુડંટસ ઇન હાઇ સ્કુલસ	,,	જે. એન. નારાવાલા, એફ. પી. ચાચા અને દી. પી. સુતરીઆ	હીસતરી	આઈરીશ મીશન પ્રે.	૧૭–૧૦	૦– ૬

સને ૧૯૦૩ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ઈન્ટરોડક્શન એન્ડ નોટસ ટુ સ્કોટસ ઈવાનહુ...	ઈંગ્રેજી	કે. એમ. કુપર બી. એ.	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧૦– ૧	૧– ૪
પોપસ હોમરસ ઓઇલીઅડ બુકસ	,,	,, ,, ,,	કવિતા	,, ,,	,,	૩– ૮

કેમીકલ ફીઝીકસ એન્ડ નોન મેટેલીક એલીમેંટસ	ઈંગ્રેજી	ડા૦ ડોશાભાઈ રૂશતમજી બરડી	સાયન્સ નેચરલ	મુંબઇ સમાચાર પ્રેસ	૧- ૨	૧- ૪
પેગમબર જરથોસ્તનાં જનમારાનો હેવાલ ...	ગુજરાતી	મરહુમ દસ્તુર પી. બી. સંજાના	બાયોગ્રાફી	ચેરાગ પ્રીં પરેસ	૧૫- ૯	૦-૧૨
એ કહાનજી કોણ	,,	જહાંગીર નશરવાનજી પટેલ	ફીકસન	અખબારે સોદાગર પ્રે.	૨૪- ૨	૦- ૬
ચંદ્ર ચળ યાને એક ભેટ એક ભેદ	,,	રૂશતમ પેસતનજી મસાની એમ. એ	,,	કયસરે હીંદ પરેસ.	૧૩- ૧	૧- ૮
કેહવત માળા ભાગ ૧ લો અને ભાગ ૨ જો ...	,,	જીજીભાઈ પેસતનજી મીસતરી એમ. એ	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ	૧- ૨	૧- ૮
ઓડસ એન્ડ સોનેટસ	,,	જહાંગીર શેરાબજી તાલ્યારખાન	ગીત.	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૫-૧૧	૦-૧૨
તમામ ખોરદેહ અવસ્તા...	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	ધરમ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૨૦- ૧	૨- ૦
સ્ટડી ઓફ હાયર ઓલજીબરા મેડ ઇઝી એન્ડ પ્લેન ભાગ ૧લો	ઈંગ્રેજી	કેખશરૂ રતનજી શરોફ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૨૦- ૨	૦- ૮
ગુંઠણુ કળા	ગુજરાતી	ખોરશેદભાઇ પેસતનજી નવરોજી ડોકટર	આરટસ	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૦- ૪	૨- ૦
સારા સારા પોસાકો અને કીંમતી ઘરેણાં તેજ સઉ સ્ત્રીનો સાચો સણુગાર કે	,,	ધનાભાઇ રતનજી સુનાવાલા	ફીકશન	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫- ૨	૦- ૧
પારસી પ્રકાસ...	,,	ખાનબાહાદુર બહમનજી બેરામજી પટેલ	હીસતરી.	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧- ૪	૧- ૦
મરણુ પછી માણુસની હાલત	,,	માણેકજી દાદાભાઈ પાંડે	ફીલોસોફી	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૨- ૨	૧- ૦
ગેબી મદદગારો	,,	એન. એમ. દેશાઈ	,,	,, ,, ,,	૧૨- ૫	૦- ૪
જરથોસ્તી ધરમ અને પુનર જન્મ	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	ધરમ	,, ,, ,,	૧૨- ૫	૦- ૨
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર...	ઈ.-હીંદી	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	લેંગવેજ	તત્વ વિવેચક પ્રેસ	૧૯- ૧	૧- ૪
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર ભાગ ૨ જો ...	ઈ.-મરાઠી	,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૭- ૪	૧- ૪
રાગે રાહત ગાયન સંગ્રહ	ઉરદુ-ગુ.	ડોશાભાઇ એદલજી અંગ્રીનવાલા	ગીત	ઈ.-ગુ.-જોબ પ્રીં. પ્રે	૨૮- ૩	૧- ૦
કોહીનુર	ગુજરાતી	માનેકજી એદલજી વાછા	પરચુટણ	મેહર પ્રીં. વરકસ	૩- ૬	૩- ૦
એ બ્રીફ હીસતરી ઓફ ધી આગાખાન વીથ એન એકાઉંટ ઓફ હીસ પ્રેડેકશરસ ...	ઈંગ્રેજી	નવરોજી એમ. દુમસીઆ	હીસતરી	ટાઇમ્સ ઓફ ઈં. પ્રે.	૨૧- ૬	૫- ૦
મટેરીયા મેડીકા ઓફ ઈંડીઆ એન્ડ ધેર થેરપેનટીક્સ	,,	ડા૦ રૂશતમજી નશરવાનજી ખોરી અને ડા૦ નાનાભાઇ નવરોજી કાતરક	દવા	,, ,, ,,	૧- ૯	૭- ૮
સ્ટુડેન્ટસ મેન્યુઅલ ઓફ ઈંડીયન હીસતરી ...	,,	કે. એન. ચાંદાભાઇ	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૭- ૬	૦-૧૦
ઇનટ્રોડકશન એન્ડ નોટસ ટુ સ્કોટસ ઇવાન હુ.	,,	કે. એમ. કુપર બી. એ.	લેંગવેજ	યુનીયન પરેસ.	૧-૧૦	૦- ૮
જરથોસ્તી અંજુમનને એક અપીલ ...	ગુજરાતી	બેરામજી ખરશેદજી દોરડી	પરચુટણ	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૦- ૬	મફત.
ધરમનો મરમા અને પારસીની આરશી તથા પરમેશ્વરનું પપલાન યાને બંદગી કે બદબદાત	,,	ડા૦ દીનશાહ પેસતનજી ફ. ધડીયાલી	ધરમ	દેશી મીત્ર પરેસ	૧૩- ૭	,,

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીંમત રૂ. આ.
ગુજરાતી લખાણો	ગુજરાતી	એ. આર. દેશાઈ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	ડાયમંડ જ્યુબીલી પ્રેસ	૧૯– ૬	૩ પઇ.
આકાશ તત્વ પ્રકાશ	,,	મોબેદ રતનજી દોરાબજી અડાજણીઆ	સાયન્સ નેચરલ	એંગ્લો પરશીયન પ્રે.	૬– ૬	૧– ૦
ઈંગ્રેજી અને ગુજરાતી ડીક્ષનરી	ઈ.–ગુ.	અરદેશર ફરામજી મુસ અને નાનાભાઇ રૂશતમજી રાણીના	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧– ૯	૨– ૮
ઑડ મેડીકલ કોલેજ મેગેજીન	ઈંગ્રેજી	બી. એન. કાંગા	દવા	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૨૮– ૯	૨– ૦
એ મેન્યુઅલ ઓન ઇનવેસ્ટમેંટ એન્ડ સ્પેકયુલેશન	,,	જે. પી. પટેલ.	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૨૬– ૯	૦–૧૨
ઈનતરોડકશન એન્ડ નોટસ ટુ સ્કોટસ ઇવાન હુ.	,,	કે. એમ. કુપર બી. એ.	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ.	૧–૧૦	૦– ૮
મેટીરીયા મેડીકા ઓફ ઈન્ડીઆ	,,	ડા૦ આર. એન. ખોરી અને એન. એન. કાતરક	દવા	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧૫–૧૦	૭– ૮
બીખો બરબરયો.	ગુજરાતી	કેશબરૂ નવરોજી કાબરાજી	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦–૧૧	
ચાલ મારા બાપ.	,,	ધનજીભાઈ બરજોરજી અંજીરબાગ	,,	,, ,, ,,	૩૦–૧૧	૦– ૨
દરડો સાંજા કરવા માટે વીજલી અને આગલ વધેલી વૈદક વિધ્યાના ઉપાયો	,,	ડા૦ માનેકશાહ હેરમજી મેહરજી	દવા	સાંજ વરતમાન પરેસ	૧૯–૧૦	
વૈદક તુચકા સંગ્રહ	,,	સર દીનશાહ માનેકજી પીટીટ	,,	ગુજરાતી પ્રીં. પરેસ	૧૫– ૯	૧– ૮
દોરંગી દુન્યાનો દોર અને જાલેમ જમાનાનો જોર	,,	ડા૦ દી. પેસતનજી ફરામજી ધડીયાલી	પરચુટણ	દેશી મીત્ર પરેસ	૧૦–૧૧	
મતલબ બેહરો.	,,	ખુરશેદજી મેરવાનજી બાલીવાલા	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦–૧૧	૦– ૨
ખોરદેહ અવસ્તા	,,	જામાસજી હોરમજી અરજાની	ધરમ	,, ,, ,,	૧૫– ૯	૦– ૬
ખુદાની મુલાકાત	,,	રૂશતમજી મનચેરજી મોબેદજી	,,	,, ,, ,,	૩૦– ૯	૧– ૮
ધી બ્રાઈટ મરાઠી એન્ડ ઈંગલીશ ડીક્ષનરી ...	ઈંગ્રેજી–મરાઠી	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	લેંગવેજ	તત્વ વીવેચક પ્રેસ.	૧૫–૧૧	૧– ૮
ધી પારસીસ એટ ધી કોર્ટ ઓફ અકબર એન્ડ દસ્તુર મેહરજીરાણા	ઈ.-ગુ.-પરશી.	જીવણજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	હીસતરી	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે	૬–૧૦	
ધી કોરોનેશન...	ગુજરાતી	ધનજીભાઇ રતનજી સુનાવાલા	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૨–૧૦	૦– ૪

સને ૧૯૦૪ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ધી ટ્રીટમેંટ ઓફ પ્લેગ વીથ પ્રો૦ લસટીગ્સ સેરમ	ઈંગ્રેજી	ખા. બા. એન. એચ. ચોકસી. એમ. ડી. જે. પી.	દવા	ઇમલ પ્રીં. પ્રેસ	૧–૧૨	૫– ૦

ધી પુના ગાઈડ એન્ડ ડીક્ષનરી	ઈંગ્રેજી	સોરાબજી જહાંગીરજી એન્ડ સન્સ	મુસાફરી	ડકન હેરલ્ડ પરેસ	૧– ૬	૧– ૦
એનોનેશન્સ ઓન આર્ટીલીંગ્સ બ્રેસબ્રીડજ હોલ	,,	કે. એમ. કુપર બી. એ.	લેંગવેજ	યુનીયન પ્રેસ	૧૫– ૧	૨– ૪
સીલેકટ કવેસચન્સ ઈન ફ્રેંચ ગ્રામર વીથ એનસરસ	,,	ઇ. આર. સહીઆર	,,	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે	૧૪– ૧	૦–૧૦
નામદાર આગાખાનનો ટુંક ઈલાસ... ...	ગુજરાતી	નવરોજી માનેકજી દુમસીઆ	બાયોગ્રાફી	ટાઇમ્સ ઓફ ઈ. પ્રેસ	૨૮–૧૨	૨– ૮
કળજુગ	,,	બી. એન. કાબરાજી	ડ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૧	૦– ૮
મોટી માળા ભાગ ૧ લો...	,,	મેરવાન બી. ધડીયાલી અને મેરજી કે. આરસીવાલા	ફીકસન	આંટીયા પ્રીં. પ્રેસ	૨૫–૧૨	૧– ૪
ઝન મુરીદ યાને ઓરતનો ગુલામ	,,	દી. એન. પટેલ	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં. પરેસ	૧૨–૧૨	૨– ૦
બનામે ઈઝદ	,,	એ. એસ. મુનસી	પરચુટણ	એડવર્ડ પ્રીં. પરેસ	૨૫–૧૨	મફત.
પારસી માબાપો માસ્તરો અને છોકરાઓને બે બોલ	,,	એદલજી આર. મીસ્ત્રી	,,	આંટીયા ,, ,,	૧– ૧	૦– ૨
કલજુગ ગાયણો..	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૧	૦– ૨
સખુને રાહત અથવા નીતી ભકતી રૂપી કવિતાઈ વચનો	,,	ખરશેદજી બમનજી ફરામરોજ	,,	વરતમાન પ્રેસ.	૩– ૨	મફત.
જરથોસ્તી મહજબ	,,	એરવદ ફરદુનજી નશરવાનજી રબાડી	ધર્મ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૩– ૨	
પાક ખોરદેહ અવરતા	,,	બઝમે જશને અહુરમજદની મંડળી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૧	
અફસુને શાહે ફરેદુન	,,	મોબેદ મે. ખુરશેદજી બેહરામ કામદીન	પરચુટણ	મુંબઈ વર્તમાન પ્રેસ.	૪– ૨	મફત.
તેમીલ ટીચર	ગુ.–ટેમીલ	રતનશાહ રૂશતમજી બીલીમોરીયા	લેંગવેજ	,, ,, ,,	૪– ૨	૨– ૦
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર...	ઈ.–ગુ.	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧– ૨	૧– ૪
એનોનેશન ઓન નામી ખોશરવાન... ...	ઈ–પરસીયન	એચ. આર. એનજીનીયર બી. એ.	,,	,, ,, ,,	૧૯– ૧	૨– ૦
સ્ટુડન્ટસ મેન્યુઅલ ઓફ ઈન્ડીયન હીસતરી...	ઈંગ્રેજી	કે. એન. ચાંદાભાઇ	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૧– ૩	૦–૧૦
એન એકસરસાઈસ ઓન પ્રોફીટ એન્ડ લોસ ...	,,	જીજીભાઈ ખરસેદજી માસતર	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	સન પ્રીં. પરેસ	૨૨– ૩	૦– ૧
પ્રેકટીકલ પ્લેન જોમેટરી...	,,	એરચશાહ પેશતનજી આરટીસ્ટ અને માણેકજી બરજોરજી કાંગા	,, ,,	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૩– ૬	૦– ૩
ગમગીન ગુલાં યાને નાદાન પ્યારનું નખોદનું પરીણામ	,,	ડોશાભાઇ ફરામજી લંગરાના	ફીકસન	આંટીયા પ્રીં. પરેસ	૧૫– ૫	૧ –૦
સાહનામુ ફ્રોમ ધી કમેનસમેંટ અપ ટુ ધી રીઝન ઓફ કીંગ મીનોચેર	ગુજરાતી	જીવનજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	હીસતરી	ડાયમંડ પ્રીં. પરેસ	૨૮– ૨	૨– ૮
બાળ શીક્ષણનો ભોમીઓ...	,,	ધનજીભાઈ લવજી શેઠના	લેંગવેજ	ચંદ્ર પ્રકાશ પરેસ	૨૦– ૪	૦– ૧
જ્ઞાનચક યાને ગુજરાતી સાહીત્યપીઠીકા ...	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧– ૬	૩– ૦

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
શેઠ બેજનજી અરદેશર શેરાબજી દસ્તુર કામદીનજી વીવીધ જ્ઞાન ગ્રંથમાળા...	ગુજરાતી	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦— ૪	૧— ૦
ડાકતર ડેશાઈનાં આરોગ્યતા પાથમાળા ...	”	ડા૦ નવરોજી ડોશાભાઇ દેશાઇ	દવા	” ” ”	૩૦— ૫	૦— ૪
બાળકની માવજત	”	ડા૦ બાપુજી પેસ્તનજી નારીએલવાલા	”	” ” ”	૧૦— ૪	૦—૧૨
સુરતવાસી બેહરામજી પેસતનજી ડાકતરની જીંદગીનો ટુંક હેવાલ	ઈં.—ગુ.	બરજોરજી બેરામજી	બાયોગ્રાફી	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૪— ૪	
એ ગાઈડ તુ ધી ન્યુ રૌયલ રીડરસ... ...	”	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસ્તર	લેંગવેજ	સન પ્રીં. પ્રેસ	૩૧— ૩	૦— ૩
હીંટસ ઓન ધી સ્ટડી ઓફ પરશીયન ...	ઈં.—પરશીયન	પે. કા. કાંગા અને જ. એ. કાંગા	”	એજ્યુ. સો. પ્રેસ	૨૨— ૩	૧— ૮
વોટર પોલો યાને પાની ઉપર પોલોની હરીફાઇની રમત	ઈં.—ગુ.	ગોલવાલા અધરશ.	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૨૫— ૪	૨— ૦
કારતુન્સ ફ્રોમ ધી હીંદી પંચ	”	બરજોરજી નવરોજી	પોલીટીકસ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૩૧— ૧	૦— ૮
એ ડીસકર ઓન ફ્રેંચ લીટરેચર	ઇંગ્રેજી	મેરવાનજી રતનશાહ પારખ બી. એ.	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫— ૬	૨— ૮
ધી કોડ ઓફ ક્રીમીનલ પ્રોસીકયુર	”	ખ. કા. સંતોક, બી. એ. એલ. એલ. બી	કાયદા	મીસ્ત્રી ” ”	૨૫— ૬	૪— ૮
ડીફરેન્સ ઓફ ટાઈમ બીટવીન કરાંચી, કવેતા-સ્મારકેન્ડ મીન ટાઈમ ટાઈમ એન્ડ અધર ઈમપોરટેન્ટ પ્લેસ ઓફ ધી વરલ્ડ. ...	”	સી. દી. ખરાસ	પરચુટણ	સીન્ડ ગેઝેટ પરેસ	૧૬— ૭	૦— ૮
ધી મેકીંગ ઓફ એ ગ્રેટ નેશન ...	”	આર. કે. દાદાચાનજી બી. એ. એલ. એલ. બી.	”	એડવોકેટ ઓફ ઈંડિયા	૧૦— ૬	૦— ૮
ધી પુના ગાઈડ એન્ડ ડીરેકટરી	”	સોરાબજી જહાંગીર એન્ડ સન્સ	”	ડકન હેરલ્ડ પરેસ	૧૫— ૬	૧— ૦
ધી બોમ્બે યુનીવરસીટી મેટ્રીકયુલેશન એકઝામીનેશન પેપરસ ઈન ઈંગલીશ	”	બી. સી. સંજાણા.	લેંગવેજ	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે	૩૧—૧૦	૧—૧૨
કલીઓપેત્રા	ગુજરાતી	ધનજીભાઈ નવરોજી પટેલ.	ફીકસન	મીસ્ત્રી પ્રીં. પરેસ	૧૨— ૭	૨— ૮
હેલ્થ સીરીસ	”	રૂસતમ પેસતનજી મસાની એમ. એ.	દવા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૨— ૯	૦— ૬
દાદી સેતસાઈ અથવા દાદી દોહરા... ..	”	દાદી એદલજી તારાપોરવાલા	કવિતા	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૭— ૭	૧— ૪
આતશની ખુબી વીશે મલેલાં જુદાં જુદાં લખાણો	”	એરવદ દીનશાહ દાદાભાઇ દોરડી.	ધરમ	વરતમાન પ્રેસ.	૨૫— ૬	૦— ૨
વાઅજે ખુરશેદ.	”	એરવદ ખરશેદજી એરચજી પાવરી	”		૨૦— ૯	૨— ૦
હીંદુસ્તાનનો ઈતવાસ	”	માણેકજી હોરમજી કાંગા.	હીસતરી	પ્રી.” ઓ. વે.” પ્રી. પ્રે.	૧— ૭	૦— ૮

ફ્રેરોખશી બહમબાર અને રપીથવન, આફ્રીગાન અને આફ્રીન	ઝંદ–ગુ.	જામાસ્પજી હોરમજી અરજાની	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩– ૯	૦– ૬
નવજોત શીક્ષક..	,,	બરજોરજી ૪'. બજાં	,,	,, ,, ,,	૨– ૯	૦– ૮
ઈંગલીશ કનવરસીંગ ગાઈડ..	ગુ.–ઈ.	રતનજી રૂશતમજી સુનાવાલા	લેંગવેજ	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૮–૧૦	૧– ૦
ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ.	ઈંગ્રેજી	બેરામજી એન. મલબારી	પરચુટણ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧–૧૦	૧– ૦
થીઓસોફીક ગ્લીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૮–૧૦	૨– ૦
ઈન્ડીઅન ટેક્ષટાઈલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૨૩– ૯	૦– ૪
સુખાકારી	,,	ડા૦ બાપુજી પેશતનજી નારીએલવાલા	દવા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨–૧૦	૧– ૮
ચેરાગ	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૨૯–૧૦	૨– ૦
ગ્નાન વરધક	,,	રતનજી બેરામજી માદન	,,	ઈં.–ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રે	૧૬–૧૦	૦– ૫
ફુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૪–૧૦	૩– ૦
નવરાસ	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૫–૧૦	૧– ૮
કોહીનુર	,,	માણેકજી એદલજી વાછા	,,	મેહર પ્રીં. વરકસ	૧૦– ૯	૩– ૦
નુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઇ પટેલ	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫– ૯	૩– ૦
સ્ત્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૦– ૯	૩– ૦
બઝમ.	,,	દીનશાહ મેરવાનની કું૦	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૨–૧૦	૩– ૦
જરથોસ્તી	ઈ.–ગુ.	બેરામગોર ટેમુરસ અંકલેસરીયા	,,	ફ્રેરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૦– ૭	૦–૧૨
એન ઈનકવાયરી ઈન તુ ધી પ્રીનસીપલ્સ ઓફ મોડરન થીઓસોફી	ઈંગ્રેજી	પેસતનજી અરદેશર વાહડીઆ એમ. [એ.	,,	,, ,, ,,	૨૦– ૯	૨– ૮
ધી ગાથા સોસાયટીસ પબલીકેશનસ નં–૨, ગોડ ઈન ધી ગાથાસ	,,	સોહરાબ જે. બલસારા	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૦– ૯	મફત.
પારસી ઓરતોની માસીક અડચણ તે બાએના જરથોસ્તી ફરમાન અને તે સંબંધી ચાલતી આવેલી રસમ વીસેનો ઇનામનો રેસાલો ...	ગુજરાતી	ડા૦ સોરાબજી એદલજી દુબાશ	,,	,, ,, ,,	૩૦–૧૧	૦– ૮
ધી મીકેનીકલ એનજીનયર કમ્પેનીઅન ...	,,	હોરમસજી એદલજી એલચીદાના	સાયનસ	ફ્રેરટ પ્રીં. પ્રેસ	૫–૧૨	૫– ૦
હોમીઆર્સ પ્રીઝીકો ઇલેકટ્રોગ્રાફ	ઈ.–ગુ.	ડી. એસ. હોમીઆર	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૮– ૯	મફત
ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ.	ઈંગ્રેજી	બેહરામજી એન. મલબારી	,,	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૧૫– ૯	૧– ૦
થીઓસોફીક ગ્લીનર	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ફીલોસોફી	ચેરાગ ,, ,,	૨૦–૧૧	૨– ૦
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૨૭– ૯	૦– ૪

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીંમત. રૂ.આ.
સુખાકારી	ગુજરાતી	ડા૦ બાપુજી પેશતનજી નારીએલવાલા	દવા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૪–૧૧	૧– ૮
બઝમ.	,,	દીનશાહ મેરવાન	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨૯–૧૧	૩– ૦
એશમ.	,,	નશરવાનજી ફરામજી ખીલીમોરીયા	,,	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૨૫–૧૧	૨– ૦
ગ્નાન વરધક	,,	રતનજી બેહરામજી માદન.	,,	જોબ ,, ,,	૨૪–૧૧	૦– ૫
ફુરસદ	,,	બહમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૬–૧૧	૩– ૦
નવરાસ	,,	બી. એન. કાબરાજી	,,	,, ,, ,,	૧૩–૧૦	૧– ૮
કોહીનુર	,,	માણેકજી એદલજી વાછા	,,	મેહર પ્રીં. પરેસ	૭–૧૨	૩– ૦
નુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઈ પટેલ	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૩–૧૨	૩– ૦
સરસવતી	,,	મીસ મેરબાનું કાવસજી દાવર અને જરબાનુ મેરવાનજી કોથાવાલા	,,	વીજ્ય પરવરતક પ્રેસ	૫– ૯	૦– ૬
શ્રી બોધ	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૨૪–૧૧	૩– ૦
જરથોસ્તી	ઈં.–ગુ.	બેહરામગોર ટેમુરસ અંકલેશરીયા અને માણેકજી નશરવાનજી ધાલા	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૪– ૯	૦–૧૨
ધી બોયઝ ઓન મ્યુઝીક બુક	ઇંગ્રેજી	એ. એમ. ખોદાયજી	આરટસ	બોમ્બે સીટી પરેસ	૨૮–૧૨	૧– ૮
એ બ્રીફ સ્કેચ ઓફ ધી હીસ્ટરી ઑફ ઈંગ્લંડ..	,,	મનચેરશા પાલનજી કેકોબાદ	હીસતરી	આઇરીશ મીશન પ્રે.	૧૫– ૧	૧– ૦
ધી ઈન્ડીયન નેશનલ કોંગ્રેસ કારતુન્સ ફ્રોમ ધી હીંદી પંચ ફન તુ પાર્ટસ...	,,	બરજોરજી નવરોજજી.	પોલીટીકસ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૭–૧૨	૦– ૪
નેચર–હીસતરી મ્યુઝીઅમ.	,,	નશરવાનજી જીવનજી રેડીમની	સાયન્સ નેચરલ.	ટાઇમ્સ ઓ. ઈંડિયા પ્રે	૨૨– ૨	૧– ૦
એકોરડીઅન ટીચીંગ બુક.	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	આરટસ	ખોદાબખશ પરેસ	૨૦– ૧	૦– ૪
મેરબાન જરથોસ્તીઓને એક નમ્રતા ભરેલી અરજ	,,	દારાશા દીનશા ગાંધી	પરચુટણ	સુરત અખબાર પરેસ	૨૪– ૩	મફત.
સ્કુલના છોકરાઓ તેનાં માબાપો અને માસતરોને બે બોલ	,,	એક પારસી	,,	આંટીયા પ્રીં. પરેસ	૩૧–૧૨	,,
શ્રીનો મદદગાર ફરેસ્તો	,,	બહમન સોરાબજી જહાંગીર બનાજી	,,	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૧૫–૧૨	૨– ૮

સને ૧૯૦૫ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	ક્યાં છપાયલી.	ક્યારે નીકલી.	કીંમત. રૂ.આ.
અફસુને સાહે ફરેદુન	ગુજરાતી.	અસપંદીયાર ખોદાદાદ ઇરાની	ધરમ	વરતમાન પરેસ	૧૫– ૧	મફત.
બાજખરનાં સાથે ફરોસી તથા સ્તુમ, ધુપ નીરંગ, અફરગાન ખુશનુમન સાથે..	,,	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	,,	ખોદાબખશ પરેસ	૧૦– ૧	૦–૧૦

ફ્રેરામરોદના તથા પાંચે ગાથાના હા... ...	ગુજરાતી	એમ. જે. પોસ્ટવાલા	ધરમ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧૫- ૧	૦- ૪
ફ્રરવરદીન યસ્ત..	,,	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	,,	વરતમાન પ્રેસ	૧૨- ૨	૦- ૪
ઈંગલંડ અને દક્ષીન આફ્રીકાનો જળ પ્રવાસ ...	,,	આદરજી દાદાભાઇ પેટીવાલા	વાયજી અને મુસાફરી	જઈન પ્રીં. પરેસ	૧૭-૧૧	૧- ૮
દાદાચાનજીસ ન્યુ સ્કીમ પરશીયન કોપી બુક...	પરશીયન	હોરમજી ટેમુલજી દાદાચાનજી	લેંગવેજ	બોમ્બે સીટી પરેસ	૧- ૧	૦- ૨
ફીફ્થ એન્યુઅલ પબલીકેશન કારતુન્સ ફ્રોમ ધી હીંદી પંચ...	ઈં.-ગુ.	બરજોરજી નવરોજી	પરચુટણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૭-૧૨	૦- ૮
ધી પ્રીનસીપલ્સ ઓફ ગુજરાતી ગ્રામર ઇન ઈંગ્લીશ	,,	મનચેરશાહ પાલનજી કેકોબાદ	લેંગવેજ	મીસન પ્રેસ.	૧૫-૧૨	૧- ૦
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર...	ઈં.-મરાઠી	નવરોજી ડોશાભાઇ કાશીનાથ	,,	તત્વ વીવેચક પરેસ	૧૯-૧૧	૧- ૪
ધી અવસ્તા સીલેકશન્સ	ઈં.-ઝંદ	ખોદાબક્ષ એદલજી પુનેગર બી. એ.	ધરમ	ફ્રોરટ પ્રીં. પ્રેસ.	૯- ૧	૨- ૦
ગ્રાંટ મેડીકલ કોલેજ મેગેજીન	ઈંગ્રેજી	એફ. સી. તારાપોરવાલા	દવા	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૨૨- ૩	૨- ૮
જગત મીત્ર	ગુજરાતી	ઇ. એ. ગીલડરની કુંપની	પરચુટણ	નેપોલીયન પ્રીં. પ્રેસ.	૨૮-૧૧	૧ -૦
કોટન ટેબલ્સ ઓન એ ન્યુ પ્લાન	ઈંગ્રેજી	કુવરજી અરદેશર માકીદલાલ	,,	પ્રેસીડંસી પરેસ	૧૨- ૫	૫- ૦
સ્ટ્રે થૉટસ ઓન ઈંડીઅન ક્રિકેટ	,,	જે. એમ. ફ્રામજી પટેલ	,,	ટાઇમ્સ ઓફ ઈંડીયા	૧૩- ૬	૭- ૦
ઉકરજી ઉતાવલ્યા તથા પાનાનો ભેદ... ...	ગુજરાતી	ફ્રેદુન ફ્રામજી વસઇગરા	ફીકસન	ઇન્ડસ્ત્રીયલ પ્રેસ.	૪- ૫	૦- ૨
ગુલમાં એક અદભુત ડીટેકટીવ વારતા ...	,,	ડોશાભાઇ એદલજી ભરૂચા	,,	મુંબઇ વરતમાન પ્રેસ	૧૩- ૩	૨- ૮
લોર્ડ બેકનનાં નીબંધ	,,	રતનજી ફ્રામજી શેઠના	લેંગવેજ	સાંજ વરતમાન પરેસ	૧૫- ૩	૧- ૮
દુનીયામાં સુખો તથા ફતેહ મેલવવાના હુનરો...	,,	રતનશા કે. દાદાચાનજી.	પરચુટણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૮- ૪	૦- ૩
પોશાકની ફેશન અને તેનુ સાસ્ત્ર	,,	રતનજી ફ્રામજી શેઠના	,,	પ્રીન્સ ઓ. વે. પ્રીં. પ્રે	૨૫-૧૦	૧- ૦
વીલાસીકા	,,	અરદેશર ફ્રામજી ખબરદાર	ગીત	ફ્રોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૪- ૪	૧- ૮
ઝંદ બેહમન યસ્ત	,,	ફ્રામજી અરદેશર આશા.	ધર્મ	,, ,, ,,	૨૧- ૪	૦- ૬
ધી બુક ઓફ બુકસ ઓર ધી બાઈબલ ઓફ હયુમનીટી...	ઈંગ્રેજી	જહાંગીર સોરાબજી	,,	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે	૧૩- ૬	૧- ૦
ધી બોમ્બે યુનીવરસીટી મેટ્રીકયુલેશન એક્ષામીનેશન પેપરસ ઈન હીસતરી એન્ડ જોગરાફી.	,,	ઇ. એફ. કરાણી	હીસતરી	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૨૫- ૭	૦- ૫
મેટ્રીકયુલેશન એસ્તરૅનોમી	,,	એફ. દી. માસતર બી. એ.	સાયન્સ નેચરલ	ફ્રોર્ટ ,, ,,	૧૭- ૭	૦-૧૦
કવેસચન્સ ઈન એલીમેનટરી ફીઝીકસ ...	,,	પી. એન. સુખડવાલા	,, ,,	યુનીયન પ્રેસ	૧- ૭	૦- ૪
ફી ડુ પ્રોબલેમ્સ ઈન એક્ષામીનેશન કવેસચન ઈન એલીમેનટરી ફીઝીકસ	,,	,, ,, ,,	,, ,,		૧૫- ૭	૦- ૮
આફ્રેહીનની ગડબડ ફારસ એક અંકી. ...	ગુજરાતી	ફ્રેદુન ફ્રામજી વસઈગરા	દ્રામા	ઈનડસ્ત્રીયલ પરેસ	૨૯- ૮	૦- ૨

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીમત રૂ. આ.
વેલાતનું કાળું મેંઢું	ગુજરાતી	દી. એન. પટેલ.	ફીકસન	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૨૮– ૨	૨– ૮
દુખનો અર્થ અને ઉપયોગ	,,	નશરવાનજી મનચેરજી દેશાઈ	ફીલોસોફી	,, ,, ,,	૧– ૬	૦– ૪
મોતનો ભેદ	,,	જાલ રૂસતમ	,,	,, ,, ,,	૨૦– ૬	૦– ૪
દુવા...	,,	ખરશેદજી માણેકજી વજીફદાર	ગીત	મુંબઇ વર્તમાન પ્રેસ.	૨૦– ૬	મફત.
એ ડીક્ષનરી ઈંગ્રેજી અને ગુજરાતી... ...	ઈં.–ગુ.	અરદેશર ફરામજી મુશ અને નાનાભાઇ રૂશતમજી સણીના	લેંગવેજ.	યુનીયન પ્રેસ.	૧૮– ૬	૨– ૮
વેજીટેરીયન કુકરી	,,	બેરામજી દીનશાજી પાંડે	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૧૦– ૬	૧– ૦
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર...	ઈં–હીંદી	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	લેંગવેજ	તત્વ વીવેચક પરેસ	૯– ૮	૧– ૪
એ રીયુ ઈવેનટસ ઈન ધી ઈઅરલી હીસતરી ઓફ ધી પારસીસ એન્ડ ધેર ડેટસ ...	ઈંગ્રેજી	જીવણજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	હીસતરી	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૮–૧૧	
કલાવંત યાને આરીય સંગીત કળા... ..	ગુજરાતી	દી. એન. પટેલ	આરટસ	ચેરાગ ,, ,,	૨૧– ૯	૨– ૦
જરથુસ્ત્રી	,,	,, ,, ,,	બાયોગ્રાફી	,, ,, ,,	૨૬–૧૦	૧– ૦
જેપાન અને જેપાનીઝ	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	પરચુટણ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧૦– ૯	૧– ૮
જુગાર નાટકનાં ગાયનો (બેહરા બેહલાકાકાના ફારસનાં ગાયનો સુદ્ધાં	,,	બી. એન. કાબરાજી	ગીત	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦– ૯	૦– ૩
કાબરાજી સમરતી	,,	કે. એન. કાબરાજી	,,	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૨૧– ૮	૧– ૦
જેપેનીઝ શીક્ષક.	,,	દીનશાહ એચ. વાનીયા	લેંગવેજ	ગુજરાતી પ્રીં. પરેસ	૧૦–૧૧	૩– ૦
ધી ફયુનરલ શેરીમનીસ ઓફ ધી પારસીસ ...	ઈં.–ઝંદ	જીવણજી જમશેદજી મોદી બી. એ.	પરચુટણ	ફોરટ ,, ,,	૮–૧૧	
ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ.	ઈંગ્રેજી	બેહરામજી એન. મલબારી	,,	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૯–૧૨	૧૨–૦
પારસી	,,	જહાંગીર એસ. તાલ્યારખાન	,,	ટાઈમ્સ ઓફ ઈં. પ્રે.	૧૪–૧૨	૧– ૦
થીઓસોફીક ગ્લીનર	,,	બહમન પી. વાડીઆ.	ફીલોસોફી	દફતર આશકારા પ્રે.	૧–૧૨	૨– ૦
ઈંડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગરની કું૦	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. પરેસ	૨૧–૧૦	૩– ૦
બઝમ.	,,	દીનશાહ મેરવાનની કું૦	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫–૧૦	૩– ૦
ચેરાગ.	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	,,	ચેરાગ પ્રીં. પરેસ	૪–૧૧	૨– ૦
ગ્નાન વરધક	,,	ર. બે. માદન અને પી. દી. મુકાદમ	,,	ઈં. ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રે.	૨૫–૧૧	૫– ૦
ફુરસદ.	,,	બેરામજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧–૧૧	૩– ૦
નવરોઝ	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૧૦–૧૦	૧– ૮

નુરે એલમ	ગુજરાતી	નસરવાનજી હીરજીભાઈ પટેલ	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૦–૧૦	૩– ૦
શ્રી એલ	,,	મીસ શીરીન કે. કાબરાજી	,,	દફતર આશકારા પ્રેસ	૧૩–૧૦	૩– ૦
જરતોસ્તી	ઈ.—ગુ.	બેરામગોર ટેમુરસ અંકલેશરીઆ	,,	ફોર્ટ પ્રી. પરેસ.	૨૩–૧૦	૦–૧૨
નવું ટાઈમ ટેબલ	ગુજરાતી	ફીરોઝશાહ બેહરામજી પટેલ	,,	સુરત અખબાર પરેસ	૧૧–૧૧	૬ પૈ.

સને ૧૯૦૬ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

આયેરાન	ઇંગ્રેજી	નોશરવાનજી [illegible] કોટવાલ	કવિતા	યુનીયન પ્રેસ	૧– ૧	મફત.
ધી પ્રેસેંટ સ્ટેટ ઓફ ઈંડીઆ	,,	કે. ઈ. [illegible]	પોલીટીકસ	એકઝામીનર પરેસ	૬– ૧	,,
સ્ટુડન્ટસ મેન્યુઅલ ઓફ ઈન્ડીઅન હીસતરી...	,,	કેખશરૂ નવરસવાનજી ચાંદાભાઈ	હીસતરી	યુનીયન પરેસ	૨૦– ૨	૦– ૮
મેટ્રીકયુલેશન મેન્યુઅલ ઓફ ઈંગલીસ હીસતરી.	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	૧૫– ૧	૦– ૬
એ ચીફ ઈનટરોડકશન તુ ઈવાન હુ.. ...	,,	પેશતનજી બરજોરજી વાડીઆ	લેંગવેજ	ફોર્ટ પ્રી. પરેસ	૨૯–૧૨	૧– ૦
એ મેન્યુઅલ ઓફ મેટ્રીકયુલેશન એસત્રાનોમી.	,,	ડોસાભાઈ બેજનજી બરાસ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧– ૨	૧– ૦
ધી એલીમેન્ટસ ઓફ એગ્રીકલચર... ...	,,	પી. આર. મહેતા	સાયન્સ નેચરલ	ટાઈમ્સ પરેસ	૨૯– ૧	૧– ૪
જુદદીન ઝઘડો	ગુજરાતી	જહાંગીર પેશતનજી ખંબાતા	ડ્રામા	જ. ન. પી. પા. ઓ	૧૫– ૧	૦– ૬
સંગીત રૂસતમ સોરાબ...	,,	કેખશરૂ નવરોજી કાબરાજી	હીસતરી	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧૭– ૧	૧– ૦
જરથુસ્તી દીનના ભેદની મુળ કુંચી ભાગ ૩ જો	,,	બેરામજી ડોસાભાઈ બસલા અને જમશેદજી ફ. બમાબાઈ રબાડી	ધર્મ	સમસેર બહાદુર પ્રેસ	૧– ૧	૨– ૦
દેવતાઓ અને તેમનાં કાંમો	,,	ધનજીભાઈ પેસતનજી કોટવાલ	,,	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૧– ૨	૦– ૪
મેન એન્ડ વુમેન	ઈંગ્રેજી	એસ. એમ. રતનાગરની કું૦	પરચુટણ	ટાઈમ્સ પરેશ	૧૪– ૨	૧– ૦
સુખાકારી	ગુજરાતી	ડા૦ બાપુજી પેસતનજી નારીયેલવાલા	દવા	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨– ૨	૧– ૮
તુ સોંગસ ફ્રોમ રૂસતમ એન્ડ સોરાબ ...	ઈંગ્રેજી	કે. એન. કાબરાજી.	આરટસ	વીલીયમ કુ. લી. પ્રે.	૧૩– ૧	૦–૧૨
ત્રાનસલેસન ઓફ નામે ખુશરવાન... ...	,,	ફીરોઝશાહ ભી. વાછા એમ. એ., જહાંગીર ભી. વકીલ	હીસતરી	ચેરાગ પ્રી. પરેસ	૨– ૧	૧– ૦
ધી ગાથાસ ઓફ જરથુસ્ત્ર... ...	,,	કે. ઈ. પુનેગર બી. એ.	લેંગવેજ	ફોર્ટ ,, ,,	૧– ૫	૨– ૦
સ્ટેપ્સ ઓફ એલીમેનટરી એસ્ટ્રોનોમી. ...	,,	જે. ડી. ભરડા	સાયન્સ નેચરલ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૫– ૪	
દીનાબાઈ બહાતમાં સફમગોગો	ગુજરાતી	દીનશાહ પેસતનજી ફરામજી ઘડીઆલી	ફીકસન	દેશી મીત્ર પરેસ	૨૩– ૪	૩– ૦
એલમ ગોર	,,	ડોસાભાઈ ફરામજી લંગરાના	,,	ઇનડસ્ટ્રીયલ પ્રેસ	૫– ૪	૨– ૦
પાદશાહ ફઈખસરો	,,	પી. દી. કોટવાલ	હીસતરી	ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ	૧૦– ૫	૦– ૬

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીમત રૂ. આ.
બાળપણનો બહાર … … …	ગુજરાતી	ટી. બી. તારાપોરવાલાની કું.	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૦- ૪	૧- ૮
નવનીત પોથી … … …	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ધરમ	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૧- ૩	૦- ૨
અખિલ માળા (ભાગ ૧) … …	,,	જાલભાઈ હોરાબજી ભરડા	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૬- ૪	૦-૧૨
,, ,, પ્રવેશ ભાગ … …	,,	,, ,, ,,	,, ,,	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧૫- ૩	૦-૧૨
ઈંગલીશ એન્ડ ગુજરાતી ત્રાન્સલેશન ઓફ પાઝંદ આસીરવાદ … … …	ઈ.-ગુ.	અસપંદયારજી બરજોરજી પંથકી	ધરમ	,, ,, ,,	૧૫- ૩	૦- ૬
જાપાની સીક્ષક.. … … …	મરાઠીજાપાની	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	નીરણય સાગર પ્રેસ	૨૮- ૩	૦-૧૨
નોટસ ઓન ધી મરચંટ ઓફ વેનીસ …	ઈ.-ગુ.	જીજીભાઈ આર. કાપડયા	,,	સન પ્રીં. પ્રેસ..	૧૫- ૪	૦- ૨
એ કંપલેટ ગ્લોસરી ઓફ ડીફીકલ્ટ વરડસ એન્ડ ફરેઝીસ અકરીંગ ધી સેડ હેકાયત.. …	ઈ.-પરશીયન	ઈ. આર. અહીઆર	,,	ફોરટ ,, ,,	૫- ૬	૦- ૮
મહાતમાઓની શોધમાં… … …	ઈ.-ગુ.	એન. એફ. બીલીમોરીયા	ધરમ	ચેરાગ ,, ,,	૧- ૫	૦- ૪
ધી શેર બ્રોકર… … … …	ઈંગ્રેજી	દીનશાહ અરદેશર ગઝદર	પરચુટણ	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે.	૨૬- ૬	મફત.
ઝોરાસ્ટર એન્ડ ઝોરાસ્ત્રીનીસમ … …	,,	રૂશતમજી હોરમજી મીસ્તરી	ધરમ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧- ૭	૨- ૦
ધી સ્ટેનડર્ડ ઈનટરેસ્ટ કેલકયુલેટર… …	,,	હોરમજી એદલજી બામજી	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	કમરશીયલ પ્રેસ	૧-૧૦	૬- ૦
ઈંગલીશ વરડસ ડીસકરીમીનેટેડ … …	,,	એફ. ડી. માસતર	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨- ૭	૦- ૮
ઓબલીકયુનરેશન … … …	,,	ફરામજી દાદાભાઈ માસતર	,,	,, ,, ,,	૯- ૭	૧- ૦
રેડ હાઉસ … … … …	ગુજરાતી	જહાંગીર પેસતનજી ખંબાતા	ડ્રામા	,, ,, ,,	૨૭-૧૦	૦- ૬
વારસે ના કબુલ. … … …	,,	ફીરોઝશાહ જહાંગીર મરઝબાન	ફીકસન	જામે જમશેદ પ્રીં. વ.	૧૭- ૫	૨- ૮
શાહનામાનાં દાસ્તાનો … … …	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૩૦- ૮	મફત.
જેપાની ભાશાનો બોમીઓ … …	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	લેંગવેજ	,, ,, ,,	૨૫- ૬	૧- ૦
ગેબી અવાજ… … … …	,,	એન. એફ. બીલીમોરીયા	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૧૬- ૬	૦-૧૨
અવસ્તા અને ગોસ્પંદની પરવરસી… …	,,	મોબેદ ફેરામરઝ જામાસ્પજી કાતરક	ધરમ	,, ,, ,,	૧૦- ૭	૦- ૪
સફેદ ખુન … … … …	,,	અરદેશર દાદાભાઈ થુંથી	ગીત	ફોરટ ,, ,,	૧૪- ૫	૦- ૨
તબડીલે કીસમતનાં ગાયણો … …	,,	પારસી થીએટ્રીકલ કંપની	,,	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૦- ૯	૦- ૩
એ રેડ મેકયુમ ઓફ થીઓસોફી … …	ઈંગ્રેજી	જહાંગીર શેરાબજી	ફીલોસોફી	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે	૧૩-૧૦	૦-૧૨
જરથુસ્ત એન્ડ જરથુસ્ત્રીનીસ્મ ઈન ધી અવસ્તા.	,,	રૂશતમજી એદલજી દસતુર પે. સંજાના	ધરમ	કેક્ષટન પ્રીં. વર્કસ	૮-૧૦	૫- ૦
પંચ કથા … … … …	ગુજરાતી	જહાંગીર બેરામજી મરજબાન	ડ્રામા	જામે જ. પ્રીં. વરકસ	૧- ૯	૧- ૮

ચશમનો ખસમ.	ગુજરાતી	ડી. એન. પટેલ	ફીકસન	સરસવતી પ્રીં. પ્રેસ	૧- ૮	૨- ૦
તારીખે ફુરુરો ઝમાલે દવલતે પારસીઆન ...	,,	જમશેદજી પાલનજી કાપડીઆ	હીસતરી	મુંબઇ સમાચાર પ્રેસ	૧- ૮	૫- ૮
નસીબતે બાગ વ જેહાને ખાક	,,	ફ્રામરોજ અરદેશર આશા	પરચુટણ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૦- ૯	૦- ૮
રોશન ફીલસુફી..	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૨૨- ૯	૦- ૬
હાલની પારસી કેળવણી અને પારસી લાચારી...	,,	બરજોરજી શોરાબજી શરોફ	,,	મુંબઇ વરતમાન પ્રેસ	૧૨-૧૧	મફત.
કાવ્ય-ગુટીકા અથવા રિથીતી પ્રદર્શન. ...	,,	જહાંગીરશાહ અરદેશર તાલ્યારખાન	કવિતા	મીસન પ્રેસ.	૧૮- ૯	૦-૧૨
અબોઈ	,,	મીસ ગુલબાનુ અરદેશર દાદીમાસતર	ધરમ	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ.	૫- ૯	૦- ૬
મોદીખાનાથી માસ્સેલ્સ...	,,	જહાંગીર બી. મરઝબાન	મુસાફરી	જામે જ. પ્રીં. વરકસ	૧-૧૧	૩- ૪
યુકલીડની ભુમિતિનાં મુળ તત્વો	,,	જમશેદજી અરદેશર દલાલ	સાયન્સ મેથેમેટીકલ	દાયમંદ જ્યુબીલી પ્રેસ	૧૨-૧૦	૦- ૮
સઈઅદે હવસ...	,,	અરદેશરજી દાદાભાઇ રતનજી ચુંથી	ડ્રામા	મુઝફ્રી પ્રેસ	૧૨-૧૧	૦- ૨
ખોરદેહ અવસ્તા.	પ.—અવસ્તા	મોબેદ તીરનદાઝ અરદેશીર	ધરમ	,, ,,	૨૩-૧૧	૩- ૦
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એસ. એમ. રતનાગર	આરટસ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧-૧૦	૦- ૪
ઈસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ	ઈંગ્રેજી	બેરામજી એમ. મલબારી	પરચુટણ	,, ,, ,,	૧-૧૦	૧૨-૦
મેન એન્ડ વુમન ઓફ ઈંડીઆ	,,	એસ. એમ. રતનાગરની કું.	,,	ટાઇમ્સ પ્રેસ	૩-૧૧	૦- ૮
થીયોસોફીક ગ્લીનર	,,	બહમન પી. વાડીઆ	ફીલોસોફી	દફતર આસકારા પ્રેસ	૩-૧૧	૨- ૦
ચેરાગ.	ગુજરાતી	નશરવાનજી ફ્રામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ.	૧૬- ૮	૨- ૦
જ્ઞાન વરધક	,,	રતનજી બેરામજી માદન	,,	ઈ.-ગુ. જોબ પ્રીં. પ્રેસ	૩૦-૧૧	૦- ૫
ફુરસદ.	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૮-૧૨	૩- ૦
ગપસપ	,,	આર. જે. મરજબાન	,,	જામે જ. પ્રીં. વરકસ	૧-૧૨	૩- ૦
નવરાસ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧-૧૨	૧- ૮
નુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઇ પટેલ	,,	,, ,, ,,	૮-૧૨	૩- ૦
મુંબઈ સમાચારનું શુધ્ધ ગુજરાતી પંચાગ ...	,,	માનેકજી બરજોરજી મીનોચેરહોમજી	,,	મુંબઇ સમાચાર પ્રેસ	૧૮- ૯	૩૦ પૈ.
નસીબનાં નખરાં યાને ઉલટા સુલતાં કીસ્મતો...	,,	માનેકજી એદલજી વાછા	ફીકસન	,, ,, ,,	૧-૧૨	૧- ૦
પારસી ધર્મ સ્થળો	,,	બમનજી બેરામજી પટેલ	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૭- ૨	૩- ૦
એ ગ્લાન્સ ઓન હયુમન એનટોમી એન્ડ ગાઇડ તુ ટ્રીટ કેસીસ ઓફ એકસીડેન્ટ ...	,,	દારાશાહ નશરવાનજી મારકર અને ડોશાભાઇ ફ્રામજી પંથકી	મેડીસીન	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૧-૧૨	૦-૧૨
એ આઇડ તુ હોમ નરસીંગ.	,,	,, ,, ,,	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨૧-૧૨	૦-૧૨
મારી કોરેલીના નીતી વચનો	,,	રતનજી ફ્રામજી શેઠના	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦- ૨	૦- ૮
હુસ્ન આરાના ગાયનો	,,	પારસી થીએટ્રીકલ કંપની	ગીત	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧- ૧	૦- ૩

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
ફારતુન્સ ફ્રેમ ધા હીંડી પંચ	ઈં.—ગુ.	બરજોરજી નવરોજી	પરચુટણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૭–૧૨	૧– ૦
રૂલ્સ ઓવઝ જરનલ	ઇંગ્રેજી	જીજીભાઈ ખરશેદજી માસતર	લેંગવેજ	સન પ્રીં. પ્રેસ	૧૨–૧૨	૦– ૨
જરતોસ્તી	ગુ.—ઈં.	બેરામગોર ટેમુરસ અંકલેશરીઆ	પરચુટણ	ફોરટ ,, ,,	૨૬–૧૨	૦–૧૨

સને ૧૯૦૭ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાષા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી.	કીંમત. રૂ. આ.
કેરાંવાલાસ ટેક્ષટાઈલ એન્ડ એનજીનયરીંગ ડીરેક્ટરી...	ઈંગ્રેજી	સી. ડી. કેરાંવાલા	પરચુટણ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧– ૧	મફત.
પ્રીનસીપલ્સ ઓફ મોહમેદન લો	,,	દીનશાહ ફરદુનજી મુલાં	કાયદા	ટાઈમ્સ પ્રેસ	૨૦– ૩	૩– ૦
ધી ઝોરાસ્ટ્રીયન સેનીટરી કોડ	,,	સોરાબજી એદલજી દુબાશ	પરચુટણ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧– ૪	૨– ૦
કે. આર. કામા મેમોરીઅલ જુબીલી વોલ્યુમ ...	,,	જીવણજી જમશેદજી મોદી	,,	ફોરટ પ્રીં પ્રેસ	૨૦– ૬	૬– ૦
એમના–મહાત	ગુજરાતી	ડોશાભાઈ એદલજી ભરૂચા	ફીકસન	ગુજરાતી પ્રીં. પ્રેસ.	૧૫– ૩	૨– ૦
ખાનદાની ખુની.	,,	રૂસતમજી હોરમજી મીસતરી	,,	હેલીનાં ,, ,,	૧– ૩	૧– ૮
જમશેદની જેહમતો	,,	,, ,, ,,	,,	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧– ૫	૧– ૮
અભયાસ તથા અખતરા...	,,	રૂતનશાહ કે. દાદાચાનજી	પરચુટણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૧૫– ૫	મફત.
કાન્તા કુમારી નાટકનાં ગાયનો	,,	બેરામજી બરજોરજી તાંતરા	ગીત	નારાયણ પ્રેસ	૧૫– ૫	૦– ૨
અરદવીશુર યસ્ત બા માએની	,,	એરવદ ટેહમુરસ દીનશાહ અંકલેશરીઆ	ધરમ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૦– ૪	૦– ૮
જામાનનાં ગાયનો	,,	પારસી થીએટીકલ કુંપની	ગીત	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૩– ૩	૦– ૩
ઈજશને	ઝંદ–ગુ.	એમ. જે. ચોકસવાલા	ધરમ	ખોદાબક્ષ પ્રેસ.	૫– ૫	૧– ૮
ફદમી તમામ ખોરદેહ અવસ્તા	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,,	૧– ૫	૧– ૮
સુરતના પારસીઓનાં દાવરને અનજુમને લખી આપેલી મહેજરો	,,	સુરત પારસી અંજુમન કમીટી	પરચુટણ	સુરત અખબાર પ્રેસ	૨૦– ૪	મફત.
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર...	ઈં.—ગુ.	નવરોજી ડોશાભાઈ કાશીનાથ	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૨– ૩	૧– ૪
એ સ્કેચ ઓફ એલીમેનટરી કેમીસ્ટરી ...	ઈંગ્રેજી	જે. ડી. ભરડા	સાયન્સ નેચરલ	બોમ્બે આરટ પ્રીં. પ્રે	૩– ૭	૧– ૦
આ દુનીઆ	ગુજરાતી	ડોશાભાઈ એદલજી ભરૂચા	ડ્રામા	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૪– ૧	૦– ૮
નાધલાદારની વંસાવલી...	,,	ધનજીશાહ નશરવાનજી નાધલાદાર	પરચુટણ	ખોદાબખશ પ્રેસ	૫– ૭	મફત.
માર્ગ ઉપર પ્રકાશ	,,	નશરવાનજી મનચેરજી દેશાઇ	ફીલોસોફી	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૬– ૫	૦– ૮
ફુળ ઝાડોની નફાકારક ખીલવણી	,,	દાદાભાઇ ધનજીભાઇ જશાવાલા	સાયન્સ નેચરલ	,, ,, ,,	૮– ૬	૩– ૦
અસલી ધુપ છાંવ પરથી ઉપજાવી કાઢેલાં ગાયનો	,,	પારસી બ્રીટેનીઆ નાટક મંડળી	ગીત	નારાયણ પ્રીં. પ્રેસ	૩૧– ૭	૦– ૨

ગોલ્ડ સ્મીથસ ડેસ્ટર્ડ વીલેજ વીથ નોટસ, ગુજરાતી ટ્રાન્સલેસન એન્ડ એ લાઈફ ઓફ ધી પોએટ.	ઈ.–ગુ.	જીજીભાઈ ખરશેદજી કાપડયા	લેંગવેજ	સન પ્રીં. પ્રેસ	૧– ૭	૦– ૮
હેલ્પ તુ કનવરશેસન ઇન ઇંગલીશ એન્ડ ગુજરાતી.	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૨૦– ૭	૦– ૨
ધી કોડ ઓફ ક્રીમીનલ પ્રોસીક્યુર	ઈંગ્રેજી	ખરશેદજી કાવસજી સંતોક	કાયદા	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૧– ૩	૪– ૮
સ્ત્રીઓનો સાથી અને ગુથન કળા	ગુજરાતી	આલીબાઇ હોશંગજી ગજ્જર	આરટસ	,, ,, ,,	૧૦–૧૦	૨– ૦
ફ્રેટોમાણી	,,	રતનજી ફરામજી શેઠના	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨૦–૧૦	૦– ૪
સ્ત્રીનો મદદગાર ફરેસ્તો	,,	બી. એસ. જે. બનાજી	પરચુટણ	,, ,, ,,	૨૦– ૯	૧– ૮
નિબંધ યા જાહેર લખાણુ કોડ	,,	કાવસજી બેરામજી એનજીનયર	,,	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૮–૧૦	મફત.
ઝોરાસ્ટ્રીયન કેલેન્ડર પારસી પંચાગ ...	,,	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	,,	મુંબઈ વરતમાન પ્રેસ	૨૫– ૯	૧– ૪
માંસ વીરૂધ અને ફળ શાકના ખોરાકના હિમાયતના વિષયો.	,,	દી. દી. જશાવાલા	,,	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૪– ૮	મફત.
કયો ખોરાક પસંદ કરશો.	,,	પેસતનજી ધનજીભાઈ મહાલક્ષ્મીવાલા	,,	,, ,, ,,	૪– ૮	,,
સ્ત્રીનો સાચો સલાહકાર...	,,	દી. એન. પટેલ	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં. વરકસ	૧– ૬	૨– ૮
પારસી સંસાર તથા સુધારો	,,	જહાંગીર જમશેદજી વીમાદલાલ	,,	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૧૭– ૮	મફત.
હરીશચંદ્રનાં ગાયનો	,,	પારસી બ્રીટેનીયા નાટક મંડળી	ગીત	નારાયણ ,, ,,	૩૦–૧૦	૦– ૨
હારજીતપરથી ઉપજાવી કાઢેલા નાટકના ગાયનો.	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૩૦–૧૦	૦– ૨
જાન્નીસાર	,,	,, ,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૩૦–૧૦	૦– ૨
થીયોસોફીક સોસાયતી વીશે જાનવાજોગ વીગતો	,,	દી. દી. જસાવાલા	ધરમ	ચેરાગ ,, ,,	૧– ૯	મફત.
પાક ખોરદેહ અવસ્તા	,,	મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ	,,	મુંબઈ વરતમાન પ્રેસ	૧૫–૧૦	૦– ૬
ચત્રા બકાવલીનાં ગાયનો...	,,	પારસી થીએટ્રીકલ કું.	ગીત	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૪–૧૧	૦– ૩
બહમન નામુ	,,	રૂશતમ બેરામ	,,	મતબા ફેઝ પ્રેસ	૧– ૯	મફત.
ડેબીસ્તાન મઝદ યાસાની	પરશીયન	રૂસતમ અને ખુદા રેહમ	ધરમ	ફેઝ રૂશન પ્રેસ	૧– ૬	૧– ૮
તીલસમે જરથુસ્ત્ર	ગુ.–ઝંદ	દાદાભાઇ માનેકજી બીલીમોરીયા	,,	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૧૫–૧૧	૧– ૦
ઇસ્ટ એન્ડ વેસ્ટ.	ઇંગ્રેજી	બેહરામજી એમ. મલબારી	પરચુટણ	કેક્ષટન પ્રીં. વરકસ	૧–૧૦	૧૨–૦
થીઓસોફી એન્ડ ન્યુ થોત.	,,	બહમન પી. વાડીઆ	,,	કોસમોપોલીટન પ્રેસ	૧૦–૧૦	૨– ૦
સ્કુલ બોયઝ જરનલ	,,	જીજીભાઇ ખરશેદજી માસતર	લેંગવેજ	સન પ્રીં. પ્રેસ	૧–૧૨	૦– ૨
ઇન્ડીઅન ટેક્ષટાઇલ જરનલ	ગુજરાતી	એમ. સી. રતનાગરની કું.	આરટસ	કેક્ષટન ,, ,,	૧–૧૦	૩– ૦
ચેરાગ	,,	નશરવાનજી ફરામજી બીલીમોરીયા	પરચુટણ	ચેરાગ ,, ,,	૭–૧૨	૨– ૦
જ્ઞાન વરધક	,,	ર. એ. માદન અને પી. દી. મુકાદમ	,,	ડાયમંદ પ્રીં. વરકસ	૧૧–૧૧	૦– ૫
ફુરસદ	,,	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨–૧૧	૩– ૦

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી	કીમત. રૂ. આ.
નવરાસ	ગુજરાતી	બમનજી નવરોજી કાબરાજી	પરચુટણ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૨—૧૧	૧— ૮
ગપસપ	,,	આર. જે. મરજબાન	,,	જામે જ. પ્રીં. વરકસ	૫—૧૨	૩— ૦
ગુરે એલમ	,,	નશરવાનજી હીરજીભાઈ પટેલ	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૫— ૬	૩— ૦
જરતોસ્તી	ઈ.—ગુ.	બેરામજી ટેમુરસ અંક્લેશરીયા	,,	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૭— ૯	૦—૧૨
રીફલેકશન ઓન પ્લેગ એન્ડ ધી મેથોડસ ઓફ એકીંગ ઈટ...	ઈંગ્રેજી	પેસતનજી એમ. કાંગા	,,	બોમ્બે એજ્યુ. સો. પ્રે	૭—૧૨	મફત.

સને ૧૯૦૮ માં પ્રગટ થયલી ચોપડીઓ.

ચોપડીનું નામ.	ભાશા.	બનાવનારનું નામ.	શું બાબદ.	કયાં છપાયલી.	કયારે નીકલી	કીમત. રૂ. આ.
ધી રેલવે પઝલ...	ઈંગ્રેજી	જી. જી. તારાચંદ	પરચુટણ	એડવર્ડ પ્રીં. પ્રેસ	૧૫— ૧	૧— ૦
મેટીકયુલેશન પોલીટીકલ જોગ્રાફી	,,	એમ. કે. પટેલ	સાયન્સ નેચરલ	યુનીયન પ્રેસ	૧— ૨	૧— ૦
શેરે ઓલુ પંચી.	ગુજરાતી	જીજીભાઈ સી. માસતર	ફીકસન	પ્રી. ઓફ વે. પ્રેસ	૨૯— ૨	૦— ૮
સાહનામાનાં દસ્તાનો (ભાગ ૨ જો) ...	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી	હીસતરી	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦— ૨	
મરજી પ્રમાણેનાં બાળક	,,	બહમન એસ. જે. બનાજી	દવા	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૨૦—૧૨	૧— ૮
અહેવાલે એદન	,,	સોરાબજી ખરશેદજી ગાંધી	પરચુટણ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧— ૧	૨— ૦
શુખશાંતી કોષ	,,	રૂસતમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	,,	,, ,, ,,	૧૨—૧૨	૨— ૦
જરથોસ્તી ધર્મ સંબંધી ભાશનો અને વાએજો.	,,	જીવનજી જમશેદજી મોદી	ધરમ	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૦— ૨	
પાક ખોરદેહ અવસ્તા	,,	મનચેરજી જમશેદજી પોરટવાલા	,,	ખોદાબખશ પ્રેસ	૧— ૩	૦—૧૨
હિંદુસ્તાનનો ઈતીહાસ	,,	માનેકજી હોરમજી કાંગા	હીસતરી	પ્રીં. ઓફ વેલ્સ પ્રેસ	૨૫— ૧	૦— ૮
ન્રવી કોપી બુક	,,	એચ. એફ. મારકર	પરચુટણ	સ્રી કીસન પ્રેસ	૧૦— ૧	૦— ૨
ધી દીનકરદ	પહેલવી—ઈ.	દારાબ દસ્તુર પેશોતન સંજાના	ધરમ	ટાઈમ્સ પ્રેસ	૧૦— ૧	૫— ૦
માઈ ફ્રેંડ ધી બેરીસ્ટર	ઈંગ્રેજી	કે. ઈ. ધામત	ફીકસન	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧— ૧	૧— ૮
ઓમબેસ પ્રોટેસ્ટ અગેનસ્ટ ધી ત્રીટમેન્ટ ઓફ ઈંડીઅન્સ ઇન સાઉથ આફ્રીકા બાઈ ધી કોલોનીસ્ટસ..	,,	ડી. ઈ. વાછા	પરચુટણ	ઈંદુ પ્રકાશ પ્રેસ	૨૯— ૧	૦— ૨
કવેશચન એન્ડ એનસંસ ઇન બુક કીપીંગ એન્ડ એકાંઉટેનસી ઓફ ધી લંડન ચેમબર ઓફ કોમરસ	,,	દીનસા ઈ. માવજી	,,	મીસ્ત્રી પ્રીં વરકસ	૨— ૩	૧— ૦

એ મેન્યુઅલ ઓફ મેટ્રીક્યુલેશન એકોનોમી...	ઇંગ્રેજી	ડોશાભાઈ બેજનજી ખરાશ	સાયન્સ નેચરલ	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૨– ૨	૧– ૪
ગંભીર ઘોટાલો..	ગુજરાતી	મેરવાન બી. ઈરાની	ડ્રામા	યુનીયન પ્રેસ	૭– ૪	૦– ૬
અરેબીયન ટેલસ દફતર બીજું	,,	પાલનજી બરજોરજી દેશાઈ	ફીકસન	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧– ૪	૩– ૦
ધર્મો જય	,,	ફરામજી સી. મેહેતા	,,	કયસરે હીંદ પ્રેસ	૧૬– ૩	૩– ૮
ગુલઝાર	,,	ડોસાભાઈ ફરામજી લંગરાના	,,	સાંજ વરતમાન પ્રેસ	૧–૧૨	૨– ૦
સીલોનની તવારીખ	,,	રતનશાહ રૂસ્તમજી ભુરી	હીસતરી	મુંબઈ વરતમાન પ્રેસ	૧૧– ૪	૧– ૮
પારસી પંચાયતનો યાદગાર કેસ	,,	નાનાભાઈ રતનજી ચીચગર	પરચુટણ	અખબારે સો. પ્રેસ	૧૫– ૪	૧– ૦
પ્રકાશીકા	,,	અરદેશર ફરામજી ખબરદાર	ગીત	ફોરટ પ્રી. પ્રેસ	૧– ૫	૧– ૪
પારસી દીન આઈન અને તવારીખી ફરહંગ ...	,,	બ. એરચજી બજાં અને એક અથોરનાન	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૫– ૫	૩– ૦
જરથોસ્તી ધર્મ સંબંધી વાયજો	,,	હોશંગ જામાસ્પ દસ્તુર	ધરમ	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૫– ૨	
કારતુન્સ ફ્રોમ ધી હીંદી પંચ	ઈ.–ગુ.	બરજોરજી નવરોજી	પરચુટણ	મુંબઈ સમાચાર પ્રેસ	૨૮–૧૨	૧– ૦
ક્લેસન ઈન અવસ્તા	ઈ.–ઝંદ	એરવડ શેરીયારજી દાદાભાઈ બરૂચા	લેંગવેજ	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૧૦– ૩	૧– ૪
એ ફ્રેંચ ગ્રામર ફોર ઇન્ડીઅન સ્ટુડન્ટસ ...	ઈ.–ફ્રેંચ	જહાંગીર નવરોજી શોપકીપર	,,	હેલીનાં ,, ,,	૧– ૫	૧– ૮
ધી સેલ્ફ ઈંગલીશ ટીચર ભાગ ૧ લો ...	ઈ.–ગુ.	નવરોજી ડોસાભાઈ કાશીનાથ	,,	ફોરટ ,, ,,	૧– ૩	૧– ૪
,, ,, ,, ભાગ ૨ જો ...	,,	,, ,, ,,	,,	,, ,, ,,	૫– ૮	૧– ૪
,, ,, ,, ,, ,,	ઈ.–મરાઠી	,, ,, ,,	,,	એંગલો પરશીયન પ્રે.	૧૫– ૫	૧– ૪
સોલ્યુસનસ ઓફ ધી બોમ્બે યુનીવરસીટી મેટ્રીક્યુલેશન એક્ષામીનેશન પેપરસ–ઈન હીસતરી એન્ડ જોગરાફી..	ઇંગ્રેજી	એફ. એન. આદરીયાનવાલા	હીસતરી	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૧૪– ૫	૧– ૦
માશુકનો ઈશારો.	ગુજરાતી	પીરોશાહ દીનશાહ મુકાદમ	ફીકસન	ફોરટ પ્રીં. પ્રેસ	૮– ૬	૨– ૮
અગ્રીમેનીયુસ સાથ એગ્રીમેંટ	,,	ફીરોજશાહ જહાંગીર મરજબાન	,,	સરસવતી પ્રીં. પ્રેસ	૧–૧૧	૨– ૮
દુશમન શરાબ	,,	રૂસ્તમજી હોરમજી મીસ્ત્રી	,,	ચેરાગ પ્રીં. પ્રેસ	૨૧– ૪	૧– ૮
શારીરિક તપાસ તથા અકસમાતીક ભોમીયો...	,,	દારાશાહ નશરવાનજી મારકર અને ડોશાભાઈ ફરામજી પંચકી	,,	,, ,, ,,	૩૧– ૩	૦–૧૨
કોહેવત સમુદય	,,	બેરામજી ખરશેદજી દોરડી	પરચુટણ	આંટીયા ,, ,,	૫– ૭	૦– ૪
સાલ મુબારક સંગ્રહ	,,	ડોશાભાઈ ફરામજી લંગરાના	,,	એલેકઝાનદ્રા પ્રીં. પ્રેસ	૨૦– ૭	૦– ૪
ઘરની તથા નીશાળની કેળવણી	,,	રૂશતમ પેશતનજી મસાની	,,	જ. ન. પી. પા. ઓ.	૧૨–૧૦	૦– ૮
મોતનો ભેદ	,,	ફરામજી જમશેદજી બીલીયા	ધરમ	ચેરાગ પ્રી. પ્રેસ.	૨૦– ૫	મફત.
થીઓસોફીક સોસાયતી વીશે જાનવાજોગ વીગતો	,,	દાદાભાઈ ધનજીભાઈ જશાવાલા	,,	,, ,, ,,	૨૫– ૧	,,

નવજોત-શેહાદી-વીગેરેના શુભ ટાંકણાંનાં નોતરાંનાં કારડો-ચીઠીઓ-વીગેરે-છપાવનારા સાહેબોને સુચના.

ઉપર લખેલાં કોઈબી શુભ ટાંકણેનાં તરેહવાર નકસીનાં જાત જાતનાં સલંગ તથા ઘડી વાલવાનાં તહરે કીશમનાં કારડો રંગ બેરંગી કલરના—અને ચીઠીઓ છાપવાનાં જાડાં પતલાં સફેદ તથા રંગ બેરંગી નકસીનાં નોટપેપરો-તેવાંજ સુંદર અને મનોરંજક કવરો—પરબીડાં—સાથે **મુંબઇ વરતમાન** પ્રેસમાં જથાબંધ મંગાવામાં આવ્યાં છે; જેનાં નમુના તથા ભાવ તાલ ચરનીવાડી પર નંબર ૧૪૧ વાલાં મકાંનમાં ઉપલા પ્રેસમાં પુછપરછ કરવાથી તરત માલમ પડી આવશે.

સઘલાના ભાવ સવલ પડતા અને કીફાયતથી રાખવામાં આવ્યા છે, અને તુરતજ તાકીદે જોઈતા વખતમાં છાપી આપવામાં આવે છે.

એ કારડો અને ચીઠીઓ બધી જાતની રંગીન શાહીએ જેવીકે શુનેરી, રૂપેરી, લાલ, બલુ—કાલી વીગરેની કોઈબી રંગથી ઘણી સુંદર અને મન પસંદ રીતે ગુજરાતી—અંગ્રેજી—મરાઠી—વીગરેની ભાશામાં છાપી આપવામાં આવે છે.

ઠેકાંણું—મુંબઇ વરતમાન છાપાખાનું—ચરનીવાડી.

યઝદેજરદી સને ૧૨૮૧ નાં ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર ઉપર અપાયલાં વરતમાન પતરોનાં મત.

THE ZOROASTRIAN CALENDAR—We have great pleasure in acknowledging receipt of the Zoroastrian Calendar for the Parsi year 1281 just commenced, issued by Mr. Muncherjee H. Jagosh, Proprietor of the "Vartman" Press, with his usual regularity. He has spared no pains to make the Parsi Directory generally useful. Each and every subject treated therein is of great importance to the members of the Parsi community so that not a single Parsi family should remain without it. Every page of it contains some matter or other interesting to the community. The summary of events for the past year is a faithful record of the activitios of the members of the community during the past twelve months both in Bombay and at every station up country, where even a small group of Parsis reside. it gives the details of the large sums given by its benevolent members in charity amounting to a total of nearly fifteen lacks during the year including those given at the Uthamana or third day's ceremony of deceased members of the community It also contains the description of all religious and charitable institutions started and endowed by its members during the period, including Towers of silence, sanitorium, dispensaries schools &c. It contains also a record of the recipients of honours and titles showing how far the community progressed in matters educational, what members of it were granted degrees both in Bombay and in the various Universities of Europe not omitting the important appointments conferred by Government on Parsi officials A large number of its pages are devoted to the obituary notices of noted members of the community who died during the past year in Bombay as well as in other different parts of the world. These notices contain the biographical accounts of the departed, including the late Mr. Jallbhoy A. Settna. Sir H. N. Mody of Hongkong, two leading Parsi millionaires, Khan Bahadoor Dhunjeebhoy Fakirji Commodore, C. I. E., the late Mr. Merwanjee F. Murzban, Editor and Proprietor of the "Rast Goftar" which have all been given with wealth of detail. These biographies form a portion of this useful work of which the community may well be proud. They desclibe the many sided activities of the leading members of the community in various walks of life. The account of Khan Bahadoor D. F. Commodore of Rawal Pindi illustrates what a humble individual member of the community can achieve by dint of selfreliance and industry. He had on several occasions proved himself useful to the Government at the tlme of war and his services in this direction had been appreciated by Government more than once by conferring titles on him. The account of late Mr. Merwanjee F. Murzban, the doyen of the Parsi Press written by Mr. Rustom B. Paymaster B. A. L. L. B. shows what Mr. Murzban and his 'Rast Goftar' achieved during the Editorship of the late Mr. Kaikhusru Kabrajee Of the two portraits given in the Directory the one of the late Bai Shireenbai Pirojshaw Dumree who died in the prime of life shows what progess the female members of the community have been making with the education imparted to them during the last half centuay. The volume contains various other needful matters being a veritable Encyclopaedia of information for the Parsi community. Looking to its bulk its price of Rs. 1-4-0 is extremely moderate and we sincerely recommend it to the notice and support of all members of this intelligent and leading community.

The Daily Telegraph & Deccan Herald,—13th October 1911.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર—યઝદેજરદી સને ૧૨૮૧ ના સાલનું ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર મુંબઇ 'વરતમાન પરેસવાળા મી૦ મનચેરજી હોશંગજી જાગોસે બહાર પાડયું છે અને દર વરસના રાબેતા મુજબ તે ઉપયોગી બાબદોથી ભરપુર છે. કેલેનડરનો ઘણો મોટો ભાગ તેનાં નામ મુજબ જરથોશતી કોમને લગતી બાબદો પાછળ રોકવામાં આવયો છે. યઝદેજરદી ૧૨૮૦ ના સાલનો પારસી ઈનતેખાબ પારસી કોમને મગરૂર કરનારો છે. તેમાં ગયાં વરસની પારસી સખાવતનો જુમલે આંકડો રૂપીઆ ૧૪॥ લાખનો મી૦ જાગોસે જણાવયો છે. પારસી જેવી એક નાની મુઠીભર કોમની એ સખાવત બેશક પારસીઓ માટે હરખાવનારી છે. ગયે વરસ બંધાયલાં પારસો ધરમનાં નવાં મકાનો, પારસીઓને મળેલા નવા ખેતાબો અને ઓધા તથા બીજા જાણવાજોગ પારસી બનાવોની સંપુરણ વીગત એ પારસી પંચાંગમાં આવી છે. એ ઉપરાંત મી૦ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાન, બાઇ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ માણેકજી દમરી તથા નવાબ ખા૦ બા૦ ધનજીભાઈ ફકીરજી કોમોદોરના જનમ વરતાંતો તેઓમાંના છેલ્લા બે જણાની તસવીર સાથે આપયાં છે. હીંદુસતાનના પારસી ધરમ ખાતાંઓની અને મોટા જરથોશતી ઓધેદારોની ટીપ રાબેતા મુજબ આપવા ઉમાંત ટપાલ અને તાર ખાતાંને લગતી જાણવાજોગ વીગતો, પારસી, પંચાયત હસતકના ધરમ ખાતાંઓનો હેવાલ તથા દેશાવરના કેટલાંક શેહેરોના જરથોશતીઓને લગતી અને તેઓના ધરમ ફંડોને લગતી હકીકત એ પંચાંગમાં આપી છે. ટુંકમાં ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર દરેક રીતે પારસી કોમને લગતી એક સંપુરણ ગાઈડ છે અને સઘળાં પારસી કુટુંબોએ તે ખરીદીને કરતાને ઉતેજન આપવું જોઈયે, ખસુસ કરીને એટલા માટે કે મી૦ મંચેરજી જાગોશને એ કેલેનડરમાં આપેલી વીગતો ભેગી કરતાં કાંઈ જેવી તેવી મેહેનત પડતી નથી. દર વરસ આ ઉપયોગી કેલેંડર બાહેર પાડીને પારસી કોમની સેવા બજાવવા માટે મી૦ મનચેરજી જાગોશને મોટો ધનયવાદ ઘટે છે.

જામે જમશેદ—તા૦ ૩ જી અકટોબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર—મુંબઇ વરતમાન પરેસના બુઝોરગ સાહાસીક માલેક શેઠ મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ તરફથી બહાર પડેલું યઝદેજરદી ૧૨૮૧ ના સાલનું કેલેંડર જેની એક નકલ અમો ઉપર મોકલી આપવામાં આવા છે તેની પોહોંચ અમો ઉપકાર સહીત સવીકારીએ છીએ. આશરે ૨૦૦ પાના જેટલો દળદાર પોથો પારસી વાંચક આલમને માટે રસીલો બનાવવાને મી૦ જાગોશ તરફથી કાંઈપણ કચાસ રાખવામાં આવી નથી. ૧૨૮૧ ના ગુજસતે સાલનો જાણવાજોગ પારસી ઈનતેખાબ, નવાં ધરમના મકાનો, પારસીઓને મલેલા નવા ઓધાઓ, ખેતાબો, જરથોશતીઓના બાર માસના કોઠા, તેમાં આખાં વરષની તારીખ, વાર, તેહેવારો, આતશબેહેરામ, દરેમેહેર વગેરે ટીપ ધરમશાળા, દોખમા, વગેરેની હકીકત, જરથોશતી સુલેહના અમલદારોની ટીપ, જરથોશતી શેરીફો, કાઉનસીલરો, યુનીવરસીટીના પારસી ફેલોઝ, મુંબઈની મયુનીસીપલ કારપોરેશનના અને સટેંડીંગ કમીટીના પારસી મેમ્બરો, મુંબઇ પુણા, કરાંચી અને સુરતની પારસી મેટ્રીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટો, સોલીસીટરો, બેરીસટરો વગેરેની ટીપ, પોસટ ખાતાંને લગતી જાણવાજોગ વીગતો—હીંદુસતાનના એક શેહેરથી બીજા શેહેર મોકલવા માટેના વીજળીક તારને લગતી જાણવાજોગ વીગતો, મુંબઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંને લગતી જાણવાજોગ વીગતો, ચીન, દમણ, અમરેલી, સુરત, કલકતા વગેરેમાં વસતા પારસીઓની જાણવાજોગ હકીકતો, સઘળુ આ પુસતકમાં ખીચોખીચ સમાવેલું છે અને વળી તે તારીખ, વાર, આંકડાઓ સહીત રજુ કરેલું હોવાથી એક અભયાસીને તેમજ સાધારણ વાંચનારાને એકસરખુ ઉપયોગી થઇ પડે છે. આ સાલના કેલેંડરમાં મરહુમ મીસ શીરીનબાઈ પીરોજશાહ માણેકજી ડમરી, તથા રાવલપીંડી વાળા મરહુમ નવાબ ખાનબહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કોમોડર સી. આઈ. ઈ. કે. ઈ. એચ. ના સુંદર ગલેઝડ પેપર ઉપર ચીતરો આપવામાં આવ્યાં છે—પારસીઓ તરફથી દુન્યામાં બનતા ચાલુ અગત્યના બનાવોની પાકી નોંધો રાખવાનુ કામ કાંઈ ખાવાનું નથી અને મી૦ જાગોશ જે ઉલટથી એ કામ ઉપાડી લે છે તે માટે તેવણને ભારે ધન્યવાદ ઘટે છે. અમો મી૦ જાગોશને આ તકે એક સુચના કરવાની રજા લઇએ છોએ કે જેમ ભાઇબંધ "ટાઈમસ ઓફ ઇંડીયા" મુંબઈના પારસી રેહેવાસીઓના નામોની ટીપ પોતાની ડીરેકટરીમાં આપે છે, તેમ મી૦ જાગોશે પણ કરીને પોતાના કેલેંડરને પારસીઓમાં વધુ લોકપ્રીય બનાવવું. અમારી ખાત્રી છે કે એ તેમ કરવામાં આવશે તો ભવીષ્યમાં આ કેલેંડર હાલના કરતાં પણ વધુ લોકપ્રીય અને ઉપયોગી થઇ પડશે.*

સાંજ વરતમાન—તા૦ ૪ થી અકટોબર ૧૯૧૧.

* કેટલાક ભાઇબંધો હેવીજ ભલાંમણ કરેઆ કરે છે; પણ એ કાંમ ધારવા જેવું શેહલું નથી, તે જેવો એવાં કામ કરે તેમનેજ ખબર પડે. ખુલાશો કરતાં લંબાણ થઈ જાય છે.

યઝદેજરદી ૧૨૮૧ નાં વરસનું ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ. તેમા ગુજશતે સાલનો ઈનતેખાબ, દેશાવર ખાતેની દરેમેહરોની, વીગતો, જરથોશતીઓએ બંધાવેલાં કુખમાંઓ, સથાપેલાં પુસતકખાના, તથા ધરમનાં કેળવણી ખાતાંની ટીપ વગેરે જાણવાજોગ વીગતો આપવામાં આવી છે. મુંબઇ સમાચાર તા૦ ૪ થી અકટોબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ—યઝદેજરદી ૧૨૮૧ ના સાલનું યાને તા૦ ૧૩ મી સપટેમબર ૧૯૧૨ થી તે તા૦ ૧૨ મી સપટેમબર ૧૯૧૨ સુધીનું પંચાંગ તેના કરતા શેઠ મનચેરજી હોશંગજી જાગોશ તરફથી છપાઈ બાહેર પડયું છે જેની એક નકલ અમોને પુગાડવામાં આવી છે, જે અમો માન સહીત સ્વીકારયે છીએ. આ પારસી પંચાંગ શેઠ જાગોશ યઝદેજરદી ૧૨૪૦ ના સાલથી તે હમણા સુધી નીયમીત ચોકબંધ કાહડતા આવ્યા છે અને દર વરસે તેમાં કાંઈ અને કાંઈ ઉમેરોજ કરતા રહયા છે. આ પંચાંગ દરેક રીતે ઉપયોગી છે અને ટેબલના લોમીયા તરીકે ઘણી સારી ગરજ સારે છે, એમાં તો કશો શક નથી. શેઠ જાગોશ તેને વધુ અને વધુ ઉપયોગી બનાવવાને જે

ખંત અને કાળજી રાખતા રહયા છે તેથી તેમને માટે માન ઉતપન કરવાનેજ સબબ મલે છે પણ આ પંચાંગ ભવીષયના "રેફરંસ બુક" તરીકે ઘણાં કામ લાગે એમ હોવાથી આપણે ઇચછીશું કે શેઠ જાગોશ પોતાની એ માનીતી સેવા વધુ કોમો ઉપયોગી કરવાને જર અને જેહમતની કચાસ રાખશે નહીં.

પારસી પંચાંગના સફા ઉઠલાવયાથી માલમ પડે છે કે તેની શરૂઆત યઝદેજરદી ૧૨૮૦ ના સાલના ઈનતેખાબ ઉપરથી કરવામાં આવી છે. એ ઈનતેખાબમાં પારસીઓએ કીધેલી સખાવત, ધરમખાતાં તથા નવાં ધરમના મકાનો, પારસી સુલેહના અમલદારો, ફેલો, વીગેરે વીગેરે સમાઈ જાય છે. આ પછી નવા ખેતાબો, ઓધાઓ અને જરથોશતી કેળવણી વીગેરે સમાવવામાં આવી છે. આ વેળાએ શેઠ જાગોશે મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાનનું, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઇ દમરી અને નવાબ ખા૦ બા૦ ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સા. આઈ. નું જનમ ચરીત્ર તેમના ચીત્રોસહીત દાખલ કીધું છે—આ સઘળું વાંચવાજોગ થઈ પડે છે. આવા પંચાંગને "પારસી પંચાંગ," તરીકે બનાવવાને શેઠ જાગોશે સેહજ પણ કચાસ રાખી નથી. વળી એ ઉપરાંત તેઓએ પોતાના પંચાંગમાં મુંબઈમાં પડેલો વરસાદ સને ૧૮૨૫ થી તે સને ૧૯૧૧ સુધીનો દાખલ કીધો છે. અમો શેઠ જાગોશને માનપુરવક સુચના કરીશું કે તેઓએ પોતાના પંચાંગમાં એવી ઘણીજ જાણવાજોગ બાબદોનો સમાવેશ કરવો જોઈએ છે, કે જેમ ટાઇમસની ડીરેકટરીમાં કરવામાં આવે છે. અલબતાં તેમ કરવા માટે વધુ ખરચની અને મેહનતની જરૂર છે પણ પારસી જેવી સખાવતમાં મશહુર થએલી કોમ શેઠ જાગોશને તેમની વધુ મહેનતના બદલામાં દર નકલ દીઠ બેશક અડધો રૂપીઓ હશાતે ચેહરે વધુ આપવા માટે શેહજ પણ બડબડાટ કરશે નહી. શેઠ જાગોશને આ અખતરો આવતા સાલથીજ અજમાવવાને સુચના થઈ શકે. પણ શેઠ જાગોશ પોતાની ૭૧ સાલની પાકટ વય છતાં પારસી પંચાંગ જેવું તનમનને થાકવી નાખનારૂ કામ ચાલુ કેમ રાખી શકયા છે એ અમારી અજાયબી છે અને તે માટે આખી પારસી કોમ એ શેઠની થોડી અહેશાનમંદ કહેવાશે નહી. આ માટે અમો શેઠ જાગોશને મુબારકબાદી આપીશું, અને ઈચછીશું કે એ ભલા શેઠ બીજાં ઘણાક સાલ સુધી પોતાની આ શહેરની સેવા બજાવવાને ભાગયવંત નીવડે.

અખબારે સોદાગર—તા૦ ૯ મી અકટોબર ૧૯૧૧.

પારસી પંચાંગ—યઝદેઝરદી ૧૨૮૧ ના સાલનું ઝોરાસટરીયન કેલેનડર યાને પારસી પંચાગ તેના પ્રગટ કરતા મુંબઈ વરતમાન પરેસના માલેક અને મુળ આ શેહેરના વતની મી૦ મનચેરજી હોસંગજી જાગોશ તરફથી અભીપ્રાયારથે મળ્યું છે. હમેશાં પચાંગતો સાધારણ રીતે બારજ માસનું હોઈ શકે, પણ તેમાં બીજી બીજી ઉપયોગી બાબદો સમાવી પંચાંગને મહોટા દળદાર પુસતકના આકારમાં ફેરવી નાંખવાની જે રૂઢી કેટલાંક વરસોથી પસરી છે, તેને લીધે આ પંચાગ દીન પર દીન પંચાંગ નહી પણ એક જાતની જરથોસતી ડીરેકટરી થઇ પડી છે. એ પંચાગમાં આગલા વરસના મુખય બનાવો, પારસી ધરમખાતાં, પારસી સખાવતો, પારસીઓને મળેલા ખેતાબોનું લીસ્ટ. જરથોસતીઓને મળેલા ઓધ્ધા, જરથોસતીઓને મળેલી સકોલરસીપો, વસતીની ગણત્રી, ગુજસતે સાલમાં થયલા જાણીતા મરણોની નોંધ, આતસબેહરામો દરેહમેહેર, આદરાનો, ધરમશાળાઓ, દુખમાઓ, જાહેરમકાનો, પુસતકખાનાં, દવાખાનાં, કેળવણી ખાતાંઓ અને ધરમ ફંડોની ટીપો આપવા ઉપરાંત જરથોસતી જે૦ પી૦ નું લીસ્ટ, શેરીફો, કાઉનસીલરો, ફેલોઝની ટીપ, મેટરીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટોની ટીપ, આપી તેના ઉપયોગી પણામાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે, એ ઉપરાંત કોમની જાણવા લાયક બાબદો સાથે પોસટ અને તાર વીગેરે ખાતાને લગતી ઉપયોગી બાબદો સમાવવામાં આવી પંચાગને વધુને વધુ ઉપયોગી બનાવ્યુ છે. બારે માસના કોઠામાં પારસી રોજ તારીખ સાથે હિંદુ તીથી, અંગરેજી અને મોહોમેદન તારીખ અને જરથોસતી સાથે દરેક કોમના તહેવારોની ટીપ આપી એ પંચાગ દરેક વેપારી પછી તે હીંદુ હો કે જરથોસતી હો કે મોહમેદન હો તે દરેકને એક સરખુ ઉપયોગી થઇ પડે એવું બનાવવામાં આવ્યું છે; હમો મી૦ જાગોશને આ સથળે જણાવીશું કે જેમ જરથોસતી કેલનડરમાં જરથોસતી તેહવારો સાથે હીંદુ, ખ્રીસતી, મહોમેદન તેહવારો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે તેમ પંચક, વયતીપાત, યોગ વીગેરે દાખલ કરવા સાય રાસીઓ, તેનો ભાવ અને પનોતીઓ તેમજ ચાલુ દશાઓનો કોઠો વીગેરે જયોતીશની ઉપયોગી બાબદો દાખલ કરશે તો તેથી પચાંગના ઉપયોગી પણામાં વધુને વધુ વધારો થયા સીવાય રહેશે નહી; કેમકે રાસીઓ અને ગ્રહદશા હીંદુ પારસી વીગેરે સરવેને એકજ હોય છે.

દેશી મીત્ર.—તા૦ ૧૨ મી અકટોબર ૧૯૧૧.

સવીકાર અને અભીપ્રાય—ઝોરોસ્ત્રીયન કેલેનડર—મુંબઇ વરતમાન પરેસના સાહાસીક માલીક શેઠ મંચેરજી હોશંગજી જાગોશ તરફથી બહાર પડેલું યઝદેજરદી ૧૨૮૧ ના સાલનું કેલેનડર જેની એક નકલ અમો ઉપર મોકલી આપવામાં આવી છે તેની પહોંચ અમો ઉપકાર સહીત સવીકારીએ છીએ. આશરે ૨૦૦ પાના જેટલું દળદાર પુસતક પારસી વાંચક આલમને માટે રસીલું બનાવવાને મી૦ જાગોશે અથાગ શ્રમ લીધો છે. ગુજશતે સાલનો જાણવાજોગ પારસી ઇનતેખાબ, નવા ધરમના મકાનો, પારસીઓને મળેલા નવા ઓધાઓ, ખેતાબો, જરથોશતીઓના બાર માસના કોઠા, તેમાં આખા વરષની તારીખ, વાર, તહેવારો, આતશબહેરામ, દરેહમેહેર વગેરે ટીપ, ધરમશાળા, દોખમાં વગેરેની હકીકત, જરથોશતી સુલેહના અમલદારોની ટીપ, જરથોસ્તી શેરીફો, કાઉનસીલરો, યુનીવરસીટીના પારસી ફેલોઝ, મુંબઈની મ્યુનીસીપલ કોરપોરેશનના અને સટેનડીંગ કમીટીના પારસી મેમબરો, મુંબઇ, પુના, કરાંચી અને સુરતની પારસી મેત્રીમોનીઅલ કોરટના ડેલીગેટો, પારસી વકીલો, સોલીસીટરો, બેરીસટરો વગેરેની ટીપ, પોસટખાતાંને લગતી જાણવાજોગ વીગતો, હીંદુસતાનના એક શહેરથી બીજે શહેર મોકલવા માટેની વીજળીક તારને લગતી જાણવાજોગ

વીગતો. મુંબઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાને લગતી જાણવાજોગ વીગતો, ચીન, દમણ, અમરોલી, સુરત, કલકતા વગેરેમાં વસતા પારસીઓને લગતી જાણવાજોગ હકીકતો, સઘળું આ પુસતકમાં ખીચોખીચ સમાવેલું છે અને વળી તે તારીખ, વાર, આંકડાઓ સહીત રજુ કરેલું હોવાથી દેશ પરદેશ વસતા જરથોસતીને ભારે ઉપયોગી થઈ પડે તેવું છે. આ સાલના કેલેંડરમાં મરહુમ મીસ શીરીનબાઇ પીરોજશાહ માણેકજી ડમરી, તથા રાવલપીંડીના મરહુમ નવાબ ખાનબહાદુર ધનજીભાઈ ફકીરજી કોમોડોર સી. આઈ. ઈ. કે. ઈ. એચ. ના સુંદર ગલેઝડ પેપર ઉપર ચીતરો આપવામાં આવ્યાં છે. પારસીઓ તરફથી દુન્યાના જુદા જુદા ભાગોમાં બનતા ચાલુ અગત્યના બનાવોની પાકી નોંધો રાખવાનું કામ મુસીબતી ભરેલું છતાં મી૦ જાગોશ જે ઉલટથી એ કામ ઉપાડી લે છે તે માટે તેમને ભારે ધન્યવાદ ઘટે છે. અમો આશા રાખીએ છીએ કે દેશપરદેશમાં વશતા જરથોશતી બીરાદરો મી૦ જાગોશના સહાસને ઉત્તેજન આપવાને અને તેઓના કીમતી કેલેન્ડરથી પોતાની લાયબ્રેરી દીપાવવાની તક ગુમાવશે નહિ. કેલેન્ડરની કીંમત રૂ. ૧–૪–૦ તે તઈયાર કરવાની મહેનતના પ્રમાણમાં કાંઈજ નથી.

કોરોનેશન એડવરટાઈસર–તા૦ ૧૯ મી અકટોબર ૧૯૧૧.

"ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેનડર"—મી૦ જાગોશનું 'ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેનડર' યાને 'પારસી પંચાગ' નું ૪૧ મું પુસતક આવી મળયું છે. રાબેતાની ભેટનો રિવયુ લેતાં આનંદ ઉપજે છે, કે આ પંચાગ દીન પ્રતીદીન અવનવા ફેરફારો પોતામાં કરતું રહી ઉતરોતર વૃદ્ધિગત થતું જાય છે! પારસી સખાવતો, પારસી નોંધો, પારસી મરણો, પારસી જનમો પારસી ધરમના નવા મકાનો, પારસી આતશબહેરામો, દરેહમહેરો, ધરમશાળાઓ. દુખમાઓ, પુસતકખાનાઓ કેળવણી ખાતાઓ, ધરમ ફંડો, રોજ, માહ, સન, તારીખ, તીથી, વાર અને હવે પછી બનનાર અગતયના બનાવો વીગેરે વીગેરે અનેક પારસી–બાબદો, કે જે હરેક પળે જોવા જાણવાની જરૂર પારસી–જરથોસતી આલમને પડે છે, તે એક ખરી ખુબીથી આ પુસતકમાં સમાવવામાં આવી છે. જે સઘળી બાબદો સત્તાધારીજ હોય છે, એમ ખાસ કહેવાની જરૂર નથી. મી૦ જાગોશ તરફથી આ સઘળું મેળવી, ભેગું કરી, પ્રગટ કરવા માટે જે પરિશ્રમ લેવામાં આવે છે; તે ખરેજ પુરતી કદર કરવાને લાયક છે. એ તો નકકીજ છે, કે હાલના અધ્ધર–ઉડાવતાં જમાનામાં આવી ચીપી ચીપીને બારીકે બારીક બાબદોપર હદથી જયાદા ધ્યાન આપતા રહેનાર ભવિષયના બીજા જાગોશ કે જાગોશો પારસી–આલમને મળવા મુસકેલ છે! એક પંચાગ, કે જે ખરેખરૂં વયવહારપયોગી,–'નિતય–કરમ' જેવાં સંપુરણ નિયમિતપણાના તત્વોથી પુર—બનેલું હોવું જોઈએ, તેવું પંચાગ તે આ 'પારસી પંચાગ' છે, કે જેની જોડી, પારસી સંબંધેના બીજા એવા કોઈ સાધનોમાં જડવી મુશકેલ છે, એમ કહેવું અતીશયોકિત નથી. રાબેતાના ચાલુ વિષયોની જેમ, જે તે નોંધો આ વેળા પણ આવેલી હોવાથી તેમજ નવિન દાખલ કરેલી બીજી બાબદો ઘણી સંભાળથી દાખલ કરેલી હોવાથી તે ઉપર ટીકા કરવાનું રહેતું નથી. જેથી મી૦ જાગોશને તેમના આ પ્રશાંષાપાત્ર પરિશ્રમ માટે ઘટિત મુબારકબાદી આપી કેલેનડરને ઉંચું મુંકીશું! કે જે ફકત રૂ૦ ૧ ની નીરજીવ કીંમતમાં દરેક પારસી–ઘરમાં જગયા પામવાને પુરતું લાયક છે! મળવાનું ઠેકાણું—મુંબઇ ચંદનવાડી—ઘર નંબર ૧૪૧ વરનમાન પરેસની ઓફીસ

નવસારી પત્રીકા. તા૦ ૨૯ મી અકટોબર ૧૯૧૧.

યઝદેઝરદી ૧૨૮૧ ના વરસનું ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર—ઉપલું કેલેંડર યાને પારસી પંચાગ દર વરસના રાબેતા મુજબ મુંબઈ વરતમાન પરેસના માલેક મી૦ મંચેરજી હોશંગજી જાગોશ તરફથી પારસી કોમની ઉપયોગી નોંધો સાથ બહાર પડયું છે જેની પહોંચ માન સહીત સવીકારીએ છીએ. એ પંચાગમાં પ્રથમ ગયા યઝદેઝરદી વરષનો ઇંતખાબ આપવા પાછળ ૨૦૦ પાના રોકયાં છે અને તેમાં પારસીઓએ કરેલી સખાવત, ધરમખાતાં, નવા ધરમના મકાનો, જરથોસતીઓને મળેલા ખેતાબો, ઓધ્ધા, નીમણુંકો, કેળવણી, પરીક્ષા તથા ઇનામો અને સ્કાલરશીપો, છેલ્લી વસતીની ગણત્રી વીગેરે વીગતોનો સમાશ કરયો છે. તે પછી જાણીતા જરથોસતીઓના મરણો અને મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાનનું જીવનચીત્ર, મરહુમ નવાબ ખા૦ બા૦ ધનજીભાઇ ફકીરજી કામાડોર સી૦ આઇ૦ ઈ૦ નું જનમ ચરીત્ર તેમની છબી સાથે તથા મરહુમ બાઇ શીરીનબાઈ પીરોજશા માણેકજીના મરણની નોંધ છબી સાથે આપયા છે. જે પછી ૧૨ માસના પારસી રોજ, વાર અંગરેજી તથા હીંદુ તીથી ઉપરાંત જાણવાજોગ બનાવોનું પંચાંગ આપયું છે. જે પછી જરથોસતીઓના આતશબહેરામો તથા દરેમહેરોની ટીપ અને તેને લગતી વીગત, દોખમાઓની ટીપ, બંધાવનારાઓ કોણ અને કયારે બંધાયા તેની વીગત સાથે, જરથોસતીએ સથાપેલા ધરમના કેળવણીખાતા, ધરમના ફંડો, ખેતાબ મેળવનારાઓ, જરથોસતી કાઉનસીલરો, મેટરીમોનીયલ કોરટના ડેલીગેટો, જરથોસતી બારીસટરો, પોસટ ખાતાને લગતી જાણવા જોગ વીગતો, પારસી પંચાયતના ધરમ ખાતાઓની વીગતો–સુરતની પારસી પંચાયતના લગતી જાણવા જોગ વીગતો, ૧૮૬૫ થી દરવરસે જુદી જુદી વયના પારસીઓમાં થયલાં લગનોની તથા ૪૦ વરષમાં મુંબઇમાં થયલાં મરણોની, મુંબઇમાં પડેલા વરસાદ, યઝદેઝરદી સને ૧ થી ૪૧૦૦ સુધીના વરસોના કોઇ પણ શહેનશાહી માસના કોઈપણ રોજે કહયો વાર આવે છે તે જાણવાની સુરતવાસી મી૦ પાલણજી બેજનજી કોટવાલની સહેલી ગણત્રી વીગેરે બાબતોનો સમાશ કરયો છે. એ પંચાગનું ૪૧ મું વરષ છે અને દર વરષ તે વધુ ફેચાણકારક બનાવવાને પારસીઓની સઘળી ઉપયોગી બાબતો આપવાની પ્રવ. તાવનાર ઘણી કાળજી રાખતા જણાય છે, પંચાંગનું ઉપયોગીપણું અને તેને માટે લેવાયલી મહેનત જોતાં તેની રૂ૦ ૧ા ની કીમત વધુ જણાશે નહીં અને દરેક પારસી કુંટુંબમાં એકેક નકલ રાખી મી૦ જાગોસના કામની કદર બુજશે એવી આશા રાખીએ છીએ.

ગુજરાત મીત્ર–તા૦ ૫ મી નવેમબર ૧૯૧૧.

વરતમાન પતરોના મત.

ઝોરાસ્ત્રીઅન કાલેંડર.—યજદેજરદી સને ૧૨૮૧ નાં સાલના ઉપલાં પારસી પંચાંગની પોંહચ કબુલતાં ખહેજ અમુને ખુશાલી ઉપજે છે; કેમ કે તે પાછળ ઘણીજ ઉત્તમ પ્રકારે મેહનત અને અઠાગ કાલજી લીધેલી જોવામાં આવે છે. એમાં સમાયલી એકે એક બાબદો એકથી એક વધુ ઉત્તમ, ઉપીઓગી અને જાણવા જોગ છે. તે એવી કે તેનાથી કોઈ પણ પારસી ઘેર અનજાણયા રહેવું જોઈએ નહી. આખા પારસી ટોલાંને માટે એવી તો ઉપયોગી બાબતો સમાયલી છે કે, એનું દરેક પાનું ફેરવતાં તેમાંથી કાંઈને કાંઈ નવું જાણવાનું આપણને મળી આવે છે. મુખય કરીને તેનો આખાં વરસનો ઇનતેખાબ તો જાણે કે પારસી કોમની દેશ પરદેશની તવારીખજ તેમાં સમાયલી દેખી શકાય છે. પારસીઓએ એક વરસમાં સખાવત કેટલી કીધી તો ચઉદથી પંદર લાખની: તેમાં ઉઠમણાનાં ધરમખાતાંની કેટલી, ધરમનાં નવાં મકાનો એ શાલમાં કેટલાં બંધાયા; જેવાં કે દરેમેહેરો, દોખમા, સઘડી, ધરમશાળા દવાખાના, કેળવણીખાતાં; વીગેરે વીગેરે તહરે કીશમનાં નવાં વધેલાં ધરમસથાનોનો તુલોતવાલ અહેવાલ અને તે ઉપર થયલો ખરચ જણાવેલો છે. વળી એ વરસમાં કયા કયા ભાગયશાળી પારસી ગ્રહસથોને કેવા ને શું શું નવા ખેતાબો મળ્યા તેની વીગતો આવે છે. કેળવણીમાં પારસી કોમે ગયે વરસે શું નામ મેળવયું; ઓહ્દા નેમણુકો માન અકરામો કેવાં કેવાં અને કોનણે કોનણે મળ્યાં તેની તવારીખ વાંચયાજ કરો. પરચુરણ બનાવો તો એક પાછળ બીજે એમ હારબંધ કટારોથી ભરપુર છે. ઈનતેખબના છેલ્લા ભાગમાં વળી એક જાણવા જોગ બાબત આવે છે તે એ વરસમાં કયાં જાણીતા પારસીઓના મરણ નીપજ્યા તેની વીગતો આપવામાં આવેલી છે એમા પરચુરણ મૃતયુકો ઉપરાંત જાણવા જોગ લંબાણ તવારીખવાળાં અને કીરતી ભરેલા મૃતયુકો મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાનનું તથા રાવલપીંડીવાળા નવાબ ખાન બહાદુર ધનજીભાઈ કામાડોરનુ મૃતયુની વીગત ઘણી ઉપયોગી છે. તેમના મરણની વીગત ઉપરથી જોવામાં આવે છે કે બહાર દેશાવરમાં નીકળી ગયેલા જરથોસતીઓ સરકાર દરબારનાં કામો કરીને કેટલું માન પાન મેળવે છે તેની વીગત તો જેવો મી૦ કામાડોરનું લંબાણ વરણન ધીરજથી વાચી શકશે તેઓનેજ માલમ પડશે. તેવુંજ સરસ અને ઉપયોગી વીગતથી ભરપુર મી૦ મેરવાનજી મરઝબાનનું અને તેમના નામીચા ખાનદાનનું વરણન પણ આપવામાં આવેલું છે તે પણ લંબાણ પણ વધુ ઉપયોગી અને મુંબઈના જાણીતા કલમકશ મી૦ રૂસતમજી બરજોરજી પેમાસતરની કલમથી લખાયલું છે. મી૦ કામાડોરની અને બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશા ડમરી તે ગોંડલવાળા મી૦ પીરોજશા પોલીસ ઈનસ્પેકટરના બેટીની સુંદર છબીઓ આપેલી છે. આ બધા ઉપરાંત બીજી રાબેતાની જાણવા જોગ વીગતો અને બારે માસનાં જરથોસતી પંચાંગની હકીકત એમાં કેટલી બધી પુરી પુરણ છે કે તેની વીશતારીને નોંધ લેવા બેશીએ તો ઘણું લંબાણ થઈ જાય. ટુંકામાં માત્ર એટલુંજ કહેવું બશ થશે કે આવું એક મોટા પોથા જેવું કાલેંડર જયાં સુધી કોઈબી ઘણી હાથમાં લઈને વીશતારીને જોય વાંચે નહી ત્યાં સુધી તેની ખુબી અને કીરતી કોઈને પણ માલમ પડેજ નહી. તેને માટે અમો અમારી સઘળી હમ કોમને મજબુત ભલામણ કરવાને ચુકતા નથી કે આવું એક સરસ સુંદર અને બધી વાતે ઉપયોગી બનાવેલું અને વળી માત્ર સવા રૂપીઆનીજ કીંમતવાળું દલદાર કેલેંડર કોઈબી પારસીએ ખરીદવાથી બાતલ રહેવું જોઈએ નહી, એજ હમારૂ અતરે ખાસ કહેવું છે.

ભરૂચ સમાચાર. તા૦ ૯ મી નવેમબર ૧૯૧૧.

"પારસી પંચાગ"—યઝદેજરદી ૧૨૮૧ ના વરષનું આ એક દળદાર પંચાંગ છે, તેની એક પ્રતી અમોને મળી છે. વરતમાન પરેસના માલેક મી. મંનચેરજી હોસંગજી જાગોશે દર વરષના રીવાજ પ્રમાણે હાલનું પંચાગ બહાર પાડી પારસી કોમની તેઓએ સારી સેવા બજાવી છે. એ પંચાંગમાં ગયા વરષમાં બનેલા બનાવો ઈતયાદીની લંબાણ વીગત આપી છે. તે શીવાય ધરમના ફંડોની, જાણીતા ગ્રહસથોની અને ધરમનાં મકાનો ઈતયાદીની આપેલી વીગત જેટલી મનન કરવા યોગય છે, તેટલી તે ધ્યાન ખેચનારી તથા ઉપયોગી પણ છે. "પારસી પંચાંગ" પારસી કોમને એક આરસી સમાન છે. મી. જાગોશે આ પંચાંગ બહાર પાડી પારસી કોમની ઉતમ સેવા બજાવી છે. તેમનો આવો રૂડો સહાસ અને શ્રમ જોઈ અમો ખુશી છાંયે. મી. જાગોશના સહાસનો અમો બીજી કોમના સહાસીકોને અને લેખકોને એવાં પંચાંગ પ્રગટ કરવાની ભલામણ કરીશું.

સતયવકતા. તા૦ ૬ ઠી જાનયુઆરી ૧૯૧૨.

ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેનડર—યાને પારસી પંચાગનો વારસીક પોથો ઘણા દીવસ થયા રીવયું માટે મળેલો છે. કરતા મી. જાગોશના આ ૪૧ માં પુસતકના શવીકાર કરતાં અનહદ ખુશાલી ઉપજે છે, કે "ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેનડર" યાને અમો વરસોથી કહેતા આવયા તેમ "પારસીની આરશી" જ છે. કે જેમાં અનેક ઉપયોગી પારસી બાબદોને બહુજ સ્પષ્ટ રીતે સમાવી રોજના વપરાસની એક ધરષતુંજ હાજતી ચીજના માફક કરી મુંકયું છે. સરેસતા પ્રમાણેની સઘળી નોંધો, સખાવતો, અને અગતયના બનાવોને દાખલ કરવામાં આવયા છે. અને તે સઘળું અતી પરીશ્રમે તઇયાર કરેલું સ્પષ્ટ માલુમ પડી આવે છે, છતાં તે પરીશ્રમના પ્રમાણમાં તેની નજીવી કીમત રૂ. ૧। કાંઈજ નથી, તો દરેક જરથોશતી ઘરમાં તેની એકેક પ્રત જગયા લેવા પામે એમ ઈચછી, મી૦ જાગોશને તેમના આ એકતાલીસમાં પરીશ્રમ માટે મુબારક બાદી આપીએ છીએ.

નવસારી પ્રકાશ—તા૦ ૧ ફેબરવારી ૧૯૧૨

"ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર"—૧૨૮૧ યજદેગર્દીના શરૂ થવા સાથ ખતમ થયલાં ૧૨૮૦ ય૦ ઝ૦ ના સાલનો જરથોસતી આલમનો ઈનતેખાબ મી૦ મનચેરજી હોશંગજી જાગોસ તરફથી પ્રગટ થઈ બાહેર પડયો છે. હર સાલના નીયમ મુજબ મામ જરથોસતી બાબદો અને નોંધોથી આ પોઠો છલાછલ છે. આ કેલેંડરની બારીક નોંધ પ્રમાણે ગયા સાલમાં પાસી

સખાવત રૂપીયા સાડા અઉદ લાખની થવા ગઈ છે. નયાત જાતનો તફાવત નહીં રાખનાર, હીંદની આજ એક મુખય કોમ છે, જેનો સખાવતનો દસત કોમ અને પરકોમ તરફ એક સરખો લંબાય છે. ઉપલી મોટી સખાવતમાંથી એક સારો હીસસો દરેક કોમોના લાભ અરથે વપડાનાર છે. અલબતા આખા સાલ દરમીયાન બનતા પારસી બનાવોની નોંધ દરેક પારસી છાપાઓમાં જુદી જુદી અને જુદે જુદે વખતે છપાય છે; પણ એક વખત વંચાઇ રહયા બાદ તે નકામી થઈ પડે છે, તેથી તે સઘળી વીગતવાર નોંધો એકઠી કરી સામટી પ્રગટ કરવા "જોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર" જેવું આવકારદાયક અને કોમોપયોગી કામ વરસો થયાં ખંત, કાલજી અને મેહનતથી નીયમીત ચાલુ રાખવા માટે બુઝોરગ મીઠ જાગોસને મુબારકબાદી આપતાં અમારા દરેક જરથોસ્તી વાંચકોને ભલામણ કરીશું કે આ એકલડોકલ કોમી કેલેંડરના તેઓ જાયુકના ખરીદદાર બને. આ કીંમતી પુસટકની કીંમત માત્ર રૂ૦ ૧ છે.

ફીરદોસ—અકટોબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેંડર—મીઠ મનચેરજી જાગોશનો વારષીક પોથો હમારી ટેબલ પર આવી પડયો છે. જોકે કામની જંજાલો ને રોકાનો વીશેષ હતી છતાં પણ આ પોથાને ઉથલાવતાં લગાર દીલ બેહલાવયું છે. પારસી સખી દીલ ગુરહો ગમે તેવાં બુમરાણ છતાં દર વરષ કેટલો મોટો લાભ આપયો જાય છે તેનો અચુક પુરાવો આ દળદાર પોથો છે કે જેનાં પાનાં ફેરવતાં તે તુરત જણાય છે. આ પોથામાં પ્રગટ થયલો ગુજસ્તે સાલનો ઈનતેખાબ તથા બીજી પરચુરણ વીગતો ઘણી આવકારદાયક છે તેમાં કશો શક નથી. મરહુમ શેઠ મેરવાનજી મરઝબાન, ખા૦ બા૦ ધનજીભાઈ કોમોડર અને મરહુમ મીસ શીરીનબાઈ દમરીનાં જીવન વૃતાંતો વાંચવાં જોગ છે. દર વરષ આવો એક પોથો તઈયાર કરવો ને ધડયાલના ઠોકાની પેઠે તે વખત સર બહાર પાડવો એ કાંઈ ખાવાનો લાડવો નથી. વળતાં પાણીમાં આવતા જતા બુઝોરગ મીઠ જાગોશજી એક જવાનને છાજતી હીમ્મતથી આ કામ કરી પારસી કોમની ચુપચુપ જે સેવા બજાવે છે તે તેમને અતી ઘણી માન ભરી છે. આજે થોડું કરી બાંગ મારનારાઓ ઘણાઓ હોય છે. હમો ઈચછીયે છે કે આવતાં વરસથી આ કેલેંડરમાં મુંબઇ તેમજ દેશાવરનાં જરથોસતીઓનાં નામની ટીપ તેમનાં સરનામાં સાથે પ્રગટ કરવાનો સહાસ ઉપાડવા મીઠ જાગોશ તઈયાર થાય, અલબત એ રંજ અને ગંજના ભોગનો સહાસ છે; પણ તેમ થતાં આ કેલડંર દરેક દરેક જરથોસ્તીને અતી ઉપયોગી થઈ એક રેકોરડ સમાન થઈ પડયા વીના રહેશે નહી. મીઠ જાગોશને દરેક ફતેહ ઈચછતાં હમો એટલુંજ ઈચછીશું કે એવાં અનેક કેલનડરો પ્રગટ કરવા એઓ શકતીવાન બનો!

ગુલશને ઈલ્મ. અકટોબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ, યઝદેજરદી ૧૨૮૧ નાં વરસનું—મુંબઈ વરતમાન પરેસના માલેક મીઠ મનચેરજી હોશંગજી જાગોશના નામ સાથે હંમેશ જોડાયલું આ પારસી કોમને માટેના ઉપયોગી કેલેંડરની એક નકલ અમને કરતા તરફથી ભેટ મળી છે જે ઉપકાર સહીત સ્વીકારયે છીએ. કેલેંડરના પુઠાં ઉપર જણવયા મુજબ યઝ૦ સને ૧૨૪૦ થી તે નીકલે છે અને તેથી આ નવું કેલેંડર પોતાનું ૪૧ મું વરસ શરૂ કરે છે, અને આટલો લાંબો વખત થયાં મીઠ જાગોશ સાહીતયરૂપી કોમોપયોગી કારય ખંતથી બજાવે છે તે માટે તેવણને સાબાશી આપયે છીએ. કેલેંડરમાં "રેફરનસ" ને માટે કોમને લગતી કેવી કેવી અગતયની બાબદો સમાવેલી છે તે સાંકલ્યું ઉઘાડતાંને વારજ રોશન થઈ જાય છે, અને આ કેલેંડર બનાવવા માટેની સન્તાવાર ખબરો મેળવવા કેટલી બધી મહેનત તેના કરતાને કરવી પડતી હશે તેનો ખયાલ ફકત સાંકળયાં ઉપરથી કરી શકાય છે. "ટાંઈમસ આવ ઈંડયા ડીરેકટરી" જેમ બધી કોમો માટે સામાનય રીતે ઉપયોગી છે, તેમ આ કેલેંડર પારસી કોમને માટે ઉપયોગી લેખાવું જોઈએ. આ કેલેંડરમાં હજી થોડીક પારસી કોમને અગતયની બાબદો ઉમેરવા માટે મીઠ જાગોશનું ધ્યાન ખેંચવાની રજા લઇએ છીએ. મુંબઇ તેમજ બહારગામોના આતશબહેરામો અને દરેમહેરોનાં નામો સાથે આપણા માનવંત દસ્તુર સાહેબો તથા દરેક દરેમહેરના બોય દેનાર પંથકી તથા મેનેજીંગ ત્રસ્ટી સાહેબોના નામો પણ કોલમ પાડીને તયાંજ આપવામાં આવે તો એ પાક મકાનોના કારોબારીઓ સાથનો પત્રવહેવાર ચલાવનારાઓને માટે કેલેંડર પોતાનું ઉપયોગીપણું વધારી આપશે. વળી પારસી કોમોપયોગી કારય કરનારી જાહેર મંડળીઓ તથા તેની નેમો વગેરે ટુંકમાં પણ આપવાની બહુજ જરૂર છે. અલબતાં આ ફકત નમ્ર સુચના રૂપેજ અમો કહીયે છીયે, અને આશા છે કે આ સુચના મીઠ જાગોશની પ્રસન્નતા પામશે. મીઠ જાગોશ ફકત ૧ રૂપીઆની કીંમતમાં બહુ કીમતી ખોરાક પુરો પાડે છે!

ફરશો ગરદ—અકટોબર ૧૯૧૧.

પહોંચ અને અભીપ્રાય—મુંબઇ વરતમાન પરેસના સાહસીક માલેક મીઠ જાગોશ દર વરસે જે ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર યાને પારસી પંચાગનો દળદાર પોથો ફકત રૂપીઆ સવાની નજીવી કીંમતમાં બહાર પાડે છે, તેની યઝદેઝરદી ૧૨૮૧ ના સાલની એક નકલ અમોને રીવયુ માટે મોકલવામાં આવી છે, જેની પહોંચ માન—એહશાન સાથે સ્વીકારીએ છીએ. ગુદસતે સાલના પારસી બનાવોની સપુરણ નોંધ, સખાવત વીગેરેની ટીપ ઉપરાંત જરથોસતી ધરમનાં મકાનો ધરમશાળાઓ, પુસતકખાનાઓ સાથે વકીલો, બેરીસટર, સોલીસીટરો અને સુલેહના અમલદારોની પણ એક મંજાવર હારમળા દાખલ કરવામાં આવી છે. આ પોથામાં આ વરસે જાણીતા મરણોની નોંધમાં 'રાસત ગોફતાર' અને 'દફતર આશકારા' પરેસના માલેક મીઠ મેહેરવાનજી ફરદુનજી મરઝબાન, રાવળપીંડીવાળા નવાબ ખા૦ બા૦ કોમોડોર ધનજીભાઈ ફકીરજી સી. આઈ. ઈ. કે. ઇ. એચ. (સબી સાથે) અને ગોડલ સ્ટેટના પોલીસ સુપ્રીનટેનડેનટ મ

પીરોજશા માણેકજી ડમરીનાં મરહુમ બેટી મીસ શીરીનબાઇ (સબી સાથે નાં જીવન ચરીત્રનાં ખાસ પાનાઓ ઉમેરવામાં આવયાં છે. જાણીતા નરનારીઓના ઉત્તમ સદગુણોની આવી નોંધ ભવીષયની ઓલાદ માટે આવકાર દાયક છે. પોતાની કોમની આવી ઉત્તમ સેવા બજાવા માટે અમો મી૦ જાગોશાને ધનયવાદ આપીએ છીએ.

છુપી પોલીસ. નવેમબર ૧૯૧૧.

"ઝોરાસ્રીયન કેલેનડર યાને પારસી પંચાંગ." ય. જ. સને ૧૨૮૧, મુંબઈ વરતમાન પરેસ, ઈ. સ. ૧૯૧૧. દર વરષના રાબેતા મુજબ આ પંચાંગે વખતસર દરશન આપયાં છે તે માટે આપણને સંતોષ ઉપજે છે. હંમેશ મુજબ ગુજસતે સાલનો ઇનતેખાબ, પારસી સખાવત, અને પરચુટણ બનાવોની વીગત વગેરેની લંબાણ નોંધ લેવામાં આવી છે. ૯૭ મા સફા ઉપર છેલ્લી વસતીની ગણત્રી ઉપરથી મળેલી જાણવાજોગ વીગતો આપવામાં આવી છે જે ખરેજ કીમતી થઈ પડશે. તેમાં જણાવવા મુજબ પારસી વસતી પ. ૬ ટકા વધી છે. આ જો ખરું હોય તો ગનીમત ગણીશું. ગયે વરષ થયલાં જાણીતાં જરથોસતીઓના મરણ, મરહુમ શેઠ મેરવાનજી ફ. મરઝબાન, મરહુમ બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશા દમરી, મરહુમ નવાબ ખા૦ બા૦ ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાદોર સી. આઈ. ઈ. ના સબી સાથે જનમવૃત્તાંતોના ખાસ વધારા આપવામાં આવયા છે. પોસટખાતાંની વીગતને પણ ભુલી જવામાં આવી નથી. આ કોલમ વેપારીઓ માટે ખાસ અગતયની થઇ પડશે. મુંબઈની પારસી પંચાયતના ધરમખાતાંને લગતી જાણવાજોગ વીગતોને ભુલી જવામાં આવી નથી તેમજ સુરત, અમરોલી, દમણ, ચીન અને કલકતાની અંજુમનની વીગતો પણ જાણવાજોગ થઈ પડશે તેમાં શક નથી. આ પછી પારસી જનમ, લગન અને મરણ વગેરેના કોઠા આપવામાં આવયા છે અને ય. જ. સને ૧ થી ૪૧૦૦ સુધીના વરષોના કોઈ પણ શહેનશાહી માસના કોઈ પણ રોજે કયો વાર આવે છે તે જાણવાની સહેલી રીત પણ આપવામાં આવી છે જે ઉપરથી આપણા મીત્ર મી૦ મનચેરજીનું ભેજું શું શું કરી શકે છે તેનો કાંઈક ખયાલ આવશે. મજકુર કોલમ મી૦ પા. બે. કોટવાલને હાથે લખાયલી છે. વળી ૧૨૮૫ થી ૧૯૧૧ સુધીમાં મુંબઈમાં કેટલો વરસાદ પયો હતો તે દરેક વરષના દરેક મહીનાને અનુક્રમે જણાવવાનું પણ બાકી રાખયું નથી. આ કોલમની કાંઈ ખાસ અગત દીસત નથી. છેલ્લાં મુંબઈ મધેની ગરીબ જરથોસતીઓની ચાલીઓમાં રહેનારાંઓનાં મરણ પ્રમાણમાં જાણવાજોગ ઘટાડો દેખાડતો એક કોઠો આપવામાં આવયો છે. આ સઘળું અથાક મહેનતનું પરીણામ ખુલ્લું જણાય છે અને આપણ હજુ ઇચછીયે છીયે કે એથી પણ કાંઇ વધુ સંગીન કરી બતાવવા આપણા વૃદ્ધ મીત્ર તંદરોસતી સાથે લાંબી જીંદગી ભોગવો! આમીન!

ચેરાગ—ડીસેમબર ૧૯૧૧.

"ઝોરાસ્રીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ."—યઝદેજરદી ૧૨૮૧ નાં વરસનું—કીં રૂ. ૧ (પ્રગટ કરતા—મનચેરજી હોસંગજી જાગોશ; મુંબઇ વરતમાન પરેસ.) એક સાધારણ કામને સચોટ પાર ઉતારવા કેટલી કેટલી મુસીબતો પડે છે તેનો જેને ખ્યાલ છે તેજ મી૦ જાગોશાની મહેનતને ખરેખર વખાણશે એમાં શક નથી. દર વરસ સખત મહેનત ચાલુ રાખવી, અને બીજાં કામો ઉપરાંત દરરોજ બનતા બનાવોમાંથી સવજાતીને લગતા બનાવો તારવી કાઢી તેને પ્રકરણ પ્રમાણે વહેંચી જાહેર પ્રજાની જાણ માટે વરસની આખેરીએ મુકવા એ જોખમ તેમજ અતીશય કંટાળાનું કામ છે; તો પણ મી૦ જાગોશ હારી ખાતા નથી, પણ દર વરસે નવાંજ જોશમાં બહાર પડે છે. આ વરસનાં કેલેનડરમાં મુખ્ય જાણવા જોગ વીષય વસતીની ગણત્રીનો છે, અને જેઓ સાહેબનાં મગજમાં એવો ધખારો બેસી ગયો છે કે પારસી વસતી દર વરસે ઘટતી જાય છે તેમને આમાં દરશાવેલા સતાવાર આંકડાથી સહેજે જણાશે કે તેઓ ગંભીર ભુલ કરે છે. જનમચી રીતરોમાં મરહુમ શેઠ મેરવાંનજી ફરદુનજી મરજબાન, બાઈ શીરીનબાઈ પીરોજશા માણેકજી ડમરી, નવાબ ખા. બા. ધનજીભાઈ ફકીરજી કામાડોર સી. આઈ. ઈ. નાં મુખ્ય છે. એ ઉપરાંત બારે માસના કોઠા, આતશ બેહેરામો, દરેમેહરો અથવા આદરાંનોની ટીપ, ધરમશાળા, જાહેર વપરાસનાં મકાનો, પુસતકખાનાં, દવાખાનાં, ધરમનાં ફંડો વીગેરે જાણવા-જોગ વીષયો સમાવેલા છે. ગયાં વરસમાં સખાવતે બહાદુર પારસી કોમે પોતાનો ફાલો તેનાથી આગલાં વરસ કરતા વધારયો છે—એટલે કે કુલ રકમ લગભગ ૨૧ લાખ રૂપીયાની કીધી છે, જે ખરેજ એ કોમને મુબારકબાદી લેવા જેવું છે "ટાઇમસ ઓફ ઈનડીઆ" જયારે પોતાની ડાયરેકટરી અને કેલેનડરના રૂ. ૧૦) લે છે, ત્યારે મી૦ જાગોસ પોતાના હમદીન બીરાદરો માટે જે તકલીફ ઉઠાવે છે તેનાં પ્રમાણમાં જોતાં રૂ. ૧ ની કીંમતમાં આખી કોમના બનાવોનું એક દલદાર પુસતક ઘણુંજ સસતું લેખાય, અને તેને માટે દરેક જાતભાઈઓ એવણ સાહેબને ટેકો આપવાની પોતાની ફરજ સમજતા થાએ એમ અમારૂં કહેવું ને માંગી લેવું છે.

ફુરસદ–ડીસેમબર ૧૯૧૧.

"ઝોરાસ્રીયન કેલેનડર."—મી૦ મનચેરજી હોસંગજી જાગોસનાં આ વારસીક કેલેનડર અથવા "પારસી પંચાંગ" ની ખબર અનેક રોકાણોને લીધે અમો અતયાર સુધી લઈ શકયા ન હતા. તા૦ ૧૩ મી સપટેમબર ૧૯૧૧ થી તા૦ ૧૧ મી સપટેમબર ૧૯૧૨ સુધીનું સને ૧૨૮૧ યજદેજરદીનાં સાલનું આ કેલેનડર હમેશ મુજબ ઉપયોગી અને પારસીઓને બરની જાણવાજોગ બાબતો અને હકીકતોથી ભરપુર છે. આમાં સઉથી અગતયનો ભાગ તો આગલાં સાલને જરથોસતીઓને લગતાં સખાવતનાં કામો, ધરમનાં મકાનો, ખેતાબો, ઓધ્ધા અને ઈનામો વગેરેનાં ઈનતેખાબવાળો ભાગ છે, કે જેથી આ બેળા ૨૦૦ પાનાં ભરાયા છે. ગયે સાલ નીપજેલાં જાણીતાં જરથોસતીઓનાં મરણોવાળા ભાગમાં

"રાસત ગોફતાર" પત્ર અને દફતાર આશકારા પરેસના માલિક મરહુમ શેઠ મેહરવાનજી ફરદુનજી મરજબાનનું જનમચરીત્ર તેમની તસવીર સુધાં આપેલું જોવામાં આવે છે. આ ઉપરાંત દર સાલ અપાતી આવી છે તેમ જરતોસતીઓને લગતી હર પ્રકારની જાણવાજોગ બાબતો આ પુસતકમાં સમાવેલી છે.

રાસત ગોફતાર તથા સતય પ્રકાશ—તા૦ ૩૧ મી ડીસેમબર ૧૯૧૧.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગ—[બનાવનાર—મી૦ મનચેરજી હોશંગજી જાગોસ.] યઝદેજરદી ૧૨૮૧ નાં સાલનાં ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેંડર યાને પારસી પંચાંગની પોંહચ અમો ખુશી સાથ સવીકારયે છીએ. સરેશતા મુજબ આ વારસીક પોથી આ પારસી નવાં સાલની બામદાદમાં પોતાના ઉપયોગીપણાંની ગવાહી સાથ બાહેર પડયો છે. આ પંચાંગના ખંતીલા બનાવનાર મી૦ મનચેરજી જાગોશને એવણનાં ૧૨૮૦ નાં પંચાંગનો રીવયુ લેતાં અમોએ કરેલી એક નમ્ર સુચના ઉપર આ વરસનાં પંચાંગમાં તેવણે ધ્યાન આપી તે ઉપાડી લીધી છે તે જાણી ખુશી છીએ. જરથોસતીઓના બારે માસના કોઠાવાલા વીભાગમાં હીંદુ માસો જે પ્રમાણે મોટા ટાઈપમાં છાપવામાં આવે છે તેજ પ્રમાણે અંગરેજી માસોના નામો પણ છાપવાની શેઠ મનચેરજી જાગોશને અમારી ભલામણ હતી. આ વખતનાં પંચાંગમાં તે મુજબનો સુધારો થયલો જોઈ અમને ખુશી એટલા માટે લાગે છે કે પોતાનાં પંચાગનાં ઉપયોગીપણાંમાં વધારો કરનારી કોઈ પણ સુચનાં ઉપર—જયાંસુધી પોતાથી બની શકતું હોય તયાં સુધી—તુરત ધ્યાન આપવાનું ઉદાર મન અને મગજશકતી મી૦ જાગોશ ધરાવે છે અને દેખાડે છે. આ ખરેખરાં ઉપયોગી પુસતકનાં પુઠામાં સુધારો કરવાની અમોએ ગયે સાલ કરેલી સુચના શું એટલી બધી અશકય દીસે છે કે અમને જવાબ દેતાં એવણ સાહેબ લખે છે કે "પણ હેવા બાહારના ભપકા કરતાં કંઈ સંગીન બાબદોજ વાંચવા આપવી હેવો વીચાર કેલેંડરના કરતાનો તો છે"? પણ મી૦ જાગોશ ભુલી જાય છે કે એવણનાં પંચાંગમાં વાંચવાલાયક સંગીન બાબદો આવે છે તેથીજ એ પંચાંગ વધારે જાડાં, ચઢીયાતાં અને ભપકાવાલાં કવરમાં બાહેર પડવાની ખાસ જરૂર છે. એવણનાં પંચાંગ મધેની બાબદો લુખી, બીનઉપયોગી અને દમસાજ વગરની હતે તો મજકુર પંચાંગને સારાં શોભઈતાં પુઠાંમાં બાહેર પાડવાની મી૦ જાગોશને સુચના કરવાનું શાયદ અમારું જીગર પણ ચાલતે નહી. પોતાનીજ માલિકીનું છાપખાનું ધરાવવા છતાં એકાદ બે આનાની વધારે કીંમત રાખીને પણ એક ડીસંટ કવર માટે એવણ સાહેબ એટલો નાસીપાસીભરયો ખયાલ શા કાજે લેતા હશે તે અમો સમજી શકતા નથી. પોતાનાં બહુ કીમતી પંચાંગને એક 'ડીસંટ કવર' માં સજવાની અમો બોઝોરગ શેઠ મનચેરજી જાગોશને એકવાર ફરીને નમ્ર સુચના કરયે છીએ અને અમોને યકીન છે કે કવરનો એવો કોઈ સુધારો બેશક સરવેને આવકારદાયક થઈ પડશે.*

હાલની તપાસ હેઠળનું કેલેનડર જાણવાજોગ અને ઉપયોગી બાબદોથી ખીચોખીચ ભરાયલું છે. કોઈ પણ જરથોસતી વાંચનારને પોતાની કોમને લગતી કાંઈ પણ ખબર—સાંસારીક યા ધારમીક યા તવારીખી—આ કીંમતી કેલેનડરમાંથી ઝટ મલી શકે છે. આવું એક ઉપયોગી કેલેનડર વરસોવરસ તઈયાર કરી બાહેર પાડતા જવું એ શેઠ મનચેરજી જાગોશ જેવા શાંત મનના અને ખંતીલી કોશેશથી કામ લેનારા બાહોશ ગ્રહસથનું કામ છે. અમો આ પંચાંગને પારસી રેફરનસ બુક ગણીયે છીએ અને તેની મહતવતા તરફ જોતાં રૂ ૧। ની તેની કીંમત અમને તો ઘણી નીરજીવ લાગે છે. આવું એક ઉપયોગી, દલદાર અને 'રેડી રેફરનસ' માટે બહુ કામનું પુસતક એક લુખાં પતલાં કાગજવાલાં પુઠાંમાં બાહેર પડે એ અમને બહુ નીરાશી ઉપજાવનારું જણાય છે. મી૦ મનચેરજી જાગોશને આ કેલેનડર અથાગ મેહેનત અને રંજથી તયાર કરવા માટે મોટો ધનયવાદ ઘટે છે.

જ્ઞાન વરધક—નવેમબર ૧૯૧૧.

* આ માનવંત ભાઈબંધની સુચના ઉપર બનતી તકે ધયાન આપશું—અધીપતી ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેંડર.

ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર યાને પારસી પંચાંગ—યઝદેઝરદી સને ૧૨૮૧ ના વરસનું ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર યાને પારસી પંચાંગ, તેના કરતા મી૦ મંચેરજી હોશંગજી જાગોશ તરફથી અમને ઘણો વખત થયાનું મળયું છે, જેની પોહોંચ ઉપકાર સાથે સ્વીકારતાં જણાવવું જોઇએ કે જો પારસી કોમની ચાલુ સ્થિતીનું માપ કરવું હોય તો એકવાર આ મોટો પોથો ઉઠલાવી જવાથી તેનું તાદ્રશય ચીત્ર વાંચનાર હજુર ખડું થાય છે. કોમની સખાવત, કોમની સાંસારીક વ્યાવહારીક સ્થિતી, કોમની કેળવણી, કોમની નાણાં સંબંધી સ્થિતી વીગેરે કોમને લગતી અનેક બાબતો તેના તાજેતર રૂપમાં એ પુસતકમાં વીસતારવામાં આવી છે. ટુંકમાં આ ઝોરાસ્ત્રીયન કેલેનડર તેના નામ મુજબ દરેક જરથોસતીએ ઘરમાં રાખવાને લાયકનું છે. તેનો સંગ્રહ કરવા પાછળ વૃધ મી૦ જાગોશને આખું વરસ જે ચાલુ જેહમત અને શ્રમ ઉઠાવતા રહેવું પડે છે તે જોતાં તેની રૂ. ૧। ની કીમત વીસાત વગરની છે.

ગુજરાતી—તા૦ ૧૦ મી મારચ ૧૯૧૨.

ઝોરાસ્ત્રીઅન કેલેનડર.—અમારા બુઝરોગ મિત્ર મી૦ મનચેરજી જાગોશનું સને ૧૨૮૧ યજદેજરદી સાલ માટેનું આ અતિ ઉપયોગી વારષીક પુસ્તક રાબેતા મુજબ નવાં જરથોશતી સાલને ટાંકણે બાહેર પડયું છે, અને પારસીઓને ખરની જાણવાજોગ વિગતોથી તે હંમેશ માફક ભરચક છે. પોતાની જઇફ ઉમર તથા નાદરસત તબિયતની સરવ જંજાલી છતાં રાંક મી૦ જાગોશ પોતાનાં આ માનીતાં બાળકને ઉછેરવાની જે સભાળ અને કાળજી ધરાવે છે, અને દર નવાં સાલ સાથે તેને નિયમિત દેખાવ આપતું કરવાની જે ઉલટ બતાવે છે, તે એવાણ માટે ખચીતજ શોભા તથા શાબાશી ભરયું છે. ચાલુ સાલ માટેનાં એવાણનાં પુસ્તકમાં હંમેશની ખબરો ઉપરાંત વાંચવા લાયક બીજી બાબદોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવયો છે. આવાં એક પુસ્તકને પારસી આલમ તરફથી ઘણો દિલભર ટેકો મળવાની જરૂર છે, પુસ્તકની નજીવી કીમત જોતાં તેની એકેકી નકલની જગયા દરેક પારસી ઘરમાં થાય તેમાં મી૦ જાગોસની ચુપચુપ મેહનતની કદર બુજેલીજ કેહવાશે.

કયશરે-હિનદ. તા૦ ૩૧ મી ડીશેમબર ૧૯૧૧.

મુંબઇ વરતમાન પ્રેસમાં વેચાતી ચોપડીઓ.

ઠેકાણું—નાં૦ ૧૪૧—ચરનીવાડી, મુંબઈ.

હીંદુસ્થાનનાં આતશબેહેરામો અને યજદેજરદી સને ૧૨૬૭ માં મુંબઇમાં સ્થાપાયલાં નવા આતશબેહેરામનો હેવાલ.–તથા મરહુમ દસ્તુરજી સાહેબ ડાકટર જામાસ્પજી મીનોચેરજી જામાસ્પઆસાના એમ. એ., પી. એચ. ડી., ડી. સી. એલ. નું જન્મ ચરિત્ર. સુંદર છબી સાથે-કીંમત રૂા. પોસ્ટેજ ૧ આનો.

ધર્મ નીતી—ભાગ પેહેલો, બીજો-દરેકની કીંમત રૂ૦।-પોસ્ટેજ ૦)।।–એમાં ઘણા સરસ ધર્મ અને નીતીબોધો તથા અવસતા વાણીની રૂડી સમજો, માયાકુલ ફરમાંનોની મીસાલો, વીગરે આપીને ધરમની મોતેબરી સમજાવી છે, તથા માનવી જાતે દરેક વાતમા નીતીમાન કેમ અને કેવી રીતે થવું તેના અસરકારક અને વાંચવા જોગ બોધ સમાવેલા છે.

ચેયાંસે નોશાલો-હીંગામે નોરોઝ–યાને અશલી ઇરાંની જરથોસ્તીઓમાં અને હાલના હીંદુસ્થાની જરથોસ્તીઓમાં નવાં વરશના હીંગામ કેમ પાલવામાં આવે છે તેનું વૃતાત.–કીં૦)—।।. પોસ્ટેજ અરધો આનો.

"દાખમે નોશીરવાન"-અથવા મુશલમાનોનો મશાહુર ખાલીફ હારૂન–અલ રશીદ શેહેનશાહ નોશીરવાન આદેલનું દાખમું જોવા ગયો તે કીસો, જે દેખાવો, જે બયાંનો અને નવી નવાઇ તથા નશીઅતો છે તે નામીચા ખાલીફને તે જમાનામા મલેલી, આબેહુબ છે. ખાલીફ હારૂન–અલ–રશીદ, શાનશાહા આદેલ નોશેરવાન પાછલ લગભગ ૨૦૦ વરસે બગદાદના તખત ઉપર આવ્યો હતો, અને તે મોટા મરતબાવાલા તે જમાનાના આલમા મોટા બેરખા ખલીફે પોતા આગલ ૨૦૦) વરશ થઇ ગયલા શેહેનશાહ નોશીરવાનનું દાખમુ જોયું અને ઇરાંની શેહેનશાહનું નામ જેહાંનમાં પુરેપુરી જાહોજલાલી ને રોશનાઇથી રોશન કરનારનું અશો રૂવાન નવા શાહજ પોશાગ સાથ ઘટતી માવજતે તે મરહુમ શેહેનશાહની આગાહી માફક દાખમામાં ઠેડવયું. એ એક બેશક બનેલી વાત ને સાચી હકીકત છે.–કીંમત છ આના, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

"પારસીઓ અને હિંદુઓનું મુળ"–યાને, પારસીઓના પુરાતન વડવાઓ અને હિંદુઓના અસલી પૂર્વજો પુરાતન ઇરાનવેજ (આર્યવૃત)માં જે વેળા સાથે વસતા હતા, તેવો એકજ કોમ તરીકે ગણાતા હતા તે વિષેનો બંને કોમવાળાઓને માટે જાણવાજોગ ટુંક હેવાલ.—કીંમત રૂ૦।, પોસટેજ અરધો આનો.

આતસની ખુબી વીશે મલેલાં જુદાં જુદાં લખાણો—કીંમત બે આના. પોસ્ટેજ અરધો આનો.

હોરમજદ યસત ઉપરથી હોરમજદની સીફ્ત વીશેની સરે–એ અવસતા કલામોના ખુદ દાખલાઓ સહીત ઇનામનો રેસાલો લખેલો છે. કીંમત બે આના, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

મુંબઇ અને દેશાવરનાં જાણીતા અને જાહેર જરથોશતીઓનાં મરણ દીવશની નોંધની ચોપડી–પેહલેથી તે યજદેજરદી સને ૧૨૬૦ શુધીની, યજદેજરદી સને ૧૨૬૧ નાં ઝોરાશટરીઅન કેલેંડર ઉપરથી ઉપજાવેલી.—કીંમત રૂ૦।. પોસ્ટેજ અરધો આનો

જરથોસ્તીઓમાં જનમ પામેલાં બાલકોના નામો પસંદ કરીને રાખવા માટે બનાવેલું લીસ્ટ—કીંમત અરધો આનો, પોસ્ટેજ અરધો આનો.

મારાં જાથુકનાં અને નવાં દરેક ઘરાકોને ખુદા સદા
તંનદરોશ્તી ભરેલાં શુખી—શુખાયારાં અને
ખુશી—ખુશાલી ભરેલાં રાખે. આ મારાં
ખરાં અંતકરણની દુઆ, આ લીસ્ટ
છેવટ લગી વાંચનારાઓને
આમીન હોજો
આમીન!

દરેક ગ્રહસ્થો અને બાનુઓની, દરરોજની ઘરગતુ અગતની તથા બાહાર હવા માટે જનારા વીજીટરોની, ગરજ સારનારૂ અને ખાધખોરાકી વીગરેની દરેક ચીજોની હાજત પુરી પાડનારૂ એક ઉપયોગી ખાતું.

નવરોજી ભીમજીભાઇ
બંધનીવાલા,

મોટા પારસીવાડ
વલશાડ.

હોલ કમીશન એજંટ અને મરચંટ.

વીનંતી

મેહરબાન સાહેબો અને બાનુઓ, આ લીસ્ટના પ્રથમથી છેવટ લગીન વાંચેલાં પાણું, તમને વેઅર્થ જશે નહી પણ તેમાંથી તમારા ખપની અને તમારે લાયકની કોઇબી ચીજ તમને મલશેજ.

"દરેક ચીજનાં માલની તથા પેકીંગ વીગરેની પસંદગી માટે વગર માંગયે" જહાબંધ મલેલી સરટીફીકેટોમાંનો આ એકજ બસ છે.

(તા૦ ૯ મી ફેબરવારી ૧૯૦૮ નાં "કયસરે હિન્દ" ઉપરથી)

વલસાડના એક સાહસિક પારસી વેપારી મી૦ નવરોજી લીમજીભાઈ બંધનીવાલા.

આ અદના પત્ર પારસી ભાઈઓને પોતાને માથે નકૂત નોકરીની જુસરી લાધવા કરતાં ધંધા રોજગારમાં જીપલાવવાને તેની હસ્તીની શરૂઆતથીજ સુચના કરતું આવયું છે. અને જેઓ આ સુચના મુજબ કરતા રહયા છે તેઓને અમો અમારાથી બની શકતું ઉતેજન આપયે છિયે. આ-વાજ ઇરાદાથી અમો વલશાડના એક સાહસિક પારસી વેપારી મી૦ નવરોજી લીમજીભાઈ બંધની-વાલા વલસાડ જેવા નાના કસબામાં પોતાની ટુંક પુંજીનો રૂડો ઉપયોગ કરી ખોરાકી વિગેરેની દરેક ચીજને કમીશનથી મોકલવાનો ધંધો વર્ષોથી કરતા રહયા છે. એ ઉપરાંત તેઓ આફુસ પાયરીની કેરીઓ, મુરંબ્બો અને જેલી, જુદી જુદી જાતનાં અચારો, મચ્છીઓ, મરઘી, ઈંડાં, ઈંડાંપાક તથા મગજને અને તનને પુશ્ટી આપનારા બીજા પાકો તથા તૈયાર સ્વાદીસ્ટ વાણીઓ જેવી આપણા મુંબઇ શહેરમાં જવલેજ જોવામાં આવે છે. એ સઘળું તેઓ પોતાની જાતી દેખરેખ હેઠળ તૈયાર કરાવી મુંબઇ અને બીજા મોટા શહેરોમાં મોકલવાનો સ્વતંત્ર ધંધો કરે છે. અને જેઓને આવો માલ પુરો પાડવામાં આવયો છે તેઓ તે માલની ખુબીની તારીફ કરે છે. ખચિત, વલસાડ ખાતેનું મી૦ બંધનીવાલાનું ખાતું મુંબઈની બાહેર હવા માટે જનારા વીઝીટરોની જેટલી ગરજ સારે છે તેટ-લુંજ તે વેપારીઓ માટે પણ લાભકારીક થઇ પડતું છે. પારસી કોમે આવાં એક ઉપયોગી ખાતાને જરૂર ઉતેજન આપતું જોઇએ છે. આ ખાતું કેટલી હદ સુધીની હાજત પુરું પાડવાને સામર્થવાન છે તેનો કાંઇક ખ્યાલ મેલવવા માટે વલશાડ ખાતે મી૦ બંધનીવાલા પાસેથી ગામડેની સ્વાદીસ્ટ વાણીઓનું અને દરરોજની ઘરગતુ વપરાસની ચીજોનું લીસ્ટ મંગાવવું. મી૦ બંધનીવાલા લીસ્ટ-માંની દરેક ચીજ ઘણી કીફાયત ભાવે મોકલી આપવાને કબુલાત આપે છે.

અગતની શુચનાં.

વરદી મોકલનારાઓને, નીચે મુજબ બે રીતનાં જુદાં-જુદાં એદરેસ હમારાપર લખી મોકલવા વીગેરે માટે વીનંતી.

પારસલ માટેના એડરેસ—દુર-દુરની અને અનજાંની જગામાં માલ મંગાવનારાઓમાનાં કોઇ-કોઈ ગ્રહસ્થો યા બાનુંઓ પારસલ મંગાવવા માટે **કઇ કઇ રેલવે લાઇનોનાં કીયા-કીયા વાયા** અને કીયાં-કીયાં **જંકશનોથી છેલી** પોતા તરફની કઇ રેલવેનાં કીયાં સ્ટેસને, વલશાડથી પારસલ બુક કરાવવાં તે ચોકસ ખુલાશાથી **નહી લખવાને લીધે** અને વલશાડનાં સ્ટેશનપર લગેજ કલારકો **નવા-નવા બદલાવાને લીધે** રશીદ અને પારસલો બુક કરાવતી વખતે ઘણી અડચણ અને અટકાવ થઈ પડે છે. અને વલી પારસલો સીધી લાઇને જલદી નહી જતાં-ઉલટી લાઇને જઈ-રખડીને વધુ દીવશે મંગાવનારને મલે છે. માટે પારસલ મંગાવવાનું એદરેસ,-દરેક રેલવેના **વાયા** વીગરે સાથે; યાને બી૦ બી૦ લાઇનનાં જે-મથકથી બીજી જે રેલવે લાઇન બદલાતી હોએ તેનાં કીયાં મથક-કે સ્ટેશનથી તે પારસલ આગળ વધે તે **વાયા** અને તે પછી જો ત્રીજી લાઇન બદલાતી હોય તો તે ત્રીજી લાઇનનુ પણ એજ પ્રમાણે **વાયા** યા મથક સાથે ખુલાસાથી ચોક્સ,-પારસલનું એદરેસ લખી મોકલવા તસદી લેવી.

કાગલ તથા રસીદ મારેનું એદરેસ—જુદુ લખી મોકલવું તેમાં આખું નામ તથા જે જીલ્લામાં રેહતા હોય તે જીલ્લો, રેહવાનું ગામ—અને ઠેકાનું અને પોસ્ટ આફીસ બીજા ગામમાં હોય તો તે પોસ્ટ આફીશનું ગામ સાથે લખવાની મેરબાની કરવી.

એદરેશ વીગેરે જે કંઈ બાબદ કાગલમાં લખવી હોય તે અંગરેજીમાં અને ટુકમાં **નહી પણ ગુજરાતીમાંજ** લખવી. જો કોઇ શબદ અંગરેજીનો લખવો પડે તો તે **અંગરેજી હરફે નહી પણ ગુજરાતીજ હરફે લખવા** વીનંતી છે કારણ હમને અંગ્રેજીની માહીતી નહી હોવાથી અડચણ થઈ પડે છે.

લીસ્ટમાં જણાવેલી ચીજોમાંની કેટલીક ચીજો જેતી તેની મોશમે મલે છે ને કેટલીક ચીજો જાથુક મલે છે. ને કેટલીક કોઇ-કોઇ વખત મલે છે ને કોઈ-કોઈ વખત નથી મલતી જેથી અને વલી મછી વીગરે તેના અસલ રૂપમાં લઇને બીજા-ત્રીજા રૂપમાં બનાવી મોકલવામાં આવે છે. માટે જે મોશમની જે ચીજ કે માલ જે દીને જોઇયે તેની **૧૨-૧૫** દીવસ અગાઉથી વરદી મોકલવા અને કઇ વધુ ખુલાશો પુછાવવો હોય તો જવાબની ટીકીટ બીડવાની વીનંતી છે.

નીચેની ચીજોમાં—કેટલીક ચીજોનાં ભાવ યા કીમત જણાવી છે તે ૧૯૧૨ ની મોંઘવારીની છે મછી વીગેરે, એવી બકાલુ ચીજો આફતનાં શબબે કે દુકાળનાં શબબે એક વખત મોંઘી થયા પછી, તે ચીજની છત થવા છતાં અને દુકાળ મીટવા છતાં—તે ચીજ વેચનારાંવો એકાએક ઓછે ભાવે નહી આપતાં જે મોંઘો ભાવ થયલો હોય તેનેજ ચીવટપને ઘણું કરી વળગી રેહેછે માટે એવી બકાલુ ચીજોનાં સસ્તા મોંઘાનો સવાલ ટકી શકતો નથી. જે વખતે-જે ભાવે જે ચીજ મલે તે કીમત ખરી આખા દેસમાં કેટલી બધી હદ ઉપરાંતની દરેક ચીજની મોંઘવારી વધી ગયલી છે. તે કોઈની અંનજાનું નથી.

દરેક ચીજનાં માલનું લીસ્ટ નીચે મુજબ.

તનદરોસતીનાં સુધારા-વધારા મારેનાં વર્ધક વસાણા તથા પાકો—જેવાંકે ઠંડી-ગરમી અને વરશાદ રૂતુનાં દરેક રૂતુને અનુસરતાં તેમજ પ્રકૃતી યાને દેહની માફક આવતાં જેમકે લોહીયાર પ્રકૃતીવાલાને કોઠે અને શરીરે ઠંડક આપી ગુણ કરનારાં અને કમી લોહીવાલા યા નાશકિતવાલાને તથા જઇફોને અને પીતવીકાર, વાયુવીકાર, બલગમ વીકારવાલાને—વીકારો દફે કરી શરીરમાં લોહીનો શુધારો-વધારો કરી, શકિત પેદા કરનારાં પુસ્ટીકારક તથા વાઈ-ચસક અને સાંધાવોની કલતર મટાડી સાંધાઓને મજબુતી આપનારાં તથા આંગનું તેજ વધારી ગ્નાનજતું તથા મગજને તર અને ચાલાક કરનારા તથા બાલકોની માતાઓને પોતાના દુધનો વધારો અને તે દુધથી દુધમલ બાલકોને વધારે તનદરોસ્ત—નીરોગી બનાવનારાં અને બાનુઓના શરીર તથા બાંધા અને ગરભસ્થાનને ફાયદો કરનારાં વીગેરે બાનુંઓ તથા ગ્રહસ્થો અને નાની મોટી ઉમરનાં બાલકોને **દરેક રીતે ગુનકારાં** ઘણીક જાતના **વર્ધક વસાણાં તથા પાકો** કે જેનાં નામો સાધારણ વપરાએ છે તેજ—નીચે જણાવેલાં—કાયમ રાખેલાં છે. પણ તે દરેક જુદાં-જુદાં વશાણા તથા પાકોમાં—ઉપર દરસાવેલા ફાયદા માટે **વધારા તરીકે** જુદી-જુદી ગુનકારી કેટલીક બીજી કીંમતી વધ્રદક ચીજો ઉમેરીને તથા દુધનો માવો, બદામ, પસ્તાં ચારોલી વીગેરે ઘીમાં તલી પીશીને અને જેમાં ઇંડાની જારી લેવા ઘટે તેમાં—તે લઈ એકથાં કરી ઉનચી જાતનાં માલમશાલા અને તેજાનાનો સમાવેશ કરીને ઘરગતું બનાવનારા પાસે જાતી દેખરેખ નીચે બનાવી લઇ મોકલવામાં આવે છે. **એ વશાણાં તથા પાકો માત્ર ખાંડનાં ને ઘઉનાં દુધનાં લોંડા જેવાં બજારૂ કે શાધારણ જેવાં નથીજ.**

બદામપાક ભાવ રૂ. ૧ નો શેર ... ૧। લેખે

શાલંમપાક ,, ,, ... ૧॥ ,,

ઈલાંપાક ,, ,, ... ૧॥। ,,

અમરૂતપાક ,, ,, ... ૨ ,,

શજીરન પાક ,, ,, ... ૨ ,,

શુવાપાક ,, ,, ... ૨ ,,

ગુંદરપાક; મેથીપાક અદદીયું; બતરીશું વીગેરે દરેકનો **ભાવ** રૂ૧) નો શેર–૨॥થી–૨॥।

શીવાય–૨) ૪) જાતનાં **ખરેખરા બાદશાહી પાકો** જે કે દીલ્લીનાં આગલા **મોગલ શેનશાહો વાપરતા** તેના હાથ લાગેલા નુશકાવો ઉપરથી **ઘણીજ મુલ્યવાંન કીમતી ચીજોનાં**, પુસકલ મેહનત અને કડાકુટથી એક અઠવાડીએ ઘાંણુ તયાર થયાં પછી, આતશની ગરમીથી નહી પણ અમુક જાતના અનાજના મોટા જઠામાં અમુક દીવસો લગી દાટી રાખી અનાજની ગરમીથી પકવવામાં આવે છે. રૂ. ૧) નો શેર ૧। લેખે.

દુધલી–ખાંડવી, નવી મીશ્ટાંનવાની–કે જે કોઠે ઠંડક **આપી મગજને તર** કરનાર જેમાં દુધનો માવો, બદામ, પસ્તાં, ચારોલી વીગેરે ઘીમાં તળી-પીશીને ઇડાંની મેલવની સાથે એકશાં કરીને ' ભઠીમાં ' ભુંજીને બનાવવામાં આવે છે. રૂ ૧) ની શેર-૨। લેખે.

ફ્રમાસુ આફુસ, પાયરી વીગેરેની કેરી ઉંનચી જાતની રીયલ ટકાઉ આખા હિન્દના ને એશીયાનાં નજીકનાં તેમજ દુર–દુરના દરેક ભાગમાં તથા પરદેશોમાં, એડન, ઈંગલાંડ લગી સેવક મારફતનાં નંગો જાએ છે. મુંબઇનાં વેપારી જે બાહરગાંમ મોકલે છે તેઓ પણ મારી મારફતે મંગાવે છે. હિન્દનાં કોઈ પણ જીલ્લાનાં નંગો કરતાં અઈના નંગો ટેસ વીગેરેમાં ઘણાં ચઢીયાતાં હોવાથી દરેક ઠેકાણે ઘણાં વખનાએ છે. મુંબઇમાં ગાંમઠી રીયલને નામે ઘણી મોઘી કીમતે વેચાએ છે તે સેવકનાં તરફનાંજ બગીચાઓની બાટી વીગેરે વેપારીઓ લઇ જઇ વેચે છે. મોસમ મેની **૨૫મી** થી તે જુનની આખર લગી અને કોઈ વરસ જુનની ૨૦મી કે ૧૫મી લગીમાંજ ખલાસ થઈ જાએ છે જેથી અગાઉથી વરદી નોધાવનારાવો ફાવે છે. ને તેઓને નંગો પણ ઘણા સારાં :અને ફાયદાથી મલે છે. ભાવ ૧૩૨ નંગનાં પકા ૧) શોનાં
આફુસના રૂ. ૧૨ થી તે ૧૮ લગી અને પાયરીનાં રૂ. ૭ થી તે ૧૪ લગી.

ફ્રમાસુ અનીનાસ મોસમ જુનની ૧૫મીથી જુલાઇની **૨૫મી** લગી **કીંમત** નંગ ૧ ના આના ૩ થી ૧૦ લગી.

જેલી આફુસ પાયરીની તથા **અનીનાશની** અને **ભુરાં કોરાંની** પહેલા નંબરની **ભાવ** રૂ. ૧) ની શેર ૨॥ લેખે.

મુરંબો, જેવો કે આફુસ પાયરીનો, અનીનાશનો, ભુરાં કોરાં તથા પંપાઉ વીગેરેનો **ભાવ** રૂ. ૧) નો શેર ૩ થી ૩॥ લેખે.

લીલી ફ્રૂત તથા કેલાં—

શંત્રા મોશબી **ભાવ** દા. ૧ રૂ. ૦।–થી રૂ. ૧૮ } એના ભાવનું ચોકસ ધોરણ રેહતું નથી.
સફરચંદ, દાડમ ,, ,, ,, ૦॥ થી રૂ. ૧॥
પપૈનાસ નં. ૧) નાં આનાં ૩) થી તે ૧૦ આનાં લગી.
કેલાં સુનેરી નંગ ૧૦૦) નાં રૂ. ૧॥ થી ૨॥ લગી.
,, **રાતાં** કોઇ કોઈજ વખત મલે છે—**ભાવ** ડજન ૧) નાં આના ૪॥ થી ૬॥ લગી.
,, **તલવાનાં** મોસમ જુલાઇથી સપટેમબર—**ભાવ** દા. ૧) નાં આનાં ૪॥ થી ૬॥ લગી.

તાજી તલેલી મચ્છી અને ધરબ

ખીંગ મોદાર મચ્છી તેમાં ધરબ ૧) પાટ ૨) સાથની **ભરેલી, કીંમત** કાચી નંગ ૧) ના આનાં ૧૦ થી તે ૨૦ લગી. સીવાય શમરાઇ, તેલ, મસાલો સરપન તલાઇ સાથે તલેલી નંગ ૧) ધરબ સાથે રૂ. ૧ થી તે રૂ. ૧॥। લગી ને સુમારે **ધરબ તાજી** મછી વગરની છુટી મછીની વધુ છત હોય ત્યારેજ કોઇ કોઇ વખત મલે છે. **કીંમત** કાચી નંગ ૧) તે પાટ ૨) નાં ૪॥ થી ૫ આનાં લગી. તેલ, મસાલો, ટલાઇ જુદી.

(ફક્ત મોસમ ઉપરજ અગાઉથી ઓરડર આપવાથી.)

ધરબની ભરેલી મોટી બોઈ, માગન, રામસ, કાંટા વગરની પાઢન તાજા છમનાં અને મોટી સાંધ કોલમી એ દરેકનો **ભાવ** કાચી શેર ૧) નાં આનાં ૩॥ **થી** ૪ લેખે મલે છે. શીવાઇ શમરાઈ, તેલ, મસાલો, શરપન તલાઇ શેર ૧)ને સુમારે ૧॥। આનો થાએ છે.

બીજી સારી જાતની મછી જેવી કે **ગરીયું, ભાલું, શેવાલ** વીગેરે તથા મધ્યમ કોલમીનો **ભાવ** કાચી શેર ૧) ના આનાં ૩॥ લેખે અને નાની **બોઈ લેવટા**, લેવટી, ફગના આના ૩) લેખે મલે છે, સીયાય સમરાઇ, તેલ, મસાલો, સરપન તલાઇ વીગેરે શેર ૧) ને સુમારે આનાં ૧॥। થી ૨ આનો.

સવાદીશટ વખનાતી વાંનીઓ.

હાડકાં વગરનાં મટનનો ખુરમો—બદામ, પસ્તા વીગેરે મેવા સાથનો-ઘીમાં દુબતો **કુવતમંદ** રૂ. ૧) નો શેર ૧॥ લેખે.

મોટી સાંધ કોલમીનાં—કબાબ, પેટીશ, કટલેશ, લીમકી, ભજીઆં અને આખી તલેલી વીગેરે.

દીતો ધરબનાં—પેટીશ, કટલેશ, પોરા, ભજીયાં વીગરે.

પાટીયો તમતમતો વખનાતો બગડે નહી એવો **મોટી સાંધ** તથા મધ્યમ કોલમી લેવટા, લેવટી, મછી, બુમલા વીગરેનો.

તાજી આખી ભુંજેલી મછી ધરબ—ચીરી શમારી ધોઈ શાફ કરીને તેમજ ભરપટે મશાલો-તેલ યા ઘી આમલી ધરબ વીગરે ભરીને શીવી કપડામાં લપેટી બાંધીને આખી ભુંજેલી **કી૦** નંગ ૧ રૂ. ૧॥ થી ૧॥।= લેખે.

ભટેરવાનું ટેશદાર ઘડીયું જીભે સ્વાદ રહી જાય એવું.
ખડીયા સુંડીનું મશાલેદાર મઘમઘતું તપેલું.
ઉંબડીયું-પાપડી, કણ, પટેટા, તાજી મછી વીગરે સાથનું.

(જેટલા માણસનું જેટલી વેરતું જોઇયે તે પરમાણે તેની કીમત.)

તાજી તફડતી ચરબદાર-ધરબની ભરેલી—તલેલી મોટી માંગણ બોઇ કીંમત તાજી મછીમાં જુઓ.

તમતમતી પતરેલ વીગરે ઘણી જાતની વાનીઓ.

ભાટયું જેમાં-મસાલેદાર-પરેઠા, ઢેકનાં, શાંધનાં, કરકરીયાં, પોપટજી, ઘઉની જુરા રોટી, જુવારની રોટી, પતરેલ વીગરે તથા બદામ પસતાં વીગરે પીશેલો મેવો વીગરે ભરેલી-આખી રોશટ મરઘી, કટકાની ખારી મરઘી, ખારૂ મટન, કબાબ, કટલેસ, તલેલા પટેટા, શકરકણુ વીગરે. ઇડાં, આખાં બાફેલાં, પોરા અને તાજી તલેલી મછી, ધરબ, પાટીયો-અચાર વીગરે વીગરે ઘણીક જાતની વાંનીયો સાથનું.

(જેટલા માણસોનું જે જેટલી જાતની જે વાનીઓ જોઈએ તે ઉપર તેની કીમતનો આધાર.)

અચાર-તાજી તલેલી મછી, ધરબ, કોલમી વીગરેનું.

બોઈ, રામસ વીગરે મછીનું **ભાવ** રૂ ૧) નું શેર-૨॥।

ધરબનું ભાવ રૂ ૧) નું શેર-૨। થી ૨॥
કોલમીનું ,, ,, ,, ,, ,,

અચાર શુકી યા મીઠ દીધેલી કાચી મછી ધરબ, છોલા-કોલમી છમનાં વીગેરેનું

ધરબનું ભાવ રૂ ૧) નું સેર-૨॥-૩
મછી-રામસ,તુમરી,સીરમાઈ, માગણુ વીગેરેનું ભાવ રૂ ૧) નું શેર ૩॥ થી ૪.

છોલા-કોલમીનું ભાવ રૂ ૧)નું સેર ૩॥
છમનાનું ,, ,, ,, ૩॥

અચારો-કેરી, લીંબુ, મેવા વીગેરેનાં પેહલા નંબરનાં બગડે નહી એવાં મસાલેદાર.

પચરશીયું-શુકા મેવા સાથનું—ખાટડું મીઠું ભાવ રૂ **૧** નું શેર ૪ લેખે. અને ફક્ત ખાટડું શેર ૪॥ થી ૫ લેખે.

બીજોરાંનું-માવાદાર-ખાટડું-મીઠું ભાવ રૂ ૧) નું શેર ૨॥ થી ૨॥ લેખે.

કાગદી લીંબુનુ-ખાટડું-મીઠું ભાવ રૂ ૧નું શેર ૩ા થી ૩॥. તથા ફક્ત ખાટુ શેર ૪ લેખે.

ગોલ કેરી સલેસની ભાવ રૂ ૧) ની શેર ૩॥ લેખે.

,,-ચીરની બીન રેશાની માવાદાર ભાવ રૂ ૧)ની શેર ૪) લેખે.

મેથીયાં કેરી ભાવ રૂ૧)ની શેર ૪ **થી** ૪॥.

બફેના કેરી-માવાદાર કલમની કેરીનાં રૂ. ૧) ના શેર-૮ થી ૧૦ લેખે.

અવેજી રાઈ કેરી ભાવ રૂ૧)ની શેર ૫)લેખે.

પાંનીચાં કેરી ભાવ રૂ૧)નાં નંગ ૫૦થી ૭૫.

ચટનીઓ-મસાલેદાર-પેહલા નંબરની બગડે નહી એવી-ખમનેલી કેરીની ખાટી-મીઠી **દેસમાં વેલાતી કરતાં ઘણી ચઢીયાતી**-તથા નારીએલ વીગરેની ખાટી-મીઠી રૂ ૧)ની શેર ૨॥ થી ૩ લેખે મોટી બાટલી રૂ. ০॥=

સુકી યા મીઠ દીધેલી કાચી મછી-ધરબ-છમના-છોલા-બુમલા વીગેરે

ભીંગ યા મોહાર મછી ધરબની ભરેલી નંગ ૧) રૂ০॥ થી તે રૂ০॥ લગી મલે છે. ધરબ વગરની ખાલી રૂ ૧)ની નંગ ૨) થી ૩ લગી. **ધરબ**-હરેક બે પાટી રૂ ૧)ની નંગ ૩ થી ૪-૫ લગી મલે. } મોસમ આગસ્ટ થી એપ્રીલ મે તથા જુન

રામસ ડીઠ નંગ ૧)રૂ০॥=થી રૂ।=
લગી મોસમ આગસ્ટથી જાનેવારી
માંગણુ ભાવ કુડી ૧ના રૂ ૧૩-૧૫
છમનાં ,, ,, ,, ૧।=-૧॥=
શીરમાઈ ,, ,, ,, ૨૩-૨૪
,, ગામડી તુમરી ભાવ રૂ) ની-૧॥ લેખે—મોસમ મે માસ. } મોસમ જાનેવારીથી માર્ચ

છોલા ગામડી મોરા
ભાવ મન ૧) રૂ ૬॥-૬।
છોલા ખારા ,, ,, ,, ૪॥-૪।
મદેરીયાં ,, ,, ,, ૨।-૨॥
સુકટાં ,, ,, ,,
જીની કોલમી
કરંવદી ,, ,,
બુમલા રાસબંદી પડકુ ૧ માં સુમારે નંગ બે હજારનો **ભાવ** રૂ૫॥ **થી** ૭ લગી
બુમલા છુટક ખાવા લાયક સારા રૂ ૧)ના નંગ ૨૫૦ થી ૩૨૫.
બુમલી મોટી રૂ ૧)ની નંગ ૨૫૦ થી ૨૭૫ લગી. } મોસમ-નોવેમ્બર-ડીસેમ્બર થી ૮ ફેબ્રુ-લગી

મરઘી-કીમત હાંફ-કોબ નંગ ૧)નાં ૫ થી-૬ આના તથા ઈંડાં મુકતીનાં ૧૨ થી ૧૪ આના અને-વધારે મોટી-માતબલ-વજનદાર ફરયેનાં ૧૬ થી ૨૦ આનાં મુજબ-મલે છે. } મુંબઈની માફક જથાબંધ મરઘીએના અહી વેપારીઓ નથી-જરૂર પડે ત્યારે ફેરીઆ-વોને ખરીદી માટે નાનું આપી-મજુરીથી મોકલીએ તારે તેઓ આજુબાજુ-ગરગામડે ફરીને લાવે.

ઈંડાં-એનાં ભાવનું કશું ચોકશ ધોરણ નથી-વખતો-વખત વધારે-ઓછો ભાવ થયા કરે છે **સાધારણ ભાવ** હજાર ૧) નાં રાશબંદીનાં રૂ ૨૭॥ થી-૨૩) લગી અને કેટલાક પ્રસંગે તથા વાર તેહવારે ગેરેનાં ટાંકનાંઓપર રૂ ૨૪ થી ૨૮ લગીનોખી થઈ જાય છે.

ધીઈ-ચોખ્ખુ આમઠી તલબદુ સુરમદાર.

ના૦ ૧ તાજા નરાં ભેંસના માખણનું ભાવ મણ ૧ રૂ ૨૫ થી ૨૭	એ બેઉ નંબરનું કાચુ ખાવા લાયક તથા ચોખેપર એ અને ઉંચા પકવાન પેસ્ત્રીમાં વાપરવા લાયક.
ના૦ ૨ ભેંસ તથા બકરાંના તાજા માંખણનું „ „ ૨૪ થી ૨૪॥	

ના૦ ૩ રાંધવાનું તાજા માંખણનું ચોખ્ખું પણ થોડા દીવસના વાશીનાં રૂ ૨૩

ના૦ ૪ બાહારના દલાઓનું ઉપલાથીબી ઓછા ભાવે મલે છે પણ તે ખાત્રીદાર નહી.

ગોળ ઘડાનો સુકો મણ ૧ નાં રૂ. ૩।

ટેબલ રાઇસ મીલનાં

મણનાં ૧) દાંની „ „ ૩।ાઽ

„ ચાલતા વણાંના „ „ ૩

દાલ તુવેરની વીનેલી „ „ ૩।

દાલ વટેનાંની મણ ૧ નાં રૂ. ૩

„ વાલની „ „ ૨॥

„ મગની „ „ ૩

ચોલા મોટા „ „ ૨॥।

ચોળી „ „ ૨॥

અંગુરી સરકો શીકાર બાટલી ૧ ના આના ૫) લેખે.

શરકો શેરડીનો મણ ૧) નાં પેહલાં નંબરનાં ના રૂ. ૨॥ તથા બીજા નંબર ના રૂ. ૨ અને ત્રીજા નંબરનો રૂ. ૧॥ પણ તે ખાતીદાર નહી.

પાપટ ઉજરા ૧૦૦ નાં રૂ. ૧।ઽ

દીતોરાના „ „ ૦॥।

શારીયા „ „ ૨॥

શેવ રૂ. ૧ ની શેર-૬ લેખે.

ઘઉંના નીશાસ્તો રૂ ૧ નો શેર-૪ થી ૪।

રાઇ હલેલી રૂ ૧ ની શેર ૨॥ લેખે.

તપકીર રૂ ૧ ની શેર ૧॥। લેખે.

તરકારી સુકી લીલી.

કમોદીયો કન ગોલ ભાવ મણ ૧ ના રૂ.	૨॥।	**લીલી** તરકારી જેવી કે-પાપડી,
„ „ લાંબો „ „	૨॥	ફ્રેંચબીજ, ટામેટાં, કોબીજ, વટે-
સકરીયો „ „ „	૨॥।	નાની શીંગ, ચોલા-ચોલીની શીંગ,
રતાલુ „ „ „	૨।	શેકટાની શીંગ, ગાજર દોધી,
સુરણ „ „ „	૧॥। થી ૨॥	તુરીયાં, ભીંડા, કારેલાં, વેગણા,
કાંજણ યાને આલુ કન „ „	૧। થી ૧॥	કારાં, આદુ, કાંદા, લીંબુ, કારેલાં,
પપેટા „ „	૨॥ થી ૩	કંટોલાં, વગેરે.

ખુશબખતી માટે—પતેતી નવરોજ, નવજોત, સાલગ્રેહ, શાહદી-રામશની, દીપવાલી અને નાતાળ વીગેરે તેહવારો તથા શારે-રૂડે-સરઅવશરનાં ખપ અને ભેટ-શોગાદ માટે ઉનચાં માલ મસાલા પહેલાના નંબરનાં, આખા એશીયામાં વખણાંએલાં અને પ્રદરશનોમાંથી મલેલા ચાંદોની પ્રખ્યાત બેકરીનાં, ટેશદાર-શાહ તેમજ ફેનસી કેકો તથા દરેક જાતની પેસ્ત્રી, લીલો-સુકો મેવો, કેલાં તથા ઉનચી શુરતી ફરમાસુ નાનખટાઈ, બરફી, પેંડા, બગલાં, ઘેવરા, ચણા-પાપડી, સુરતી પનીર ને ખારાં બટર બતાશાં વીગેરે.

પરચુરણ ચીજો—સેરડી, જમરૂખ, બુટ, સલીપર, શપાટ, કસતી, નારૂ, ધુપેલ, સુખડ, લોબાન ફુલ, હાર, કલગી, તોરા, તોરન, પતરાવલી, કેલના પાતરાં, વીગરે-વીગરે.

બાળવાના લાકડાં—બાવલ વીગરેનો કીરો-ખડેરી,

ગાંઠુર્ણ-યા પકાઉ અને બાઈબીઓના કામ માટે—શેડ માટેની બોરી, મીઠું તેલ, એરંડીયું આમલી વીગરે.

ઘર તથા ઈમારત બાંધવા માટે—શાગી વીગરે નાનામોટાં લાકડાં, વાંસ, બાંબુ, ઈંટ, છો, ચુનો, નળીઆં, વીગરે.

ઘાસ ગાંસડી—ગાંસડીનું તથા છુટ્ટું અને ભેસો-બળદો માટે કડોળની દારનું કોરમુ-ભુસુ.

વેલાતી ઘાસનું બી—જેને કેટલાકો રજકો કહે છે.

પીછા-પાંખ—મગરમચ્છનાં તથા મોટાં શીંગાડાં વીગરે મચ્છીનાં.

બગીચાવો માટેની કલમ—આફુસ, પાયરી, વીગરે ફુલ ઝાડોની.

ખાતર-ખત—બગીચાવોનાં ફુલફુલ ઝાડો તથા તરકારી અને ખેતી માટેનું ઘણું ગુણકારી હોય છે. **સુકી મછી બુમલા વીગરેનું** જેને કુંટા કહે છે. તે તથા **એરડીયાં અને કરજનાં** ખોલનું અને ભેંશ, ગાએ, બળદ, ઘોડાની લીદ, છાંન તથા ચારા કુંટા, કચરા વીગરેનું—૨) ૩) વરશનું જુનું-માવાદાર.

વીગરે-વીગરે ખોરાકીની તથા બીજી દરેક જાતની ચીજોનો માલ-વેપારને બરનો તથા ઘરગતુ ખપનો જેમ બને એમ શારો ને ફાયદા પડતો કશીને ખરીદ કરીને હકસાઇથી મોકલવામાં આવે છે.

ઉપલા લીસ્ટમાં માલના તોલ તથા માલની કીંમત જણાવી છે તેનો અને પારસલોના નોર તથા ખરચનો ધ્યાનમાં રાખવા જોગ ખુલાસો અને સમજ.

તોલ સંબંધી-અનાજને માટે ભરતનું કે ફરાનાં માપનું ચલન નથી. દરેક માલ ઘણું કરી તોલથી મલે છે અને કોઇ કોઇ માલ કે ચીજ ગણતીથી મલે છે——અત્રેનું તોલ સુરતી કેવાય છે ને તે ૩૭ાા રૂપીઆ ભારનો ૧) શેર ને તેવા ૪૦ સેરનો ૧ મણ અને ૨૦, મણની ૧) ખાંડી ગણાએ છે—એ ૧) ખાંડીનાં મુંબઈનાં ૮) ફરાને ઉપર-૧) મણને સુમારે થાએ છે. અત્રેનો સુરતી ૧) મણ તે મુંબઈનાં ૨૮ રૂપીઆ ભારના સેરથી મુંબઇનો મણ ૧ા ને ઉપર સેર ૩ાા ને સુમારે થાએ અને બંગાલી યા રેલવેનાં ૮૦ રૂપીઆ ભારના સેરથી ૧૮ાા સેરને સુમારે થાએ.

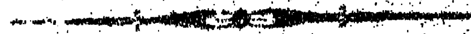
કીંમત સંબંધી—ઉપલા લીસ્ટમાં કેટલાક માલની જણાવેલી કીંમત કે ભાવમાં જાં-જાં-રૂપીઆ અમુકથી અમુક લગી તથા જાં-જાં-રૂ ૧) નાં અમુક નંગથી અમુક નંગ લગી એમ જણાવવામાં આવ્યું છે તેનું જાણવું કે—તે ચીજ કે માલનો જેવો આવગ-ઉપાડ ને જેવી છત-અછત અને જેવો માલ-કે નાના મોટાં વીગેરે જેવાં નંગ તે મુજબ તે વધુ ઓછો ભાવ-કીમત કે નંગ સમજવાં——લીસ્ટમાં જે જે ચીજ યા માલનો જે ભાવ અને કીંમત જણાવી છે તે ગીએ સાલની છે.

પારસલ સંબંધી—રેલવેના વજનથી પારસલનું એકંદર વજન સેર ૧) કે ૨) નું હોય તેનો જેટલો ખરચ અને નોર થાએ તેટલોજ ૫) સેરના વજનનાં પારસલનો થાએ તથા ૫ાા કે ૬ સેરનાં વજનનાં પારસલનો જે કંઇ ખરચ અને નોર થાએ તેટલોજ ૧૦) સેર લગીનાં પારસલનો થાએ-અને ૧૧) કે ૧૨) સેરનાં વજનનાં પારસલનો જે કંઇ ખરચ નોર થાએ તેટલોજ ૨૦) સેર લગીનાં પારસલનો થાએ છે. જેથી——મંગાવનારને ગેરફાયદો નહીં થવાને લીધે પારસલોનું એકંદર (દરેકનું) વજન રેલવેનાં ૫) યા ૧૦) કે ૨૦) સેરને સુમારેનાં તોલીને કરવામાં આવે છે. તેમાં જેટલી કે જેટલા રૂપીઆની ચીજો મંગાવી હોય તે કરતાં થોડી વધારે કે ઓછી સમાઇ સકે તેટલી મુકી મોકલવામાં આવે છે ને તે જેટલી મોકલી હોય તેટલાનીજ કીંમત ગણવામાં આવે છે.

હારડીંગ-લોઝરણ—મીસ્મસની તેમજ—બીજી—ઋતુંઓમાં નંબર **વેકેશન ગુજારવા** તથ **પલેજર** કરવા તેમજ **તંનદરોશતીનાં સુધારા અરથે યા હવા ફેરફાર કરવા** અથવા કોઇ **બીજા** કામસર વલસાડમાં આવી, થડુ—થોડા દીવસો રહેનારાઓ માટે બોરડીંગ લાઉજીંગ પણ ચલાવવામાં આવેછે. આવનારા શાહેબોએ—ટેરમ્સ માલુમ આપવા રજા છે તે ૩(૪) દીવસ અગાઉથી લખવા—અને તેઓએ શીફ બીમારો ખુલાશો જણાવ્યો હોય તેઓની જવાબની ટીકાર બીડવા વીનતી છે.

તીથલ સેનીતેરીયમ વીગરેમાં આવનારા પરોનાઓને દરરોજનું બજાર વીગરે જોઈતી ચીજો મંગાવવા વીગેરેની ઘણી તકલીફ પડે છે અને તીથલનાં મજુર ઘણી રીતે જુલમ કરે છે તેથી જે પરોનાઓને દરરોજનું જે કંઈ બજાર મંગાવવાની જરૂર પડે તો બજાર લખવા સાથે જોઇતા દીવસ માટે ૧) દીન અગાઉથી ચીઠી લખી મોકલતા રેહથી બજાર વીગરે જોઇતી ચીજો વલસાડથી સવારના તીથળ મુકામે પોહચાડતા રેહશું.

ઉદવાડે આતશબેહરામ પાદશાહને શેજદો કરવા બહારગામનાં કોઈ અનજાણ્યાં શખશો આવવા ઇછતા હશે તેઓ મને ૫-૭ દીવસ અગાઉથી લખી જણાવશે તેઓને ઉદવાડામાં આવી જવા વીગેરેની દરેક ગોઠવન કરી આપીશું.

ભલી દુઆ તમને આમીન થજો—તમને તથા મારાં ગ્રાહુકો અને નવાં દરેક ઘરાકોને ખુદા તંદરોશતી ભરેલા ઘણી—ખુશાલ રાખે. આમીન

આ૦ દુવાગો સેવક,

નવરોજી હીમજીભાઇ બધનીવાલા,

વલસાડ—મોટો બાજારીવાડ.

H. M. Mehta & Co.

Sole Agents for

THE MILL STORES TRADING COMPANY OF INDIA LIMITED

BOMBAY.

The largest House in India for Engines, Boilers, Lathes, Donkey Pumps, Platts Gins, & every class of Engineering & Textile Machinery.

SPECIALITIES

MILL STORES OF
EVERY DESCRIPTION
HESSIAN CLOTH
ENGLISH YARNS
AND
STEEL HOOPS.

Head Office:—Forbes Street, BOMBAY.

Managing Director—H. M. MEHTA.

ઝરીના

હેર ઓઈલ જે વરસો થયાં લોક પસંદગી પામતાં રહયાં છે અને તેઓમાં કુદરતી પુશપોનો સુવાસ તેની અસલ ખાલેસીમાં એવો પ્રગટી રહેલો છે કે તે એકવાર વાપરતાંજ મોહી પડી જવાય છે. એ તેલોનાં આવાં ખેંચાણને લીધે તથા બાલ વધારવાના તથા તેને ચળકતા, સુંવાળા અને નરમ રાખવાના ખાસ ગુણોને લીધે શોખીન બાનુઓમાં એક જાતની મોહીની ઉતપન કરી છે અને એજ કારણસર **ઝરીના હેર ઓઈલ** જગ જાહેરાત પામયાં છે. લોકમાં તેનો ખપ વધી ગયો છે તેથીજ કરીને પારકી મીરાસ પોતાની કરી કહેનારા **નકલીયાઓ** તુટાતુટ કરી રહયા છે. ઝરીના હેર ઓઇલની સ્તુતી પ્રજામાં જાણીતાં અને માનીતાં વરતમાન પતરોમાં વાંચવાથી તે ખરીદવા જતાં ભળતાંજ નકલી તેલો ખરીદી લોક નીરાશી પામત. હોય તેમાં નવાઇ નથી. એ તેલો એક કરતાં વધુ સુગંધનાં બનાવેલાં છે. જેમકે

ઝરીના રેડ રોઝ

ઓઈલ પ્રથમમાં જાહેરમાં લાવવાને **માદન સનની કુંપની,** અસલ માદનના દવાખાના-વાળાજ છે. એનો ખુશનુમા ગુલાબી દેખાવ જે આંખને મજાહ આપે છે તેમજ તેનો રાતા ગુલાબનો ખાલેસ સુગંધ એવો આબેહુબ છે કે આપણી દેશી અબળા અને પારસી બાનુઓમાં એજ વાપરવાનું ઘેલું લાગું છે!

ઝરીના વાહીટ રોઝ

હેર ઓઈલ ઉપલાં જેવુંજ સુગંધી અને ગુણ વાળું છે. તે યુરોપીયન બાઇઓ હોંસથી વાપરે છે. વળી કેટલીક બાનુંઓને રંગદાર કોઇબી તેલ માટે અભાવ હોય છે પણ

ઝરીના જેસમીન

હેર ઓઇલે તો આપણી હીંદી અને મોહોમેદન બાનુઓમાં એવો ચશટો લગાડયો છે કે બોલવાની વાત નહી. કારણકે એમાં બટ મોગરા અને ચંપેલીનો ખુશ સુવાસ એવો તો બેહેકી રહેલો છે કે બાનુઓ કુરબાન રહે એ કુદરતી છે.

ઝરીના વાહીટ વાયોલેટ

શોખીન ઇંગ્રેજ અને પારસી બાઇઓ જેઓ કુદરતી ફુલોનાં પુજારી છે તેઓ વાયોલેટની લંપટવાળા ઉપલાં તેલનો ઘણોજ મજાહથી ઉપયોગ કરે છે. હવે બાલ વધારવાના ખાસ ગુણોવાળુ

ઝરીના કેનથરેડીન

હેર ટોનીક ઓઇલ તો દરેક ઠેકાણેથી અને સરવે ન્યાતની પતનીઓ તરફથી વાખવાખીના સરોદથી વધાવી લેવામાં આવયું છે, કારણકે ટુંકા, આછા અને ઠુમકા બાલ વધારવાને અધીરી પડેલી બાઈઓમાં એના પ્રતાપે ધીરજ આવી છે. એ વાપરવા પછી તેઓનાં માથાં સુંદર રૂપાળા, લાંબા અને પેચદાર બાલની લટોથી શોભા પામી રહયાં છે

ફ્લોરલ હેર દ્રશ

ભુલશો ના. માથાં અને તાળવાંને ઠંડક વાળવા સાથ ઉપલાં તેલો ભેળવાં પડવાથી બાલ છુટા રહે છે અને તેના વધને પુશકળ ટેકો મળે છે. પણ એનો સુગંધ તો એવો છે કે આખો ઓરડો બાગે બેહેસત જેવો પમરી રહે છે. એની તારીફ 'લાનસેટ' જેવાં પતરે કીધી છે અને તે વાપરવાને ભલામણ કરવા ચુકયું નથી.

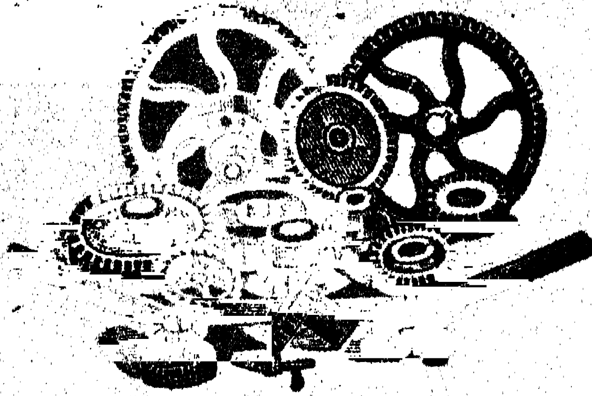
ઉપલાં તેલો સરવે ઠેકાણે મળે છે.

નકલ નીકળી છે તેથી ઝરીના નામવાલુંજ લેજો.

માદન સનસની કુંપની,

કાફરડ મારકીટ આગળ—મુંબઇ.

ફીરોઝ આયરન ફાઉનડરી

ઘરાકોના પોતાના નમુનાપરથી

કોટન સ્પીનીંગ મશીનરી માટે

દરેક જાતનાં કાસતીંગસ

બનાવવામાં આવે છે.

એક વખત ઓરડર આપવાની અરજ કરવામાં આવે છે.

નીચલે સરનામે લખો—

ફીરોઝ વાડયા.

કાલાચોકી રોડ,

ટેલીફોન નંબર ૧૨૭૬. પરેલ—મુંબઇ.

LATHAM ABERCROMBIE & CO.,

3, ELPHINSTONE CIRCLE.

CHIEF AGENTS FOR

THE LION FIRE INSURANCE CO., LD.

"NOW MERGED IN THE YORKSHIRE INSURANCE CO., 1824"

ધી લાયન ફાયર ઇનસુરન્સ

કુંપની, લીમીટેડ.

THE STANDARD MARINE INSURANCE CO., LD.

OF LIVERPOOL.

ધી સ્તાનડરડ મરીન ઇનસુરન્સ કું. લી.

વડી આફીસ—લીવરપુલ.

ઉપર જણાવેલી કંપની ચાલુ ભાવે અને ફાયદાકારક સરતોએ
દરીઆના જોખમનો વીમો ઉતારે છે.

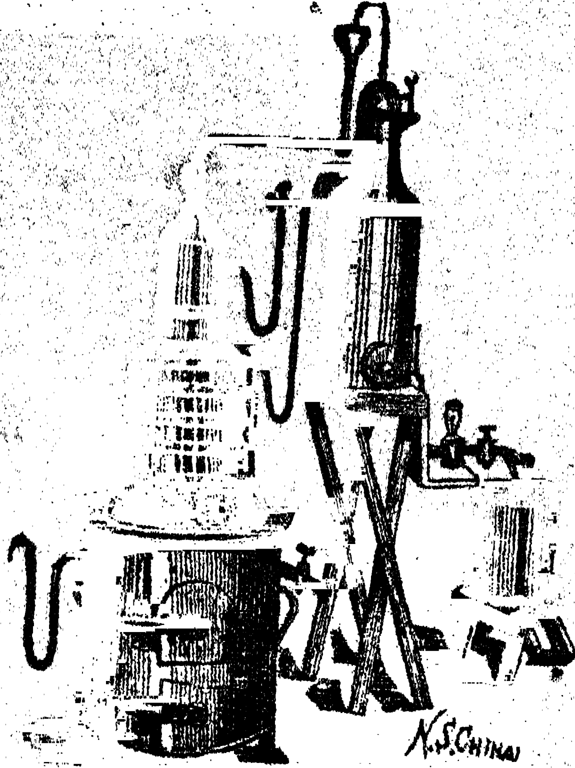
વધુ વીગતો માટે હેઠલ સહી કરનારાઓને પુછવું.

લેથમ એબરક્રોમબીની કું. એજંટ.

૩, એલફીનસ્ટન સરકલ, મુંબઈ.

સુધરેલી રીતે ગારેલો ઉરણનો દારૂ.

કરનાક બંદરપર આવેલા હમારા દારના ડીપો મધેથી કનતરી લીકર લાઇશેનસ હોલડરોને દારૂ—રમ, બેવડો, સાદો મસાલો, એલચી, મોશંબી ગયાલન ૮ ની ઉપર મલશે.

રેકટીફાઈડ સ્પીરીટ ઓફ વાઇન પુરૂફ.

૧૬૦) ડીગરીનો ગયાલણ ૧ ના રૂ ૧૮

દારૂ દરાખનો ફકત નરે નરો દરાખનોજ ગારેલો ગયાલણ ૧) ના રૂ૯, બા૦ ૧ ના ૧૧=

દારૂ ફરમાસુ ગોલાબનો	ગયાલણ ૧ ના	રૂ૯	બા.	૧ ના	રૂ૧॥=
દારૂ અનીનાશનો	,,	,, રૂ૯	,,	૧ ના	રૂ૧॥=
દારૂ મેશંબીનો,	,,	,, રૂ૮॥	,,	૧ ના	રૂ૧॥
દારૂ એલચીનો,	,,	,, રૂ૮॥	,,	૧ ના	રૂ૧॥
દારૂ મસાલાનો,	,,	,, રૂ૮॥	,,	૧ ના	રૂ૧॥
દારૂ ગોરનો રમ,	,,	,, રૂ૯॥	,,	૧ ના	રૂ૧॥≡
દારૂ ખજુરનો રમ,	,,	,, રૂ૮॥	,,	૧ ના	રૂ૧॥−

તથા અંગ્રેજી હોલસેલ મધે ઘણીક જાતને બ્રાંનડી, વાઇન, વીશકી, બીર, પોતર વીગેરે કીફાએત ભાવે મલશે.

ઠેકાણું—બાહરકોટ, સર જમશેદજી જીજીભાઈ બારોનેટના મોહલામાં
(કુંવરજી તથા બેરામજી એદલજી ઉમરીગર, ઘેર નંબર ૩૪.)

એમપ્રેસ આયર્ન એન્ડ બ્રાસ વર્કસ.

☞ છેલ્લાં મુંબઇનાં ને ગુજરાતના હુનર ઉદ્યોગ અને ખેતીવાડીને લગતાં પ્રદર્શનોમાં મીલ ગીયરીંગ અને ઓટકામ માટે અમોને સોનાં રૂપાંનાં ચાંદા મલ્યા છે.

દરેક મેકરના સ્પીનીંગના અને વીવીંગના સાંચાઓના છુટા ભાગો વીલાયતી કાસ્ટીંગમાંથી બનાવીએ છીયે.

મીલો તથા જીનીંગ અને પ્રેસીંગના કારખાનાં માટે છાપરાઓ તથા થાંભલાઓ પીતલ અને લોખંડના તેમજ મોતરનું ઓટકામ ટુંક મુદતમાં અને કીફાયતે કરી આપીએ છીયે.

આ ઉપરાંત બીડની નકસીદાર રેલીંગ સીડીઓ, બ્રેકેટ, તથા મ્યુનીસીપાલીટીને માટે મેનહોલ મોટા જથ્થામાં તઇયાર રાખીયે છીયે, તેમ આરડર મુજબ પણ કીફાયતથી બનાવી આપીશું.

વધુ વીગત માટે નીચલે ઠેકાણે લખવું.

બરજોરજી પેસ્તનજી રીપોરટર.

વીકટોરીયા ગારડનની પાસે કોનાટ રોડ, ભાયખલા,

**શાખાઓ { તાબુત ગારડનની પાસે, ગ્રાંટરોડ,
અને તાંબાકાંટા, પાયધુની—મુંબઇ.**

બહુ થોડે પૈસે અથવા તદ્દન મફત એક સુંદર યાદગારી.

તમારાં વહાલાંઓની અથવા દોસ્તોની એક સુંદર મોટી છબી (એનલારજમેંટ) તમારી પાસે હોય તેના કરતાં થોડે પૈસે બીજી કઈરીતે વધુ સારી યાદગારી તમે રાખી શકવાના હતા! તમારા ફોટો ઉપરથી સુંદર મોટી ૨૦×૧૬ (૨૦ ઈંચ લાંબી અને ૧૬ ઈંચ પહોળી) ની સાદાઈની પલેટીનો ક્રોમાર્ટ્ડ ઓર્ડરથી તૈયાર કરેલી એક મોટી છબી ૪૦ વરસથી વધુ, કોઈ પણ રીતે ઝાંખી પડવા વગર, તમારા ઓરડાને શોભાવશે. ખાસ યુરોપીયન આરટીસ્ટોથી તમામ કામ કરવામાં આવે છે, અને તે સાથે તમારો અસલ ફોટો જરાપણ બગડવા વગર તમને પાછો મળશે. અમે તૈયાર કરેલી મોટી છબીથી તમે એવી અજાયબીમાં પડશો કે રૂ. ૫ ની નાની કીંમતમાં તે કામ કેમ થઈ શકે છે! છતાં પણ તમને જો તે કામ પસંદ નહીં પડે તો તમારા પૈસા પાછા આપવા અમે પ્રમાણીક-પણે જવાબદાર છીએ, એટલે તેનો તમામ જોખમ અમારે શીર છે. પાંચ અથવા ગમે તેટલા માણસનો ગ્રુપ ફોટો હશે તો તેમાંથી પણ જે માણસની છબી તમે મોટી કરાવવા માંગતા હશો તે માટે કંઈ પણ વધુ દામ લીધા શીવાય તે કામ અમો કરી આપીશું.

ઉપલું કામ તદ્દન મફત.

હિંદુસ્તાનમાં દરેક ઘરમાં અમારી બનાવેલી સુંદર છબીઓ દાખલ થાય તેવા હેતુથી આખા હિંદુસ્તાન તેમજ દુર દેશાવરોમાં જ્યોતિષના કામમાં પ્રખ્યાત થએલા જુના આર્કોલોજીસ્ટના નીચે જણાવેલા કામોમાંથી કોઈપણ જાતનું રૂ. ૫ નું કામ તેઓ પાસે કરાવનારને મજકુર મોટી છબી તદ્દન મફત બનાવી આપવાનું સાહસ અમે ઉઠાવ્યું છે. હાલનો જમાનો જાહેર ખબરનો છે. કોઈ પણ ધંધો જાહેર ખબરમાં મોટો ખર્ચ કરયા વગર આગળ વધી શકતો નથી અને તેથી અમારૂં કામ તેમજ નામ દરેક ઠેકાણે જાણીતું થાય તેટલા માટેજ જાહેર ખબરોમાં સેંકડો રૂપીઆ બરબાદ કરવા કરતાં મોટી છબી **તદ્દન મફત** બનાવી આપવાનું આ સાહસ અમે માથે લીધું છે.

(૧)—આખી જીંદગીના બનાવો લખાણ ખુલાસા સાથે લખવાના રૂ. ૫-૦-૦. (૨) જીંદગીનું ભવિષ્ય તમામ વરસો, દશા, અંતર દશા તેમજ બારે ઘરની સંપુર્ણ સમજ સાથે લખવાના રૂ. ૧૦. (૩)—બાર જુદા માસના બનાવો લખવાનો રૂ. ૨ાા. (૪)—બાર માસના વધુ બારીક વીગત વાર બનાવો અઢી અઢી દીવસની હોરાઓ સાથે લખવાના રૂ. ૩ાા. (૫)—બાર સામટા માસના બનાવો લખી આપવાનો રૂ. ૧ (૬)—જન્મ વખત ઉપરથી નાની મોટી જન્મ પત્રિકા બનાવવાના રૂ. ૫ થી ૨૫. જન્મનો વખત મોકલવો અને તે નહી હોય તો કાગળ લખો ત્યારે ઘડીયાળમાં કેટલા વાગ્યા છે તે જણાવવું. નબળા ગ્રહોની શાંતી માટે પુજા, મંત્ર, જપ વીગેરે ખાતેદાર માણસો પાસે કરાવી આપીએ છીએ.

ઠેકાણું નીચે મુજબ કરવું.

જુના આર્કોલૉજીસ્ટ,

ગોકળદાસ સ્કુલ નજીક, દાદીશેઠ આગરાબહેરામ લેન,

ચંદારામજીના માળામાં, કાલબાદેવી—મુંબઈ.

હું નીચે સહી કરનાર મોબેદ નામદાર મોબેદ રશીદ મોબેદ ખોરશેદ ઇરાનના આતશબેહેરામના બોયવાળાનો છોકરો મારી ફરજ અદા કરવાની ખરા જરથોસ્તીઓ પાસે રજા માગું છું, કારણકે અષુ જરથોસ્ત મેહેર કહી ગીયા છે, કેઃ—

"અગર બીની કે નો બીનો ચાહ હસ્ત, અગર ખામુશ બેનશીની ગુનાહ હસ્ત."

એટલે કે જો એક આંધળાને કુવામાં પડતો જોવો અને મુગા રેહો તો તે ગુનાહ છે. એ ફકત એક તાવીજ છે કે જે મારા પીતાએ ઇજ્જતની. વંદીદાદ, કે જે એક દરીયાની મીસાલ છે અને તેમાંથી મોતીના કેટલા ખરા દાણાઓ મળે છે, તેજ માફક લાંબા વખતની મેહેનતથી કેટલાક ફકરાઓ શોધી કહાડેલા છે કે જેના નીચલા ફાયદાઓજ નથી પણ બીજો એક ગુન છે, જેમ અમલદારોને બાજુ ઉપર નીશાની છે તેવી એક ફરેસતાઓને માફક આવતી નીશાની છે, જેમ અમલદારોને, માણસોને નીશાની માન આપે છે તેમ જે માણસની પાસે આ વરન જંત પક્ષીના પીછ હોય છે અને પરહેજગારીથી અને પાક તનથી જે માણસ તેને વાપરે છે તેને ફરેસતાઓ માન આપે છે. કેટલા માણસો ફરેસતાને માનતા નથી પણ તે લોકો જેમ જામાસપ હકીમ કહે છે તેમ આંધળા છે, તેવણ કહે છે,

"ચશમો દેહ પાક કુન કે જોન બીની, ઓનચે ના દીદેનીસત ઓન બીની."

એટલે હડઉ ના ખોલો કે જેથી કરી જીવને જોઇ શકો, એટલુંજ નહી પણ બીજી ગેબી ચીજોને પણ જોઇ શકો. ફાયદાઓ—૧) દરેક ઇચ્છા બર લાવે છે, ૨) અધારેસ મોતને અટકાવે છે, ૩) આપણુને ખરાબ નજરથી દુર રાખે છે, ૪) આપણુને ઉમંગી રાખે છે, ૫) જાદુને તોડે છે, ૬) ઇસમે અજેમ આપણુને દરેક કામમાં મદદ કરે છે, ૭) બેહેરામ ઇઝદ દુશમનને તોડે છે, ૮) અફસુનેશાહ ફરેદુન ૭૨) જાતના ખરાબ પવનને દુર કરે છે, ૯) છોકરાંઓની વરધી થાય છે, ૧૦) તનદરોસતી મળે છે. જેમ બેરામ યસ્તમાં દાદાર હોરમજે લખેલું છે કે શાહ કેખશરૂએ, શાહ કેકાઉશે શાહ ફરેદુને ફતેહ કીધી તેમ એ પીછ રાખનારની ફતેહ કરશે.

મોબેદ નામદાર મોબેદ રશીદ.

ઠેકાણું—સાહેરની અગીઆરીમાં, મહાલક્ષ્મી તોપખાના સામે—મુંબઈ.

SUN INSURANCE OFFICE.

FOUNDED 1710.

સન ઈન્સુરન્સ ઑફીસ.

સ્થાપી ૧૭૧૦ માં

વડી ઑફીસઃ—૬૩, થ્રેડનીડલ સ્ટ્રીટ, લંડન ઈ. સી.

૧૯૧૧ ની કુલે આવક ... ...પાઉંડ ૧૭,૭૯,૧૨૭ રૂ. ૨,૫૬,૩૬,૯૭૫

કુલે ફંડ.

તા૦ ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૧ સુધીમાં.	પાઉંડ ૨૨,૭૫,૬૯૬ રૂપીઆ ૩,૪૧,૩૫,૪૪૦
તા૦ ૩૧ મી ડીસેમ્બર ૧૯૧૧ સુધીમાં.	પાઉંડ ૩૧,૫૪,૭૩૭ રૂપીઆ ૪,૮૮,૧૦,૫૫૫

ડીરેકટરોઃ—

માર્લબોરો રોબર્ટ પ્રીઓર, એસ્કવાયર,—ચેરમેન.

ધી ઓનરેબલ વીલીઅમ હેનરી ગોસચેન, ડેપ્યુટી ચેરમેન.

વાયકાઉન્ટ કેસ્તલરીગ, એમ. વી. ઓ., એમ. પી.
ફરાંક ચેપલીન, એસ્કવાયર.
એડવરડ ડેન્ટ, એસ્કવાયર.
ધી રાઇટ ઑ. લૉર્ડ ફેબર.
આલફ્રેડ ફરકુહર, એસ્કવાયર.
એડવરડ ચારલસ ગ્રેનફેલ, એસ્કવાયર.
સર રીચર્ડ બીડલ્ફ માર્ટીન, બારોનેટ.
ધી ઓનરેબલ એલગરનન એચ. મીલસ.
સર હયુજ સી. જી. મૉન્ટગોમેરી, બારોનેટ.
રોનાલ્ડ સી. સ્કોટ મરે, એસ્કવાયર.
લૉર્ડ હેનરી જી. આર. નેવીલ.
ફ્રેડરીક હેનરી નોરમન, એસ્કવાયર.
ધી ઓનરેબલ ચારલસ એલ. સ્કોટર-બુથ.
લૉર્ડ હરબર્ટ સ્કોટ, ડી. એસ. ઓ.
ચારલસ ડબલ્યુ. તોમકીનસન, એસ્કવાયર.

જી. એસ. મેનવેલ,
મેનેજર.

જયોરજ ઇ. મીડ,
સેક્રેટરી.

એફ. એચ. મેલરસ,
એફ. વાઈટ,
એસીસટન્ટ સેક્રેટરીઓ

સર કરીમભાઈ ઇબરાહીમની કું૦ એજંટો,

નં ૪-૬, ફોર્બસ સ્ટ્રીટ, કોટ—મુંબઇ.

આગના દરેક જાતના વીમા મધ્યમ દરે ઉતારવામાં આવે છે.

તમારે હાથે તમારા ઘરમાં સ્વચ્છ પાણીથી

સોડાવોતર બનાવો.

હીંદુ અને મોહમેદન ભાઈઓ ધરમની બાધ વગર "પ્રાના" સપારકલેટસ વાપરો.

સોડાવોટર યાને હરકોઈ ખનીજ પીણું બનાવવા માટે કીંમતી સાંચાકામ, મોટાં કારખાનાઓ, મોટી થાપણો વગેરે રોકવાં પડે છે. આ સઘળું કાંઈ તમો તમારા ઘરમાં રાખી શકો નહીં. પણ ઠંડા પાણી સાથે એક "પ્રના" સપારકલેટ સાઇફોન અને બલબસ લીધાથી આબાદ તેવાંજ પરીણામો નીપજે છે. આ ચીજ બીલકુલ જગ્યા રોકતી નથી અને એનાથી સોડા સારો બને છે (કારણ કે તે તાજો બને છે અને તમે બનાવો તેમ સાઇફોન અને પાણી સ્વચ્છ હોય છે.)

"બી" સાઇફોન અને બલબસ ડજન એક માટે માત્ર રૂ—૩—૮—૦ ની થાપણ રોકવી પડે છે.

"સી" સાઇફોન અને બલબસ ડજન એકની કીંમત માટે રૂ પાંચ રોકવા પડે છે.

ઘરે સોડાવોટર બનાવવાની રીત જેટલી ડહાપણ ભરેલી તેટલી બીજી કોઈપણ નથી અને વળી તે સહેલાઈથી બની શકે છે.

તમોને સુંદર તારથી મઢી લીધેલી સાઇફોન જે આપવામાં આવે છે તે સહુથી સરસ બીલોરી કાચમાંથી બનાવવામાં આવે છે અને તેને ચોખા ટીનનું એક ખાસ મુખ હોય છે જેથી પાણી સમાગમમાં આવી શકે છે. બનાવવાની વીગતની ચોપડી સાઇફોન સાથે આપવામાં આવે છે.

આ બલ્બો દુનયાના સઘળા ભાગોમાં ઘણાંજ કીફાયત ભાવે મળી શકે છે.

નોટ—"સી" સાઇઝના બલ્બો "B" ના કરતા ડબલ ગેસ ધરાવે છે.

સપારકલેટથી ઘરે સોડાવોટર બનાવવાથી ફાયદો એ થાય છે કે તે સ્વચ્છ પાણીમાંથી બને છે અને સાઇફોન બરાબર રીતે સાફ થાય છે. **સાધારણ સાઇફોનના મુખો બાટલી ભરતી વખતે બાટલી સાફ કરવા માટે કાઢી શકાતા નથી.**

જ્યારે એક સપારકલેટ સાઇફોનનું મુખ **બાટલી ભરીયાની અગાઉ કાઢવું પડે છે** આથી કરીને સાઇફોન દરેક વખતે ભરતી વેળાએ સાફ થાય છે. વળી તમારા પઈસાનો બચાવ થાય છે એટલું નહીં પણ જ્યારેથી તમો સપારકલેટ સાઇફોન વાપરો તયારે તમોને નીરમળ પાણી તે માંહેથી મળે છે. જો તમોને મીઠું પાણી જોઈતું હોય તો "પ્રાના" ફરૂટ ક્રીસટલસ વાપરજો. વળી લેમન, રાસબરી, કોલા **વગેરે મલી શકશે.**

મુંબઈ ઈલાકા માટેના એકલા આડતયાઓ તથા સોડાવોટરને બરનો દરેક જાતનો સામન વેચનાર તથા બંદુક અને તેને લગતા દરેક જાતનો દારૂગોલા તથા સામાન વેચનાર તથા સલફરીક-નેતરીક ને મોરીઆતીક આસીડ વેચનાર.

ઈસુફઅલી મહમદઅલીની કંપની,

નં૦ ૭૮, ભુસારી મોહલ્લો—મુંબઈ.

No 78, Bhusari Mohallo, Bombay.

THE CHAMPION.

Sir D. M. PETIT, BART'S

FEVER AND TONIC PILLS.

(of 25 Year's Reputation.)

Opinions:—

Late Brgd. Surg. Dr. Dymock—Succeed where Quinine fails.

Mr. W. T. Lamb—Have furnished quick and excellent results.

Hon. Mr. N. N. Wadia—Have gained success in Malaria and chronic fevers.

Sec. Guz. Fever Relief Fund—Have gained much success in fever districts.

FOR MALARIA, AGUE and poisonous Fevers Remittent and other obstinate of any duration.

Used in presence and absence of fever.

As. 4, 8 & 12.

Baron Bro.'s EYELECTO.

THE SIGHT RESTORER.

Prevention is better than cure. Neglect not your sight which is more precious than a world of wealth to a man, woman or a child. Baron Brothers' Eyelecto is an unfailing and harmless remedy. It is guaranteed to be free from any irritating or injurious substance. Only a drop makes your healthy sight healthier than before.

For Ophthalmia, Flesh-growth, frequent watering of the eye, short-sightedness, sore-eyes, granulous eye-lids, colour blindness and all sorts of derangements of vision.

As. 8 only.

Special concession to charity purposes. Discount to Wholesale Buyers.

Sold by all Chemists.

Local Agents—Messrs. EDULJEE Bros. S. P. GHANDY; ALIBHOY SAMSOODIN; D. C. OOMRIGAR, &c.

Sole Agent:—**(for both) F. A. CAMA,**

Near Agiary Hill Road, BANDRA.

ALWAYS KEEP TWO STRINGS TO YOUR BOW.

LEARN THE ART OF

LIFE SAVING and DEVELOP YOUR BODY

THROUGH HEALTHY EXERCISE AT

THE VICTORIA SWIMMING BATH.

(KENNEDY SEA FACE, FORT, BOMBAY.)

The only Fresh Sea Water Bath for Natives of India.

Mahrajas and Princes, Europeans and Natives, Civil, Military and Naval Officers, Merchants, and Gentlemen of the Medical, Legal and Engineering Professions, have taken advantage of this Bath and have learnt the sublime art of swimming on the latest scientific principles.

Proprietors and principals

Messrs DADY & FRAMROZ C. GOLVALA.

હીંદુસતાનમાં સર્વેથી ગંજાવર અને સગવડવાળો દરીયાના ખારાં પાણીનો દેશીઓ માટે ખાસ—વીદ્યારથીઓ માટે આશીરવાદ સમાન

વિક્ટોરિયા સ્વીમીંગ બાથ.

માલેક—મેસરસ દાદી અને ફરામરોઝ સી. ગોળવાળા.

(કેનેડી સી ફેસ—બેંડસ્ટેંડ સામે મુંબઈ.)

ઘણાક પ્રકારનાં દરદોનો રામબાણ મનગમતો સુતરો ઈલાજ.

☞ ખારાં પાણીમાં તરવાની કસરત!

તબીબી મત તરવાની કસરતના ફાયદા વીશે અલંકારીક છે.

નવા શીખાઉઓને ઘણીજ સંભાળથી માલેકોની ખાસ દેખરેખ તળે સાયનટીફીક રૂઢીઓ ઉપર તાલીમ દેવામાં આવે છે. બચાંઓને તદન છાલકાં પાણીમાં માલેકો પોતે સાથે શીખવે છે. તમે ગમે એવા નબળા સબળા હોવો—ચાહો તેવા પાતળા યા ડીંગા હોવો—ગમે તેવા બી હલકા યા ભારી વજનના હોવો તોય માલેકો તમને સુનંદા તરનારા બનાવી આપવાનું માથે લે છે. આ બાથનો લાભ લઈ ગયલા હજારો જણ ખારાં પાણીને અને તરવાના હુન્નરને આજે દુવા દે છે.

સ્પેશીયલ કલાસની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

☞ તમામ બંદોબસ્ત માટે માલેકોને લખવું યા મળવું.

શકતિ માટે—વાપરો.

કીંમત રૂ. ૩ વી. પી. થી રૂ. ૩ા

જેસમાહન હનડયા એજંસી,

નં૦ ૩૭, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

હજારો નીરાશામાં આશાનું એકજ કીરણ!

(ફાયદો ન થાય તો પઇસા પાછા.)

કામસંજીવન.

અદ્દભુત શકતી, બુદ્ધી અને સઉંદર્યતાની સંપુર્ણ વરદ્ધી કરનાર આ દવા થોડાજ વખતમાં ભારે વખાણ સાથે સ્વતંત્ર પ્રચલીત થઇ ગઈ છે. ગયલી જુવાની પાછી મેળવવા માટે આ દવા જાણીતી છે. **વીર્યનો ઝરો છે......સ્ત્રી પુરૂષો માટે શકતીની ઘણીજ ઉમદા દવા છે કીં. રૂ. ૧)**

શંઢત્વ વીનાશક તેલ.

કોઇ પણ કારણથી ગુમાવેલા પુરૂષત્વનો જો કોઇ પણ ઉપાય હોય તો અમારૂં **શંઢત્વ વીનાશક** તેલજ છે. ગમે તે કારણથી ઉત્પન થયલી નસોની નબળાઈ માત્ર ત્રણજ દીવસમાં જડથી દુર કરે છે. સાધારણ શીથીલતા તો પહેલે દીવસે દુર થાય છે. **એકવીસ દીવસનાં** પુરાં સેવનથી જીંદગીભર નચીંત થાય છે. કીમત માત્ર રૂ. ૫.— નકલી માલથી ઠગાતા ના. લેબલો જોઇનેજ શીશી લેવી.

જે. એન. શેઠના,

જુની મુંબઇ બેંકવાળાં મકાનની સામે, રામવાડીને નાકે, કાલબાદેવી—મુંબઇ.—નં. ૨.

જવારા-હરી જેનો અર્થ
"બોખાર કાઢી નાખનાર" એવો છે.

તે દરેક જાતના તાવ ઉપર મુખ્ય કરીને સાદા, અથવા ચાલુ મેલેરીયસ (જંગલની તાવ) ચડઉતરની અથવા આંતરેની ઉપર રામબાણ છે, જો કે તે કડવી છે, તોપણ સ્વાદમાં સરસ છે. અને સહેલાઇથી લેવાય છે અને બીજી બધી જાતની તાવો ઉપર લેવા માટે દરેક જાતના ઉપયોગી ગુણો ધરાવે છે, જ્યારે તાવ હોય છે ત્યારે પણ તે લેવાય છે, અને તે દવાથી બેહેરાપણું આવતુ નથી અથવા બીજી કાંઇપણ રીતની નાપસંદ નીશાનીઓ થતી નથી, કે જે વારંવાર કીનાઇનના ઉપયોગ પછી થાય છે.

સરવે દવા વેચનારા પાસેથી મલશે.

નાના ડોઝ તરીકે **જવારા-હરી** એક ઉત્તમ ટોનીક છે. જ્યારે સાધારણ સરદી કાઢી નાખવામાં તે હરીફ વગરની દવા છે. મુંબઇવાલા સોલીસીટર **મી૦ શામરાવ પાંડુરંગ** લખે કે-ચોમાસાનાં મારા ગામોના મજુરોમાં તાવ ફાટી નીકળ્યાથી મેં **જવારા-હરી** વાપરતાં ટુંક વખતમાં મજુરો સારાં થયાં હતાં.

કીંમત ૦ાા, ૧ાા, ૨ાા અને ૧૧.

ઓમમ કારપુર.

કોલેરા, મરડો, પેટમાં થતી ચુંકો, આંકડી, બદહજમયત વગેરેનો

રામબાણ ઇલાજ છે.

માસીક માંદગીથી અને સુવાવડમાંથી ઉઠયા પછી હેરાનગતી ભોગવતી બાનુઓનાં દરદ માટે તે એક ખાસ ઉપાય છે.

કેડલોરની મ્યુનીસીપાલ કાઉનસીલના સરનસીન મી૦ શ્રીનીવાસ જણાવે છે કે:-કોલેરા શરૂ થતાંવાર જો **ઓમમ-કારપુર** લીધું હોય તો તે ઘણોજ ફાયદો કરે છે.

રેવરંડ ટી. એફ. નીકલસન તે વેસટરન મીશનરી સોસાયટીવાળો લખે છે કે-મારા મનારગુડી ગામમાં અને બીજે આસપાસ કોલેરા ચાલતો હતો તે વેળા એક પોલીસ સીપાઇ અને બે માણસ ગભરાયલાં આવી લાગાં અને કોલેરાની દવા માંગી. મેં **ઓમમ-કારપુરની** એક બાટલી આપી. પંદર દીવસ રહી તેઓએ પાછા ફરી મારો ઉપકાર માની જણાવયું કે એ દવાથી સાત બચ્ચાં અને ત્રણ ઓરતોના જાન બચ્યા.

કીંમત રૂ. ૦ાા, ૧, ૧ાા, ૨ાા અને ૧૧.

સરવે દવા વેચનારને ત્યાંથી મળશે.

મુંબઈ ઈલાકાના એકલા એજંટો--**ક્રોફ્ટ મોદીની કું૦, કોટ, મુંબઇ.**

હેનરીઝ ગ્રેટ ઇંડયન રેમેડીઝ કું૦,

નં૦—૨૭/૮, સેકંડ બીચ લેન, મદ્રાસ.

સેંકડો જાતના ઈંગ્લીશ નોવેલો અમારે ત્યાં દાખલ- માં આવ્યા છે.

પીરોજશાહ દીનશાહ મુકાદમ,

ચોપડીઓ વેચનાર તથા પ્રગટ કરનાર,

ચર્ચગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

☞ વાંચવા લાયક પુસ્તકો. ☜

બલોવીંગ પેડો તથા ડ્રોઈંગ બુ- કો તેમજ ભેટ આપવા લાયક પુ- સ્તકોનો મોટો જથો અમારે ત્યાં આવ્યો છે.

→:o:←

	રૂ.	આ.	પૈ.
ખોરશેદ...	૧	૦	૦
મોહબતી બાઝાર.	૧	૮	૦
ઉંકરજી ઉતાવળ્યા યાને પાનાનો ભેદ	૦	૨	૦
સાહુકનો ઇસારો	૨	૮	૦
તડકામા એક વાદળી	૨	૮	૦
ભાનુ યાને સજીવન થયલો આશક	૨	૮	૦
સિપાહ બચ્ચાની સજની ...	૧	૮	૦
પેટે ખોલુ પંખી બે ભાગ સાથે.	૧	૦	૦
વિષારી વનિતા; દગાખોર દોસ્ત	૨	૮	૦
જ્યોતીષ વિદ્ય; સૃષ્ટી રચના...	૩	૦	૦
ગુલામી બાઝાર...	૧	૮	૦
મરહુમ મી૦ મનસુખનું જન્મચરિત્ર	૨	૦	૦
નવું ગુજરાતી ગુલેસ્તાન ...	૧	૪	૦
ગુલબાનુ; અતિ રસીલી વારતા ..	૦	૧૨	૦
ચંદ્રચળ...	૧	૮	૦
સોનારણુ...	૧	૮	૦
ગુલદર તેરમુજ(રમુજી ટુચકાઓ)	૨	૮	૦
ત્રીમુર્તી	૧	૪	૦
જમશેદની જેહેમત	૧	૮	૦
કારદેવા શેહેરનું મોતી	૦	૪	૦
ભણેલો ભીખો અથવા ચીનાઈ ચમપીન (એક અંકી ફારસ)	૦	૩	૦
સહનસીલ સુંદરી યાને ત્રીયા તેજ	૩	૦	૦
ભાઇ બેહેનની માયાનો ચમતકાર	૧	૮	૦
પ્યાર અને પરણેલી જીંદગી ...	૧	૦	૦
રોનક મહાલ	૧	૮	૦
હોસન આરા	૧	૮	૦
જેપાની ભાષાનો ભોમીયો ...	૧	૦	૦
અરેબીયન નેલ્સ બે ભાગમાં...	૬	૦	૦

	રૂ.	આ.	પૈ.
ચંચલ ચંદ્ર	૦	૧૨	૦
ચશમનો ખુશમ	૨	૦	૦
ફીસીયો પેત્રા	૨	૦	૦
બીનો સાચ્ચો સલાહકાર ...	૨	૮	૦
મોહોબતની મોહીની	૧	૮	૦
લુડાનો ભેદ	૧	૮	૦
રસીકચંદ્ર	૧	૦	૦
આંધરે બેહેર (નાટક)	૦	૬	૦
ધણીયાનીનો ધાક યાને જોડ- બચ્ચાનો ધસકો	૦	૨	૦
મધુરમધુરી	૨	૦	૦
કુશમાવતી	૨	૦	૦
હસાહસ...	૩	૦	૦
સ્વપનાની તાસીર	૦	૧૨	૦
વિક્ટોરીયા વાજીંત્ર ગાઇડ ...	૨	૦	૦
જગતનો ફાંસો...	૨	૦	૦
સીતમગર	૨	૦	૦
સએતાન કે ભલા	૧	૮	૦
એલમ ચોર	૨	૦	૦
હોમલી બાઇની વાયજ... ...	૧	૧૨	૦
ચુનીની મોહોબત	૧	૮	૦
દાસતાને દસતાર	૦	૪	૦
ગંજ નામુ	૧૦	૦	૦
નશીયતે બાગ...	૧	૦	૦
રોશન ફીલસુફ	૦	૬	૦
ચુસુરી વારતાઓ	૦	૮	૦
કોણ સરસ	૨	૦	૦
દાક્તર બહાદુરજીની જીંદગીનો હેવાલ	૨	૦	૦

☞ એ ઉપરાંત સેંકડો જાતનાં અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી વાર્તાનાં પુસ્તકો તથા દરેક સ્કુલો તથા કાલેજોમાં ચાલતી દરેક પ્રકારની ચોપડીઓ બહુજ કિફાયત અને એક સરખે ભાવે મલશે.

પીરોજશાહ દીનશાહ મુકાદમ,

ચોપડીઓ વેચનાર, પ્રગટ કરનાર, સ્ટેશનર તથા માલેક "જ્ઞાન વર્ધક"

ચર્ચગેટ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

બમનજી મંચેરજી સન્સ એન્ડ રાંદેરીયા.

મીલ જીન અને રેલવે સ્ટોર સપ્લાયરર્સ

અને

જેનરલ મરચંટસ,

૨૮૪, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઇ.

સરવોત્તમ હાઇકો અત્તરો.

ચાલુ સદીનાં આખી દુન્યામાં જગજાહેર

હાઇકો અત્તરો અકસર કરીને હાઇકોથી તેની રજીસ્ટર થએલી લાકડાનાં પેકીંગમાં જાણીતું છે.

હાઇકો અત્તરો લાકડાંનાં પેકીંગની અંદર કાચની પા, અરધા તથા એક દ્રામ અને એક આઉંસની નાની શીશીમાં વેચાતું મળે છે.

હાઇકો અત્તરો શીશીવાળું લાકડાંનું પેકીંગ પણ હીંદુસ્તાન તથા તેની બહારના દેશાવરોમાં રજીસ્ટર કરાવેલું છે.

આ પેકીંગની હરકોઇ નકલના સંબંધમાં કાયદેસર કામ ચલાવવામાં આવશે.

સઘળા વેપારીઓને ત્યાંથી મળશે.

હાઈકો અત્તરોના એકલા બનાવનારઃ—**મેસરસ હાઇનેની કંપની,**

લીપઝીંગ, જરમની.

"હાઈકો" નામ તથા મેકરનું નામ, એ સીવાયનું કોઈપણ ખરૂં "GENUINE" લેખવું નહી.

સરવે માલ ઉપર "હાઇકો" નામ મેકરનું નામ એ નામો હોય છે.

હાઈકો ચાલંગ ચાલંગ — **હાઇકો રેદ રોઝ** — **હાઇકો લીરાઝ**

હાઈકો લીલી આફ વેલી — **હાઈકો ડેઝી** — **હાઇકો કેસફ્લાવર**

હાઇકો હીયાસીન્થ — **હાઇકોહેલીઓત્રોપ** — **હાઈકો લવન્ડા વગેરે**

સઘળી જાતના.

એખલા આદતીઆ, મેસરસ નસરવાનજી ફીરોજશાહની કુંo

૩૫, હુમમ સ્ટ્રીટ.

FATHER MULLER'S CHARITABLE INSTITUTIONS,

Mangalore, South Canara.

HOMŒOPATHIC POOR DISPENSARY LABORATORY AND DEPOT.

(Opened 1891.)

Father Muller' Soleri-Bellotti
New Specific Remedies,
Schuessler Tissue Remedies.

Sole Agency in India, Burma and Ceylon for Luyties' Homœopathic Pharmacy Company Wolker Pharmacal Company & Manola Company.

Every Coffee Planter, | Every Parish Priest,
Every Tea Planter, | Every Missionary,
Every Rubber Planter, | Every Home.

Should have a box of the above Remedies.

"Guide to Health" sent post free on application to

The Rev. D. Gioanini, S. J., *Director*,
Kankanady, P. O., South Canara

N. B.—Correspondence only in English.

ફાધર મુલરવાળું ચેરીટબલ ઇનસટીટ્યુશન.

મેંગલોર, સાઉથ કનારા.

હોમીયોપેથીક પુવર ડીસપેનસરી—લેબોરેટરી અને ડીપો.

૧૮૯૧ માં ચાલુ કરવામાં આવી હતી.

ફાધર મુલરવાળી સોલેરી બેલોટી—જે નવી રામબાન દવા છે.
તેમજ સ્કુસલરના તીશયું દવાઓ.

લુતીસની હોમીયોપેથીક ફારમસી કંપની, વોકર ફારમેકલ કંપની અને મેનોલા કંપની માટે, હીંદુસ્તાન, બરમાહ અને સીલોનમાં મુખ્ય આડતો છે.

દરેક કોફી પલાંટરે, દરેક ચાહ પલાંટરે, દરેક રબર પલાનટરે; દરેક ગામના પાદરીઓએ, દરેક મીસનરીવાલાઓએ, અને દરેક ઘરમાં ઉપલાં રેમીડીઝની (દવાઓની) એકેક બોકસ રાખવો જોઇએ.

ગાઇડ તુ હેલથ નામની ચોપડી અરજ કરવાથી પોસ્ટ ખરચ વગર મોકલવામાં આવશે.

ધી રેવરંડ ડી. ગાયોનીની, એસ. જે., ડાયરેકટર,
કાનકાનાડી, પોસ્ટ ઓફીસ, સાઉથ કનારા.

તા૦ ક૦—અંગ્રેજીમાંજ માત્ર પત્ર વેહવાર ચલાવવો.

સસતાં અને નવા

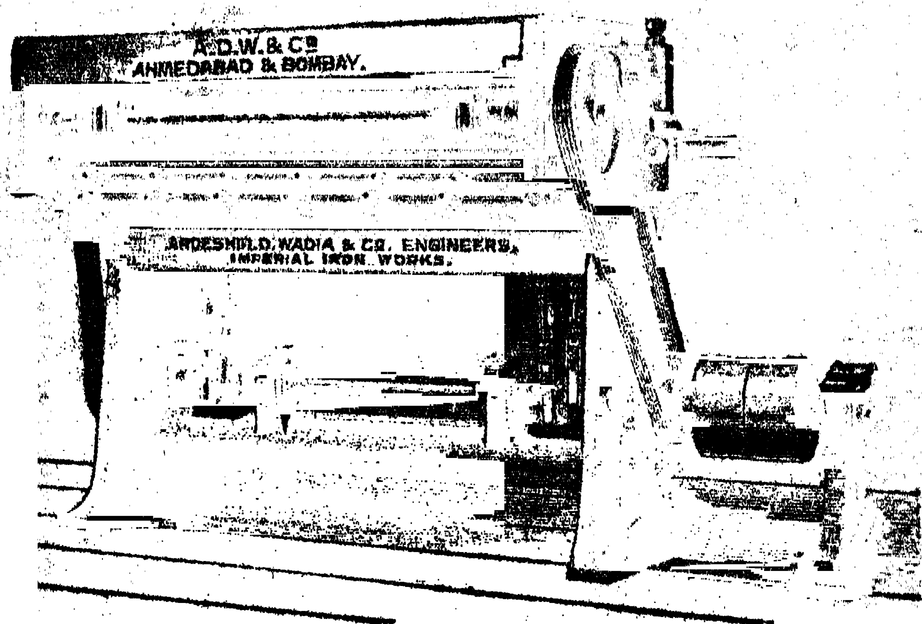
ઇમપ્રુવમેન્ટ સાથેના ટકાઉ

જીનો જોઈતા હોય તો પહેલા

અરદેશર ડી૦ વાડીયાની કું૦ને

પુછશો તો જરૂર તમને

ફાયદો થશે જેને સારૂ ચાર મેડલો પણ મલીયા છે.

ઠકાણુઃ—એપોલો સ્ટ્રીટ, મુંબઇ
અને અમદાવાદ

ગ્રહસ્થો માટે ઉત્તમ જાતનાં ઘડીયાલો.

એકસેલસીયર

ચાવી વગરનાં લીવરવાલાં ઉત્તમ બનાવતના ઘડીયાલો.
બે વરસની જામીનગીરી આપવામાં આવે છે.

ખરાં રૂપાંનાં કોટલામાં	૧૮ કેરેટ સોનાનાં કોટલામાં
ઓપન ફેસ રૂ.૬૫	ઓપન ફેસ રૂ.૧૬૫
હનટીંગ રૂ.૭૦	હનટીંગ રૂ.૨૦૦
હાફ હનટીંગ રૂ ૭૫	હાફ હનટીંગ રૂ.૨૦૫

બાનુઓને માટે નાની સાઇઝના ઉપલા ઘડીયાલો
બનાવવામાં આવ્યાં છે.
૧૮ કેરેટ સોનાના કોટલામાં

ઓપન ફેસ રૂ.૧૩૦ હનટીંગ રૂ.૧૫૦ હાફ હનટીંગ રૂ.૧૬૫
વલી ઈનેમલ્ડ અને હીરા જડીત કોટલામાં રૂ૧૭૫ થી રૂ૨૫૫ સુધીનાં મલશે.

રોકડે અથવા વેલ્યુપેએબલ પોસ્ટથી મોકલવામાં આવશે.
જુદી જુદી જાતનાં અને ભાવોનાં ઘડીયાલો માટે ચીત્રો સાથનાં પ્રાઇસ લીસ્ટ જુવો.
મોટાં ઘડીયાલો અને સોના રૂપાના દાગીના માટે ખાસ તૈયાર કરેલાં લીસ્ટ જુવો.

વેસ્ટ એંડ વોચ કુંપની.

મુંબઈ અને કલકત્તા.